

Cyfarfod

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI

Dyddiad ac Amser

10.30 y.b., DYDD IAU, 4YDD CHWEFROR, 2021

NODER: CYNHELIR SESIWN BRIFFIO I'R AELODAU AM 10.00YB

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol - Zoom

Pwynt Cyswllt

Eirian Roberts

01286 679018

eirianroberts3@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Mercher, 27 Ionawr 2021)

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI

AELODAETH (18)

Plaid Cymru (10)

Y Cynghorwyr

Steve Collings
E. Selwyn Griffiths
Gareth Tudor Morris Jones
Olaf Cai Larsen
Mair Rowlands

Aled Ll. Evans
Judith Mary Humphreys
Huw Gruffydd Wyn Jones
Rheinallt Puw
Paul John Rowlinson

Annibynnol (5)

Y Cynghorwyr

Freya Bentham
Beth Lawton
Elfed Powell Roberts

Elwyn Jones
Dewi Wyn Roberts

Llais Gwynedd (1)

Y Cynghorydd Alwyn Gruffydd

Annibynnol Unedig Gwynedd (1)

Y Cynghorydd Dewi Owen

Y Blaid Genedlaethol (1)

[sedd wag]

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor

AELODAU CYFETHLEDIG:

Hefo pleidlais ar faterion addysg yn unig

Anest Gray Frazer

Eglwys yng Nghymru

[sedd wag]

Yr Eglwys Gatholig

Ruth Roe

Cynrychiolydd Rhieni/Llywodraethwyr
Meirionnydd

Karen Vaughan Jones

Cynrychiolydd Rhieni/Llywodraethwyr
Dwyfor

Manon Williams

Cynrychiolydd Rhieni/Llywodraethwyr
Arfon

Heb Bleidlais:

Dilwyn Elis Hughes

UCAC

Dylan Huw Jones

NASUWT

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYN

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION

6 - 14

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 5 Tachwedd, 2020 fel rhai cywir (ynghlwm).

5. ADRODDIAD BLYNYDDOL YR ADRAN ADDYSG 2018-19 A 2019-20; YMATEB YR ADRAN ADDYSG A GWE I'R PANDEMIG COVID-19, Y GAGENDOR LLES A CHYRHAEDDIAD A DYSGU CYFUNOL

(A) ADRODDIAD BLYNYDDOL ADDYSG 2018-19, 2019-20; YMATEB YR ADRAN ADDYSG I'R PANDEMIG COVID-19 A BLAENORIAETHAU'R ADRAN

15 - 62

Aelod Cabinet – Y Cynghorydd Cemlyn Williams

Ystyried adroddiad ar yr uchod (ynghlwm).

(B) RHAGLEN WAITH GWE A CHEFNOGAETH I YSGOLION YN YSTOD PANDEMIG COVID-19

63 - 397

Ystyried adroddiad ar yr uchod (ynghlwm).

6. YMGYSYLLTU ANFFURFIOL ADDYSG OL-16

398 - 403

Aelod Cabinet – Y Cynghorydd Cemlyn Williams

Ystyried adroddiad ar yr uchod (ynghlwm).

7. DATBLYGU EGWYDDORION TWRISTIAETH GYNALIADWY A TRETH TWRISTIAETH

404 - 413

Aelod Cabinet – Y Cynghorydd Gareth Thomas

Ystyried adroddiad ar yr uchod (ynghlwm).

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI DYDD IAU, 5 TACHWEDD 2020

Yn bresennol: Y Cynghorydd Paul Rowlinson (Cadeirydd).
Y Cynghorydd Elwyn Jones (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr: Freya Bentham, Steve Collings, Aled Evans, Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Judith Humphreys, Gareth Tudor Morris Jones, Cai Larsen, Beth Lawton, Dewi Owen, Dewi Roberts, Elfed Powell Roberts a Mair Rowlands.

Aelod Ex-officio: Y Cynghorydd Edgar Owen.

Swyddogion yn bresennol: Vera Jones (Rheolwr Gwasanaeth Democratiaeth ac Iaith), Bethan Adams (Ymgynghorydd Craffu) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Yn bresennol ar gyfer eitem 5:

Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn (Arweinydd y Cyngor / Cadeirydd Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru)

Y Cynghorydd Gareth Thomas (Aelod Cabinet Economi a Chymuned)

Alwen Williams (Cyfarwyddwr Portffolio Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru)

Sioned E. Williams (Pennaeth Economi a Chymuned)

Iwan Evans (Swyddog Monitro*)

Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151*)

Dilwyn Williams (Prif Weithredwr)

Sian Pugh (Cyfrifydd Grŵp – Corfforaethol a Phrosiectau)

(* swyddogion statudol y Bwrdd Uchelgais)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Anest Gray Frazer (Eglwys yng Nghymru), Dilwyn Elis Hughes (UCAC) a Dylan Huw Jones (NASUWT).

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 8 Hydref, 2020 fel rhai cywir.

5. TWF ECONOMAIDD GOGLEDD CYMRU

Cyflwynwyd – adroddiad Arweinydd y Cyngor / Cadeirydd y Bwrdd Uchelgais yn nodi y paratowyd pecyn o'r dogfennau oedd eu hangen ar gyfer cyrraedd Cytundeb Terfynol ar Gynllun Twf Gogledd Cymru gyda Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru. Nodwyd y bwriedid cyflwyno adroddiad i'r Cabinet ar 24 Tachwedd, 2020, ac yn ddibynnol ar

benderfyniad y Cabinet, byddai adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor llawn ar 3 Rhagfyr, 2020, yn argymhell bod y Cyngor:-

- *Yn cymeradwyo'r Cynllun Busnes Cyffredinol fel y ddogfen sy'n nodi'r trefniadau ar gyfer cyflawni Cynllun Twf Gogledd Cymru fel sail ar gyfer ymrwymo i'r Cytundeb Terfynol a derbyn y Llythyr Cynnig Grant gyda Llywodraethau'r DU a Chymru.*
- *Yn cymeradwyo ymrwymo i Gytundeb Llywodraethu 2 ac yn benodol yn mabwysiadu'r trefniadau ar gyfer Craffu "Cytundeb Llywodraethu 2: Atodiad 3" ohono fel sail ar gyfer cwblhau'r Cytundeb Terfynol a derbyn y Llythyr Cynnig Grant gyda Llywodraethau'r DU a Chymru.*
- *Awdurdodi'r Corff Atebol, Cyngor Gwynedd, i lofnodi'r llythyr Cynnig Cyllid Grant ar ran y Partneriaid.*
- *Argymhell cymeradwyo'r dull a ddefnyddir i gyfrifo cost benthyca mewn egwyddor sydd ei angen i hwyluso'r llif arian negyddol ar gyfer y Cynllun Twf, a'r cyfraniadau partner blynyddol cyfatebol sydd eu hangen i gwrdd â'r gost hon fel sydd wedi'i nodi yn GA2 (ac ym mharagraffau 5.5 - 5.7 o'r adroddiad).*
- *Bod yr Arweinydd, mewn ymgynghoriad â'r Prif Weithredwr, y Swyddog Monitro a'r Swyddog Adran 151, yn derbyn awdurdod dirprwyedig i gytuno ar fân newidiadau i'r dogfennau gyda'r Partneriaid fel sydd angen i gwblhau'r cytundeb.*

Cyn argymhell i'r Cyngor wneud y penderfyniadau hyn, roedd yn ofynnol i'r pwyllgor craffu ystyried os oedd y Cynllun Busnes, Cytundeb Llywodraethu 2, y model ariannu a'r trefniadau gweithredu yn glir a chadarn fel sail i gyflawni amcanion y Cytundeb Twf er budd busnesau a thrigolion Gwynedd.

Croesawodd y Cadeirydd yr Arweinydd, yn rhinwedd ei swyddogaeth fel Cadeirydd y Bwrdd Uchelgais, y Cyfarwyddwr Portffolio a'r swyddogion eraill i'r cyfarfod, gan bwysleisio bod yr adroddiad yn benllanw gwaith nifer o flynyddoedd o ddatblygu'r cynllun.

Yna gwahoddwyd Cadeirydd y Bwrdd Uchelgais i osod y cyd-destun a rhoi diweddariad bras o'r sefyllfa. Gofynnwyd iddo hefyd wneud sylw ynglŷn â Wylfa B a Brexit yn ystod ei gyflwyniad.

Yn ystod ei gyflwyniad, nododd Cadeirydd y Bwrdd Uchelgais:-

- Y daeth y gwaith i benllanw gyda chwblhau'r holl waith manwl a dyrys o roi'r pecyn at ei gilydd, yn y ffurf oedd yn ofynnol ar gyfer ei gyflwyno i'r ddwy Lywodraeth, a'i gyflwyno a'i fabwysiadu gan y Bwrdd ar 23 Hydref, 2020.
- Bod hyn yn ganlyniad gwaith sylweddol gan y Swyddfa Portffolio, a sefydlwyd ddechrau'r flwyddyn dan arweiniad y Cyfarwyddwr Portffolio, ac oedd yn cynnwys tîm o swyddogion hynod o alluog a brwdfrydig, oedd yn gosod sylfaen gadarn iawn i faterion datblygu'r economi yn y Gogledd.
- Bod y tîm yn cydweithio'n agos gyda thîm swyddogion datblygu'r economi Llywodraeth Cymru, a chredid bod eraill yn edrych arnom yn y Gogledd fel esiampl o ymarfer da.
- Fel swyddogion statudol yr awdurdod lletya, y bu'r Pennaeth Cyllid a'r Swyddog Monitro yn allweddol yn arwain timau o swyddogion ar draws y Gogledd wrth gyflawni'r gwaith cyllidol a chyfreithiol, a diolchwyd i'r ddau am eu cyfraniad arbennig i waith y Bwrdd.
- Bod rhesymau ariannol ac eraill dros arwyddo'r cytundeb terfynol ar ddiwedd y flwyddyn hon, a mawr hyderid y byddai'r ddwy Lywodraeth a'r cynghorau yn barod i lofnodi'r cyfan cyn diwedd y flwyddyn, fel y gellid derbyn y taliad grant cyntaf ym mis Mawrth 2021, a symud ymlaen i wireddu'r prosiectau.

- Y datblygwyd nifer o brosiectau cyffrous iawn dros nifer o flynyddoedd mewn amrywiaeth o feysydd, gan hefyd sicrhau bod unrhyw gynnydd neu les economaidd yn cael ei ddsbarthu ar draws y Gogledd yn ei gyfanrwydd, ac nid yn unig yn y manau hynny lle roedd yna fwrlwm economaidd eisoes.
- Bod amgylchiadau wedi newid yn sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf, ac yn arbennig eleni oherwydd y pandemig, a byddai'n rhaid bod yn hyblyg wrth symud ymlaen.
- Bod Brexit yna hefyd fel cwmwl du dros y cyfan, ac er nad oedd gennym fawr o reolaeth dros hynny, cefnogid yr holl waith roedd Jeremy Miles, AS, y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd, yn ei wneud i geisio sicrhau ein bod yng Nghymru'n cael yr hyn a addawyd i ni o ganlyniad i Brexit.
- Er bod adroddiadau ynglŷn ag effaith bosib' Brexit ar y Gogledd yn dangos y byddai ardaloedd fel Fflint a Wrecsam yn dioddef yn sylweddol iawn o unrhyw broblemau allforio oherwydd eu sylfaen gweithgynhyrchu, byddai'r bygythiad mwyaf i'r Gogledd Orllewin o safbwynt amaethyddiaeth a chefn gwlad.
- Gan na fu Wylfa erioed yn rhan o'r Cynllun Twf, nid oedd y penderfyniad i beidio symud ymlaen gyda Wylfa B yn effeithio'n uniongyrchol ar y gwaith, ond roedd sgil-ffaith hynny, o safbwynt colli'r buddsoddiad anferthol fyddai wedi bod yn y Gogledd Orllewin fel arall, yn rhywbeth y byddai'n rhaid ei ystyried wrth ddatblygu'r cynlluniau.
- Os oedd gwendid yn y Cynllun Twf, ei bod yn debyg mai'r gwendid oedd ein bod wedi ein cloi i mewn i'r prosiectau hynny a ddatblygwyd dros y 3-4 mlynedd, a mwy, ddiwethaf. Gan hynny, roedd rhaid bod yn hyblyg ac yn barod i addasu rhai prosiectau wrth iddynt ddod i weithrediad, gan hefyd fod yn fyw i unrhyw gyfleoedd fyddai'n codi o ffynonellau eraill.

Gwahoddwyd y Cyfarwyddwr Portffolio i roi cyflwyniad sleidiau. Yn ystod y cyflwyniad, manylwyd ar y pwyntiau isod:-

- Pwy ydi'r bartneriaeth - pwysleisiwyd cryfder y bartneriaeth a sut bod hynny wedi bod o gymorth wrth ddod â'r dogfennau at ei gilydd.
- Y Weledigaeth Twf – nodwyd y byddai'n rhaid ail edrych ar y weledigaeth dros y misoedd nesaf, ac yn rheolaidd dros gyfnod y cynllun, i wneud yn siŵr ei bod yn parhau'n gyfoes ac yn ddigon uchelgeisiol ar gyfer y Gogledd.
- Strwythur Llywodraethu
- Llinell Amser
- Cytundeb Terfynol - eglurwyd bod hyn yn grynoded o'r achosion busnes portffolio, achosion busnes y rhaglenni ynghyd â chynllun ariannol, cynllun gweithredu, cynllun cyfathrebu, cynllun monitro a gwerthuso a chynllun ansawdd a chymeradwyaeth. Roedd y cynllun terfynol yn cael ei ddiogelu ar sail achos busnes portffolio a 5 achos busnes rhaglen, ac roedd y dogfennau hynny eisoes yn cael eu craffu gan y Llywodraethau dros gyfnod o 5 wythnos yn cychwyn ar 26 Hydref. Derbyniwyd yr adborth cyntaf yn ôl o Drysorlys Cymru'r bore hwnnw, a bwriadai'r Swyddfa Portffolio ymateb yn wythnosol i'r adborth, fel y gellid ymateb i bopeth yn safonol er mwyn sicrhau cytundeb terfynol erbyn diwedd y flwyddyn.
- Anghenion y Cynllun Terfynol – Achosion Busnes
- Cynllun Busnes Cyffredinol
- Portffolio y Cynllun Twf - manylwyd ar nod, maint y buddsoddiad ar gyfer y cynllun yn ei gyfanrwydd, amcanion gwariant a buddion.
- Y 5 rhaglen – manylwyd ar amcan strategol, prosiectau, buddsoddiadau ac amcanion gwariant pob rhaglen.

Gwahoddiwyd y Pennaeth Cyllid i gyflwyno'r sleid Incwm a Gwariant. Nodwyd:-

- Bod cyllid grant o £240m y Cynllun Twf yn debygol o gael ei ddarparu ar broffil 'fflat' dros 15 mlynedd gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru, tra bod y proffil gwariant dros y 6 blynedd gyntaf, gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru. Golygai hynny fod angen i'r bartneriaeth fenthyca yn y blynyddoedd cynnar i hwyluso llif arian ar gyfer gwariant prosiect, a byddai angen i'r partneriaid dalu cost y benthyca hwn.
- Bod gwariant prosiect y Cynllun Twf wedi'i ostwng i £240m, oedd yn cyfateb i'r cyllid grant derbyniadwy.
- Bod 2 broffil incwm grant wedi'u modelu, sef:-
 - Fersiwn 1 – yn fwy ffafriol, gyda rhandaliadau grant ym mis Mawrth 2021, ac yna bob blwyddyn o fis Medi 2021 ymlaen = £82,670 y flwyddyn i Gyngor Gwynedd.
 - Fersiwn 2 – derbyn incwm grant yn flynyddol yn dechrau o fis Medi 2021 = £118,000
- Bod y costau benthyca wedi'u lledaenu dros 15 mlynedd ar sail cyfradd fenthyca dybiannol a darbodus o 2.2%.
- Bod yr holl ffigurau ariannol yn ddangosol a darbodus ac y byddent yn cael eu haddasu i adlewyrchu'r gwir sefyllfa ymhen hir a hwyr.
- Y disgwyliad cael cadw cyfwerth â hanner y cynnyrch treth busnes ar eiddo newydd o brosiectau'r Cynllun Twf, a defnyddid hynny i leihau cost hwyluso llif arian.
- Bod cyfraniadau blynyddol y partneriaid i hwyluso y llif arian yn ychwanegol i'r cyfraniadau craidd hanesyddol o £50,000 a chyfraniadau atodol o £40,000 oedd angen parhau i ariannu costau rhedeg y Swyddfa Portffolio.
- Y rhannwyd y gost fenthyca rhwng yr awdurdodau lleol yn gymesur â'r boblogaeth.
- Y byddai cyrff fyddai'n ennill ased yn cario eu cost benthyca eu hunain.
- Bod GA2 yn amddiffyn yr awdurdod lletya a phartneriaid eraill, i'r graddau y gallai partneriaid adael y bartneriaeth, ond y byddai'n rhaid iddynt gyfrannu o hyd dros y 15 mlynedd lawn.

Gwahoddiwyd y Swyddog Monitro i gyflwyno'r sleid Cytundeb Llywodraethu 2. Nodwyd:-

- Mai GA1 oedd yn paratoi'r bid, a bod GA2 yn gytundeb i symud ymlaen i gyflawni'r Cynllun Twf yn bennaf. Gan hynny, roedd natur y berthynas yn newid, er bod llawer o'r llywodraethu gwreiddiol yn parhau mewn lle.
- Gan nad oedd y Cyd-bwyllgor yn gorfforaeth, bod angen awdurdod lletya i fod yn endid cyfreithiol i gytundebu ar ran y bartneriaeth a chyflogi staff, ayb. Nid oedd yn rôl anghyffredin mewn unrhyw bartneriaeth, ac roedd Cyngor Gwynedd yn ysgwyddo'r rôl honno yn yr achos hwn.
- Wrth symud ymlaen i weithredu, bod natur elfennau ariannol y rôl o gyflawni'r Prosiect Twf yn golygu bod yna ysgwydd a breichiau gwahanol ar ran y Cyd-bwyllgor. Hefyd, fel corff atebol o fewn y cytundeb gyda'r Llywodraeth, roeddem yn gweithredu ar lefel canolwr ariannol ynglŷn â gweinyddu'r grant ayb.
- Ei bod yn bwysig nodi bod yna warchodaeth sylweddol yn y cytundeb i'r partneriaid, ac i Gyngor Gwynedd, fel yr awdurdod lletya. Roedd yr elfen gyntaf yn ymwneud â gofyn i'r partneriaid ein hindemnio yn erbyn unrhyw gostau fyddai'n disgyn ar Wynedd. Petai yna angen ariannu, byddai'r partneriaid yn cyfrannu yn unol â'r cytundeb, a phetai yna ofynion ychwanegol, byddai hwnnw hefyd yn cael ei rannu ar sail oedd yn y cytundeb ar draws y bartneriaeth. Yn ail, roedd darpariaeth i'r partneriaid fedru gadael y bartneriaeth ar ôl cyfnod cychwynnol o 6 blynedd, ond byddai unrhyw ymrwymadau ariannol yn parhau ar ysgwyddau'r partner fyddai'n

gadael i sicrhau na fyddai'r partneriaid eraill yn dioddef colled ariannol yn deillio o'r ymadawiad.

- Bod y Bwrdd Cyflawni Busnes, a sefydlwyd gan y Bwrdd Uchelgais ar gyfer cydweithio gyda'r sector breifat, yn cael ei ffurfioli o fewn GA2. Roedd hwn yn elfen roedd y llywodraethau wedi symud ymlaen arno, ac wedi pwysu arno.
- Bod y Cynllun Dirprwyo yn adlewyrchu'r symud o sefyllfa o baratoi i sefyllfa o gyflawni, a bod hynny'n galw am wneud a chloriannu penderfyniadau gwahanol.
- O ran craffu, gellid sefydlu cydbwyllgor, neu barhau â sefyllfa lle roedd gan y pwyllgorau craffu cartref rôl yng ngwaith y Cyd-bwyllgor. Gan fod dymuniad wedi'i fynegi i gadw rôl craffu ar gyfer y pwyllgorau cartref, sefydlwyd protocol ar gyfer gweinyddu'r system honno. Roedd dwy elfen i hyn, sef rhaglen o adroddiadau cyson i'r pwyllgorau craffu ynglŷn â'r Cynllun Twf a'r Weledigaeth Twf, a threfn i sicrhau bod galw i mewn yn gweithio'n llyfn, o gofio bod gan 6 pwyllgor craffu gwahanol yr hawl i wneud hynny.
- Gan fod nifer o grwpiau ac is-grwpiau yn cael eu sefydlu gyda buddiolwyr o'r sector breifat, y trydydd sector a'r sector addysg, ayb, sefydlwyd Polisi Gwrthdrawiad Buddiannau er mwyn sicrhau bod y budd cyhoeddus yn flaenllaw yn yr holl waith, a bod pawb oedd yn cymryd rhan yn glir ynghylch unrhyw wrthdrawiad posib'. Roedd y polisi hwn yn cael ei hyrwyddo gan y Llywodraethau hefyd i sicrhau priodoldeb.

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Portffolio y ddwy sleid olaf, sef:-

- Cytundeb Terfynol Drafft
- Dyddiadau Allweddol Craffu, Cabinet a Chyngor pob Awdurdod a'r Bwrdd Uchelgais a'r Grŵp Swyddogion Gweithredol.

Rhoddyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chyflwyno sylwadau. Yn ystod y drafodaeth, cyflwynwyd y sylwadau a ganlyn gan aelodau unigol:-

- Nodwyd mai rôl y pwyllgor craffu oedd sicrhau bod Gwynedd yn benodol yn cael buddion o'r cynlluniau hyn, yn enwedig o gofio'r pryder a fynegwyd yn y gorffennol na fyddai ardaloedd megis Dwyfor a Meirion yn gallu manteisio i'r un graddau ag ardaloedd eraill yn y Gogledd.
- Gofynnwyd i'r swyddogion ddefnyddio'r term '*Y Deyrnas Gyfunol*' yn hytrach na '*Y Deyrnas Unedig*' yn y dogfennau, a chyfeiriwyd at gamsillafiad o'r gair 'gyrwy' yn y papurau.
- Nodwyd y cymeradwyid yr egwyddorion a'r weledigaeth, ond mai'r broblem fawr fyddai cyrraedd y nod, gan nad oedd nawr yn amser da i sefydlu'r math hwn o gynllun rhwng Cofid a Brexit a phopeth arall oedd yn ein hwynebu.
- Mynegwyd pryder ynglŷn â'r hawliau dirprwyedig, a pha mor ben agored oeddent.
- Mynegwyd pryder bod y rhan fwyaf o'r sector oedd yn cyfrannu fwyaf at y cynllun, sef y sector breifat, yn y Gogledd Ddwyrain. Byddai cynllun Wylfa B wedi cyfrannu at y sector yn y Gogledd Orllewin, ond nid oedd hynny am ddigwydd bellach.
- Nodwyd, er bod son am ddatblygu adweithydd bach ar safle Gorsaf Bŵer Trawsfynydd, na fyddai'r dechnoleg ar gael o fewn oes y cynllun hwn.
- Nodwyd y credid bod y cynllun yn gosod sylfeini cadarn iawn a bod llawer o'r prosiectau yn rhai diddorol ac uchelgeisiol.
- Nodwyd y byddai wedi bod yn braf gweld rhywfaint o'r buddsoddiad yn dod i Ben Llŷn a De Meirionnydd, ond dymunwyd y gorau i'r Bwrdd a'r swyddogion wrth iddynt gydweithio i sicrhau Gogledd Cymru ffyniannus a llewyrchus yn economaidd.

- Awgrymwyd y byddai'n fuddiol paratoi newyddlen gryno ar gyfer y cyhoedd oddeutu 4 gwaith y flwyddyn, er mwyn adrodd ar gynnydd y Cynllun Twf ac i ddangos y gwerth am arian.
- Nodwyd mai drwy'r Cynllun Twf roedd arian y dyfodol am ddod o Gaerdydd a Llundain, ac nad oedd pwrpas i ni sefyll ar ein pennau ein hunain bellach.
- Mynegwyd pryder am sefyllfa Meirionnydd yn benodol, ond croesawyd y ffaith bod yr Aelod Cabinet Economi a Chymuned yn rhan o Gynllun Twf y Canolbarth.

Mewn ymateb i'r sylwadau ac i gwestiynau gan aelodau, nodwyd:-

- O ran cadw trosolwg a monitro'r gwaith sylweddol o ragbaratoi pobl ifanc lleol ar gyfer swyddi arbenigol, eglurwyd y gwnaed asesiad eisoes yn erbyn y Ddeddf Llesiant, ac y byddai hynny'n parhau i gael ei wneud ar gyfer pob portffolio, ac ar lefel bob rhaglen a phrosiect. Nid oedd yna raglen benodol sgilio o fewn y Cynllun Twf, ond roedd ffrwd o waith yn digwydd ar y cyd gyda'r Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol i sicrhau ein bod yn gwrando ar y farchnad lafur ac anghenion busnesau o ran sgiliau. Ni ellid buddsoddi cyfalaf yn llwyddiannus heb fod yna ffrwd o waith gofalus iawn yn edrych ar ieuenctid a chenedlaethau'r dyfodol, ac roedd yn ofynnol sicrhau bod buddsoddiadau mewn sgiliau yn dod ochr yn ochr â buddsoddiadau cyfalaf y Cynllun Twf.
- Bod y gwasanaethau a ddarperid gan yr awdurdod lletya, h.y. ariannol, cyfreithiol a chynnal cyfarfodydd y Bwrdd, ayb, yn cael eu hariannu ar y cyd gan y partneriaid i gyd.
- Ei bod yn amlwg bod yna risgiau gyda phrosiect mor fawr ac amlbwrpas â hwn, ond bod yr holl gamau posib' wedi'u cymryd i leddfu hynny. Ceisid lleddfu unrhyw risg ychwanegol i'r awdurdod lletya wrth i'r prosiect symud yn ei flaen drwy GA2.
- Nid oedd y risg wedi'i meintioli, ond drwy'r cytundeb, sicrhawyd nad oedd modd i unrhyw bartner gerdded i ffwrdd heb gyfrannu.
- Bod yna risgiau eraill hefyd, e.e. prosiectau ddim yn cael eu cwblhau neu'r Llywodraethau ddim yn talu'r grant, ayb. Roedd y rheini'n risgiau cyfartal rhwng y partneriaid i gyd, yn hytrach nag yn risg i'r awdurdod lletya yn unig.
- Bod darpariaethau cadarn iawn yn y cytundeb o ran rheoli risg ariannol yn golygu na ddylai Gwynedd fod yn agored i fwy o risg nag unrhyw bartner arall. Hefyd, roedd Gwynedd a'r cynghorau eraill yn cytundebu gyda chyrrff oedd â statws ariannol cryf, ac fel rhan o gymeradwyo prosiect, roedd rôl i sicrhau bod yna gytundeb fyddai'n pasio'r risg ynglŷn â pheidio cyflawni ymlaen i'r sawl fyddai'n arwain y prosiect ayb.
- Na ellid pennu ffigwr ar gyfer tynnu allan o'r cytundeb, ond petai rhywun yn gadael, byddai'r gost yn hollol gymesur â'u hymrwymadau ariannol neu gytundebol ar yr adeg hynny. 'Roedd darpariaeth o fewn y cytundeb i roi rhybudd i'r sawl fyddai'n tynnu allan yn hawlio'r costau a'r ymrwymadau'n ôl, gyda'r bwriad o sicrhau na fyddai'r partneriaid eraill yn colli'n ariannol oherwydd hynny.
- Bod gennym ddulliau o gael ein craffu gan y ddwy Lywodraeth er mwyn sicrhau ein bod yn cyflawni'r buddiannau yn erbyn y portffolio a'r rhaglenni. Byddai'r prosiectau eu hunain yn cael eu rhoi gerbron y Bwrdd i'w cymeradwyo, ac roedd gwaith ar droed i sefydlu trefn o gynnal arolwg annibynnol bob 2-3 blynedd, fyddai'n edrych ar werth y buddsoddiad o fewn economi Gogledd Cymru. Roedd bwriad hefyd i adrodd yn ôl yn flynyddol ac yn chwarterol. Er na fyddai'n bosib' dangos y buddiannau o fewn yr adroddiadau chwarterol, ceisid gwneid hynny petai'n bosib' o ran prosiectau oedd wedi'u danfon. Byddai'r adroddiad blynyddol yn cynnwys crynodeb o'r cynnydd yn y buddiannau a'r cynnydd yn erbyn y 3 nod allweddol.

- Bod sawl haen o graffu yn y broses eisoes. Byddai'r Bwrdd Uchelgais yn cyflawni rôl graffu, byddai'r Llywodraethau yn craffu perfformiad a byddai'r cynlluniau busnes yn cael eu hadolygu. O ran y trefniadau craffu, amcan yr adroddiadau chwarterol yn y protocol fyddai rhoi gwybodaeth i bwyllgorau craffu ar gynnydd ar weithredu'r cynllun busnes a phrosiectau, ayb. Fel byddai'r wybodaeth yn datblygu, byddai'n bwydo i mewn i'r pwyllgorau craffu cartref. Byddai taflenni penderfyniad yn cael eu cynhyrchu, a byddai hawl i alw i mewn benderfyniad y Bwrdd. Byddai yna gyfathrebu cyson gyda chraffu, gyda sawl llygad yn edrych ar berfformiad. Roedd modd i bwyllgorau craffu dderbyn adroddiadau a galw swyddogion o'r Swyddfa Portffolio gerbron pwyllgor craffu, ac yn amlwg, gallai argymhellion o bwyllgor craffu fynd yn ôl i'r Bwrdd hefyd. Y dewis arall fyddai cydbwyllgor craffu, ond byddai hynny'n golygu colli'r elfennau eraill gan y byddai'r craffu'n cael ei ranbartholi hefyd.
- Petai un pwyllgor craffu yn arddel ei hawl i alw i mewn, gallai pwyllgor craffu arall hefyd alw'r mater i mewn eu hunain, a byddai'r holl bartneriaid yn cael gwybod bod yna alw i mewn wedi bod. Nid oedd unrhyw beth yn atal pwyllgor craffu arall rhag rhoi ystyriaeth i'r mater ac adrodd yn ôl i'r Bwrdd yn gofyn iddynt ystyried yr argymhellion. Derbynnid bod yna sawl senario yma, ond ceisid sicrhau bod system yn ei lle a olygai bod y galw i mewn yn digwydd mewn ffordd briodol a threfnus oedd yn caniatáu i'r Bwrdd ymateb i hynny a symud gyda'r mater ai peidio yn ôl ei ddewis.
- Y cafwyd ymateb da iawn gan sector breifat y rhanbarth i sesiwn a drefnwyd ar eu cyfer i'w harwain drwy'r cyfleoedd oedd ar gael. Roedd llawer o'r busnesau yn gwmnïau bach oedd yn awyddus i gael mwy o wybodaeth ynglŷn â sut y gallent gael budd o'r Cynllun Twf. Ychwanegwyd mai un o brif bwrcasau buddsoddiad y Cynllun Twf oedd i gael methiannau'r farchnad i fuddsoddi yn yr ardaloedd hynny lle nad oedd yn bosib' i gwmnïau preifat ddod i mewn i fuddsoddi gan nad oedd yn ddichonadwy yn fasnachol iddynt wneud hynny ar hyn o bryd. Yn dilyn y sesiwn, cafwyd ymateb gan gwmnïau oedd yn awyddus i symud eu busnesau i'r Gogledd, a chredid bod y pandemig wedi gwneud i bobl ail-feddwl beth oedd dyfodol eu busnesau. Roedd angen edrych y tu hwnt i'r Gogledd ar gyfer y buddsoddiadau yma o'r sector breifat, ond drwy'r strategaeth bwrcasu a'r strategaeth gyfalaf, gellid sicrhau bod y cyfleoedd yn aros yn lleol hefyd i fusnesau bach y Gogledd. Roedd trafodaethau'n digwydd gyda'r sector adeiladu er mwyn sicrhau bod cyfleoedd yn cael eu rhoi allan i'r farchnad yn y ffordd orau er mwyn creu gwaith yn lleol a chyfleoedd i fusnesau lleol ffynnu. Wrth fynd yn ddyfnach i greu ceisiadau busnes ar y lefel prosiect, byddai'r math yma o gwestiynau yn codi fwyfwy, ac wrth arwain tuag at y Cynllun Twf terfynol, roedd angen dechrau creu'r strwythurau hyn ar y lefel prosiect, gan ystyried sut i gadw'r cyfalaf a'r arian yma'n lleol.
- O ran hawliau dirprwyedig, bod rhaid taro balans rhwng sicrhau priodoldeb a llais priodol i'r partneriaid, tra'n sicrhau hefyd bod y corff y dirprwyid iddo yn gallu bod yn ystwyth ac yn hyblyg i gyflawni ar ran y partneriaid. Yng nghyd-destun y Bwrdd, roedd yna faterion wedi'u cadw'n ôl i'r partneriaid yn benodol, pethau na allai'r Bwrdd ei hun eu penderfynu a phethau y byddai'n rhaid i bob partner gydsynio iddynt. Nid allai'r Bwrdd newid y cytundeb partneriaeth, heblaw elfennau penodol ohono. Ond ochr yn ochr â hynny roedd yr amlen roedd y partneriaid yn rhoi i'r Bwrdd, felly roedd y cynllun busnes cyffredinol yn un peth oedd yn diffinio ffiniau'r comisiwn i'r Bwrdd weithredu. Gan hynny, roedd elfen yna o osod y fframwaith o ran gweithredu a chynlluniau ayb. Roedd gan y Bwrdd hawl i weithredu o fewn hynny a gwneud newidiadau neu ychwanegu cynlluniau, ond roedd hefyd yn gorff rhanbarthol gyda phawb yn eistedd o gwmpas yr un bwrdd i wneud penderfyniadau, ac roedd angen yr hyblygrwydd yno. O ran yr elfen ariannol,

roedd y Bwrdd yn derbyn cyllideb i redeg y Swyddfa Portffolio, ayb, ond byddai cais am fwy o arian yn gorfod mynd yn ôl i'r partneriaid. Yn yr un modd, petai'r ffordd roedd y Bwrdd yn rhedeg y Cynllun Twf yn golygu bod costau benthyg yn mynd yn uwch, byddai'n rhaid mynd yn ôl at y partneriaid i newid yr amlen yma.

- Nad oedd yna nenfwd gwariant petai ffynhonnell arian amgen ar gael, megis grant ESF. Roedd nenfwd o ran gwariant oedd heb ei gyllido, ac ni allai'r Bwrdd roi gofyn ariannol ychwanegol ar y partneriaid heb eu caniatâd. Roedd y cyfraniadau yn y cytundeb yn sefydlog heb orfod mynd yn ôl heblaw am elfen o chwyddiant. Yn yr un modd, roedd yna uchafswm cyfraniadau benthyg, a mater i'r partneriaid fyddai cytuno i newid yr amlen yma.
- O ran y costau gweinyddu dros y cyfnod, byddai'r Bwrdd yn cymeradwyo'r gyllideb yn flynyddol. Petai'r gwariant dros y 6 blynedd, roedd yn annhebygol y byddai angen yr holl dîm yn eu lle am y 15 mlynedd. Ond ni ellid darogan beth fyddai'n digwydd ar ôl y 6 blynedd gyntaf. Ni chredid y byddai'r Bwrdd yn gorffwys ar eu rhwyfau ac yn cymryd arian i mewn, ond yn hytrach yn mynd i chwilio am gyfleoedd eraill, felly byddai'n rhaid bod yn hyblyg ynglŷn â'r gyllideb. Ond dyna'r gyllideb flynyddol ar hyn o bryd, a rhagwelid y byddai'n parhau o gwmpas yr un lefel am y 6 blynedd gyntaf.
- Bod yna gryn dipyn o arian grant ESF ynghlwm yn y costau, ac yn parhau am gwpl o flynyddoedd eto. Roedd y swm o gwmpas £0.5m eleni, ac roedd natur y cais yn golygu bod modd ei ôl-ddyddio. Byddai hynny'n parhau tan 2023 pan ddeuai arian Ewrop i ben. Ar ôl hynny, byddai tua 1.5% o gostau cyfalaf y prosiectau yn gallu cael eu cyfalafu fel swyddi i redeg y prosiectau hynny.
- Y credid bod y rhanbarth yn cael gwerth da iawn am arian. Yn ychwanegol at y grant Llywodraeth o £240m, roedd yna ddenu arian preifat, ac ati. Roedd sôn y byddai'r cynllun yn dod â buddion o £1b i'r rhanbarth, felly credid bod costau rhedeg o £1.5m y flwyddyn am 6 blynedd, a llai ar ôl hynny pe gellid cael mwy o fuddion allan ohono, yn eithaf bargaen.
- O safbwynt cyhoeddusrwydd, y penodwyd dau swyddog i'r maes cyfathrebu yn ddiweddar iawn, fyddai'n arwain ar y gwaith o ddatblygu cynllun cyfathrebu cynhwysfawr a chyffrous ar gyfer y Cynllun Twf.
- Bod holl gyfeiriad Llywodraeth Cymru o safbwynt datblygiad economaidd yn seiliedig ar y 4 rhanbarth yng Nghymru, a'i bod yn amlwg mai drwy'r byrddau rhanbarthol y byddai buddsoddiadau Llywodraeth Cymru yn dod i ni. Disgwylid clywed gan Lywodraeth San Steffan ynglŷn â dosbarthiad arian ôl-Ewrop, ac o bosib' y byddai'r arian hynny hefyd yn dod i'r rhanbarthau, er y byddem yn dymuno i unrhyw arian fyddai'n ddyledus i Gymru ddod i Gymru yn y lle cyntaf.
- O ran hyblygrwydd, neu ddiffyg hyblygrwydd, y Llywodraethau i ganiatáu i ni ymateb i sefyllfa oedd yn newid, nodwyd bod y fiwrocratiaeth rhwng y 2 lywodraeth yn anhyblyg iawn. Roedd sôn cyson am ddatganoli grym i'r rhanbarthau o Lywodraeth Cymru, ac er bod yr awydd gennym fel awdurdodau lleol i gymryd y cyfrifoldeb, ynghyd â pharodrwydd i wneud penderfyniadau ar sail ein gwybodaeth a'n profiadau lleol ein hunain, roedd pryder y byddai Llywodraeth Cymru yn dal eu gafael yn reit dynn yn yr awenau. Ni chredid bod Llywodraeth San Steffan yn bod yn hyblyg o gwbl.
- Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â'r posibilrwydd o sicrhau bond ar gyfer y benthygiad, eglurwyd bod y diffyg arian tybiannol yn yr achos hwn am gyfnod cymharol fyr, a bod bondiau fel arfer yn cael eu gosod am gyfnod estynedig. Ni ellid darogan ar ba bwynt y byddai angen benthyg i ad-dalu dros hir dymor, ac roedd angen bod yn hyblyg a benthyg yr arian mor rhad â phosib' ar yr adeg hynny. Roedd sawl ffordd o gael yr arian yma, gan gynnwys benthyg ein reserfau ein hunain i'r Bwrdd, fyddai'n lleihau'r risg i'r ddwy ochr. Ychwanegwyd y bwriedid

trafod y posibiladau mewn seminar a drefnwyd ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu gyda chwmni Airlingclose ym mis Ionawr.

Diolchodd y Cadeirydd i bawb am eu cyflwyniadau ac am eu hatebion i gwestiynau'r aelodau.

PENDERFYNWYD bod y pwyllgor craffu o'r farn bod y Cynllun Busnes; Cytundeb Llywodraethu 2; y model ariannu a'r trefniadau gweithredu yn glir a chadarn fel sail i gyflawni amcanion y Cytundeb Twf er budd busnesau a thrigolion Gwynedd.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.00 y.b. a daeth i ben am 11.55 y.b.

CADEIRYDD

Eitem 5a

Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
Teitl yr Adroddiad	<ul style="list-style-type: none">• Adroddiad Blynyddol Addysg 2018-2019, 2019-20• Ymateb yr Adran Addysg i'r Pandemig COVID-19• Blaenoriaethau'r Adran Addysg
Dyddiad y cyfarfod	4 Chwefror 2020
Awdur	Garem Jackson, Pennaeth Addysg
Aelod Cabinet Perthnasol	Cynghorydd Cemlyn Rees Williams

1. CEFNDIR

1.1 Roedd bwriad cyflwyno deilliannau haf 2019, ynghyd ag Adroddiad Blynyddol yr Adran Addysg ar gyfer y flwyddyn addysgol Medi 2018-Awst 2019 gerbron y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi ar 19 Mawrth 2020.

1.2 Fodd bynnag, yn sgil pandemig COVID-19, ni gynhaliwyd cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu fel y bwriadwyd, ac o ganlyniad, bron i flwyddyn yn ddiweddarach, cyflwynir y canlynol gerbron y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi sydd yn cyfuno dwy flynedd o berfformiad (sef blwyddyn addysgol 2018-19 a 2019-20):

- Adroddiad Blynyddol yr Adran Addysg 2018-19 a 2019-20
- Crynodeb o ymateb yr Adran Addysg i'r Pandemig COVID-19
- Blaenoriaethau'r Adran Addysg 2020-21.

2. ADRODDIAD BLYNYDDOL YR ADRAN ADDYSG

2.1 Yn unol â chais y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi, mae'r Adran Addysg yn llenwi'r bwlch a grëwyd yn sgil COVID-19 ac wedi llunio Adroddiad Blynyddol (2 flynedd) er mwyn galluogi'r craffwyr i gael trosolwg cyflawn o waith yr Adran. Gwelir yr Adroddiad Blynyddol yn Atodiad 1.

2.2 Mae'r Adran Addysg yn cydnabod nad tasg hawdd yw sicrhau craffu effeithiol ar ddogfen sydd yn cwmpasu cyfnod o ddwy flynedd ar lawr pwyllgor, ac o ganlyniad, wedi ceisio llunio adroddiad cryno, sydd yn tynnu sylw at brif waith arferol yr Adran, nodweddion cadarnhaol, ynghyd â meysydd sydd angen sylw dros y cyfnod nesaf.

3. YMATEB YR ADRAN ADDYSG I BANDEMIG COVID-19

3.1 Yn ychwanegol i'r Adroddiad Blynyddol, yn Atodiad 2 mae'r Adran Addysg wedi cynnwys copi o sleidiau a rannwyd eisoes gyda holl aelodau etholedig Gwynedd mewn fforwm gaeedig er mwyn rhannu gwybodaeth am y modd y bu i'r Adran gefnogi ysgolion ac ymateb i sefyllfa COVID-19 ers Mawrth 2020.

3.2 Gellir crynhoi ymateb yr Adran Addysg ac ysgolion i'r cyfnod clo cyntaf i'r meysydd canlynol:

- Gofal Plant
- Lles

- Dysgu o Bell
- Technoleg Gwybodaeth
- Y Gymraeg

a thrwy gyfrwng y sleidiau atodol caiff yr aelodau eu tywys drwy ymateb yr Adran Addysg ac ysgolion i'r cyfnod clo a COVID-19.

3.3 Yn ychwanegol, dymunwn fanylu ymhellach isod ar rai darpariaethau mewn ymateb i'r cyfnod clo a COVID-19.

3.4 Gwasanaeth ADYaCH

Bu i'r gwasanaeth ADYaCh gefnogi ysgolion a chynnal y gwasanaeth drwy gydol y cyfnod clo a thu hwnt, gan gynnwys:

- Darparu adnoddau a chyngor ar ystod o bynciau yn ymwneud ag ymdopi â'r argyfwng ar wefan y gwasanaeth (www.adyach.cymru). Bu i drawiadau unigol misol ar y wefan gynyddu o 15,000 ym mis Ionawr i 130,000 ym mis Ebrill.
- Dyrannu aelod staff cyswllt i bob ysgol gyda'r cyfrifoldeb am gyfathrebu'n wythnosol gyda nhw, a chynnig cymorth a chyngor ar achosion unigol. Mae arweinwyr ysgolion wedi gwerthfawrogi'r gwasanaeth hwn.
- Cynnal cyfarfodydd sicrhau ansawdd brys er mwyn nodi pryderon sylweddol a godwyd gan ysgolion, ac ymateb iddynt.
- Darparodd swyddogion lles addysg gyswllt a chymorth rheolaidd ar gyfer teuluoedd sy'n fregus ac fe wnaethant hwyluso cyfathrebu ag ysgolion eu plant.
- Bu i'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg gadw cyswllt rheolaidd ag ysgolion, a darparu cymorth ac arweiniad yn ymwneud â materion lles ac iechyd emosiynol.
- Cynyddu capasiti i ddarparu cwnsela mewn ysgolion i ddisgyblion o flwyddyn 6 i fyny, a pharhaodd cwnselwyr i weithio gyda disgyblion trwy fideo-gynadledda trwy gydol y cyfnod clo a chau ysgolion.
- Bu i'r system 'Cynllun Datblygu Unigol (CDU) Ar-lein' alluogi parhad mewn monitro cynnydd dysgwyr, a chynnal adolygiadau statudol yn rhithiol.
- Parhaodd prosesau mynediad at ddarpariaeth er mwyn sicrhau cymorth di-dor. Oherwydd cyfathrebu rheolaidd roedd posib trefnu hyfforddiant pwrpasol ar gyfer cymorthyddion addysgu sy'n gweithio gyda disgyblion unigol, hyfforddiant ar ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr â nam ar y synhwyr, rhannu adnoddau, deunyddiau addysgu, a darparu cyngor i rieni trwy gyfarfodydd fideo.
- Ni dderbyniodd yr Awdurdod her Tribiwnlys yn ystod y cyfnod, ac fe ddatryswyd tri achos datrys anghytundeb yn ystod y cyfnod cau ysgolion ac, o ganlyniad, nid aeth yr achosion hyn i dribiwnlys.
- "Darparwyd hyfforddiant a chymorth gwerth chweil i staff ysgolion" a wnaeth alluogi ysgolion er enghraifft i barhau i gynnal sesiynau ELSA (Emotional Literacy Support Assistant).
- Mae Swyddogion Ansawdd ADY wedi darparu cymorth defnyddiol i staff perthnasol ysgolion wrth iddynt baratoi ar gyfer y Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol (2020), fel diwygio'u map darpariaeth.

3.5 Mae nodweddion da'r gwasanaeth mewn ymateb i COVID-19 a amlinellir uchod hefyd wedi eu cynnwys yn adroddiad Arolwg Thematig Estyn ar waith yr Awdurdod Lleol i gefnogi ysgolion ac UCDAu yn ystod y pandemig.

3.6 Technoleg Gwybodaeth

Bu'r Adran Addysg yn rhagweithiol a blaengar iawn ym maes TGCh yn ystod y cyfnod clo hefyd gan sicrhau 1,200 o ddyfeisiadau Chromebook a 175 o ddyfeisiadau MiFi i deuluoedd heb fynediad at dechnoleg.

3.7 At hyn, bu i'r Adran Addysg lunio polisïau a gweithdrefnau blaenllaw er mwyn caniatáu ysgolion Gwynedd i fod yn dysgu o bell drwy dechnoleg dysgu byw. Bu i bolisi blaengar Gwynedd maes o law gael ei fabwysiadu gan nifer o awdurdodau eraill, a bu'r Awdurdod yn flaengar yn hyrwyddo ac annog sesiynau dysgu byw gyda'n hysgolion.

3.8 Dyma gameo o Adroddiad Thematig Estyn ar waith yr Awdurdod Lleol i gefnogi ysgolion ac UC'Dau:

Cameo: Dysgu digidol fel etifeddiaeth o'r pandemig

Mae'r awdurdod wedi cyflymu ei gynllun strategol i ddarparu gliniadur i bob disgybl ym mlynnyddoedd 5-11, gyda'r dyraniad cyntaf i'w dosbarthu yn y gwanwyn ar gyfer y rhai yng nghyfnod allweddol 4. Hefyd, mae'r strategaeth hon yn cynnwys darparu gliniadur gwaith newydd i bob athro er mwyn hwyluso dysgu digidol. O ganlyniad, mae ysgolion yn gallu cynllunio ar gyfer dyfodol lle mae gan ddysgwyr fwy o fynediad at TGCh, gan sicrhau felly fod medrau digidol newydd a ddysgwyd yn ystod cyfnodau clo wedi'u gwreiddio yn yr addysgu a'r dysgu at y dyfodol.

3.9 Cyfathrebu

Yn ychwanegol, bu i'r Adran Addysg roi bri mawr ar gyfathrebu gyda rhan-ddeiliaid yn ystod y pandemig, gan geisio sicrhau arweiniad, canllawiau a phenderfyniadau amserol i alluogi ysgolion weithredu yn y modd mwyaf priodol o dan yr amgylchiadau. Cyflëir arwyddocâd y cyfathrebu amserol hwn yn Adroddiad Thematig Estyn:

Mae'r Pennaeth Addysg wedi cynnal cyfathrebu uniongyrchol a chyson gyda swyddogion, arweinwyr ysgol a gydag aelodau etholedig trwy gydol y pandemig.

Bu cydweithio cadarn o fewn y fforwm strategol cynradd a fforwm strategol y penaethiaid uwchradd yn ystod y cyfnod clo. Daethpwyd i gytundeb am yr holl benderfyniadau, cynlluniau a pholisïau drwy'r fforymau hyn a thrwy'r dull cyson hwn o gyfathrebu. Roedd arweinwyr ysgol yn gwerthfawrogi hyn ac yn teimlo ei fod yn adlewyrchu'r cydgyfrifoldeb a rennir rhwng yr awdurdod lleol ac ysgolion.

3.10 Y Gymraeg

Yn ystod y cyfnod clo mae staff y Canolfannau Iaith wedi gorfod addasu a thrawsnewid y ffordd y maent yn darparu cefnogaeth i hwyrddyfodiaid i gaffael y Gymraeg. Yn wir, staff y Canolfannau Iaith oedd y cyntaf i beilota cynnal sesiynau dysgu byw yn ystod Tymor yr Haf 2020, a hynny er mwyn cynnal iaith lafar hwyrddyfodiaid a fu'n mynychu'r Canolfannau Iaith yn ystod y flwyddyn addysgol 2019-20. Roedd staff y Canolfannau Iaith a'r ysgolion yn cydnabod mai dim ond drwy'r sesiynau dysgu byw yma roedd mwyafrif o'r dysgwyr a oedd yn hwyrddyfodiaid yn cael mynediad i'r Gymraeg a chyfle i ymarfer eu sgiliau siarad a gwranddo. I ategu'r sesiynau dysgu byw, roedd staff y Canolfannau Iaith hefyd wedi sefydlu Google Classrooms i'r dysgwyr ar Hwb i roi cyfleoedd pellach i'r hwyrddyfodiaid ymarfer a chaffael y Gymraeg. Dyma gameo o Adroddiad Thematig Estyn ar waith yr Awdurdod Lleol i gefnogi hwyrddyfodiaid:

Cameo: Cefnogi dysgwyr sy'n newydd i'r iaith Gymraeg

Un enghraifft o gydweiddiad clos yr awdurdod lleol a GwE yw eu hymagwedd at gynorthwyo ysgolion i ddatblygu medrau iaith Gymraeg disgyblion. Gwelodd rai ardaloedd arfordirol o Wynedd fewnlifiad sylweddol o bobl nad ydynt yn siaradwyr Cymraeg yn ystod y cyfnod clo. Ychwanegwyd at yr her o ddarparu ar gyfer eu hanghenion ieithyddol pan

ailagorodd ysgolion ym mis Medi gan yr anawsterau wrth gynnal unedau iaith Gymraeg ar eu ffurf draddodiadol. I wrthsefyll hyn, er mwyn cynorthwyo ysgolion cynradd, trefnodd yr awdurdod lleol i'r athrawon arbenigol ddarparu gwasanaeth allymestyn ar sail clwstwr, tra bod swyddog cefnogi gwelliant y clwstwr yn gweithio gyda'r ysgolion i greu ac addasu cynlluniau gwaith Gymraeg.

4. BLAENORIAETHAU'R ADRAN ADDYSG

Gagendor Lles a Chyrhaeddiad

- 4.1 Yn sgil y pandemig a'r cyfnod clo, mae'r Adran Addysg a'r Cyngor wedi adnabod y gagendor lles a chyrhaeddiad fel un o'r prif flaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn addysgol 2020-21 yn sgil ysgolion yn ail-agor i ddysgwyr ar gyfer y flwyddyn addysgol newydd ym Medi 2020.
- 4.2 Rydym yn ymwybodol fod pandemig COVID-19 a'r cyfnod clo wedi amlygu bregusrwydd y sector blynyddoedd cynnar. O ganlyniad, dros y cyfnod nesaf bwriedir canolbwyntio ar ddeall effeithiau'r cyfnod clo ar les plant bach, gan adolygu ein trefniadau a'n darpariaethau fel Cyngor er sicrhau'r cychwyn gorau i deuluoedd â phlant 0-5 oed.
- 4.3 Yn sgil y cyfnod clo cyntaf, roedd pryder y gallai rhai plant a phobl ifanc gael eu gadael ar ôl o safbwynt eu cyrhaeddiad addysgol, ac y byddai angen cymorth ychwanegol ar rai ohonynt i gau'r bwlch hwnnw, ynghyd â'r angen am gefnogaeth gyda'u lles.
- 4.4 Er mwyn ymateb i'r pryder hwn, ers Medi 2020 mae pob ysgol yng Ngwynedd yn gweithredu 'Rhaglen Cyflymu'r Dysgu' gydag arian gan Lywodraeth Cymru er mwyn ymateb i effaith y cyfnod clo ar les a chyrhaeddiad rhai grwpiau penodol o ddysgwyr 5-16 oed. Mae'r Adran Addysg ar y cyd gyda GwE yn cefnogi'r ysgolion i weithredu'r rhaglen hon.
- 4.5 Tu hwnt i'r ysgol, rydym hefyd yn sylweddoli fod y grŵp oedran 16-24 wedi eu heffeithio'n anghymesur gan yr argyfwng yn fwy nag unrhyw grŵp oedran arall. Mae bwriad felly i roi sylw penodol i'r maes hwn er mwyn lliniaru unrhyw sgil-effeithiau, gan sicrhau fod pobl ifanc yn cael cefnogaeth a darpariaeth briodol i'w galluogi i ffynnu.
- 4.6 At hyn, mae'r gwasanaeth ADYaCh wedi creu llyfrgell o adnoddau i hyrwyddo lles a iechyd meddwl sydd ar gael ar wefan y gwasanaeth, ac mae'r gwasanaeth wedi ychwanegu cynhwysedd i'r gwasanaeth cwnsela er mwyn sicrhau cefnogaeth i ddysgwyr yn dilyn y cyfnod clo.

Dysgu Cyfunol

- 4.7 Yn gynnar yn y cyfnod clo, bu'r Adran Addysg yn flaengar wrth lunio polisiau a gweithdrefnau blaenllaw er mwyn caniatáu ysgolion Gwynedd i fod yn dysgu o bell drwy dechnoleg dysgu byw. Bu i bolisi blaengar Gwynedd maes o law gael ei fabwysiadu gan nifer o awdurdodau eraill.
- 4.8 Yn gynnar yn y cyfnod clo, bu'r Adran Addysg yn rhagweithiol yn hyrwyddo gwerth sesiynau dysgu byw o safbwynt hyrwyddo lles, a chyfoethogi'r profiad dysgu i ddysgwyr. Staff y Canolfannau Iaith oedd ymhlith y cyntaf i dreialu sesiynau dysgu byw er mwyn sicrhau bod hwyrddyfodiad yn parhau i allu meithrin eu sgiliau llafar yn y Gymraeg.
- 4.9 Dangosodd arolwg Comisiynydd Plant Cymru fod disgyblion yng Ngwynedd yn fwy cadarnhaol ynglŷn â'r profiadau dysgu a gawsant yn ystod y cyfnod clo na hynny a welir yn

genedlaethol. Pan ofynnwyd y cwestiwn, 'Pa mor hyderus ydych chi'n teimlo am eich dysgu', teimlai 59% o ddisgyblion Gwynedd yn hyderus neu'n hyderus iawn o gymharu â 51% ledled Cymru.

4.10 Yn sgil ail-agor ysgolion ym mis Medi 2020 bu'r Adran Addysg a GwE yn rhagweithiol yn cefnogi ein hysgolion i gynllunio ar gyfer gwahanol senarios ble gallai ysgolion fod yn symud i ddysgu cyfunol yn rhannol neu'n llawn am gyfnodau yn ystod y tymor mewn ymateb i sefyllfa COVID-19 ar lefel swigen, ysgol leol, ardal neu sefyllfa ble gwelir pob ysgol yn gorfod cau.

4.11 Cydnabyddir, fod y cwricwlwm wedi ei oedi yn ystod y cyfnod clo cyntaf, a arweiniodd at amrywiaeth yn y ddarpariaeth a'r profiadau dysgu ar gyfer ein dysgwyr ar draws y gyfundrefn addysg yng Ngwynedd. Rhaid cydnabod hefyd, wrth gwrs, yr amrywiaeth yn amodau'r dysgwyr a'r aelwydydd hefyd; o deuluoedd gyda nifer o blant ond mynediad cyfyngedig i ddyfeisiadau digidol, i rieni'n gweithio o adref ac yn ceisio cyfarch a chefnogi eu plant gyda'r ddarpariaeth addysg o bell ar yr un pryd, i rieni yn methu cefnogi eu plant gyda'r ddarpariaeth addysgol, a theuluoedd bregus ble byddai'r plant yn cael anogaeth i fynychu'r ysgol i dderbyn gofal.

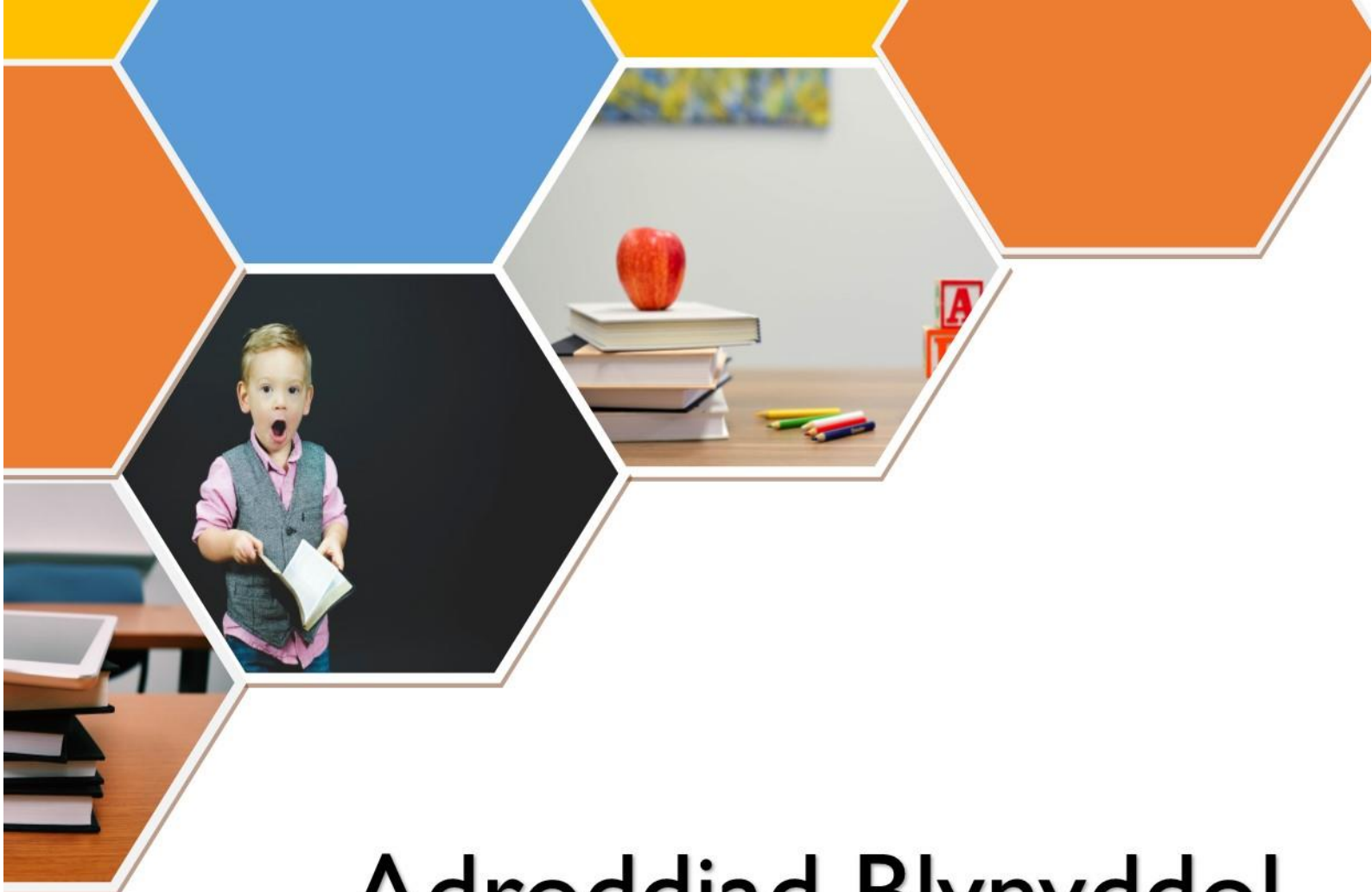
4.12 Dywed Adroddiad Thematig Estyn ar waith yr Awdurdod Lleol i gefnogi ysgolion ac UCDAu:

O ran parhad dysgu yn ystod y pandemig, ceir cryn amrywio yn llwyddiannau ysgolion unigol. Yn gyffredinol, yr ysgolion hynny a oedd yn peri pryder cyn y pandemig yw'r ysgolion hynny hefyd sydd heb weithredu mor llwyddiannus yn ystod y pandemig.

Mae cymorth wedi parhau ar gyfer nifer o ysgolion uwchradd sy'n achosi pryder. Er enghraifft, mae'r byrddau gwella carlam, dan gadeiryddiaeth y Pennaeth Addysg, wedi dechrau ailymgynnull. Caiff ysgolion sy'n peri pryder eu trafod yn y cyfarfod BAS, ble ceir craffu a her. Mae'r Aelod Cabinet dros Addysg yn parhau i graffu ar waith y gwasanaeth, gan fanteisio ar gyfleoedd i gasglu tystiolaeth uniongyrchol drwy ymweliadau ysgol. Mae swyddogion GwE a'r awdurdod lleol wedi rhannu samplau o gynlluniau ysgolion ar gyfer dysgu o fis Medi gydag ef. Yn gyffredinol, mae'n teimlo bod y cynlluniau hyn yn cadarnhau sefyllfaoedd yr ysgolion cyn y pandemig, sef mai'r ysgolion hynny a oedd yn gweithredu'n fwyaf llwyddiannus bryd hynny yw'r rhai â'r cynlluniau mwyaf cadarn ar hyn o bryd.

4.13 Rydym bellach ynghanol cyfnod clo arall, gyda'r pwyslais yn sicr y tro hwn ar barhad addysg a'r cwricwlwm, ac unwaith eto, mae'r Adran Addysg wedi bod yn rhagweithiol yn annog ysgolion i gynnal sesiynau dysgu byw o safbwynt hyrwyddo lles, a chyfoethogi'r profiad dysgu i'r disgyblion.

4.14 At hyn, mae'r Aelod Cabinet wedi gofyn i GwE am adroddiad fydd yn rhoi sicrwydd iddo o safbwynt cysondeb y profiadau a chysondeb yn ansawdd yr addysg a ddarperir i ddysgwyr ar draws y gyfundrefn ysgolion yng Ngwynedd yng nghyd-destun dysgu cyfunol, sef sesiynau dysgu byw a darpariaeth addysg o bell. Gall GwE ymhelaethu ymhellach ar ansawdd a chysondeb y ddarpariaeth addysgol gan ein hysgolion yng Ngwynedd yn Rhan B.

Adroddiad Blynyddol

Adran Addysg

2018-19
2019-20

Tud. 20

ADRODDIAD BLYNYDDOL ADDYSG 2018-19, 2019-20

CYNNWYS

- 1. CYD-DESTUN**
- 2. Y GYMRAEG**
- 3. ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL A CHYNHWYSIAD**
- 4. DIOGELU**
- 5. BLYNYDDOEDD CYNNAR**
- 6. Y TÎM MODERNEIDDIO ADDYSG**
- 7. CONSORTIWM ADDYSG ÔL-16 GWYNEDD AC YNYS MÔN**
- 8. TRAC**
- 9. ARWEINYDDIAETH**
- 10. UNED DDATA**
- 11. GWASANAETH CEFNOGI LLYWODRAETHIANT YSGOLION**
- 12. UNED CONTRACTAU A CHYFLOGAETH**
- 13. UNED ARLWYO A GLANHAU**
- 14. CLUDIANT**
- 15. CANOLFAN FUSNES ADDYSG**
- 16. TECHNOLEG GWYBODAETH**

CYD-DESTUN

GWELEDIGAETH YR ADRAN ADDYSG: Plant a phobl ifanc Gwynedd yn cyflawni'r safonau uchaf er mwyn cynnal yr iaith, diwylliant ac economi yn lleol.

PWRPAS: *Hyrwyddo cyflawniad a lles plant a phobl ifanc Gwynedd drwy sicrhau llywodraethant, arweinyddiaeth a rheolaeth effeithiol ein hysgolion*

GWASANAETHAU RYDYM YN EU DARPARU: Codi Safonau, Gwasanaethau Cefnogol, Cyflogau a Chontractau Staff Ysgolion, Pensiynau Athrawon, Arlwyyo Ysgolion, Glanhau Ysgolion, Cludiant Ysgolion, Iechyd a Diogelwch, Mynediad Ysgolion, Cefnogaeth i Lywodraethwyr, Cefnogaeth Gyllidol i Ysgolion, Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu, Uned Ddata, Cefnogaeth Adnoddau Dynol i Ysgolion a'r Adran Addysg, Presenoldeb ac Ymddygiad, Gwasanaeth Lles Addysg, Anghenion Dysgu Ychwanegol, Amddiffyn Plant, Arweinyddiaeth, Rheolaeth a Hyfforddiant, yr iaith Gymraeg.

BETH MAE'R ADRAN YN EI WNEUD?

- Cefnogi plant a phobl ifanc i gyflawni'r safonau uchaf.
- Sicrhau bod disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol yn cael y gefnogaeth fwyaf addas.
- Sicrhau bod disgyblion ag anghenion emosiynol ac ymddygiadol yn cael eu cynnwys yn llawn o fewn ysgolion Gwynedd.
- Sicrhau bod disgyblion o fewn ysgolion Gwynedd yn ddiogel.
- Darparu gwasanaethau cefnogol pwrpasol ar gyfer Gwasanaeth Addysg Gwynedd.
- Datblygu arweinwyr a chefnogi'r gweithlu yn yr ysgolion.
- Cefnogaeth i gyrff llywodraethu ysgolion er mwyn iddynt weithredu fel llywodraethwyr effeithiol.

Yn 2018-20, roedd 83 ysgol gynradd, 13 Ysgol Uwchradd 1 Ysgol Ddilynol, 1 Ysgol Gydol Oes, a 2 Ysgol Arbennig yng Ngwynedd.

EIN PRIF FESURYDDION PERFFORMIAD
Canran y disgyblion 15 oed (ar y 31 Awst blaenorol) sydd yn ennill pum gradd TGAU A* i C, yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg, a Mathemateg (TL2+)
Sgôr bwyntiau cyfartalog ar gyfer disgyblion sy'n 15 oed ar y 31 Awst blaenorol
Canran y disgyblion 16 oed sydd yn ennill 5 gradd TGAU, graddau A* i C (TL2)
Canran disgyblion 16 oed sydd yn ennill 5 gradd TGAU A* i G (TL1)
Canran disgyblion 16 oed sydd yn ennill Gradd C neu uwch, mewn Cymraeg neu Saesneg, Mathemateg a Gwyddoniaeth (DPC)
Canran y bobl ifanc 16-18 oed nad ydynt mewn addysg, gwaith neu hyfforddiant
Canran yr holl ddisgyblion, a hwythau'n 15 oed ar y 31 Awst blaenorol, sy'n gadael addysg, hyfforddiant neu ddysgu yn seiliedig ar waith heb fod ganddynt gymhwyster
Canran y disgyblion a aseswyd ar ddiwedd blwyddyn 9, ac sy'n cyrraedd y lefel ddisgwyliedig, mewn Saesneg neu Gymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth (DPC)
Canran y disgyblion a aseswyd ar ddiwedd blwyddyn 6, ac sy'n cyrraedd y lefel ddisgwyliedig mewn Saesneg neu Gymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth (DPC)
Canran y disgyblion a aseswyd ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen, ac sy'n cyrraedd y lefel ddisgwyliedig (DCS)
Nifer o waharddiadau parhaol yn yr ysgolion uwchradd yn y flwyddyn academaidd
Nifer o waharddiadau parhaol yn yr ysgolion cynradd yn y flwyddyn academaidd
Canran presenoldeb disgyblion yn yr ysgolion uwchradd yn y flwyddyn academaidd
Canran presenoldeb disgyblion yn yr ysgolion cynradd yn y flwyddyn academaidd

Y GYMRAEG

- **Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg**

Mae'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion Cymru (2013) yn gosod dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i baratoi a chyflwyno Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg i Lywodraeth Cymru. Mae'r cynlluniau hyn yn amlinellu sut mae awdurdodau lleol yn bwriadu cyflawni nodau a thargedau Llywodraeth Cymru.

- **Canolfannau Iaith**

Sicrhau darpariaeth addysg drochi o ansawdd i alluogi hwyrddyfodiaid i elwa'n llawn o'r gyfundrefn addysg Gymraeg a dwyieithog yng Ngwynedd.

- **Siarter Iaith a'r Strategaeth Iaith Uwchradd**

Pob un o ysgolion Gwynedd yn gweithredu gofynion y Siarter Iaith (cynradd) a/neu'r Strategaeth Iaith Uwchradd er mwyn annog defnydd ffurfiol ac anffurfiol o'r Gymraeg mewn gwahanol gyd-destunau.

- **Anghenion Dysgu Ychwanegol**

Pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Gymraeg.

Nodweddion da

- Yn sgil y Polisi Iaith, mae perfformiad cyffredinol yn y Gymraeg yn gyson dda ar draws y gyfundrefn ysgolion.
- Mae pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Gymraeg. Mae darpariaethau a gwasanaethau cyfrwng Gymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o ADY.
- Proses corfforaethol o hunan-asesu sgiliau iaith y gweithlu addysg wedi ei dreialu fel gwaelodlin fydd yn galluogi penaethiaid i gwblhau'r Cyfrifiad Sgiliau Iaith y Gweithlu Addysg
- Cynlluniau i gefnogi sgiliau iaith y gweithlu addysg wedi eu gweithredu yn rhai o ysgolion uwchradd y sir.
- Comisiynu a chynnal hyfforddiant ar egwyddorion trochi iaith yn y Cyfnod Sylfaen.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Llunio dogfen ymgynghorol Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yn unol â gofynion y Rheoliadau newydd a ddaeth i rym yn 2020.
- Llunio Strategaeth Y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer Gwynedd.
- Parhau i gefnogi'r Canolfannau Iaith i ddarparu'n effeithiol ar gyfer hwyrddyfodiaid, gan gynnwys dysgu cyfunol.
- Parhau i gefnogi dysgwyr sydd angen hwb ychwanegol i gynyddu eu hyder a'u sgiliau yn y Gymraeg.
- Parhau i gefnogi ein ysgolion cynradd ac uwchradd i weithredu'r Siarter Iaith a'r Strategaeth Iaith Uwchradd.
- Parhau i gefnogi gweithlu ein hysgolion uwchradd i ddatblygu eu sgiliau a'u hyder yn y Gymraeg.

ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL A CHYHNWYSIAD

Pwrpas y gwasanaeth ADY a CH yw:

- Cefnogi datblygiad darpariaeth ADY o ansawdd mewn lleoliadau addysgol.
- Adnabod anghenion ychwanegol yn gynnar ym mywyd y plentyn a sicrhau ymyrraeth briodol;
- Ymyrryd yn gynnar ac yn addas pan fo problemau yn dod i'r amlwg;
- Gweithio yn integredig ac aml-asiantaethol, gan rannu gwybodaeth a chyd-gynllunio ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr gydag ADY;
- Sicrhau fod sgiliau a dealltwriaeth y gweithlu yn cael eu datblygu yn gyson;
- Sicrhau cyfathrebu clir gyda'r plant, pobl ifanc a'r teuluoedd sy'n derbyn darpariaeth.

Mae'n bartneriaeth ar y cyd â Chyngor Môn ers Medi 2017.

Nodweddion da:

- System Cynllun Datblygu Unigol electroneg wedi ei ddatblygu gan Cynnal ac erbyn hyn mewn defnydd gan bob ysgol, yn dilyn cyfnod peilota llwyddiannus. Mae'r system yn hwyluso gwaith yr ysgolion a'r gwasanaeth yn sylweddol. (2018-19)
- Prosiect Ysgolion sy'n Meithrin yn parhau i weithredu ac arddangos canlyniadau positif o fewn y cynradd ac uwchradd. (2018-19)
- Defnydd o TOMs (Therapy Outcome Measures) yn cael ei ymestyn ymhellach er mwyn gallu adrodd ar gynnydd plant yn ehangach, gan fod dangos cynnydd plant a phobl ifanc sydd ag ADY yn gofyn am ddulliau holistaidd.
- Nifer tribiwnlysoedd yn parhau yn isel iawn, gyda thribiwnlysoedd sydd yn ymwneud â darpariaeth o fewn ysgolion Gwynedd yn ffafriol o ran yr Awdurdod (h.y yn cadarnhau bod darpariaeth addas yn cael ei gyflwyno).
- Dangosyddion cynhwysedd ysgolion yn parhau i bwysleisio bod ysgolion Gwynedd yn hynod o gynhwysol - mae lefel gwaharddiadau, nifer disgyblion sydd mewn darpariaeth amgen, a niferoedd addysg gartref dewisol, a phresenoldeb, yn rhoi darlun cynhwysol iawn o gymharu â graddfeydd cenedlaethol. (2018-19)

Yn ystod Chwefror 2020 cynhaliwyd arfarniad allanol o'r Gwasanaeth ADY a Ch ac mae'r isod yn crynhoi'r cryfderau a gafodd eu hadnabod:

- Mae datblygiad y strategaeth yn dangos arweinyddiaeth gref. Mae'n derbyn cefnogaeth lawn gan y cyfarwyddwyr a'r Arweinyddion Cabinet.
- Mae'r bartneriaeth rhwng Gwynedd a Môn yn darparu buddion clir.
- Mae'r strategaeth yn nodi'n glir y canlyniadau a fwriadwyd. Gwnaed cynnydd cryf mewn perthynas â'r rhan fwyaf o'r canlyniadau arfaethedig hyn.
- Mae rhaglen hyfforddi gadarn wedi cael effaith gadarnhaol ar allu ysgolion i ddiwallu anghenion disgyblion ag ystod o anghenion.
- Mae timau o Seicolegwyr Addysgol, Athrawon Arbenigol a Swyddogion Ansawdd yn cydweithio'n agos ac yn adnabod eu hysgolion yn dda. Dyma gryfder y gwasanaeth. Mae ysgolion yn gwerthfawrogi'r gefnogaeth, y cyngor, yr arweiniad a'r hyfforddiant y maent yn eu derbyn gan y timau o athrawon a CCD.
- Mae meini prawf clir ar gyfer cyrchu gwasanaethau - timau canolog a chanolfannau arbenigol. Yn gyffredinol, mae ysgolion yn deall y rhain yn dda.
- Mae Gwynedd / Môn wedi gwneud cynnydd cryf wrth baratoi ar gyfer Trawsnewid ADY. Mae'r strategaeth newydd yn rhoi ffocws clir ar roi'r disgybl yn y canol.
- Mae sicrhau ansawdd yr ysgolion yn gryfder yn y strategaeth, ond mewn ffordd gefnogol. Mae hyn yn cael ei werthfawrogi gan benaethiaid.
- Mae penaeithiaid yn adrodd bod cefnogaeth i ymddygiad yn y cynradd yn effeithiol ar y cyfan.

- Mae Llechan Lân yn darparu cefnogaeth effeithiol i ddisgyblion Cyfnod Allweddol 2.
- Mae'n well gan bob person ifanc y gefnogaeth unigol a gânt yn Pecyn25 yn hytrach na dosbarthiadau mawr yn yr ysgol.
- Roedd y disgyblion a oedd yn mynychu Pecyn 25 y siaradwyd â hwy yn gwybod beth yr oeddent am ei wneud ar ôl gadael Pecyn25 (mynd i'r coleg neu'r fyddin) ac roeddent yn ymgymryd â chyrsgiau a chymwysterau a oedd yn caniatáu iddynt gyflawni eu huchelgeisiau. Mae hwn yn gryfder.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Gyda'r newid Deddfwriaethol yn parhau ar amserlen ar gyfer Medi 2021 rydym yn blaenoriaethu'r canlynol:
 - Adolygu'r dull o ddyrannu cyllid ADY i ysgolion er mwyn sicrhau'r ddarpariaeth orau ar gyfer dysgwyr gydag ADY.
 - Parhau i ddatblygu ansawdd Cynlluniau Datblygu Unigol, a sicrhau fod y plentyn yn ganolog i'r broses.
 - Parhau i gryfhau a symleiddio llwybrau darpariaeth 0-3 oed ac 16-25 oed, ac ymateb i'r gofynion o'r newydd yn yr oedrannau yma.
 - Cryfhau'r cyd-weithio aml-asiantaethol ar gyfer darparu effeithiol.
- Bydd y Gwasanaethau hefyd yn parhau i flaenoriaethu'r canlynol ar gyfer cryfhau'r ddarpariaeth:
 - Dulliau tracio cynnydd ac effeithiolrwydd ymyraethau o fewn y CDU ar-lein.
 - Cryfhau'r model darpariaeth cynnal ymddygiad yn y sector uwchradd.
 - Cynllun cyfathrebu clir ar gyfer ysgolion o gwmpas prosesau paneli cymedroli a dyraniad cyllid.
- Parhau i ymateb yn effeithiol i'r gofynion yn sgil argyfwng COVID-19

DIOGELU

Pwrpas

- Diogelu lles plant a phobl ifanc Gwynedd.
- Sicrhau bod pob plentyn yn teimlo'n saff yn ysgolion a chanolfannau addysg y Cyngor.
- Sicrhau bod pawb sydd yn gweithio ym maes addysg yn y Sir yn dilyn Gweithdrefnau Diogelu Plant Cymru 2020.

Nodweddion da

- Ysgolion Gwynedd wedi derbyn gwybodaeth am y Gweithdrefnau Diogelu Plant Cymru a gafodd eu cyflwyno gan Lywodraeth Cymru yn Ebrill 2020. Mae'r gweithdrefnau newydd wedi eu cyflwyno'n ddigidol ar ffurf "AP". Mae staff allweddol yr adran ac ysgolion Gwynedd wedi derbyn hyfforddiant sylfaenol ar y gweithdrefnau drwy ddarpariaeth gan NSPCC Cymru drwy gytundeb gyda Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru.
- Mae'r adran wedi sicrhau presenoldeb ymhob cyfarfod Rhan 4 lle'r oedd honiadau yn erbyn staff o fewn ysgolion Gwynedd. Mae'r niferoedd wedi gostwng yn ystod 2019 /20 gyda nifer fach iawn yn ymwneud â staff yr Adran Addysg yn uniongyrchol.
- Adran Addysg Gwynedd wedi creu pecyn hyfforddi newydd yn y Gymraeg ar gyfer Personau Dynodedig mewn ysgolion a chanolfannau addysg ar y cyd a Grŵp Diogelu Mewn Addysg Llywodraeth Cymru. Mae'r cwrs wedi ei gyflwyno yn 2020 yng Ngwynedd ac ar ôl ei arfarnu a derbyn adborth ar addasrwydd y cyflwyniad, bydd yn cael ei gyflwyno yn rheolaidd yn ystod 2021.
- Mae'r adran addysg a gwasanaethau Dysgu a Datblygu'r cyngor wedi cyd-weithio i ddatblygu pecyn hyfforddiant ym maes trais domestig. Mae'r pecyn Gofyn a Gweithredu wedi ei ddatblygu ar y cyd ac wedi ei gyflwyno i staff TRAC yr Adran Addysg yn ystod 2020.
- Hyfforddiant mewn ymateb yn gadarnhaol i ymddygiad amhriodol gôr-rywiol, (Brook), wedi ei ddarparu i ysgolion cynradd ac uwchradd yn ystod 2020 gan wasanaeth newydd Emrallt, Gwasanaethau Plant, Cyngor Gwynedd.
- Mae cyfran uchel o staff yr adran a staff ysgolion wedi cyd-weithio gyda staff Gwasanaethau Plant i dderbyn hyfforddiant ym maes gwella ymarfer yr Adran yng nghyswllt Cynadleddau achos.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Adolygu treialu a chyflwyno ein pecyn hyfforddiant sylfaenol ar becyn newydd ar gyfer Person Dynodedig mewn ysgol mewn ymateb i ganllawiau newydd ar ddiogelu plant mewn addysg.
- Ail-sefydlu trefn o ymweliadau gwirio ansawdd blynyddol o drefniadau diogelu pob ysgol yng Ngwynedd yn dilyn cyfnod cau ysgolion a gwasanaethau yn dilyn cyflwyno mesuriadau Cofid 19 yn ystod 2020.
- Darparu cyrsiau "Gofyn a Gweithredu" ar gyfer holl staff addysg ac ysgolion Gwynedd.
- Cyflwyno polisi diogelu plant newydd i ysgolion Gwynedd yn unol â'r Gweithdrefnau Diogelu Plant Cymru a dogfen "Cadw Dysgwyr yn Ddiogel" 2020.
- Sicrhau bod ysgolion yn cael eu paratoi'n well ar gyfer cyfrannu'n effeithiol mewn cynadleddau achos, cyfarfodydd grŵp craidd, a chyfarfod Adran 5 yn unol â Gweithdrefnau Diogelu Plant Cymru 2020.

BLYNYDDOEDD CYNNAR

Mae'r Uned Blynyddoedd Cynnar yn cynllunio i sicrhau bod yr Awdurdod yn cyflawni'r gofynion statudol o sicrhau lle meithrin i bob plentyn o'r tymor yn dilyn ei pen-blwydd yn 3 oed. O Fedi 2019 mae'r ddarpariaeth addysg feithrin yn cael ei gynnig mewn 61 lleoliad (un ohonynt ar gau am gyfnod) ar draws y sir. Bellach, mae'r holl leoliadau yn aelodau o'r Mudiad Meithrin ac yn cael eu monitro'n rheolaidd.

Nodweddion da:

- Athrawon Ymgynghorol Cyfnod Sylfaen wedi cyflwyno hyfforddiant i'r holl leoliadau ar
 - Fagiau cyswllt cartref – llythrennedd corfforol
 - Egwyddorion y Cyfnod sylfaen, cynllunio, asesu, Y Proffil a hunan werthuso (Arweinyddion newydd)
 - Egwyddorion y cyfnod sylfaen, cynllunio, asesu, Y Proffil a hunan werthuso (Cymhorthyddion (dewisol))
 - Uwch Athrawon wedi mynychu hyfforddiant Ffordd Gwynedd
- Cydlynnydd ADY Blynyddoedd Cynnar wedi cyflwyno hyfforddiant i'r holl leoliadau ar ADYaCH (y cod arfaethedig) ac i staff mewnol.
- Mae pob un lleoliad sydd wedi derbyn arolygiad ar y cyd (AGC/Estyn) ers Ionawr 2019 wedi derbyn barn 'da' ar gyfer pob thema, gydag ambell adroddiad yn cyfeirio at agweddau o ragoriaeth o fewn cynnwys yr adroddiad.
- Lleoliadau wedi cychwyn creu Proffiliau Un Tudalen ar gyfer pob plentyn ADY.
- Athrawon Ymgynghorol wedi bod yn rhan o weithdy yn cyflwyno adnoddau effeithiol i gefnogi anghenion plant ifanc i bob un lleoliad.
- Agorwyd lleoliad gofal plant ac addysg feithrin newydd Caban Ogwen yn Bethesda gydag arian cyfalaf y Cynnig Gofal Plant.
- Parhau i rannu arferion da rhwng athrawon Dechrau'n Deg a'r athrawon Cyfnod Sylfaen.
- Uwch Athrawes Cyfnod Sylfaen wedi arolygu mewn un lleoliad arall ac yn arolygu mewn dau arall cyn diwedd y flwyddyn addysgol.
- Y tîm wedi rhannu dyletswyddau arbenigeddau, a bydd hyn yn dechrau gwreiddio yn ystod y cyfnod nesaf.
- Mae 10 lleoliad wedi ymrwymo i weithio ar gynllun Croesi'r Bont gan y Mudiad Meithrin.
- Mwyafrif o leoliadau bellach yn defnyddio'r taflenni cynllunio ac asesu diwygiedig.
- Dros y cyfnod pandemig mae'r athrawon wedi addasu i gynnal lleoliadau'n rhithiol. Dros y cyfnod bu modd rhannu arfer dda, gwybodaeth am hyfforddiant, cynnig canllawiau ar gyfer ail-agor yn ddiogel- drwy edrych ar les y staff, plant a'r rhieni a chynnig cefnogaeth o ran asesiadau risg.
- Cafwyd cyswllt rheolaidd gyda theuluoedd plant ADY Gwynedd yn ystod y cyfnod clo i roi cefnogaeth a chynhaliaeth iddynt yn sgil y ffaith bod nifer sylweddol o leoliadau meithrin wedi cau.
- Gwnaethpwyd pecynnau o weithgareddau yn ystod y cyfnod clo ar gyfer y lleoliadau i gynnig i rieni adref a dosbarthwyd hyn fel syniad y dydd ar dudalennau Facebook. Lluniwyd bagiau cyswllt cartref ychwanegol ar themâu amrywiol fel Byd Bach a Cherdd.
- Safle HWB Athrawon Ymgynghorol Gwynedd wedi ei sefydlu

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Datblygu arbenigeddau tîm ymhellach gan gynnwys cyflwyno hyfforddiant ac arfer dda i'r sector yn rhithiol e.e. llythrennedd corfforol.

- Cael y lleoliadau addysg feithrin yn ôl i normal yn dilyn y pandemig a hyrwyddo pwysigrwydd yr addysg feithrin cyfnod sylfaen cynnar gyda theuluoedd Gwynedd.
- Dechrau ymbaratoi lleoliadau ar gyfer dyfodiad y Cwricwlwm i Gymru – Cwricwlwm am Oes drwy gyflwyno ieithwedd y pedwar diben.
- Cyflwyno'r 'enabling steps' yn y Gwanwyn pan fydd y ddogfen wedi ei chyhoeddi.
- Parhau i ddiweddarau lleoliadau ar y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018.
- Parhau i gefnogi'r gwaith o ran buddsoddiadau cyfalaf y Llywodraeth.

Y TÎM MODERNEIDDIO ADDYSG

Mae gwaith moderneiddio addysg y Sir wedi parhau i gyfrannu'n llwyddiannus at y gyfundrefn addysg ac wedi denu dros £50m ers 2012. Mae'r Tîm Moderneiddio Addysg yn gyfrifol am sicrhau bod y gwaith cynllunio ar gyfer darparu addysg yn alinio gydag anghenion addysg y Sir ar gyfer y dyfodol.

Mae'r Rhaglen yn un uchelgeisiol iawn sydd yn anelu i drawsnewid y ffordd y mae plant a phobl ifanc yn cael mynediad i ysgolion o safon uchel gydag amgylchedd ddysgu sy'n cefnogi addysg ragorol. Mae'r Cyngor hefyd yn awyddus i ddatblygu cyfundrefn addysg fydd yn cyfoethogi profiadau dysgu.

Bwriad yr Adran Addysg yw cynllunio'n strategol fel bod y math iawn a'r nifer o ysgolion wedi'u lleoli yn y mannau cywir, yn ogystal ag uwchraddio safon adeiladau ysgolion i greu ystâd sydd yn addas ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain. Bydd y Rhaglen yn parhau gydag ymroddiad llawn i wireddu'r weledigaeth bresennol i *"gynnig addysg o'r ansawdd uchaf posibl fydd yn rhoi'r profiadau, y sgiliau a'r hyder i blant y Sir a'u galluogi i ddatblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, llwyddiannus a chyflawn."*

Prif nodau'r Rhaglen ydy sicrhau fod y rhaglen waith bresennol yn parhau i gyrraedd y meini prawf a osodwyd i:

- gyfrannu at wireddu amcanion yr egwyddorion addysg addas i bwrpas i sicrhau cyfundrefn o ysgolion uwchradd hyfyw, mwy o amser digyswllt i bennaethiaid cynradd a dim mwy na dau ystod oedran o fewn yr un dosbarth yn y cynradd;
- weithredu proses o ymgynghori gyda rhieni, staff, llywodraethwyr a rhan-ddeiliaid yn unol ag anghenion y broses statudol, gyda chyfathrebu clir;
- weithredu trefn effeithiol ar gyfer cyfathrebu gydag adrannau perthnasol y Cyngor, monitro a gwerthuso gweithgareddau;
- ddarparu nodau'r Rhaglen i sicrhau amodau arweinyddiaeth sy'n rhoi amser digonol i bennaethiaid arwain, amgylchedd dysgu'r plentyn a chyflwr adeiladau gyda'r amodau gorau posibl, pellter teithio rhesymol i blant a rheolaeth fwy effeithiol o'r adnoddau addysgol yn cynnwys lleihau cost y pen er mwyn sicrhau gwerth gorau am arian;
- sicrhau cynnydd yn y broses o gwblhau'r gwaith adeiladu a sefydlu'r ysgolion sydd yn rhan o'r band cyllidol cyntaf;
- gwblhau gwaith cefndirol a diweddarau data craidd y maes i fedru darparu gwybodaeth angenrheidiol i uwch swyddogion er mwyn medru ymateb yn rhagweithiol i sefyllfaoedd fel maent yn codi.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Cwblhau prosiect Bangor sydd yn cynnwys buddsoddiad gwerth £12.7 miliwn. Eisoes mae adeilad newydd Ysgol y Garnedd wedi agor yn Nachwedd 2020 gyda chapasiti o 420 gan allu cynnig lle i ddisgyblion ysgolion Coedmawr a Glanadda yn ddarostyngedig ar ddewis rhieni. Bydd y gwaith i gynyddu capasiti Ysgol y Faenol i 315 ac i wella addasrwydd a chyflwr yr adeilad yn parhau i fynd rhagddo, a rhagwelir y bydd y gwaith yn cael ei gwblhau erbyn Ionawr 2022.
- Yn dilyn y penderfyniad i fabwysiadu'r egwyddorion addysg addas i bwrpas, cefnogi gwaith yr Adran Addysg i wireddu'r weledigaeth i ddatblygu'r gyfundrefn er mwyn sicrhau addysg o ansawdd uchel i blant a phobl ifanc Gwynedd ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain.
- Yn dilyn penderfyniad Cabinet ar 10 Mawrth 2020, cychwyn y broses ymgysylltu a chynnal y 'sgwrs fawr' ar y gyfundrefn addysg ôl-16 yn Arfon, er mwyn sicrhau tegwch a chefnogaeth gref i bob person ifanc yn y sir i lwyddo a gwireddu eu potensial.

- Yn dilyn penderfyniad y Cabinet yn Ebrill 2019 i agor trafodaethau ar ddyfodol addysg yn ardal Cricieth, mae cyfres o gyfarfodydd wedi eu cynnal yn lleol gyda'r bwriad o adeiladu ysgol newydd yng Nghricieth.
- Parhau i weithredu un o brosiectau Band B i wella cyflwr ac addasrwydd adeiladau 30 o ysgolion y Sir, gyda'r wedd gyntaf a'r ail o'r prosiect yn mynd rhagddo ar hyn o bryd a chyflwyno ceisiadau pellach yn flynyddol.
- Cyflwyno achosion busnes llwyddiannus i Lywodraeth Cymru i ddenu'r arian cyfatebol ar gyfer y prosiectau sydd wedi eu cynnwys ym Mand B.
- Cydweithio gydag adrannau perthnasol i wireddu cynlluniau ychwanegol yn ymwneud ag elfennau blynyddoedd cynnar a chymunedol.
- Ymgymryd â phrosesau i fonitro'r buddion yn dilyn gwireddu'r prosiectau i asesu os ydynt wedi eu cwblhau yn llwyddiannus. Bydd gofyn sicrhau bod yr holl weithdrefnau angenrheidiol yn eu lle i fonitro'r buddion ac yn cael eu nodi'n barhaus.

CONSORTIWM ADDYSG ÔL-16 GWYNEDD AC YNYS MÔN

Mae Cyngor Gwynedd yn bartner strategol mewn fframwaith Consortiwm sydd â throsolwg cyflawn o faes addysg ôl-16 ar draws siroedd Gwynedd ac Ynys Môn. Ynghyd â Gwynedd, sy'n bartner arweiniol, mae 3 phartner strategol cyflawn arall sef Cyngor Ynys Môn, Grŵp Llandrillo Menai ac ysgolion uwchradd yr ardal sydd â chweched dosbarth. Mae'r bartneriaeth hon yn caniatáu i benderfyniadau strategol lefel uchel gael eu gwneud ar bob agwedd sy'n effeithio ar addysg ôl-16.

Mae gwaith y Consortiwm yn cwmpasu:

- Hwyluso rhwydwaith o ddarpariaeth a chysiau ôl-16 o safon mewn lleoliadau dysgu ar draws ardal y Consortiwm
- Hwyluso trafndiaeth ar gyfer y cyrsiau
- Rheoli a chydlynu rhwydwaith 14-19 ar gyfer Gwynedd ac Ynys Môn
- Arwain ar gynllun Seren i ymestyn profiadau i ddysgwyr mwyaf abl a thalentog yn yr ôl-16 a hefyd yn CA3 ar ran y ddau Awdurdod
- Hwyluso grŵp proffesiynol o benaethiaid chweched dosbarth
- Hyrwyddo a chyfrannu'n strategol at waith STEM Gogledd
- Cydweithio gyda Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru er mwyn adnabod llwybrau gyrfaol yn lleol ac ar draws y rhanbarth.

Yn ogystal â sicrhau cysondeb, llwybrau clir ac ansawdd ragorol i'r dysgwyr gan osgoi unrhyw ddyblygu o ran darpariaeth a systemau, mae'r fframwaith hefyd yn caniatáu rhannu'r gost o gyflogi staff i arwain ar, ac i weinyddu'r holl elfennau perthnasol.

Caiff gwaith y Consortiwm ei fonitro gan Fwrdd Arweiniol sy'n cynnwys cynrychiolaeth o Brif Swyddogion y Sefydliadau Partner.

CYNLLUN TRAC

Pwrpas

Mae TRAC yn gynllun ar draws chwe sir Gogledd Cymru. Mae'r cynllun yn anelu i atal plant a phobl ifanc bregus rhag datgysylltu o addysg a thrwy hynny leihau'r tebygolrwydd eu bod yn segur ac yn ddi-waith yn y dyfodol. Caiff ei ariannu gan Ewrop gyda chyfanswm gwerth y cynllun ar draws y rhanbarth yn £39.6m. Mae'r cynllun ar waith ers Medi 2015 a bydd yn dod i ben ar 31 Gorffennaf 2022.

Cyfanswm gwerth y cynllun yng Ngwynedd yw £4.6M (gyda £3.3M yn dod o Ewrop â'r Cyngor yn darparu amser swyddogion cyfwerth a £1.3M i gyd-ariannu'r cynllun) ac anelwn i gefnogi o leiaf 1,340 o blant a phobl ifanc cyn i'r cynllun ddod i ben.

Nodweddion da:

- Cyflogi 14 aelod o staff (drwy arian grant) i gefnogi disgyblion bregus drwy ddarparu ystod o ymyraethau amrywiol sydd yn ategu *ond nid yn dyblygu'r* ddarpariaeth addysg prif ffrwd, gan ganolbwyntio ar godi dyheadau'r plant a phobl ifanc sydd wedi eu cyfeirio at y cynllun a'u cefnogi i ail-gysylltu gyda'u haddysg.
- Bod yn greadigol yn y ddarpariaeth gan feddwl 'tu allan i'r boccs' ynglŷn â sut y gellir goresgyn rhwystrau pob disgybl i ymgysylltu â'u haddysg.
- Llunio ddarpariaeth sydd yn unigryw i'r unigolyn a gyda'r disgybl yn ganolog.
- Y gallu i ddatblygu ac adeiladu perthnasau effeithiol gyda'r disgyblion.
- Bod yn gyson a thryloyw ac yn amyneddgar; gan amlaf mae gan yr unigolion ystod o heriau cymhleth yn eu bywydau a all amharu ar ein gallu i lwyddo.
- Cefnogi'r ddarpariaeth mae'r disgyblion yn ei dderbyn gan wahanol asiantaethau (megis yr Adran Plant, Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc ayyb).
- Cefnogaeth ddwys dros gyfnod penodol i gefnogi disgyblion bregus ym Mlwyddyn 6 i drosglwyddo'n llwyddiannus i'r Uwchradd.(Ar waith ers Hydref 2019).
- Cydweithio hefo eraill i adnabod y gefnogaeth sydd ei hangen, gan TRAC (ac eraill) i wneud gwahaniaeth gwirioneddol i ragolygon y disgybl i'r dyfodol.

Canlyniadau:

- Hyd at ddiwedd Awst 2020 roedd 854 o ddisgyblion wedi derbyn cefnogaeth gan TRAC Gwynedd. Gydag ystod o ganlyniadau wedi eu cyflawni o symud ymlaen i waith neu hyfforddiant, gwella presenoldeb ac ymddygiad, a chefnogaeth i bobl ifanc gyda phroblemau iechyd meddwl dwys.
- Yn y flwyddyn academaidd 2018/19:
 - Disgyblion wedi eu cefnogi (Blynnyddoedd 7 i 11): 222
 - Disgyblion yn gadael y cynllun yn llai tebygol o fod yn segur (nid mewn addysg, gwaith neu gyflogaeth): 98
 - Disgyblion Blwyddyn 11 wedi mynd ymlaen i addysg bellach: 64
 - Disgyblion yn trosglwyddo i addysg bellach yn parhau i fod angen cefnogaeth 8
- Yn y flwyddyn academaidd 2019/20:
 - Disgyblion wedi eu cefnogi (Blynnyddoedd 7 i 11): 140
 - Disgyblion wedi eu cefnogi (Blwyddyn 6 /cyfnod trosglwyddo): 43
 - Disgyblion yn gadael y cynllun yn llai tebygol o fod yn segur (nid mewn addysg, gwaith neu gyflogaeth): 103
 - Disgyblion yn ennill cymhwyster BTEC Lefel 1 / 2 12

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Parhau i ddarparu a chefnogi'r disgyblion bregus sydd wedi eu hadnabod i'r cynllun.
- Ar ran yr Adran Addysg, cydlynu a gweithredu y gwaith urddas mislif.

- Datblygu ymhellach y cynnig o gwricwlwm amgen i ysgolion drwy unedau achrededig Agored Cymru.
- Bod yn rhagweithiol o ran hyrwyddo'r gwaith sydd yn cael ei gyflawni.
- Blaengynllunio strategaeth ymadael i'r cynllun (sydd yn darfod yn Gorffennaf 2022) drwy greu model cynaliadwy i drosglwyddo'r ddarpariaeth i wasanaethau eraill o fewn yr Adran Addysg.
- Mapio etifeddiaeth TRAC a sut gall yr Adran barhau i ddarparu'r model drwy brif ffrydio i wasanaethau sefydlog.
- Adnabod methodoleg i werthuso effaith y cynllun yn lleol fel sylfaen i lunio cynllun busnes ar gyfer olynnydd i'r cynllun os bydd modd.

ARWEINYDDIAETH

Pwrpas

Nod y cynllun arweinyddiaeth yw galluogi fod gan holl arweinwyr Gwynedd y modd i sicrhau fod pob plentyn o dan eu gofal yn medru cyflawni ei lawn botensial. Mae'r Awdurdod wedi adnabod yr angen *"i weithio ar y cyd i greu diwylliant sy'n galluogi arweinwyr i ffynnu; ac yn medru ysbrydoli a dylanwadu ar blant ar bob lefel"*.

Nodweddion da:

- Mae pwyslais arbennig yn cael ei roi i sicrhau cyfundrefn sydd wedi ei chynllunio a'i datblygu i sicrhau arweinwyr priodol ar bob lefel.
- Mae pwyslais arbennig yn cael ei roi i sicrhau cysondeb ar gyfer profiad a chyfleoedd gorau i ddisgyblion Gwynedd.
- Mae pwyslais arbennig yn cael ei roi i sicrhau dulliau effeithiol sy'n datblygu arweinwyr presennol.
- Mae pwyslais arbennig yn cael ei roi i sicrhau fod amodau penodol mewn lle i alluogi arweinwyr i ffynnu.

Rhaglen Arweinyddiaeth Ganol

Yn 2018-19, cafwyd rhaglen ddatblygu un flwyddyn hon fel cyfle dysgu proffesiynol i arweinwyr canol ar hyd a lled Cymru. Roedd yn raglen genedlaethol a oedd yn cael ei chyflwyno gan gonsortia rhanbarthol ac yn cael ei chymeradwyo gan yr Academi Genedlaethol ar gyfer Arweinyddiaeth Addysgol, gyda chyfle am achrediad mewn partneriaeth â Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant a Phrifysgol Bangor.

Pwrpas y rhaglen oedd hyrwyddo arweinyddiaeth effeithiol iawn trwy hunan arfarnu a myfyrio, gan archwilio'r berthynas rhwng arweinyddiaeth, ysgolion llwyddiannus a'r gymuned ehangach.

Trwy'r rhaglen hon ac yn rhan o'r continwmm dysgu proffesiynol, bydd cyfranogwyr yn:

- datblygu dealltwriaeth o'r rôl;
- datblygu ymhellach eu dealltwriaeth o'r agenda diwygio cenedlaethol;
- datblygu eu harfer yn unol â'r safonau arweinyddiaeth ffurfiol;
- paratoi ar gyfer ymgysylltiad effeithiol gydag elfennau pwrpasol o wybodaeth arbenigol a sgiliau; MDPHau, ADY, Cymraeg, ysgolion ffydd, ysgolion bach ac ati.

Rhaglen CPCP (Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth)

Mae cwblhau'r rhaglen hon yn ddisgwyliad ar gyfer pob ymgeisydd CPCP y dyfodol.

Darperir y rhaglen genedlaethol hon gan y consortia rhanbarthol a'u partneriaid, sy'n cynnwys Awdurdodau Lleol a Sefydliadau Addysg Uwch. Mae'r rhaglen hon wedi'i chymeradwyo gan Academi Genedlaethol Arweinyddiaeth Addysgol, gyda chyfle ar gyfer achrediad, mewn partneriaeth â PCYDDS a Phrifysgol Bangor. Mae cwblhau'r rhaglen hon yn ddisgwyliad ar gyfer pob ymgeisydd CPCP y dyfodol.

Mae'r rhaglen yn hyrwyddo arweinyddiaeth hynod o effeithiol trwy hunanwerthuso a myfyrio, gan archwilio'r berthynas rhwng arweinyddiaeth, ysgolion llwyddiannus a'r gymuned ehangach. Bydd yn sicrhau tegwch o ran mynediad ar gyfer ymarferwyr ledled Cymru, ynghyd â chynnydd yn nifer yr ymgeiswyr o safon uchel am swyddi penaethiaid mewn ysgolion.

Bydd y cyfranogwyr yn ymgymryd â gweithgareddau cyfoethogi sy'n adeiladu ar brofiad blaenorol, a hynny er mwyn meithrin:

- eu dealltwriaeth o rôl pennaeth effeithiol;

- eu sgiliau a’u priodoleddau trwy hunan-adolygu yn erbyn y Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth;
- eu dealltwriaeth a’u gallu i gymhwyso amrywiaeth o sgiliau arweinyddiaeth mewn modd effeithiol;
- eu sgiliau cydweithredu trwy gymryd rhan effeithiol mewn rhwydweithiau cyfoedion;
- eu gwybodaeth a’u sgiliau ar gyfer datblygu eu hysgolion fel sefydliadau sy’n dysgu a sicrhau llwyddiant yr agenda ddiwygio genedlaethol.

Mae’r Awdurdod hefyd yn cynllunio, mewn cydweithrediad gyda GwE, i roi trefniadau hyfforddiant perthnasol mewn lle i gefnogi datblygiad gyrfaoedd arweinwyr y sir ar gyfer y dyfodol, ac i hyrwyddo datblygiad proffesiynol arweinwyr presennol ein hysgolion. Fel rhan o waith y prosiect hwn, bydd comisiwn yn cael ei gytuno i sicrhau bod y cynnig sydd yn cael ei ddarparu gan GwE wedi ei deilwra’n benodol ar gyfer anghenion Gwynedd. Bydd hyn yn galluogi fod gan arweinwyr yr holl gymorth i fod yn llwyddiannus ac i sefydlu sylfaen gadarn ar gyfer y gyfundrefn addysg i’r dyfodol.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Sicrhau bod yna blethu amlwg rhwng y cynllun datblygu arweinyddiaeth hwn a’r egwyddorion a fabwysiadwyd gan y Cabinet, er mwyn sicrhau bod gennym drefniadau i ddatblygu ac adnabod arweinwyr ar gyfer ein cyfundrefn bresennol ac i’r dyfodol.

UNED DDATA ADDYSG

Pwrpas Uned Ddata Addysg Gwynedd a Môn yw sicrhau cefnogaeth i'r Adran Addysg drwy ddarparu isadeiledd data addysg o ansawdd uchel.

Nodweddion da:

- Mewnosod proses newydd o weithio i sicrhau fod data Plant Mewn Gofal yn ONE yn cyfateb i'r data sydd yn cael ei gadw yn Systemau Gwybodaeth Gwasanaethau Plant.
- Cysoni data Plant Mewn Gofal.
- Arddangos a Gwerthu Sistem CDU i Awdurdodau Lleol eraill yng Nghymru.
- Gwneud datblygiadau i'r Sistem CDU i gynnwys PEPs ar gyfer Plant Mewn Gofal.
- Cwblhau CYBLD (PLASC) o fewn y amserlen.
- Cwblhau dadansoddiad o ganlyniadau TGAU plant grwpiau bregus.
- Archwilio mewn i gynnydd mewn costau cludiant yn dilyn cyflwyniad bid am arian ychwanegol.
- Dadansoddi canlyniadau TGAU a Safon Uwch yn flynyddol.
- Ysgolion yn derbyn diweddariad o geisiadau mynediad yn llawer mwy cyson ac yn llawer mwy amserol erbyn hyn.
- Cwblhau a chyflwyno gwaith GIS ar gyfer y Tîm Moderneiddio Addysg.
- Parhau i gefnogi a datblygu prosesau gyda'r Tîm Blynyddoedd Cynnar.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

Oherwydd ansicrwydd o gwmpas COVID-19 mae'n anodd gosod blaenoriaethau cadarn, felly, yn y tymor byr gobeithir gyflawni'r canlynol:

- Gwaith pellach i sicrhau fod ein data yn gyfredol a o safon uchel.
- Sicrhau gwell defnydd o 'Transport ONE' er mwyn sicrhau fod y gwybodaeth sy'n cael ei echdynnu yn lleihau'r angen i ddefnyddio taenlenni drwy'r adeg.
- Gweithio gyda'r Ganolfan Fusnes i gyflwyno ffurflenni casglu data SIMS yn cael ei trosglwyddo ar lein yn effeithiol ac yn cael ei mewnosod erbyn mis Medi 2021.

GWASANAETH CEFNOGI LLYWODRAETHIANT YSGOLION

Pwrpas y gwasanaeth Cefnogi Llywodraethiant Ysgolion yw:

- Darparu cefnogaeth ac arweiniad i benaethiaid, llywodraethwyr a chlercod llywodraethwyr ysgolion Gwynedd
- Cynnal rhaglen hyfforddi i lywodraethwyr
- Paratoi deunyddiau hyfforddi/arferion da a gohebiaeth i lywodraethwyr a phenaethiaid
- Cefnogi Cyrff Cysgodol ysgolion newydd

Nodweddion da:

- Gallu cynnig cyrsiau mandadol yn gyson drwy'r flwyddyn a chysiau sy'n annog arferion da i lywodraethwyr e.e. cyrsiau delio gyda gormodedd ynghyd â datblygu cyrsiau mandadol ar-lein ar y cyd â siroedd y Gogledd.
- Cynnig cynhaliaeth a chefnogaeth i Gyrff Llywodraethol a'u hysgolion yn ôl y gofyn;
- Uwchraddio'r Bas Data Llywodraethwyr yn barhaus fel bod modd cadw cofnod o holl lywodraethwyr pob ysgol yn gyfredol ynghyd â'u manylion, swyddogaeth, DBS a chysiau.
- Parhau i wella ansawdd gwaith y llywodraethwyr ar gyfer herio penaethiaid fel eu bod yn deall ystyr data a deall gwir sefyllfa safonau mewn ysgol.
- Datblygu rôl y llywodraethwyr i ymgymryd â rôl fwy strategol yn y cyfarfodydd ynghyd ag annog hunan arfarnu gwaith y llywodraethwyr a hybu'r defnydd o'r drefn hunan arfarnu cenedlaethol.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Gweithredu ar ganfyddiadau'r ymgynghoriad â wnaed yn 2020 ynghylch hyfforddiant i Lywodraethwyr yn benodol cynyddu'r cynnig o gyrsiau rhithwir, datblygu hyfforddiant electroneg (fidios ac ati) ar gyfer rhai pynciau, cynyddu'r ystod o hyfforddiant sydd ar gael.
- Cynorthwyo Cyrff Llywodraethol i gyflawni eu rôl statudol a chynghori a gweithredu fel llinell gymorth mewn materion llywodraethol i benaethiaid a llywodraethwyr gan gynnwys y broses ormodedd, cwynion ayb.
- Uwchraddio'r system Bas Data Llywodraethwyr a chydweithio gyda TG er mwyn hybu hunan wasanaeth ar gyfer y Bas Data fel bod clercod llywodraethol yr Awdurdod yn gallu mewnbynnu gwybodaeth yn uniongyrchol.
- Cydweithio â'r adran TGCh i sefydlu adran i Lywodraethwyr ar HWB (LIC).
- Rhesymoli rhestr Polisiâu Ysgolion a sicrhau bod templedi cyfredol ar gael ar yr HWB.

UNED CONTRACTAU A CHYFLOGAU

Pwrpas

Mae'r Uned yn darparu amrywiaeth o waith cefnogol i holl ysgolion y sir. Mae hyn yn amrywio o roi cyngor ac arweiniad parthed telerau ac amodau gwaith staff ysgolion i benaethiaid, llywodraethwyr a swyddogion y sir, prosesu amserlenni ar gyfer tâl, creu cytundebau, gwirio cefndir troseddol pob aelod o staff, cynghori athrawon ynglŷn â'u pensiwn a phrosesu taliadau diswyddo.

Nodweddion da:

- Staff ein hysgolion yn parhau i dderbyn eu tâl yn gywir ac ar amser yn fisol
- Fel adran ein bod yn parhau i gadw at lefel gwasanaeth sydd yn deg ac yn gyson i bob ysgol drwy ddilyn yr amserlen waith drwy gydol y flwyddyn addysgol.
- Cael cytundebau holl staff ysgolion allan yn unol â'r gofynion statudol, sef o fewn wyth wythnos o gychwyn mewn swydd.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Diweddarau a diwygio rhestr athrawon llanw ar system ONE ar gyfer creu ap 'llogi' athrawon llanw i mewn i ysgolion.
- Symud i drefn electronig o storio ffeiliau personol staff.
- Parhau i annog penaethiaid i wneud yn siŵr fod pob staff dysgu a chymorthyddion cefnogaeth dysgu wedi'u cofrestru gyda'r Cyngor Gweithlu Addysg ac wedi cwblhau'r broses DBS cyn eu bod yn cychwyn mewn ysgol.
- Cyd-weithio gyda'r Uned Adnoddau Dynol ar greu datganiad electroneg ar gyfer Athrawon.

GWASANAETH ARLWYO A GLANHAU

Pwrpas

Darparu bwyd maethlon ac iachus i ddisgyblion Ysgolion Gwynedd a chadw'r sefydliadau addysgol yn lan a diogel er mwyn cynorthwyo'r disgyblion gyrraedd eu potensial.

Nodweddion da y gwasanaeth

- Bwydlen cinio ysgolion cynradd ac arbennig yn cydymffurfio gyda 'Rheoliadau Bwyta'n Iach mewn Ysgolion (Gofynion a Safonau Maeth)(Cymru) 2013'
- Bwydlen cinio ysgolion Uwchradd yn gweithio tuag at gydymffurfio gyda 'Rheoliadau Bwyta'n Iach mewn Ysgolion (Gofynion a Safonau Maeth) (Cymru) 2013'
- Cynnal sesiynau blasu/maeth o fewn ysgolion i annog mwy o ddisgyblion i fwyta cinio ysgol
- Cynnig i rieni sydd yn darparu bocs bwyd i'w plant os ydynt eisiau cinio rai dyddiau o'r wythnos
- Cynnig cinio themâu rheolaidd i'r ysgolion
- System talu ar lein i rieni sydd yn hwyluso ffordd i dalu am wahanol wasanaethau i ysgolion megis cinio, tripiâu, gwersi offerynnol ayb
- Cynnig i bob ysgol ble mae cynllun gofal 30 awr yn weithredol gan gylch meithrin i gynnig cinio ysgol fel rhan o'r ddarpariaeth
- Cadw ysgolion yn lân ac yn ddiogel
- Cefnogi Ysgolion Uwchradd i fynd yn ddi-arian drwy gyflwyno system di-arian cinio

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf

- Cydweithio efo ysgolion i fynd yn gwbl ddi-arian
- Parhau i annog rhieni ddewis cinio ysgol ar gyfer eu plant
- Cynorthwyo ysgolion i ostwng lefelau dyledion cinio rhieni
- Gweithredu ar ddarparu pecyn bwyd ar dripiâu i ysgolion
- Adolygu'r galw am ddarpariaeth clybiau brecwast mewn ysgolion cynradd

CLUDIANT

Trefnu cludiant i ddisgyblion Gwynedd i sefydliadau addysgol sydd yn rhoi mynediad iddynt at addysg i gyrraedd ei potensial.

Nodweddion da y gwasanaeth:

- Cludiant wedi ei drefnu i holl ddisgyblion sydd yn deilwng
- Cludiant wedi ei drefnu i fyfyrwyr ôl 16 oed
- Y gallu y brynu tocyn teithio ôl 16 oed drwy ddebyd uniongyrchol
- Y gallu i brynu e-docyn teithio ôl 16
- Fforwm defnyddwyr ôl 16 oed yn cyfarfod ddwywaith y flwyddyn
- Polisi Cludiant Gwynedd yn cydymffurfio gyda 'Mesur Teithio gan Ddysgwyr Cymru 2008'
- Ymestyn tocyn teithio ôl 16 oed i gynnwys myfyrwyr dros 19 oed

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Edrych ar y drefn ail-dendro cludiant
- Derbyn eglurdeb gan y gwasanaeth ADY a Chynhwysiad o pwy sydd yn deilwng i gludiant o dan y polisi cludiant cyfredol

CANOLFAN FUSNES ADDYSG

Pwrpas y Ganolfan Fusnes Addysg yw cefnogi rheolaeth effeithiol Ysgolion Gwynedd.

Mae'r Ganolfan yn cefnogi 83 o ysgolion cynradd drwy ddarparu gwasanaethau yn unol â'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth sydd yn bodoli rhwng yr ysgolion a'r Ganolfan.

Rhoddir cefnogaeth ar gyfer amrywiaeth o feysydd yn y maes rheolaeth ysgol.

Nodweddion da:

- Adolygwyd y Cytundeb Lefel Gwasanaeth rhwng y Ganolfan Fusnes a'r ysgolion cynradd yn Nhymor yr Hydref 2019, a chanlyniad hynny oedd medru cynnig gwasanaethau newydd i'r ysgolion yn 2020-21.
- Gwneir gwaith cyson mewn cydweithrediad agos gyda'r Tîm Caffael er mwyn dod ag ysgolion allan o gytundebau llungopiö drud.
- Drwy gymorth y grant ysgolion bach a gwledig 2019/20 bu'n bosibl cynyddu'r gefnogaeth weinyddol ychwanegol a ddarperir i Benaethiaid allan yn yr ysgolion.
- Ceir cerdyn credyd gan y Ganolfan Fusnes Addysg ers Mai 2020 sy'n galluogi'r Ganolfan i archebu nwyddau a gwasanaethau i ysgolion sydd yn cyfrannu tuag at drefn fwy effeithiol a modern ar gyfer archebu a thalu am nwyddau.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Adolygu a chyflwyno proses fwy effeithiol ar gyfer penodi staff ysgolion cynradd.
- Parhau i gyflwyno cardiau credyd i ysgolion uwchradd ac ysgolion cynradd mawr sydd efo gweinyddwyr yn yr ysgolion i gefnogi'r drefn.
- Parhau i weithio'n agos gyda'r Tîm Caffael i roi gwerth gorau i ysgolion ar gytundebau Caffael.
- Sefydlu Coleg Gweinyddu ar gyfer rhannu arferion da ac annog gweinyddiaeth effeithiol ymysg gweinyddwyr ysgolion cynradd Gwynedd.
- Parhau i adnabod a gwella gwasanaethau sydd yn mynd i gyfrannu tuag at leihau baich gwaith Penaethiaid.
- Cyflwyno trefn addas a hwylus ar gyfer cyfathrebu, rhannu canllawiau ac ymarferion da gydag ysgolion yn y dyfodol.

TECHNOLEG GWYBODAETH

Pwrpas

Er nad oes uned benodol o fewn yr Adran sydd yn delio â materion technoleg gwybodaeth, mae gwaith sylweddol wedi ei gwblhau'n y maes allweddol hwn mewn cydweithrediad â'r Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth Corfforaethol a Chwmni Cynnal. Mae'r gwaith yn y maes wedi ei selio ar ein Strategaeth Addysg Ddigidol gyda'r pwrpas clir o gefnogi addysg drwy dechnoleg.

Nodweddion da:

- Strategaeth Addysg Ddigidol mewn lle sydd yn amlygu sut y byddwn yn ymateb i'r her o gefnogi addysg drwy dechnoleg.
- Rhwydweithiau ysgolion Gwynedd wedi eu huwchraddio i gyfarfod â safonau cenedlaethol
- Dros 3,500 o ddyfeisiadau wedi eu darparu yn ystod tymor yr haf.
- Dros 3,500 o ddyfeisiadau wedi eu harchebu fel rhan o'r don nesaf o fuddsoddiad (cyrraedd Gwanwyn 2021).

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf:

- Cytuno ar drefniadau cynnal a chadw gwydn i'r dyfodol.
- Cytuno ar gynllun i ariannu a diweddarau'r dyfeisiadau ar ddiwedd ei hoes.
- Sicrhau defnydd llawn a chyson o'r dyfeisiadau ar draws ein ysgolion.

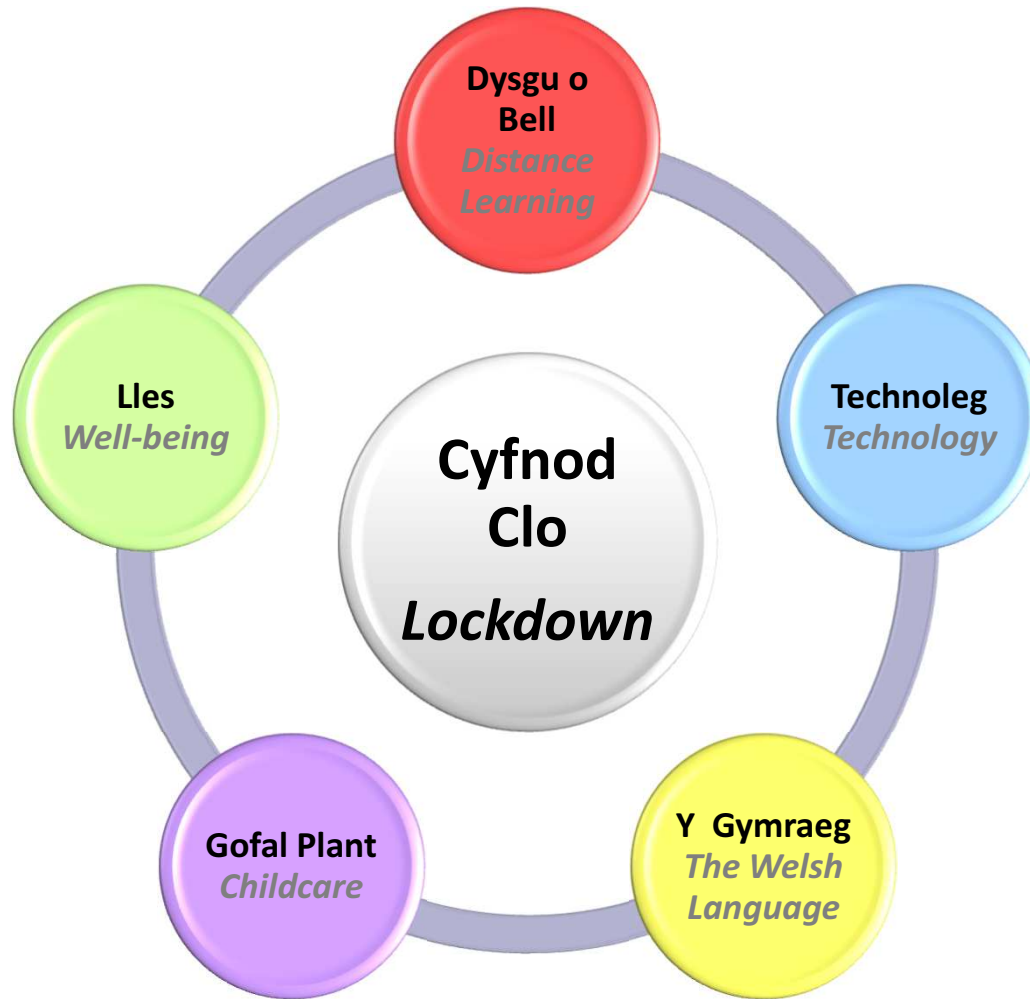
Yr Adran Addysg *Education Department*

Tud. 43

Ymateb yr Adran Addysg i Covid-19

Response of the Education Department to Covid-19

COVID-19

Tud. 44

Ysgolion yn ail-bwrpasu / Re-purposing of schools

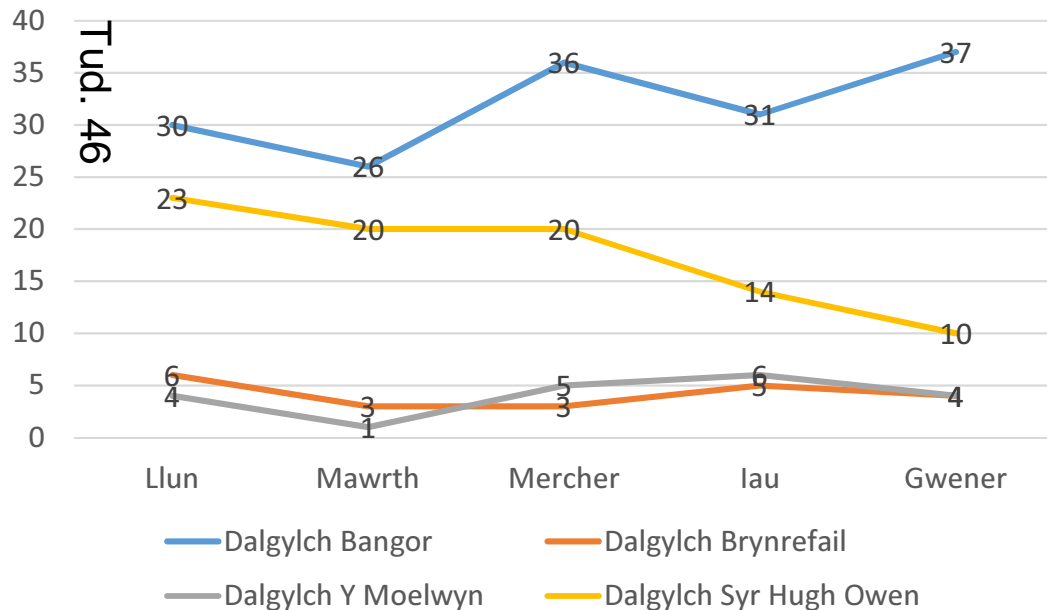

- Ysgolion yn cau ar 20 Mawrth 2020 gyda'r cwricwlwm yn cael ei oedi.
- Ail-bwrpasu ysgolion o 23 Mawrth 2020 – 17 Gorffennaf 2020 er mwyn darparu gofal Llun - Gwener i blant bregus a phlant gweithwyr allweddol.
- Ar 17 Mehefin, **180 o staff** wedi darparu gofal i **180 o blant**.

- *Schools closed on 20 March 2020 with the curriculum suspended.*
- *The schools were re-commissioned from 23 March 2020 – 17 July 2020 to provide care Monday - Friday to vulnerable children and children of key workers.*
- *On 17 June, **180 staff** provided care to **180 children** in schools.*

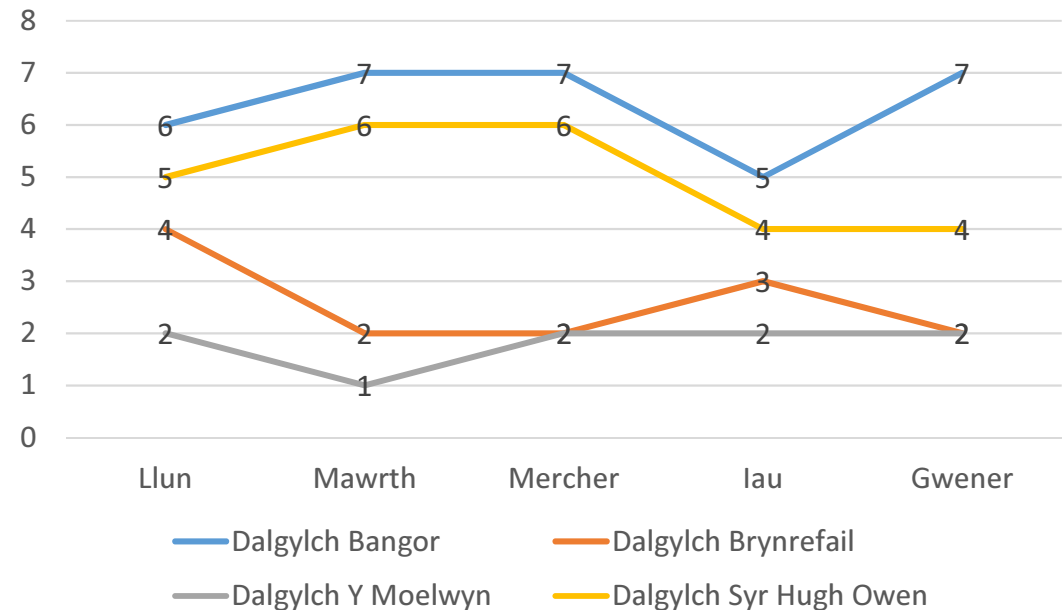
Ysgolion yn darparu gofal / Schools providing childcare

Niferoedd plant bregus neu blant i weithwyr allweddol oedd angen gofal ac yn fregus wythnos 27 o Ebrill i 1 o Fai gan ganolbwyntio ar 4 dalgyrch gwahanol

Number of vulnerable children who needed care or children of key workers during 27 April – 1 May, whilst focusing on 3 catchment areas

Niferoedd ysgolion oedd yn darparu gofal i blant gweithwyr allweddol a phlant bregus wythnos 27 o Ebrill i 1 o Fai gan ganolbwyntio ar 4 dalgyrch gwahanol

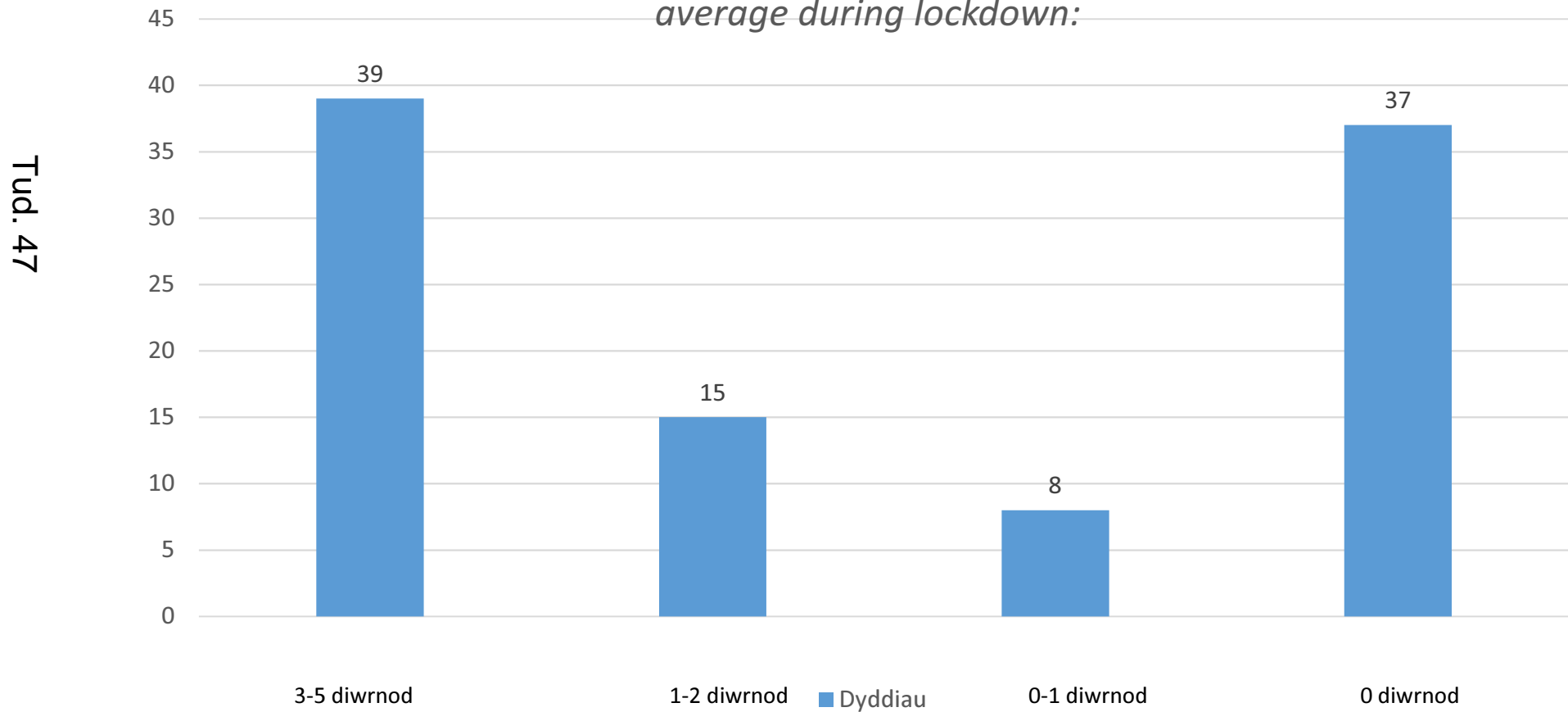

Number of schools who provided care to children during the same week, whilst also focusing on the same 3 catchment areas

Ysgolion yn darparu gofal / Schools providing childcare

Faint o ysgolion sydd wedi darparu gofal yn rheolaidd ar gyfartaledd yn ystod y cyfnod clo

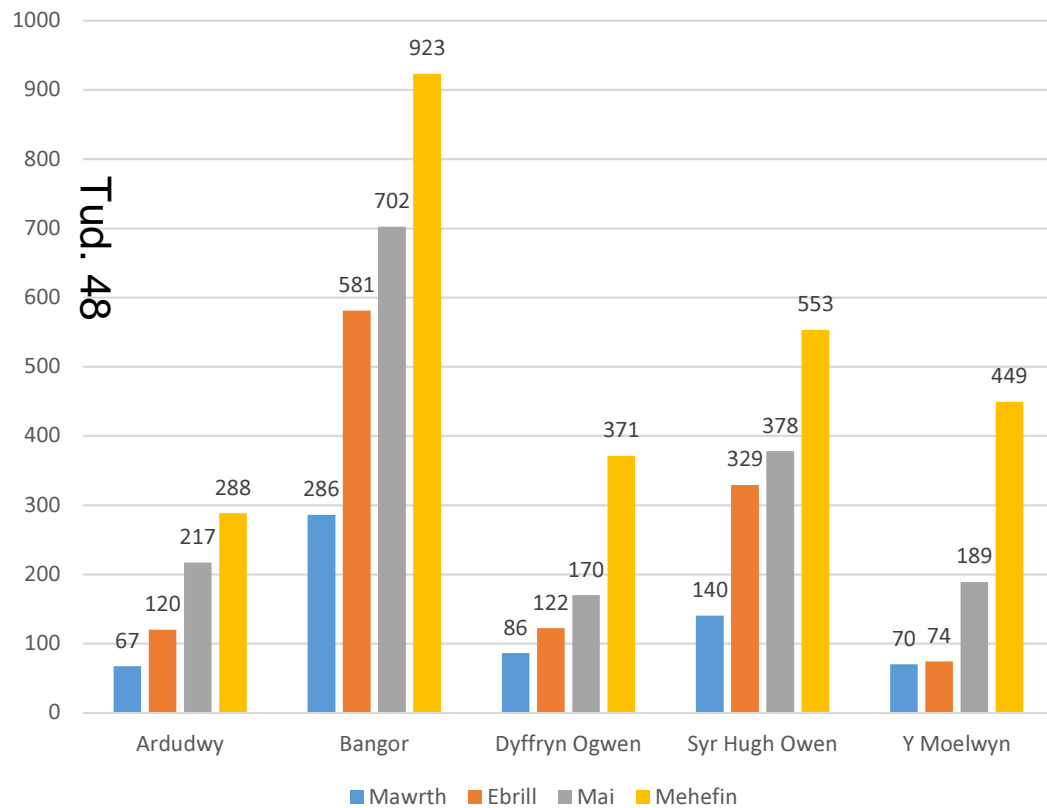
Number of schools that have provided care on a regular basis on average during lockdown:

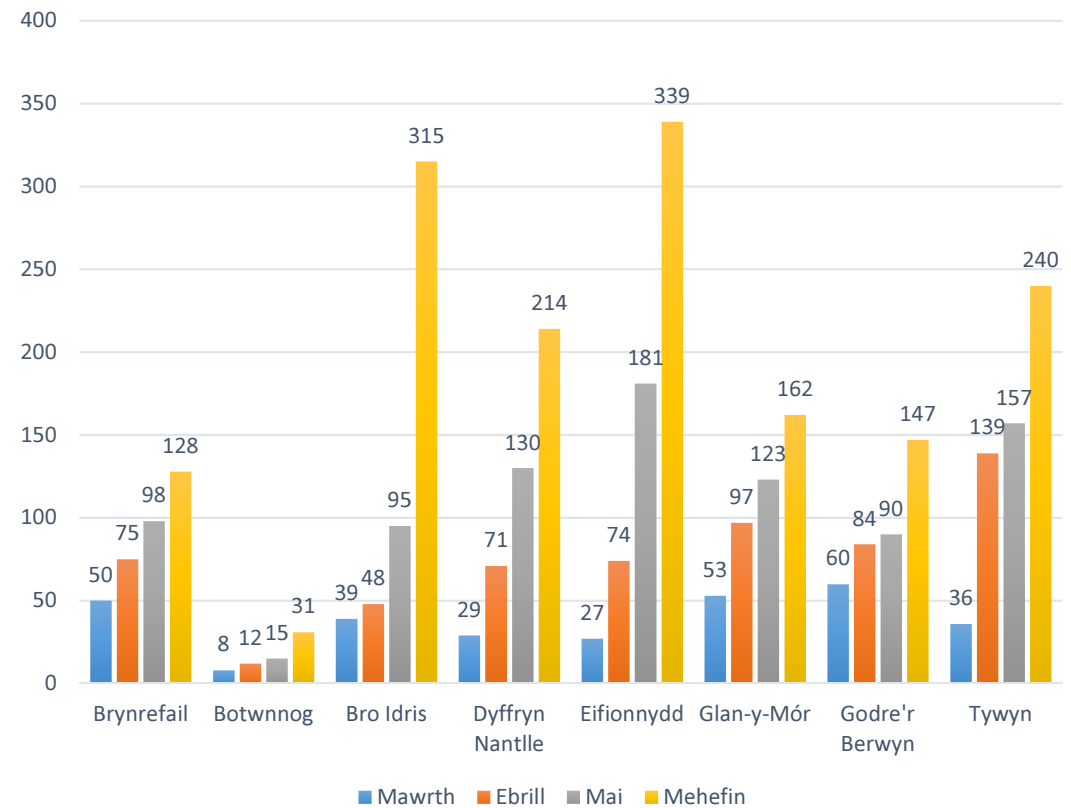
Ysgolion yn darparu gofal / Schools providing childcare

Cymhariaeth niferoedd dysgwyr yn derbyn gofal o Ebrill i Mehefin yn yr holl dalgylchoedd
A comparison of the numbers of learners receiving care from April to June in all the catchment areas

Niferoedd dysgwyr o Ebrill i Mehefin fesul dalgylch

Niferoedd dysgwyr o Ebrill i Mehefin fesul dalgylch

Addysg o Bell / Distance Learning

Addysg o Bell

- Dim disgwyliad i ddarparu'r cwricwlwm ers 20 Mawrth 2020.
- 20 Ebrill 2020 ysgolion yn gyfrifol am addysgu o bell.
- Hapusrwydd a lles plant a phobl ifanc y flaneoriaeth.
- Hyrwyddo sesiynau dysgu byw.
- Gwasanaeth ADYaCH wedi creu adnoddau er mwyn cefnogi addysg o bell yn ogystal â lles.

Distance Learning

- *No expectation to provide the curriculum since 20 March 2020.*
- *20 April 2020 schools responsible for distance learning.*
- *Happiness and well-being of children and young people the priority.*
- *Promoting live streaming of lessons.*
- *ALN&I Service created resources to support distance learning as well as well-being.*

Adnoddau TGCh / ICT Resources

Adnoddau TGCh

- Sicrhau *chromebook* i ddysgwyr heb fynediad i unrhyw ddyfais TGCh yn y cartref er mwyn eu galluogi i elwa'n llawn o'r ddarpariaeth addysg o bell.

- Tud. 00
- Dosbarthwyd **1,200 o chromebooks** i deuluoedd ynghyd â **175 dyfais mi-fi** i'r aelwydydd hynny nad oedd â chysylltiad i'r we cyn hynny.

ICT Resources

- *Ensure chromebook for learners who had no access to an ICT device in the home so as to enable them to take full advantage of the distance learning provision.*
- **1,200 o chromebooks** were distributed to families as well as **175 mi-fi** devices to the homes that had previously no Internet connection.

Y Gymraeg / The Welsh Language

- **Canolfannau Iaith**

Addysg o bell a dysgu byw i hwyrddyfodiaid.

Cyflwyno'r iaith lafar i ddysgwyr drwy gydol y cyfnod clo.

- **Creu Adnoddau**

Cydlynwyr Siarter Iaith/Strategaeth Iaith yn creu i atgyfnerthu defnydd o'r iaith lafar.

Crëwyd clipau fideo ar gyfer y CS a CA2 fel adnodd i annog defnydd o'r iaith lafar.

Crëwyd adnoddau addysgol i gefnogi'r Gymraeg yn sirol, yn rhanbarthol a chenedlaethol.

- **Language Centres**

Distance learning and live streaming of lessons for learners.

Present the oral language to learners through the lockdown.

- **Creating Resources**

Language Charter / Language Strategy Co-ordinator created resources to reinforce the oral use of Welsh.

Video clips were created for the FPh and KS2 to promote the oral use of Welsh.

Educational resources to support the Welsh language were created on a county, region and national level.

Lles / Well-being

153 o unigolion bl 7-10 angen cefnogaeth dros y cyfnod cloi. 80% wedi ymgysylltu'n wythnosol (20% arall yn ad-hoc) drwy ymgymryd â

- **70 o becynnau gweithgaredd** / gwaith wedi eu gyrru i'r cartref
- **30 unigolyn** yn derbyn fideos/cefnogaeth ffitrwydd/diet yn wythnosol
- **32 unigolyn** yn derbyn cefnogaeth ar safle ysgolion
- **21 unigolyn** yn derbyn cefnogaeth lles emosiynol wythnosol
- **13 o unigolion** bl11 yn amlygu yn risg uchel o fod yn NEET, wedi deryn darpariaeth gan ADTRAC

153 Individual yr 7-10 needed support durin the lockdown. 80% had engaged weekly (the other 20% was ad-hoc) by undertaking with:

- *70 activity packs /work that was sent to the home*
- *30 individuals received videos/support diet/fitness on a weekly basis*
- *32 individuals received support on the school site*
- *21 individuals received well-being and emotional support*
- *13 individuals from yr 11 at high risk of being NEET, received provision with ADTRAC*

Cinio Am Ddim / Free School Meals

- **Pecyn Bwyd (23 Mawrth - 20 Ebrill 2020)**

224 pecyn bwyd cinio am ddim ar 17 Ebrill 2020

10% o deuluoedd cymwys yn dod i nôl pecyn bwyd.

Tud.
3

- **Taliadau Uniongyrchol (20 Ebrill 2020 ymlaen)**
2249 o blant yn derbyn taliad uniongyrchol cinio am ddim ar 14 Awst 2020.

89% o deuluoedd cymwys yn derbyn taliad uniongyrchol.

Cymorth ariannol i rieni/gwarcheidwaid i brynu bwyd i'r plant dros gyfnod gwyliau ysgol hyd at Pasg 2021.

Taliadau uniongyrchol i blant cymwys sydd yn rhan o swigen mewn ysgol ac yn gorfod hunan ynysu.

- *Packed Lunch (23 March – 20 April 2020)*

224 free school meals packed lunches on 17 April 2020.

10% of eligible families collected the packed lunches.

- *Direct Payments (20 April 2020 onwards)*

2249 of children received free school meal direct payments on 14 August 2020.

89% of eligible families receiving direct payments.

Financial support for parents/guardians to buy food for children during school holidays until aster 2021.

Direct payments for eligible children that are part of a bubble in a school that have to self-isolate.

Tlodi Mislif / Period Poverty

Ysgolion

- Mae nwyddau mislif ar gael am ddim i holl ddisgyblion ysgol sydd eu hangen o flwyddyn 5 i flwyddyn 13.
- Tra bo disgyblion wedi cael eu haddysgu o adref, roedd modd cysylltu â'u hysgol am y nwyddau.

TRAC 11-24

- Dosbarthu pecynnau o nwyddau mislif eco-gyfeillgar, y gellir eu ail-ddefnyddio i bobl fregus, difreintiedig neu nad ydynt mewn cyswllt â'r system addysg brif-ffrwd.
- Dros 160 o becynnau wedi cael eu dosbarthu i unigolion bregus (oedran ysgol).
- 420 o becynnau wedi'u rhannu hefo grwpiau cymunedol i gefnogi unigolion a theuluoedd bregus yn y cyfnod yma.

Schools

- *Period products available for free for all school pupils that need them from year 5 to year 13.*
- *Whilst pupils were receiving their education from home, they were able to contact their school for products.*

TRAC 11-24

- *Eco-friendly packs of period products that can be re-used were distributed to vulnerable and disadvantaged people or people that aren't in contact with the mainstream education system.*
- *Over 160 packs have been distributed to vulnerable individuals (of school age).*
- *420 packs have been distributed to community groups to support vulnerable individuals and families during this period.*

Arlwyo a Glanhau / Catering and Cleaning

- Staff arlwyo yn cynorthwyo i ail-becynnu bwyd ar gyfer y banciau bwyd.
- **230** o staff arlwyo yn glanhau ysgolion yn ystod y dydd o 29 Mehefin 2020 ymlaen.
- Ers Medi 2020 mae staff yn glanhau ysgolion yn ystod y dydd ac ar ôl ysgol.
- Ymgyrch recriwtio yn parhau
- *Catering staff assisting to re-package food for food banks.*
- ***230** catering and cleaning staff during the day from 29 June 2020 onwards.*
- *Since September 2020 staff are cleaning schools during the day and after school.*
- *The recruitment campaign continues.*

Arlwyo a Glanhau / Catering and Cleaning

ARLWYO A
GLANHAU

Tud. 56

“Dod i’r ysgol, dal ati i ddysgu, paratoi ar gyfer yr haf a mis Medi.”

- Ar 3 Mehefin 2020, LIC yn datgan ysgolion i ailagor yn rhannol ar 29 Mehefin 2020.
- Ar 29 Mehefin 2020, bu i 1,972 (12.5% o holl ddysgwyr Gwynedd) o ddysgwyr fynychu’r ysgol ar sail derbyn gwahoddiad.
- **Wythnos 1: 10,673** (67%) o ddysgwyr fynychu’r ysgol ar sail derbyn gwahoddiad
- **Wythnos 2: 14,855** (94%) o ddysgwyr fynychu’r ysgol ar sail derbyn gwahoddiad.
- **Wythnos 3: 13,944** (88%) o ddysgwyr fynychu’r ysgol ar sail derbyn gwahoddiad.
- Ysgolion yn parhau i: ddarparu gofal i blant bregus a phlant gweithwyr allweddol, darparu addysg o bell i’r rheiny nad oedd yn mynychu’r ysgol.

On the 3rd of June 2020, WG announced that schools will reopen partially on 29 June 2020.

On the 29th June, 1,972 (12.5% of the whole number of Gwynedd learners) returned to school by invitation.

Week 1: 10,673 (67%) learners attended the schools by invitation

Week 2: 14,855 (94% learners attended the schools by invitation

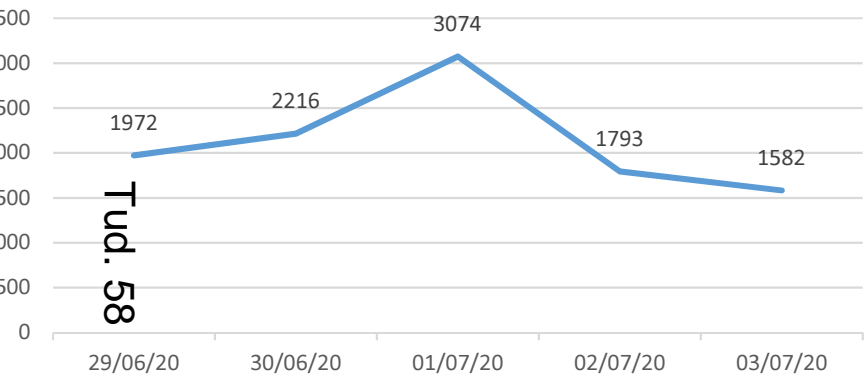
Week 3: 13,944 (88%) learner attended the schools by invitation

Schools continued to provide care to children who are vulnerable and key workers children and they provided distance/remote learning to those who did not attend school.

“Dod i’r ysgol, dal ati i ddysgu, paratoi ar gyfer yr haf a mis Medi.”

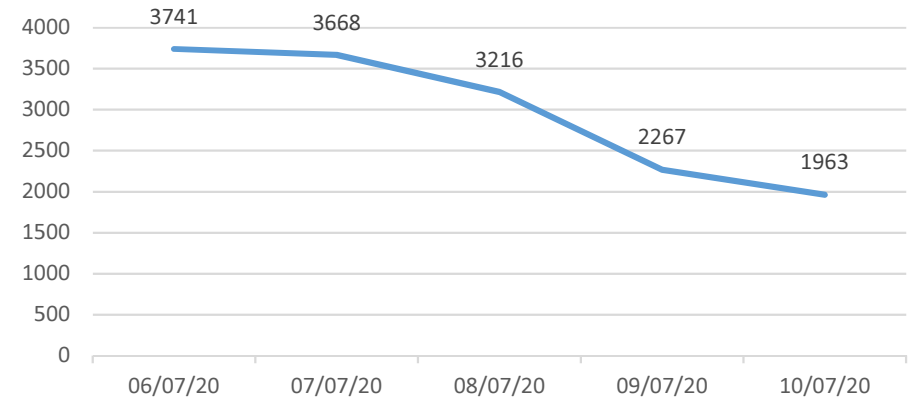
Wythnos 1 / Week 1

Niferoedd plant fynychodd sesiynau dychweyd i Addysg bore a prynhawn w/c 29 o Fehefin

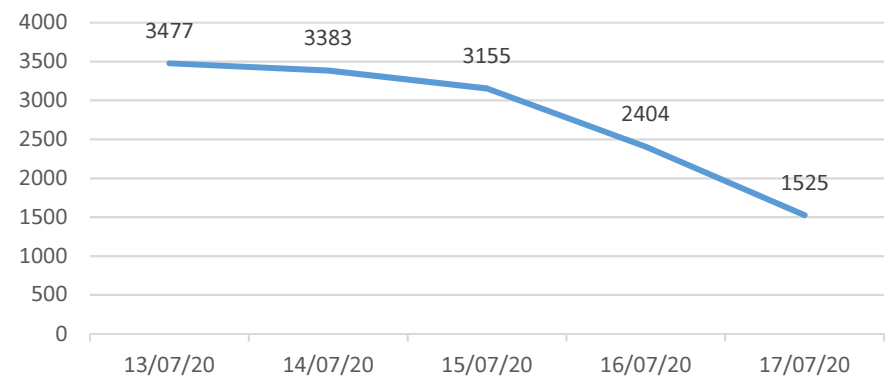
Wythnos 2 / Week 2

Niferoedd plant fynychodd sesiynau dychwelyd i Addysg bore a prynhawn w/c 6 o Fehefin

Wythnos 3 / Week 3

Niferoedd plant fynychodd sesiynau dychwelyd i Addysg bore a prynhawn w/c 13 o Fehefin

Ysgolion yn Ail-Agor (Medi 2020) / Schools Re-opening (Sept 2020)

Ysgolion yn ail-agor (Medi 2020)

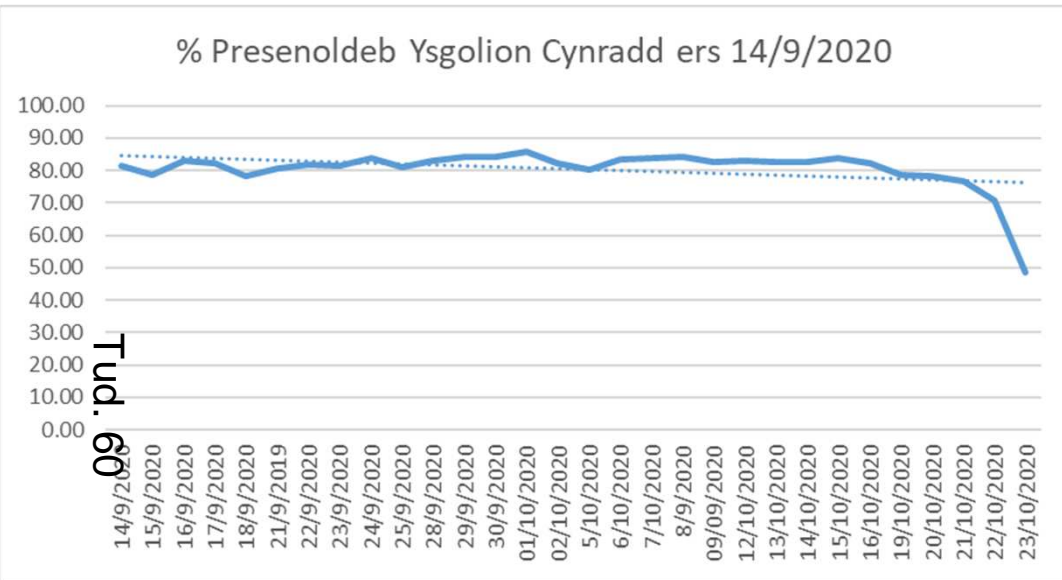
- Pob ysgol yn ail-agor ym Medi 2020 ac yn croesawu'r holl ddysgwyr yn ôl.
- Deuddeuddydd o gyfnod paratoi ac ysgolion yn ail-agor yn raddol.
- Pawb yn mynychu'r ysgol erbyn 14 Medi 2020.
- Pawb yn mynychu yn Ysgol Hafod Lon ac Ysgol Pendalar erbyn 21 Medi 2020.

Schools re-opening (Sept 2020)

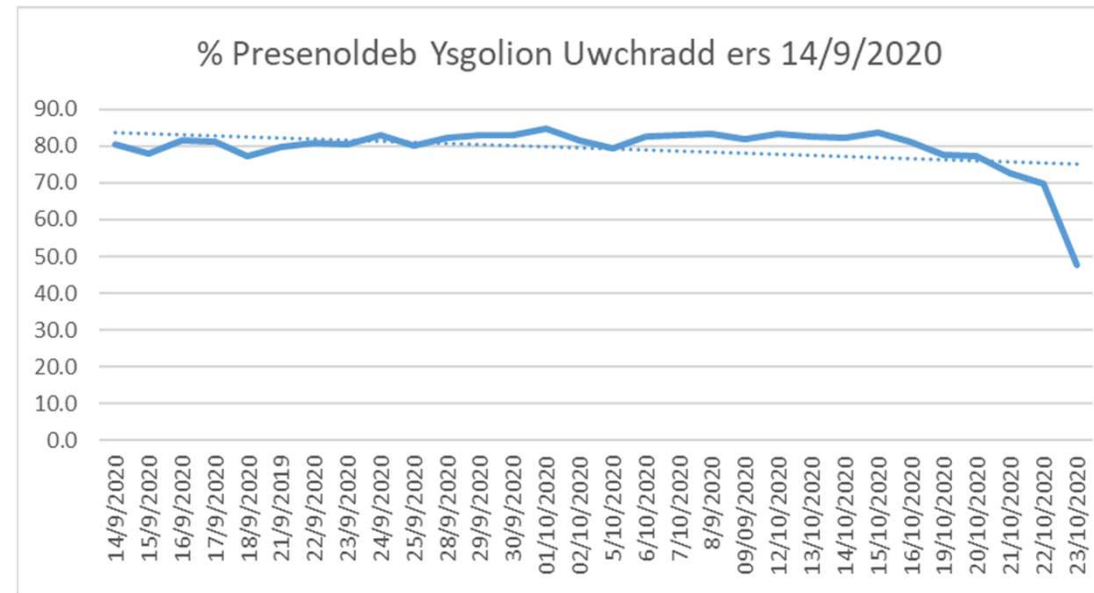
- *Every school re-opening in September 2020 and welcome all learners back to school.*
- *Two days of preparation for schools to re-open gradually.*
- *All learners to attend school by 14 September 2020.*
- *All learners in Ysgol Hafod Lon and Ysgol Pendalar by 21 September 2020.*

Presenoldeb (Medi 2020) / Attendance (Sept 2020)

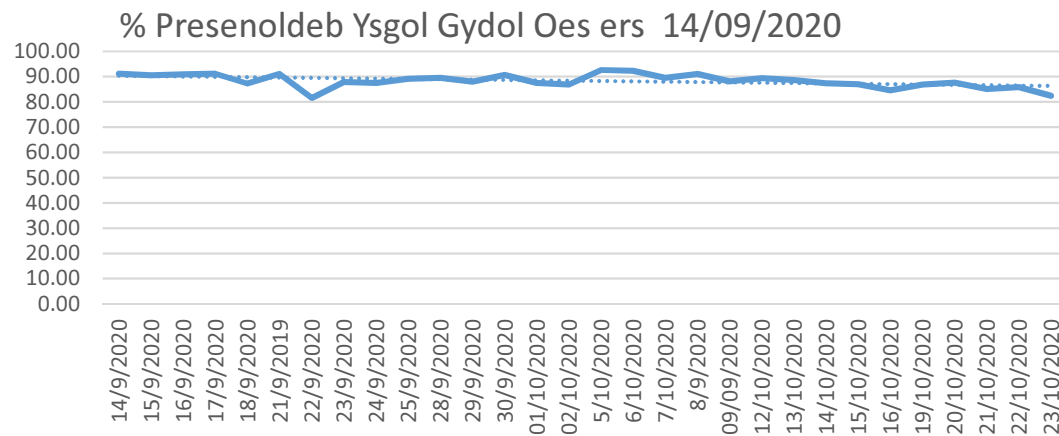
% Attendance in Primary Schools since 14/09/2020

% Attendance in Secondary Schools since 14/09/2020

% Attendance in Through Schools since 14/09/2020

Blaenoriaethau Addysg / Education Priorities

Materion sydd angen sylw:

- Gagendor lles a chyrhaeddiad dysgwyr yn sgil y cyfnod clo, gan gynnwys TGCh a'r Gymraeg.
- Gysondeb yn ansawdd y ddarpariaeth addysgol.
- Addysg ôl-16.
- Cyfundrefn addysg uwchradd Meirionnydd.
- Gweithredu'r egwyddorion addysg.

Matters that need attention:

- *Gagendor lles a chyrhaeddiad dysgwyr yn sgil y cyfnod clo, gan gynnwys TGCh a'r Gymraeg.*
- *Consistency in the quality of the education provision.*
- *Post-16 Education.*
- *Meirionnydd secondary education system.*
- *Implementing the education principles.*

Diolch yn fawr
Thank-you

ADRODDIAD I BWYLLGORAU CRAFFU YR AWDURDODAU LLEOL Hydref 2020

Adroddiad gan: Arweinwyr Craidd GwE

Testun : Rhaglen waith GwE a chefnogaeth i ysgolion yn ystod Pandemig COVID

Pwrpas yr Adroddiad

Cyflwyno adroddiad i bwyllgorau craffu yr Awdurdodau Lleol ar sut y mae'r consortiwm rhanbarthol, mewn partneriaeth efo'r Awdurdodau Lleol, wedi datblygu ac addasu er mwyn cefnogi ysgolion yn ystod pandemig COVID.

Cefndir, cyd-destun a braslun

Mae staff yr Awdurdodau Lleol a GwE wedi addasu eu gwaith er mwyn parhau i ddarparu gwasanaethau a chefnogaeth effeithiol i'w cymunedau ysgolion yn ystod pandemig COVID. Yn ystod y cyfnod hynod anodd hwn, mae GwE wedi aros yn dryw i'w weledigaeth a'i werthoedd fel sefydliad sy'n parhau i ddysgu. Wrth wraidd y gwaith gydag ysgolion a phartneriaid y bu themâu trawsliniol Y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (OECD), sef Ymddiriedaeth, Meddwl Gyda'n Gilydd, Amser a Thechnoleg.

Mae'r gwasanaeth yn ei gyfanrwydd wedi ailgyfeirio sawl tro yn ystod y cyfnod hwn er mwyn bodloni anghenion yr ystod o randdeiliaid. Mae'r gallu i fod yn hyblyg ac ystwyth ac i gydweithio yn effeithiol mewn gwahanol dimau, a hynny'n draws sector yn aml, wedi cael effaith sylweddol ar ymddygiad sefydliadol ac argraffiadau allanol. Wrth wraidd yr ailgyfeirio y bu'r angen i sicrhau bod lles arweinwyr ysgolion, eu staff a'u dysgwyr o'r pwys mwyaf wrth wneud penderfyniadau a sicrhau y gall y gwasanaeth gyfeirio'n gywir y lefel briodol o gefnogaeth, boed hynny'n gefnogaeth weithredol neu broffesiynol. Croesawyd cyswllt rheolaidd ag arweinwyr ysgolion, a chyfrannodd hyn at Benaethiaid yn teimlo y gallent droi at gyd-weithiwr proffesiynol i rannu materion heriol, ac i ddod o hyd i ddatrysiadau i fynd i'r afael â materion dydd i ddydd. Roedd y rhain yn cynnwys trafodaethau gweithredol ar agor yr ysgol yn ddiogel yn ogystal â thrafodaethau proffesiynol am ddysgu o bell a dysgu cyfunol.

Mae cyfarfodydd staff wythnosol wedi cyfrannu at ddull cyson o sicrhau negeseuon cyffredin i athrawon ac arweinwyr ysgolion. Bu pwyslais cryf ar foddelu ymddygiad priodol a chefnogol drwy gydol y cyfnod. Mae hyn wedi cynnwys cyswllt rheolaidd iawn â Phenaethiaid er sicrhau eu bod yn cael y gefnogaeth briodol i weithredu'n effeithiol, a hefyd fel cyfrwng i gefnogi eu llesiant. Darparwyd

cefnogaeth bellach ar gyfer lles uwch arweinwyr trwy gyfres o weithdai a gweminarau a fydd yn cefnogi eu gwytnwch yn ystod y cyfnod anodd hwn. Mae staff GwE hefyd yn cynnal ymweliadau bugeiliol wyneb yn wyneb ag ysgolion yn ystod tymor yr hydref ar ran yr Awdurdodau Lleol.

Mae GwE yn ystyried ei hun fel sefydliad partneriaeth, yn enwedig gyda'r Awdurdodau Lleol ac yn fwy byth yn ystod y cyfnod clo ac wrth symud ymlaen. Mae GwE wedi gweithio'n effeithiol efo Llywodraeth Cymru ar bolisi a pharhad dysgu. Mae hefyd wedi gweithio'n gyson gyda'r rhanbarthau eraill ac Estyn ar baratoi canllawiau ac adnoddau ar gyfer dysgu o bell a dysgu cyfunol ac i roi cyngor ar asesu ffurfiannol ac asesu parhaus. Cryfhawyd y berthynas waith rhwng y grwpiau hynny gan drafodaethau proffesiynol a chadarnhaol, gan sicrhau bod rhanddeiliaid yn derbyn cyngor ac adnoddau o safon uchel.

Un o brif gryfderau'r gwaith ar draws gogledd Cymru fu'r negeseuon cyson gan y chwe awdurdod lleol trwy eu deilyddion portffolio addysg gwleidyddol a'r cyfarwyddwyr sy'n gweithio gyda GwE er sicrhau un neges gyffredin i ysgolion gogledd Cymru. Nid ysgolion yn unig sydd wedi croesawu'r negeseuon cyson hyn, ond fe'u croesawyd hefyd gan undebau athrawon ac undebau eraill, sydd oll wedi gwerthfawrogi'r eglurder a'r gefnogaeth i'w haelodau staff. Un enghraifft o'r fath yw'r grŵp gweithredol o staff awdurdod lleol a rhanbarthol sy'n gweithio ar ac yn datblygu polisi asesiadau risg, cyngor a chanllawiau, a chreu dangosfwrdd rhanbarthol sy'n sylfaen gadarn i bob ysgol allu ailagor gyda risgiau wedi'u hadnabod, a'u rheoli a'u cefnogi yn lleol.

Mae'r chwe awdurdod lleol a GwE wedi cydymdrechu a gweithredu ar y cyd i gefnogi ysgolion trwy gydol pandemig COVID. Roedd hyn i'w weld yn glir yn y dull rhanbarthol cyson o ddatblygu fframwaith cefnogol i sicrhau bod gan holl ysgolion y rhanbarth y polisiâu priodol mewn lle, ynghyd ag asesiad risg cynhwysfawr, er mwyn creu amgylchedd diogel i groesawu disgyblion yn ôl i ysgolion.

Roedd y fframwaith yn cynnwys adnoddau i gefnogi cynllunio ar gyfer:

- 1) Gofynion iechyd a diogelwch
- 2) Trefniadau safle a chyfleusterau
- 3) Cludiant
- 4) Trefniadau staffio
- 5) Dysgu ac addysgu cyfunol
- 6) Cynhwysiant a chymorth i ddisgyblion
- 7) Tasgau rheolaethol allweddol.

Bu gwaith tîm, gweithio ar y cyd a chydweithredu wrth wraidd ein gwaith gydag ysgolion. Mae bob ysgol yn y rhanbarth yn rhan o glwstwr neu fforwm, lle gallant ddod ynghyd i drafod materion gweithredol yn ogystal â rhannu arfer orau mewn dysgu o bell a dysgu cyfunol. Bu'r cydweithio hwn, a hwylusir gan staff GwE, yn llwyddiannus iawn, ac mae'n gosod sylfaen gadarn i waith y dyfodol a'r berthynas waith ar draws y rhanbarth.

Un agwedd nodedig ar y gwaith hefyd yw natur benodol a phwrpasol y cymorth i athrawon ac ysgolion. Mae GwE wedi gweithio ar gryfderau unigolion o fewn y tîm a'u hadleoli, lle maen nhw wedi sicrhau'r effaith orau un yn eu rolau wrth gefnogi awdurdodau lleol unigol, ysgolion, clystyrau a rhwydweithiau pwnc a chyfnod allweddol. Mae'r ddarpariaeth bwrpasol hon, sy'n seiliedig ar egwyddorion cryf cydweithio, cyfnewid, rhannu a datblygu arferion gorau, yn egwyddor ddysgu allweddol y byddwn ni'n parhau i'w datblygu yng nghamau nesaf esblygu'r gwasanaeth.

Mae cymorth clir wedi'i dargedu i ysgolion a oedd yn destun pryder cyn y cyfnod clo, er mwyn eu helpu drwy'r cyfnod anodd hwn. Bu hyn ar sawl lefel, gan gynnwys cymorth rhwydwaith, cymorth ar gyfer uwch arweinyddiaeth ac arweinyddiaeth ganol yn yr ysgolion hynny a chymorth gyda darparu dysgu

o bell a dysgu cyfunol. Cefnogwyd mewn amrywiol ffyrdd yr ysgolion hynny sydd wedi cael y cyfnod clo a'r cyfnod dilynol yn anodd oherwydd bod staff yn gorfod hunan ynysu. Mae hyn wedi cynnwys modelu deunyddiau enghreifftiol, gweminarau, rhannu deunyddiau ac adnoddau. Yn ogystal, staff GwE yn arwain yn uniongyrchol neu'n addysgu yn uniongyrchol mewn ysgolion, neu'n darparu dysgu o bell ar gyfer dysgwyr.

Neilltuwyd llawer o amser ac egni i gysylltu ag arbenigwyr rhyngwladol ac ymchwilio i arferion rhyngwladol er mwyn dysgu egwyddorion dysgu o bell a dysgu cyfunol effeithiol a'u sefydlu. Mae trafodaethau efo cyd-weithwyr rhyngwladol, gan gynnwys Y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd wedi dyfnhau'r meddwl o fewn y sefydliad. Mae GwE wedi rhoi cymorth ymarferol i arweinwyr iddynt allu ystyried eu cynlluniau strategol ysgol gyfan o ran darparu dysgu o bell a dysgu cyfunol, ac iddynt allu mireinio a gwerthuso eu darpariaeth sy'n newid, ac ystyried cynllunio ar gyfer amrywiol senarios ble gall disgyblion fod yn yr ysgol ac / neu gartref yn ystod y flwyddyn academaidd hon. Mae hyn wedi cefnogi ysgolion i gael trosolwg strategol gwell o'u darpariaeth.

Mae GwE hefyd yn cefnogi ysgolion i werthuso ansawdd eu darpariaeth dysgu cyfunol a dysgu o bell, gan rannu enghreifftiau ac astudiaethau achos lleol o ddarpariaeth effeithiol i leihau amrywiad ble mae hynny'n bod. Mae ffrydio byw yn datblygu'n dda ac yn cyfoethogi'r profiad dysgu cyfunol. Mae ysgolion bellach yn sylweddoli y bydd COVID yma am gyfnod estynedig, ac maen nhw'n cynllunio'n fwy strategol ac effeithiol.

Mae prosesau hunan arfarnu a gwelliant bellach yn rhan ganolog o waith ysgolion. Wrth i ysgolion a lleoliadau fagu hyder i gyflwyno dysgu o bell, byddant mewn sefyllfa well i addasu eu prosesau a'u hadnoddau hunan arfarnu i fonitro, gwerthuso, adolygu ac addasu'r ddarpariaeth, os yw'n briodol.

Mae arweinwyr ysgolion yn cydnabod mai un o'r heriau mwyaf gyda dysgu o bell a dysgu cyfunol yw sicrhau bod gan staff a disgyblion y sgiliau a'r adnoddau angenrheidiol wrth law. Bu'n rhaid uwchsgilio rhai aelodau staff yn gyflym er mwyn symud at lwyfannau digidol. Mae ysgolion wedi manteisio ar ystod o ddysgu proffesiynol gan y consortia rhanbarthol ar ddefnyddio technoleg ddigidol i gefnogi'r dysgu. Bu hyn yn gyfle hefyd, gan bod nifer uwch o ymarferwyr bellach yn gallu defnyddio gwahanol fathau o dechnoleg yn hyderus i gefnogi'r dysgu.

Mae llawer o ysgolion yn cydnabod y bu ymgysylltiad rhieni yn ffactor allweddol wrth sicrhau dysgu o bell / dysgu cyfunol effeithiol. Bu GwE a'r Awdurdodau Lleol yn darparu ystod o ganllawiau i gefnogi ysgolion i wella ymgysylltiad rhieni, gan gynnwys rhannu arferion da.

Mae llawer o ysgolion hefyd yn cydnabod bod heriau gweithredol parhaus, a'r rheiny'n newid o ddydd i ddydd. Rhaid cynllunio ar gyfer lluo o senarios, gan gynnwys carfanau o ddysgwyr yn hunan ynysu neu grwpiau bach o ddysgwyr / unigolion ac aelodau staff yn hunan ynysu. Ceir llawer o enghreifftiau o sut y mae ysgolion yn rheoli'r sefyllfaoedd dyrys hyn yn dda iawn, gyda strategaethau ysgol gyfan pendant. Mae GwE a'r Awdurdodau Lleol yn parhau i gefnogi i ysgolion, gan ddefnyddio clystyrau a rhwydweithiau ysgolion i gefnogi ei gilydd a rhannu adnoddau a strategaethau.

Mae GwE hefyd wedi gweithredu dull cyflymu dysgu rhanbarthol, gan weithio ar dair haen sy'n cynnwys cymorth cyffredinol dan arweiniad y consortiwm, cymorth wedi'i dargedu dan arweiniad y consortia a'r awdurdod lleol ar y cyd, a'r awdurdod lleol yn gyfrifol am gymorth aciwt. Datblygwyd y gwaith hwn ar sail dull sy'n seiliedig ar dystiolaeth, gan weithio'n agos gyda Phrifysgol Bangor a staff rhanbarthol i sicrhau ystod o adnoddau o safon uchel i gefnogi lles corfforol ac emosiynol yn ogystal â llythrennedd a rhifedd. Mae'r rhain ar gael i bob dysgwr o bob oedran ym mhob ysgol. Bydd dangosfwrdd rhanbarthol yn dangos effaith y gwaith hwn, a fydd yn cynnwys yr holl grantiau sydd ar gael i ysgolion gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn ariannol hon.

Yn ystod tymor yr hydref, mae GwE wedi darparu cyfleoedd i ysgolion ffurfio cynghreiriau neu weithio mewn clystyrau er mwyn mynd i'r afael â'r bylchau yn y ddarpariaeth a chynnig dulliau darparu eraill er mwyn bodloni unrhyw senarios clo yn y dyfodol. Bydd y gwaith hwn yn:

- Adnabod, datblygu a rhannu adnoddau dysgu cyfunol o fewn y clwstwr/cynghrair ac â chlystyrau/cynghreiriau rhanbarthol eraill;
- Sicrhau bod yr holl adnoddau a adnabuwyd ac a ddatblygwyd yn cael eu cyflwyno drwy'r YCG i'w cynnwys ar Ganolfan Cefnogaeth GwE;
- Cefnogi ysgolion yn y clwstwr gyda'u ddarpariaeth i ymateb i unrhyw 'senarios cyfnod clo' yn y dyfodol;
- Blaenoriaethu cymorth ychwanegol ar gyfer y sector uwchradd wrth baratoi ar gyfer dyfarnu graddau arholiad yn 2021.

Bydd gan ysgolion rhanbarth GwE gasgliad sylweddol o adnoddau ar gyfer pob grŵp oedran.

Mae Cynnig Proffesiynol GwE am y flwyddyn academaidd hon wedi'i symleiddio, ac yn canolbwyntio ar 5 prif faes: Llesiant, Y Daith Ddiwygio, Datblygu'r Gweithlu, Cyflymu Dysgu a Dysgu Digidol. Yn ogystal, bydd GwE yn parhau i hwyluso gweithio clwstwr i gefnogi datblygiad Cwricwlwm i Gymru, Trawsnewid ADY a'r iaith Gymraeg.

Yn ystod cyfnod COVID, mae GwE wedi myfyrio'n barhaus ar effeithiolrwydd y gwaith. Defnyddiwyd adnoddau mewnol ac allanol i sicrhau bod gennym ni bersectif cytbwys ar ansawdd y gwaith. Mae hyn wedi cynnwys gweithio gyda'r *Education Development Trust* a Steve Munby i ddatblygu'r sefydliad a chynllunio seilwaith y dyfodol.

Prif ddeilliannau ac effaith y gwaith

- Cyd-ymdrech a gweithredu effeithiol rhwng y chwe awdurdod lleol a GwE.
- Mae cydweithio wedi sicrhau llywodraethiant gadarn a chysondeb rhanbarthol o ran y cymorth, y negeseuon a'r canllawiau a roddir i ysgolion.
- Mae cydweithredu fwy cadarn rhwng cymheiriaid ar lefel clwstwr/fforwm wedi sicrhau cyfeiriad a meddwl strategol a lunnir ar y cyd, ac sy'n effeithiol.
- Dull rhanbarthol a lleol clir mewn lle ar gyfer addasu'r gwasanaeth a'i ysgolion yn effeithiol.
- Mae ysgolion yn wybodus ac yn hyderus bod cymorth effeithiol ar gael os oes angen.
- Cefnogi lles arweinwyr ysgolion trwy gyfathrebu clir a rheolaidd.
- Canllawiau clir ar sut i flaenoriaethu a threfnu Dysgu o Bell a Dysgu Cyfunol.
- Darparu canllawiau ac adnoddau cydlynol i ysgolion i gefnogi lles, ymgysylltiad a dysgu dysgwyr bregus yn effeithiol.
- Rhannu arferion gorau ar draws ysgolion a chlystyrau, hynny yw, ymgysylltu â dysgwyr a theuluoedd amharod, llwyfannau digidol a systemau cyfathrebu, modelau dysgu cyfunol, ac ati.

Deilliannau eraill ac effaith

- Cyfathrebu effeithiol trwy un pwynt cyswllt (YCG) i arweinwyr ysgolion, a'u bod yn medru cael gafael ar gymorth yn rhwydd.
- Mae ysgolion wedi gallu aros ar agor i weithwyr allweddol os oes diffyg staff.
- Mae ysgolion yn wybodus ac yn hyderus bod cymorth ar gael os oes angen. Cefnogi lles arweinwyr ysgolion trwy gyfathrebu rheolaidd.
- Cyd-ddealltwriaeth o bwysigrwydd lles disgyblion, rhieni ac aelodau staff.
- Canllawiau clir ar sut i flaenoriaethu a threfnu Dysgu o Bell a Dysgu Cyfunol.
- Mae gan ysgolion fynediad i doreth o adnoddau o safon uchel, adnoddau y gallant gyfeirio atyn nhw wrth baratoi ar gyfer dysgu o bell a dysgu cyfunol a'u gweithredu
- Modelau dysgu o bell/dysgu cyfunol cynhwysfawr ar gael i ysgolion eu defnyddio, eu haddasu neu gyfeirio atyn nhw. Mae hyn, yn ei dro, wedi sicrhau arweinyddiaeth fwy cadarn a gwell cydbwysedd o ran gwaith y gellir ei gwblhau gartref.
- Dull cydlynol o gefnogi ysgolion, sydd wedi arwain at well cysondeb ac ansawdd o ran dysgu o bell a dysgu cyfunol yn y rhanbarth.
- Rhannu arferion gorau ar draws ysgolion, hynny yw, ymgysylltu â dysgwyr a theuluoedd amharod, llwyfannau digidol a systemau cyfathrebu, ac ati.
- Defnydd fwy cadarn o DGCh, i alluogi cyfathrebu effeithiol rhwng ysgolion, o fewn ysgolion a chyda rhanddeiliaid ysgolion.
- Uwchsgilio staff ysgolion drwy ddefnyddio llwyfan digidol ar gyfer datblygiad proffesiynol.
- Rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf ag AauLL a rhoi cymorth amserol i unrhyw ysgol.
- Ar y cyd â'r ALL, sicrhau bod y broses o benodi ymgeiswyr arweinyddiaeth ysgol yn briodol a theg.
- Swyddogion GwE/ALI yn rhannu negeseuon cyson ag ysgolion.
- Cydweithredu fwy cadarn rhwng cymheiriaid ar lefel clwstwr trwy ddull digidol, sy'n sicrhau meddwl strategol ar y cyd.
- Cydweithredu fwy cadarn rhwng swyddogion awdurdod lleol a GwE.
- Dull rhanbarthol a lleol clir mewn lle ar gyfer addasu ysgolion at wahanol ddibenion.
- Rhannu negeseuon allweddol yn effeithiol â staff ysgolion er mwyn sicrhau cysondeb ac eglurder.
- Mwy o gydweithredu rhwng y rhanbarthau a rhanddeiliaid eraill.
- Gwell dealltwriaeth o negeseuon allweddol a ffrydiau gwaith.
- Arweinwyr ysgolion yn fwy ymwybodol o strategaethau effeithiol i sicrhau parhad busnes ysgol.
- Datblygu Dysgu Proffesiynol o ansawdd uchel, i fod yn barod ar gyfer anghenion y dyfodol.
- Eglurder i Athrawon sydd Newydd Gymhwys o ran cwblhau eu blwyddyn sefydlu.
- Gwaith partneriaeth cadarn gyda Phrifysgol Cymru er sicrhau bod y system benodi ar gyfer flwyddyn nesaf yn glir i fyfyrwyr HCA
- Gwaith partneriaeth cadarn gyda CaBan er sicrhau mwy o gyfleoedd ar gyfer gwaith ymchwil a chydabod rhagoriaeth mewn ysgolion.

Y camau nesaf

1. Cefnogi ysgolion i weithredu argymhellion y Bwrdd Dylunio a Chyflawni ar gyfer dyfarnu cymwysterau yn haf 2021.
2. Parhau i weithio'n agos mewn partneriaeth gydag Awdurdodau Lleol i gefnogi llesiant Penaethiaid a staff ysgolion.
3. Cyflwyno cynnig dysgu proffesiynol effeithiol i gefnogi ysgolion i fynd i'r afael ag anghenion ar y pryd ac i weithredu taith ddiwygio Llywodraeth Cymru.

4. Parhau i gefnogi clystyrau/cynghreiriau i gynllunio ar gyfer parhad dysgu fel y gallant fodloni yn effeithiol unrhyw senarios clo yn y dyfodol.
5. Cryfhau y diwylliant, yr ymddygiadau, y systemau a'r prosesau er mwyn cymell arweinwyr ac athrawon i gyd-ymdrechu er sicrhau gwelliant ysgol.
6. Datblygu fframwaith ansoddol rhanbarthol er mwyn dangos ac arfarnu cynnydd ysgol mewn dull cyfannol.

Dogfennau ategol

- Atodiad 1 - Crynodeb o'r gwaith a wnaed
- Atodiad 2 - Adroddiad Dysgu Proffesiynol
- Atodiad 3 - Dangosfwrdd Asesiad Risg
- Atodiad 4 - Adnoddau Rhaglen Cyflymu Dysgu (RhCD)
- Atodiad 5 - Cynnig Proffesiynol GwE 2020-21

Crynodeb o'r gwaith a wnaed

Cam 1: Cyn y cyfnod clo

- Cytuno ar strategaeth gyfathrebu gyda Chyfarwyddwyr y chwe awdurdod lleol.
- Galwadau ffon rheolaidd i bob ysgol gan yr YCG i gefnogi Penaethiaid i gadw ysgolion ar agor a lleddfu pryderon.
- Lleoli staff GwE mewn ysgolion ac UauCD lle bo angen, i'w cefnogi i aros ar agor.
- Lleoli staff GwE yn yr awdurdodau i'w cefnogi gyda gwasanaethau hanfodol.
- Timau GwE yn uwchlwytho adnoddau cychwynnol i Google Classroom dynodedig i gefnogi ysgolion gyda'r cynllunio cychwynnol ar gyfer dysgu o bell.

Cam 2: Cefnogi ysgolion ar ddechrau'r cyfnod clo

- Cadw cysylltiad rheolaidd ag ysgolion er mwyn sicrhau iechyd a lles staff a disgyblion.
- Parhau i gefnogi ysgolion unigol neu Hybiau pan fu prinder staff.
- Uwchsgilio staff GwE ar gyfer dysgu digidol.
- Datblygu canllawiau, cymorth ac adnoddau dysgu i ysgolion er mwyn dechrau cefnogi dysgu o bell mewn ysgolion.
- Cefnogi ysgolion gyda Dysgu Digidol a chynhyrchu fideos cymorth defnyddiol fel y gall athrawon ddatblygu ac amrywio eu methodoleg dysgu o bell.

Cam 3: Dysgu o Bell (DoB)

- Datblygu canllawiau dysgu o bell i ysgolion ar y cyd â rhanbarthau eraill.
- Ar y dechrau, gosod deunyddiau priodol ar Google Classroom ynghyd â syniadau i bob Cyfnod Allweddol gyfeirio atyn nhw.
- Cymorth i alluogi arweinwyr ac athrawon i weithredu yn unol ag arfer orau wrth greu a defnyddio adnoddau dysgu ar-lein.
- Datblygwyd modelau DoB effeithiol yn GwE. Fe'u rhannwyd yn genedlaethol a'u defnyddio ym mhob rhanbarth.
- Anogwyd ysgolion, arweinwyr ac athrawon i rannu adnoddau ar draws y system. Anogwyd ysgolion i ddefnyddio Hwb i rannu eu dulliau, eu cynlluniau a'u hadnoddau dysgu.
- Sicrhau y caiff pob dysgwr fynediad teg i ddysgu ac adnoddau dysgu.
- Pob YCG i ymgymryd â Dysgu Proffesiynol priodol o ran DoB effeithiol.

Cam 4: Cefnogi ysgolion i ailagor

- Gweithio ar y cyd â'r chwe Awdurdod Lleol.
- Sefydlu llinellau cyfathrebu clir gyda rhanddeiliaid allweddol.
- Cyfarfodydd wythnosol gyda Chyfarwyddwyr a deilyddion portffolio Addysg.
- Creu Fframwaith Polisi a Dangosfwrdd.
- Modelu asesiad risg ar gyfer pob sector.
- Adnabod rolau rhanbarthol a lleol i gefnogi dysgwyr bregus.
- Uwchsgilio staff GwE i gefnogi arweinyddiaeth ysgol yn y meysydd hyn.

Cam 5: Dysgu Cyfunol

- Uwchsgilio tîm GwE gyda gwaith ymchwil rhyngwladol ar ddysgu cyfunol.
- Cyfuno CiG yn naturiol ag arferion presennol.
- Unedau amlddisgyblaethol i atgyfnerthu sgiliau a'u datblygu.
- Graddau Asesu Canolfannau / Cymwysterau / Arholiadau

Cam 6: Cyflymu Dysgu / Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau (RRRS)

- Dull Cyflymu Dysgu rhanbarthol / Recriwtio, Adfer, a Chodi Safonau - cynnwys lles Corfforol; Lles emosiynol a llythrennedd a rhifedd.
- Dull yn seiliedig ar dystiolaeth ar sail gwaith ymchwil.
- Y triongl angen - GwE yn arwain y cyffredinol, GwE ac AauLI y cynnig wedi'i dargedu ac AauLI yn arwain yr aciwt.

Cam 7: Dyfnhau'r cydweithredu a datblygu rhwydweithiau cadarn

- Gweithio o fewn cynlluniau cydweithio neu gyfleoedd er mwyn ffurfio cynghreiriau i fynd i'r afael â'r bylchau yn y ddarpariaeth, a ffyrdd eraill o ddarparu er mwyn bodloni unrhyw senarios clo yn y dyfodol.
- Clystyrau a chynghreiriau i adnabod lefel y cymorth a fyddai'n briodol, ac a fyddai'n ofynnol, ar gyfer y gwahanol senarios.
- Hwyluso ysgolion i gefnogi ei gilydd yn ystod yr argyfwng hwn. Pob clwstwr neu gynghrair yn cefnogi ei gilydd drwy rannu cynlluniau ac adnoddau fel y gall ysgolion ymateb i wahanol senarios gweithredol y gallent ganfod eu hunain ynddyn nhw.
- Bydd yr adnoddau hyn yn cael eu coladu yn rhanbarthol, gan sicrhau banc sylweddol o adnoddau o safon uchel i bob ystod oedran yn system ysgolion gogledd Cymru.
- Nod y gwaith yw lleihau llwyth gwaith a'r pwysau ar ysgolion.
- Darparu Cynnig Proffesiynol wedi'i symleiddio, i gefnogi clystyrau ac ysgolion unigol.

Tud. 71

Dysgu Proffesiynol

ADRODDIAD AR Y CYNNIG DYSGU PROFFESIYNOL MEWN YMATEB I COVID-19

Cefndir a chyd-destun

Mae'r ymateb i COVID-19 wedi newid ein bywydau yn syfrdanol. Yn y cyd-destun heriol hwn, amharwyd yn sylweddol ar y gyfundrefn addysg ac ysgolion ond mae'n parhau i fod o bwysigrwydd canolog.

Ar 23 Mawrth, newidiwyd swyddogaeth ysgolion er mwyn cefnogi plant gweithwyr allweddol a rhai dysgwyr bregus tra hefyd yn parhau i gefnogi pob dysgwr i gadw'n ddiogel a pharhau i ddysgu gartref.

Yn ystod y cyfnod hwn cyngorwyd ysgolion a lleoliadau i wneud pob ymdrech i wneud y canlynol:

- cadw pob plentyn yn iach a diogel;
- cynnig mynediad at ofal plant i weithwyr allweddol;
- sicrhau bod y disgyblion mewn mwyaf o berygl yn cael eu cefnogi;
- cefnogi lles y gweithlu addysg;
- rhoi mynediad i ddysgwyr at ddysgu trwy ddulliau digidol neu ddulliau hygyrch eraill mewn modd ymarferol a syml;
- cefnogi cyd-ddealltwriaeth yr holl bartneriaid o sut gall dysgu o bell effeithiol a threfnus ddarparu ystod o brofiadau dysgu;
- cefnogi rhieni/gofalwyr i gael mynediad at arweiniad er mwyn deall eu rôl wrth gefnogi eu plant gyda dysgu o bell;
- cefnogi lles a sgiliau sylfaenol dysgwyr trwy gyswllt a chyfathrebu effeithiol.

Cefndir a chyd-destun (parhad)

Ar 3 Mehefin cyhoeddodd Llywodraeth Cymru (LIC) y byddai ysgolion yn ailagor yn raddol o 29 Mehefin, 2020 er mwyn rhoi cyfle i bob disgybl “ailgydio, dal i fyny a pharatoi.” Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru eu Canllawiau Dysgu [<https://llyw.cymru/canllawiau-ar-ddysgu-mewn-ysgolion-lleoliadau-o-dymor-yr-hydref-covid-19>] er mwyn darparu cyngor ar addysgu a dysgu fyddai'n disgwydd mewn ysgolion a lleoliadau am weddill tymor yr haf ac i gefnogi ymarferwyr wrth iddynt baratoi ar gyfer tymor yr hydref.

Ar 9 Gorffennaf, cadarnhaodd y Gweinidog Addysg y byddai pob disgybl yn gallu dychwelyd i'r ysgol fis Medi, ac y byddai ysgolion yn dychwelyd at gapasiti llawn erbyn 14 Medi, yn amodol ar ostyngiad parhaus a chyson mewn achosion o COVID-19 yn y gymuned. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi canllawiau dysgu pellach ar gyfer tymor yr hydref [<https://llyw.cymru/canllawiau-ar-ddysgu-mewn-ysgolion-lleoliadau-o-dymor-yr-hydref-covid-19>] sy'n cynnig casgliad cyffredin o flaenoriaethau ar gyfer dysgu, waeth beth yw'r lefel gweithredu mewn ymateb i COVID-19.

Cyflwyniad

Mae cynnig dysgu proffesiynol blynyddol GwE yn gynhwysfawr ac eang. Rydym yn cynnig cyfleoedd dysgu proffesiynol effeithiol ar gyfer yr ystod lawn o staff ysgol sy'n cynnwys cymhwyster Cynorthwydd Addysgu Lefel Uwch, Rhaglen Datblygu Darpar Arweinwyr, Rhaglen Datblygu Arweinwyr Canol, a rhaglenni ar gyfer darpar benaethiaid hyd at CPCP. Mae ein cynnig proffesiynol hefyd wedi cynnwys cyfleoedd Dysgu Proffesiynol mewn nifer o agweddau eraill ar fywyd ysgol, er enghraifft: datblygu llythrennedd a rhifedd yn y sector cynradd, darpariaeth effeithiol mewn pynciau craidd mewn ysgolion uwchradd, cyllunio'r cwricwlwm a lles.

19d. 74

Mae'r gwasanaeth wedi esblygu i fod mewn sefyllfa i gynnig hyfforddiant yn seiliedig ar yr egwyddor o 'ysgolion fel sefydliadau sy'n dysgu'. Mae ffocws ar ddarparu dysgu a chefnogaeth broffesiynol sydd â mentora, cydweithio ysgol i ysgol ac ymgysylltiad cymheiriaid yn gonglfeini ac sy'n defnyddio dulliau a llwyfannau amrywiol i ganiatáu ar gyfer cyflwyno o bell ac ar y safle pan fo gofyn am hynny.

Mae pob un yn hyrwyddo hunanwelliant ac addysgeg gyda'r nod o ledaenu arfer da.

**PROFESSIONAL
OFFER 2019-20**

GwE

Tuag at Ragoriaeth
Towards Excellence

GwEGogledd.Cymru

CONWY
CONWY COUNTY COUNCIL

Sir Ddinbych
Denbighshire
CONWY COUNTY COUNCIL

Sir y Fflint
Flintshire

CONWY UP
COUNTY COUNCIL
COUNTY OF ANGLESEY
CONWY COUNTY COUNCIL

WYLLYDRE
WYLLYDRE COUNTY COUNCIL

The poster features a central graphic of a map of North Wales filled with photos of diverse people, including children, young adults, and professionals in various settings, representing the 'Professional Offer'.

Cyflwyniad (parhad)

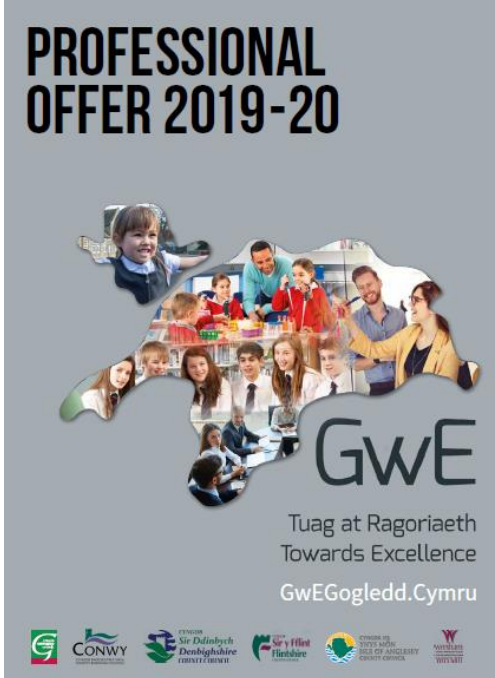
Cynlluniwyd cynnig proffesiynol GwE er mwyn sicrhau cefnogaeth effeithiol ar gyfer darpar arweinwyr ac arweinwyr profiadol ar bob lefel, ar gyfer datblygu ymarferwyr dosbarth ac ar gyfer meysydd/agweddau ysgol gyfan megis addysgeg, asesu a lles.

Rydym yn annog ysgolion i gydweithio ac i gymryd rhan mewn clystyrau ac rydym yn gallu ymateb i ofynion ac anghenion penodol ein ALL partner.

Caiff y cynnig proffesiynol ei lunio yn dilyn ymgynghori gofalus gyda'r holl randdeiliaid a'r grwpiau defnyddwyr a chaiff ei seilio ymhellach ar wybodaeth gadarn yr Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant. Rydym yn hyderus bod y pecyn cynhwysfawr sydd ar gael ar gyfer ysgolion yn diwallu gofynion cenedlaethol, rhanbarthol a lleol.

Mae egwyddorion Cwricwlwm i Gymru wedi eu hymgorffori yn ein holl gynigion hyfforddi ac mae pedwar diben y cwricwlwm yn ystyriaeth sylfaenol wrth gynllunio hyfforddiant perthnasol, cyfredol a gafaelgar. Ymhellach, mae'r Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth yn sail i ddysgu proffesiynol ac yn cefnogi athrawon ac arweinwyr gydag addysgeg, cydweithredu, arweinyddiaeth, arloesi a dysgu proffesiynol.

Fel rhan o gynnis Dysgu Proffesiynol GwE, rydym wedi cynnal agwedd integredig tuag at y Daith Ddiwygio ac wedi cefnogi cydweithio ar draws clystyrau gan edrych ar y continwmm 3-16. Gan weithio'n agos gydag arweinwyr, rydym wedi adnabod adnoddau a meysydd dysgu proffesiynol ar gyfer cynnwys y 12 Egwyddor Addysgegol yng nghyd-destun ehangach addysgu a dysgu, asesu, rhwydweithiau MDaPh Lleol a chynllunio cwricwlwm a chynllunio ar lefel ysgol.

**PROFESSIONAL
OFFER 2019-20**

GwE

Tuag at Ragoriaeth
Towards Excellence

GwEGogledd.Cymru

CONWY
Sir Ddinys
Dorsetshire
Sir y Fflint
Flintshire
SIR YSITHY
SIR YSITHY
SIR YSITHY

Cefnogi Dysgu Proffesiynol (DP) er mwyn mynd i'r afael ag anghenion addysgol dysgwyr mewn ymateb i COVID-19

Mae staff yn yr awdurdodau lleol a GwE wedi addasu ac ailgyfeirio eu gwaith er mwyn parhau i ddarparu gwasanaethau a chefnogaeth effeithiol i gymunedau eu hysgolion. Mae'r cynnig proffesiynol 'arferol' wedi ei addasu er mwyn bod ysgolion a lleoliadau yn derbyn cefnogaeth berthnasol a phwrpasol. Mae hyn wedi eu galluogi i addasu i'r amgylchiadau heriol. Mae'r dull rhanbarthol o gefnogi cydweithio trwy waith clwstwr wedi parhau gydol y cyfnod hwn.

Tud. 76

Yn ystod pandemig COVID-19 mae GwE a'r awdurdodau lleol wedi rhoi blaenoriaeth i iechyd a lles yr holl ddysgwyr a'r staff addysgu. Gan weithio o fewn yr Ymagwedd Genedlaethol at Ddysgu Proffesiynol, mae egwyddorion ymgysylltu wedi'u sefydlu. Mae'r cynnig Dysgu Proffesiynol wedi rhoi blaenoriaeth i gefnogi ysgolion i wella sgiliau digidol eu staff a'u galluogi i ddatblygu dulliau Dysgu o Bell a Dysgu Cyfunol effeithiol ac ymgysylltu â dysgwyr yn fwy effeithiol. Rhoddodd ysgolion groeso cynnes i ddatblygu a rhannu modelau enghreifftiol o ddysgu o bell a dysgu cyfunol ac fe sicrhodd fod gennym lefelau uwch o gysondeb yn ansawdd y ddarpariaeth a'r cyflwyniad ledled y rhanbarth.

Mae'r Safonau Proffesiynol newydd ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth yn sail i'r DP ac yn cefnogi staff addysgu ac arweinwyr gydag addysgeg, cydweithredu, arweinyddiaeth, arloesedd a'u dysgu proffesiynol.

Cefnogi Dysgu Proffesiynol (DP) er mwyn mynd i'r afael ag anghenion addysgol dysgwyr mewn ymateb i COVID-19 (parhad)

Tud. 77
Mae GwE a'r chwe awdurdod lleol hefyd wedi defnyddio dull colegaidd a chyfunol wrth ddatblygu fframwaith cefnogol. Roedd hyn yn sicrhau fod gan holl ysgolion y rhanbarth y polisiau cywir ar waith ynghyd ag asesiad risg cynhwysfawr ar gyfer creu amgylchedd diogel er mwyn croesawu plant yn ôl i'r ysgolion.

Roedd y fframwaith yn cynnwys adnoddau ar gyfer cefnogi cynllunio ar gyfer y canlynol:

1. Gofynion iechyd a diogelwch
2. Trefniadau safle a chyfleusterau
3. Trafnidiaeth
4. Trefniadau staffio
5. Addysgu a dysgu cyfunol
6. Cynhwysiad a chefnogaeth i ddisgyblion
7. Tasgau rheolaeth allweddol.

Cefnogi Dysgu Proffesiynol (DP) er mwyn mynd i'r afael ag anghenion addysgol dysgwyr mewn ymateb i COVID-19 (parhad)

Mae'r awdurdodau lleol a GwE wedi cydweithio er mwyn sicrhau dysgu proffesiynol helaeth i gefnogi'r newid i drefniadau mewn ysgolion.

Roedd y gwaith hwn yn cynnwys:

- Rhannu arfer llwyddiannus ar draws y rhanbarth o ran dysgu o bell ac ymgysylltu â dysgwyr.
- Hwyluso gweithio clwstwr a chefnogaeth cymheiriaid i gymheiriaid ledled y rhanbarth.
- Cefnogi'r ysgolion hynny a oedd yn ei chael hi'n heriol ymgysylltu â dysgwyr penodol..
- Cefnogi athrawon wrth iddynt newid o gadarnhau dysgu blaenorol i addysgu agweddau newydd.
- Dysgu o fodelau cenedlaethol a rhyngwladol ar sut i ddatblygu dysgu cyfunol.
- Cyhoeddi canllawiau dysgu cyfunol a luniwyd ar y cyd ag Estyn a'r consortia rhanbarthol eraill.
- Datblygu modelau dysgu cyfunol enghreifftiol mewn cydweithrediad ag Estyn a'r consortia rhanbarthol eraill.
- Darparu dysgu proffesiynol i ysgolion ar fodelau dysgu cyfunol effeithiol ac addysgeg.
- Parhau i gefnogi iechyd a lles athrawon (a allai fod yn dysgu sawl grŵp oedran) wrth iddynt gynllunio a darparu darpariaeth effeithiol ar gyfer y disgyblion hynny sydd wedi dychwelyd i'r ysgol ac ar gyfer y rhai sy'n parhau i gael mynediad at ddysgu gartref.
- Parhau i gefnogi ysgolion wrth sicrhau iechyd a lles dysgwyr sy'n dychwelyd i ystafell ddosbarth wahanol iawn yn ystod y dychweliad graddol.
- Darparu Dysgu Proffesiynol pellach i athrawon a chymorthyddion ar y ffordd orau i fodelu'r ddarpariaeth 'economi gymysg' hon.
- Cefnogi ystod eang o gyfleoedd i ddatblygu sgiliau digidol i wella profiadau addysgu a dysgu

Diben yr adroddiad

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r cynnig dysgu proffesiynol i ysgolion yn ystod pandemig COVID-19.

Mae'n darparu crynodebau a dolenni i'r adnoddau a ddatblygwyd ac a rannwyd ag ysgolion yn ogystal ag amlinelliad byr o'r cyfleoedd dysgu proffesiynol a gynigiwyd.

Tud. 79 Cliciwch ar y dewisiadau isod:

Adnoddau Dysgu Proffesiynol

Cyfleoedd Dysgu Proffesiynol

Adnoddau Dysgu Proffesiynol

Cynnwys

Dysgu Digidol

Dysgu ac Addysgu

Llês

Arweinyddiaeth

Cymorthyddion

Y Gymraeg

Llwybrau Dysgu
Proffesiynol Cynnar

Cynnwys

Dysgu Digidol

- Webinarau
- Fideos 'Sut i'
- Adnoddau Dysgu o Bell

Dysgu ac Addysgu

- Cwricwlwm i Gymru
- Adborth
- Dysgu o Bell
- Dysgu Cyfunol
- Rhwydweithiau
- Dysgu ar Garlam

Llês

- Llês Cyffredinol
- Dulliau Llês wedi'u Targedu/Gwahaniaethol
- Llês Staff
- Ymgysylltu â Dysgwyr

Cynnwys (parhad)

Arweinyddiaeth

- Paratoi i ail-agor ysgolion
- Cynllun Datblygu Ysgol

Cymorddyddion

- Cyflwyniad
- Cynnwys 'Classroom'
- Ymuno a'r 'Classroom'

Y Gymraeg

- Cynradd
- Uwchradd
- Newyddlenni
- Cynllun Gwefeillio

Llwybr Dysgu Proffesiynol Cynnar

- Addysg gychwynnol athrawon
- Athrawon Newydd Gymwyso

Dysgu Digidol

Dysgu Digidol

Gweminarau

Canllawiau fideo

Adnoddau dysgu o bell
cyfunol

100.83

GWEMINARAU

CANLLWIAU FIDEO

ADNODDAU DYSGU O
BELL / DYSGU CYFUNOL

Dysgu Digidol

Dysgu Digidol

Gweminarau

Canllawiau fideo

Adnoddau dysgu o bell
/ cyfunol

Tud. 84

CYFLWYNIAD I HWB AR GYFER YSGOLION CYNRADD

Dyma weminar yn rhoi trosolwg o holl arfau Hwb ar gyfer ymarferwyr cynradd.

CANLLAWIAU FIDEO

**CANLLAWIAU FIDEO
CENEDLAETHOL AR GYFER UWCH
ARWEINWYR**

Creuwyd safle dysgu o bell ar y cyd hefo'r rhanbarthau eraill a oedd yn cynnwys clipiau fideo cynorthwyol ar gyfer uwch arweinwyr er mwyn hwyluso'r defnydd o wasanaethau Hwb.

Tud. 85

Canllawiau fideo

Adnoddau dysgu o bell / cyfunol

Dysgu Digidol

Gweminarau

Hwb

Arbon | Dysgu o bell | Offer dysgu o bell drwy Hwb | Llyth arweinwyr

Clipiau fideo cynorthwyol

Rhannu o: [Hwb arweinwyr](#)

Sut allu i.....

G suite for education

Microsoft

ADNODDAU DYSGU O BELL

SAFLE DYSGU O BELL

Creuwyd safle dysgu o bell ar gychwyn y cyfnod clo oedd yn coladu'r holl gefnogaeth oedd ar gael i ymarferwyr er mwyn defnyddio gwasanaethau Hwb i hwyluso dysgu o bell. Hefyd creuwyd nifer o dudalenau Google Classroom er mwyn rhannu gwaith a thasgau fyddai'n addas i athrawon eu ail-ddefnyddio. [Cliciwch yma i agor y safle.](#)

https://sites.google.com/d/1OUacLOYambS55w7HKx0cRU8BjhWKBbEE/p/1IoF41dH_mAfa6bSL4-Bn-sFOXrInBqtw/edit

Addysgu a Dysgu

Hafan

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

▼ Dysgu ar Garlam

▼ Dysgu o Bell

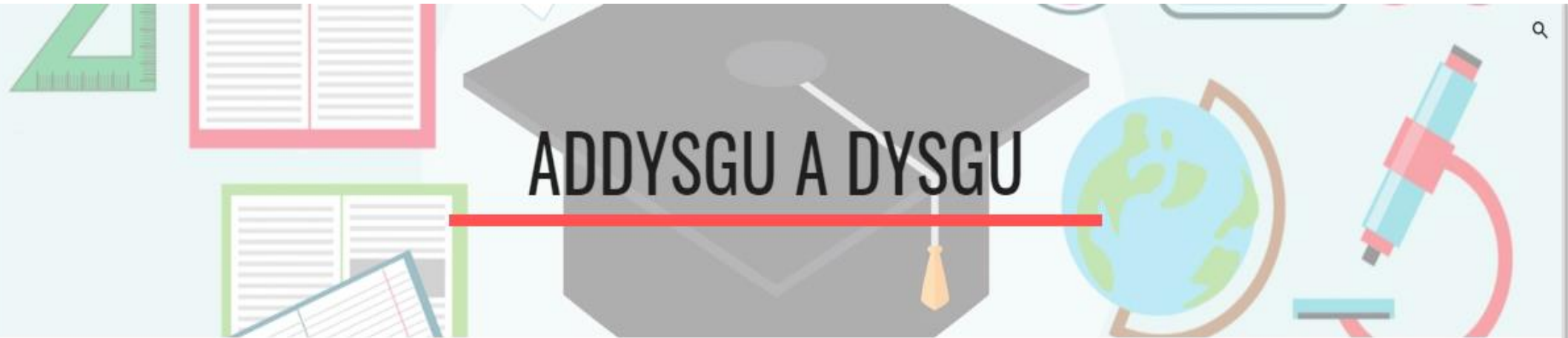
▼ Dysgu Cyfunol

▼ Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

CWRICWLWM I GYMRU

ADBORTH

DYSGU AR GARLAM

Addysgu a Dysgu (Cwricwlwm i Gymru)

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

Dysgu ar Garlam

Dysgu o Bell

Dysgu Cyfunol

Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

CWRICWLWM I GYMRU

CANLLAWIAU CWRICWLWM I GYMRU

Canllaw Cenedlaethol wedi ei gynhyrchu ar gyfer y Cwricwlwm yng Nghymru

ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Canllawiau Cwricwlwm i Gymru

https://sites.google.com/d/1vu4MZYzYr4UHJgwwl_E636V2dqqOP_MJ/p/1GflwKbd3_mVZNLQ0xnceqZ73ECeVuoHX/edit

Addysgu a Dysgu (Adborth)

Hafan

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

Dysgu ar Garlam

Dysgu o Bell

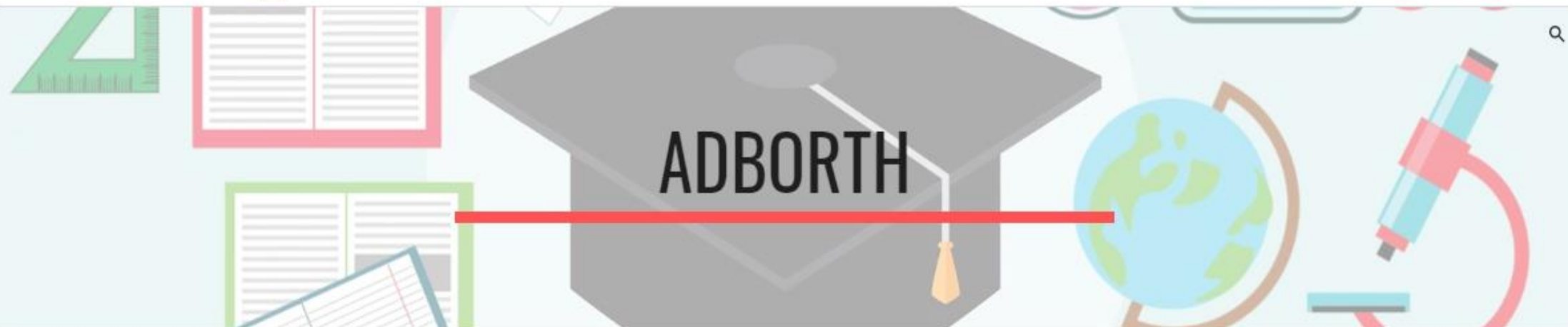
Dysgu Cyfunol

Rhwybyrthiau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

Mae'r ddogfen isod yn cynnig ystyriaethau cyffredinol ar gyfer adborth yn ystod cyfnodau pan fydd dysgwyr yn yr ysgol ac yn gweithio gartref.

Dychwelyd i'r ysgol - Ystyriaethau Adborth

Wrth dychwelyd i ysgol, mae'r amser a dreulir yn yr ysgol a'r dosbarth yn mynd i fod yn wahanol iawn i bawb. Mae siorhau dlogelwch, lles ac lechyd pawb yn mynd i barhau'n flaenoriaeth a bydd angen siorhau cyfleoedd ac amser i ddysgwyr:

- ymgysylltu, cymdeithasu a chydweithio g;da ch; foedion nad yd;nt wedi eu gweld ers amser
- ail sefydlu perthynas gydag athrawon a chymorthyddion,
- arfer gyda threfniadau newydd yn y dosbarth
- ail g;sylltu g;da'u dysgu, adennill cymhelliant a hyder
- symud ymlaen yn eu dysgu

Yn y cyfnod lle bydd cyfuniad o ddysgu o bell a dysgu dosbarth yn digwydd, bydd ysgolion unigol yn

Addysgu a Dysgu (Dysgu o Bell)

Hafan

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

▼ Dysgu ar Garlam

^ **Dysgu o Bell**

Dysgu o Bell
Cynradd

▼ Dysgu o bell
Uwchradd

▼ Dysgu Cyfunol

▼ Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

DYSGU O BELL CYNRADD

DYSGU O BELL UWCHRADD

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

Dysgu ar Garlam

Dysgu o Bell

Dysgu o Bell
Uwchradd

▼ Dysgu o bell
Uwchradd

Dysgu Cyfunol

Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

CYFNOD SYLFAEN

Meithrin a Derbyn:

[Model 1 Meithrin a Derbyn](#)

[Model 2 Meithrin a Derbyn - troslais](#)

[Model 3 Meithrin a Derbyn](#)

[Model 4 Meithrin a Derbyn](#)

Blwyddyn 1 a 2

[Model 1 Blwyddyn 1 a 2](#)

[Model 2 Blwyddyn 1 a 2](#)

[Model 3 Blwyddyn 1 a 2](#)

Addysgu a Dysgu (Dysgu o Bell)

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

▼ Dysgu ar Garlam

^ Dysgu o Bell

Dysgu o Bell
Cynradd

▼ Dysgu o bell
Uwchradd

▼ Dysgu Cyfunol

▼ Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

CYFNOD ALLWEDDOL 2

Blwyddyn 3 a 4

[Model 1 Dysgu Adref](#)

[Model 1 Ynys Baradwys](#)

[Model 2 Themau](#)

[Model 2 Dewis](#)

[Model 3 Generig](#)

[Model 4 Wythnosol](#)

[Model 4 Ysgol GwE](#)

Blwyddyn 5 a 6

[Modelau Blwyddyn 5 a 6](#)

Addysgu a Dysgu (Dysgu o Bell)

Hafan

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

▼ Dysgu ar Garlam

▲ Dysgu o Bell

Dysgu o Bell Cynradd

▲ Dysgu o bell Uwchradd

Arweiniad GwE

CA3

CA4

CA5

▼ Dysgu Cyfunol

▼ Rhwydweithiau Pynciol

PISA

ARWEINIAD GWE

Arweiniad GwE

Dyma arweiniad GwE sy'n gosod y cyd-destun a'r rhesymeg dros y modelau dysgu o bell. Awgrymir mai dyma'r man cychwyn ar gyfer ymarferwyr wrth ymgyfarwyddo â'r modelau.

Arweiniad ar gyfer Dysgu o Bell

'With wrôda unrhyw gyn un Dysgu o Bell mae'r angen i adiogeu fechnyddol a seilysyb fon, teuluoedd ac athrawon, wrth gefn'och' p'rhod dysgu.'

Mae'r amgylchiadau cyfredol yn golygu nad yw'r dulliau arferol o addysgu a dysgu yn ein hysgollon yn bosib bellach. Mae ymchwil yn cadarnhau ein holl redôfau: mae plant yn dysgu a llwyddo pan fyddant yn teimlo'n

Addysgu a Dysgu (Dysgu o Bell)

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlmw i Gymru

Adborth

▼ Dysgu ar Garlam

▲ Dysgu o Bell

Dysgu o Bell Cynradd

▲ Dysgu o bell Uwchradd

Arweiniad GwE

CA3

CA4

CA5

▼ Dysgu Cyfunol

Rhwydweithiau

CYFNOD ALLWEDDOL 3

Cyflun model yrstrosol Bhwedyn 8

Enw'r gylfa'r ymdeith:	<ul style="list-style-type: none">Niwel y Cymraeg Cenedlaethol ar hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau. Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.Niwel hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau. Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.Yn ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau. Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.Yn ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau. Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.Yn ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau. Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.
Canlyniad/Enghreifftiau o'r ymroddiadau:	<ul style="list-style-type: none">Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.

Cyflun Dysgu Wythnosol Bhwedyn 8

Enw'r gylfa'r ymdeith:	<ul style="list-style-type: none">Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar weithgareddu dysgu Rhydychen, Llysoedd, Gwynedd, Gwynedd a Theatrall.
Canlyniad/Enghreifftiau o'r ymroddiadau:	<ul style="list-style-type: none">Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.Parhau'n ddwyfodol o'r hysbysu a chymhellu i ymroddiadau a chymhellu i ymroddiadau.

Addysgu a Dysgu (Dysgu o Bell)

- ADDYSGU A DYSGU
- ADDYSGU A DYSGU
- Cwricwlwm i Gymru
- Adborth
- ▼ Dysgu ar Garlam
- ▲ Dysgu o Bell
 - Dysgu o Bell Cynradd
 - ▲ Dysgu o bell Uwchradd
 - Arweiniad GWE
 - CA3
 - CA4**
 - CA5
 - ▼ Dysgu Cyfunol
 - ▼ Rhwydweithiau Pynciol
 - PISA
 - Ymchwil
 - Ôl 16

CYFNOD ALLWEDDOL 4

Model 1: CA4 Model 1 - Cynradd

Model 2: CA4 Model 2 - Cynradd

Model 3: CA4 Model 3 - Cynradd

CA4 MODEL 1

CA4 MODEL 2

CA4 MODEL 3

Addysgu a Dysgu (Dysgu o Bell)

Hafan

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

▼ Dysgu ar Garlam

▲ Dysgu o Bell

Dysgu o Bell
Cynradd

▲ Dysgu o bell
Uwchradd

Arweiniad GWE

CA3

CA4

CA5

▼ Dysgu Cyfunol

▼ Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

CA5

CYFNOD ALLWEDDOL 5

LLYFRYNNAU PONTIO BLWYDDYN 11 I UG

Tiwtorial 1
Paratoi ar gyfer Blwyddyn 12

Tiwtorial 1
Paratoi ar gyfer Blwyddyn 12

Addysgu a Dysgu (Dysgu Cyfunol)

Hafan

Mae'r adran hon ar ganol cael ei datblygu. Byddwn yn parhau i uwchlwytho cynnwys dros yr wythnosau nesaf

Cartref-Home

Cymraeg

English

CEFNOGAETH DYSGU CYFUNOL BLENDED LEARNING SUPPORT

Tud. 97

DEWISIWCH EICH IAITH - CHOOSE YOUR LANGUAGE

Cymraeg

English

<https://sites.google.com/hwbcymru.net/dysgucyfunol-blendedlearning/cartref-home>

Mae'r safle hwn ar ganol cael ei ddatblygu. Byddwn yn parhau i uwchlwytho'r cynnwys rhwng nawr a mis Medi.

Dysgu Cyfunol CS

Model Dysgu Cyfunol CS

Gweithdy Dysgu Cyfunol

Cartref Dysgu Cyfunol

Esiampiau o Weithgareddau

Ystyriaethau

Arfau ac Apiâu Defnyddiol

Cyfnod Allweddol 2

Cynllun Datblygu Ysgol

English

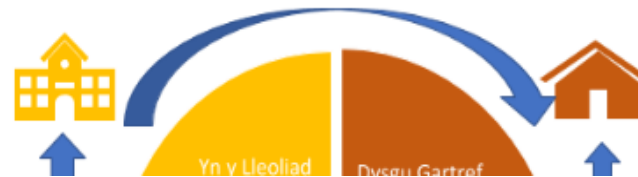
DYSGU CYFUNOL

CYFNOD SYLFAEN

MODEL DYSGU CYFUNOL Y CYFNOD SYLFAEN

SGROLIWCH LAWR I WAELOD Y DUDALEN AR GYFER ESIAMPLAU I GYD-FYND Â'R MODEL

Dysgu Cyfunol yn y Cyfnod Sylfaen

<https://sites.google.com/hwbcymru.net/dysgu-cyfunol-cs/model-dysgu-cyfunol-csl>

Mae'r safle hwn ar ganol cael ei ddatblygu. Byddwn yn parhau i uwchlwytho'r cynnwys rhwng nawr a mis Medi.

Dysgu Cyfunol CS

[Model Dysgu Cyfunol CS](#)

[Gweithdy Dysgu Cyfunol](#)

[Cartref Dysgu Cyfunol](#)

[Esiamplau o Weithgareddau](#)

[Ystyriaethau](#)

[Arfau ac Apiau Defnyddiol](#)

[Cyfnod Allweddol 2](#)

[Cynllun Datblygu Ysgol](#)

[English](#)

ESIAMPLAU O WEITHGAREDDAU

[Yn yr Ysgol](#)

[Yn y Cartref](#)

Dylid dilyn y canllawiau gweithredol ac asesiad risg yr ysgol wrth gynllunio a chyflwyno gweithgareddau.

Cyfeiriwch at y ddogfen ystyriaethau cyfnod sylfaen am ganllawiau pellach.

Mae'r rhain yn enghreifftiau o weithgareddau ffocws a rhai o fewn y ddarpariaeth wedi'i chyfoethogi. Dylid cadw'r tasgau ffocws yn fyr gyda chyfleoedd i ail-adrodd. (10 - 15 munud Meithrin a Derbyn / 15 - 20 munud BI1 a BI2). Sicrhewch bod darpariaeth barhaus ar gael.

[Ystyriaethau'r Cyfnod Sylfaen](#)

Addysgu a Dysgu (Dysgu Cyfunol)

Hafan

Mae'r safle hwn ar ganol cael ei ddatblygu. Byddwn yn parhau i uwchlwytho'r cynnwys rhwng nawr a mis Medi.

Dysgu Cyfunol CA2

Model Dysgu Cyfunol Modelau Enghreifftiol Gweithdy Dysgu Cyfunol Dysgu Digidol Cyfnod Sylfaen Cartref English

DYSGU CYFUNOL - CA2

Tud. 100

MODELAU DYSGU CYFUNOL CA2

Dyma fideo sy'n cyflwyno'r cysyniad o ddysgu cyfunol gan ddiffinio'r term a rhoi trosolwg o'r modelau sy'n bosib i'w dilyn er mwyn datblygu dulliau cyfunol o gynnal y dysgu a'r addysgu.

G Diffiniadau Dysgu Cyfunol

Wedi'i storio
Pwyso

Addysgu a Dysgu (Dysgu Cyfunol)

ON YOUR MARKS

SPECIAL DAY

BLM / WILDLIFE

Teaching and Learning

- Teaching and Learning
- Curriculum for Wales
- Feedback
- Accelerated Skills
- Distance Learning
- Blended Learning
 - Secondary
 - Blended Learning Guidance**
- Subject Networks
 - PISA
 - Research
 - Post 16

BLENDED LEARNING GUIDANCE

Blended Learning Guidance

This guidance is a concise, coherent and practical guide to blended learning for teachers and leaders. It provides clear definitions, helps to identify the opportunities and challenges through strategic questions for consideration and supports teachers in developing provision and practice. It includes

- Key tasks and considerations for senior and middle leaders in planning for blended learning
- Models of blended learning highlighting the strengths of each
- Detailed guidance for subject leaders and teachers on planning blended learning based on best practice and including direct links to the latest research
- Subject exemplars for English Language, English Literature, Welsh, Mathematics, Science and History
- Review of the digital tools available to support blended learning

Addysgu a Dysgu (Dysgu Cyfunol)

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

▼ Dysgu ar Garlam

▼ Dysgu o Bell

▲ Dysgu Cyfunol

Cyfnod Sylfaen

Cyfnod Allweddol 2

▲ Uwchradd

Dysgu Gyda'n Gilydd

▼ Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

Tud. 103

DYSGU GYDA'N GILYDD

Dysgu Gyda'n Gilydd - Arweiniad i ysgolion

Dysgu Gyda'n Gilydd

Deunyddiau i gefnogi Dysgu Cyfunol yng Nghyfnod Allweddol 3

Cofrestru i ysgolion:

- Mae cyfnewid amlygaf i'w gweld yn eiddoedd, ac mae pwybwl ar aghwyrth, cynhyrta a ddiwyg aglwa i'w gweld, mwyd a gwyd.
- Mae rhwyngol yn datblygu eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o faterau ddiwyg a ddiwyg a'u gwybodaeth a'u dealltwriaeth o faterau ddiwyg a ddiwyg.
- Mae'r holl yn canolbwynt ar datblygu aglwa i'w gweld, gwybodaeth, cynhyrta, a ddiwyg.
- Mae'r holl yn canolbwynt ar datblygu aglwa i'w gweld, gwybodaeth, cynhyrta, a ddiwyg.
- Mae'r holl yn canolbwynt ar datblygu aglwa i'w gweld, gwybodaeth, cynhyrta, a ddiwyg.

Dysgu Gyda'n Gilydd - Cefnogi Ffithrwydd Dysgu

Yn eiddoedd, mae'r holl yn canolbwynt ar datblygu aglwa i'w gweld, gwybodaeth, cynhyrta, a ddiwyg.

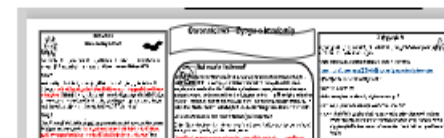
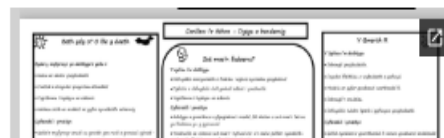
Yn eiddoedd, mae'r holl yn canolbwynt ar datblygu aglwa i'w gweld, gwybodaeth, cynhyrta, a ddiwyg.

DYSGU GYDA'N GILYDD - ARWEINIAD I YSGOLION

Dyma ganllaw byr i UDA ar gynnwys yr unedau, eu dull integredig er mwyn datblygu sgiliau ynghyd ag ystyriaethau ar gyfer eu gweithredu.

DYSGU GYDA'N GILYDD - CEFNOGI FFITRWYDD DYSGU

Dyma fersiwn 'Cipolwg' o'r adranau 'Sut i helpu'ch plentyn' o'r unedau sy'n darparu awgrymiadau i rieni / gwarcheidwaid a hefyd athrawon heb arbenigedd i hyrwyddo datblygu sgiliau dysgu megis dyfalbarhad a chwestiynu.

Addysgu a Dysgu (Ieithoedd Ryngwladol)

Hafan

The image shows a website interface for 'ITM / IEITHOEDD RYNGWLADOL'. On the left is a black sidebar with white text. The main content area has a light blue background with a banner at the top featuring a graduation cap, a globe, and a pen. Below the banner are two red buttons with white text.

ADDYSGU A DYSGU

- ADDYSGU A DYSGU
- Cwricwlwm i Gymru
- Adborth
- ▼ Dysgu ar Garlam
- ▼ Dysgu o Bell
- ▼ Dysgu Cyfunol
- ~ Rhwydweithiau Pynciol
- ITM / Ieithoedd Ryngwladol**
- Adnoddau dysgu profesiynol ar-lein
- Adnoddau a phlatfformau rhyngwladol
- PISA
- Ymchwil
- Ôl 16

ITM / IEITHOEDD RYNGWLADOL

Adnoddau Dysgu Profesiynol

Adnoddau a phlatfformau rhyngwladol

https://sites.google.com/d/1vu4MZYzYr4UHJgvwl_E636V2dqqOP_MJ/p/1GflwKbd3_mVZNLQ0xnceqZ73ECeVuoHX/edit

Addysgu a Dysgu (Ieithoedd Ryngwladol)

Hafan

Iuq. 105

ADDYSGU A DYSGU

- ADDYSGU A DYSGU
- Cwricwrm i Gymru
- Adbornh
- ▼ Dysgu ar Garlam
- ▼ Dysgu o Bell
- ▼ Dysgu Cyfunol
- ^ Rhwydweithiau Pynciol
- ^ ITM / Ieithoedd Ryngwladol
 - Adnoddau dysgu proffesiynol ar-lein**
 - Adnoddau a phlatfformau rhyngwladol
- PISA
- Ymchwil
- Ōl 16

ADNODDAU DYSGU PROFFESIYNOL AR-LEIN

SUT I FINIOGI EICH ADNODDAU MICROSOFT AC APIAU CYSYLLTIEDIG AR GYFER DYSGU AC ADDYSGU (RHAN 1) - WEMINAR JANE BASNETT

Defnyddio cyfarfodydd ac *one note*

[Cliciwch yma i weld y webinar neu cliciwch ar y fideo.](#)

How to sharpen your Micr...

SUT I FINIOGI EICH ADNODDAU MICROSOFT AC APIAU CYSYLLTIEDIG AR GYFER DYSGU AC ADDYSGU (RHAN 2) - WEMINAR JANE BASNETT

Cofnodi ar *Ppt, Forms, Flipgrid, puzzlemaker*

[Cliciwch yma i weld y webinar](#)

RHAI O FY HOFF BETHAU - WEMINAR ESERALDA SALGADO

Defnyddio *wheelofnames, memrise, one note* ac apiau dysgu eraill/i'w defnyddio'n fyw

[Cliciwch yma i weld y webinar neu cliciwch ar y fideo.](#)

A few of my favourite ICT I...

DYSGU O BELL EFO FIDEO - WEMINAR HEIKE PHILP

Manteision fideo gynadleda

[Cliciwch yma i weld y webinar neu cliciwch ar y fideo](#)

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

✓ Dysgu ar Garlam

✓ Dysgu o Bell

✓ Dysgu Cyfunol

^ Rhwydweithiau Pynciol

ITM / Ieithoedd Ryngwladol

Adnoddau dysgu proffesiynol ar-lein

Adnoddau a phlatfformau rhyngwladol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

ADNODDAU A PHLATFFORMAU DEFNYDDIOL

GOOGLE CLASSROOM GWE- ITM

Dros y cyfnod y bu'r ysgolion ar gau, rydw i wedi dewis amrywiol weminarau ac adnoddau defnyddiol i helpu athrawon ac ysgolion wrth iddynt ddatblygu strategaethau i fynd i'r afael â dysgu o bell yn y ffordd orau. Rhannwyd yr holl adnoddau a'r cysylltiadau ac maent hefyd i'w cael ar Google Classroom GwE.

Os ydych chi'n cael trafferth cyrchu'r wefan, anfonwch e-bost at SEW@friars.gwynedd.sch.uk.

[Cliciwch yma i gael mynediad i'r ystafell ddosbarth ar gyfer ITM CA2](#)

[Cliciwch yma i gael mynediad i'r ystafell ddosbarth ar gyfer ITM CA3/CA4](#)

[Cliciwch yma i gael mynediad i'r ystafell ddosbarth ar gyfer ITM CA5](#)

Addysgu a Dysgu (Dysgu ar Garlam)

Hafan

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

^ Dysgu ar Garlam

▼ Enghreifftiau o ddilyniant dysgu

▼ Adolygiad o dystiolaeth

▼ Strategaethau Addysgu a Dysgu

▼ Dysgu o Bell

▼ Dysgu Cyfundol

▼ Rhwystrau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

ENGHREIFFTIAU O
DDILYNIANT DYSGU

ADOLYGIAD O
DYSTIOLAETH

STRATEGAETHAU
ADDYSGU A DYSGU

https://sites.google.com/d/1vu4MZYzYr4UHJgvl_E636V2dqqOP_MJ/p/1GflwKbd3_mVZNLQ0xnceqZ73ECeVuoHX/edit

Addysgu a Dysgu (Dysgu ar Garlam)

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

^ Dysgu ar Garlam

^ Enghreifftiau o ddilyniant dysgu

Llythrennedd

Rhifedd

^ Adolygiad o dystiolaeth

^ Strategaethau Addysgu a Dysgu

^ Dysgu o Bell

^ Dysgu Cyfunol

^ Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

Ôl 16

Model ar gyfer dysgu sgiliau amser yng NghA2

SGILIAU : RHIFEDD	Amser	Bbaydddy n	9
	<ul style="list-style-type: none">• Darllen ontu a munurku ar glor-digidol 12 zwr pan dddehnyddio conffensiynu am pm• Dwyau yr amser i 5 munud sgawel ar glor onlog a chyllifo pa mar hir tan yr awr naaf		
Troswg m-4a			
<p>Beriedir i'r Model Cyflwynu Sgiliau eiddoedd fwy eich model Dysgu Cyfunol cyffwrddol, ac i chi eiddoeddio i'ni heb i sgiliau penodol dyd ar naill, aaf y rhain y gall fod eu hangen ar ddiwydion i'w helpu gyda gwaith eu dysgu ar yr adeg hon. Y bwriad ydy i'r aitho ei addysgu yn yr ysgol i ddechrau i gyflwynu penwelu Cantraf neu Ysgol, fel cyfnod dysgu dan zifenyddyd, yna i atgynreithio gyda gwaith gredidau doethgobaol o'i ymro gartref er mwyn cyflwynu cyfwrddol dysgu. Mae'r adronau llyn yn hyblyg, ond gellid eu cyflwyno yn yr ysgol neu gartref, drwy wneud mán addawedau. Gellid i'r dysgwyr hynny sydd gartref pob ddiwedd eu dehnyddio'n llawn hofyd. Gall yr aitho wahaniaethu lefel i sgl i a newid y cyd-destun tystun am unrhwy beth arall perthnasol.</p>			
Dull	Beth ydy o?	Pam ol gynrwyd?	Enghreifftiau (ar-lein a'i-lein)
/sgog/	Paro: Aethon i beddiu am yr llyn mau'n hysbys awd i ddiwydion o'i ymro i'w helpu gyda gwaith eu dysgu.	Atweid i'w helpu er tystun i'w helpu er tystun i'w helpu er tystun i'w helpu er tystun i'w helpu er	<p>17/04/2020: Dwyau llyn onlog a chyllifo pa mar hir tan yr awr naaf https://www.gov.uk/government/news/17-04-2020</p> <p>17/04/2020: Dwyau llyn onlog a chyllifo pa mar hir tan yr awr naaf https://www.gov.uk/government/news/17-04-2020</p> <p>17/04/2020: Dwyau llyn onlog a chyllifo pa mar hir tan yr awr naaf https://www.gov.uk/government/news/17-04-2020</p>
Egluro	Adolygiad o dystiolaeth y'r ysgol a ffeid i'w helpu er tystun i'w helpu er tystun i'w helpu er	Situ strategaethau a ffeid i'w helpu er tystun i'w helpu er tystun i'w helpu er	<p>17/04/2020: Dwyau llyn onlog a chyllifo pa mar hir tan yr awr naaf https://www.gov.uk/government/news/17-04-2020</p> <p>17/04/2020: Dwyau llyn onlog a chyllifo pa mar hir tan yr awr naaf https://www.gov.uk/government/news/17-04-2020</p> <p>17/04/2020: Dwyau llyn onlog a chyllifo pa mar hir tan yr awr naaf https://www.gov.uk/government/news/17-04-2020</p>

Addysgu a Dysgu (Dysgu ar Garlam)

Hafan

The banner features a central grey graduation cap with a gold tassel. To the left are icons of a green ruler, an open book with red and white pages, and a green book with a white page. To the right are a blue and green globe, and a blue and red microscope. The text 'RHAGLENNI YMDDYGIAD A LLÊS' is centered over the cap. A red horizontal line is drawn across the cap.

ADDYSGU A DYSGU

- ADDYSGU A DYSGU
- Cwricwlwm i Gymru
- Adborth
- Dysgu ar Garlam
- Enghreifftiau o ddilyniant dysgu
- Adolygiad o dystiolaeth
- Rhaglenni Ymddygiad a Lles**
- Rhaglenni Rhifedd
- Rhaglenni Llythrennedd
- Rhaglenni Llythrennedd a Rhifedd Ar-lein
- Strategaethau

https://sites.google.com/d/1vu4MZYzYr4UHJgvwl_E636V2dqqOP_MJ/p/1GflwKbd3_mVZNLQ0xnceqZ73ECeVuoHX/edit

Addysgu a Dysgu (Dysgu ar Garlam)

Hafan

**RHAGLENNI
LLYTHRENNEDD A
RHIFEDD AR-LEIN**

**ADDYSGU A
DYSGU**

- ADDYSGU A DYSGU
- Cwricwlwm i Gymru
- Adborth
- ^ Dysgu ar Garlam
 - ^ Enghreifftiau o ddilyniant dysgu
 - ^ Adolygiad o dystiolaeth
 - Rhaglenni Ymddygiad a Lles
 - Rhaglenni Rhifedd
 - Rhaglenni Llythrennedd
 - Rhaglenni Llythrennedd a Rhifedd Ar-lein**
 - ^ Strategaethau Addysgu a Dysgu

https://sites.google.com/d/1vu4MZYzYr4UHJgvwl_E636V2dqqOP_MJ/p/1GflwKbd3_mVZNLQ0xnceqZ73ECeVuoHX/edit

Addysgu a Dysgu (Dysgu ar Garlam)

Hafan

ADDYSGU A DYSGU

ADDYSGU A DYSGU

Cwricwlwm i Gymru

Adborth

^ Dysgu ar Garlam

∨ Enghreifftiau o ddilyniant dysgu

∨ Adolygiad o dystiolaeth

^ Strategaethau Addysgu a Dysgu

Llythrennedd

Rhifedd

∨ Dysgu o Bell

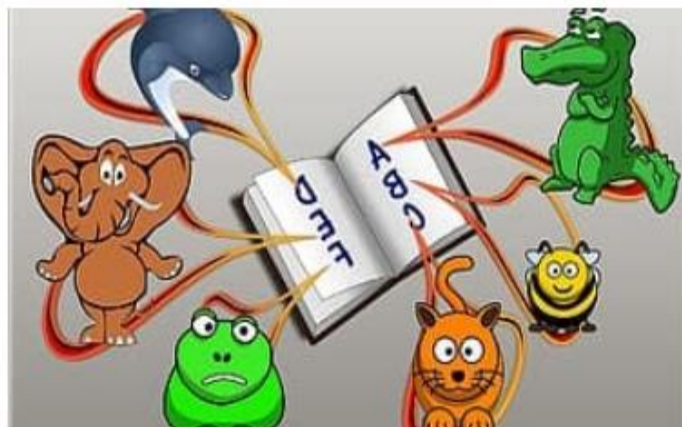
∨ Dysgu Cyfunol

∨ Rhwydweithiau Pynciol

PISA

Ymchwil

STRATEGAETHAU ADDYSGU A DYSGU

LLYTHRENNEDD

RHIFEDD

LLES

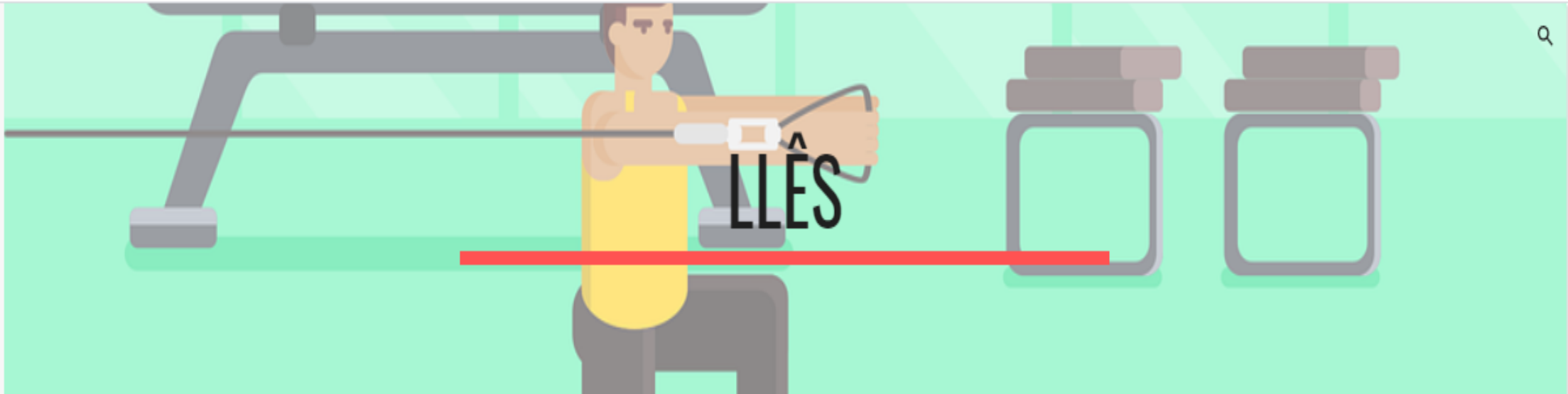
Lles
Ffud
118

Llesiant cyffredinol

Ymgylltu â Dysgwyr

Cefnogaeth
gwahaniaethol / wedi
ei dargedu ar gyfer
grwpiau o ddysgwyr

Llesiant staff

LLESANT CYFFREDINOL

Yn yr adran llesiant cyffredinol mae cyfarwyddyd, rhestr o adnoddau a chysylltiadau datblygiad proffesiynol yng nghyd destun cefnogi lles corfforol, cymdeithasol, meddyliol ac emosiynol dysgwyr.

LLES

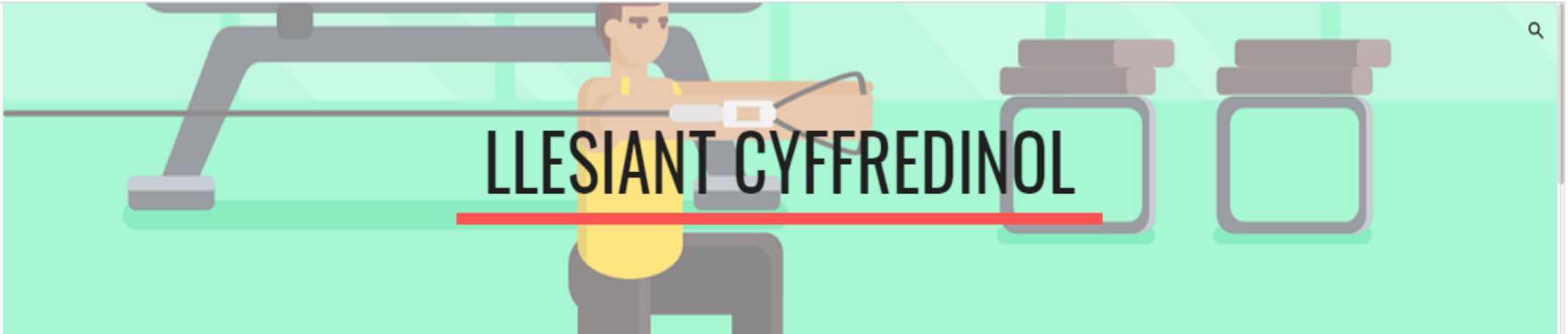
Lles

Llesiant cyffredinol

Ymgysylltu â Dysgwyr

Cefnogaeth
gwahaniaethol / wedi
ei ddiogedu ar gyfer
grŵpiau o ddysgwyr

Llesiant staff

DOSBARTH GOOGLE

Dosbarth Google Classroom CA2, CA3 and CA4

Creuwyd dobarth Google ar gyfer cefnogi ysgolion gyda'r eflen Dysgu o Bell. Mae pob dosbarth gyda adran Llesiant sydd ac amrediad o adnoddau o fewn y maes lles corfforol, cymdeithasol, meddyliol ac emosiynol. Mae angen còd ar gyfer cael mynediad i'r dosbarth sydd wedi ei rhannu gyda eich ysgol.

CA2

https://sites.google.com/d/16Mw-pr7m6H40Nvd8_C09XRuQAP0GzY9w/p/1XF7I9cvNDLD-qBeyhjlvdXD3mz5c8sYf1/edit

LLES

Lles

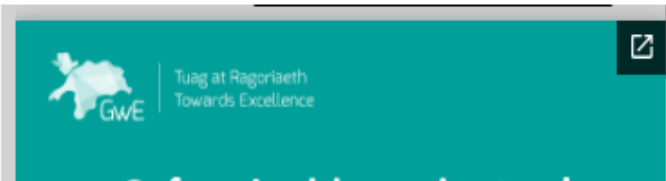
Llesiant cyffredinol

Ymgysylltu â Dysgwyr

Cefnogaeth
gwahaniaethol / wedi
ei dargedu ar gyfer
grwpiau o ddysgwyr

Llesiant staff

CEFNOGAETH GWAHANIAETHOL / WEDI EI DARGEDU AR GYFER GRWPIAU O DDYSGWYR

Sesiwn Datblygiad Proffesiynol sydd yn amlinellu strategaethau cefnogi plant mewn gofal / arferai bod mewn gofal. Sesiwn wedi ei ddatblgu ar gyfer ysgolion.

https://sites.google.com/d/16Mw-pr7m6H40Nvd8_C09XRuQAP0GzY9w/p/1XF7I9cvNDLD-qBeyhjlvXD3mz5c8sYf1/edit

LLES

Lles

Llesiant cyffredinol

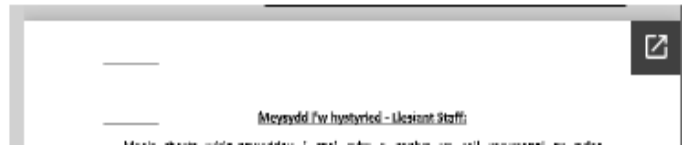
Ymgysylltu â Dysgwyr

Cefnogaeth
gwaith / wedi
ei dargedu ar gyfer
grwpiau o ddysgwyr

Llesiant staff

MEYSYDD I'W HYSTYRIED

Rhestr Wirio / fframwaith ar gyfer ysgolion parthed cefnogi staff. Mae hefyd adran ar gyfer gwybodaeth a chyfarwyddyd pellach gyda esiamplau ar gyfer gweithredu.

https://sites.google.com/d/16Mw-pr7m6H40Nvd8_C09XRuQAP0GzY9w/p/1XF7I9cvNDLD-qBeyhjlVXD3mz5c8sYf1/edit

LLES

Lles

Llesiant cyffredinol

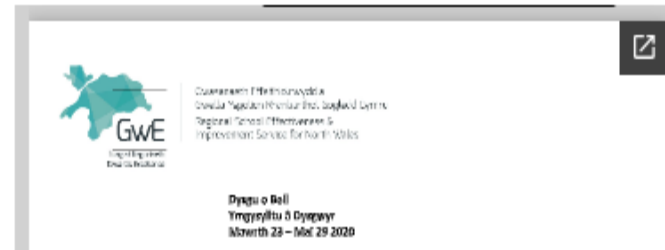
Ymgysylltu â Dysgwyr

Cefnogaeth
rhanniaethol / wedi
dargedu ar gyfer
grwpiau o ddysgwyr

Llesiant staff
17

ADRODDIAD RHANBARTHOL YMGYSYLLTU Â DYSGWYR

https://sites.google.com/d/16Mw-pr7m6H40Nvd8_C09XRuQAP0GzY9w/p/1XF7I9cvNDLD-qBeyhjlVXD3mz5c8sYf1/edit

https://sites.google.com/d/13lxOcGlqFOfcfohi7pQJTIBmpkY2yITw/p/1j5VwapWJU9o_0YeDHPXEKkB-TYj0zzni/edit

Arweinyddiaeth

Hafan

Tud. 119

PARATOADAU I AIL-AGOR YSGOLION

Trosolwg Dashfwrdd Egwyddorion Trosfwaol

Diogelwch Safle a Chyfleusterau Trafnidiaeth

Staffio Dysgu ac Addysgu Cefnogi Dysgwyr

Cyfathrebu Tasgau Rheolaethol Allweddol Eraill Dogfennaeth a Chanllawiau LIC

Aseidiadau Risg

Trosolwg Ysgol Gynradd Ysgol Uwchradd Ysgol Arbennig UCD

Sgorio Canllawiau

PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS

Dashboard Overview Overarching Principles

Safety Site & Facilities Transport

Staffing Teaching & Learning Learner Support

Communication Other Key Management Tasks WG Guidance Documents

Risk Assessments

Overview Primary Schools Secondary Schools Special Schools PRU

Scoring Guidance

Fel ar y 15-06-2020

As at 15-06-2020

Preparation to re-open schools

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL UWCHRADD										
Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd	Difrifoleb	Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd	Difrifoleb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol
Logisteg	Adelladau	<ul style="list-style-type: none"> Cyfrifo cynhwysedd ysgol 	▼	▼	12	<ul style="list-style-type: none"> Yn ôl cyfrifiadau cynhwysedd, gallai 56 m² safonol gymryd 8 disgybl i ganiatáu ar gyfer cadw pellter cymdeithasol o 2m. Ar gyfer ysgol arferol efo amrywiaeth o ddsbarthiadau byddai hyn yn awgrymu cynhwysedd posibl o 35% o ddefnydd arferol. Mae'r dosbarth cyfartalog, efo dodrefn a staff ychwanegol yn 6 disgybl. Gallai ysgolion fod eisiau gweithredu ffactorau cyfyngu eraill neu edrych ar raddoli cynhwysedd o 20% i 33% yn dibynnu ar eu cyfyngiadau unigol. Gallai ysgolion fod eisiau dechrau ar ben isaf yr ystod ac, ar sail profiad, addasu cynhwysedd dros yr wythnosau dilynol. 	▼	▼		<ul style="list-style-type: none"> Mae gan ALL ddata ar gynhwysedd a gellid cynnal amrywiaeth o fodolau wrth i'r cyngor ar gadw pellter cymdeithasol aeddfedu gwyddonol cyfredol. Dylid gweithredu'r un egwyddorion diogelu i'r ystafeli athrawon.
Logisteg	Yr ystafelloedd	<ul style="list-style-type: none"> Gofynion iechyd a diogelwch o safbwynt yr ystafell ddsbarth a defnyddio lle o fewn yr ysgol. 	▼	▼	16	<ul style="list-style-type: none"> Bydd angen i ysgolion edrych ar y mesurau o ran glanhau, golchi dwylo, toiledau, arllwyo a defnydd o'r gofod cymdeithasol. 	▼	▼		<ul style="list-style-type: none"> Mae angen i ysgolion ofalu bod yr holl wiriadau iechyd a diogelwch wedi'u cwblhau ar ôl cyfnod o gau fel clefyd Legionnaire, a systemau chwistrellu dŵr, tynnu llwch ac ati. Sylwch nad yw hon yn rhestr iawn ac y bydd angen i ysgolion gysylltu â'u hymgyngorwyr iechyd a Diogelwch am asesiad cyfa
Logisteg	Cludiant	<ul style="list-style-type: none"> Penodol iawn i'r ysgol, yn amrywio o ychydig iawn o ofynion gyda'r mwyafrif yn byw o fewn 3 milltir ac yn teithio'n ddiogel i'r ysgol, hyd at ysgolion ble mae mwyafrif y dysgwyr yn cael eu cludo i'r ysgol. Hefyd, mae angen ystyried dysgwyr bregus y mae arnynt angen trefniadau unigryw. 	▼	▼	12	<ul style="list-style-type: none"> Cysylltu â'r ALL am gludiant mewn perthynas â'r diwrnod ysgol a faint fydd angen. Parhau i leihau niferoedd sydd yn cael cludiant. 	▼	▼		<ul style="list-style-type: none"> Bydd pob giât heblaw am y giât ffyrnt ar gau. UDA ar y giât i adael bysus a thacsis i mewn ac allan unwaith y bydd yn ddiogel. Rhaid i hyn fod yn berthnasol i bob safle - dylai fod yn hyblyg i bob ysgol. Bydd angen i blant ar fysis fod ar rota hefyd. Creu manau gollwng disgyblion - meysydd parcio gerllaw ac ati. Efallai bydd rhaid i ddsywyr beidio â defnyddio trafniadaeth gyhoeddus ar adegau prysur ac felly, o ganlyniad, gall ysgolion cynnal diwrnod ysgol tu allan i oriau teithio prysur.
										<ul style="list-style-type: none"> Angen cymorth gan bob swasanaeth ALL i reoli disgwiliadau rhiani/rofalwyr.

School Development Plan

Home Cymraeg

SCHOOL DEVELOPMENT PLAN

PROGRESS TOWARDS SDP PRIORITIES 2019-20

Reviewing the progress of the 2019-20 school development plan remains statutory. Most schools have reviewed their priorities up to March 2020. This document offers sentences and possible content to report on progress since then. It can usually be reviewed at the school's G6 site or an annex to the SDP 2019-20 document.

[Click here to open the document in a new window](#) - there will be an option here for you to download.

Cymorthyddion

Cyflwyniad

Cynnwys y Dosbarth
Google

Ymuno gyda'r dosbarth

Tud. 122

Croeso i'r dudalen ar gyfer datblygiad proffesiynol cymorthyddion. Bwriad y dudalen hon yw eich cyflwyno i Ddosbarth Google a greuwyd o fewn Hwb, ar gyfer hyrwyddo datblygiad proffesiynol cymorthyddion. I'r rhai ohonoch sydd heb weld nac ymuno gyda'n Dosbarth Google, mae rhagflas isod o'r cynnwys.

GwE Cymorthyddion + | Teaching Assist

Class code [redacted]

Meet link Generate Meet link

Cymorthyddion

Cyflwyniad

Cynnwys y Dosbarth
Google

Ymuno gyda'r dosbarth

Tud. 123

Mae llawer o adnoddau amrywiol ar gyfer datblygiad proffesiynol o fewn prif feysydd ac is-adrannau y Dosbarth. Mae'r adnoddau hyn yn cynnwys dolenni i hyfforddiant ar lein, deunydd darllen, clipiau fideo, weminarau, cyfarwyddiadau defnyddio arfau digidol, a llawer mwy. Gweler yr esiamplau isod:

Creu cvfrif ar avfer mvnediad i'ch PDP | Creatina

Cymorthyddion

Cymorthyddion

Cyflwyniad

Cynnwys y Dosbarth
Google

Ymuno gyda'r
dosbarth

4

YMUNO GYDA'R DOSBARTH

Sut i dderbyn côd ar gyfer ymuno gyda'r Dosbarth:

Mae'r côd ar gyfer ymuno gyda'r Dosbarth Google i gymorthyddion wedi ei rannu gyda phenaethiaid y rhanbarth. Gofynnwch i'ch Pennaeth am y côd, neu cysylltwch gyda WendyWilliams@gwegogledd.cymru neu CarysEirijones@gwegogledd.cymru er mwyn derbyn y côd drwy e-bost, gan nodi eich enw llawn, enw'r Ysgol a'ch Awdurdod Lleol.

Wedi i chi dderbyn y côd, mae angen mewngofnodi i'ch cyfrif Hwb er mwyn cael mynediad at y Dosbarth.

Arweiniad ar sut i ymuno gyda'r Dosbarth:

https://sites.google.com/d/1rleofBz-sfln_0S332fQ7R1eYfxgUQ_/p/1-CyrXC7fOcElMPnoJPb4ikJC5u9v7zod/edit

Y GYMRAEG

Y Gymraeg

Tud. 125
Cynradd

Uwchradd

Newyddlenni

Cynllun Gwfeillio

The screenshot shows the 'CYFNOD SYLFAEN' (Foundational Unit) section of the Y Gymraeg website. The page features a navigation menu on the left and a main content area with four learning models. The navigation menu includes 'Y GYMRAEG', 'Y Gymraeg', 'Cynradd' (with sub-items 'Cyfnod Sylfaen', 'Adnoddau', 'Modelau Dysgu o Bell', 'Modelau Dysgu Cyfunol', 'Model Dwyieithog i Rieni Di-Gymraeg'), 'Cyfnod Allweddol 2', 'Uwchradd', and 'Newyddlenni'. The main content area has a header 'CYFNOD SYLFAEN' and four columns, each with an image and a title: 1. 'ADNODDAU' with an image of school supplies; 2. 'MODELAU DYSGU O BELL' with an image of a student reading; 3. 'MODELAU DYSGU CYFUNOL' with an icon of a person at a computer; 4. 'MODEL DWYIEITHOG I RIENI DI-GYMRAEG' with a speech bubble icon containing the word 'Cymraeg'. A search icon is in the top right, and an edit icon is in the bottom right.

CYFNOD ALLWEDDOL 2

Y GYMRAEG

Y Gymraeg

▼ Cynradd

▼ Cyfnod Sylfaen

Tud. 127
▼ **Cyfnod Allweddol 2**

Llythrennedd

Siarad a
Gwranddo

Ysgrifennu

Darllen

Cymraeg Ail-
iaith

Cyffredinol

▼ Uwchradd

LLYTHRENNEDD

SIARAD A GWRANDO

YSGRIFENNU

CA3

ADNODDAU CA3

MODEL DYSGU CYFUNOL "EIN BYD" BL. 9

MODEL DYSGU CYFUNOL "EIN BYD" BL. 5-9

MODEL DYSGU CYFUNOL "EIN BYD" AIL-IAITH BL. 7-8

<https://sites.google.com/hwbcymru.net/ygymraeg/uwchradd/ca3>

Y GYMRAEG

Y Gymraeg

▼ Cynradd

Uwchradd

Adnoddau Dysgu o Bell / Dysgu Cyfunol Cenedlaethol

▼ CA3

▼ **CA4**

Adnoddau CA4

Model Dysgu Cyfunol Cymraeg CA4

Model Dysgu Cyfunol "Ein Byd" Bl. 10

CA4

ADNODDAU CA4

MODEL DYSGU
CYFUNOL
CYMRAEG CA4

MODEL DYSGU
CYFUNOL "EIN
BYD" BL. 10

MODEL DYSGU
CYFUNOL "EIN
BYD" AIL-IAITH
BL. 10

Y GYMRAEG

Y Gymraeg

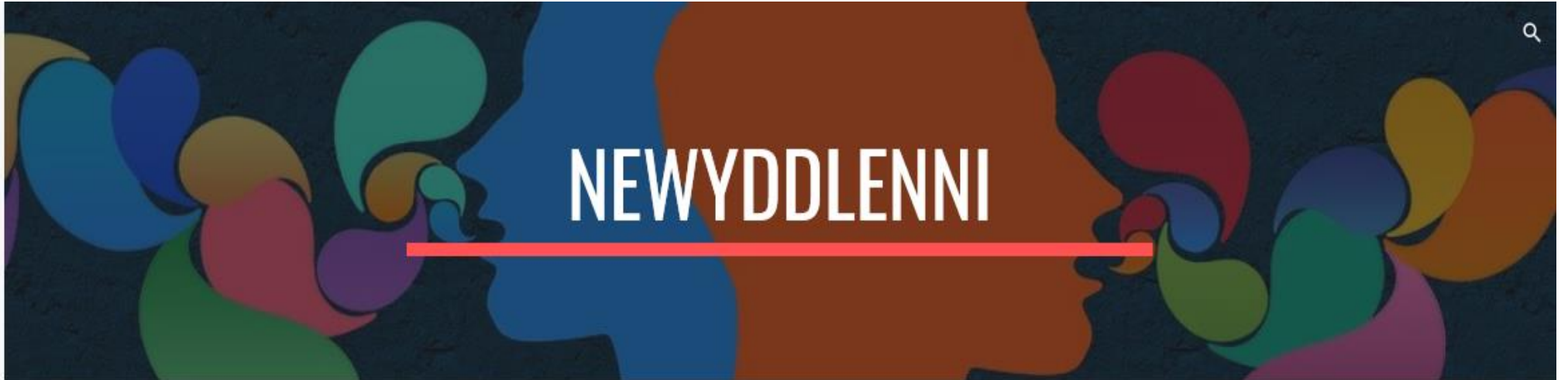
Cynradd

Uwchradd

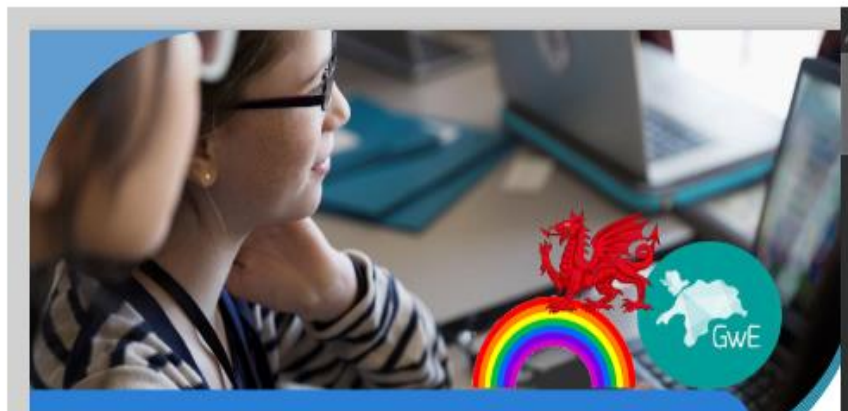
Newyddlenni

Cynllun Gwfeillio

> Tud. 130

Yn ystod y cyfnod clo fe greoedd Tîm Cymraeg fel pwnc Uwchradd GwE gyfres o Newyddlenni sy'n coladu gwahanol adnoddau defnyddiol yn y Gymraeg i athrawon Cymraeg ac athrawon cyfrwng Cymraeg. Mae thema penodol i bob newyddlen.

NEWYDDLEN MIS EBRILL

Canolbwynt y Newyddlen gyntaf yma ym mis Ebrill oedd Adnoddau Dysgu o Bell.

CYNLLUN GWEFEILLIO

Y GYMRAEG

Y Gymraeg

▼ Cynradd

Uwchradd

Newyddlenni

Cynllun Gwefeillio

GWefeillio

CYNLLUN I GEFNOGI'R DEFNYDD O SIARAD,
SGWRSIO A DEFNYDDIO'R GYMRAEG AR
BLATFFORM NEWYDD.

Dyma gynllun sy'n cynnig cyfleon i'n dysgwyr siarad Cymraeg ac mae'r syniad o o rwydweithio yn ddigidol yn wirioneddol gyffrous gan osod

<https://sites.google.com/hwbcymru.net/itenqt/early-professional-development-pathways>

The screenshot shows a website page with a white sidebar on the left and a main content area on the right. The sidebar contains the GwE logo, the text 'ITE/NQT', 'Early Professional Development Pathways', a dropdown menu for 'ITE', and a highlighted section 'Learning to teach' with sub-links 'Thinking of teaching?' and 'Professional learning and schools information'. The main content area features a large blue header with the text 'LEARNING TO TEACH' over a background image of a blue notebook and pen. Below the header, there are two paragraphs of text: 'For further information on learning to teach in North Wales please see gwegogledd.cymru/ITE' and 'As a newly qualified teacher, we have programmes for you including further training and an extensive support network of other NQTs are more experienced teachers. Visit gwegogledd.cymru/NQT'. There are also search and edit icons in the top right and bottom right corners of the main content area.

Cyfleoedd Dysgu Proffesiynol

Dysgu Digidol

Addysgu a Dysgu

Lles

Arweinyddiaeth

Cymorthyddion
Dysgu

Y Gymraeg

Llwybrau DP Cynnar

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Gweminarau byw ac wedi'u recordio ar gyfer arweinwyr ac athrawon a oedd yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cyflwyniad i Hwb• Cyflwyniadau ar sut i ddefnyddio <i>Flipgrid</i>, <i>Office 365</i>, <i>Google for Education</i>, <i>Screencastify</i>, <i>Adobe Spark</i>• Rhannu adnoddau dysgu proffesiynol pellach pe bai'r gynulleidfa angen gwybodaeth ychwanegol	<ul style="list-style-type: none">• Gwell ymwybyddiaeth o'r offer a'r gwasanaethau a gynigir drwy Hwb• Cynnydd ymysg ysgolion yn y ddealltwriaeth o'r manteision o ddefnyddio Hwb• Cynnydd yn y defnydd o Hwb ar gyfer cefnogi dysgu o bell	<p>5 sesiwn 14 awr 470 wedi mynychu sesiwn fyw 720 wedi mynychu sesiwn a recordiwyd</p>

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
Gweithdai dysgu digidol a gyflwynwyd i staff GwE i'w galluogi i gefnogi pob ysgol a chlwstwr ledled y rhanbarth â'u strategaethau dysgu o bell a dysgu cyfunol.	<ul style="list-style-type: none">Cefnogaeth ar gael ac wedi ei chyflwyno i bob un o'r 413 o ysgolion a'r 53 clwstwr yn y rhanbarthCynnydd mewn hyder ac yn y defnydd o ddysgu digidol ar draws yr holl ysgolionCynnydd yn y cyfleoedd dysgu proffesiynol a'r adnoddau sydd ar gael i ysgolion ar gyfer cefnogi dysgu o bell a dysgu cyfunol	60 sesiwn 132 awr 65 o staff GwE

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Cyfleoedd dysgu proffesiynol wedi eu darparu ar gyfer holl arweinwyr ac athrawon ysgolion y rhanbarth drwy'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">• Creu gwefan dysgu o bell er mwyn rhannu gwybodaeth ac offer i gefnogi ysgolion• Creu <i>Google Classrooms</i> er mwyn rhannu adnoddau ac arfer da gyda staff addysgu• Creu <i>Google Classroom</i> er mwyn cynnig dysgu proffesiynol i gymorthyddion dysgu• Creu gwefan dysgu cyfunol er mwyn cyflwyno modiwlau a dulliau dysgu cyfunol i ysgolion	<ul style="list-style-type: none">• Adnoddau a gwybodaeth ar gael ac wedi eu cyflwyno i'r 413 o ysgolion a'r 53 clwstwr yn y rhanbarth• Gwybodaeth wedi ei choladu mewn un lle er mwyn hwyluso mynediad• Gwell ymwybyddiaeth o'r gwahanol fethodoleg a dulliau o ran dysgu o bell a dysgu cyfunol• Cynnydd yn y cyfleoedd dysgu proffesiynol a'r adnoddau sydd ar gael i ysgolion ar gyfer cefnogi dysgu o bell a dysgu cyfunol• Rhannu arfer da ar draws y rhanbarth	<p>25 awr</p> <p>Adnoddau a gwybodaeth ar gael ar gyfer y 413 o ysgolion a'r 53 clwstwr yn y rhanbarth</p>

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Uwchsgilio Ymarferwyr Cyfnod Sylfaen ac UDA, gan ddarparu hyfforddiant a chefnogaeth bwrpasol ar ddarpariaeth CS i ysgolion unigol a chlystyrau o ysgolion.</p> <ul style="list-style-type: none">• Arweiniad a chefnogaeth ar ailagor ysgolion, gan ganolbwyntio ar ddarpariaeth y cyfnod sylfaen, ar gyfer ysgolion unigol, clystyrau ac YCG.• Sesiynau hyfforddi clwstwr ar Ddysgu y Tu Allan ac ar sut i ddefnyddio'r tu allan yn effeithiol pan fydd disgyblion yn dychwelyd i'r ysgol.• Arweiniad, cefnogaeth a hyfforddiant penodol ar gyfer ysgolion yng nghategori Estyn ac ysgolion sy'n risg o ran eu cynllunio a darparu dysgu o bell.• Hyfforddiant mathemateg a rhifedd i gefnogi staff y CS i gynllunio profiadau dysgu pwrpasol trwy ddysgu o bell a dysgu cyfunol.• Rhannu model a gweithgareddau enghreifftiol Dysgu Cyfunol CS gyda'r YCG a chlystyrau o ysgolion ar draws y rhanbarth er mwyn cefnogi trosglwyddo a sefyllfaoedd lle mae ysgolion wedi cau yn lleol.	<ul style="list-style-type: none">• Uwchsgilio ymarferwyr CS ac UDA ar addysgeg CS da.• Cynnydd yn yr wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r angen i ddarparu amgylchedd buddiol o ansawdd uchel i ddisgyblion ar gyfer dychwelyd i'r ysgol.• Cynnydd yn y ddealltwriaeth o'r angen i gynllunio gweithgareddau pwrpasol a darparu cyfarwyddiadau/deunyddiau cam wrth gam, i gefnogi rhieni gyda dysgu o bell.	<p>33 sesiwn 50 awr 172 o fynychwyr</p>

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Arweiniad i staff GwE ar ganllawiau a modelau enghreifftiol dysgu cyfunol CA2 - o ran cynnwys a chefnogaeth i ysgolion</p> <ul style="list-style-type: none">Cydweithiodd 6 o Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant i ysgrifennu cynlluniau dysgu cyfunol enghreifftiol, wedi eu cefnogi gan 5 YCG arall gydag arbenigedd Llythrennedd, Rhifedd a Digidol. Ysgrifennwyd tri chynllun enghreifftiol gwahanol gydag arweiniad i rieni ar gyfer pob un. Roedd pob un o'r 3 enghraifft yn cydymffurfio ag egwyddorion addysgegol a 4 diben y Cwricwlwm i Gymru a'r arweiniad ar gynllunio cyricwlwm.Mae cyflwyniad <i>PowerPoint</i>, sy'n cyd-fynd â'r enghreifftiau, yn cynnig arweiniad ar y modelau dysgu cyfunol gwahanol, ystyriaethau ar gyfer gweithredu effeithiol ac arweiniad digidol ar gyfer athrawon.Rhannwyd gwybodaeth am yr enghreifftiau gyda phob YCG cynradd trwy gyflwyniadau mewn cyfarfodydd craidd a lleol ar draws y rhanbarth. Cafodd arweiniad ei rannu hefyd er mwyn paratoi YCG ar gyfer rhannu gwybodaeth â phob ysgol gynradd yn y rhanbarth fel rhan o'r Gweithdai Dysgu Cyfunol a gynhaliwyd yn wythnosau olaf tymor yr haf.	<p>Roedd gan yr YCG ganllaw eglur i'w cynorthwyo i rannu gwybodaeth ag ysgolion ar draws y rhanbarth ac ar gyfer rhoi negeseuon eglur a chyson i ysgolion.</p> <p>O ganlyniad:</p> <ul style="list-style-type: none">Mae gan ysgolion cynradd y rhanbarth wybodaeth dda ynghylch y deunyddiau enghreifftiol a'u cynnwys.Mae gan ysgolion arweiniad eglur ar fodolau dysgu cyfunol gwahanol. Mae ganddynt hefyd arweiniad a syniadau ymarferol er mwyn helpu athrawon gynllunio ar gyfer Medi a thu hwnt.Mae arweinwyr ac athrawon wedi croesawu'r deunyddiau gan nodi y byddant yn ddefnyddiol iawn.Mae gweld a thrafod y deunyddiau wedi lleihau'r ansicrwydd ymhlith athrawon, gan ddyfnhau eu dealltwriaeth o sut allai dysgu cyfunol edrych yn ymarferol ac mae wedi lleihau llwyth gwaith athrawon o ran cynllunio.	<ul style="list-style-type: none">Paratoi deunyddiau - 400 awrCyfarfodydd - 5 awr32 YCG cynradd

Tud. 140

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>DP ar gyfer modelau a darpariaeth Dysgu o Bell cynradd</p> <ul style="list-style-type: none"> Uwchsgilio staff GwE ymhellach a chynhyrchu modelau DoB enghreifftiol – rhannu modelau dysgu o bell a ddatblygwyd gan dîm cynradd GwE ar gyfer CS M/D, B1/2, B3/4, B5/6 Cyfarfodydd DP gydag ALI (trwy gyfarfodydd BAS) i sicrhau eglurder ac adborth ar ddulliau DD. Dysgu proffesiynol ar gyfer penaethiaid – cynhaliodd pob YCG sesiwn DP unigol ar y ffôn gyda phob pennaeth, ac anfonwyd negeseuon e-bost dilynol oedd yn cynnwys yr holl ddogfennaeth a'r modelau, fel nad oedd y modelau'n cael eu hanfon yn 'oer' nac yn cael eu camddechongli – wythnos 20/04/20 Roedd sesiynau dysgu proffesiynol yr YCG yn datblygu penaethiaid ar sail unigol o ran sut i ddefnyddio 'Teams' a sut i weithredu modelau'r YCG. Dysgu proffesiynol dilynol a rhannu arfer gorau mewn cyfarfodydd clwstwr; dysgu 	<ul style="list-style-type: none"> Aelodau'r tîm wedi'u harfogi'n fwy effeithiol i gefnogi ysgolion. Cysondeb o ran negeseuon, arweiniad a chefnogaeth i ysgolion. Cyfleoedd dysgu proffesiynol o ansawdd uchel wedi'u cyflwyno i ysgolion [yn cynnwys arweiniad pwrpasol lle bo angen]. Mwy o gysondeb o ran y dulliau a fabwysiadwyd ar draws ysgolion ac o fewn ALI. Uwchsgilio penaethiaid ac athrawon o ran sgiliau a'r adnoddau a'r offer sydd ar gael i ysgolion ar gyfer dysgu o bell Gwell cydweithio ar draws clystyrau Gwell darpariaeth dysgu o bell ar gyfer plant Gwell safonau o ran ymgysylltiad, lles a sgiliau plant 	<ul style="list-style-type: none"> 330+ sgwrs dysgu proffesiynol unigol gyda phenaethiaid 54 cyfarfod clwstwr x2 (ail ymweld) <ul style="list-style-type: none"> 1 cyfarfod tîm cynradd 1 cyfarfod tîm llawn – 30 munud 3 chyfarfod ardal leol x3 (ail ymweld) 6 x cyfarfod penaethiaid-rhanddeiliaid 6 x cyfarfod BAS 240 awr

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Gweithdai Dysgu Cyfunol ar gyfer CA2</p> <p>Cynlluniwyd y sesiwn er mwyn datblygu dealltwriaeth gychwynnol o hanfodion Dysgu Cyfunol er mwyn paratoi ysgolion i gynnig darpariaeth effeithiol i ddisgyblion.</p> <p>Roedd disgwyl i unigolion / ysgolion wneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cyfrannu i sgysiau a thrafodaethau yn dilyn darllen cefndirol am Ddysgu Cyfunol cyn y gweithdy• Gwylio fideo am hanfodion Dysgu Cyfunol a thrafod diffiniadau a modelau posib• Nodi pa gyfleoedd sydd i ysgolion wrth addasu eu darpariaeth ar gyfer Medi 2020 (yn benodol o dan y penawdau Lles, Addysgeg, CiG , Dysgu Cyfunol ac Adborth).• Ystyried sut allent ymateb i unrhyw heriau o ran addasu ar gyfer Medi 2020.• Ystyried pa gefnogaeth bellach fydd ei hangen arnynt er mwyn darparu Dysgu Cyfunol yn llwyddiannus ac ystyried sut all cydweithio clwstwr gynorthwyo hyn wrth symud ymlaen.	<ul style="list-style-type: none">• Gwell dealltwriaeth o hanfodion Dysgu Cyfunol.• Ysgogi penaethiaid ac Arweinwyr Addysgu a Dysgu i ddatblygu modelau Dysgu Cyfunol yn eu hysgolion.• Arweinwyr Addysgu a Dysgu wedi eu hwuchsgilio a'u harfogi i ddatblygu Dysgu Cyfunol yn eu hysgolion ac i gefnogi eu staff addysgu'n well.• Pob ysgol glwstwr yn gallu cydweithio gyda'r YCG i nodi pa gefnogaeth bellach sydd ei hangen ar gyfer cyflwyno Dysgu Cyfunol yn llwyddiannus fel bod modd targedu'r rhain mewn cyfarfodydd dilynol.• Sgiliau digidol penaethiaid ac Arweinwyr DacA wedi gwella o ganlyniad i gymryd rhan mewn gweithdy ar-lein. Penaethiaid ac Arweinwyr yn gallu trafod ac ymwneud â thasgau ymarferol digidol yn llwyddiannus.• Datblygu sgiliau ar gyfer cydweithio digidol ymhlith ysgolion clwstwr - e.e., creu dogfen ar y cyd ar gyfer ymateb i gyfleoedd a heriau cyfredol.	<p>54 sesiwn</p> <p>54 awr</p> <p>330 ysgol (hyd at 2 gynrychiolydd o bob ysgol yn mynychu)</p>

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>DP wedi'i gyflwyno'n llwyddiannus i'r tîm uwchradd er mwyn cefnogi ysgolion yn llwyddiannus gyda Dysgu o Bell</p> <ul style="list-style-type: none"> Yn y cyfnod clo cychwynnol, buddsoddwyd amser sylweddol yn cyfathrebu ag ysgolion mewn perthynas â'u dealltwriaeth o ddysgu o bell, gan arwain at ymchwil i arferion cyfredol yn genedlaethol a rhyngwladol, er mwyn cefnogi ysgolion yn effeithiol. Roedd yr amser hwn yn cynnwys ymchwilio i DdoB o safbwynt arweinwyr ysgolion, athrawon, disgyblion a rhieni. Yn dilyn hyn, treuliodd llawer o amser yn creu rhesymwaith ar gyfer DoB a oedd yn cydnabod yr arfer gorau, a oedd yn realistig, ond eto yn uchelgeisiol ar gyfer pob dysgwr. Arweiniodd y rhesymwaith at drafodaeth a chreu nifer o ddulliau strwythurol a sefydliadol ar gyfer DoB mewn ysgolion, yn amrywio o gynlluniau eithaf anhyblyg a oedd yn cydnabod angen cwricwlaidd i atgyfnerthu dysgu ac archwilio syniadau newydd, i gynlluniau mwy hyblyg oedd yn annog dysgu thematig a dewis ar gyfer dysgwyr a rhieni. 	<ul style="list-style-type: none"> Uwchsgilio aelodau'r tîm uwchradd, naill ai drwy ymwneud uniongyrchol neu rannu diweddarach, mewn perthynas ag egwyddorion sylfaenol DoB a'i gymhwyso mewn amrywiaeth o ysgolion. Aelodau'r tîm wedi'u harfogi'n well i gefnogi ysgolion, gyda dealltwriaeth eang o DdoB a gwybodaeth am ddulliau amrywiol a allai weithio yng nghyd-destun ysgolion unigol. O ganlyniad, roedd penaethiaid ac aelodau UDRh wedi'u harfogi'n fwy effeithiol i gefnogi athrawon yn eu hysgolion eu hunain, o ran darparu dysgu addas i ddisgyblion a chefnogi rhieni. Cysondeb o ran negeseuon, arweiniad a chefnogaeth i ysgolion Modelau o ansawdd uchel wedi'u rhannu â phob ysgol yn y rhanbarth, trwy gyflwyniadau hyderus gan staff GwE, o ganlyniad i fuddsoddi amser yn ymchwilio a chreu rhesymwaith. Ysgolion yn datblygu eu strategaeth Dysgu o Bell eu hunain yn seiliedig ar arweiniad GwE. Gwell dealltwriaeth gan yr holl ysgolion o gynllunio naill ai ddull pwnc-ganolog neu un amlddisgyblaethol yn CA3 gan drefnu bod staff ar yn cydweithio ar gynllunio a chyflwyno. Penaethiaid ac UDRh wedi'u grymuso i arwain, datblygu a chefnogi staff yn eu hysgolion. Cyfleodd dysgu proffesiynol o ansawdd uchel wedi'u cyflwyno i ysgolion [yn cynnwys arweiniad pwrpasol lle bo angen]. 	<ul style="list-style-type: none"> Yr holl staff yng nghyfarfod llawn GwE pan rannwyd syniadau a phan eglurwyd y rhesymwaith. 6+ aelod o staff yn y tîm craidd, ac 13+ aelod o staff yng nghyfarfodydd y tîm uwchradd i rannu syniadau a diweddarau staff er mwyn iddynt weithio'n gynhyrchiol mewn ysgolion, gyda'r holl fanylder angenrheidiol. Gweithiodd 6 aelod o staff uwchradd GwE ar ymchwil, rhesymwaith a modelu DoB. 350 awr

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Dysgu proffesiynol wedi ei ddarparu trwy fforymau a rhwydweithiau uwchradd a'i ategu gyda gweminarau i godi ymwybyddiaeth o egwyddorion Dysgu o Bell effeithiol a'r ystyriaethau a allai effeithio ar unrhyw gynllunio.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Holl ysgolion uwchradd y rhanbarth yn cydymffurfio ar arweiniad Llywodraeth Cymru, a'r rhan fwyaf o ysgolion wedi mabwysiadu modelau GwE ac wedi addasu arferion fel eu bod yn cyd-fynd â'r arweiniad a'r modelau.• Mwy o ddealltwriaeth gan bob ysgol o hanfodion Dysgu o Bell effeithiol.• Gwell dealltwriaeth gan bob ysgol o sut i gynllunio dull amlddisgyblaethol yn CA3 a threfnu bod staff yn cydweithio i gynllunio a chyflwyno.• Mwy o gysondeb yn y dulliau a fabwysiadwyd ar draws ysgolion ac o fewn ALL.• Arferion da wedi eu rhannu trwy'r ddogfen '10 Ffordd' a thrwy'r arweiniad dysgu ac addysgu lletach a gynigiwyd fis Mehefin.	<ul style="list-style-type: none">• 12 sesiwn + cyfarfodydd a chyswllt rheolaidd yr YGC gyda phenaethiaid ac UDRh - 325 awr• 200 (penaethiaid, UDRh, fforymau Pynciau Craidd ac athrawon) wedi mynychu'r gweminarau• Cefnogaeth bwrpasol ychwanegol hefyd wedi'i darparu ar gyfer ysgolion unigol yn ôl y gofyn.

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Dysgu proffesiynol ar Ddysgu Cyfunol ar gyfer penaethiaid ac Arweinwyr Dysgu UDA</p> <ul style="list-style-type: none">• Datblygu dealltwriaeth o ddysgu cyfunol er mwyn paratoi ysgolion ar gyfer cynnig darpariaeth effeithiol i ddisgyblion. Rhoi trosolwg o'r arweiniad ar ddysgu cyfunol a ddatblygwyd gan dîm GwE• Canolbwyntio ar y tasgau allweddol yr oedd angen i arweinwyr ysgolion ymgymryd â nhw cyn diwedd tymor yr haf• Codi ymwybyddiaeth o'r ystyriaethau a allai effeithio ar unrhyw gynllunio ar gyfer tymor yr hydref• Canolbwyntio ar fodelau dysgu cyfunol penodol yn cynnwys enghreifftiau pynciol a modelau amlddisgyblaethol CA3 (Dysgu Gyda'n Gilydd)• Cefnogi penaethiaid ac arweinwyr dysgu i ddefnyddio technoleg wrth ddarparu dysgu cyfunol ac i uchafu ymgysylltiad disgyblion• Galluogi ysgolion i rannu syniadau ac arfer da• Defnyddio cysylltiadau YCG er mwyn darparu	<ul style="list-style-type: none">• Cyfleoedd dysgu proffesiynol o ansawdd uchel wedi'u darparu i ysgolion yn cynnwys arweiniad pwrpasol lle bo angen• Penaethiaid ac arweinwyr UDA wedi'u harfogi'n fwy effeithiol i gefnogi eu timau staff wrth gynllunio a chyflwyno dysgu cyfunol• Mwy o ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o ddysgu cyfunol, y modelau amrywiol a sut i gynllunio ar eu cyfer• Cysondeb o ran y gefnogaeth, y negeseuon a'r arweiniad i ysgolion y rhanbarth• Ymatebodd ysgolion y rhanbarth yn dda i ansawdd a defnyddioldeb arweiniad GwE gan ddatblygu eu strategaethau eu hunain ar ei sail• Roedd yr arweiniad yn sail i benderfyniadau ysgolion o ran gofynion dysgu proffesiynol ar gyfer tymor yr hydref. Arweinwyr dysgu ac addysgu wedi'u grymuso i ddarparu HMS ar ddysgu cyfunol yn eu hysgolion eu hunain.• Rhoddwyd cyfleoedd i grwpiau dysgu ac addysgu i gydweithio a rhannu arfer da• Dysgu cyfunol yn rhan o gynllunio paratoadol ysgolion ar gyfer tymor yr hydref	<ul style="list-style-type: none">• 12 cyfarfod penaethiaid a 18 cyfarfod o'r grwpiau dysgu• 54 pennaeth a 62 arweinydd addysgu a dysgu• 65 awr

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Dysgu proffesiynol ar Ddysgu Cyfunol wedi'i gyflwyno trwy fforymau uwchradd, grwpiau dysgu ac addysgu a rhwydweithiau arweinwyr canol pynciau craidd.</p> <ul style="list-style-type: none">Rhannu arweiniad GwE ar ddysgu cyfunol, yn cynnwys crynodeb o ymchwil rhyngwladol ynghylch modelau effeithiol a'r arweiniad diweddaraf ar addysgu a dysgu effeithiolArweiniad ar gynllunio effeithiol ar gyfer dysgu cyfunolDefnyddio offer digidol i gefnogi dysgu cyfunolRhannu deunyddiau enghreifftiol pwnc-benodol ar gyfer Saesneg, Cymraeg, llenyddiaeth, gwyddoniaeth, mathemateg a hanes er mwyn darparu enghreifftiau ymarferol o'r uchod	<ul style="list-style-type: none">Uwch arweinwyr ac arweinwyr canol yn meddu ar allu gwell i i gynllunio ar gyfer cyfleoedd a heriau dysgu cyfunol. Yr arweiniad wedi cael derbyniad cadarnhaol iawn.Cefnogaeth ar lefel ymarferol i athrawon i gynllunio a chyflwyno dysgu cyfunol. Roedd ysgolion yn defnyddio ac addasu hwn ar gyfer eu cyd-destun.Ysgolion yn gallu adeiladu ar y profiad o ddysgu o bell mewn meysydd megis y defnydd o offer digidolYsgolion yn defnyddio'r arweiniad ar ddysgu cyfunol i fodelu addysgu a dysgu effeithiolCysondeb o ran y gefnogaeth, y negeseuon a'r arweiniad i ysgolion y rhanbarth	<ul style="list-style-type: none">46 sesiwn350 awr236 (54 pennaeth, 62 arweinydd addysgu a dysgu, 120 arweinydd canol pynciau craidd)

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Gweithgor Dysgu Cyfunol uwchradd</p> <ul style="list-style-type: none">• Thema ganolog y sesiynau oedd ymchwilio ac ysgrifennu'r arweiniad i ysgolion ar gyfer y cyfnod 'ailgydio, dal i fyny a pharatoi' a ddechreuodd ar 29 Mehefin. Cafodd hwn ei rannu ag ysgolion ar 16 Mehefin fel adran dysgu ac addysgu uwchradd y dangosfwrdd• Roedd arweiniad 29 Mehefin yn cynnwys yr egwyddorion allweddol ar gyfer dysgu yn y cyfnod hwn, gan gefnogi iechyd a lles, cyfuno dysgu yn yr ysgol a dysgu o bell, y golygiadau i'r cwricwlwm, yr amserlen ac arferion dosbarth yn ogystal ag arweiniad ar ffitrwydd dysgu.• Roedd arweiniad 29 Mehefin hefyd yn cyfeirio at ddeunyddiau eraill a ddatblygwyd a gynhwyswyd ar y dangosfwrdd. Roedd y rhain yn ddeunyddiau ar adborth ac asesu, modelau dysgu cyfunol, 10 ffordd o ddatblygu dysgu o bell, iechyd a lles, trosglwyddo a chwricwlwm adferiad• Ail thema ganolog y sesiynau oedd ymchwilio ac ysgrifennu arweiniad GwE ar ddysgu cyfunol i gefnogi ysgolion gyda'u cynllunio a'u paratoadau ar gyfer Medi. Rhannwyd hwn ag ysgolion ar 30 Mehefin. Rhannwyd fersiwn wedi'i ddiweddarau ar 6 Gorffennaf.• Roedd yr arweiniad ar ddysgu cyfunol yn cynnwys diffiniadau o'r termau allweddol, egwyddorion cyffredin, tasgau allweddol ar gyfer tymor yr haf, cynllunio ysgol gyfan ar gyfer dysgu cyfunol, modelau o ddysgu cyfunol, cynllunio pynciol, deunyddiau enghreifftiol ar gyfer chwe phwnc ac adolygiad o'r offer digidol sydd ar gael i gefnogi dysgu cyfunol.• Rhannwyd ac eglurwyd yr arweiniad mewn manylder i benaethiaid, arweinwyr addysgu a dysgu ac arweinwyr pynciau craidd ledled y rhanbarth gan arweinwyr craidd ac arweinwyr pynciau craidd GwE.• Roedd y deunyddiau cefnogol a rannwyd ag ysgolion hefyd yn cynnwys gweminarau yn y Gymraeg a'r Saesneg a oedd yn egluro'r arweiniad ymhellach	<ul style="list-style-type: none">• Roedd y dull dangosfwrdd yn cynnig un lle hwylus i ysgolion gael mynediad at yr ystod cyfan o arweiniad ar ailagor.• Cafodd ysgolion fynediad at yr ymchwil ddiweddaraf ac at ddeunyddiau cefnogol ym meysydd allweddol iechyd a lles a ffitrwydd dysgu, ac roeddent yn gallu cefnogi disgyblion yn well wrth iddynt ddychwelyd.• Roedd yr arweiniad yn cefnogi ysgolion wrth iddynt gynllunio eu cwricwlwm ac wrth sicrhau arfe dosbarth effeithiol yng nghyd-destun ymbellhau cymdeithasol.• Trwy ddarparu fframwaith a diffiniadau cyffredin fel sail ar gyfer cynllunio cafwyd gwelliant yn y cydweithio rhwng ysgolion ac oddi mewn i ysgolion.• Datblygwyd a rhannwyd arfer da yn yr amrywiol fforymau.• Roedd y dull 'ystyriaethau allweddol' yn cefnogi cynllunio ysgol gyfan a chynllunio adrannol ar gyfer dysgu cyfunol ac roedd yn cynnig mynediad i'r ymchwil diweddaraf• Defnyddiwyd y deunyddiau enghreifftiol pynciol ar gyfer Saesneg, Cymraeg, llenyddiaeth, gwyddoniaeth, mathemateg a hanes i gynllunio darpariaeth tymor yr hydref. Roedd y fformat yn hygyrch ac roedd pob tîm pwnc yn gallu ei ddefnyddio.• Mae'r arweiniad yn cynnwys yr arferion addysgu a	<ul style="list-style-type: none">• 18 sesiwn• 36 awr ac amser paratoi• 6 YCG

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Uwchsgilio YCG GwE i gefnogi CA3 <i>Deunyddiau Dysgu Gyda'n Gilydd</i></p> <p>Tud. 147</p> <ul style="list-style-type: none">DP trwy greu adnoddau – ymchwilio i fodelau effeithiol ar gyfer dysgu o bell a dysgu cyfunol <p>Cyflwyniad i YGC uwchradd ar y daith a'r egwyddorion y tu ôl i greu'r uned '<i>Dysgu Gyda'n Gilydd</i>' gyntaf</p> <ul style="list-style-type: none">2 x diweddariad ar gyfer Arweinwyr Craidd ar ddatblygiad y deunyddiau '<i>Dysgu Gyda'n Gilydd</i>'	<ul style="list-style-type: none">Darparu gwybodaeth i YCG am ddeunyddiau '<i>Dysgu Gyda'n Gilydd</i>' er mwyn cefnogi ysgolion yn effeithiol a chysonRhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Arweinwyr Craidd ar y deunyddiau er mwyn trosglwyddo hynny i holl benaethiaid y rhanbarth.	<ul style="list-style-type: none">3 sesiwn25 o fynychwyr

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>CA3 Deunyddiau Dysgu Gyda'n Gilydd</p> <ul style="list-style-type: none"> DP trwy greu adnoddau - ymchwilio i fodelau effeithiol ar gyfer dysgu o bell a dysgu cyfunol Cyflwyniad <i>Power Point</i> cychwynnol wedi ei baratoi fel bod Arweinwyr Craidd yn gallu cyflwyno deunyddiau '<i>Dysgu Gyda'n Gilydd</i>' i benaethiaid ym mhob sir Trafodaethau pellach a chyflwyniadau mwy manwl i benaethiaid ar sut mae deunyddiau '<i>Dysgu Gyda'n Gilydd</i>' yn cefnogi dysgu o bell / dysgu cyfunol yn CA3 Cyflwyniad manwl ar ddeunyddiau '<i>Dysgu Gyda'n Gilydd</i>' i Arweinwyr Addysgu a Dysgu Cyfarfodydd ag arweinwyr pwnc i drafod defnydd posib ar gyfer y deunyddiau Cyfarfodydd a thrafodaethau dilynol ag ysgolion unigol i drafod rhoi deunyddiau '<i>Dysgu Gyda'n Gilydd</i>' ar waith. 	<ul style="list-style-type: none"> Arweiniad a chefnogaeth gyson i ysgolion ym mhob sir. Codi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth ysgolion o'r unedau dysgu integredig enghreifftiol i gefnogi dysgu cyfunol yn CA3 Cyfleoedd dysgu proffesiynol o ansawdd uchel wedi'u cyflwyno i ysgolion unigol Rhoddodd cyfarfodydd Arweinwyr Addysgu a Dysgu gyfle i gydweithio a rhannu arfer da Arweinwyr Addysgu a Dysgu wedi'u grymuso i arwain a chefnogi staff yn eu hysgolion Roedd ychydig o ysgolion wedi gwneud defnydd o uned enghreifftiol fel sail ar gyfer darparu profiadau dysgu yn ystod y cyfnod cyn 29 Mehefin Roedd ychydig o ysgolion wedi gwneud defnydd o uned enghreifftiol fel sail ar gyfer darparu profiadau dysgu yn ystod y cyfnod ar ôl 29 Mehefin. 	<ul style="list-style-type: none"> 22 sesiwn yn ogystal â chefnogaeth i ysgolion unigol 500 awr – creu adnoddau 105 awr – cyflwyno 108 o fynychwyr

Tud. 148

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Rhwydwaith pynciol Saesneg ar gyfer Penaethiaid Adran Saesneg ac Athrawon Saesneg</p> <ul style="list-style-type: none">• Rhannwyd a thrafodwyd egwyddorion dulliau dysgu o bell effeithiol• Hyfforddiant ymarferol ar y denfnydd o offer amrywiol er mwyn gwella ymgysylltiad ac ansawdd dysgu• Rhannwyd egwyddorion model dysgu cyfunol effeithiol ac archwiliwyd pob agwedd yn fanwl• Rhannwyd ymchwil ynghylch arfer adalw a chysylltu dysgu• Cynllunio cwricwlwm a phwysigrwydd mapio gwybodaeth yn ogystal â sgiliau Saesneg• Rhannwyd dogfennaeth enghreifftiol ar gynllunio cwricwlwm a thrafodwyd cryfderau.	<ul style="list-style-type: none">• Gwelliant yn sgiliau ac arbenigedd athrawon wrth ddefnyddio'r offer digidol sydd ar gael ar Hwb• Gwell darpariaeth ar gyfer dysgwyr• Cynnydd yn y ddealltwriaeth o nodweddion dysgu cyfunol effeithiol a strategaethau ymarferol• Gwell dealltwriaeth o bwysigrwydd cynllunio cwricwlwm a'r effaith gaiff hyn ar athrawon dosbarth• Gwell dealltwriaeth o'r angen i gynllunio dysgu gwybodaeth, yn ogystal â sgiliau, er mwyn gwella perfformiad mewn Saesneg.	<ul style="list-style-type: none">• 18 sesiwn (3 i bob ALI)• 28 awr• 110 o fynychwyr

Trosolwg	Effaith gychwynol	Amser a mynychwyr
<p>Rhwydwaith Dyfodol Byd-eang a chefnogaeth trwy <i>Google Classroom</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Ymchwilio i offer digidol a gwefannau effeithiol a defnyddiol ar gyfer hwyluso dysgu ieithoedd o bell.• Casglu a rhannu adnoddau sy'n hawdd eu defnyddio ar gyfer dysgu o bell (digidol neu beidio).• Gwyllo a rhannu'r gweminarau mwyaf defnyddiol ar offer digidol a chyngor addysgegol ar gyfer dysgu o bell.• Cysylltwyd â phob ysgol uwchradd a phob ysgol gynradd beilot trwy e-bost i'w hysbysu ynghylch unrhyw ddatblygiadau ac i gynnig cefnogaeth pe bai angen	<ul style="list-style-type: none">• Roedd athrawon cynradd yn teimlo eu bod yn cael cefnogaeth ac o ganlyniad roeddent yn gallu gosod gwaith priodol o ansawdd.• Roedd athrawon uwchradd a oedd angen cefnogaeth un gallu dibynnu ar y rhwydwaith ac yn gallu cael mynediad at hyfforddiant uwchsgilio fel bo'r angen.• Arfer da wedi'i fodelu a'i rannu.	<ul style="list-style-type: none">• 70 awr• Ar gael i holl benaethiaid adran ac athrawon leithoedd Tramor Modern

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Rhwydweithiau ôl-16 Mae'r fforymau rhwydwaith wedi canolbwyntio ar y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">Cefnogi ysgolion i roi strategaethau effeithiol ar waith ar gyfer trosglwyddo i Flwyddyn 12 mewn amgylchedd dysgu o bellCefnogi ysgolion wrth iddynt baratoi Blwyddyn 13 ar gyfer trosglwyddo i brifysgol <p>Tud. 151 Rhannu deunyddiau a llyfrynnau i gefnogi trosglwyddiad Blwyddyn 11</p> <p>Rhannu syniadau ynghylch gwaith dysgu o bell effeithiol gyda Blwyddyn 12</p> <ul style="list-style-type: none">Rhannu ac edrych ar oblygiadau'r cyfnod clo cenedlaethol'Sut i fynd ati ar ddiwrnod canlyniadau'. Rhannu syniadau a dulliau. <p>Sesiwn ar gyfer ysgolion ym mhrosiect VESPA – dan arweiniad tîm VESPA. Adolygu'r cynnydd hyd yma a chynllunio ymyriadau ar gyfer y flwyddyn nesaf – 10 ysgol wedi mynychu</p> <p>Sesiwn arwahanol ar gyfer cynrychiolwyr arweinyddiaeth ôl-16 cenedlaethol – sesiwn 'dal i fyny' – a gynhaliwyd ar</p>	<ul style="list-style-type: none">Mae'r adborth ar y deunyddiau trosglwyddo wedi bod yn dda iawn. Mae ysgolion wedi eu defnyddio gyda disgyblion Blwyddyn 11 a hefyd wedi eu defnyddio i ehangu'r ddarpariaeth bresennol mewn rhai achosion (mae'r ymateb ledled Cymru wedi bod yn dda)Mae cydweithwyr wedi nodi pa mor gymwynasgar yw penaethiaid yn y 6 chyfarfod rhwydwaith – yn arbennig ar yr adeg honAdolygiad VESPA – mae pob ysgol wedi cael y rhaglen yn ddefnyddiol ac maent yn bwriadu ei gweithredu ymhellach y flwyddyn nesaf.	<ul style="list-style-type: none">8 sesiwn10 awr40+ o fynychwyr

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Cwricwlwm i Gymru</p> <ul style="list-style-type: none">• Ar gais ysgolion, darparwyd mynediad at adnoddau cenedlaethol CiG.• Wedi rhannu trosolwg o weithdai rhanbarthol a ddarparwyd yn flaenorol cyn y cyfnod clo trwy G6 ac a oedd yn cynnwys egwyddorion CiG, gwybodaeth am strwythur y cwricwlwm newydd, Dysgu Proffesiynol a'r gefnogaeth sydd ar gael gan GwE.	<ul style="list-style-type: none">• Roedd unigolion a oedd yn dymuno cael mynediad at adnoddau yn gallu gwneud hynny er mwyn darllen ymhellach, datblygu dealltwriaeth ddyfnach o egwyddorion CiG ac yn benodol ymglyfarwyddo â MDaPh lechyd a Lles.• GwE yn gallu darparu cydraddoldeb mynediad at adnoddau a chysondeb negeseuon	<ul style="list-style-type: none">• Yn unol â'r cytundeb rhanbarthol a chenedlaethol, ni chynigiwyd sesiynau ffurfiol. Fodd bynnag, roedd YCG yn gallu ymateb i geisiadau gan ysgolion/clystyrau am rannu gwybodaeth yn ystod y sesiynau cyswllt arferol.

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
Arweiniad ar asesu ac adborth <ul style="list-style-type: none">Datblygu a rhannu arweiniad ac egwyddorion yn seiliedig ar ymchwil cyfredol.Uwchsgilio staff ar y defnydd ohono fel eu bod yn gallu cefnogi ysgolion yn effeithiol.	<ul style="list-style-type: none">Mae gan bob YCG yr adnoddau a'r wybodaeth berthnasol ar gyfer cefnogi ysgolion yn effeithiolArweiniad eglur a chysondeb o ran y negeseuon a'r gefnogaeth a gynigir i ysgolion ar draws y rhanbarth.Yr arweiniad wedi'i rannu gyda holl gonsortia Cymru.	<p>Pob YCG wedi mynychu cyfarfod tîm llawn GwE</p> <p>YCG mewn cyswllt rheolaidd er mwyn cynnig cyngor i'r 413 ysgol a'r clystyrau</p>

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Gweithdai sgiliau carlam er mwyn datblygu arweiniad ar gyfer ysgolion</p> <p>Mae adnabod strategaethau addysgu effeithiol yn nodwedd bwysig o gynlluniau dysgu cyfunol ysgolion. Fodd bynnag, yn ystod y cyfod pan fo ysgolion ar gau, mae'n debyg y bydd llawer o ddysgwyr angen cefnogaeth ychwanegol—ar ffurf ymgyriadau strwythuredig, wedi'u targedu o ansawdd uchel—er mwyn cyflymu eu dysgu. Trwy adolygu'r llenyddiaeth ymchwil, ynghyd â'r ymchwil a wnaethpwyd gydag ysgolion GwE, bwriad y canllaw hwn yw cynorthwyo ysgolion i nodi'r strategaethau addysgu a'r rhaglenni ar-lein mwyaf effeithiol a allai helpu ysgolion i wella'r sgiliau craidd canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">• Darllen sylfaenol a rhuglder wrth ddarllen• Darllen a deall a sgiliau geirfa• Rhifedd sylfaenol a rhuglder gyda sgiliau rhifedd <p>Mae rhai o'r strategaethau a'r deunyddiau cefnogol yn yr arweiniad hwn wedi eu llunio'n benodol ar gyfer eu defnyddio yn yr ysgol a gan rieni gartref er mwyn cefnogi dysgu eu plant.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Cafodd swyddogion GwE ddealltwriaeth o arfer gorau o ran cynllunio ar gyfer sgiliau penodol mewn cyd-destun dysgu cyfunol, ac roeddent yn gallu ehangu a gwella modelau dysgu cyfunol a oedd yn bodoli eisoes.• Elwodd swyddogion GwE ar sawl cyfarfod gyda myfyrwyr ymchwil gan ddysgu sut i gynnal adolygiad cyflym o'r sail dystiolaeth ar gyfer rhaglenni llythrennedd, rhifedd a lles.• Dysgodd staff GwE am agweddau allweddol ar gyfarwyddo effeithiol, a gweithio gydag awduron allanol ar lunio deunydd cyfrwng Cymraeg pwrpasol.• Dysgodd staff GwE am agweddau allweddol ar gyfarwyddo effeithiol yn ogystal â strategaethau addysgu manwl a chyfarwyddo uniongyrchol• Dysgodd staff GwE am agweddau allweddol ar gyfarwyddo effeithiol ar gyfer darpariaeth gydamserol ac anghydamserol.	<ul style="list-style-type: none">• 5 swyddog GwE 4 o staff ymchwil o Brifysgol Bangor 2 fyfyrwr ymchwil o Brifysgol Bangor 1 athro o Sir Ddinbych• 15 sesiwn• 30 awr• Mae llawer o'r adnoddau a'r strategaethau yn y cynnig hwn yn deillio o ymchwil cydweithredol diweddar gan CIEREI, Prifysgol Bangor, gydag ysgolion GwE.

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Gweithdai sgiliau carlam ar gyfer pob ysgol gynradd, arbennig ac uwchradd</p> <p>Prif nodweddion yr adnoddau <i>Dysgu Carlam</i> newydd, i'w rhannu trwy weithdai yw:</p> <ul style="list-style-type: none">• Enghreifftiau o strategaethau addysgu a dysgu llythrennedd a rhifedd effeithiol gan ddefnyddio fframwaith cynllunio EEF (o'r Cyfnod Sylfaen i gyfnod allweddol 2)• Dull chwilio systematig o'r dystiolaeth ar gyfer y dulliau a ddefnyddir yn fwyaf cyffredin er mwyn gwella sgiliau llythrennedd• Dull chwilio systematig o'r dystiolaeth ar gyfer y dulliau a ddefnyddir yn fwyaf cyffredin er mwyn gwella sgiliau rhifedd• Dull chwilio systematig o'r dystiolaeth ar gyfer y dulliau a ddefnyddir yn fwyaf cyffredin er mwyn gwella ymddygiad a lles• Adolygu'r dystiolaeth ar gyfer rhaglenni addysgu ar-lein• Prosiectau ar gyfer cynorthwyo ysgolion a rhieni/gofalwyr i ailadeiladu sgiliau llythrennedd Cymraeg a Saesneg disgyblion o'r Cyfnod Sylfaen i gyfnod allweddol 3.	<ul style="list-style-type: none">• Cafodd arweinwyr ysgolion ac athrawon ddealltwriaeth o'r arfer gorau wrth gynllunio ar gyfer addysgu sgiliau penodol mewn cyd-destun dysgu cyfunol, ac roeddent yn gallu ehangu a gwella modelau dysgu cyfunol a oedd yn bodoli eisoes.• Cafodd arweinwyr ysgolion ddealltwriaeth o nodweddion allweddol rhaglenni llythrennedd, rhifedd a lles effeithiol, ac o'r meini prawf cynhwysiad cynradd ac uwchradd y dylid eu defnyddio er mwyn penderfynu a ddylid mabwysiadu rhaglen benodol.• Bydd gan ysgolion fynediad at ystod o ddeunyddiau ar gyfer ysgol a rhieni a fydd ar gael yn y ddwy iaith erbyn Medi 2020.• Rhieni yn ymgysylltu ac yn cefnogi eu dysgwyr i wella eu sgiliau sylfaenol.	<ul style="list-style-type: none">• Hyd at 55 digwyddiad hyfforddi clwstwr a sesiynau gweithredu a chefnogi tymhorol gan yr All wedi hynny• Pob clwstwr GwE wedi eu gwahodd• Deunyddiau cefnogi rhieni hefyd ar gael• Amser a glustnodwyd i'w gadarnhau

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>DP Dychwelyd i'r Ysgol, Ysgolion sy'n Wybodus am Drawma</p> <p>Hwyluswyd sesiwn dull ysgol gyfan gan yr Athro Coral Harper, <i>Trauma Informed Schools</i>, ar strategaethau i'w hystyried wrth i ddysgwyr ddychwelyd i'r ysgol gan gynnwys effaith y pandemig / ethos ysgol / egwyddorion a modelau allweddol o fewn dysgu ac addysgu. Ariannwyd y sesiwn gan Awdurdodau Lleol gan dargedu pob ysgol yn yr awdurdod, ond gan ganolbwyntio ar ysgolion / lleoliadau a oedd eisoes wedi cwblhau diwrnod o ddysgu proffesiynol trwy GwE a chyllid Plant sy'n Derbyn Gofal GAD. Targedwyd hefyd leoliadau oedd â niferoedd uchel o ddysgwyr sy'n derbyn gofal. Allcafodd Gwynedd/Ynys Môn/Sir Ddinbych a Chonwy sesiwn 3 awr trwy ZOOM. Cafodd YCG GwE hefyd gyfle i fynychu'r grŵp UCD/CAPsDG rhanbarthol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategaethau cyfathrebu cryfach ar waith ar gyfer hysbysu CAPDG, staff ALL/ staff ysgolion a rhanddeiliaid ehangach am y prosesau ar gyfer hawlio cyllid sy'n gysylltiedig ag ymchwil ac arferion sy'n seiliedig ar dystiolaeth. • Cynnydd yn nifer yr ysgolion/lleoliadau sy'n wybodus am drawma/ sy'n ymwybodol o brofiadau niweidiol yn ystod plentyndod. Bydd hyn yn effeithio ar staff addysgu drwy eu gwneud yn fwy hyderus i ymdrin â dysgwyr a nodi cefnogaeth a darpariaeth addas, a bydd yn cynyddu'r nifer o ysgolion sydd â dull cynhwysol mewn perthynas ag addysgu a dysgu gyda'r ffocws ar ddysgu cyfunol. • Mwy o sefydliadau'n hyderus wrth ddefnyddio ystod o fesurau effaith a gwerthuso mewn perthynas â dysgwyr bregus. 	<ul style="list-style-type: none"> • 1308 o fynychwyr • 12 awr o gyflwyniad gan <i>Trauma Informed Schools</i> • Cefnogaeth ar gyfer sefydliadau unigol(6 awr)

Trosolwg	Effaith gychwynol	Amser a mynychwyr
<p>Grŵp Rhanbarthol CAPsDG GAD</p> <p>Roedd y grŵp yn cyfarfod bob pythefnos gyda'r ffocws ar rannu dulliau allweddol / ymchwil ar gyfer cefnogi plant sy'n derbyn gofal yn ysgolion y rhanbarth. Mae gwybodaeth ar gael ar yriant gaiff ei rannu gan yr ALL ac ar y dangosfwrdd Rhanbarthol. Mewn un cyfarfod, cyflwynwyd y DP gan <i>Fostering Network</i> trwy ddosbarthiadau meistr llesiant. Yn ogystal, cyflwynwyd sesiwn i'r tîm ar y defnydd effeithiol o GAD PsDG er mwyn rhannu gwybodaeth allweddol am y GAD ar gyfer 2020/21 ar draws ysgolion ac ALL.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cysondeb o ran dulliau allweddol / ymchwil ar gyfer cefnogi plant sy'n derbyn gofal yn ysgolion y rhanbarth. • Gwell ymwybyddiaeth o'r materion mewn perthynas â lles. • Rhannu arfer da/ dosbarthiadau meistr. 	<ul style="list-style-type: none"> • 18 o fynychwyr • 12 awr

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Tîm Rhanbarthol ADY/Cynhwysiad</p> <p>Caiff y grŵp ei hwyluso gan yr ALL ac mae'n cyfarfod bob pythefnos. Ffocws y cydweithio gyda GwE oedd nodi'r heriau allweddol mewn perthynas â dychwelyd i'r ysgol ac effaith hynny ar grwpiau allweddol o ddysgwyr. Mae ystod o ddogfennau allweddol wedi'u datblygu yn ychwanegol at sesiynau gwybodaeth ar y dangosfwrdd rhanbarthol / diweddariad ar fodolau dysgu o bell a dysgu cyfunol GwE a sesiwn ar y GAD ar gyfer PsDG 2020/21.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cysondeb yn y negeseuon a'r gefnogaeth a roddir i ysgolion. • Gwell ymwybyddiaeth o'r materion a rhannu arfer da. 	<ul style="list-style-type: none"> • 6 o fynychwyr • 6 awr

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>GAD PsDG Rhannu sesiwn cyflwyno gwybodaeth ar y gefnogaeth gyffredinol a dargedir gyda GAD PYD a GAD ar gyfer PsDG</p>	<ul style="list-style-type: none">• Cysondeb yn y gefnogaeth ar gyfer ysgolion a gwell ymwybyddiaeth o faterion ac arferion da.	<ul style="list-style-type: none">• 18 o fynychwyr• 6 awr

Trosolwg	Effaith gychwynol	Amser a mynychwyr
<p>Dangosfwrdd Cyffredinol ar gyfer Lles a Chefnogaeth Dysgwyr</p> <p>Mae ystod o ganllawiau a chyfeirlyfr dysgu proffesiynol wedi'u datblygu a'u rhannu gyda'r holl ysgolion / lleoliadau ledled y rhanbarth. Cyfathrebwyd hyn trwy'r dull clwstwr a thrwy gyfarfodydd yr arweinwyr craidd â'r ALL. Cynhyrchwyd trosolwg clir ar gyfer yr Arweinwyr Craidd / YCG mewn perthynas â'r elfen hon ar y dangosfwrdd. Bydd y wybodaeth hon yn cael ei chasglu gan Arweinwyr Craidd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Canllawiau eglur wedi eu rhannu gyda'r ysgolion. • Dull cyson o sicrhau bod YCG yn ymwybodol o'r strategaethau allweddol ar gyfer cefnogi ysgolion o ran modelau lles a'r cynnig dysgu. • Cydlynu a chydweithio effeithiol gyda staff allweddol yr ALL o ran datblygu dangosfwrdd Cymorth a Lles Dysgwyr ar gyfer ysgolion. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwybodaeth wedi'i chasglu o fewn rhaglen waith YCG. Rhannwyd y canllawiau gyda phob un o'r 53 clwstwr cynradd a fforwm penaethiaid uwchradd. Cefnogaeth bwrpasol a ddarperir i ysgolion unigol trwy YCG. • Cyfathrebwyd y dull gyda'r ALL trwy fyrddau ansawdd wythnosol.

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Ymgysylltiad Dysgwyr (Themâu Allweddol) Mae 7 sesiwn ddigidol â thema benodol (gweminarau / <i>screencastify</i>) wedi'u cynhyrchu ar gyfer ysgolion a lleoliadau ar draws y rhanbarth mewn perthynas â rhannu arfer effeithiol ar ymgysylltiad dysgwyr o ran dysgu o bell a dulliau a ddefnyddiwyd gan ysgolion yn ystod y cyfnod clo. Mae modd cael mynediad at 6 ohonynt drwy ein Hadran Lles ac maent ar gael i bob lleoliad a phartneriaid allweddol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rhannu arfer effeithiol ar ymgysylltiad dysgwyr mewn perthynas â dysgu o bell a dulliau a ddefnyddiwyd gan ysgolion yn ystod y cyfnod clo. • Cynnydd mewn ymgysylltiad disgyblion yn dilyn y cyfnod clo cychwynnol. 	<ul style="list-style-type: none"> • 50 awr ar gyfer cynhyrchu. • Ar gael i staff y 413 ysgol a phartneriaid allweddol. • Cyswllt rheolaidd rhwng YCG ag ysgolion / clystyrau gyda ffocws ar wella ymgysylltiad dysgwyr a rhannu arfer da.

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Ymgysylltu gyda Dysgwyr a Rhieni</p> <ul style="list-style-type: none"> Cydweithio gydag ysgolion i gwblhau cyfres o gwestiynau mewn perthynas ag ymgysylltiad dysgwyr. Datblygu trosolwg rhanbarthol o arfer cyfredol o ran sut mae dysgwyr yn cael mynediad at ddysgu o bell ac yn ymgysylltu. Adnabod arfer effeithiol fel sail ac i gefnogi arweiniad a modelau rhanbarthol Nodi rhwystrau allweddol a sut i gefnogi ysgolion mewn cydweithrediad â'r Awdurdod Lleol a phartneriaid. 	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r gwaith hwn cynhyrchu trosolwg gwerthfawr o sut mae ysgolion yn ymgysylltu gyda dysgwyr . Yr adroddiad wedi'i fwydo i adroddiad cenedlaethol sydd wedi'i ddefnyddio i rannu'r arfer gorau yn genedlaethol. Defnyddiwyd cynnwys yr adroddiad i adeiladu ar yr arfer effeithiol a nodwyd ledled y rhanbarth a hefyd i ddatblygu a darparu cefnogaeth i ysgolion mewn perthynas â meysydd allweddol sydd angen eu cryfhau. Bwriedir paratoi cronfa o weminarau ar gyfer ysgolion sy'n arddangos yr arferion gorau. 	<ul style="list-style-type: none"> 3 x sesiwn gyda thîm llawn GwE Pob YCG wedi cynnal trafodaethau gyda 53 chlwstwr a oedd yn cynnwys 413 ysgol Un YCG wedi casglu gwybodaeth bob ALL x 6 3 x sesiwn gyda'r tîm a gyflawnodd y gwaith 60 awr

Tud. 162

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Cefnogaeth bwrpasol wedi'i theilwra i Ysgolion / Clystyrau</p> <p>Mae cefnogaeth unigol wedi'i darparu i ysgolion penodol yn ôl y gofyn mewn perthynas â strategaethau lles ysgol gyfan / mesurau lles megis PASS / Boxall / arweiniad unigol ar fodolau arfer da a defnydd effeithiol o'r GAD i gefnogi plant sy'n derbyn gofal gyda'r GAD PsDG.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gwell ymwybyddiaeth o strategaethau lles ysgol gyfan / mesurau llesiant megis PASS / Boxall • Rhannu arweiniad unigol ar arfer da a defnydd effeithiol o'r GAD / GAD PsDG. • Cydweithio clwstwr cryfach o ran GAD PsDG. 	<ul style="list-style-type: none"> • 14 sesiwn • 26 o fynychwyr • 18 awr

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Cynhaliwyd Cyfarfodydd Arweinwyr Craidd Cynradd yn rheolaidd er mwyn cytuno ar ffocws y dysgu proffesiynol ar gyfer cyfarfodydd ardal leol. Y nod oedd sicrhau bod galluoedd, gwybodaeth a sgiliau YCG yn cael eu diweddarau a'u hehangu'n brydlon er mwyn darparu'r hyn yr oedd ei angen ar ysgolion.</p> <p>Mae dysgu proffesiynol YCG wedi cynnwys y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Sut i ddatblygu ymagwedd clwstwr o ran dysgu proffesiynol ar gyfer ysgolion</i>• <i>Sut i ddatblygu dysgu o bell ar draws clystyrau ac o fewn ysgolion</i>• <i>Sut i gefnogi a datblygu dychwelyd i'r ysgol, yn cynnwys asesiadau risg</i>• <i>Sut i ddatblygu dysgu cyfunol ar draws clystyrau</i> <p>Cefnogwyd YGC unigol ymhellach gan Arweinwyr Craidd a gan YCG sydd ag arbenigedd mewn maes penodol</p>	<ul style="list-style-type: none">• Uwchsgiliwyd aelodau tîm yn effeithiol â'r wybodaeth a'r sgiliau er mwyn cefnogi ysgolion e.e. sgiliau TG. Arfogwyd YGC hefyd ag atebion ac ymatebion cyson i gwestiynau a holwyd gan ysgolion.• Roedd gan YCG ddealltwriaeth ar y cyd o strategaethau LIC a'r arweiniad cenedlaethol. O ganlyniad, roedd cysondeb o ran negeseuon, arweiniad a chefnogaeth yn berthnasol i ysgolion ar draws y rhanbarth.• Darparwyd cyfleoedd dysgu proffesiynol o ansawdd uchel i bob ysgol (yn cynnwys arweiniad pwrpasol yn ôl y gofyn).• Mwy o gysondeb o ran y dulliau a fabwysiadwyd o fewn awdurdodau lleol ac ar draws y rhanbarth.• Cydweithio gwell o fewn Cyfarfodydd Tîm Cynradd Lleol, yn cynnwys rhannu arbenigedd YCG.• Gwell cysondeb a chydweithio ar draws y tîm cynradd llawn.• Anogodd yr YGC wytnwch mewn ysgolion, gan hwyluso ysgolion i gynllunio ar gyfer mwy nag un sefyllfa er mwyn bod yn fwy parod.	<ul style="list-style-type: none">• 1 Tîm Cynradd llawn• 12 Cyfarfod Tîm Cynradd Ardal Leol wedi eu cynnal ym mhob ardal (cyfanswm o 36 cyfarfod).• 39 awr• 35 YCG wedi mynychu

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Sesiynau briffio i uwchsgilio penaethiaid ar agweddau amrywiol mewn perthynas â'r gefnogaeth sydd ar gael i ysgolion yn ystod y pandemig, yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">Dysgu o bell – Rhannu gwybodaeth, systemau darparu ac adnoddau. Sesiynau pwrpasol gyda rhai clystyrau.Dysgu cyfunol - Rhannu gwybodaeth, modelau darparu a deunyddiau enghreifftiol. Sesiynau pwrpasol ac unigol gyda rhai clystyrau.Parhad dysgu – Rhannu dogfennau arweiniad allweddol a dulliau ar gyfer cefnogi ysgolion gyda chynllunio'r ddarpariaeth ac ailagor ysgolion.Rhannu canfyddiadau ymchwil a modelau arfer da.Rhannu gwybodaeth er mwyn sicrhau dull cyson o gefnogi ysgolion ar draws y rhanbarth.Asesu risg – Adnabod yr heriau allweddol a dulliau/modelau ar gyfer lleihau risg i ysgolion.Dysgu Digidol – rhannu offer digidol a hyfforddiant ar ddefnydd effeithiol o'r offer ar gyfer cefnogi dysgu o bell a dysgu cyfunol.	<ul style="list-style-type: none">Yr holl benaethiaid wedi'u hysbysu a'u diweddarau parthed y gefnogaeth sydd ar gael i ysgolion.Cysondeb o ran y negeseuon, yr arweiniad a'r gefnogaeth i ysgolion ar draws y rhanbarth.Penaethiaid wedi'u hysbysu ac yn ymwybodol o'r cyfleoedd dysgu proffesiynol sydd ar gael i ysgolion [yn cynnwys arweiniad pwrpasol lle bo angen hynny].Gwell defnydd o offer digidol ar gyfer ymgysylltu â disgyblion a'u dysgu.	<ul style="list-style-type: none">60 sesiwn ar draws y 6 ALL119 awrPenaethiaid cynradd a chadeiryddion clystyrau

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>DP ar gyfer tîm er mwyn cefnogi ysgolion gydag ailagor ysgolion, yn cynnwys:</p> <p>Arweiniad ar y fframwaith /dangosfwrdd rhanbarthol a ddatblygwyd ar y cyd gan swyddogion ALL a swyddogion GwE er mwyn cefnogi ysgolion gyda chynllunio ar gyfer ailagor ysgolion, yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gofynion iechyd a diogelwch• Trefniadau safle a chyfleusterau• Trafnidiaeth• Trefniadau staffio• Addysgu a dysgu cyfunol• Cynhwysiad a chefnogaeth i ddisgyblion• Tasgau rheolaeth allweddol <p>Cynigiwyd y DP i holl staff GwE fel eu bod wedi'u huwchsgilio i ddarparu hyfforddiant i ysgolion/clystyrau a chynnig cefnogaeth ddilynol bwrpasol.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Dull rhanbarthol ar gyfer datblygu fframwaith cefnogol er mwyn sicrhau fod gan bob ysgol yn y rhanbarth bolisiau cywir ar waith ynghyd ag asesiad risg cynhwysfawr er mwyn creu amgylchedd diogel ar gyfer ailagor ysgolion.• Dull 'ar y cyd' effeithiol rhwng chwe awdurdod lleol y rhanbarth a GwE ar gyfer cefnogi ysgolion yn ystod cyfnod clo'r pandemig.• Pob aelod o staff GwE wedi'i uwchsgilio ac yn hyderus i ddarparu hyfforddiant a chefnogaeth bwrpasol i ysgolion/clystyrau.	<ul style="list-style-type: none">• 12 sesiwn• 6 awr• 60 o fynychwyr• YCG wedi'u huwchsgilio i gefnogi pob ysgol a chlwstwr mewn sesiwn bwrpasol.

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>DP ar gyfer ailagor ysgolion, yn cynnwys:</p> <p>Arweiniad a chefnogaeth ar y cyd wedi eu darparu gan swyddogion ALL a GwE trwy fframwaith/dangosfwrdd rhanbarthol i gefnogi ysgolion gyda chynllunio ar gyfer ailagor ysgolion, yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gofynion iechyd a diogelwch• Trefniadau safle a chyfleusterau• Trafnidiaeth• Trefniadau staffio• Addysgu a dysgu cyfunol• Cynhwysiad a chefnogaeth i ddisgyblion• Tasgau rheolaeth allweddol <p>Roedd hyn yn cynnwys asesiad risg cynhwysfawr wedi ei fodelu er mwyn creu amgylchedd diogel i groesawu plant yn ôl i'r ysgolion.</p> <p>Sesiynau/gweithdai hyfforddi ffurfiol a chefnogaeth bwrpasol wedi'u cynnig i holl ysgolion/clystyrau'r rhanbarth.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Dull rhanbarthol ar gyfer datblygu fframwaith cefnogol er mwyn sicrhau fod gan bob ysgol yn y rhanbarth bolisiâu cywir ar waith ynghyd ag asesiad risg cynhwysfawr er mwyn creu amgylchedd diogel ti groesawu dysgwyr yn ôl i'r ysgolion• Dull rhanbarthol colegaid a chyfunol effeithiol rhwng y chwe awdurdod lleol a GwE i gefnogi ysgolion yn ystod cyfnod clo y pandemig• Mae ymateb penaethiaid wedi bod yn gadarnhaol gyda gwerthfawrogiad o'r gefnogaeth a'r arweiniad sydd ar gael• Rhannodd penaethiaid, Arweinwyr Craidd a chynrychiolwyr ALL farn a phryderon, gan ddysgu o arfer gorau	<ul style="list-style-type: none">• Pob un o 413 pennaeth y rhanbarth - uwchradd, cynradd, arbennig ac UCD• 30 sesiwn uwchradd• 53 clwstwr cynradd. Darparwyd ar y cyd â swyddogion ALL x 2 gyfarfod• 272 awr• Cefnogaeth ddilynol bwrpasol i ysgolion a chlystyrau unigol gan YCG/swyddogion ALL

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Uwchsgilio aelodau'r Awdurdod Addysg Lleol ar agweddau amrywiol mewn perthynas â'r gefnogaeth effeithiol a gynigir i ysgolion/clystyrau:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dysgu o bell – Rhannu gwybodaeth, systemau darparu ac adnoddau.• Dysgu cyfunol - Rhannu gwybodaeth, modelau darparu a deunyddiau enghreifftiol.• Parhad dysgu – Rhannu dogfennau arweiniad allweddol a dulliau ar gyfer cefnogi ysgolion gyda chynllunio'r ddarpariaeth ac ailagor ysgolion.• Rhannu canfyddiadau ymchwil a modelau arfer da.• Rhannu gwybodaeth er mwyn sicrhau dull cyson o gefnogi ysgolion ar draws y rhanbarth.• Asesu risg – Adnabod yr heriau allweddol a dulliau/modelau ar gyfer lleihau risg i ysgolion.	<ul style="list-style-type: none">• Aelodau Awdurdodau Lleol wedi'u hysbysu a'u diweddarau parthed y gefnogaeth sydd ar gael i ysgolion.• Cysondeb o ran y negeseuon, yr arweiniad a'r gefnogaeth i ysgolion ar draws y rhanbarth.• Aelodau Awdurdodau Lleol wedi'u hysbysu ac yn ymwybodol o'r cyfleoedd dysgu proffesiynol sydd ar gael i ysgolion [yn cynnwys arweiniad pwrpasol lle bo angen hynny].	<ul style="list-style-type: none">• 35 sesiwn ar draws y 6 ALI• 52 awr• 210+ o fynychwyr (6 ym mhob sesiwn gyda rhai aelodau ychwanegol, yn ddibynnol ar yr agenda)

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Llwyfan dysgu proffesiynol wedi'i ddatblygu a'i rannu ag ysgolion. <i>Google Classroom</i> yn cynnwys sawl gweithgaredd DP ar gyfer yr agweddau canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pasbort Proffesiynol y CGA• Llwybr Dysgu ar gyfer Cymorthyddion Dysgu• CALU• Sgiliau Hanfodol• Safonau Proffesiynol• Cwricwlwm i Gymru• Ysgolion fel Sefydliadau sy'n Dysgu• Hwb• Addysgu a Dysgu• ADY• Cyflyrau Sbectrwm Awtistig• Hawliau plant• Diogelu• Siaradwyr sy'n ysbrydoli• Ffynonellau gwybodaeth	<ul style="list-style-type: none">• Cafodd dros 1,700 o gymorthyddion fynediad at weithgareddau dysgu proffesiynol yn ystod cyfnod COVID-19.• Adborth a gwerthusiadau cadarnhaol gan gymorthyddion y rhanbarth.• Mae llawer o gymorthyddion wedi manteisio ar y cyfnod clo i ddiweddarau eu tystysgrifau, e.e. hylendid bwyd• Nododd llawer o gymorthyddion bod ganddynt well gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau i'w helpu yn eu gwaith beunyddiol wrth gefnogi dysgwyr.• Nododd llawer gynnydd yn eu sgiliau digidol ac yn sut maent yn eu cymhwyso.	<p>Mae 1,700 o gymorthyddion wedi ymuno â'r 'dosbarth' ac ymgymryd â gweithgareddau dysgu proffesiynol.</p>

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Darparu a datblygu rhaglen genedlaethol er mwyn cefnogi darpar GALU</p> <p>Cyfres o gyfarfodydd/gweithdai cenedlaethol ar gyfer grŵp cyfan neu is-grwpiau er mwyn dylunio a datblygu'r rhaglen.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Deunyddiau cyflwyno'r rhaglen ar gael i'r consortiwm eu defnyddio'n rhanbarthol (cyflwyniadau <i>Powerpoint</i> / deunyddiau hyfforddi).• Llawlyfr yr Ymgeisydd, Llawlyfr yr Aseswr a Llawlyfr yr Hwylusydd nail ai wedi'u cwblhau neu'n cael eu cynhyrchu.• Y broses asesu a'r meini prawf yn cael eu datblygu.	<ul style="list-style-type: none">• 171 awr (cyfarfod a pharatoi/datblygu deunyddiau cenedlaethol)

Trosolwg	Effaith Gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Cefnogi ymarferwyr y Cyfnod Sylfaen, Uwch Dimau Arwain ac Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant, gyda chynllunio a pharatoi cyfarwyddiadau/adnoddau i hybu'r defnydd o'r Gymraeg gyda disgyblion o gartrefi di-Gymraeg/ail-iaith, wrth ddysgu o bell/dysgu cyfunol.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Codi ymwybyddiaeth athrawon, Uwch Dimau Arwain ac Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant ysgolion o'r adnoddau sydd ar gael yn y Gymraeg yn y CS ar 'google classroom' i gefnogi'r dysgu. Athrawon CS yn eu defnyddio wrth chwilio am syniadau ac adnoddau fel rhan o'u gwaith cynllunio dysgu o bell.• Athrawon yn cynllunio a pharatoi cyfarwyddiadau dwyieithog, cam wrth gam, wedi eu trosleisio fel bo'r disgyblion yn clywed yr iaith Gymraeg, ac yn gwrando a dilyn y cyfarwyddiadau.	<ul style="list-style-type: none">• 11 sesiwn• 13 awr• 140 o fynychwyr

Trosolwg	Effaith Gychwynnol	Amser a mynychwyr
Cefnogi ymarferwyr yng Nghyfnod Allweddol 2 , Uwch Dimau Arwain ac Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant, gyda chynllunio a pharatoi cyfarwyddiadau/adnoddau i hybu'r defnydd o'r Gymraeg gyda disgyblion o gartrefi di-Gymraeg/ail-iaith, wrth ddysgu o bell/dysgu cyfunol.	<ul style="list-style-type: none">• 10 adnodd i danio'r dychymyg a phum gweithgaredd amrywiol o fewn pob adnodd sy'n cefnogi Sgiliau llythrennedd dysgwyr Cymraeg iaith gyntaf Cyfnod Allweddol 2 a 3 ar gael i bos ysgol cyfrwng Gymraeg.• Canllaw i rieni ar gael iddynt gefnogi eu plant.• Modelu ffurf effeithiol o gyflwyno tasgau i ddysgwyr.• Fframiau siarad ar gael i ysgolion ar gyfer hybu sgiliau llafar Cymraeg	<ul style="list-style-type: none">• Adnoddau ac arweiniad wedi eu rhannu ag holl ysgolion cyfrwng Gymraeg y rhanbarth

Trosolwg	Effaith Gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Darparu adnoddau dysgu o bell yn 'Google Classroom' ar gyfer CA3 a CA4.</p> <p>Hysbysebwyd athrawon GwE am yr adnodd drwy ebyst uniongyrchol i ysgolion, drwy Fwletin GwE a thrwy Newyddlen Cymraeg GwE.</p> <p>Diweddarwyd athrawon am gynnwys y dosbarth yn gyson ar ebost a rhoddwyd sylw ac arweiniad i'r adnoddau mewn cyfarfodydd rhwydwaith.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Sicrhau fod gan athrawon fynediad at yr adnoddau gorau i hybu dysgu o bell a dysgu cyfunol yn eu hadrannau• Sicrhau cyfleoedd i ddisgyblion glywed a gweld y Gymraeg a siarad Cymraeg.• Modelu arfer dda o ran dysgu o bell a dysgu cyfunol i benaethiaid adran ac athrawon• Rhannu copïau digidol o destunau darllen, gyda chaniatâd y gweisg, er mwyn sicrhau cyfleoedd i ddysgwyr ddarllen yn y Gymraeg• Rhoi arweiniad a hyfforddiant digidol i athrawon mewn un lle ar sut i ddefnyddio meddalwedd Hwb megis Google Classroom, Screencastify, Adobe Spark, Flipgrid a gweminnarau er mwyn eu datblygu'n broffesiynol	<ul style="list-style-type: none">• 134 aelod yn nosbarth CA3• 116 aelod yn nosbarth CA4

Trosolwg	Effaith Gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Cyfarfodydd Rhwydwaith Cymraeg i gyflwyno Modelau Dysgu Cyfunol 'Ein Byd' CA3 a CA4.</p> <ul style="list-style-type: none">Cynhaliwyd sesiynau dysgu proffesiynol mewn cyfarfodydd rhwydwaith digidol i benaethiaid adran Cymraeg drwy Teams. Yn y cyfarfodydd rhoddwyd sylw i'r gwahanol platfformau sydd ar gael i athrawon Cymraeg gael mynediad at ddeunyddiau sydd wedi eu haddasu ar gyfer y cyfnod dysgu o bell a dysgu cyfunol;<ul style="list-style-type: none">y ddau ddsbarth GoogleRhwydwaith 'Cymraeg GwE' yn HwbRhwydwaith 'Y Pair' yn Hwb.Clustnodwyd amser yn y cyfarfod hefyd i egluro'r Model Dysgu Cyfunol a oedd wedi ei greu ar y thema 'Ein Byd' i ddysgwyr Bl.5-9, i ddygwyr Bl.9 a oedd yn pontio i Fl.10 ac i ddysgwyr Bl.10. Eglurwyd y prif egwyddorion a'r gwaith ymchwil tu ôl i'r modelau hyn a rhannwyd yr ymchwil gyda'r arweinyddion canol. Dangoswyd y model iddynt hefyd gan egluro ei hyblygrwydd – gellid eu ddefnyddio fel cynllun gwaith cyflawn o Fedi ymlaen (gyda digon o dasgau am hanner tymor) neu fe ellid defnyddio'r tasgau'n unigol.	<ul style="list-style-type: none">Mae'r deunyddiau yn rhoi arweiniad i arweinyddion canol am yr arferion dysgu o bell / dysgu cyfunol gorau gan ddefnyddio ffynonellau cynradd ac eilaidd (gweler isod)Bydd yr arweinyddion canol yn fwy hyderus yn mynd yn ôl i'w hadrannau i arwain ar ddysgu cyfunol effeithiolMae'r Modelau yn rhai parod a hygyrch y gellid eu defnyddio gyda'r dysgwyr o Fedi ymlaen a roedd pawb yn werthfawrogol iawn o hynny – roedd yn cynnig model clir ynghanol cyfnod o ddryswch.	<ul style="list-style-type: none">3 sesiwn3 awr26 wedi mynychu

Trosolwg	Effaith Gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Y GIST – Rhwydwaith Athrawon Cymraeg Ail Iaith Uwchradd ar HWB</p> <p>Darparwyd:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cyngor a Chanllawiau Defnyddiol• Cymorth a Chanllawiau Digidol• Modelau Dysgu Cyfunol:• Heriau Amrywiol• Ffurfiâu Ysgrifennu• Adnoddau Iaith• Adnoddau Llenyddiaeth• Datblygu Sgiliau/patrymau iaith/mynegi barn• Newyddlenni• Pecynnau Gwaith CA4• Deunydd Google Classroom ar gyfer CA3 a 4	<ul style="list-style-type: none">• Deunyddiau ac arweiniad wedi eu darparu ar gyfer penaethiaid adran ac ymarferwyr.• Magu hyder athrawon i rannu arferion da, codi chwilfrydedd, ennyn diddordeb, ehangu gorwelion drwy awgrymu pynciau amgen / trawsgwricwlaidd i hybu a dysgu'r Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none">• Arweiniad ag adnoddau wedi eu rhannu hefo pob ysgol uwchradd sy'n darparu Cymraeg Ail-iaith

Trosolwg	Effaith Gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Cydweithio Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant y Gymraeg (Uwchradd) y pedwar consortia i ymateb i amcan D9 Llywodraeth Cymru.</p> <p>Pwrpas y cydweithio oedd i greu a rhannu adnoddau dysgu o bell addas yn y Gymraeg i'w rhannu gydag athrawon ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog. Pwrpas arall oedd sicrhau gynydd y deunyddiau hynny i rieni di-Gymraeg oedd yn cefnogi eu plant adref – gwnaethpwyd hynny drwy roi eglurhad dwyieithog i'r tasgau a/neu cyfieithu'r adnodd yn ôl y galw. Roedd cynrychiolwyr o Estyn, CBAC, Llywodraeth Cymru, Yr Academi ac arweinwyr Cynllun y Gymraeg yn rhan o'r gwaith o'r dechrau hefyd ac yn gefnogol iawn i'r gwaith.</p> <p>O'r dechrau, penderfynwyd gwahodd athrawon (4 o GwE) i fod yn rhan o'r cydweithio cenedlaethol yma a rhannwyd hwy'n ddau grŵp – Tîm Adnoddau CA3 a Thîm Adnoddau CA4.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio effeithiol ar lefel genedlaethol er mwyn cefnogi a datblygu arweinwyr canol ac athrawon i rannu arfer dda wrth hybu'r Gymraeg yn eu hysgolion - ymysg y dysgwyr a'r rhieni di-Gymraeg • Roedd yn ddatblygiad proffesiynol gwerthfawr i'r athrawon a oedd yn rhan o'r gweithgorau gan fod cyfle iddynt rannu eu profiadau dysgu o bell a rhannu deunyddiau llwyddiannus gyda'i gilydd • Edrychwyd ar egwyddorion dysgu o bell a dysgu cyfunol yn y gweithgorau a bu hynny'n sylfaen i'r modelau Cymraeg a gynhyrchwyd gan ymgynghorwyr Cymraeg GwE • Rhoddwyd pwyslais ar dasgau gwrando, gwyllo a thrafod yn y Gymraeg gan fod pryder dybryd nad oedd cyfleoedd i ddysgwyr Cymru glywed a siarad y Gymraeg oherwydd y cau ysgolion • Penderfynwyd dechrau rhwydwaith newydd cenedlaethol yn Hwb fel bod athrawon Cymraeg yn gallu rhannu eu deunyddiau dysgu o bell a dysgu cyfunol gyda'i gilydd yn rhwydd 	<ul style="list-style-type: none"> • 40 sesiwn • 45 awr • 29 o fynychwyr

Trosolwg	Effaith Gychwynol	Amser a mynychwyr
<p>Y Pair – rhwydwaith cenedlaethol yn Hwb i rannu adnoddau dysgu o bell / dysgu cyfunol Cymraeg</p> <p>Wrth sefydlu ‘Y Pair’ yn ystod y cyfnod cloi rhoddwyd sylw i’r dulliau a strategaethau addysgu a oedd yn gweithio orau wrth ddysgu o bell. Edrychwyd hefyd ar ganfyddiadau adroddiad rhyngwladol am ddysgu o bell a chanfyddiadau adroddiad Parentkind. Mae negeseuon ac egwyddorion yr ymchwil yma yn sail i’r holl adnoddau sydd yn ‘Y Pair’.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ymchwil dysgu o bell wedi ei rannu ag athrawon y Gymraeg mewn negeseuon ebost, drwy ddau ddsbarth Google ac mewn cyfarfodydd rhwydwaith Cymraeg.• Uwchsgilio arweinwyr canol am ofynion dysgu o bell a’r arferion gorau. Gosododd hynny gyfeiriad i’w gwaith hwy yn eu hadrannau fel eu bod yn gallu adnabod materion a oedd angen eu datblygu e.e. defnyddio Flipgrid, recordio gwersi gan ddefnyddio Screencastify.• Pwyslais ar dasgau gwyllo a gwrando, tasgau trafod ac adnoddau ble mae’r athro wedi recordio ei lais (e.e. creu fidio Screencastify i egluro tasg, darllen testun/stori).	<ul style="list-style-type: none">• 168 aelod• Oddeutu hanner adrannau Cymraeg GwE wedi rhannu eu deunyddiau dysgu o bell mwyaf llwyddiannus.

Trosolwg	Effaith Gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Newyddlenni Cymraeg GwE</p> <p>Penderfynwyd coladu deunyddiau Cymraeg a oedd yn berthnasol i'r cyfnod dysgu o bell / dysgu cyfunol mewn un lle. Roedd y newyddlenni yn ddwyieithog. Rhannwyd hwy gydag athrawon drwy ebyst dwyieithog i benaethiaid ysgolion uwchradd GwE ac hefyd yn uniongyrchol drwy ebyst i benaethiaid adran Cymraeg ysgolion GwE. Rhannwyd y newyddlenni hefyd yn y ddau ddsbarth Google ac yn mwletinau GwE. Rhannwyd hwy'n draws rhanbarthol gydag ymgynghorwyr Cymraeg y consortia eraill hefyd er mwyn cefnogi eu gwaith hwy.</p> <p>Roedd themâu penodol i'r newyddlenni a phenderfynwyd ar y themâu hynny wrth wrando ar lais yr athro e.e. Dysgu o bell, Darllen, Digidol, Adnoddau Cenedlaethol Cymraeg yn Hwb. Roedden nhw'n cynnig arweiniad dysgu proffesiynol i athrawon wrth eu defnyddio gan eu bod yn egluro'r arferion gorau o ran dysgu o bell / dysgu cyfunol ac yn cyfoethogi eu syniadau wrth osod gwaith cyfoes a pherthnasol i ddysgwyr. Roedd y newyddlen ddigidol yn fodd hefyd o gynnis cyfleoedd i athrawon wella eu sgiliau digidol ac i wella eu hymgysylltiad gyda dysgwyr e.e, drwy recordio fideos ar Screencastify neu ddefnyddio Adobe Spark.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ymchwil dysgu o bell wedi ei rannu ag athrawon y Gymraeg mewn negeseuon ebost, drwy ddau ddsbarth Google ac mewn cyfarfodydd rhwydwaith Cymraeg.• Uwchsgilio arweinwyr canol am ofynion dysgu o bell a'r arferion gorau. Gosododd hynny gyfeiriad i'w gwaith hwy yn eu hadrannau fel eu bod yn gallu adnabod materion a oedd angen eu datblygu e.e. defnyddio Flipgrid, recordio gwersi gan ddefnyddio Screencastify.• Pwyslais ar dasgau gwyllo a gwrando, tasgau trafod ac adnoddau ble mae'r athro wedi recordio ei lais (e.e. creu fidio Screencastify i egluro tasg, darllen testun/stori).	<ul style="list-style-type: none">• 14• 14awr• 6 YCG• Newyddlen wedi eu rhannu a 413 o ysgolion GwE ac i'r 53 arweinydd y Gymraeg pob clwstwr

Trosolwg	Effaith Gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>Pontio CA2 a CA3</p> <p>Cyflwyno model Dyddlyfr allai hwyluso pontio CA2/3 a model y gellid ei addasu a'i deilwra ar gyfer CA3 yn cynnwys tasgau darllen ac ysgrifennu i'w haddasu yn ôl gofynion ac anghenion y dysgwyr. Mae'n cynnwys gweithgareddau tymor hir y gellir eu datblygu o fewn dull cyfunol sy'n cwmpasu dysgu o bell a dysgu wyneb yn wyneb.</p> <p>Cyflwynwyd pecyn cyn y ddau sesiwn oedd yn amlygu egwyddorion/ canllaw athro/ disgybl/ a thasgau enghreifftiol. Pecyn ar gael yn Saesneg i'w addasu ar gyfer rhieni di-Gymraeg.</p> <p>Cynhaliwyd trafodaethau ar y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sut oedd y model yn hyrwyddo Lles, Addysgeg, Dysgu Cyfunol a CiG. • Sut oedd y model yn cynnig cyfleodd i feithrin ac ysgogi ysgrifenyddiaeth gan ymestyn disgyblion abl a thalentog ac yn cynnal y disgyblion mwy bregus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Model o arfer dda ar gyfer pontio wedi ei rannu ag ysgolion. • Arweiniad clir wedi ei rannu ar sut i addasu'r model fel y gall ysgolion berchnogi'r adnodd a datblygu enghreifftiau pellach. • Model wedi ei beilota a'i arfarnu. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 sesiwn • 2 awr • 20 o fynychwyr

Trosolwg	Effaith Gychwynol	Amser a mynychwyr
<p>Cynllun Gwefeillio</p> <p>Cynllun i gefnogi siarad Cymraeg drwy sesiynau ffrydio byw.</p> <p>Tud. 180</p> <p>Rhodddwyd cyflwyniadau ar gefndir/ nodau y cynllun</p> <ul style="list-style-type: none">• canllawiau a threfniadau diogelu /• enghreifftiau o fodelau/sesiynau peilota/• pecyn cefnogaeth/• canllaw i rieni. <p>Cynhaliwyd sesiwn cwestiwn ac ateb gan Gydlynnydd Siarter Iaith yn dilyn peilota a modelu'r cynllun yng Ngwynedd.</p> <p>Bwriedir cyflwyno'r cynllun i ysgolion yn nhymor yr Hydref.</p>	<p>Sicrhau dealltwriaeth i hanfodion y cynllun a'r modd y gallai :</p> <ul style="list-style-type: none">• gynnig darpariaeth gyfoethog i ddisgyblion o gartrefi di-Gymraeg wrth iddynt ymarfer eu sgiliau llafar a chau'r bwch amddifadedd o ran cyfleodd ieithyddol• sicrhau cyfleodd arloesosol i rywdweithio yn ddigidol• hyrwyddo trochi hwyr• hyrwyddo'r Siarter Iaith• gynnig cyfleodd i ddisgyblion siarad gyda disgyblion eraill mewn cymunedau newydd-pontio cyfnodau allweddol/ o fewn ysgol, clwstwr ac yn draws sirol a rhanbarthol.• ddylanwadu ar ddefnydd iaith a sefydlu yr 'arfer' o siarad Cymraeg	<ul style="list-style-type: none">• 30 cynrychiolydd y Grŵp D9 cenedlaethol <p>I'w ddatblygu ymhellach gydag ysgolion y rhanbarth</p>

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<p>AGA</p> <ul style="list-style-type: none">Dysgu proffesiynol ar gyfer YCG – rhannwyd camau nesaf AGA a gwaith cydweithredol yn y dyfodol mewn cyfarfod tîm llawn 28/04/20. Darparwyd ymholiadau a chefnogaeth unigol yn dilyn hyn.Cynigion dysgu proffesiynol gan staff GwE ar gyfer rhaglenni CaBan 2020-21 a deunyddiau cynllunio – 23 o staff GwECyfarfodydd cynllunio dysgu proffesiynol ar gyfer Doethuriaeth Addysg a Gradd Meistr	<ul style="list-style-type: none">Aelodau’r tîm wedi eu harfogi’n fwy effeithiol i gefnogi anghenion AGA ysgolion.Cysondeb o ran negeseuon, arweiniad a chefnogaeth i ysgolion.Rhaglenni proffesiynol, Doethuriaeth Addysg a Gradd Meistr, ar gyfer staff ysgolion, GwE ac ALL, yn cynnwys ymchwil sy’n agosach at arferion.	<p>Cyfarfod Tîm Llawn Pob YCG</p>

Llwybrau Dysgu Proffesiynol Cynnar

Hafan

Trosolwg	Effaith gychwynnol	Amser a mynychwyr
<ul style="list-style-type: none">Yn ystod y cyfnod clo, mynychwyd cyfarfodydd y Brifysgol Agored (PA) a CaBan lle cafodd dysgu proffesiynol ar gyfer ysgolion (yn cynnwys athrawon a mentoriaid) ei gynllunio ar gyfer 2020-21Dysgu proffesiynol ar gyfer YCG – rhannwyd camau nesaf AGA a gwaith cydweithredol ar gyfer y dyfodol mewn cyfarfod tîm llawnDysgu proffesiynol dilynol ar gyfer staff ALI ac ysgolion trwy ddiweddariad BAS 26/05/20Dysgu proffesiynol unigol ar gyfer ysgolion, trwy alwadau ffôn, ar sut y bydd Rhaglen y BA yn gweithredu a sut y gallent ymwneud â'r bartneriaethCyn y cyfnod clo, mynychwyd cyfarfodydd PA a CaBan lle cynlluniwyd dysgu proffesiynol ar gyfer ysgolion. Cafodd peth ohono ei ddarparu yn ystod y cyfnod clo gan y prifysgolion. Ers y cyfnod clo mae'r BA wedi darparu hyfforddiant i staff ysgol ar fentora a thiwora yn seiliedig ar ddeunyddiau dysgu proffesiynol a gyfrannwyd cyn y cyfnod clo.Dogfen dysgu proffesiynol wedi ei chynhyrchu ar gyfer ysgolion ar sut i ddatblygu amserlen ar gyfer myfyrwyr mewn ysgolion PADysgu proffesiynol ar gyfer myfyrwyr sy'n graddio o CaBan ar y broses sefydlu gan IGJ. Cyfrannwyd i'r dysgu proffesiynol trwy fynychu diwrnodau datblygu staff CaBanCyfrannu at ddatblygu deunyddiau dysgu proffesiynol ar gyfer rhaglenni CaBan gyda staff CaBan – dysgu cyfunolCynigion dysgu proffesiynol gan staff GwE ar gyfer rhaglenni CaBan 2020-21 a deunyddiau cynllunio – 24 o staff GwECyfarfodydd cynllunio dysgu proffesiynol ar gyfer Doethuriaeth Addysg a Gradd Meistr	<ul style="list-style-type: none">Cysondeb o ran negeseuon, arweiniad a chefnogaeth i ysgolion.Gwell cydweithio rhwng GwE a phrifysgolionGwell cyfleoedd dysgu proffesiynol ar gyfer myfyrwyr a mentoriaidRhaglenni gwell yn y prifysgolion – yn agosach at arferion mewn ysgolion, er enghraifft, dysgu cyfunolRhaglenni proffesiynol, Doethuriaeth Addysg a Gradd Meistr, ar gyfer staff ysgolion, GwE ac ALIGweminarau ar y cyd ar y gweill ar gyfer ysgolion	<ul style="list-style-type: none">1 Cyfarfod Tîm Llawn 6 chyfarfod BAS 1 cyflwyniad i fyfyrwyr 6 chyfarfod gyda phrifysgolion 12 cyfarfod gydag ysgolion unigol10 awr

Trosolwg byr	Effaith gychwynnol	Amser ac aelodau
<p>Cefnogaeth i ANG trwy hyfforddiant ar-lein cychwynnol:</p> <ul style="list-style-type: none">Trefniadau Sefydlu Statudol ar gyfer Athrawon Newydd Gymhwyso, Mentoriaid Sefydlu a Gwirwyr AllanolRolau a chyfrifoldebauSafonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac ArweinyddiaethY proffil sefydlu / PauDPGwybodaeth o ran yr ALI / y Corff Awdurdodol / Consortiwm“Sefydlu ar gyfer Athrawon Newydd Gymhwyso” - cyflwyniad CGA	<ul style="list-style-type: none">Cysondeb o ran strwythur a chefnogaeth i bob ANG yng ngogledd CymruProfiad o safon uchel i ANGProses deg a chyfartal i bob ANGGwell dealltwriaeth o broffil ar-lein ANGGwell dealltwriaeth o gofnodi profiadau ANG (PauDP)Asesu trylwyr a chyson i bob ANGAdnabod yr hyblygrwydd sydd mewn gwahanol batrymau cyflogi ANG	<ul style="list-style-type: none">15 sesiwn30 awr300+ aelod

PARATOADAU I AIL-AGOR YSGOLION

Trosolwg Dashfwrdd Egwyddorion Trosfwaol

Diogelwch Safle a Chyfleusterau Trafnidiaeth

Staffio Dysgu ac Addysgu Cefnogi Dysgwyr

Cyathrebu Tasgau Rheolaethol Allweddol Eraill Dogfennaeth a Chanllawiau LIC

Aseidiadau Risg

Trosolwg Ysgol Gynradd Ysgol Uwchradd Ysgol Arbennig UCD

Sgorio

Canllawiau

PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS

Dashboard Overview Overarching Principles

Safety Site & Facilities Transport

Staffing Teaching & Learning Learner Support

Communication Other Key Management Tasks WG Guidance Documents

Risk Assessments

Overview Primary Schools Secondary Schools Special Schools PRU

Scoring

Guidance

Tud. 184

Fel ar y 15-06-2020

As at 15-06-2020

CANLLAW DASHFWRDD

- Cliciwch ar yr "i" am gyfarwyddiadau syml o sut i ddefnyddio'r dashfwrdd
- Cliciwch yma i weld pa ddogfennaeth sydd yn y dashfwrdd
- Cliciwch yma am yr egwyddorion trosfwaol
- Cliciwch ar un o'r naw bocs am ddogfennaeth, canllawiau neu dempledi

- Disgrifiad syml o'r ddogfen neu'r templed
- Cliciwch ar yr hyperlink i agor y ddogfen. Ar ol agor y ddogfen, gallwch ei arbed ar eich cyfrifiadur yn eich ffordd arferol
- Cliciwch ar y botwm cartref i ddychwelyd i'r fwydlen

PARATOADAU I AIL-AGOR YSGOLION

Trosolwg Dashfwrdd | Egwyddorion Trosfwaol

Diogelwch | Safle a Chyfleusterau | Trafnidiaeth

Staffio | Dysgu ac Addysgu | Cefnogi Dysgwyr

Cyfathrebu | Tasgau Rheolaethol Allweddol Eraill | Dogfennaeth a Chanllawiau LIC

Asesiadau Risg

Trosolwg | Sgorio | Ysgol Gynradd | Ysgol Uwchradd | Ysgol Arbennig | UCD

Canllawiau

DYSGU AC ADDYSGU

	DISGRIFIAD	HYPERDDOLENNI
1	Canllawiau Addysgu a Dysgu	https://www.gw.govludd.cymru/wp-content/uploads/2020/03/Canllawiau-Addysgu-a-Dysgu.pdf
2	Dychwelyd i'r Ysgol - Ystyriaethau Adborth	https://www.gw.govludd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Dychwelyd-i'r-Ysgol-Ystyriaethau-Adborth-Cym.docx
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Tud. 185

TROSOLWG DASHFWRDD

Bwriad y dangosfwrdd hwn yw cefnogi pob lleoliad ysgol ar draws y rhanbarth drwy roi fframwaith cymorth iddynt. Bydd y llyfrgell hon o ddogfennau a chanllawiau wrth law i ysgolion, fel y bo'u hangen, yn ystod y cyfnod dyrys hwn. Ceir yma lawer o ddogfennau sydd wedi'u trefnu fesul thema. Gobeithio y bydd y cyfeiriadur canlynol yn ddefnyddiol i'ch tywys chi drwy hyn oll. Bydd rhagor o ddogfennau ar gael yn ystod yr wythnosau nesaf.

CYNNWYS

Materion i'w Hystyried	Disgrifiad o'r Ddogfennaeth
Diogelwch	Atodiad a awgrymir ar gyfer polisiau COVID-19
	Atodiad i Bolisi Iechyd a Diogelwch COVID-19 Ysgolion
	Addendum to School Visits Policy [Saesneg yn unig]
	Arweiniad i Ysgolion ynglŷn ag Ymwelwyr ar Safleoedd Ysgol
	Protocolau Pellhau Cymdeithasol
	HSE: Working safely during the coronavirus outbreak - a short guide [Saesneg yn unig]
	National Fire Chiefs Council: Covid-19 - Protection - Advice to Businesses [Saesneg yn unig]
	Atodiad Cofid-19 - Cymorth Cyntaf
	Llywodraeth Cymru: POLISI A STRATEGAETH: Coronafeirws a chyfarpar diogelu personol (PPE)
	Recommended PPE for healthcare workers by secondary care inpatient clinical setting, NHS and independent sector [Saesneg yn unig]
	Putting on personal protective equipment (PPE) [Saesneg yn unig]
	Taking off personal protective equipment (PPE) [Saesneg yn unig]
	Public Health England [PHE]: Putting on and removing Personal Protective Equipment [PPE] - a guide for health and social care settings [Saesneg yn unig]
Safle a Chyfleusterau	Llywodraeth Cymru: Coronafeirws (COVID-19): canllawiau lleoliadau addysgol (fersiwn 4)
	Safle a Chyfleusterau - protocolau hylendid
	Undebau: Preparations of teaching spaces - Commentary and Checklist [Saesneg yn unig]
	Atodiad COFID-19 i Polisi Gosod Ysgolion [templod llythyr]
	CILIP: COVID-19 Guidance for School Libraries [Saesneg yn unig]
	Zurich: School Site Reopening: Property Risk Management Guidance [Saesneg yn unig]
	Glanhau - Covid-19 - Peth dogfennaeth yn Saesneg
UK Government: COVID-19: Cleaning of Non-healthcare Settings [Saesneg yn unig]	

CYNNWYS

Materion i'w Hystyried	Disgrifiad o'r Ddogfennaeth
Trafnidiaeth	Teithio'n ddiogel yn ystod pandemig y coronafeirws: canllawiau i'r cyhoedd
Staffio	Canllaw Adnoddau Dynol
	Adnodd Asesu Risg COVID-19 Cymru Gyfan ar gyfer y Gweithlu
	Cynllun Profi Covid-19 Llywodraeth Cymru
	Sut i wneud cais am brawf Covid-19
	Prawf Cynhwysedd Gweithwyr Hanfodol
	Sut wyt ti? - Cyngor Iechyd Cyhoeddus Cymru ar les
	Neges y Gweinidog Addysg i holl staff ysgolion Cymru
Dysgu ac Addysgu	Canllaw Dysgu ac Addysgu Cynradd
	Canllaw Dysgu ac Addysgu Uwchradd
	Dychwelyd i'r ysgol - Ystyriaethau Adborth i Ddisgyblion
	Ystyriaethau yn ystod 'Dod i'r Ysgol, Dal Ati i Ddysgu' - Cynradd
	Deg Ffordd o ddatblygu Dysgu o Bell - Uwchradd
	Ystyriaethau Darparieth y Cyfnod Sylfaen
	Model Dysgu Cyfunol Cyfnod Sylfaen
	Model Dysgu Cyfunol CA2 - dewisol
	Model Dysgu Cyfunol CA2 - gemau olympaidd
	Model Dysgu Cyfunol CA2 - prosiect awyr agored
	Model Dysgu Cyfunol CA3 - Dysgu gyda'n gilydd
	Model Dysgu Cyfunol CA3 - Yr Amgylchedd
	Model Dysgu Cyfunol CA3 - Beth sydd i de? - Lasagne
	Canllaw a Model Dysgu Cyfunol CA4
	Crynodeb Ymgysylltu Rhanbarthol - yn ystod y cyfnod Dysgu o Bell
	Pam ystyried Cwricwlwm Adferiad?

CYNNWYS

Materion i'w Hystyried	Disgrifiad o'r Ddogfennaeth
Cefnogi Dysgwyr	Atodiad Polisi Diogelu - COVID-19
	Atodiad Polisi Diogelu Plant sy'n derbyn gofal (LAC)- COVID-19
	Agweddau i gael sylw - Cymorth i Ddisgyblion a Llesiant
	Cyfeirlyfr Cefnogi Llesiant Dysgwyr
	GDD Trosolwg Cynnig Proffesiynol GwE Cymraeg
	Pecyn Dull Ysgol Gyfan at Les
	Chi a'r '5 Ffordd' - holiadur
	Adroddiad Comisiynydd Plant Cymru: Coronafeirws a Fi
Cyfathrebu	Paratoi at y cam nesaf mewn addysg - Strategaeth Gyfathrebu Ddrafft i Ysgolion
	Llythyr i rieni
	Cwestiynau enghreifftiol i rieni
	Llyfryn i Ddisgyblion - i'w haddasu i'ch ysgol chi
	Llyfryn Dwyiethiog i Ddisgyblion - i'w haddasu i'ch ysgol chi
	Llyfryn Gwybodaeth i Rieni - i'w haddasu i'ch ysgol chi
	Esiampl o drosolwg i Rieni - i'w haddasu i'ch ysgol chi
	Canllaw i Lyfryn Staff (Saesneg yn unig) - Drafft
	Llyfryn Gwybodaeth i Staff - i'w haddasu i'ch ysgol chi
	Esiampl o Llyfryn Uwchradd (Saesneg yn unig)
	Esiampl o fideo i rieni (Saesneg yn unig)
	Cwricwlwm Adferiad Mehefin 2020 - Ysgol Tir Morfa (Saesneg yn unig)
	Ymateb i Covid-19 - Cadw ein cymuned yn ddiogel i Ysgol Tir Morfa (Saesneg yn unig)
	Protocol Dosbarth Covid-19 - Ysgol Tir Morfa (Saesneg yn unig)
Tasgau Rheolaethol Allweddol Eraill	Protocol Asesiadau Risg
Dogfennaeth a Chanllawiau Llywodraeth Cymru	Llacio'r cyfyngiadau ar ein cymdeithas a'n heconomi; dal i drafod
	Arwain Cymru allan o'r pandemig coronafeirws: fframwaith ar gyfer adferiad
	Canllawiau gweithredol i ysgolion a lleoliadau Addysg: Diogelu Addysg (COVID-19)
	Canllawiau ar ddysgu dros dymor yr haf: Diogelu Addysg (COVID-19)

CYNNWYS

Materion i'w Hystyried	Disgrifiad o'r Ddogfennaeth
Dogfennau i Ddilyn	Diogelwch - Canllawiau pellach ar bolisiau penodol
	Diogelwch - Asesiad Risg i staff
	Diogelwch - Siart lif safle
	Cymorth i Ddysgwyr - Caiff proffiliau gwasanaeth ar gyfer pob awdurdod lleol eu darparu i ysgolion gyda gwybodaeth am fynediad i wasanaethau ar gyfer grwpiau allweddol o ddysgwyr
	Cymorth i Ddysgwyr - Enghreifftiau o fesurau lles y gall ysgolion eu defnyddio i gefnogi pob dysgwr
	Cymorth i Ddysgwyr - Canllawiau rhanbarthol ar gymorth/darpariaeth allweddol fel CAMHS/Gyrfaoedd Cymru
	Cymorth i Ddysgwyr - Canllawiau rhanbarthol ar ddull adfer a chefnogi pob dysgwr yn ôl i'r ysgol
	Cyfathrebu - Rhagor o enghreifftiau o gynnwys/llythyrau i'w rhannu â rhieni a dysgwyr am ddisgwyliadau o ran trefniadau newydd yr ysgol
	Cyfathrebu - Enghraifft o weithdrefnau cyflwyno i staff a dysgwyr

EGWYDDORION TROSWAOL

Paratoi at y cam nesaf i addysg

Ddydd Mercher, 3 Mehefin, cyhoeddodd y Gweinidog Addysg, Kirsty Williams, y byddai "Pob plentyn yn cael y cyfle i **"Ddod i'r Ysgol, Dal Ati i Ddysgu, Paratoi ar gyfer yr Haf a mis Medi"**. Cyhoeddir canllawiau gan Lywodraeth Cymru yr wythnos yn dechrau 8 Mehefin.

Daw'r cyhoeddiad yn sgil cyhoeddiadau blaenorol gan Lywodraeth Cymru:

- **'Llacio'r cyfyngiadau ar ein cymdeithas a'n heconomi; dal i drafod' ar 15 Mai 2020.**

<https://llyw.cymru/llacior-cyfyngiadau-ar-ein-cymdeithas-heconomi-dal-i-drafod>

Law yn llaw â hyn, cyhoeddodd y Llywodraeth **'Fframwaith penderfyniadau ar gyfer y cam nesaf i addysg a gofal plant, gan gynnwys ystyriaethau, cynlluniau a heriau'**. Mae'r dogfennau hyn yn gosod y "meddylfryd presennol" ar gyfer sut fydd gweithrediadau ysgolion, lleoliadau addysg eraill a darparwyr gofal plant yn newid i ganiatáu ar gyfer cadw pellter cymdeithasol a ffactorau eraill.

- **'Arwain Cymru allan o'r pandemig coronafeirws: fframwaith ar gyfer adferiad' 24 Ebrill 2020.**

<https://llyw.cymru/arwain-cymru-allan-or-pandemig-coronafeirws>

Mae dull graddol yn cael ei ystyried i fwy o blant a dysgwyr eraill ddychwelyd i ofal plant neu addysg wyneb yn wyneb. Nid un penderfyniad fydd hwn, ond cyfres o benderfyniadau dros amser i gynyddu neu, os bydd angen, lleihau gweithrediadau ysgolion neu ddarparwyr eraill.

Nid yw'n glir eto am ba hyd y bydd angen i ofynion cadw pellter cymdeithasol fod ar waith. Cyn belled â bod y rhain yn bresennol, bydd ysgolion a darparwyr eraill yn gyfyngedig o ran nifer y plant/dysgwyr y gallant eu cymryd ar y tro. Rhaid i ni gymryd y bydd rhaid cadw pellter cymdeithasol am y dyfodol hyd y gallwn ragweld, a bydd angen i unrhyw benderfyniadau roi ystyriaeth i hyn.

Yn y Fframwaith Penderfyniadau, nodir y penderfyniadau lefel uchel y bydd angen i Weinidogion eu gwneud. Mae'r cyhoeddiad "Dod i'r Ysgol, Dal Ati i Ddysgu, Paratoi ar gyfer yr Haf a mis Medi" yn ategu hyn, a bydd angen penderfyniadau a gweithgarwch ar bob lefel. Bydd Llywodraeth Cymru yn rhoi canllawiau ar lefel uchel, ond ysgolion a darparwyr eraill, drwy weithio gyda'r awdurdodau lleol a'r consortia fel y bo'n briodol, fydd yn datblygu ffyrdd o weithio (yn unol â'r canllawiau pendant hynny) a fydd yn caniatáu i blant/dysgwyr ddychwelyd i amgylchedd sy'n ddiogel ac yn gefnogol.

Cyhoeddwyd canllawiau pellach gan y Llywodraeth ar 10 Mehefin, 2020.

<https://llyw.cymru/canllawiau-gweithredol-i-ysgolion-lleoliadau-addysg-diolgeu-addysg-covid-19>

<https://llyw.cymru/canllawiau-ar-ddysgu-dros-dymor-yr-haf-diogelu-addysg>

Mae'r Gweinidog Addysg wedi dweud yn glir y bydd unrhyw benderfyniad ar ailagor ysgolion yng Nghymru yn cael ei lywio gan y cyngor gwyddonol diweddaraf un, a bydd y penderfyniad hwn ar sail bodloni pum egwyddor allweddol:

1. Diogelwch a lles meddyliol, emosiynol a chorfforol dysgwyr a staff.
2. Parhau i gyfrannu at yr ymdrech a'r strategaeth genedlaethol i fynd i'r afael â lledaeniad COVID-19.
3. Ennyn hyder rhieni a gofawlyr, staff a dysgwyr – ar sail tystiolaeth a gwybodaeth – fel y gallant flaengynllunio.
4. Y gallu i flaenoriaethu dysgwyr ar adegau allweddol, gan gynnwys y rhai o gefndiroedd difreintiedig.
5. Cysondeb â fframwaith Llywodraeth Cymru ar gyfer gwneud penderfyniadau, rhoi canllawiau ar waith i gefnogi mesurau megis ymbellhau, rheoli presenoldeb a chamau diogelu ehangach.

Noda'r Fframwaith Penderfyniadau bod tri 'cam':

- Gweithredu Presennol
- Paratoi ar gyfer y 'normal newydd'
- Gweithio yn y 'normal newydd'

Paratoi ar gyfer y 'normal newydd' - gwaith tebygol y bydd angen ei wneud i baratoi am y 'cam nesaf'.

Mae angen i ALI / GwE / ysgolion:

- Ddechrau paratoadau nawr, cyn i unrhyw benderfyniad gael ei wneud neu ei gyhoeddi
- Ystyried anghenion ymarferol, lles a hyfforddiant staff ysgolion, a'u cynnal yn briodol
- Gweithio gydag ysgolion i asesu risg a chynhwysedd (gan gynnwys niferoedd tebygol unrhyw ddarpariaeth ychwanegol a risgiau)
- Dechrau paratoi yn barod am newidiadau mewn gweithredoedd (ystyried ystod eang o faterion ymarferol)
- Dechrau meddwl am anghenion a phrofiadau dysgu priodol plant / dysgwyr
- Datblygu ar y ddarpariaeth bresennol gan ysgolion / Hybiau i blant gweithwyr allweddol a phlant bregus
- Datblygu ar waith llwyfan Hwb yng Nghymru gyda phob ysgol yn cefnogi dysgwyr o bell

Ni fydd un ateb cyffredinol i bawb, gan fod y newidynnau yn niferus ac yn berthnasol i gyd-destun unigol pob ysgol. Bydd rhaid gwneud penderfyniadau ar lefel Awdurdod Lleol o fewn Fframwaith Cenedlaethol ac/neu gan ysgolion lleol i addasu i'r opsiwn gorau.

Cyfrifoldebau allweddol ar gyfer arwain y cam nesaf i addysg	
Haen	Cyfrifoldeb
Llywodraeth Cymru	<ul style="list-style-type: none"> Gosod pwrpas a rhesymeg sy'n glir ar gyfer y 'normal newydd'
	<ul style="list-style-type: none"> Gosod Fframwaith a chanllawiau sy'n diffinio rolau'r ALI a'r ysgolion o ran ailagor ysgolion
Mewn partneriaeth efo GwE, bydd yr Awdurdodau Lleol yn:	<ul style="list-style-type: none"> Gweithredu pwrpas a rhesymeg cenedlaethol ar gyfer 'normal newydd'
	<ul style="list-style-type: none"> Mabwysiadu Fframwaith a chanllawiau Cenedlaethol
	<ul style="list-style-type: none"> Llunio cyfres o bolisiau i ategu proses ailagor ysgolion yn ddiogel
	<ul style="list-style-type: none"> Adnabod logisteg ac isadeiledd meysydd allweddol fel glanhau, arlwyo, cludiant a chynhwysedd i allu ailagor yn ddiogel
	<ul style="list-style-type: none"> Cynnal asesiadau risg priodol ar gyfer pob sector i liniaru a rheoli ailagor yn ddiogel
Mewn partneriaeth â'r ALI a GwE, bydd ysgolion yn:	<ul style="list-style-type: none"> Gweithredu pwrpas a rhesymeg cenedlaethol ar gyfer y 'normal newydd'
	<ul style="list-style-type: none"> Mabwysiadu Fframwaith a chanllawiau Cenedlaethol
	<ul style="list-style-type: none"> Mabwysiadu polisiau Awdurdodau Lleol
	<ul style="list-style-type: none"> Cynnal asesiadau risg sy'n benodol i'r safle
	<ul style="list-style-type: none"> Creu sefyllfaoedd a chynlluniau i weithredu'r pwrpas a'r rhesymeg cenedlaethol dros ailagor/y 'normal newydd'
	<ul style="list-style-type: none"> Rhoi gwybod i rieni a disgyblion
Fframwaith ymarferol rhanbarthol GwE/ALI ar gyfer y 'normal newydd'	
<p>Bydd y fframwaith ymarferol rhanbarthol hwn yn arwain a chefnogi ysgolion ar draws y rhanbarth i gynllunio'r camau gweithredu a'r penderfyniadau penodol y bydd angen iddynt eu gwneud ym mhob cam. Gyda fframwaith cyffredin, gall ysgolion gydweithio i rannu syniadau a dogfennau.</p> <p>Yn y fframwaith, bydd adnoddau i gefnogi'r gwaith cynllunio ar gyfer:</p>	
1.	Gofynion iechyd a diogelwch
2.	Trefniadau safle a chyfleusterau
3.	Cludiant
4.	Trefniadau staffio
5.	Dysgu ac addysgu cyfunol
6.	Cynhwysiant a chymorth i ddisgyblion
7.	Tasgau rheolaethol allweddol.
<p>Dylai ysgolion unigol ddefnyddio'r fframwaith i ddatblygu a gweithredu eu cynlluniau manylach, unigryw eu hunain. Bydd y rhain yn adlewyrchu cyfnod, math a chyd-destun lleol yr ysgol.</p>	

DIOGELWCH

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Atodiad a awgrymir ar gyfer polisiau COVID-19	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Atodiad-a-awgrymir-ar-gyfer-polisiau-COVID-19-Cym.pdf
2	Atodiad i Bolisi Iechyd a Diogelwch COVID-19 Ysgolion	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/XX-10771-COVID-19_SCHOOL_HEALTH_SAFETY_POLICY_SUPPLEMENT-CY.pdf
3	Addendum to School Visits Policy [Saesneg yn unig]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Addendum-to-Schools-Visits-Policy.pdf
4	Arweiniad i Ysgolion ynglŷn ag Ymwelwyr ar Safleoedd Ysgol	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Arweiniad-i-ysgolion-ynglŷn-ag-ymwelwyr-ar-safleoedd-ysgol.docx.pdf
5	Protocolau Pellhau Cymdeithasol	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Protocolau-Pellhau-Cymdeithasol.pdf
6	HSE: Working safely during the coronavirus outbreak - a short guide [Saesneg yn unig]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/HSE-Working-safely-during-the-coronavirus-outbreak-a-short-guide.pdf
7	National Fire Chiefs Council: Covid-19 - Protection - Advice to Businesses [Saesneg yn unig]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/NFCC-Covid-19-Protection-Advice-to-Businesses.pdf
8	Atodiad Cofid-19 - Cymorth Cyntaf	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Atodiad-Cofid-19-Cymorth-Cyntaf-Cym.pdf
9	Llywodraeth Cymru: POLISI A STRATEGAETH: Coronafeirws a chyfarpar diogelu personol (PPE)	https://llyw.cymru/coronafeirws-chyfarpar-diogelu-personol-ppe?_ga=2.207575572.643438286.1591539726-149540065.1582899712
10	Recommended PPE for healthcare workers by secondary care inpatient clinical setting, NHS and independent sector [Saesneg yn unig]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Recommended-PPE-for-healthcare-workers-by-secondary-care-inpatient-clinical-setting-NHS-and-independent-sector-1.pdf
11	Putting on personal protective equipment (PPE) [Saesneg yn unig]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Putting-on-personal-protective-equipment-PPE-1.pdf
12	Taking off personal protective equipment (PPE) [Saesneg yn unig]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Taking-off-personal-protective-equipment-PPE-1.pdf
13	Public Health England [PHE]: Putting on and removing Personal Protective Equipment [PPE] - a guide for health and social care settings [Saesneg yn unig]	https://www.youtube.com/watch?v=-GncQ_ed-9w&feature=youtu.be&app=desktop
14		
15		

SAFLE A CHYFLEUSTERAU

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Llywodraeth Cymru: Coronafeirws (COVID-19): canllawiau lleoliadau addysgol (fersiwn 4)	https://llyw.cymru/coronafeirws-covid-19-canllawiau-lleoliadau-addysgol?_ga=2.53977704.1102461197.1591005876-1061534209.1587670156
2	Safle a Chyfleusterau - protocolau hylendid	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Safle-a-Chyfleusterau-4.pdf
3	Undebau: Preparations of teaching spaces - Commentary and Checklist [Saesneg yn unig]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/TU-Preparations-of-teaching-spaces-Commentary-and-Checklist.pdf
4	Atodiad COFID-19 i Polisi Gosod Ysgolion [templod llythyr]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Atodiad-COFID-19-i-Polisi-Gosod-Ysgolion-templod-llythyr.doc
5	CILIP: COVID-19 Guidance for School Libraries [Saesneg yn unig]	https://www.cilip.org.uk/news/news.asp?id=506793
6	Zurich: School Site Reopening: Property Risk Management Guidance [Saesneg yn unig]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/School-Reopening-Guide-1.pdf
Tud. 8-194	Glanhau - Covid-19 - Peth dogfennaeth yn Saesneg	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Glanhau-Covid-19-2.docx
	UK Government: COVID-19: Cleaning of Non-healthcare Settings [Saesneg yn unig]	https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-decontamination-in-non-healthcare-settings
7		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

TRAFNIDIAETH

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Teithio'n ddiogel yn ystod pandemig y coronafeirws: canllawiau i'r cyhoedd	https://llyw.cymru/teithion-ddiogel-yn-ystod-pandemig-y-coronafeirws-canllawiau-ir-cyhoedd.html?_ga=2.109056518.2054918999.1591895592-1375883983.1568812428
2	Mwy o ganllawiau i ddilyn	
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

STAFFIO

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Canllaw Adnoddau Dynol	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Dogfen-AD-Covid-15-Mehefin-2020.docx
2	Adnodd Asesu Risg COVID-19 Cymru Gyfan ar gyfer y Gweithlu	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Adnodd-Asesu-Risg-COVID-19-Cymru-Gyfan-ar-gyfer-y-Gweithlu.pdf
3	Cynllun Profi Covid-19 Llywodraeth Cymru	https://llyw.cymru/dull-cenedlaethol-cymru-o-brofi-am-covid-19-mai-2020?_ga=2.47083812.2054918999.1591895592-1375883983.1568812428
4	Sut i wneud cais am brawf Covid-19	https://llyw.cymru/gwneud-cais-i-gael-prawf-coronafeirws?_ga=2.117930250.2054918999.1591895592-1375883983.1568812428
5	Prawf Cynhwysedd Gweithwyr Hanfodol	https://llyw.cymru/gweithwyr-hanfodol-allweddol-y-coronafeirws-cymhwysedd-prawf?_ga=2.113261060.2054918999.1591895592-1375883983.1568812428
6	Sut wyt ti? - Cyngor Iechyd Cyhoeddus Cymru ar les	https://icc.gig.cymru/pynciau/coronafeirws/sut-wyt-ti/
Tud. 8 o 96	Neges y Gweinidog Addysg i holl staff ysgolion Cymru	https://hwb-team-storage.s3-eu-west-1.amazonaws.com/ContentTeam/llythyr-agored-i-staff-ysgolion-cymru.pdf
10		
11		
12		
13		
14		
15		

DYSGU AC ADDYSGU

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Canllaw Dysgu ac Addysgu Cynradd	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Canllaw-Dysgu-ac-Addysgu-Cynradd-Cym-2.docx
2	Canllaw Dysgu ac Addysgu Uwchradd	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Canllaw-Dysgu-ac-Addysgu-Uwchradd.docx
3	Dychwelyd i'r ysgol - Ystyriaethau Adborth i Ddisgyblion	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Dychwelyd-i-r-ysgol-Ystyriaethau-Adborth-Cym.docx
4	Ystyriaethau yn ystod 'Dod i'r Ysgol, Dal Ati i Ddysgu' - Cynradd	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Ystyriaethau-yn-ystod-'Dod-i-r-ysgol-Dal-ati-i-ddysgu'-cynradd-Cym-1.docx
5	Deg Ffordd o ddatblygu Dysgu o Bell - Uwchradd	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Deg-Ffordd-o-Ddatblygu-Dysgu-o-Bell-Uwchradd.docx
6	Ystyriaethau Darparieth y Cyfnod Sylfaen	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Ystyriaethau-Darparieth-y-Cyfnod-Sylfaen.docx
7	Model Dysgu Cyfunol Cyfnod Sylfaen	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Model-Dysgu-Cyfunol-Cyfnod-Sylfaen-Cym.docx
8	Model Dysgu Cyfunol CA2 - dewisol	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Model-Dysgu-Cyfunol-CA2-Cym.docx
9	Model Dysgu Cyfunol CA2 - gemau olympaidd	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Model-Dysgu-Cyfunol-CA2-Olympians-Cym.docx
10	Model Dysgu Cyfunol CA2 - prosiect awyr agored	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Model-Prosiect-Dysgu-Cyfunol-CA2-1.docx
11	Model Dysgu Cyfunol CA3 - Dysgu gyda'n gilydd	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Model-Dysgu-Cyfunol-CA3Cym-1.docx
12	Model Dysgu Cyfunol CA3 - Yr Amgylchedd	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Model-1-CA3-Gydgag-ystyriaethau.docx
13	Model Dysgu Cyfunol CA3 - Beth sydd i de? - Lasagne	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/CA3-Model-2-Dysgu-Cyfunol.docx
14	Canllaw a Model Dysgu Cyfunol CA4	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Dysgu-Cyfunol-CA4.docx
15	Crynodeb Ymgysylltu Rhanbarthol - yn ystod y cyfnod Dysgu o Bell	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Crynodeb-Ymgysylltu-Rhanbarthol-Cym.docx
16	Pam ystyried Cwricwlwm Adferiad?	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Pam-ystyried-Cwricwlwm-Adferiad.pdf

CEFNOGI DYSGWYR

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Atodiad Polisi Diogelu - COVID-19	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Atodiad-Polisi-Diogelu-COVID-19-1.pdf
2	Atodiad Polisi Diogelu Plant sy'n derbyn gofal (LAC)- COVID-19	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/COVID-19-Atodiad-polisi-plant-syn-derbyn-gofal-LAC.pdf
3	Agweddau i gael sylw - Cymorth i Ddisgyblion a Llesiant	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Agweddau-i-gael-sylw-Cymorth-i-Ddisgyblion-a-Llesiant.docx
4	Cyfeirlyfr Cefnogi Llesiant Dysgwyr	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Cyfeirlyfr-Cefnogi-Llesiant-Dysgwyr.pdf
5	GDD Trosolwg Cynnig Proffesiynol GwE Cymraeg	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/GDD-Trosolwg-Cynnig-Proff-GwE-Cymraeg.pdf
6	Pecyn Dull Ysgol Gyfan at Les	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Pecyn-Dull-Ysgol-Gyfan-at-Les.pdf
Tud. 8.198	Chi a'r '5 Ffordd' - holiadur	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/5-ways-to-wellbeing-personal-questionnaire-Cymraeg -1.doc
8.198	Adroddiad Comisiynydd Plant Cymru: Coronafeirws a Fi	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/FINAL_formattedCVRep_CYM.pdf
98	Cefnogi lles corfforol a meddyliol drwy ddysgu o bell	https://hwb.gov.wales/dysgu-o-bell/cefnogi-lles-corfforol-a-meddyliol-drwy-ddysgu-o-bell/
10		
11		
12		
13		
14		
15		

CYFATHREBU

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Paratoi at y cam nesaf mewn addysg - Strategaeth Gyfathrebu Ddrafft i Ysgolion	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Paratoi-at-y-cam-nesaf-mewn-addysg-Strategaeth-Gyfathrebu-Ddrafft-i-Ysgolion.pdf
2	Llythyr i rieni	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Llythyr-i-rieni-Letter-to-parents.docx
3	Cwestiynau enghreifftiol i rieni	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Cwestiynau-enghreifftiol-i-rieni.pdf
4	Llyfryn i Ddisgyblion - i'w haddasu i'ch ysgol chi	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Pamffled-Disgyblion-Cynddelw.docx
5	Llyfryn Dwyieithiog i Ddisgyblion - i'w haddasu i'ch ysgol chi	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Llyfryn-Disgybl-Pupil-Booklet-Dwyieithog.docx
6	Llyfryn Gwybodaeth i Rieni - i'w haddasu i'ch ysgol chi	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Llyfryn-i-Rieni.docx
7	Esiampl o drosolwg i Rieni - i'w haddasu i'ch ysgol chi	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Esiampl-o-drosolwg-i-rieni.docx
8	Canllaw i Lyfryn Staff (Saesneg yn unig) - Drafft	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Draft-guidance-for-staff-document.docx
9	Llyfryn Gwybodaeth i Staff - i'w haddasu i'ch ysgol chi	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Llyfryn-staff-Cynddelw.docx
10	Esiampl o Llyfryn Uwchradd (Saesneg yn unig)	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/School-Wider-Opening-Handbook.docx
11	Esiampl o fideo i rieni (Saesneg yn unig)	https://youtu.be/ji52lbfk4IQ
12	Cwricwlwm Adferiad Mehefin 2020 - Ysgol Tir Morfa (Saesneg yn unig)	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Recovery-Curriculum-Tir-Morfa-June-2020.pdf
13	Ymateb i Covid-19 - Cadw ein cymuned yn ddiogel i Ysgol Tir Morfa (Saesneg yn unig)	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Our-Response-to-COVID-19-SYMBOLS-YTM.pdf
14	Protocol Dosbarth Covid-19 - Ysgol Tir Morfa (Saesneg yn unig)	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/COVID-19-Class-Protocols-YTM.pdf
15		

TASGAU RHEOLAETHOL ALLWEDDOL ERAILL

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Protocol Asesiadau Risg	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Protocol-Asesiad-Risg.pdf
2		
3		
4		
5		
6		
Tud. 200		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

DOGFENNAETH A CHANLLAWIAU LLC

DISGRIFIAD		HYPERDDOLENNI
1	Llacio'r cyfyngiadau ar ein cymdeithas a'n heconomi; dal i drafod	https://llyw.cymru/llacior-cyfyngiadau-ar-ein-cymdeithas-heconomi-dal-i-drafod
2	Arwain Cymru allan o'r pandemig coronafeirws: fframwaith ar gyfer adferiad	https://llyw.cymru/arwain-cymru-allan-or-pandemig-coronafeirws
3	Canllawiau gweithredol i ysgolion a lleoliadau Addysg: Diogelu Addysg (COVID-19)	https://llyw.cymru/canllawiau-gweithredol-i-ysgolion-leoliadau-addysg-diolgeu-addysg-covid-19
4	Canllawiau ar ddysgu dros dymor yr haf: Diogelu Addysg (COVID-19)	https://llyw.cymru/canllawiau-ar-ddysgu-dros-dymor-yr-haf-diogelu-addysg
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

TROSOLWG ASESIAD RISG

PUMP EGWYDDOR I DDYCHWELYD I'R YSGOL

1.	Diogelwch a lles meddyliol, emosiynol a chorfforol dysgwyr a staff.
2.	Cyfraniad parhaus at yr ymdrech a'r strategaeth genedlaethol i ymladd rhag i Covid-19 ledaenu
3.	Ennyn hyder rhieni, staff a myfyrwyr - ar sail tystiolaeth a gwybodaeth - fel y gallant gynllunio ymlaen
4.	Gallu blaenoriaethu dysgwyr ar adegau allweddol, gan gynnwys y rheiny o gefndiroedd difreintiedig
5.	Cysondeb â fframwaith Llywodraeth Cymru ar gyfer gwneud penderfyniadau, canllawiau ar waith i gynnal mesurau fel ymbellhau, rheoli presenoldeb a champau gweithredu eraill i amddiffyn.

CWESTIYNAU I'W HYSTYRIED

	Gan dybio y bydd angen i lai o ddisgyblion fod yn yr ysgol i ddechrau, pa fodel yr ydych chi'n ei ffafrio fwyaf i gyflawni hyn? A yw'n well cael pob myfyriwr i mewn ar sail rota, neu grwpiau blwyddyn penodol?
	I ba raddau y dylai'r Llywodraeth ddweud pwy ddylai fod yn yr ysgol, a faint dylai ysgolion allu penderfynu drostynt eu hunain?
	Beth yw'r camau a'r penderfyniadau penodol y byddai'n rhaid i ysgolion/ymddiriedolaethau eu cymryd cyn Mehefin 29ain?
	Pwrpas a disgwyliadau, Amserlenni, Polisiâu Diogelwch, Asesiadau risg a rheoliadau, Safle a chyfleusterau, Trafnidiaeth, Staffio, Dysgu ac Addysgu
	Pa amodau sydd angen bod yn eu lle cyn y gall ysgolion agor ymhellach?
	Pa amodau sydd angen bod yn eu lle cyn y gall ysgolion agor ymhellach?
	Yn arbennig, petai'n ofynnol i ysgolion gynllunio i fwy o ddisgyblion ddychwelyd, sut ellid cadw pellter cymdeithasol, a sut allai hyn amrywio o ysgol i ysgol?
	A oes unrhyw sefyllfaoedd y gallai ysgolion wynebu a fyddai'n ei gwneud hi'n amhosibl iddynt gymryd mwy o ddisgyblion ymhen agor mewn tair wythnos? (e.e. cwmnïau contractio wedi mynd i'r wal), ble byddai'n rhaid cael 'ffenestr' ail agor (h.y. rhwng dyddiad A a dyddiad B)?

Gall y canlynol fod yn fan cychwyn i gwmpasu eich asesiad risg a'ch ymateb strategol yn unol â'r cyfarwyddebau gwyddonol diweddaraf wedi'u cymeradwyo gan y Llywodraeth

•	Cynnal proffil staffio
•	Proffilio cynhwysedd eich adeiladau o dan y gofynion cadw pellter cymdeithasol cyfredol
•	Proffilio gofynion iechyd a diogelwch adeiladau
•	Proffilio adleoli staff mewn perthynas â gweithgareddau yn yr ysgol a gofynion dysgu o bell
•	Proffilio goblygiadau i gludiant
•	Proffilio trefn ddyddiol

SGORIO ASESIAD RISG

Difrifoldeb	5	5	10	15	20	25	Tebygolrwydd		Difrifoldeb			
	4	4	8	12	16	20	5	Bron yn sicr – risg uchel iawn	5	Marwolaeth – risg uchel iawn		
	3	3	6	9	12	15	4	Tebygol – risg uchel	4	Analluogrwydd difrifol – risg uchel		
	2	2	4	6	8	10	3	50/50 – risg ganolig	3	Absennol 3 wythnos – risg ganolig		
	1	1	2	3	4	5	2	Annhebygol – risg isel	2	Yn absennol llai nag 1 diwrnod - risg isel		
		1	2	3	4	5	1	Bron yn amhosibl – risg isel	1	Dibwys – risg isel		
Tebygolrwydd												
1 - 4 ISEL						5 - 9 CANOLIG			10 - 15 UCHEL		16 - 25 UCHEL IAWN	
Parhau â'r rheolaethau presennol, fodd bynnag, monitro newidiadau. Gweithredu unrhyw reolaethau ychwanegol sydd eu hangen, o fewn yr amserlenni a roddir yn yr AR.						Angen sylw i leihau'r sgôr yn ogystal â monitro parhaus rheolaidd. Gweithredu unrhyw fesurau rheoli ychwanegol sydd eu hangen, o fewn yr amserlenni a roddir yn yr AR.			Angen sylw ar unwaith i ddod â'r risg i lawr i lefel dderbyniol. Gweithredu unrhyw fesurau rheoli ychwanegol sydd eu hangen, o fewn yr amserlenni a roddir yn yr AR, a pharhau i adolygu arferion gwaith i leihau'r tebygolrwydd o ddamwain i'r lefel isaf bosibl.		Stopio ar unwaith – mae'r risg yn rhy uchel. Cymryd camau ar unwaith i leihau'r risg i'r lefel isaf bosibl.	

Tud. 203

SUT I DDEFNYDDIO ASESIAD RISG COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION

- Dyma asesiad risg enghreifftiol a ddarperir ar gyfer ysgolion ledled Gogledd Cymru. Mae'n cynnwys nifer o faterion i'w hystyried mewn nifer o wahanol feysydd.
- Maent wedi cael eu grwpio gyda'i gilydd fel a ganlyn:
 - Logisteg
 - Dysgwyr a Staff
 - Y Diwrnod Ysgol
 - Trefniadau Domestig
 - Arweiniad a Dogfennau
 - Parhad Dysgu
 - Sicrhau Disgwyliadau
- Gall ysgolion ddefnyddio'r hidlyddion i ganolbwyntio ar faes penodol sy'n peri pryder/rhannu cyfrifoldeb dros faes penodol.
- Bydd angen i bob ysgol ddiwygio'r naratif i adlewyrchu ei sefyllfa unigryw ei hun. Mae'r sgoriau ar gyfer y rheolaethau ychwanegol wedi'u gadael yn wag felly bydd angen i ysgolion gwblhau hyn i adlewyrchu'r rheolaethau sy'n cael eu rhoi ar waith o fewn eu hysgolion eu hunain.
- Dylai'r ysgol gyfeirio at ganllawiau cenedlaethol a lleol wrth gwblhau'r ddogfen. Bydd nifer o ganllawiau a dogfennau defnyddiol a pherthnasol yn dilyn yn fuan.
- Efallai y byddwch yn dewis lawrlwytho'r AR i'ch cyfrifiadur gan ddefnyddio'r botwm lawr lwytho ar ochr dde'r daenlen.

Tud. 204

Cliciwch ar yr icon i weld y tabl sgorio

Cliciwch ar yr icon i ddileu'r hidlyddion

Cliciwch ar yr saeth i hidlo'r wybodaeth

Cliciwch ddwywaith o fewn cell i fewnbynnu gwybodaeth. Gwasgwch Alt Return i ddechrau llinell newydd. Bydd angen datgloi'r daenlen yn gyntaf.

Cliciwch ar y "drop down" i ddewis sgôr ar gyfer pob risg

Cliciwch i lawrlwytho'r daenlen i'ch cyfrifiadur.

Cliciwch ar yr icon i gloi / ddatgloi'r daenlen

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL UWCHRADD										
Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol
Logisteg	Adeiladau	<ul style="list-style-type: none"> Cyfrifo cynhwysedd ysgol 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Yn ôl cyfrifiadau cynhwysedd, gallai 56 m² safonol gymryd 8 disgybl i ganiatáu ar gyfer cadw pellter cymdeithasol o 2m. • Ar gyfer ysgol arferol efo amrywiaeth o ddsbarthiadau byddai hyn yn awgrymu cynhwysedd posibl o 35% o ddefnydd arferol. • Mae'r dosbarth cyfartalog, efo dodrefn a staff ychwanegol yn 6 disgybl. • Gallai ysgolion fod eisiau gweithredu ffactorau cyfyngu eraill neu edrych ar raddoli cynhwysedd o 20% i 40% yn dibynnu ar eu cyfyngiadau unigol. • Gallai ysgolion fod eisiau dechrau ar ben isaf yr ystod ac, ar sail profiad, addasu cynhwysedd dros yr wythnosau dilynol. 				<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan ALL ddata ar gynhwysedd a gellid cynnal amrywiaeth o fodlau wrth i'r cyngor ar gadw pellter cymdeithasol aeddfedu gyda'r cyngor gwyddonol cyfredol. Dylid gweithredu'r un egwyddorion diogelu i'r ystafell athrawon.
Logisteg	Yr ystafelloedd	<ul style="list-style-type: none"> • Gofnion iechyd a diogelwch o safbwynt yr ystafell ddsbarth a defnyddio lle o fewn yr ysgol. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd angen i ysgolion edrych ar y mesurau o ran glanhau, golchi dwylo, toiledau, arlwyso a defnydd o'r gofod cymdeithasol. 				<ul style="list-style-type: none"> • Mae angen i ysgolion ofalu bod yr holl wiriadau iechyd a diogelwch wedi'u cwblhau ar ôl cyfnod o gau fel clefyd Legionnaire, profi larymau tân a systemau chwistrellu dŵr, tynnu llwch ac ati. • Sylwch nad yw hon yn rhestr lawn ac y bydd angen i ysgolion gysylltu â'u hymgyngorwyr iechyd a Diogelwch am asesiad cyfansawdd.

COVID-19 - PARATO I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAID RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebgolrwydd	Dirifoldeb	Sgôr	Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebgolrwydd	Dirifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?
Logisteg	Adeiladau	<ul style="list-style-type: none"> Cyfrifo cynhwysedd ysgol 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> Yn ôl cyfrifiadau cynhwysedd, gallai 56 m² safonol gymryd 8 disgybl i ganiatáu cadw pellter cymdeithasol o 2m. Ar gyfer ysgol arferol efo amrywiaeth o ddsosbarthiadau byddai hyn yn awgrymu cynhwysedd posibl o 35% o ddefnydd arferol. Mae'r dosbarth cyfartalog, efo dodrefn a staff ychwanegol yn 6 disgybl. Gallai ysgolion fod eisiau gweithredu fffactorau cyfyngu eraill neu edrych ar raddoli cynhwysedd o 20% i 33% yn dibynnu ar eu cyfyngiadau unigol. Gallai ysgolion fod eisiau dechrau ar ben isaf yr ystod ac, ar sail profiad, addasu cynhwysedd dros yr wythnosau dilynol. 				<ul style="list-style-type: none"> Mae gan ALI ddata ar gynhwysedd a gellid cynnal amrywiaeth o fodelau wrth i'r cyngor ar gadw pellter cymdeithasol aeddfedu gyda'r cyngor gwyddonol cyfredol. Mewn ysgolion cynradd, mae canllawiau LIC yn cydnabod nad yw'n ymarferol disgwyl i ddysgwyr barhau i ymbellhau'n gymdeithasol 2 fetr. Fodd bynnag, dylech geisio sicrhau rhywfaint o bellhau rhwng dysgwyr. Mae hyn yn seiliedig ar gyngor a thystiolaeth feddygol sy'n awgrymu bod y risg o gael eu heintio a'u trosglwyddo i blant yn debygol o fod yn is. Dylai ymarferwyr gydnabod na fydd plant iau yn gallu cynnal ymbellhau cymdeithasol bob amser ond dylech geisio cynnal rhywfaint o bellhau lle y bo'n bosibl. 		
Logisteg	Yr ystafelloedd	<ul style="list-style-type: none"> Gofynion iechyd a diogelwch o safbwynt yr ystafell ddsosbarth a defnyddio lle o fewn yr ysgol. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Bydd angen i ysgolion edrych ar y mesurau o ran glanhau, golchi dwylo, toiledau, arlwyio a defnydd o'r gofod cymdeithasol. 				<ul style="list-style-type: none"> Mae angen i ysgolion ofalu bod yr holl wiriadau iechyd a diogelwch wedi'u cwblhau ar ôl cyfnod o gau fel clefyd Legionnaire, profi larymau tân a systemau chwistrellu dŵr, tynnu llwch ac ati. Sylwch nad yw hon yn rhestr lawn ac y bydd angen i ysgolion gysylltu â'u hymgyngorwyr Iechyd a Diogelwch am asesiad cyfansawdd. 		
Logisteg Tud. 205	Cludiant, Mynediad at y safle a'r Maes Parcio	<ul style="list-style-type: none"> Penodol iawn i'r ysgol, yn amrywio o ychydig iawn o ofynion gyda'r mwyafriaf yn byw o fewn 3 milltir ac yn teithio'n ddiogel i'r ysgol, hyd at ysgolion ble mae mwyafriaf y dysgwyr yn cael eu cludo i'r ysgol. Hefyd, mae angen ystyried dysgwyr bregus y mae arnynt angen trefniadau unigryw. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Dylai gweithwyr fynd i'r gwaith ar droed neu gan ddefnyddio ffordd personol o deithio yn hytrach na thrafnidiaeth gyhoeddus. Ni ddylai gweithwyr rannu car (oni bai eu bod yn byw yn yr un tŷ). Rhaid cadw pellter cymdeithasol yn y maes parcio efo digon o le rhwng cerbydau a fydd yn lleihau faint o geir all barcio yno. Dylai dysgwyr a rhieni/gofalwyr fynd i'r ysgol ar droed neu gan ddefnyddio ffordd personol o deithio yn hytrach na thrafnidiaeth gyhoeddus. Ni ddylai dysgwyr a rhieni/gofalwyr rannu car efo teuluoedd eraill. Rhaid cadw pellter cymdeithasol yn y maes parcio/mannau danfon efo digon o le rhwng pobl/cerbydau. Bydd dysgwyr sy'n teithio ar fws ysgol yn gorfod cadw at reolau cadw pellter cymdeithasol. Bydd dysgwyr sy'n teithio mewn tacsï yn gorfod cadw at reolau cadw pellter cymdeithasol. 				<ul style="list-style-type: none"> Caiff clwydi mynediad eu nodi'n glir a chaiff phob un arall eu cloi. UDA ar y giât er mwyn gadael i diogelwch i dacsï a bysiau 		
Dysgwyr a Staff	Adnabod dysgwyr i'w hailintegreiddio	<ul style="list-style-type: none"> Wrthi'n gweithio ar ddiffiniad Llywodraeth Cymru (LIC) o weithwyr allweddol a bregus - niferoedd presennol angen cymorth yn codi. 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> Ail integreiddio ar sail anghenion. Lleihau'r angen am gymysgu dosbarthiadau. Asesiadau risg unigol i bob dysgwr sydd â chynlluniau gofal. Ystyried dechrau efo cynhwysedd 20% a chynyddu yn ôl llwyddiant. Oni bai y caiff ei reoli'n ofalus iawn, gallai hyn achosi i'r ysgol fod ar gau am gyfnod hir. 				<p>Ystyriwch ailgyflwyno dysgwyr mewn blociau neu garfanau, megis grŵp gwahanol o ddysgwyr bob wythnos. Nid oes angen i grwpiau blwyddyn benderfynu hyn o reidrwydd.</p> <ul style="list-style-type: none"> Os yw'n bosibl, dylai ysgolion ystyried cymysgu grwpiau blwyddyn a gall hyn ganiatáu i blant o'r un aelwyd fynychu ar yr un pryd. Dylid ystyried hyn hefyd ar gyfer plant gweithwyr critigol a phlant sy'n agored i niwed. Ystyriwch hefyd dri grŵp posibl y gellir eu hadnabod: <ol style="list-style-type: none"> 1 - Yn yr ysgol ond mewn amgylchiadau anghyfarwydd 2 - Methu dod i mewn (bregus, ac ati) 3 - Ddim yn fodlon dod i mewn (awgrymu cyswllt â statws economaidd gymdeithasol) 		

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebygolrwydd	Dirifoldeb	Sgôr	Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebygolrwydd	Dirifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?
Dysgwyr a Staff	Crisialu pwrpas presenoldeb addysgol ar safleoedd ysgol	<ul style="list-style-type: none"> Bydd yn anodd gorfodi gofynion presenoldeb arferol gan fydd dymuniadau rhieni/gofalwyr yn amrywion fawr o ran eu disgwyliadau am ddiogelwch eu plant mewn rhaglen ail ymgysylltu. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Bydd angen i ysgolion gysylltu â'r ALL i weld a yw'r canllawiau a'r disgwyliadau i'w rhannu efo rhieni/gofalwyr a chreu gweithdrefnau gwirio ac olrhain os teimlant nad yw dysgwyr yn cyrraedd y disgwyliadau hyn. 				<ul style="list-style-type: none"> Dylai hyn fod yn broses o annog yn hytrach na gorfodaeth, oni bai ei fod yn dod o dan bryder diogelu. Ni ddylai neb sydd â symptomau Covid-19 fynychu lleoliad am unrhyw reswm. Dylai plant cymwys – gan gynnwys grwpiau blaenoriaeth - gael eu hannog yn gryf i fynychu'r ysgol, oni bai eu bod yn hunan ynysu neu'n agored i niwed (os felly, dylent ddilyn cyngor meddygol). Os yw rhywun yn eu cartref yn agored i niwed, dim ond os gellir cadw at ymbellhau cymdeithasol llym y dylid mynychu, a bod y plentyn yn gallu deall a dilyn y cyfarwyddiadau hynny. Dylai ysgolion a lleoliadau gadw cofnod o bresenoldeb a dylai teuluoedd hysbysu eu hysgol os nad yw eu plentyn yn gallu mynychu. Bydd hyn yn helpu ysgolion, lleoliadau ac awdurdodau lleol i ddeall unrhyw rwystrau sy'n rhwystro dysgwyr rhag dychwelyd i'r ysgol a nodi unrhyw gymorth pellach sydd ei angen. Ar hyn o bryd, ni fyddem yn disgwyl i rieni gael eu dirwyo am ddiffyg presenoldeb. Dylai ysgolion barhau i roi gwybod i weithwyr cymdeithasol os nad yw plant â gweithiwr cymdeithasol yn mynychu. 		
Dysgwyr a Staff	Staff sydd ar gael	<ul style="list-style-type: none"> Oherwydd y system rota, y staff sydd ar gael yn briodol. Tua xx% yn hunan ynysu ac xx% ddim ar gael i weithio am resymau eraill. xx% o staff â phlant oed ysgol. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Wrth i gyswllt â mwy o ddygwyr gynyddu, bydd yr angen i staff sydd angen hunan ynysu hefyd yn codi. Mae staff sydd ag asthma ac/neu gyflyrau meddygol eraill yn llai tebygol o fynd i'r gwaith - angen dilyn canllawiau cenedlaethol. Bydd staff sydd â gorbryder efallai'n ei gweld hi'n anodd mynd i'r gwaith heb gael eu sicrhau. Adnabod staff sy'n gweithio gartref a staff sydd ar gael i weithio yn yr ysgol. Adnabod staff sydd â chyfrifoldebau gofal plant a gwneud rota bosibl. Ysgol i ystyried ail leoli staff i sicrhau tegwch a chydbwysedd. Darpariaeth i ddygwyr yn yr ysgol ac adref i fod yr un fath e.e. dewis a dethol, ychydig o dasgau ffocws dyddiol ac/neu brosiect thematig i'w gyflwyno'n electronig. Staff i weithio mewn timau (CS, CA2, Blynyddoedd Cynnar ac ati) i gynllunio ac ymateb i waith plant. 				<ul style="list-style-type: none"> Dilyn canllawiau cenedlaethol/leol ar asthma/cyflyrau meddygol eraill. Arweiniad i ysgolion ar gymarebau athro/dysgwr - yn enwedig yn y Cyfnod Sylfaen. Ni ddylai unrhyw un sydd wedi derbyn llythyr cysgodi fod yn bresennol ar hyn o bryd (yn unol â LIC). 		
Dysgwyr a Staff	Asesu'r risg i staff a dysgwyr bregus (agored i ddal Covid-10 ac/neu oherwydd diffyg cyswllt â'r ysgol)	<ul style="list-style-type: none"> Mae gan ysgolion dealltwriaeth o staff a dysgwyr sydd yn 'fregus' o dan y gofynion, ac mae mesurau diogelwch ar waith. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Creu cofrestr staff a dysgwyr sydd yn 'fregus'. Bydd angen ei diweddarw wrth i'r sefyllfa ddeinamig hon newid a bydd angen cyfleu unrhyw newid mewn statws mewn da bryd cyn i'r statws newydd ddechrau. Grwpiau neu unigolion 'bregus' i gael asesiadau risg unigryw os nad yw asesiadau risg arferol Covid-19 yn briodol i'w sefyllfaoedd. Os bydd unrhyw ddygwyr neu staff ar feddyginiaeth, gofalwch ei bod yn cael ei chadw yn yr ysgol ac nid ei hanfon gartref i osgoi unrhyw halogiad posibl. 				<ul style="list-style-type: none"> Dylid gwneud hyn mewn partneriaeth â'r ALL i sicrhau cysondeb ac ymgynghori priodol â'r holl randdeiliaid. 		
Dysgwyr a Staff	Dangos symptomau yn yr ysgol - Gweithwyr, Dysgwyr, Rhieni/Gofalwyr	<ul style="list-style-type: none"> Ni ddylai gweithwyr, dysgwyr neu rieni/gofalwyr sy'n teimlo'n wael/dangos symptomau Covid-19 fynd i'r ymweld â'r ysgol. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Ni ddylai gweithwyr, dysgwyr neu rieni/gofalwyr sy'n teimlo'n wael/dangos symptomau Covid-19 fynd i'r ymweld â'r ysgol. Os bydd unrhyw un yn cael ei daro'n wael yn yr ysgol, rhaid iddynt adael yr ysgol cyn gynted ag y bo modd a dilyn canllawiau hunan ynysu. Ysgol i fonitro absenoldeb salwch dysgwyr a dweud wrth yr ALL am unrhyw achos a amheuir o symptomau Covid-19. 				<ul style="list-style-type: none"> Dylai ysgolion a lleoliadau gael gweithdrefnau clir os yw dysgwyr neu staff yn dechrau dangos symptomau ar y safle. Mae angen i'r staff a'r rhieni/gofalwyr ddeall y rhain yn llawn. Dylid cadw'r rhai sy'n dangos y symptomau ar wahân hyd nes y gellir eu casglu a mynd â hwy adref. Yn ddefnyddiol, dylai hyn fod mewn ystafell ar wahân, sy'n cael ei oruchwylio o bellter o ddau fetr. Dylai unrhyw un sy'n arddangos symptomau aros gartref am saith diwrnod. Dylai unrhyw un sy'n byw gyda rhywun sy'n arddangos symptomau ond sy'n aros yn dda aros gartref am 14 diwrnod o'r diwrnod y daeth y person cyntaf yn sâl. 		

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Mesurau Rheoli Ychwanegol			Sylwadau Ychwanegol			Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?	
			Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr			
Dysgwyr a Staff	Anaf i ddysgwyr ar y safle	<ul style="list-style-type: none"> Pe byddai dysgwr yn cael anaf yn yr ysgol, byddai'r staff yn rhoi sylw i'r anaf neu'n trefn i weld meddyg neu fynd i'r ysbyty. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Wrth roi sylw i unrhyw glwyfau ac ati, staff ysgol i ddefnyddio cyfarpar diogelu personol (PPE) pob amser. Gofyn am ganiatâd gan riant/gofalwr i fynd i'r feddygfa neu'r ysbyty yn ystod pandemig. Os oes unrhyw amheuaeth (neu'n methu cysylltu â rhiant/gofalwr), cysylltu â Galw GIG/Gwasanaethau Brys am gyngor. 			<ul style="list-style-type: none"> Mae angen ystyried beth fyddai'n digwydd petai dysgwr yn cael ei anafu'n ddifrifol, neu fod rhywun â chyflwr meddygol angen mynd i'r ysbyty. Wrth gwrs, gellid galw'r gwasanaeth brys ar gyfer rhai digwyddiadau difrifol, ond nid pob tro. A yw staff yn fodlon mynd i'r ysbyty os na allai rhiant/gofalwr ddo i nol y dysgwr? A fyddai'r rhiant/gofalwr yn hapus i'r dysgwr fynd i'r ysbyty yn y lle cyntaf, gan gofio y gallai rhai fod yn amharod i fynd i'r ysbyty ar hyn o bryd? 		
Dysgwyr a Staff	Mynediad at Gyfarpar Diogelu Personol (PPE)	<ul style="list-style-type: none"> Ychydig o gyfarpar diogelu personol ar gael i ysgolion. 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> Ysgolion angen cael mynediad at gyflenwad cyfarpar diogelu personol i gefnogi staff a lleddfau pryder. Angen cyfarpar diogelu personol ar gyfer gofal personol agos nes bydd y rheoliadau wedi'u llacio. 			<ul style="list-style-type: none"> Mae canllawiau LIC yn nodi bod yn rhaid i'r defnydd o PPE gan staff mewn lleoliadau addysg fod yn seiliedig ar asesiad clir o risg, gan ystyried pob lleoliad unigol ac anghenion y dysgwr unigol. Mae gan ysgolion, lleoliadau ac awdurdodau lleol brosesau asesu risg ar waith eisoes y dylid eu defnyddio i ddefnyddio PPE. Yn dilyn unrhyw asesiad risg, lle mae'r angen am PPE wedi'i nodi, dylai fod ar gael yn rhwydd a dylid ei ddarparu. Lle yr asesir bod angen defnyddio PPE, dylai'r holl staff gael eu hyfforddi ar sut i osod PPE a'i dynnu oddi ar y cyfarpar (fel sy'n ofynnol gan Reoliadau Iechyd a Diogelwch) a sicrhau bod staff yn cyfyngu lledaeniad Covid-19. 		
Dysgwyr a Staff	Gwisg ysgol	<ul style="list-style-type: none"> Dysgwyr yn gwisgo gwisg ysgol yn ystod diwrnod ysgol arferol. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Yn wir, gallai'r sefyllfa fod yn waeth oherwydd problemau ariannol rhieni yn ystod cyfnod y cyfyngiadau, yn enwedig heb dâl llawn neu ddim tâl yn dod i mewn i'r tŷ. Mae angen i ysgolion ddangos cydymdeimlad ac efallai llacio rhai o'u rheolau o safbwynt gwisg ysgol. Os bydd dysgwyr yn defnyddio mwy ar y tu allan, gellid annog gwisgo dillad addas. Dylai dillad a wisgir fod yn hawdd eu golchi. 			<ul style="list-style-type: none"> Nid yw'n statudol i ddysgwyr cynradd gael gwisg ysgol. Mae'n bwysig bod y neges hon yn cael ei rhannu gyda'r holl rieni. Ble mae rhieni yn cael trafferthion ariannol, yna dylai ysgolion geisio darparu'r wisg ysgol i'r plentyn/plant. Gallai gwisgo dillad addas hwyluso gweithio tu allan a gallai hefyd gael effaith llesol ar y dysgwr - hwyluso'r trosglwyddo i'r 'normal newydd'. 		
Dysgwyr a Staff	Cod Gwisg Staff	<ul style="list-style-type: none"> Cod gwisg presennol ddim yn ymarferol efallai. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Bu rhywfaint o drafodaeth y dylai staff ystyried golchi eu dillad ar ddiwedd pob diwrnod i leihau'r potensial i drosglwyddo haint. 			<ul style="list-style-type: none"> Efallai bydd ysgolion yn meddwl bod gwisg llai ffurfiol yn fwy addas - yn enwedig oherwydd gellid annog dysgwyr i weithio tu allan. 		
"Y Diwrnod Ysgol"	Cyrraedd yr Ysgol	<ul style="list-style-type: none"> Pob cerbyd (cyhoeddus a phreifat) i gyrraedd yr ysgol a pharcio yn y maes parcio neu ar y brif ffordd. Gall ceir ddefnyddio'r man gollwng i ddysgwyr hŷn. Dysgwyr iau (a rhai dysgwyr hŷn) yn cael eu danfon i'r ysgol gan rieni/gofalwr. Gall fod yn amser prysur tu allan i'r prif adeilad - dibynnu ar gyd-destun yr ysgol. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Trefn bendant ar gyfer dod i mewn i'r ysgol - defnydd posibl o wahanol giatiau/mynedfa i rieni/dysgwyr yn cerdded i'r ysgol i sefydlu system unffordd Ystyried defnyddio meysydd parcio lleol i osgoi tagfeydd diangen. Sefydlu rheolau cadw pellter cymdeithasol unwaith ar safle'r ysgol - o'r giatiau ymlaen. Sefydlu llwybrau o'r giatiau at ddothbarthiadau unigol. Ystyried manteision ac anfanteision amseroedd gwasgarog - gweithio i deuluoedd ond efallai dim grwpiau blwyddyn - efallai gorfod aros ar gychwyn/diwedd y dydd. Wrth ddod i mewn i'r ysgol, ystyried pwyntiau mynediad gwahanol i wahanol ddysgwyr - ydyn nhw'n gallu mynd i mewn i'r dosbarth yn syth o'r tu allan? Pob dysgwr i olchi dwylo yn drylwyr cyn neu wrth fynd i mewn i'r dosbarth. A ellir cadw drysau (ar wahân i ddrwsau tan, toiledau a diogelwch) ar agor i leihau lledaenu haint. 			<ul style="list-style-type: none"> Arweiniad pendant i bawb ar gadw pellter cymdeithasol ar safle'r ysgol. Staff ar rota i oruchwylio rhieni a disgyblion wrth gyrraedd yr ysgol 		

COVID-19 - PARATO I AIL AGOR YSGOLION - ASESAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?
"Y Diwrnod Ysgol"	Cyrraedd y Dosbarth	<ul style="list-style-type: none"> Gyda nifer llai o ddysgwyr, efallai mai ychydig iawn o ddysgwyr fydd ym mhob dosbarth. 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> Pob dysgwr i olchi dwylo cyn/wrth gyrraedd y dosbarth. Golchi dwylo rheolaidd yn ystod y dydd. Symud desgiau/dodrefn i sicrhau cadw pellter cymdeithasol. Pob dysgwr i gael lle/ardal ac offer penodol i weithio. Sefydlu trefn glir ar gyfer dod i mewn i'r dosbarth i'w lle penodol - i gynnwys system unffordd o symud o gwmpas y dosbarth. Adnoddau penodol i bob dysgwr - gawn nhw ddod â rhai eu hunain? Monitro egwyl toiled. Atgoffa o reolau/canllawiau yn rheolaidd drwy gydol y dydd. 				<ul style="list-style-type: none"> Dylai ysgolion a lleoliadau sicrhau bod yr holl staff a dysgwyr yn golchi eu dwylo'n rheolaidd a bod y cyfleusterau hyn ar gael. Dylid eu golchi gyda sebon a dŵr am o leiaf 20 eiliad. Dylai staff hefyd sicrhau bod dysgwyr yn cael eu hatgoffa o dechnegau effeithiol o olchi dwylo. Dylai golchi dwylo'n rheolaidd gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> wrth gyrraedd ac wrth adael yr ysgol neu'r lleoliad cyn ac ar ôl trafod bwyd cyn ac ar ôl trafod gwrthrychau ac offer a allai fod wedi cael eu defnyddio gan eraill lle bu unrhyw gyswllt corfforol ar ôl i bobl chwythu eu trwyn, disian neu beswch. 		
"Y Diwrnod Ysgol"	Addoli ar y cyd a Gwasanaethau	<ul style="list-style-type: none"> Addoli ar y cyd/gwasanaethau dyddiol yn unol ag amserlen yr ysgol. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Dim addoli ar y cyd fel ysgol gyfan/cyfnod allweddol na gwasanaethau. Cynnal addoli ar y cyd mewn dosbarthiadau unigol. 						
Tud. 208 "Y Diwrnod Ysgol"	Teithio o gwmpas yr ysgol	<ul style="list-style-type: none"> Caiff dysgwyr eu cefnogi gan oedolion a'u hatgoffa o'r disgwyliadau o ran cadw pellter cymdeithasol. Ychydig iawn o deithio oherwydd niferoedd isel. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Dim mwy na xx% o boblogaeth yr ysgol i gael mynediad yr un pryd, canolbwyntio ar grwpiau blaenoriaeth LIC ar gyfer mynediad. Mapio a marcio pellter cymdeithasol ar draws yr ysgol. Posteri yn atgoffa pawb i gadw pellter yn amlwg i bawb. Lleihau teithio o gwmpas yr ysgol drwy aros yn yr un dosbarth drwy gydol y dydd. Sefydlu trefn/ffenestr ar gyfer egwyl toiled. Cadw pob drws ar agor ar wahân i ddrysu tân, toiled a diogelwch. Sefydlu system unffordd drwy'r ysgol (defnydd posibl o lwybrau tu mewn a thu allan) ac/neu goridorau wedi'i marcio'n glir ar gyfer cerdded ar yr ochr chwith yn unig. Gofalu bod manau cyhoeddus mor glir â phosibl o gyfyngiadau. Os bydd y tywydd yn ddrwg, lleihau teithio i weithgareddau yn y dosbarth yn unig, ond bai bod angen mynd i'r toiled. Y tîm gofaluwr lanau pob drws/arwyneb yn rheolaidd drwy gydol y dydd. 				<ul style="list-style-type: none"> Canllawiau eglur ar ofynion cadw pellter cymdeithasol. 		
"Y Diwrnod Ysgol"	Y Cyfnod Sylfaen (CS)	<ul style="list-style-type: none"> Gall rhai dysgwyr eisoes fod yn mynd i'r hybiau os yw eu rhieni yn weithwyr allweddol/bregus. Dysgu o Bell ar waith ar gyfer holl ddisgyblion y Cyfnod Sylfaen ar hyn o bryd. 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> Amserlen weledol i staff a dysgwyr gydag ardaloedd dynodedig gan gynnwys defnyddio'r tu allan ar adegau penodol. Amser carped/eistedd i fod cyn lleied â phosibl. Dylai dysgwyr eistedd ar farc dynodedig ar y llawr. Un aelod staff i fod ar gael i ddellio gyda defnyddio'r toiled, hylendid offer a hylendid personol drwy gydol y diwrnod ysgol/sesiwn yn unol â chanllawiau LIC. Gellid rhoi bag adnoddau i ddysgwyr ddefnyddio drwy gydol y dydd a thrê o eitemau i'w defnyddio mewn gweithgareddau dysgu ymarferol a drwy brofiadau. Eitemau i'w diheintio wedi'u defnyddio. Offer mawr, e.e. beics, sgwteri, ceir, i gael eu diheintio ar ôl eu defnyddio. Dysgwyr i ddod i'r ysgol mewn dillad sy'n addas ar gyfer dysgu yn yr awyr agored h.y. ymlacio mewn gwisg ysgol-gan gynnwys hetiau ac eli haul. 				<ul style="list-style-type: none"> Y gweithgareddau dosbarth a fydd yn cael eu gwneud i ystyried y gymhareb oedolyn:plenty. Ystyried trefn trosglwyddo plant CS i rieni ar gychwyn a diwedd y diwrnod ysgol - sut fydd hyn yn gweithio i sicrhau bod oedolion a phlant yn cadw pellter cymdeithasol. 		

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebygolrwydd Dirifoldeb	Sgôr	Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebygolrwydd Dirifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?	
"Y Diwrnod Ysgol"	Amseroedd Egwyl	<ul style="list-style-type: none"> Amseroedd egwyl pan fydd angen ar hyn o bryd, gyda ffrwythau ar gael mewn mannau cyffredin cyhoeddus neu ddosbarthiadau. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Cyflwyno amseroedd egwyl gwasgarog i bob dosbarth a lleihau ymhen amser os yn briodol. Defnyddio'r tu allan, os yn briodol, drwy ddefnyddio drysau allan dosbarthiadau i leihau teithio o gwmpas yr ysgol. Sicrhau bod lefel goruchwyllo gan staff yn briodol amser egwyl. Llefydd bwyta ffrwyth cyffredin i fod ar gau a dysgwyr i ddot â ffrwyth eu hunain efo nhw i'w fwyta yn y dosbarth - ffrwythau i'w bwyta yn y dosbarth. Pob dysgwr i olchi dwylo wrth ddychwelyd o amser egwyl. Gofalu bod pob dysgwr sy'n deall cadw pellter cymdeithasol ond yn dewis peidio â dilyn hyn, yn cael ei atgoffa o'r hyn sy'n ddisgwyliedig. 					
"Y Diwrnod Ysgol"	Amser Cinio	<ul style="list-style-type: none"> Amser cinio tua hanner dydd fel arfer efo un neu ddau eisteddiad, yn dibynnu ar faint yr ysgol. Mae hyn yn cyfyngu ar gadw pellter cymdeithasol. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Cyflwyno amseroedd cinio gwasgarog i sicrhau cadw pellter cymdeithasol yn y ffreutur. Gall hyn olygu cynyddu nifer yr eisteddiadau. Annog dysgwyr i ddot â'u pecyn bwyd eu hunain a'i fwyta yn y dosbarth. Ystyried defnyddio amseroedd chwarae distrwythur ar ôl bwyta i sicrhau cadw pellter cymdeithasol ble'n bosibl e.e. rhannu'r iard chwarae yn ardaloedd. Ystyried posibiliadau cael sesiynau hanner diwrnod i wahanol grwpiau/dosbarthiadau o ddysgwyr, felly yn osgoi'r angen am amseroedd cinio. 					
"Y Diwrnod Ysgol"	Defnyddio'r Ystafell Athrawon	<ul style="list-style-type: none"> Bydd y drefn bresennol mewn ystafell athrawon yn amrywio yn dibynnu ar faint o staff sydd yno. Trefn cadw pellter cymdeithasol eisoes yn cael ei harddel yn y rhan fwyaf o achosion. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Cadw pellter cymdeithasol pob amser. Un person i fynd at y lle bwyd/diod ar y tro. Lleihau cynhwysedd yr ystafell athrawon fel bod modd cadw pellter. Unigolion i baratoi bwyd/diodydd i'w bwyta a'u hyfed eu hunain yn unig. Dim rhannu cyllyll a ffyr/llestri. Unigolion i olchi/cadw eu pethau eu hunain. Unrhyw fotymau cyffwrdd ar offer cegin sy'n cael ei rannu e.e. microdon, i gael eu glanhau cyn eu defnyddio, ac wedyn. Defnyddio biniau gwastraff/biniau ailgylchu agored yn unig. 					
Trefniadau Domestig	Arlwyo	Gall dysgwyr gael prydau amser cinio yn yr ysgol.	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Dylai dysgwyr fwyta yn eu hystafelloedd dosbarth eu hunain lle bo'n bosibl. A fydd dysgwyr yn cael eu hannog i ddot â'u cinio eu hunain? - Holwch adran arlwyo'r ALI. 			<ul style="list-style-type: none"> Dylai'r ddarpariaeth ystyried a ddylai gynnwys brecwast, cinio ac, o bosibl, swper pan fo angen am hyd y gofal. Efallai y bydd angen byrbrydau hefyd. Os yw'n bosibl, dylid gweini bwyd yn yr ystafelloedd lle mae'r dysgwyr yn ymgymryd â gweithgaredd. Mae hyn yn lleihau'r risg o drosglwyddo haint. Dylid glanhau'r ardal yn unol â'r canllawiau ar ôl bwyta. Dylai staff sicrhau eu bod yn parhau i ymbellhau'n gymdeithasol yn ystod amseroedd bwyd a dylai dysgwyr eistedd dau fetr oddi wrth ei gilydd. Yn yr achos hwn, dylid cael gwared ar y byrddau o annibendod, wedi'u diheintio, ac yn weledol lân cyn darparu'r pryd/byrbryd. Os oes unrhyw byrderon, dylai ysgolion a lleoliadau ofyn am gyngor eu tîm iechyd yr amgylchedd lleol am gyngor. Dylai dysgwyr hefyd olchi eu dwylo cyn ac ar ôl bwyta a dylai staff hefyd olchi eu dwylo cyn ac ar ôl gweini bwyd. Efallai y bydd yr ysgol neu'r lleoliad am ystyried darparu prydau ar gyfer staff hefyd er mwyn lleihau nifer y gwrthrychau sy'n cael eu trosglwyddo o'r adeilad ac i'r adeiladau. Dylai awdurdodau lleol a phenaethiaid weithio gyda darparwyr a chyflenwyr bwyd i sicrhau bod hylendid yn cael ei wneud yn drylwyr iawn, gan gynnwys paratoi, defnyddio a gwaredu. Rhaid peidio â rhannu bwyd. Dylid gwahanu unrhyw fyrbrydau yn glir i osgoi hyn Gallai amser cinio ac egwyl gael ei wahanu i gefnogi ymbellhau cymdeithasol. 		

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebygolrwydd			Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebygolrwydd			Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?	
			Dirifoldeb		Sgôr		Dirifoldeb		Sgôr				
Tud. 210	Trefniadau Domestig	Dal/Lledaenu. Methu cadw pellter cymdeithasol wrth roi gofal personol.											
		<ul style="list-style-type: none"> Mae ysgolion wrthi'n dilyn canllawiau Iechyd Cyhoeddus Cymru ar fenig a ffeogau. Gall masgiau wyneb hefyd fod ar gael i staff. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Dilyn canllawiau ar gyfarpar amddiffyn personol gan gynnwys masgiau wyneb, ffeogau a menig. Rhoi gwastraff mewn dau fag. Gofalu bod binau gwastraff yn cael eu gwagio pob diwrnod gan y tîm gofalgwyr. 				<ul style="list-style-type: none"> Adolygwch oriau/arferion glanhau i feithrin hyder y cyhoedd. Mae angen strategaeth ar gyfer unrhyw aelod o'r ysgol sy'n arddangos symptomau Covid-19. Polisi ar waith ar gyfer hysbysu cymuned yr ysgol am unrhyw achosion a gadarnhawyd a'r gallu i olrhain, lle bo hynny'n rhesymol, eraill a allai fod wedi dod i gysylltiad â'r achos a gadarnhawyd. Y Cyngor presennol yw nad oes angen sgrinio tymheredd. Bydd rhieni/gofalgwyr y dysgwyr yn gallu gwirio eu tymheredd. Beth bynnag, ni fydd sgrinio'n nodi pob achos o Covid-19 a gall y dull o wirio'r tymheredd roi staff mewn mwy o berygl o drosglwyddo. Bydd hyn yn cael ei adolygu'n rheolaidd. Wrth gwrs, dylai staff fod yn wyladwros o newidiadau i dymheredd ac arwyddion twymyn y plant. Ni ddylid anfon unrhyw ddysgwyr â symptomau i'r ysgol o gwbl ac mae'n hanfodol bod rhieni/gofalgwyr yn cael eu hannog i weithredu'n unol â hynny. I'r mwyafrif helaeth o ddysgwyr, mae Covid-19 yn salwch ysgafn. Cyngorhwyd dysgwyr sydd wedi'u dosbarthu fel rhai sy'n amddiffyn oherwydd cyflyrau meddygol a oedd yn bodoli eisoes i ymgymryd â mesurau penodol i 'gysgodi'. Mae gan y dysgwyr hyn gyflyrau iechyd sylfaenol difrifol sy'n eu rhoi mewn perygl uchel o salwch difrifol o Covid-19 ac fe'u cynghorir i ddilyn mesurau gwarchod yn drylwyr er mwyn i cadw eu hunain yn ddiogel. Ni ddylai ysgolion ddisgwyl i'r dysgwyr hyn fynychu ysgolion neu leoliadau ar hyn o bryd, a dylent barhau i gael cymorth gartref gymaint â phosibl. Unwaith y bydd rhywun yr amheuir ei fod wedi cael cadarnhad neu fod ganddo symptomau wedi'i nodi, rhaid nodi pob ardal lle mae'r person hwn wedi'i adnabod a'i gadw'n glir. Dylai'r broses o reoli'r ardal fod yn ffisegol lle bo'n bosibl h.y. rhwystrau gydag arwyddion addas neu y tu ôl i ddrysau wedi'u cloi. Dylid glanhau cyn ailfeddiannol yn dilyn canllawiau ' Covid-19: glanhau mewn lleoliadau nad ydynt yn rhai gofal iechyd '. Bydd angen ystyried plant a phobl ifanc sy'n agored i niwed yn glinigol (nad ydynt yn gwarchod) fesul achos, ond wrth gwrs, ni fyddem ond yn disgwyl i'r rhain fod yn bresennol os yw rhieni/gofalgwyr yn fodlon bod hyn yn ddiogel iddynt. Mae risg y bydd dysgwyr (a staff) yn ofidus a hyd yn oed yn crio wrth ddychwelyd i'r ysgol. 			
	Trefniadau Domestig	Ymwelwyr yn yr ysgol	<ul style="list-style-type: none"> Dim ond ymwelwyr hanfodol i ddod i'r brif dderbynfya ac aross i staff ddod i gyfarfod â nhw. Dim ymwelwyr oni bai bod hyn wedi'i drefnu o flaen llaw. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Pob ymwelydd i fod wedi'i drefnu o flaen llaw. Dim ymwelwyr allanol heblaw am ymwelwyr allweddol e.e. nyrs ysgol, gweithwyr cymdeithasol amddiffyn plant. Canslo pob ymweliad/cyswllt anstatudol neu eu gwneud drwy rith gyfarfodydd. Hylif diheintio dwylo a chanllawiau ar weithdrefnau'r ysgol ar gael i bob ymwelydd. Gadael post yn y dderbynfya. Lleihau cyswllt wrth ddanfôn parseli/cyfnwedd dogfennau a defnyddio llofnod/taliadau electronig ble'n bosibl. Person enwebedig yn casglu'r post/parseli a rhoi cadach efo hylif diheintio drostynt. 				<ul style="list-style-type: none"> Cefnogaeth yr ALL i reoli disgwyliadau rhieni ac asiantaethau allanol bod ysgolion yn rhedeg 'yn ôl yr arfer' yn syth. 		
	Trefniadau Domestig	Prosesau glanhau	<ul style="list-style-type: none"> Newid prosesau glanhau i ganolbwyntio ar arwynebau, drysau a manau cyffredin. Gofynnir i bob staff fod yn ystyriol a chefnogi prosesau glanhau. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Cynyddu oriau glanhau nes y dywedir fel arall a chanolbwyntio ar arwynebau, drysau a manau cyffredin. Cynyddu oriau glanhau i sicrhau bod yr holl arwynebau yn cael eu glanhau yn drylwyr ar ddiwedd y diwrnod/shifft. Mae hyn yn golygu cynyddu amser gofalgwyr. 				<ul style="list-style-type: none"> Costau cysylltiedig oherwydd ymateb i asesiad risg. Defnyddio drysau sy'n gweithio efo 'ffob' ble'n bosibl, yn hytrach na bysellbad. 		
Arweiniad a Dogfennau	Adolygu Polisiâu Allweddol	<ul style="list-style-type: none"> Arfarnu'r polisiâu cyfredol i sicrhau y byddant yn gwrthsefyll craffu dan y gofynion presennol. 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> Gosod strwythur adolygu polisi i sicrhau craffu a chymeradwyaeth gan y Corff Llywodraethu. 				<ul style="list-style-type: none"> Cysylltu â'r ALL i rannu arferion gorau a chydymffurfiaeth. 			

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebygolrwydd	Dirifoldeb	Sgôr	Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebygolrwydd	Dirifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?
Arweiniad a Dogfennau	Creu canllawiau ysgol newydd	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r arferion gwaith presennol wedi esblygu yn ystod cyfnod ail bwrpasu ysgolion. Dylai ysgolion ystyried gosod arweiniad newydd ar gyfer y cyfnod ail ymgysylltu nesaf hwn. 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> Datblygu set o ddisgwyliadau ac egwyddorion canllaw i'r holl randdeiliaid. 				<ul style="list-style-type: none"> Gwirio efo Adnoddau Dynol bod unrhyw arweiniad diwygiedig yn cydymffurfio â chytundebau efo Undebau a Chymdeithas. Gall ysgolion fod eisiau ystyried datblygu llawlyfr (copi caled ac/neu ar-lein) i gyfeirio ato ar gyfer y trefniadau gweithredu newydd. 		
Arweiniad a Dogfennau	Larwm Tân/Gadael mewn achos o dân	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n bosib nad oes unrhyw ymarferion tân, profion larwm ac ati wedi cael eu cynnal yn ystod cyfnod y cyfyngiadau. Efallai na fyddai mesurau arferol ysgol yn briodol yn ystod y cyfnod hwn oherwydd cadw pellter cymdeithasol a newidiadau posibl i goridorau/llwybrau allan o adeilad yr ysgol. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Adolygu Asesiad Risg Tân. Profion larwm tân wythnosol, yn ôl yr arfer. Gohirio ymarferion gwagio'r adeilad mewn achos o dân (adolygu'r sefyllfa pob 6 wythnos). Cadw pellter cymdeithasol wrth wagio'r adeilad, os yn ymarferol. Cadw pellter cymdeithasol mewn man ymgynnull tân. 						
Parhad Dysgu	Adolygu dull dysgu o bell i gynnwys mwy o ddysgwyr yn cael cyswllt â'r ysgol.	<ul style="list-style-type: none"> Dysgu o bell wedi'i sefydlu i'r rhan fwyaf o ddysgwyr - cymysgedd o dasgau ar y we, yn seiliedig ar ddewislen, tasgau thematig. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Darpariaeth Dysgu o Bell bresennol i barhau i ddysgwyr yn yr ysgol a thu allan i'r ysgol. Staff i weithio mewn timau i ddarparu'r ddarpariaeth. Arferion da sydd wedi'u hadnabod a'u sefydlu wrth ddysgu o bell i gael eu datblygu. Rhoddyd pwyslais ar les wrth ddysgu o bell - mae angen i hyn barhau a'i gyfoethogi os yn bosibl wrth i ddysgwyr ddechredu i'r 'normal newydd'. Er hynny mae angen cydbwysu hyn efo ystod o dasgau 'academaidd' i ddod â rhyw fath o normalrwydd ac addysg i ddysgwyr. Bydd hyn yn sicrhau tegwch o ran darpariaeth i bob dysgwr. Gellid ffilmio cyflwyniadau athrawon yn y dosbarth a'u llwytho ar 'Seesaw' / Google Classroom er mwyn peidio â dyblygu gwaith. Mae amser yn yr ysgol yn 'amser cyswllt' o ran dysgu o bell ac yn gyfle i ryngweithio'n gymdeithasol (o bell) efo cyfoedion. Drwy ddatblygu ar y ddarpariaeth bresennol, sicrhau cysondeb a thegwch i bob dysgwr, bydd yn ysgafnu llwyth gwaith ac yn helpu efo annibyniaeth a chadw pellter. Gwahaniaeth posibl fydd trefn/amserlen sy'n fwy strwythuredig i ddysgwyr sy'n mynd i'r ysgol. Rota - ai diwrnod neu wythnos, dau/tri diwrnod yr wythnos ar y tro - dibynnu ar flaenoriaeth ac felly niferoedd ym mhob ysgol? 				<ul style="list-style-type: none"> Gellid datblygu ac addasu'r ddarpariaeth wrth i niferoedd dysgwyr godi dros amser - datblygu modelau yn ôl yr amrywiol opsiynau. Bydd o leiaf 3 grŵp o ddysgwyr: <ol style="list-style-type: none"> 1 - Y rheiny sy'n dod yn ôl i'r ysgol ond i amgylchedd gwahanol ac un sydd dan straen o bosib 2 - Y rheiny na allant ddechredu i'r ysgol oherwydd eu bod nhw, neu aelod o'u teulu, yn fregus 3 - Y rheiny na fyddant yn dychwelyd i'r ysgol oherwydd ofn (awgrym cyswllt â statws economaidd gymdeithasol isel) Mae OECD yn awgrymu'n gryf na ddylid gorfodi neb i fynd i'r ysgol. Mae angen i'r holl ddysgwyr hyn gael darpariaeth deg yn unol ag egwyddorion strategaeth dysgu o bell. 		

COVID-19 - PARATO I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebygolrwydd			Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebygolrwydd			Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?
			Dirifoldeb		Sgôr		Dirifoldeb		Sgôr			
Parhad Dysgu	Diwrnod cyflwyno staff i'r prosesau newydd	<ul style="list-style-type: none"> Mae staff wrthi'n gweithio i gefnogi dysgwyr mewn amrywiol ffyrdd - cadw cysylltiad â phawb/dysgwyr bregus, cefnogi dysgu o bell, mynd i Hybiau ar sail rota. Mae rhai aelodau staff yn hunan ynysu ac yn gwarchod, felly'n gweithio o gartref. Mae ysgolion wedi creu amryw byd o ffyrdd i gyfathrebu â staff a gweithio mewn timau fel y bo'n briodol. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Arweiniad clir i'r holl aelodau staff ar resymeg a phwrpas y cyfnod dysgu nesaf gyda lles dysgwyr a'r gweithlu yn flaenoriaeth. Cysuro staff i leihau pryder a straen a achosir wrth ddychwelyd i'r gwaith. Adolygu arferion yr ystafell athrawon i sicrhau y cedwir at drefn cadw pellter cymdeithasol a hylendid. Deall proffil y staffio all ddychwelyd i'r ysgol a'r cwricwlwm a gynigir i gefnogi unrhyw staff sy'n pryderu am ddychwelyd. Gofalu bod y staff i gyd wedi cael cyfle i gymryd rhywfaint o wyliau ers ail bwrpasu ysgolion ar 23 Mawrth, 2020. Ystyried bod anwytho staff yn flaenoriaeth ac adolygu'r llawlyfr staff i gynnig arweiniad a chanllawiau ar gyfer y cyfnod nesaf hwn. Cynnal cyswllt â'r holl staff, fel bod modd i gydweithwyr gefnogi'i gilydd a phartneriaeth efo Undebau a chyfle i holi cwestiynau. Cymorth gan Adnoddau Dynol ar gyfer amodau gwaith staff. 				<ul style="list-style-type: none"> Cymorth i'r holl staff gyda lles a diogelwch yn flaenoriaeth ar draws pob cyfnod i gynnwys cyfarpar diogelu personol i staff. Cyfathrebu a chyswllt rheolaidd i adnabod hyfforddiant ac/neu gwmsela i'r rheiny a adnabyddir. Pwyntiau adolygu rheolaidd i sicrhau lles staff - defnyddio cylchlythyrau/mewnrwyd i sicrhau bod pawb yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf. Cyfluoedd i staff weithio ar y cyd yn yr ysgol ac o fewn cyfnodau/clystyrau i ystyried cymorth ar gyfer dysgu o bell/datblygu cynnig cwricwlwm. Dysgu proffesiynol ar sut i gefnogi dysgwyr ddychwelyd i'r ysgol â mwy o bryderon/trawma a pharhad sgiliau TGCh fel rhan o ddsygu o bell. Cyngor i ysgolion ar statws dyddiau hyfforddiant staff. 		
Tud. 212 Parhad Dysgu	Lles Dysgwyr	<ul style="list-style-type: none"> Mae gan ysgolion ystod o gymorth ar gael i ddsygyr. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Unwaith y bydd ysgolion yn ail ddechrau, ystyriaeth i ddsygyr ddychwelyd at yr athro a'r dosbarth blaenorol am gyfnod byr o amser. Byddai'n haws i ddsygyr gadw pellter cymdeithasol ac ati mewn lleoliad cyfarwydd efo staff cyfarwydd. Dylai gwasanaethau cymorth a lles yr ALI gysylltu ag ysgolion i helpu efo arweiniad yn gysylltiedig â 'thrawma' a, ble bo'n briodol, gwasanaethau profedigaeth. Ble bydd grwpiau blwyddyn yn dychwelyd i'r ysgol, dylai arweinwyr ysgol ystyried: <ul style="list-style-type: none"> - iechyd meddwl a lles dysgwyr, ac adnabod unrhyw ddsygyr allai fod angen cymorth ychwanegol er mwyn bod yn barod i ddsygu; - asesu ble mae dysgwyr arni yn eu dysgu, a chytuno pa addasiadau sydd angen eu gwneud i gwricwlwm yr ysgol dros yr wythnosau nesaf; - adnabod a chynllunio sut oriau i gefnogi addysgu grwpiau anghenion uchel, gan gynnwys dysgwyr difreintiedig, dysgwyr AAA ac Anawsterau a dysgwyr bregus. 				<ul style="list-style-type: none"> Gofalu bod gan ysgolion systemau effeithiol ar gyfer cyfnewid gwybodaeth rhwng staff - adnabod dysgwyr allai bellach fod yn fregus wedi'r cyfnod cyfyngiadau a Covid-19. 		
Parhad Dysgu	Gweithgarwch Corfforol	<ul style="list-style-type: none"> Gwersi AG arferol ddim yn rhan o'r cynnig dysgu ond defnyddio'r maes chwarae ac arwynebau chwarae i gefnogi ymarfer corff a lles. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Yn ôl y cynnig parhad dysgu, ail werthuso gwersi Addysg Gorfforol ac unrhyw faes/ardal tu allan a ddefnyddir i wneud ymarfer corff. Dim gemau goresgyn, chwaraeon unigol/di-gyswllt yn unig. Ystyried adnoddau i gefnogi lles dysgwyr a rôl gweithgarwch corfforol o ran cefnogi iechyd e.e. Joe Wicks, cosmic yoga. Rhoi cadach diheintio ar bob cyfarpar chwaraeon cyn y wers nesaf. Cynnig chwaraeon tu allan os bydd y tywydd yn caniatáu. 						

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?
Parhad Dysgu	Cymorth oedolyn	<ul style="list-style-type: none"> • Ar hyn o bryd, mae'r holl staff ar y rota i sicrhau tegwch a lleihau niferoedd ar y safle ar yr un pryd. • Rota yn seiliedig ar anghenion a niferoedd dysgwyr. • Angen rhagor o gymorth/cyngor i sicrhau y cedwir pellter diogel. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau i weithio ar sail rota. • Rhannu cymorth oedolyn rhwng dosbarthiadau, gan sicrhau bod cymarebau yn briodol i'r angen. 						
Parhad Dysgu	Cyfarpar i ddsygyr sydd ag anghenion arbennig	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd llawer o ddsygyr yn defnyddio'r un cyfarpar yn yr ysgol ac yn eu cartref hefyd. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • Cydlynu efo'r Bwrdd Iechyd i arfarnu beth sydd yn bosibl o ran cael rhagor o gyfarpar i gadw yn yr ysgol. 				<ul style="list-style-type: none"> • Mae angen ystyried y perygl o gario haint. • Trefniadau cludiant hefyd angen eu hystyried gan fod angen i yrwyr tacsï, hefyd gyffwrdd â'r offer. 		
Parhad Dysgu Tud. 213	Trosglwyddo i'r ysgol - Dysgwyr Newydd	<ul style="list-style-type: none"> • Mae rhai ysgolion uwchradd wedi gwneud cyswllt â dysgwyr a rhieni B6 am ffurflenni mynediad, cludiant, dod i adnabod dysgwyr drwy Google Classrooms. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> • Arweiniad clir i'r staff i gyd ar resymeg a phwrpas y cyfnod dysgu nesaf gyda diogelwch a lles dysgwyr a'r gweithlu i gael blaenoriaeth. • Yn dibynnu ar faint yr ysgol, cynhwysedd staffio a'r nifer mwyaf o ddsygyr gaiff fod yn yr adeilad ar y tro tra'n cadw pellter cymdeithasol. • Ystyriaeth i F6 ddychwelyd i ysgolion cynradd am amser dynodedig yn Nhymor yr Hydref i gau pen y mwdwl ar eu cyfnod cynradd a lleddfu pryderon e.e. pythefnos. • Sefydlu grŵp naill fesul ysgol neu grwpiau dewisol. Staff yn rhannu cyfrifoldeb. Os bydd niferoedd staffio ysgol gynradd yn caniatáu, edrych ar y posibilrwydd o athro blwyddyn 6 presennol yn yr ysgol uwchradd. 				<ul style="list-style-type: none"> • Mwy tebygol o fod yn dasg uwchradd/clwstwr. 		
Sicrhau Disgwyliadau	Dim cydymffurfio â rheolau	<ul style="list-style-type: none"> • Rheolau'r safle yn cael eu rhannu â holl weithwyr ysgol, dysgwyr, rhieni/gofalwyr drwy drafodaethau anffurfiol, llythyrau, e-bost ac ati. • Staff yn monitro rheolau'r safle fel y bo angen. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> • Pawb i fod yn ymwybodol o reolau'r safle boed yn weithwyr, dysgwyr, rhieni/gofalwyr. • Arwyddion i atgyfnerthu rheolau'r safle ac arweiniad Covid-19. • Pennaeth/Athrawon dynodedig yn monitro a gweithredu rheolau'r safle a gofynion cadw pellter cymdeithasol. • Cymerir camau disgyblu yn erbyn unigolion sydd yn methu dro ar ôl tro i ddilyn unrhyw reolau safle/ALI. 						

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL GYNRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Parod	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Mesurau Rheoli Ychwanegol	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?
Sicrhau Disgwyliadau	Cyfathrebu â rhieni/gofalwyr	<ul style="list-style-type: none"> Cydnabyddir bod cynnal perthynas effeithiol a chadarnhaol rhwng yr ysgol a'r cartref yn greiddiol ac, yn rhan o hyn, mae ysgolion wrthi'n defnyddio ystod o dduiliau ar gyfer cyfathrebu efo rhieni/gofalwyr i gynnwys galwadau ffôn, defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol, e-bost, testun, defnyddio Hwb a thynnu partneriaid i mewn i gefnogi teuluoedd efo adnoddau. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Rhesymeg a phwrpas pendant dros ysgolion yn ail agor yn helpu rhoi tryloywder a gwybodaeth i rieni/gofalwyr ar ba ddysgwyr sy'n cael blaenoriaeth a pham. Ysgolion yn cael eu cefnogi efo modelau/templodi o'r hyn i'w gynnwys mewn gohebiaeth i rieni/gofalwyr i egluro'r rolau a'r cyfrifoldebau a fydd ganddyn nhw, y dysgwyr, a'r ysgol yn y cyfnod nesaf hwn wrth ddychwelyd i'r ysgol. Rhannu esboniadau a modelau o'r diwrnod ysgol, yn ogystal â dealltwriaeth o ofynion cadw pellter cymdeithasol o fewn adeilad yr ysgol, trosglwyddo ar gychwyn ac ar ddiwedd y diwrnod. 				<ul style="list-style-type: none"> Dylai ysgolion a lleoliadau ddarparu dulliau cyfathrebu clir er mwyn sicrhau bod rhieni/gofalwyr yn deall disgwyliadau. Gallai hyn gynnwys: Rhybudd ymlaen llaw gan rieni ynghylch a fyddant yn anfon eu plant. Cynghorwch y rhieni i ddatgan nad yw eu plant wedi dangos symptomau Covid-19. Eglurder o ran trefniadau trafnidiaeth i ac o safle'r ysgol, bydd hyn hefyd yn cynnwys gollwng a chasglu. Amseru diwrnod ysgol – yn enwedig os yw'r ysgol yn amseroedd cychwyn syfrdanol. Mynedfeydd ac allanfeydd ysgol – gall hyn fod yn wahanol i drefniadau "arferol". Trefniadau bwyta a pholisi hylendid. Gweithdrefnau os yw plentyn yn mynd yn sâl yn ystod amser yn yr ysgol. Trefniadau ar gyfer grwpiau o ddysgwyr drwy gydol y diwrnod ysgol. Protocolau clir ar gyfer plant iach sy'n dychwelyd i'r ysgol yn unig, yn deall beth sy'n digwydd yn ystod y dydd os bydd plentyn yn troi'n sâl. Ysgolion i ystyried y dull o gefnogi teuluoedd cyfan gyda mwy nag un plentyn yn dychwelyd ar yr un pryd. Ysgolion i ystyried sut y gall rhieni roi adborth i ysgolion-holiadur ar farnau am ddychwelyd, adborth ar ddysgu o bell a chymorth sydd ei angen ar blant. Ystyried sut fydd plant yn cyfathrebu efo rhieni dysgwyr newydd ar adegau trosglwyddo allweddol e.e. Meithrin / B2 / B6. 		

Tud. 214

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESAD RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd Difrifoldeb	Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd Difrifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb
		Cynwyo Sesiynau Angydu, Dal i Fyny, Paratoi ar gyfer yr haf a mis Medi' yn ystod tymor yr haf 2019/20 sy'n llywio'r canllawiau hyn, ynghyd â'r cyngor gwyddonol a meddygol diweddaraf. Mae'r canllawiau'n amlinellu'r cyngor iechyd cyhoeddus y mae'n rhaid i ysgolion ei ddilyn			Mae'r risg o blant yn mynd yn ddirifol wael o'r coronafeirws (COVID-19) yn isel iawn, a chaiff bod allan o'r ysgol effaith negyddol ar iechyd. Mae'r ysgol yn bwyt cyswllt hanfodol i iechyd cyhoeddus a gwasanaethau diogelu, sy'n bwysig iawn i les dysgwyr a theuluoedd.			Does dim un dull sy'n addas i bawb. Mae arweinydd ysgolion yn deall anghenion eu hysgolion a'u cymunedau. Gallant ddod i farn wybodus, gan greu cydbwysedd rhwng darpariaeth cwricwlwm a mesurau rheoli risg. Mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn darparu egwyddorion i helpu ysgolion a lleoliadau addysgol i ddod i farn wybodus a lleihau risgiau. Gyda chymorth awdurdodau lleol, disgyblir i ysgolion a lleoliadau weithio'n agos gyda rhieni a staff wrth gytuno ar y dulliau gorau ar gyfer eu hamgylchiadau.	
Logisteg	Adeiladau	• Cyfrifo cynhwysedd ysgol	4	3	12			<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan ALI ddata ar gynhwysedd a gellid cynnal amrywiaeth o fodolau wrth i'r cyngor ar gadw pellter cymdeithasol aeddfedu gyda'r cyngor gwyddonol cyfredol. Dylid gweithredu'r un egwyddorion diogelu i'r ystafell athrawon. Yr egwyddor gyffredinol yw lleihau'r cyswllt rhwng dysgwyr a staff. Gellir cyflawni hyn drwy gadw grwpiau cyswllt ar wahân a chadw pellter rhwng unigolion, lle bo hynny'n bosibl. Nid dewisiadau eraill yw'r rhain a bydd y ddau fesur yn helpu, ond bydd y cydbwysedd rhyngddynt yn newid, gan ddiybnu ar: <ul style="list-style-type: none"> • allu plant i gadw pellter cymdeithasol • cynllun safle'r ysgol • pa mor ymarferol yw cadw grwpiau penodol ar wahân wrth gynnyg y cwricwlwm (yn enwedig yn yr ysgol uwchradd). • Mae cadw pellter rhwng pobl yn adeilad yr ysgol a lleihau'r amser wyneb yn wyneb yn lleihau'r risg o drosglwyddo. Mae iechyd cyhoeddus yn cynghori'n gryf y dylai staff mewn ysgolion uwchradd gadw pellter oddi wrth eu dysgwyr, gan aros ym mlaen y dosbarth ac i ffwrdd o'u cyd-weithwyr lle bo modd. Yn ddefnyddol, dylai oedolion gadw pellter o 2 fetr oddi wrth ei gilydd, ac oddi wrth ddysgwyr. • Dylai ysgolion a lleoliadau wneud mán addasiadau i'r dosbarth i gefnogi cadw pellter cymdeithasol lle bo modd. Dylai hyn gynnwys dysgwyr yn eistedd ochr yn ochr gan wynebu ymlaen, yn hytrach na wynebu ei gilydd, a gallai olygu symud ddefnodyn diangen allan o ddsosbarthiadau er mwyn creu mwy o le. • Ceir cyngor cadarn gan iechyd cyhoeddus bod staff mewn ysgolion uwchradd yn cadw pellter oddi wrth eu dysgwyr, gan aros ym mlaen y dosbarth ac i ffwrdd o'u cyd-weithwyr, lle bo hynny'n bosibl. Yn ddefnyddol, dylai oedolion gadw pellter o 2 fetr oddi wrth ei gilydd, ac oddi wrth ddysgwyr. 	
Logisteg	Yr ystafelloedd	• Gofynion iechyd a diogelwch o safbwynt yr ystafell ddsosbarth a defnyddio lle o fewn yr ysgol.	4	4	16			<ul style="list-style-type: none"> • Mae angen i ysgolion edrych ar y mesurau o ran glanhau, golchi dwylo, toiledau, arlwyio a defnydd o'r gofod cymdeithasol. 	
Logisteg	Cludiant	<ul style="list-style-type: none"> • Penodol iawn i'r ysgol, yn amrywio o ychydig iawn o ofynion gyda'r mwyafrif yn byw o fewn 3 milltir ac yn teithio'n ddiogel i'r ysgol, hyd at ysgolion ble mae mwyafrif y dysgwyr yn cael eu cludo i'r ysgol. • Hefyd, mae angen ystyried dysgwyr bregus y mae arnynt angen trefniadau unigryw. 	3	4	12			<ul style="list-style-type: none"> • Cysylltu â'r ALI am gludiant mewn perthynas â'r diwrnod ysgol a faint fydd angen. • Parhau i leihau niferoedd sydd yn cael cludiant. Bydd rhywfaint o gymysgu uniongyrchol neu anuniongyrchol rhwng plant mewn gwahanol grwpiau cyswllt yn anochel, megis ar gludiant ysgol, wrth dderbyn addysgu arbenigol neu oherwydd cyfyngiadau staffio. Lle na gellir osgoi cymysgu, dylai ysgolion leihau'r risg o drosglwyddo gan ddefnyddio amrediad o fesurau rheoli risg. <p>Bydd pob giât heblaw am y giât ffrynt ar gau.</p> <p>UDA ar y giât i adael bysus a thacsis i mewn ac allan unwaith y bydd yn ddiogel.</p> <p>Rhaid i hyn fod yn berthnasol i bob safle - dylai fod yn hyblyg i bob ysgol.</p> <p>Bydd angen i blant ar fysus fod ar rota hefyd.</p> <p>Creu manau gollwng disgyblion - meysydd parcio gerllaw ac ati.</p> <p>Efallai bydd rhaid i ddysgwyr beidio â defnyddio trafndiaeth cyhoeddus ar adegau prysur ac felly, o ganlyniad, gall ysgolion fod angen ystyried cynnal diwrnod ysgol tu allan i oriau teithio prysur. Cludiant (Mae canllawiau LIC yn cael eu hystyried ar hyn o bryd a bydd angen eu diweddarau)</p> <p>Dylid rhoi ystyriaeth i'r canllawiau cludiant diweddaraf. Lle bo'n bosibl, dylai rhieni a gofalwyr deithio gyda'u plant yn ôl ac ymlaen i'r ysgol, yn ddefnyddol ar droed, neu ar feic, sgwter neu unrhyw ffordd arall o deithio llesol. Dylid cadw pellter cymdeithasol ar y daith i'r ysgol ac oddi yno. Dylai pobl o fwy na dwy aelwyd deithio gyda'i gilydd dim ond os yw cadw pellter cymdeithasol yn bosibl.</p> <p>Mewn unrhyw drefniadau cludiant ysgol, dylid rhoi blaenoriaeth i'r rhai hynny na allant fynychu'r ysgol heb gludiant.</p>	

COVID-19 - PARATO I AIL AGOR YSGOLION - ASESAD RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd Diriffoledeb	Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd Diriffoledeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoleb
Dysgwyr a Staff	Adnabod disgyblion i'w hailintegreiddio	Wrthi'n gweithio ar ddiffiniad LLC o weithwyr bregus ac allweddol - niferoedd presennol sydd angen cymorth yn codi. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn i ysgolion a lleoliadau gynllunio ar gyfer dychwelyd yr holl ddysgwyr yn raddol o ddechrau tymor yr Hydref.	4	3	12			<ul style="list-style-type: none"> • Angen cymorth gan bob gwasanaeth ALL i reoli disgwyliadau rhieni/gofalwyr. • Os na ellir arddel y polisi cadw pellter cymdeithasol yn gaeth, dylid nodi na ddylai'r unigolion hynny fynychu. Dylid eu cefnogi i weithio o gartref. Gallai hyn ddibynnu pam bod ysgolion yn ail agor - addysg, lles neu economi. • Mewn ysgolion uwchradd - gall y cwricwlwm fod yn seiliedig ar brosiect yn dibynnu faint o staff sydd ar gael. • Efallai bydd angen ystyried teuluoedd sydd â mwy nag un plentyn yn yr ysgol. A yw Blwyddyn 10, Blwyddyn 12, Blwyddyn 6 yn flaenoriaeth er enghraifft, neu deuluoedd sydd mewn angen, teuluoedd sy'n gweithio? Y Gymraeg? Ar gyfer ysgolion 1 i 16, a ddylid ystyried dysgwyr Blwyddyn 11 i helpu gyda'u pontio i'r cam nesaf yn eu dysgu? • Rhaid cael cyfarwyddwyd cenedlaethol pendant ar bwy sy'n cael blaenoriaeth ar sail y rheswm dros ail agor ysgolion. Yna rhaid i ysgolion chwilio am y datrsiadau. • Tri grŵp i'w hadnabod: <ol style="list-style-type: none"> 1 - Yn yr ysgol ond mewn amgylchiadau anghyfarwydd 2 - Methu dod i mewn (bregus, ac ati) 3 - Ddim yn fodlon dod i mewn (awgrymu cyswllt â statws economaidd gymdeithasol) • Byddai ysgolion yn annoeth i orfodi unrhyw un i ddod i'r ysgol – efallai bydd angen polisi presenoldeb dros dro ar ysgolion. • Efallai bydd ysgolion eisiau ystyried a yw bregus yn flaenoriaeth, yna dan anfantais digidol yna AAA ac Anawsterau. • Bydd yn hanfodol cadw cofnodion presenoldeb manwl o safbwynt diogelu ac er mwyn cynllunio strategaeth ysgol, ALL a Cymru yn strategol. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn i ysgolion a lleoliadau gynllunio ar gyfer pob dysgwr yn dychwelyd yn raddol o ddechrau tymor yr hydref. 	
Dysgwyr a Staff	Crisialu pwrpas presenoldeb addysgol ar safleoedd ysgol	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd yn anodd gorfodi gofynion presenoldeb arferol gan fydd dymuniadau rhieni/gofalwyr yn amrywion fawr o ran eu disgwyliadau am ddiogelwch eu plant mewn rhaglen ail ymgysylltu. 	4	4	16			<ul style="list-style-type: none"> • Mae angen rhannu unrhyw ganllawiau diwygiedig mewn da bryd â'r holl randdeiliaid i sicrhau cysondeb disgwyliadau a'r hawl i ofyn i ysgolion ac ALL ystyried amgylchiadau unigol. • Dylid gwneud hyn ar ffurf anogaeth yn hytrach na gorfodaeth, oni bai ei fod yn bryder am ddiogelu. • Ni ddylai unrhyw un sydd â symptomau Covid-19 fynd i leoliad am ba bynnag reswm. • Plant cymwys – gan gynnwys grwpiau blaenoriaeth - dylid eu hannog yn gryf i fynd i'r ysgol, oni bai eu bod nhw'n hunan ynysu neu'n fregus (yn yr achos hwn, dylent ddilyn cyngor meddygol). • Os oes rhywun yn eu cartref yn fregus, dylent fynd i'r ysgol dim ond os gellir cadw at reolau cadw pellter cymdeithasol caeth, a bod y plant yn gallu deall a dilyn y cyfarwyddiadau hynny. • Dylai teuluoedd ddweud wrth eu hysgol, fel ag yr arfer, os bydd eu plentyn methu mynd fel y gall staff edrych ar y rheswm efo nhw a rhoi sylw i rwystrau efo'i gilydd. • Dylai ALL ei gwneud hi'n glir na fydd rhieni yn cael eu dirwyo am beidio ag anfon eu plant i'r ysgol ar yr adeg hon, ac ni fydd ysgolion yn cael eu dwyn i gyfrif am lefelau presenoldeb. • Dylai ysgolion barhau i roi gwybod i weithwyr cymdeithasol os nad yw plant sydd â gweithiwr cymdeithasol yn mynd i'r ysgol. 	

COVID-19 - PARATO I AIL AGOR YSGOLION - ASESAD RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd Dirifoldeb		Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd Dirifoldeb		Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb	
Tud. 217	Dysgwyr a Staff	Staff sydd ar gael	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Wrth i gyswllt â mwy o ddysgwyr gynyddu, bydd yr angen i staff sydd angen hunan ynysu hefyd yn codi. Mae staff sydd ag asthma ac/neu gyflyrau meddygol eraill yn llai tebygol o fynd i'r gwaith - angen canllawiau cenedlaethol. Bydd staff sydd â gorbryder efallai'n ei gweld hi'n anodd mynd i'r gwaith heb gael eu sicrhau. 				<ul style="list-style-type: none"> Angen canllawiau cenedlaethol/lleol ar asthma/cyflyrau meddygol eraill. Ni ddylai unrhyw un sydd wedi derbyn llythyr cysgodi fod yn bresennol ar hyn o bryd (yn unol â LIC). Efallai bydd ALL yn dymuno diffinio'r term 'bregus' fel bod gan yr holl randdeiliaid yr un diffiniad. Dylai ysgolion allu adnabod staff sy'n gweithio gartref a staff sydd ar gael yn yr ysgol. Mater ychwanegol yw staff sydd â phlant oedran ysgol, mae angen adnabod hyn a'i ystyried yn y rota Dylai ysgolion ystyried adleoli staff: ni fydd staff sy'n gweithio yn yr ysgol yn gallu gwneud yr un dyletswyddau dysgu o bell. Gall fod angen ystyried adleoli grwpiau i sicrhau tegwch a chydbwysedd ymysg staff. Dylid rhannu darpariaeth ar gyfer profi Covid-19, a dylai'r holl randdeiliaid ei deall. Dylai ALL, Cyrff Llywodraethu ac Uwch Arweinyddion fod yn ymwybodol o les eu staff i gyd, gan gynnwys uwch arweinydd eu hunain, a'r angen i weithredu arferion gwaith hyblyg mewn ffordd sy'n hybu cydbwysedd da rhwng bywyd a gwaith, ac yn cefnogi athrawon ac arweinyddion. <p>Gofynnwn i ysgolion/lleoliadau ac awdurdodau lleol:</p> <ul style="list-style-type: none"> gyfleu disgygliadau clir a chyson ynghylch presenoldeb i rieni/gofalwyr drwy gydol yr haf cyn y flwyddyn ysgol newydd adnabod dysgwyr sy'n amharod neu'n bryderus am ddychwelyd, neu sydd mewn perygl o ymddieithrio. Mae angen datblygu cynlluniau ar gyfer ailymgylltu â hwy. Dylai hyn gynnwys plant a phobl ifanc difreintiedig a bregus, yn enwedig y rhai a oedd yn absennol yn barhaus cyn y pandemig neu nad ydynt wedi ymgylltu â'r ysgol yn rheolaidd yn ystod y pandemig. gweithio'n agos gyda gweithwyr proffesiynol eraill, fel bo'n briodol, i gefnogi'r dychwelyd i'r ysgol, gan gynnwys parhau i hysbysu gweithiwr cymdeithasol y plentyn, os oes ganddo un, am ddiffyg presenoldeb. 		
	Dysgwyr a Staff	Asesu'r risg i staff a dysgwyr bregus	<ul style="list-style-type: none"> Bydd angen i ysgolion lunio cofrestr o staff a dysgwyr sy'n 'fregus' o dan y gofynion presennol. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Bydd angen ei diweddarau wrth i'r sefyllfa ddeinamig hon newid a bydd angen cyfleu unrhyw newid mewn statws mewn da bryd cyn i'r statws newydd ddechrau. 				<ul style="list-style-type: none"> Dylid gwneud hyn mewn partneriaeth â'r ALL i sicrhau cysondeb ac ymgyngori priodol â'r holl randdeiliaid. <p>Bydd profi cyflym ar gael gan raglen Profi, Olrhain, Diogelu GIG Cymru i gefnogi achosion o goronafeirws mewn ysgolion/lleoliadau. Bydd Byrddau Iechyd Lleol yn darparu profion antigen PCR i bawb yn 'swigod' yr ysgol/lleoliad a effeithir (grŵp bach, cyson o ddim mwy na 8), a phawb yn yr ysgol/lleoliad os nad yw'r lleoliad wedi dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru ar gyfer ysgolion ac/neu fesurau Atal a Rheoli heintiau.</p> <p>Gellir darparu a samplio profion antigen cyflym mewn amrywiaeth o ffordd megis defnyddio unedau profi symudol (MTUs), lloerennau profi dros dro a llwybrau gollwng a chasglu. Trafodir y dull profi mwyaf priodol, a chytuno ar hyn, gyda'r holl randdeiliaid.</p>	
	Dysgwyr a Staff	Dangos symptomau yn yr ysgol - Gweithwyr, Dysgwyr, Rhieni/Gofalwyr	<ul style="list-style-type: none"> Ni ddylai gweithwyr, dysgwyr neu rieni/gofalwyr sy'n teimlo'n wael/dangos symptomau Covid-19 fynd i'r/ymweld â'r ysgol. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Ni ddylai unrhyw weithwyr, dysgwyr neu rieni/gofalwyr sy'n teimlo'n wael/dangos symptomau Covid-19 fynd i'r/ymweld â'r ysgol. Os bydd unrhyw un yn cael ei daro'n wael yn yr ysgol, rhaid iddynt adael yr ysgol cyn gynted ag y bo modd a dilyn canllawiau hunan ynysu. Ysgol i fonitro absenoldeb salwch dysgwyr a dweud wrth yr ALL am unrhyw achos a amheuir o symptomau Covid-19. <p>Dywed y Prif Swyddog Meddygol nad oes unrhyw dystiolaeth i gefnogi'r angen i wisgo gorchuddion wyneb anfeddygol ar raddfa eang yn y gymuned. Argymhellir y rhain pan na ellir cadw pellter cymdeithasol.</p> <p>Dylid ymateb i unrhyw haint drwy ddefnyddio'r strategaeth Profi, Olrhain, Diogelu. Dylid rheoli achosion o COVID-19 a gadarnhawyd yng nghymuned yr ysgol, a dilyn cyngor y tîm diogelu iechyd lleol i ynysu'r haint.</p>				<p>Mae canllawiau diweddaraf LIC yn argymhell bod mesurau hanfodol yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> pobl sy'n sâl yn aros gartref hyllendid dwylo ac anadlol cadarn gwell trefniadau glanhau ymwneud gweithredol â'r strategaeth Profi, Olrhain, Diogelu ystyried yn ffurfiol sut i leihau cyswllt a chadw i'r eithaf bellter cymdeithasol yn yr ysgol ble bynnag bo'n bosibl ystyried yn ffurfiol sut i leihau'r potensial ar gyfer halogiad cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol <p>Bydd strategaethau i leihau cyswllt yn dibynnu ar amgylchiadau'r ysgol, a bydd hyn yn cynnwys fel a ganlyn (gymaint ag y bo modd):</p> <ul style="list-style-type: none"> grwpio dysgwyr gyda'i gilydd osgoi cyswllt rhwng grwpiau trefnu dosbarthiadau fel bod desgiau yn wynebu'r blaen staff yn cadw pellter oddi wrth ddisgyblion a staff eraill gymaint ag y bo modd. 	

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESAD RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd Difrifoldeb		Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd Difrifoldeb		Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb
Dysgwyr a Staff	Anaf i ddysgwyr ar y safle	<ul style="list-style-type: none"> Pe byddai dysgwr yn cael anaf yn yr ysgol, byddai'r staff yn rhoi sylw i'r anaf neu'n trefn i weld meddyg neu fynd i'r ysbyty. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Wrth roi sylw i unrhyw glwyfau ac ati, staff ysgol i ddefnyddio cyfarpar diogelu personol (PPE) pob amser. Gofyn am ganiatâd gan riant/gofalwr i fynd i'r feddygfa neu'r ysbyty yn ystod pandemig. Os oes unrhyw amheuaeth (neu'n methu cysylltu â rhiant/gofalwr), cysylltu â Galw GIG/Gwasanaethau Brys am gyngor. 				<ul style="list-style-type: none"> Mae angen ystyried beth fyddai'n digwydd petai dysgwr yn cael ei anafu'n ddirifol, neu fod rhywun â chyflwr meddygol angen mynd i'r ysbyty. Wrth gwrs, gellid galw'r gwasanaeth brys ar gyfer rhai digwyddiadau difrifol, ond nid pob tro. A yw staff yn fodlon mynd i'r ysbyty os na allai rhiant/gofalwr ddod i nol y dysgwr? A fyddai'r rhiant/gofalwr yn hapus i'r dysgwr fynd i'r ysbyty yn y lle cyntaf, gan gofio y gallai rhai fod yn amharod i fynd i'r ysbyty ar hyn o bryd? 	
Dysgwyr a Staff	Gwisg ysgol	<ul style="list-style-type: none"> Bydd plant wedi tyfu dros gyfnod y cyfyngiadau, efallai na fydd eu gwisg ysgol yn ffitio bellach. Bydd hyn yn broblem fawr os na roddir llawer o rybudd iddynt ddychwelyd i'r ysgol. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Yn wir, gallai'r sefyllfa fod yn waeth oherwydd problemau ariannol rhieni yn ystod cyfnod y cyfyngiadau, yn enwedig heb dâl llawn neu ddim tâl yn dod i mewn i'r tŷ. Mae angen i ysgolion ddangos cydymdeimlad ac efallai llacio rhai o'u rheolau o safbwynt gwisg ysgol. Corff llywodraethu ysgol sy'n gwneud penderfyniadau ynghylch gwisg ysgol. Fe wnaeth rhai ysgolion lacio eu 				<ul style="list-style-type: none"> Ddylai ysgolion groesawu dysgwyr yn ôl heb wisg ysgol? Mae'n bwysig bod y neges hon yn cael ei rhannu gyda'r holl rieni. Os yn bosib, rhoi amser synhwyrol i rieni roi trefn ar sefyllfa'r wisg ysgol. Ble mae rhieni yn cael trafferthion ariannol, yna dylai ysgolion geisio darparu'r wisg ysgol i'r plentyn/plant. Efallai annog rhieni sy'n cael trafferth i drefnu'r esgidiau a gallai'r ysgol helpu efo'r wisg ysgol, gellid hefyd gofyn i'r Gymdeithas Rieni efo gwerthu/ffeirio. 	
Dysgwyr a Staff	Cod Gwisg Staff	<ul style="list-style-type: none"> Cod gwisg presennol ddim yn ymarferol efallai. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Bu rhywfaint o drafodaeth y dylai staff ystyried golchi eu dillad ar ddiwedd pob diwrnod i leihau'r potensial i drosglwyddo haint. Dylai unrhyw newid i ddisgwyliadau o ran gwisg ysgol 				<ul style="list-style-type: none"> Efallai bydd ysgolion eisiau ystyried gwisg llai ffurfiol. 	
"Y Diwrnod Ysgol"	Cyrraedd yr Ysgol	<ul style="list-style-type: none"> Pob cerbyd i gyrraedd yr ysgol a gollwng mewn un lle canolog. Gofyn i rieni beidio â dod â'u plant ar safle'r ysgol, neu gyfyngu mynediad at adeiladau'r ysgol. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Efallai bydd ysgolion eisiau ystyried amseroedd cychwyn gwasgarog neu wasgaru grwpiau Blwyddyn dros sesiynau bore a phrynhawn ar wahân. Pob dysgwr i aros yn y taci nes daw staff i'w nol nhw. Dysgwyr i ddod i mewn drwy un drws dynodedig a golchi dwylo cyn mynd i'r dosbarth. Efallai bydd ysgolion eisiau ystyried i ddysgwyr aros mewn dosbarthiadau dynodedig ac i'r staff symud i'r dosbarthiadau hyn. 				<ul style="list-style-type: none"> Disgyblion nad ydynt yn yr ysgol yn cael eu denu i gyfarfod â ffrindiau tu allan i'r ysgol a fyddai'n codi peryglon ychwanegol. Dylid parhau i gysylltu o bell â rhiant/gofalwr. Os yw'n bosibl, dylai ysgolion ystyried amseroedd dechrau gwasgarog, neu addasu amseroedd dechrau a gorffen i gadw grwpiau ar wahân wrth iddynt gyrraedd a gadael yr ysgol. Ni ddylai amseroedd dechrau a gorffen gwasgarog leihau nifer yr oriau addysgu. Gall dechrau gwasgarog, er enghraifft, gynnwys cywasgu/gwasgaru cyfnodau rhydd neu amser egwyl ond cadw'r un faint o amser addysgu, neu gadw hyd y diwrnod yr un fath ond dechrau a gorffen yn hwyrach i osgoi'r cyfnod prysur. Dylai ysgolion ystyried sut i gyfleu hyn i rieni/gofalwyr a'u hatgoffa am y broses ar gyfer gollwng plant a'u casglu, gan gofio na chaniateir ymgynnull wrth gât yr ysgol na dod ar safle'r ysgol heb apwyntiad. Dylai ysgolion hefyd gael proses ar gyfer tynnu gorchudd wyneb pan fydd dysgwyr a staff sy'n eu defnyddio yn cyrraedd yr ysgol, a dylid cyfleu hyn yn glir iddynt. Rhaid cyfarwyddo'r dysgwyr i beidio â chyffwrdd tu blaen eu 	
"Y Diwrnod Ysgol"	Cyrraedd y Dosbarth	<ul style="list-style-type: none"> Gall cyfyngiadau'r adeilad olygu ychydig iawn o ddisgyblion ym mhob dosbarth. Wrth weithredu polisi disgyblion statig a staff symudol, byddai'n rhaid i hyn fod ar sail gwaith prosiect. 	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> Symud desgiau i sicrhau cadw pellter cymdeithasol. Pob disgybl i gael ei le ei hun a'i gyfarpar ei hun i weithio Bydd angen i'r amserlen ystyried amser i gymryd egwyl i fynd i'r toiled, fesul dipyn. Wrth lunio amserlen, dylai grwpiau gael eu cadw ar wahân a dylid lleihau'r symud o gwmpas safle'r ysgol. Er mai risg isel yw pasio yn y coridor neu'r lle chwarae, dylai ysgolion osgoi creu coridorau, mynedfeydd ac allanfeydd prysur. Dylai ysgolion hefyd ystyried amseroedd egwyl ac amserau cinio gwasgarog (ac amser ar gyfer glanhau arwynebau yn y neuadd fwyta rhwng grwpiau). 				<ul style="list-style-type: none"> A oes digon o doiledau/cyfleusterau ymolchi yn y bloc addysgu cyfyngedig/dynodedig? A oes digon o gyfleusterau golchi dwylo? Ystyried system unffordd tu mewn a thu allan i'r ysgol Gadael drysau ar agor (ar wahân i ddrysau tân) fel nad oes angen cyffwrdd â dolenni drysau ac ati. Yn yr achos hwn, bydd angen i ysgolion adolygu eu polisiadau diogelu. 	
"Y Diwrnod Ysgol"	Addoli ar y cyd a Gwasanaethau	<ul style="list-style-type: none"> Addoli ar y cyd/gwasanaethau dyddiol yn unol ag amserlen yr ysgol. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Dim addoli ar y cyd fel ysgol gyfan/cyfnod allweddol na gwasanaethau. Cynnal addoli ar y cyd mewn dosbarthiadau unigol. 				<ul style="list-style-type: none"> Dylid cadw grwpiau cyswllt ar wahân lle bo'n bosibl, sy'n golygu y dylai ysgolion osgoi cyfarfodydd mawr fel gwasanaethau boreol neu addoli ar y cyd gyda mwy nag un grŵp. 	

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESAD RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd	Difrifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb
"Y Diwrnod Ysgol"	Amseroedd Egwyl/Cinio	<ul style="list-style-type: none"> Mae risg sylweddol i'r gofyn am gadw pellter cymdeithasol, a gallu staff i blismona gofynion yn ddiogel. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Dylid rhoi ystyriaeth i gwtogi'r diwrnod i leihau grwpiau torfol amser egwyl. Dylid rhoi ystyriaeth bellach i ddileu'r angen am amser cinio drwy gwtogi'r diwrnod a graddoli grwpiau blwyddyn rhwng y bore a'r prynhawn. Gellid parhau i weithredu'r drefn bresennol i blant PYD. 				<ul style="list-style-type: none"> Byddai hyn yn dibynnu ar nifer y disgyblion a faint o dir sydd ar gael - posibl cael ardaloedd ac ati - rheolau chwarae/ymgylltu ac ati - gellid ymgynghori â disgyblion. Byddi angen adolygu cynigion i ddefnyddio'r ffreutur i raddau, neu ddim o gwbl, yn unol â'r arweiniad gan y Llywodraeth ar ysgolion yn darparu prydau ar y safle. <p style="text-align: right;">Ar yr amserlen, dylai grwpiau gael eu cadw ar wahân a dylid lleihau'r symud o gwmpas safle'r ysgol. Er mai risg isel yw pasio yn y coridor neu'r lle chwarae, dylai ysgolion osgoi creu coridorau, mynedfeydd ac allanfeydd prysur. Dylai ysgolion hefyd ystyried amseroedd egwyl ac amseroedd cinio gwasgarog (ac amser ar gyfer glanhau arwynebau yn y neuadd fwyta rhwng grwpiau).</p>	
Trefniadau Domestig	Arlwyio	Gall dysgwyr gael prydau amser cinio yn yr ysgol.	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Dylai dysgwyr fwyta yn eu hystafelloedd dosbarth eu hunain lle bo'n bosibl. A fydd dysgwyr yn cael eu hannog i ddog â'u cinio eu hunain? - Holwch adran arlwyio'r ALL. Dylai ysgolion hefyd ystyried amseroedd egwyl ac amserau cinio gwasgarol (ac amser ar gyfer glanhau arwynebau yn y neuadd fwyta rhwng grwpiau). <p>Dylai ysgolion hefyd ystyried amseroedd egwyl ac amseroedd cinio gwasgarog (ac amser ar gyfer glanhau arwynebau yn y neuadd fwyta rhwng grwpiau).</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl y bydd ceginau ysgol yn agored yn llawn o ddechrau tymor yr hydref ac y bydd gofynion cyfreithiol arferol yn berthnasol o ran darparu bwyd i bob disgybl sydd am ei gael, gan gynnwys y rheiny sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim.</p>				<ul style="list-style-type: none"> Dylai'r ddarpariaeth ystyried a ddylai gynnwys brecwast, cinio ac, o bosibl, swper pan fo angen am hyd y gofal. Efallai y bydd angen byrbrydau hefyd. Os yw'n bosibl, dylid gweini bwyd yn yr ystafelloedd lle mae'r dysgwyr yn ymgymryd â gweithgaredd. Mae hyn yn lleihau'r risg o drosglwyddo haint. Dylid glanhau'r ardal yn unol â'r canllawiau ar ôl bwyta. Dylai staff sicrhau eu bod yn parhau i ymbellhau'n gymdeithasol yn ystod amseroedd bwyd a dylai dysgwyr eistedd dau fetr oddi wrth ei gilydd. Yn yr achos hwn, dylid cael gwared ar y byrddau o annibendod, wedi'u diheintio, ac yn weledol lân cyn darparu'r pryd/byrbryd. Os oes unrhyw bryderon, dylai ysgolion a lleoliadau ofyn am gyngor eu tîm iechyd yr amgylchedd lleol am gyngor. Dylai dysgwyr hefyd olchi eu dwylo cyn ac ar ôl bwyta a dylai staff hefyd olchi eu dwylo cyn ac ar ôl gweini bwyd. Efallai y bydd yr ysgol neu'r lleoliad am ystyried darparu prydau ar gyfer staff hefyd er mwyn lleihau nifer y gwrthrychau sy'n cael eu trosglwyddo o'r adeilad ac i'r adeiladau. Dylai awdurdodau lleol a phenaethiaid weithio gyda darparwyr a chyflenwyr bwyd i sicrhau bod hylendid yn cael ei wneud yn drylwyr iawn, gan gynnwys paratoi, defnyddio a gwaredu. Rhaid peidio â rhannu bwyd. Dylid gwahanu unrhyw fyrbrydau yn glir i osgoi hyn Gallai amser cinio ac egwyl gael ei wahanu i gefnogi ymbellhau cymdeithasol. 	
Trefniadau Domestig	Dal/Lledaenu. Methu cadw pellter cymdeithasol wrth roi gofal personol.	<ul style="list-style-type: none"> Mae ysgolion wrthi'n dilyn canllawiau iechyd Cyhoeddus Cymru ar fenig a ffedogau. Dylai masgiau wyneb fod ar gael i staff. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Dilyn canllawiau ar gyfarpar diogelu personol gan gynnwys masgiau wyneb, ffedogau a menig. Rhoi gwastraff mewn dau fag. Gofalu bod biniau gwastraff yn cael eu gwagio pob diwrnod gan y tîm gofalwyr. Cynyddu oriau glanhau fel bod arwynebau yn cael eu glanhau yn drylwyr ar ddiwedd y dydd/shifft. <p>Dylai ysgolion barhau i ddefnyddio menyf a ffedogau wrth ddarparu gofal personol i blant neu berson ifanc. Mae hyn yn cynnwys gofal personol, ymarferol fel ymolchi, mynd i'r toiled, cymorth cyntaf a rhai gweithdrefnau clinigol megis bwydo â chymorth. Dylid gwisgo masgiau llawfeddygol a sbectol diogelu llygaid sy'n gwrthsefyll hylifau os yw'r asesiad risg yn datgan bod risg o sbasio'r llygaid, er enghraifft drwy beswch, poeri neu chwydu. Dylid defnyddio menyf, gynau sy'n gwrthsefyll hylif, masgiau FFP3 a sbectol diogelu llygaid wrth ymgymryd â gweithdrefnau sy'n cynhyrchu aerosol, megis sugno. Dylid defnyddio menyf a ffedogau wrth lanhau offer neu arwynebau a allai fod wedi'u halogi gan hylifau corff megis poer neu secretiad anadlol.</p>				<ul style="list-style-type: none"> Adolygwch oriau/arferion glanhau i feithrin hyder y cyhoedd. Mae angen strategaeth ar gyfer unrhyw aelod o'r ysgol sy'n arddangos symptomau Covid-19. Polisi ar waith ar gyfer hysbysu cymuned yr ysgol am unrhyw achosion a gadarnhawyd a'r gallu i olrhain, lle bo hynny'n rhesymol, eraill a allai fod wedi dod i gysylltiad â'r achos a gadarnhawyd. Y Cyngor presennol yw nad oes angen sgrinio tymheredd. Bydd rhieni/gofalwyr y dysgwyr yn gallu gwirio eu tymheredd. Beth bynnag, ni fydd sgrinio'n nodi pob achos o Covid-19 a gall y dull o wirio'r tymheredd roi staff mewn mwy o berygl o drosglwyddo. Bydd hyn yn cael ei adolygu'n rheolaidd. Wrth gwrs, dylai staff fod yn wylidwros o newidiadau i dymheredd ac arwyddion twymyn y plant. Ni ddylid anfon unrhyw ddysgwyr â symptomau i'r ysgol o gwbl ac mae'n hanfodol bod rhieni/gofalwyr yn cael eu hannog i weithredu'n unol â hynny. I'r mwyafrif helaeth o ddysgwyr, mae Covid-19 yn salwch ysgafn. Cynghorwyd dysgwyr sydd wedi'u dosbarthu fel rhai sy'n amddiffyn oherwydd cyflirau meddygol a oedd yn bodoli eisoes i ymgymryd â mesurau penodol i ' gysgodi '. Mae gan y dysgwyr hyn gyflirau iechyd sylfaenol difrifol sy'n eu rhoi mewn perygl uchel o salwch difrifol o Covid-19 ac fe'u cynghorir i ddilyn mesurau gwarchod yn drylwyr er mwyn eu cadw eu hunain yn ddiogel. Ni ddylai ysgolion ddisgwyl i'r dysgwyr hyn fynychu ysgolion neu lleoliadau ar hyn o bryd, a dylent barhau i gael cymorth gartref gyfaint â phosibl. Unwaith y bydd rhywun yr amheuir ei fod wedi cael cadarnhad neu fod ganddo symptomau wedi'i nodi, rhaid nodi pob ardal lle mae'r person hwn wedi'i adnabod a'i gadw'n glir. Dylai'r broses o reoli'r ardal fod yn ffisegol lle bo'n bosibl h.y. rhwystrau gydag arwyddion addas neu y tu ôl i ddrwsau wedi'u cloi. Dylid glanhau cyn aiffeddiannol yn dilyn canllawiau ' Covid-19: glanhau mewn lleoliadau nad ydynt yn rhai gofal iechyd '. Bydd angen ystyried plant a phobl ifanc sy'n agored i niwed yn glinigol (nad ydynt yn gwarchod) fesul achos, ond wrth gwrs, ni fydded ond yn disgwyl i'r rhain fod yn bresennol os yw rhieni/gofalwyr yn fodlon bod hyn yn ddiogel iddynt. Mae risg y bydd dysgwyr (a staff) yn ofidus a hyd yn oed yn crio wrth ddychwelyd i'r ysgol. 	

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAD RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd Dirifoldeb	Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd Dirifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoledb	
Trefniadau Domestig	Ymwelwyr â'r Ysgol	<ul style="list-style-type: none"> Dim ond ymwelwyr hanfodol i ddod i'r brif dderbynfia ac aros i staff ddod i gyfarfod â nhw. Dim ymwelwyr oni bai bod hyn wedi'i drefnu o flaen llaw. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Pob ymwelydd i fod wedi'i drefnu o flaen llaw. Dim ymwelwyr allanol heblaw am ymwelwyr allweddol e.e. nyrs ysgol, gweithwyr cymdeithasol amddiffyn plant. Canslo pob ymweliad/cyswllt anstatudol neu eu gwneud drwy rith gyfarfodydd. 			<ul style="list-style-type: none"> Cefnogaeth yr ALL i reoli disgwyliadau rhieni ac asiantaethau allanol bod ysgolion yn rhedeg 'yn ôl yr arfer' yn syth. Dim ymweliadau na chyfarfodydd afraid - gallent fod dros y ffôn neu Teams ac ati Rhaid cadw cydbwysedd rhwng diogelwch y safle a'r polisi o gadw pob drws ar agor ar wahân i ddrysau tân a drysau toiled. <p>Dylai ysgolion a lleoliadau ystyried sut i reoli ymwelwyr eraill â'r safle, megis Contractwyr. Dylent sicrhau bod canllawiau safle ar gadw pellter cymdeithasol a hylendid yn cael eu hegluro i ymwelwyr wrth iddynt gyrraedd, neu o flaen llaw. Dylai ymweliadau ddigwydd y tu allan i oriau ysgol os yw'n bosibl. Dylid cadw cofnod o bob ymwelydd.</p>	
Trefniadau Domestig Tuo. 220	Prosesau Glanhau	<ul style="list-style-type: none"> Newid prosesau glanhau i ganolbwyntio ar arwynebau, drysau a manau cyffredin. Gofynnir i bob staff fod yn ystyriol a chefnogi prosesau glanhau. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Glanhau i ganolbwyntio ar y blociau cyfyngedig a datblygu polisi glanhau trylwyr. Mae mwy o lanhau yn cynnwys glanhau arwynebau sydd yn cael eu cyffordd yn aml gan ddefnyddio cynhyrchion safonol, fel glanedyddion a blew. <p>Mae mwy o lanhau yn cynnwys glanhau arwynebau a gyffyrddir yn aml gyda cynhyrchion safonol, megis glanedydd a channydd.</p> <p>Dylai ysgolion a lleoliadau ddilyn y canllawiau diweddaraf ar lanhau mewn lleoliadau nad ydynt yn rhai gofal iechyd. Mae pwyntiau i'w hystyried a'u gweithredu yn cynnwys rhoi amserlen lanhau ar waith sy'n sicrhau gwella glanhau yn gyffredinol, fel a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> glanhau ystafelloedd/mannau a rennir yn fwy aml ar ôl iddynt gael eu defnyddio gan wahanol grwpiau, neu lanhau'n fwy aml nag arfer arwynebau a gyffyrddir yn aml. Ile bo'n bosibl, mae angen darparu toiledau ar wahân ar gyfer gwahanol grwpiau cyswllt. Lle nad yw hyn yn bosibl, bydd defnyddio diheintydd dwylo cyn mynd i mewn i'r toiled a sicrhau bod y toiledau'n cael eu glanhau'n rheolaidd yn helpu. Rhaid annog dysgwyr i 			<ul style="list-style-type: none"> Costau cysylltiedig oherwydd ymateb i asesiad risg. 	
Arweiniad a Dogfennau	Adolygu Polisiâu Allweddol	<ul style="list-style-type: none"> Arfarnu'r polisiâu cyfredol i sicrhau y byddant yn gwrthsefyll craffu dan y gofynion presennol. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Gosod strwythur adolygu polisi i sicrhau craffu a chymeradwyaeth gan y Corff Llywodraethu. 			<ul style="list-style-type: none"> Cysylltu ag ALL i rannu arferion da a chydymffurfiad. 	

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESIAID RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd Dirifoldeb	Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd Dirifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb
Arweiniad a Dogfennau	Creu canllawiau ysgol newydd	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r arferion gwaith presennol wedi esblygu yn ystod cyfnod ail bwrpasu ysgolion. Dylai ysgolion ystyried gosod arweiniad newydd ar gyfer y cyfnod ail ymgysylltu nesaf hwn. 	3	3	<p>9</p> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu set o ddisgwyliadau ac egwyddorion canllaw i'r holl randdeiliaid. Bydd yn bwysig bod ysgolion yn gwella'r awyru mewn ystafelloedd dosbarth (er enghraifft, drwy agor ffenestri lle bo'n ddiogel gwneud hynny.) Mae awyru da yn hanfodol bob amser. Dylai ysgolion sicrhau bod pob system yn gweithio yn eu dull gweithredu arferol. Dylid defnyddio awyru naturiol trwy agor ffenestri neu awyrellau cyn belled ag y bo modd. Lle bo awyru canolog neu fecanyddol, dylid addasu systemau ailgylchiadol i awyr iach llawn. Os nad yw hyn yn bosibl, dylid gweithredu systemau fel arfer. Os oes gan unedau awyru hidlyddion, sicrhewch ofal priodol wrth newid hidlyddion. 			<ul style="list-style-type: none"> Gwirio efo Adnoddau Dynol bod unrhyw arweiniad diwygiedig yn cydymffurfio â chytundebau efo Undebau a Chymdeithas. Gall ysgolion fod eisiau ystyried datblygu llawlyfr (copi caled ac/neu ar-lein) i gyfeirio ato ar gyfer y trefniadau gweithredu newydd. 	
Tua 221 Arweiniad a Dogfennau	Larwm Tân/Gadael mewn achos o dân	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n bosib nad oes unrhyw ymarferion tân, profion larwm ac ati wedi cael eu cynnal yn ystod cyfnod y cyfyngiadau. Efallai na fyddai mesurau arferol ysgol yn briodol yn ystod y cyfnod hwn oherwydd cadw pellter cymdeithasol a newidiadau posibl i goridorau/llwybrau allan o adeilad yr ysgol. 	3	4	<p>12</p> <ul style="list-style-type: none"> Adolygu Asesiad Risg Tân. Profion larwm tân wythnosol, yn ôl yr arfer. Gohirio ymarferion gwagio'r adeilad mewn achos o dân (adolygu'r sefyllfa pob 6 wythnos). Cadw pellter cymdeithasol wrth wagio'r adeilad, os yn ymarferol. Cadw pellter cymdeithasol mewn man ymgynnull tân. 				
Parhad Dysgu	Adolygu dull dysgu o bell i gynnwys mwy o ddysgwyr yn cael cyswllt â'r ysgol.	<ul style="list-style-type: none"> Mae llawer o ysgolion yn gweithredu efo tua 2% o boblogaeth yr ysgol. Bydd unrhyw ail ymgysylltu yn effeithio'n sylweddol ar y trefniadau hyn. 	4	3	<p>12</p> <ul style="list-style-type: none"> Yn ôl cyfrifiadau cynhwysedd a modelu disgwyliadau, awgrymir y gallai ail ymgysylltu cychwynnol fod rhwng 15% a 40%. 			<ul style="list-style-type: none"> Dylai trefniadau gweithredu edrych ar effaith ymarferol ail ymgysylltu gan ddechrau ar 15% yn wreiddiol a chodi fesul 10%. 	
Parhad Dysgu	Diwrnod cyflwyno staff i'r prosesau newydd	<ul style="list-style-type: none"> Yn rhan o'r rhaglen gynllunio, dylai ysgolion geisio cael rhaglenni datblygiad profesiynol yn seiliedig ar y gweithdrefnau newydd. 	3	3	<p>9</p> <ul style="list-style-type: none"> Gall ysgolion ddymuno ystyried graddoli yr hyfforddiant hwn i sicrhau canllawiau cadw pellter cymdeithasol priodol. 			<ul style="list-style-type: none"> Rhaglen raddol yn cynnwys hyfforddiant ac arweiniad ar yr arferion, y trefniadau a'r polisiau gweithredu newydd, ac amser i staff baratoi'n bersonol. Dylid hefyd rhoi amser i addasu eu dosbarthiadau yn unol â'r trefniadau gweithredu newydd. Gweler polisi a chanllawiau arfer GwE ar Ddysgu Cyfunol 	

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESAD RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd Dirifoldeb	Sgôr	Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd Dirifoldeb	Sgôr	Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb
Parhad Dysgu	Rhaglen Gyflwyno i Ddysgwyr	<ul style="list-style-type: none"> Bydd dysgwyr wedi cael llw o emosiynau a phrofiadau ers 23 Mawrth, 2020. Caiff hyn gryn effaith ar y ddarpariaeth fugeiliol mewn ysgol. 	4	4	16			<ul style="list-style-type: none"> Dylai gwasanaethau cymorth a lles yr ALL gysylltu ag ysgolion i helpu efo arweiniad yn gysylltiedig â 'thrawma' a, ble bo'n briodol, gwasanaethau profedigaeth. Dylid gwneud yn glir i bawb yn y gymuned bod y Cwricwlwm Cenedlaethol yn dal wedi'i atal ac nad oes disgwyl i ysgolion fod yn cyflwyno cwricwlwm tebyg i strwythur a chynnwys yr hyn a gafwyd cyn 23 Mawrth, 2020 hyd nes byd y Cwricwlwm Cenedlaethol wedi'i adfer unwaith eto. Ble bydd grwpiau blwyddyn yn dychwelyd i'r ysgol, dylai arweinydd ysgol ystyried: <ul style="list-style-type: none"> - iechyd meddwl a lles dysgwyr, ac adnabod unrhyw ddsygwr allai fod angen cymorth ychwanegol er mwyn bod yn barod i ddsygu; - asesu ble mae dysgwyr arni yn eu dysgu, a chytuno pa addasiadau sydd angen eu gwneud i gwricwlwm yr ysgol dros yr wythnosau nesaf; - adnabod a chynllunio sut oriau i gefnogi addysgu grwpiau anghenion uchel, gan gynnwys dysgwyr difreintiedig, dysgwyr AAA ac Anawsterau a dysgwyr bregus. - cefnogi dysgwyr Blwyddyn 6 yr ysgolion cynradd i gydweithio â chydweithwyr uwchradd i'w cynnal wrth iddynt drosglwyddo i Flwyddyn 7. Dylai ysgolion wneud eu gorau i gefnogi dysgwyr sy'n mynd i'r ysgol yn ogystal â'r rheiny sy'n aros adref, gan ddefnyddio cymorth dysgu o bell. 	
Tud. 222 Parhad Dysgu	Adolygu'r Cynnig Cwricwlwm	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n annhebygol y gellid ailadrodd y cynnig cwricwlwm safonol a gafodd disgyblion yn Nghymor yr Hydref (2019) dan y cyfyngiadau diwygiedig. 	3	3	9			<ul style="list-style-type: none"> Dylai ysgolion ystyried ailstrwythuro eu cynnig cwricwlwm naill ai ar sail cynnig craidd, craidd + cynnig neu gynnig prosiect. 	
Sicrhau Disgwyliadau	Dim cydymffurfio â rheolau	<ul style="list-style-type: none"> Rheolau'r safle yn cael eu rhannu â holl weithwyr ysgol, dysgwyr, rhieni/gofalwyr drwy drafodaethau anffurfiol, llythyrau, e-bost ac ati. Staff yn monitro rheolau'r safle fel y bo angen. 	2	4	8			<ul style="list-style-type: none"> Pawb i fod yn ymwybodol o reolau'r safle boed yn weithwyr, dysgwyr, rhieni/gofalwyr. Arwyddion i atgyfnerthu rheolau'r safle ac arweiniad Covid-19. Pennaeth/Athrawon dynodedig yn monitro a gweithredu rheolau'r safle a gofynion cadw pellter cymdeithasol. Cymerir camau disgyblu yn erbyn unigolion sydd yn methu dro ar ôl tro i ddilyn unrhyw reolau safle/ALL. 	
Sicrhau Disgwyliadau	Cyfathrebu â rhieni/gofalwyr	<ul style="list-style-type: none"> Cydnabyddir bod cynnal perthynas effeithiol a chadarnhaol rhwng yr ysgol a'r cartref yn greiddiol ac, yn rhan o hyn, mae ysgolion wrthi'n defnyddio ystod o ddulliau ar gyfer cyfathrebu efo rhieni/gofalwyr i gynnwys galwadau ffôn, defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol, e-bost, testun, defnyddio Hwb a thynnu partneriaid i mewn i gefnogi teuluoedd efo adnoddau. Gall negeseuon ar newyddion cenedlaethol a Chymru arwain ar beth dryswch o ran y goblygiadau i'w hardal leol nhw. 	3	4	12			<ul style="list-style-type: none"> Dylai ysgolion a lleoliadau ddarparu dulliau cyfathrebu clir er mwyn sicrhau bod rhieni/gofalwyr yn deall disgwyliadau. Gallai hyn gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> Rhybudd ymlaen llaw gan rieni ynghylch a fyddant yn anfon eu plant. Cyngorhwrch y rhieni i ddatgan nad yw eu plant wedi dangos symptomau Covid-19. Eglurder o ran trefniadau trafniadaeth i ac o safle'r ysgol, bydd hyn hefyd yn cynnwys gollwng a chasglu. Amseru diwrnod ysgol – yn enwedig os yw'r ysgol yn amseroedd cychwyn syfrdanol. Mynedfeydd ac allanfeydd ysgol – gall hyn fod yn wahanol i drefniadau "arferol". Trefniadau bwyta a pholisi hylendid. Gweithdrefnau os yw plentyn yn mynd yn sâl yn ystod amser yn yr ysgol. Trefniadau ar gyfer grwpiau o ddsygwr drwy gydol y diwrnod ysgol. Protocolau clir ar gyfer plant iach sy'n dychwelyd i'r ysgol yn unig, yn deall beth sy'n digwydd yn ystod y dydd os bydd plentyn yn troi'n sâl. Ysgolion i ystyried y dull o gefnogi teuluoedd cyfan gyda mwy nag un plentyn yn dychwelyd ar yr un pryd. Ysgolion i ystyried sut y gall rhieni roi adborth i ysgolion-holiadur ar farnau am dychwelyd, adborth ar ddsygu o bell a chymorth sydd ei angen ar blant. Mae strategaeth gyfathrebu glir yn arbennig o bwysig mewn lleoliadau addysgol a gofal plant, o gofio faint o sylw y mae'r math hwn o ddiwyddiad yn debygol o'i gael gan y cyfryngau. Mae'n hanfodol felly cynnwys cyd-weithwyr o dimau cyfathrebu Iechyd Cyhoeddus Cymru a sefydliadau partner yn gynnar. 	

COVID-19 - PARATOI I AIL AGOR YSGOLION - ASESAD RISG YSGOL UWCHRADD

Grŵp	Maes Pryder	Mesurau Presennol	Tebygolrwydd			Mesurau Ychwanegol	Tebygolrwydd			Sylwadau Ychwanegol	Cyfrifoldeb
			Difrifoldeb	Sgôr			Difrifoldeb	Sgôr			

Tud. 223

Tud. 224

	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?				

Tud. 225

	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodiwyd wedi cael sylw?		

Tud. 226

	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodiwyd wedi cael sylw?			

Tud. 227

	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodiwyd wedi cael sylw?						

Tud. 228

	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodiwyd wedi cael sylw?			

Tud. 229

	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodiwyd wedi cael sylw?			
--	---	--	--	--

Tud. 230

	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodiwyd wedi cael sylw?				

Tud. 231

	A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodiwyd wedi cael sylw?				

Tud. 232

A ydych yn fodlon bod y risgiau a nodwyd wedi cael sylw?	

DASHBOARD GUIDANCE

Click here for an overview of the documents available on the dashboard

Click here for the overarching principles

Click on the "i" for simple guidance on how to use the dashboard

Click on one of the nine boxes to access a range of documents, guidance and templates

Document or template description

Click on the hyperlink to open the document. After opening the document, you can save the document on your PC in the usual way

Click on home icon to return to the menu page

PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS

- Dashboard Overview
- Overarching Principles
- Safety
- Site & Facilities
- Transport
- Staffing
- Teaching & Learning
- Learner Support
- Communication
- Other Key Management Tasks
- WG Guidance Documents
- Risk Assessments
- Overview
- Scoring
- Guidance
- Primary Schools
- Secondary Schools
- Special Schools
- PRU

TEACHING & LEARNING

	DESCRIPTION	HYPERLINKS
1	Primary Teaching and Learning Guidance	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Primary-Teaching-and-Learning-Guidance-Eng.docx
2	Secondary Teaching and Learning Guidance	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Secondary-Teaching-and-Learning-Guidance-Eng-3.docx
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Tud. 233

DASHBOARD OVERVIEW

The intention of this dashboard is to support all school settings across the region with a framework of support. This library of documents for guidance is accessible for schools as needed during these challenging times. There are many documents held within and these have been organised under a variety of themes. To help guide you through this, we hope the following directory is useful. Further documents will be made available over the next few weeks.

CONTENT

Aspects for Consideration	Description of Document
Safety	Suggested supplement for policies in relation to COVID-19
	COVID-19 School Health & Safety Policy Supplement
	Addendum to School Visits Policy
	Guidance for Schools regarding Visitors on School Sites
	Social distancing protocol
	HSE: Working safely during the coronavirus outbreak - a short guide
	NFCC: Covid-19 - Protection - Advice to Businesses
	Covid-19 Supplement for School Policy on First Aid
	WG: Coronavirus and personal protective equipment (PPE)
	Recommended PPE for healthcare workers by secondary care inpatient clinical setting, NHS and independent sector
	Putting on personal protective equipment (PPE)
	Taking off personal protective equipment (PPE)
	Public Health England [PHE]: Putting on and removing Personal Protective Equipment [PPE] - a guide for health and social care settings
Site & Facilities	WG: Coronavirus (COVID-19): educational settings guidance (version 4)
	Site and Facilities - Hygiene protocols
	TU: Preparations of teaching spaces - Commentary and Checklist
	COVID-19 Schools Lettings Policy Supplement [letter template]
	CILIP: COVID-19 Guidance for School Libraries
	Zurich: School Site Reopening: Property Risk Management Guidance
	Cleaning - School COVID-19
	UK Government: COVID-19: Cleaning of Non-healthcare Settings

Tud. 234

CONTENT

Aspects for Consideration	Description of Document
Transport	Travelling safely during the coronavirus pandemic: guidance for the public
Staffing	HR Guidance Document
	All Wales COVID-19 Workforce Risk Assessment Tool
	WG Covid-19 Test Approach
	How to apply for a Covid-19 test
	WG Critical Workers Eligibility
	How are you doing? - Public Health Wales Guidance on well-being
	Education Minister's message to all school staff in Wales
Teaching & Learning	Primary Teaching and Learning Guidance
	Secondary Teaching and Learning Guidance
	Returning to School Feedback Considerations
	Considerations 'Check-in, Catch up' - Primary
	Ten ways of developing Distance Learning - Secondary
	Foundation Phase Provision Considerations
	Foundation Phase Blended Learning Model
	Blended Learning Model KS2 'pick and mix'
	Blended Learning Model KS2 - olympic games
	Blended Learning Model KS2 - outdoor project
	Blended Learning Model KS3 - Learning Together
	Blended Learning Model KS3 - The Environment
	Blended Learning Model KS3- What is for tea? Lasagne
	Blended Learning Guidance and Model KS4
	Summary of Regional Engagement during distance learning
Why consider a Recovery Curriculum?	

Tud. 235

CONTENT	
Aspects for Consideration	Description of Document
Learner Support	Safeguarding Policy Supplement - COVID 19
	COVID-19 Looked After Children (LAC) Policy Supplement
	Aspects for Considerations - Pupil Support & Wellbeing
	Directory Supporting Pupil Support Wellbeing
	PDG Universal Wellbeing and Pupil Support Professional Learning Overview
	Whole School Approach to Wellbeing Toolkit
	The 5 ways and you - questionnaire
	Children's Commissioner for Wales: Coronavirus and Me
Communication	Preparing for the next phase of education - Draft Communication Strategy for Schools
	Letter to parents
	Example parent questions
	Pupil Information Booklet - to be amended for you school
	Bilingual Pupil Information Booklet - to be amended for your school
	Parent Information Booklet - to be amended for your school
	Example Overview for Parents - to be amended by the school
	Draft Guidance for Staff document
	Staff Information Booklet - to be amended for your school
	Example of Secondary Booklet
	Example of Video to Parents
	Recovery Curriculum June 2020 - Ysgol Tir Morfa
	Our Response to COVID-19 - Keeping our school community safe - Ysgol Tir Morfa
COVID-19 Class Protocols - Ysgol Tir Morfa	
Other Key Management Tasks	Risk Assessment Protocol
WG Guidance Documents	Unlocking our society and economy; continuing the conversation
	Leading Wales out of the coronavirus pandemic; a framework for recovery
	Operational guidance for schools and settings: Keep Education Safe (COVID-19)
	Guidance on learning over the summer term: Keep Education Safe (COVID-19)

CONTENT

Aspects for Consideration	Description of Document
Documents to Follow	Safety - Further guidance on specific policies
	Safety - Risk Assessment for staff
	Safety - Premises flow-chart
	Learner Support - Service Profiles for each Local Authority will be provided to schools with information on accessing services for key groups of learners
	Learner Support - Examples of wellbeing measures that schools can use to support all learners
	Learner Support - Regional Guidance on key support / provision such as CAMHS / Careers Wales
	Learner Support - Regional Guidance on Restore Approach and Supporting all learners back to school
	Communication - Further example content/ letters for school to share with parents and learners on expectations of new school arrangements
	Communication - Example of induction procedures of staff and learners

Tud. 237

OVERARCHING PRINCIPLES

Preparation for the Next Phase of Education

On Wednesday 3rd June, the Education Minister, Kirsty Williams, announced that, “All children will have the opportunity to “**Check in, Catch Up, Prepare for summer and September**””. Welsh Government guidance will be published in the week beginning 8th June.

The announcement follows previous publications by Welsh Government:

- ‘**Unlocking our society and economy; continuing the conversation**’ on 15th May 2020.

<https://gov.wales/unlocking-our-society-and-economy-continuing-conversation>

To support this, Welsh Government published a ‘**Decision Framework for the next phase of education and childcare, including key considerations, planning and challenges**’. These documents set out the “current thinking” for how schools, other education settings and childcare providers’ operations will change to allow social distancing and other factors.

- ‘**Leading Wales out of the coronavirus pandemic; a framework for recovery**’ on 24th April 2020.

<https://gov.wales/leading-wales-out-coronavirus-pandemic>

A phased approach is being considered to returning more children and other learners to face-to-face education or childcare. This will not be one decision but a series of decisions over time increasing, or if need be, decreasing the operations of schools or other providers.

It is not yet clear how long social distancing requirements will need to remain in place. So long as these are present, schools and other providers will be limited in the number of children / learners they can accommodate at any one time. We must assume that social distancing will remain in place for the foreseeable future and any decisions will need to take this into account.

The **Decision Framework** sets out the high-level decisions that will need to be taken by Ministers. The “**Check in, Catch Up, Prepare for summer and September**” announcement builds on this and needs to be supported by decisions and activity at each level. Welsh Government will provide high-level guidance but it will be for schools and other providers, working with local authorities and consortia as appropriate, to develop ways of working (in line with that clear guidance), which allow for the return of children / learners to a safe and supportive environment.

Further guidance was published by Welsh Government on 10th June 2020.

<https://gov.wales/operational-guidance-schools-and-settings-keep-education-safe-covid-19>

<https://gov.wales/guidance-learning-over-summer-term-keep-education-safe>

The Education Minister has made it clear that any decision on the re-opening of schools in Wales will be guided by the very latest scientific advice and will be based on the determined five key principles being met:

1.	The safety and mental, emotional and physical well-being of learners and staff.
2.	Continuing our contribution to the national effort and strategy to fight the spread of COVID-19.
3.	The confidence of parents and carers, staff and learners – based on evidence and information – so that they can plan ahead.
4.	Ability to prioritise learners at key points, including those from disadvantaged backgrounds.
5.	Consistency with the Welsh Government’s framework for decision-making, to have guidance in place to support measures such as distancing, managing attendance and wider protective actions.

This Decision Framework outlines three ‘phases’:

- Current Actions
- Preparing for the ‘new normal’
- Working in the ‘new normal’

Preparing for the ‘new normal’ – likely work that will need to be done to prepare for the ‘next phase’.

LAs / GwE / schools need to:

- Begin preparations now, before any decision is made or communicated
- Consider and appropriately support practical, wellbeing and training needs of school staff
- Work with schools to assess risk and capacity, (including likely take up of any additional provision and risks)
- Begin preparations in readiness for changes to operations (consider wide range of practical issues)
- Begin to think about children’s / learners’ needs and appropriate learning experiences
- Build on current provision by schools / Hubs for children of critical workers and vulnerable children
- Build on the work of the Hwb platform in Wales with all schools supporting learners remotely

A one size fits all approach will not work as the variables are numerous and pertinent to each individual school context. Decisions will have to be made at Local Authority level within a National Framework or/and by individual schools to best accommodate the preferred option.

Key responsibilities for guiding the next phase of education	
Tier	Responsibility
Welsh Government	<ul style="list-style-type: none"> Set a clear purpose and rationale for 'new normal'
	<ul style="list-style-type: none"> Set out a Framework and guidance that define the roles of LAs and schools to re-open schools
Local Authorities in partnership with GwE	<ul style="list-style-type: none"> Implement national purpose and rationale for 'new normal'
	<ul style="list-style-type: none"> Adopt National Framework and guidance
	<ul style="list-style-type: none"> Produce a suite of policies to underpin the safe re-opening of schools
	<ul style="list-style-type: none"> Identify the logistics and infrastructure around key areas such as cleaning, catering, transport and capacity to deliver safe re-opening
	<ul style="list-style-type: none"> Undertake appropriate risk assessments for each sector to mitigate and manage safe re-opening
Schools in partnership with LAs and GwE	<ul style="list-style-type: none"> Implement national purpose and rationale for 'new normal'
	<ul style="list-style-type: none"> Adopt National Framework and guidance
	<ul style="list-style-type: none"> Adopt Local authority policies
	<ul style="list-style-type: none"> Undertake specific site risk assessments
	<ul style="list-style-type: none"> Create scenarios and plans to implement national purpose and rationale for opening / 'new normal'
	<ul style="list-style-type: none"> Inform parents and learners

GwE / LA regional practical framework for the 'new normal'	
<p>This practical framework will guide and support schools across the region to plan the specific actions and decisions they will need to take in each phase. A common framework will enable schools to collaborate in sharing ideas and documentation.</p> <p>The framework will include resources to support planning for:</p>	
1.	Health and safety requirements
2.	Site and facilities arrangements
3.	Transport
4.	Staffing arrangements
5.	Blended teaching and learning
6.	Inclusion and pupil support
7.	Key management tasks
<p>Individual schools should use the framework to develop and implement their own more detailed, bespoke plans. These will reflect school phase, type and local context.</p>	

SAFETY

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	Suggested supplement for policies in relation to COVID-19	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Suggested-supplement-for-policies-in-relation-to-COVID-19.pdf
2	COVID-19 School Health & Safety Policy Supplement	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/COVID-19-SCHOOL-HEALTH-SAFETY-POLICY-SUPPLEMENT.docx.pdf
3	Addendum to School Visits Policy	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Addendum-to-Schools-Visits-Policy.pdf
4	Guidance for Schools regarding Visitors on School Sites	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Guidance-for-schools-regarding-visitors-on-school-sites.docx.pdf
5	Social distancing protocol	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/03/Social-distancing-protocol.pdf
6	HSE: Working safely during the coronavirus outbreak - a short guide	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/HSE-Working-safely-during-the-coronavirus-outbreak-a-short-guide.pdf
7	NFCC: Covid-19 - Protection - Advice to Businesses	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/NFCC-Covid-19-Protection-Advice-to-Businesses.pdf
8	Covid-19 Supplement for School Policy on First Aid	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Covid-19-Supplement-for-School-Policy-on-First-Aid.pdf
9	WG: Coronavirus and personal protective equipment (PPE)	https://gov.wales/coronavirus-and-personal-protective-equipment-ppe
10	Recommended PPE for healthcare workers by secondary care inpatient clinical setting, NHS and independent sector	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Recommended-PPE-for-healthcare-workers-by-secondary-care-inpatient-clinical-setting-NHS-and-independent-sector-1.pdf
11	Putting on personal protective equipment (PPE)	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Putting-on-personal-protective-equipment-PPE-1.pdf
12	Taking off personal protective equipment (PPE)	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Taking-off-personal-protective-equipment-PPE-1.pdf
13	Public Health England [PHE]: Putting on and removing Personal Protective Equipment [PPE] - a guide for health and social care settings	https://www.youtube.com/watch?v=-GncQ_ed-9w&feature=youtu.be&app=desktop
14		
15		

SITE & FACILITIES

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	WG: Coronavirus (COVID-19): educational settings guidance (version 4)	https://gov.wales/coronavirus-covid-19-educational-settings-guidance
2	Site and Facilities - Hygiene protocols	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Site-and-Facilities-4.pdf
3	TU: Preparations of teaching spaces - Commentary and Checklist	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/TU-Preparations-of-teaching-spaces-Commentary-and-Checklist.pdf
4	COVID-19 Schools Lettings Policy Supplement [letter template]	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/COVID-19-Schools-Lettings-Policy-Supplement-letter-template.doc
5	CILIP: COVID-19 Guidance for School Libraries	https://www.cilip.org.uk/news/news.asp?id=506793
6	Zurich: School Site Reopening: Property Risk Management Guidance	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/School-Reopening-Guide-1.pdf
Tud. 242	Cleaning - School COVID-19	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Cleaning-Covid-19-1.docx
	UK Government: COVID-19: Cleaning of Non-healthcare Settings	https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-decontamination-in-non-healthcare-settings
10		
11		
12		
13		
14		
15		

TRANSPORT

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	Travelling safely during the coronavirus pandemic: guidance for the public	https://gov.wales/travelling-safely-during-coronavirus-pandemic-guidance-public-html
2	Further guidance to follow	
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

STAFFING

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	HR Guidance Document	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Covid-HR-Document-15-June-2020.docx
2	All Wales COVID-19 Workforce Risk Assessment Tool	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/All-Wales-COVID-19-Workforce-Risk-Assessment-Tool.odt.pdf
3	WG Covid-19 Test Approach	https://gov.wales/welsh-national-covid-19-test-approach-may-2020
4	How to apply for a Covid-19 test	https://gov.wales/apply-coronavirus-test
5	WG Critical Workers Eligibility	https://gov.wales/coronavirus-critical-key-workers-test-eligibility
6	How are you doing? - Public Health Wales Guidance on well-being	https://phw.nhs.wales/topics/latest-information-on-novel-coronavirus-covid-19/how-are-you-doing/
7	Education Minister's message to all school staff in Wales	https://hwb-team-storage.s3-eu-west-1.amazonaws.com/ContentTeam/open-letter-to-all+school-staff-in-wales.pdf
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

TEACHING & LEARNING

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	Primary Teaching and Learning Guidance	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Primary-Teaching-and-Learning-Guidance-Eng.v3.docx
2	Secondary Teaching and Learning Guidance	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Secondary-Teaching-and-Learning-Guidance-Eng-3.docx
3	Returning to School Feedback Considerations	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Return-to-School-Feedback-considerations-Eng.docx
4	Considerations 'Check-in, Catch up' - Primary	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Considerations-Check-in-Catch-up.pdf
5	Ten ways of developing Distance Learning - Secondary	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Ten-Ways-to-Develop-Distance-Learning-Secondary.docx
6	Foundation Phase Provision Considerations	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/FP-Provision-Considerations.docx
7	Foundation Phase Blended Learning Model	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Foundation-Phase-Blended-Learning-Model-Eng.docx
8	Blended Learning Model KS2 'pick and mix'	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Blended-Learning-Model-KS2-Eng.docx
9	Blended Learning Model KS2 - olympic games	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Blended-Learning-Model-KS2-Eng-2.docx
10	Blended Learning Model KS2 - outdoor project	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/KS2-Project-Blended-Learning-Model-1.docx
11	Blended Learning Model KS3 - Learning Together	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Learning-Together.pdf
12	Blended Learning Model KS3 - The Environment	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/KS3-Model-1-With-Blended-Learning.docx
13	Blended Learning Model KS3- What is for tea? Lasagne	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/KS3-Model-2-Blended-Learning.docx
14	Blended Learning Guidance and Model KS4	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Blended-Learning-Model-KS4.docx
15	Summary of Regional Engagement during distance learning	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Summary-of-Regional-Engagement-Eng.docx
16	Why consider a Recovery Curriculum?	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Why-consider-a-Recovery-Curriculum.pdf

LEARNER SUPPORT

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	Safeguarding Policy Supplement - COVID 19	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/COVID-19-Safeguarding-Policy-Supplement.pdf
2	COVID-19 Looked After Children (LAC) Policy Supplement	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/COVID-19-Looked-After-Children-LAC-Policy-Supplement.pdf
3	Aspects for Considerations - Pupil Support & Wellbeing	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Aspects-for-Considerations-Pupil-Support-Wellbeing.docx
4	Directory Supporting Pupil Support Wellbeing	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Directory-Supporting-Pupil-Support-Wellbeing-English-version.pdf
5	PDG Universal Wellbeing and Pupil Support Professional Learning Overview	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/PDG-UNIVERSAL-WELLBEING-AND-PUPIL-SUPPORT-PROFESSIONAL-LEARNING-OVERVIEW-Eng.pdf
6	Whole School Approach to Wellbeing Toolkit	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/A-Whole-School-Approach-to-Wellbeing-Toolkit-Eng-2018.pdf
Tud. 246	The 5 ways and you - questionnaire	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/5-ways-to-wellbeing-personal-questionnaire .docx
	Children's Commissioner for Wales: Coronavirus and Me	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/FINAL_formattedCVRep_EN.pdf
6	Supporting physical and mental well being through distance learning	https://hwb.gov.wales/distance-learning/supporting-physical-and-mental-well-being-through-distance-learning/
10		
11		
12		
13		
14		
15		

COMMUNICATION

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	Preparing for the next phase of education - Draft Communication Strategy for Schools	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Preparing-for-the-next-phase-of-education-Draft-Communication-Strategy-for-Schools.pdf
2	Letter to parents	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Llythyr-i-rieni_Letter-to-parents.docx
3	Example parent questions	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Example-parent-questions.pdf
4	Pupil Information Booklet - to be amended for your school	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Pupil-Information-Booklet-Covid-1.docx
5	Bilingual Pupil Information Booklet - to be amended for your school	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Llyfryn-Disgybl-Pupil-Booklet-Dwvieithog.docx
6	Parent Information Booklet - to be amended for your school	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Parent-Information-Booklet.docx
7	Example Overview for Parents - to be amended by the school	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Example-overview-for-parents.docx
8	Draft Guidance for Staff document	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Draft-guidance-for-staff-document.docx
9	Staff Information Booklet - to be amended for your school	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Staff-Information-Booklet-Covid-19.docx
10	Example of Secondary Booklet	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/School-Wider-Opening-Handbook.docx
11	Example of Video to Parents	https://youtu.be/ji52lbfk4IQ
12	Recovery Curriculum June 2020 - Ysgol Tir Morfa	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Recovery-Curriculum-Tir-Morfa-June-2020.pdf
13	Our Response to COVID-19 - Keeping our school community safe - Ysgol Tir Morfa	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Our-Response-to-COVID-19-SYMBOLS-YTM.pdf
14	COVID-19 Class Protocols - Ysgol Tir Morfa	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/COVID-19-Class-Protocols-YTM.pdf
15		

OTHER KEY MANAGEMENT TASKS

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	Risk Assessment Protocol	https://www.gwegogledd.cymru/wp-content/uploads/2020/06/Risk-Assessment-Protocol.pdf
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Tud. 248

WG GUIDANCE DOCUMENTS

DESCRIPTION		HYPERLINKS
1	Unlocking our society and economy; continuing the conversation	https://gov.wales/unlocking-our-society-and-economy-continuing-conversation
2	Leading Wales out of the coronavirus pandemic; a framework for recovery	https://gov.wales/leading-wales-out-coronavirus-pandemic
3	Operational guidance for schools and settings: Keep Education Safe (COVID-19)	https://gov.wales/operational-guidance-schools-and-settings-keep-education-safe-covid-19
4	Guidance on learning over the summer term: Keep Education Safe (COVID-19)	https://gov.wales/guidance-learning-over-summer-term-keep-education-safe
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

RISK ASSESSMENT OVERVIEW

FIVE PRINCIPLES FOR RETURNING TO SCHOOL

1.	The safety and mental, emotional and physical wellbeing of learners and staff.
2.	Continuing contribution to the national effort and strategy to fight the spread of COVID-19.
3.	Having the confidence of parents, staff and learners – based on evidence and information – so that they can plan ahead.
4.	Ability to prioritise learners at key points, including those from disadvantaged backgrounds.
5.	Consistency with the Welsh Government’s framework for decision making, to have guidance in place to support measures such as distancing, managing attendance and wider protective actions.

QUESTIONS TO CONSIDER

On the assumption that there will need to be fewer pupils in school at first, what is your preferred model for achieving this? Is it better to have all pupils in on a rota basis, or specific year groups?
How far should government mandate who should be in school and how much should schools be able to decide for themselves?
What are the specific actions and decisions schools / trusts have to take before June 29th?
Purpose and expectations, Timescale, Safety Policies, Risk assessments and regulations, Site and facilities, Transport, Staffing, Teaching and learning
What pre-requisites need to be in place before schools can open further?
What pre-requisites need to be in place before schools can open further?
In particular, if schools were required to plan for the return of more pupils, how might social distancing be implemented, and how might this vary from school-to-school?
Are there any situations that schools might be facing that would make it impossible for them to expand their opening in 3 weeks (e.g. contractors having gone bust), and would necessitate a ‘window’ of re-opening (i.e. between date A and date B)?

The following may be a starting point to scope your risk assessment and strategic response in-line with the latest government approved scientific directives

•	Conduct a staffing profile
•	Profile your accommodation capacity under current social distancing requirements
•	Profile accommodation health and safety requirements
•	Profile staffing deployment in relation to school based activity and distance learning requirements
•	Profile transport implications
•	Profile daily routines

RISK ASSESSMENT SCORING

SEVERITY	5	5	10	15	20	25	LIKELIHOOD		SEVERITY	
	4	4	8	12	16	20	5	Almost Certain – Very High Risk	5	Fatality – Very High Risk
	3	3	6	9	12	15	4	Probable – High Risk	4	Severe incapacity – High Risk
	2	2	4	6	8	10	3	50/50 – Medium Risk	3	Absent 3 weeks – Medium Risk
	1	1	2	3	4	5	2	Improbable – Low Risk	2	Absent less than 1 day – Low Risk
		1	2	3	4	5	1	Almost impossible – Low Risk	1	Insignificant – Low Risk
LIKELIHOOD										
1 - 4 LOW			5 - 9 MEDIUM			10 - 15 HIGH		16 - 25 VERY HIGH		
Continue with existing control, however monitor for changes. Implement any additional control measures required, within the timescales given in the risk assessment.			Requires attention to reduce the rating as well as regular ongoing monitoring. Implement any additional control measures required, within the timescales given in the risk assessment.			Requires immediate attention to bring the risk down to an acceptable level. Implement the control measures required, within the timescales given in the risk assessment and continue to review working practices to reduce the probability of an accident to the lowest possible level.		Stop immediately – the risk is too high. Take immediate action to reduce the risk to the lowest level possible.		

Tud. 251

HOW TO USE THE COVID-19 PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS RISK ASSESSMENT

- This an exemplar risk assessment (RA) provided for schools across North Wales. It includes a number of issues to be considered in a number of different areas.
- They have been grouped together as follows:
 - Logistics
 - Guidance and Documents
 - Learners and Staff
 - Continuity of Learning
 - The School Day
 - Ensuring Expectations
 - Domestic Arrangements
- Schools may use the filters to focus on a particular area of concern / share responsibility for an area.
- All schools will need to amend the narrative to reflect their own unique situation. Scoring for the additional controls has been left empty so schools will need to complete this to reflect the controls being put in place within their own school setting.
- School should refer to national and local guidance when completing the document. A number of useful and relevant guidance and documents will follow shortly.
- You may choose to download the risk assessment on to your PC using the download button on the right hand side of the spreadsheet.

Fud. 252

Click on the icon to access the scoring table

Click on the icon to clear the filters

Click on the "down arrow" to filter the information if required

Double left click within a cell to amend and input content. Press Alt and Return to start a new line. You will need to unlock the spreadsheet first.

Click on "drop down" to select a score for each identified risk

Click to download the RA on to your PC

Click to unlock / lock the spreadsheet

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SECONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT												
Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Logistics	Accommodation	<ul style="list-style-type: none"> • School capacity calculation 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Capacity calculations suggest that a standard 56 m² could accommodate 8 learners under 2 metre social distancing. • For a typical school with a variety of accommodation this would suggest a potential capacity of 35% of normal usage. • The modal average classroom, with furniture and additional staff, is 6 learners. • Schools may wish to apply other constraining factors or look to phase capacity from a range of 20% to 40% dependent on their individual constraints. • Schools may wish to start at the lower range and on the basis of experience adjust capacity over subsequent weeks. 				<ul style="list-style-type: none"> • LAs have capacity data and it may be possible to run a variety of models as the advice on social distancing matures with the prevailing scientific advice. • The same safeguarding principles should be applied to staffroom. 		
Logistics	Accommodation Function	<ul style="list-style-type: none"> • Health and safety requirements related to school classroom and infrastructure usage. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Schools will need to conduct an audit of controls related to cleaning, hand washing, toilets, catering and social space usage. 				<ul style="list-style-type: none"> • Schools need to ensure that all the necessary health and safety checks have been undertaken after period of closedown such as Legionnaires' disease, sprinkler and fire alarm testing, dust extraction, etc. • Please note this is not an exhaustive list and schools will need to liaise with their Health and Safety advisers for a comprehensive assessment. 		

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Logistics	Accommodation	<ul style="list-style-type: none"> School capacity calculation 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> Capacity calculations suggest that a standard 56 m² could accommodate 8 learners under 2 metre social distancing. For a typical school with a variety of accommodation this would suggest a potential capacity of 35% of normal usage. The modal average classroom, with furniture and additional staff, is 6 learners. Schools may wish to apply other constraining factors or look to phase capacity from a range of 20% to 33% dependent on their individual constraints. Schools may wish to start at the lower range and on the basis of experience adjust capacity over subsequent weeks. 				<ul style="list-style-type: none"> LAs have capacity data and it may be possible to run a variety of models as the advice on social distancing matures with the prevailing scientific advice. In primary schools, WG guidance recognises that it is not practicable to expect learners to maintain social distancing of 2 metres. You should however seek to ensure some distancing between learners. This is based on medical advice and evidence which suggests that the risk of infection and transmission for children is likely to be lower. Practitioners should recognise that younger children will not be able to maintain social distancing at all times but you should seek to maintain some distancing where possible. 		
Logistics	Accommodation Function	<ul style="list-style-type: none"> Health and safety requirements related to school classroom and use of space within the school. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Schools will need to conduct an audit of controls related to cleaning, hand washing, toilets, catering and social space usage. 				<ul style="list-style-type: none"> Schools need to ensure that all the necessary health and safety checks have been undertaken after period of closedown such as Legionnaires' disease, sprinkler and fire alarm testing, dust extraction, etc. Please note this is not an exhaustive list and schools will need to liaise with their Health and Safety advisers for a comprehensive assessment. 		
Tud. 253 Logistics	Transport, Access to Site and Car Park	<ul style="list-style-type: none"> Very school specific, ranging from minimal requirements with the majority living within 3 miles with safe travel to school to schools that require the majority of their learners to be transported to school. In addition, consideration needs to be given to vulnerable learners requiring bespoke arrangements. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Employees should attend the workplace on foot or by using personal mode of transport in preference to public transport. Employees should not car share (unless in same household). Physical distancing must be observed in the car park with adequate space between vehicles therefore likely reduced car park capacity. Learners and parents / carers should attend the school on foot or by using personal mode of transport in preference to public transport. Learners and parents / carers should not car share with other families. Physical distancing must be observed in the car park / drop off points with adequate space between other people / vehicles. Learners travelling by school bus will be subject to social distancing rules. Learners travelling by taxi transport will be subject to social distancing rules. 				<ul style="list-style-type: none"> Gates for entry will be clearly identified and all others locked. SLT on gate to let taxis and buses in and out once safe. 		
Learners & Staff	Identification of learners to reintegrate	<ul style="list-style-type: none"> Currently working on Welsh Government (WG) definition of vulnerable and key workers - current numbers requiring support increasing. 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> Needs led reintegration. Reduce need for mixing of classes Individual risk assessments of all learners with care plans. Begin with 20% capacity and increase as successful. Unless managed very carefully this could cause the school to be closed for a long period. 				<ul style="list-style-type: none"> Consider reintroducing learners in blocks or cohorts, such as a different group of learners each week. This does not necessarily need to be decided by year groups. Schools could consider mixing year groups and this will allow children of the same household to attend at the same time. This should also be considered for children of critical workers and vulnerable children. Also consider three possible identifiable groups: <ol style="list-style-type: none"> In school but in unfamiliar circumstances Not able to come in (vulnerable, etc) Not willing to come (suggested link with socio-economic status) 		

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Tud. 254	Learners & Staff	Clarifying purpose of educational attendance on school sites										
		<ul style="list-style-type: none"> Standard attendance demands will be difficult to enforce as the wishes of parents / carers will vary significantly in relation to their expectations about the safety and security of their children under a re-engagement programme. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Schools will need to liaise with their LA to determine the guidance and expectations to be shared with parent / carers and to create the checking and follow-up procedures if they feel that learners are falling outside of these expectations. 				<ul style="list-style-type: none"> This should be a process of encouragement rather than enforcement, unless it falls under a safeguarding concern. No-one with Covid-19 symptoms should attend a setting for any reason. Eligible children – including priority groups - should be strongly encouraged to attend school, unless they are self-isolating or they are vulnerable (in which case they should follow medical advice). If someone in their household is vulnerable, they should only attend if stringent social distancing can be adhered to, and the child is able to understand and follow those instructions. Schools and settings should keep a record of attendance and families should notify their school if their child is unable to attend. This will help schools, settings and local authorities understand any barriers to learners returning to school and identify any further support needed. At this stage we would not expect parents to be fined for non-attendance. Schools should continue to inform social workers where children with a social worker do not attend. 		
	Learners & Staff	Staff Availability	<ul style="list-style-type: none"> Due to rota system, staff availability is currently appropriate. Around xx% are shielding and xx% unavailable for work for other reasons. xx% of staff have school aged children. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> As contact with more learners increases so the risk of staff requiring self-isolation increases. Staff with asthma and/or other medical conditions are less likely to attend work - national guidance to be followed. Staff who suffer with anxiety may find it difficult to attend work without reassurances. Identify staff who are home working and staff available to work in school. Identify staff with childcare responsibilities and work into a possible rota. School to consider redeployment of staff to ensure equity and balance. Provision for learners in school and at home to be the same e.g. pick and mix, a few daily focus tasks and/or thematic project presented electronically. Staff to work in teams (FP, KS2, Early Years, etc) to plan and respond to learners' tasks. 				<ul style="list-style-type: none"> No one who has received a shielding letter should be present at this time (in accordance with WG). National / local guidance on asthma / other medical conditions to be followed. Guidance for schools on teacher / learner ratios - particularly in the Foundation Phase. 	
Learners & Staff	Risk assessing vulnerable staff and learners (vulnerable to catching Covid-19 and/or due to lack of school contact)	<ul style="list-style-type: none"> Schools have an understanding of staff and learners who are defined as 'vulnerable' under the prevailing demands and have safety measures in place. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Create a register of staff and learners who are defined as 'vulnerable'. This will need to be updated as this dynamic situation changes and any adjustment to status will need to be communicated in advance of the new status taking effect. Groups or individuals defined as 'vulnerable' to have bespoke risk assessments in place if regular Covid-19 risk assessments not appropriate for their situations. If any learners or staff use medication, make sure that it is kept at school and not sent home to avoid possible contamination. 				<ul style="list-style-type: none"> This should be done in partnership with the LA to ensure consistency and appropriate consultation with all stakeholders. 		

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Learners & Staff	Display of symptoms in school – Employees, Learners, Parents / Carers	<ul style="list-style-type: none"> Any employees, learners or parents / carers who are feeling unwell / displaying Covid-19 symptoms must not attend / visit school. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Any employees, learners or parents / carers who are feeling unwell / displaying Covid-19 symptoms must not attend / visit school. If anyone becomes unwell when in school they must leave school as soon as practicable and follow self-isolation guidelines. School to monitor sickness absence of learners and report any suspected incidence of Covid-19 symptoms to LA. 				<ul style="list-style-type: none"> Schools and settings should have clear procedures if learners or staff begin to show symptoms on site. These need to be fully understood by both staff and parents / carers. Those showing symptoms should be kept separate until they can be collected and taken home. Ideally, this should be in a separate room, supervised at a distance of two metres. Anyone displaying symptoms should stay at home for seven days. Anyone who lives with someone displaying symptoms but remains well should stay at home for 14 days from the day the first person became ill. 		
Learners & Staff	Injury to learners on site	<ul style="list-style-type: none"> If learner is injured in school, staff would attend to injury or arrange for learner to see doctor or visit hospital. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> If attending to any wounds, etc school staff to use Personal Protective Equipment (PPE) at all times. Ask parent / carer permission for learner to attend doctors surgery or hospital during pandemic. If in any doubt (or if not able to contact parent / carer) contact NHS Direct / Emergency Services for advice. 				<ul style="list-style-type: none"> Consideration is needed on what would happen if a learner was seriously injured or someone with a medical condition needed to be admitted to hospital. Of course an emergency service could be called for some serious incidents or incidents, but not always. Are staff willing to go to hospital if parent / carer could not collect the learner? Would the parent / carer be happy for the learner to go to hospital in the first place bearing in mind that some may be reluctant to visit the hospital at present? 		
Learners & Staff	Access to Personal Protective Equipment (PPE)	<ul style="list-style-type: none"> Limited PPE equipment available to schools. 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> School requires access to PPE stocks to support staff and ease anxiety. PPE required for close personal care until regulations relax. 				<ul style="list-style-type: none"> WG guidance states the use of PPE by staff within education settings must be based on a clear assessment of risk, taking into account each individual setting and the needs of the individual learner. Schools, settings and local authorities already have risk assessments processes in place which should be used for the use of PPE. Following any risk assessment, where the need for PPE has been identified, it should be readily available and provided. Where the use of PPE is risk assessed as being required, all staff should be trained in how to put on and take off PPE (as required by Health and Safety Regulations) and to ensure staff limit the spread of Covid-19. 		
Learners & Staff	School Uniform	<ul style="list-style-type: none"> Learners wear school uniform during normal school day. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> This situation could well be exacerbated by financial issues faced by parents during the lockdown, especially without full pay or no pay coming into the household. Schools need to be sympathetic and may have to relax some of their rules regarding school uniform. If learners make greater use of the outdoors, suitable clothing could be encouraged. Clothes worn should be easily washable. 				<ul style="list-style-type: none"> School uniform for primary learners is not statutory. It is important that this message is shared with all parents. Where parents are struggling financially, then schools should try to provide the uniform for the child/ren. Wearing suitable clothing could make working outdoors easier and also have a beneficial effect on learner wellbeing - easing transition into the 'new normal'. 		
Learners & Staff	Staff Dress Code	<ul style="list-style-type: none"> Current dress codes may not be practical. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> There has been some discussion that staff should consider washing their clothes at the end of every day to reduce the potential for transfer of infection. 				<ul style="list-style-type: none"> Schools may wish to consider that a less formal dress code might be more appropriate - especially as learners could be encouraged to work outdoors. 		

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Tud. 256	"The School Day"	Arrival at School			12	<ul style="list-style-type: none"> • Clear established routines on entering the school - possible use of different gates / entrances for parents / learners walking to school to establish a one way system • Consider use of local car parks to avoid unnecessary congestion. • Social distancing rules established once on school premises - from the gates onwards. • Establish routes from gates to individual classes • Consider benefits and disadvantages of staggered times - works for families but maybe not year groups - possible waiting around at the start / end of the day • On entering the school, consider different access points for different learners - can they access the class directly from the outside? • All learners to wash their hands thoroughly prior to / or on entering the class. • Can doors (apart from fire, toilet and security doors) be kept open to minimise contamination. 				<ul style="list-style-type: none"> • Clear guidance for all on required social distancing on school premises. • Staff on rota for duty to supervise arrival. 		
	"The School Day"	Arrival in Class			20	<ul style="list-style-type: none"> • All learners to wash their hands prior to / on entering the classroom. Then regular hand washing throughout the day. • Desks / furniture to be moved to ensure social distancing. • Each learner to have a designated workspace / area and equipment. • Establish clear routine for entering classroom to their allocated space - to include a one way system of moving around the classroom. • Allocated resources for each learner - can they bring their own? • Toilet breaks to be monitored. • Regular reminders of rules / guidelines throughout the day. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> • Schools and settings should ensure that all staff and learners regularly wash their hands and that these facilities are in place. • They should be washed with soap and water for at least 20 seconds. • Staff should also ensure learners are reminded of effective handwashing techniques. • Regular handwashing should include: <ul style="list-style-type: none"> - on arrival at and when leaving the school or setting - before and after handling food - before and after handling objects and equipment that may have been used by others - where there has been any physical contact - after people blow their nose, sneeze or cough. 		
	"The School Day"	Collective Worship and Assemblies	<ul style="list-style-type: none"> • Daily collective worship / assemblies as per school timetable. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • No whole school / key stage collective worship or assemblies. • Collective worship to held in individual classes. 					

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
"The School Day"	Travel around School	<ul style="list-style-type: none"> Learners are supported by adults and reminded of social distancing expectations. Travel is minimal due to low numbers. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> No more than xx% of school population admitted at the same time, focus on WG priority groups for admission. Social distancing mapped and marked across school. Posters reminding of social distancing evident for all. Minimise travel around the school by staying in the same classroom throughout the day. Establish routine / window for toilet breaks. All doors apart from fire, toilet and security doors to be kept open. Establish one way system throughout the school (possible use of inside and outside routes) and/or corridors clearly marked for left side walking only. Ensure public areas are as clear and free from restrictions as possible. If weather is bad, reduce travel to classroom based activities only, unless toilet breaks needed. All doors / surfaces to be wiped regularly. 				<ul style="list-style-type: none"> Clear guidance on social distancing requirements. 		
Tud. 257 "The School Day"	Foundation Phase (FP)	<ul style="list-style-type: none"> Potentially some learners may already be attending hubs if parents are key workers / vulnerable. Distance Learning (DL) currently in place for all FP learners. 	5	4	20	<ul style="list-style-type: none"> Visual timetable for both staff and learners with designated areas including outdoors being used at specific times. Carpet / sitting time to be kept to a minimum. Learners should sit on a designated child-friendly mark on floor. Availability of one member of staff to deal with toileting, hygiene of equipment and personal hygiene throughout the school day / session in accordance with WG guidance. Learners could be given a bag of resources for their use throughout the day and a tray of items to use in practical experiential learning activities. Items to be sanitised after use. Large equipment e.g. bikes, scooters, cars, to be sanitised after use. Learners to come to school in clothing suitable for outdoor learning i.e. relaxation of school uniform - including hats and sunscreen. 				<ul style="list-style-type: none"> Consideration on classroom activities to be in place to take into consideration the learner:adult ratio. Consideration of handover procedures to FP parents at start and end of school day - how this will work to ensure social distancing of adults and children. 		
"The School Day"	Break Times	<ul style="list-style-type: none"> Break times are currently as and when needed, with fruit snacks available in common shared areas or classrooms. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Introduce staggered break times for all classes and reduce in time if appropriate. Use of outdoors, if appropriate, through outside classrooms to minimise travel around the school. Ensure appropriate level of staff supervision during break times. Common snack areas to remain closed and learners to bring snack with them to eat in class - snacks such as fruit to be provided in class. All learners to wash hands on return from break. Ensure that learners who understand social distancing but choose not to follow are reminded of what is required. See non-compliance section. 						

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
"The School Day"	Lunch Time	<ul style="list-style-type: none"> Lunch time is currently around midday with one or two sittings dependent on size of school. This limits social distancing. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Introduce staggered lunchtimes to ensure social distancing in the canteen. This may increase the amount of sittings. Learners encouraged to bring in their own packed lunch and eat in classroom. Consider unstructured times of play following eating to ensure social distancing where possible e.g. zoning of playground. Consider possibilities of having half day sessions for different groups / classes of learners, therefore avoiding need for lunchtimes. 						
"The School Day" Tud. 258	Use of Staff Room	<ul style="list-style-type: none"> Current practice in staff rooms will vary depending on how many staff are present. Social distancing practice all ready in place in most cases. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Social distancing to be practised at all times. One person to access food / drinks area at a time. Reduce capacity of staff room seating to enable social distancing. Food / drinks only to be prepared by individuals for own consumption. No shared cutlery / crockery to be used. Individuals to wash / store own materials. Any touch points on shared kitchen equipment e.g. microwaves to be cleaned before and after use. Use of open waste bins / recycling containers only. 						
Domestic Arrangements	Catering	<ul style="list-style-type: none"> Learners able to receive meals at lunch time in school. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Learners should eat in their own classrooms where possible. Will learners be encouraged to bring their own lunch? - Check with LA Catering Department. 				<ul style="list-style-type: none"> Provision should consider whether to include breakfast, lunch and possibly dinner as the length of care requires. Snacks may also be required. If possible, food should be served in the rooms where learners are undertaking activity. This minimises the risk of transmission of infection. The area should be cleaned according to guidelines after eating. Staff should ensure that social distancing is maintained at mealtimes and learners should be sat two metres from each other. In this case, tables should be removed of clutter, disinfected, and visually clean before providing the meal / snack. If there are any concerns, schools and settings should seek the advice of their local Environmental Health team for advice. Learners should also wash their hands before and after eating and staff should also wash their hands before and after serving food. The school or setting may wish to consider providing meals for staff also in order to minimise objects being transferred from and to the building. Local authorities and headteachers should work with food providers and suppliers to ensure the utmost rigour in hygiene, including preparation, consumption and disposal. Food must not be shared. Any snacks should be separated clearly to avoid this Lunch and break times could be staggered to support social distancing. 		

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Domestic Arrangements Tud. 259	Catching / Spreading. Unable to maintain social distancing whilst carrying out personal care.	<ul style="list-style-type: none"> Schools are currently following Public Health Wales (PHW) guidance around gloves and aprons. Face masks may also be available for staff. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Follow guidance re PPE, including face masks, aprons and gloves. Double bagging for waste. Ensure that waste bins are emptied daily by caretaking team. 				<ul style="list-style-type: none"> The present advice is that it is not necessary to screen temperatures. The learner's parents / carers will be able to check their temperature. In any case, screening will not identify all cases of Covid-19 and the means of checking temperature may put staff at greater risk of transmission. This will be kept under review. Staff should of course be vigilant for changes to children's temperatures and signs of fever. No learner with symptoms should be sent to school at all and it is vital that parents / carers are encouraged to act accordingly. For the vast majority of learners, Covid-19 is a mild illness. Learners who have been classed as shielding due to pre-existing medical conditions have been advised to undertake specific 'shielding' measures. These learners have serious underlying health conditions which put them at very high risk of severe illness from Covid-19 and are advised to rigorously follow shielding measures in order to keep themselves safe. Schools should not expect these learners to attend schools or settings at this time, and they should continue to be supported at home as much as possible. Once someone suspected, confirmed or with symptoms has been identified, all areas where this person has been must be identified and kept clear. Management of the area should be physical where possible i.e. barriers with suitable signage or behind locked doors. A clean down prior to reoccupation should take place following the Covid-19: cleaning in non-healthcare settings guidance. Other clinically vulnerable children and young people (who are not shielding) will need to be considered case by case, but of course we would only expect these to attend where parents / carers are satisfied that this is safe for them. 		
Domestic Arrangements	Visitors at School	<ul style="list-style-type: none"> Only essential visitors present at main reception and wait for staff to meet them. No visitors allowed in school unless pre-arranged. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> All visitors will be pre-arranged. No external visitors other than key visitors e.g. school nurse, child protection social workers. All non-statutory visits / contact to be cancelled or done through virtual meetings. Hand sanitizer and guidance on school procedures available to all visitors. Post left at reception. Minimise contact during delivery / exchange of documentation and use electronic signatures / payments where possible. Post / parcels collected by nominated person and wiped with sanitiser. 				<ul style="list-style-type: none"> LA support to manage external agencies and parental expectations of schools running 'as normal' immediately. 		
Domestic Arrangements	Cleaning Routines	<ul style="list-style-type: none"> Cleaning routines changed to focus on surfaces, doors and communal areas. All staff requested to be mindful of supporting cleaning routines. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Increase hours of cleaning until further notice with focus on surfaces, doors and communal areas. Increase cleaning hours to ensure that all surfaces are deep cleaned at the end of the day / shift. This means increase in caretaking time. 				<ul style="list-style-type: none"> Associated costs due to risk assessment response. Use of fob doors where possible as opposed to keypads. 		
Guidance & Documents	Review of Key Policies	<ul style="list-style-type: none"> Evaluate current policies to ensure that they will stand up to scrutiny under the current demands. 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> Set a policy review structure to ensure scrutiny and approval of Governing body. 				<ul style="list-style-type: none"> Liaise with LA to share best practice and compliance. 		

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Guidance & Documents	Create New School Guidance	<ul style="list-style-type: none"> The current working practices have evolved during the school re-purposing period. Schools should consider setting down new guidance for this next phase of re-engagement. 	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> Develop a set of expectations and guidance principles for all school stakeholders. 				<ul style="list-style-type: none"> Check with HR that any revised guidance complies with agreements reached with Unions and Associations. Schools may wish to consider developing a handbook (hard copy and/or online) to act as an easy reference point for the new operating procedures. 		
Guidance & Documents	Fire Alarm / Fire Evacuation	<ul style="list-style-type: none"> It is possible that no fire drills, alarm tests, etc have been held during lockdown period. Usual school measures could not be appropriate during this period due to social distancing and possible changes to corridors / routes out of school building. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Review Fire Risk Assessment. Weekly fire alarm tests as normal. Fire evacuation drills suspended (review situation every 6 weeks). Social distancing during evacuation if practicable. Social distancing to be practised at fire assembly point. 						
Continuity of Learning	Review distance learning approach to include more learners having school contact	<ul style="list-style-type: none"> Distance learning established for most learners - mixture of web based, menu based, thematic tasks and routines. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Current DL provision to continue for learners in and out of school. Staff to work in teams to deliver this provision. Good practice identified and established during DL should be built upon. One main focus of current DL has been wellbeing - this needs to continue and possibly be enhanced as learners return to the 'new normal'. However this need to be balanced with a range of 'academic' tasks to bring about some form of normality and education for learners. This will ensure equity of provision for all learners. Teacher introductions in class could be filmed and uploaded on to 'Seesaw' / Google Classroom so not to duplicate work. Time in school is a 'touch base' with regard to DL and opportunity for social interaction (from distance) with peers. Building on current provision will ensure consistency and equity for all learners, ease pressures of workload and assist with learners' independence and social distancing. Possible difference will be a more structured routine / timetable for learners attending school. Rotas - will they be a day a week, 2 / 3 days or a week at a time - dependent on priority and therefore numbers in each school? 				<ul style="list-style-type: none"> Provision could be developed and revised as learner numbers increase over time - models developed to reflect various options. There will be, at least, 3 groups of learners: <ol style="list-style-type: none"> Those coming back to school but into a different and possible stressful environment Those who cannot return to school due to their own or a family member's vulnerability Those who won't return to school due to fear (suggested link with low socio-economic status) OECD strongly suggest that no-one should be forced into school. All these learners need to have equity of provision as per principles of distance learning strategy. 		

Tud. 260

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Tud. 261	Continuity of Learning	<ul style="list-style-type: none"> Staff are currently working to support learners in a variety of ways - keeping contact with all / vulnerable learners, supporting distance learning, attending Hubs on a rota basis. Some staff are self-isolating and shielding and are therefore working at home. Schools have set up a range of methods for communicating with staff and working in teams as appropriate. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Clear guidance to all staff on rationale and purpose of next phase of schooling with safety and wellbeing of both learners and workforce as a priority. Reassurance of staff to reduce anxiety and stress that return to work may induce. Review staffroom practice to ensure adherence with social distancing and hygiene procedures. Understand the profile of the staffing able to return to school to work and curriculum on offer to support any staff presenting anxieties of return. Ensure that all staff have had a chance to take some holiday since schools re-purposed on 23 March 2020. Consider staff induction as a priority and reviewing of staff handbook to offer guidance and expectations for this next phase. Maintain clear communication with all staff, enabling peer support and partnership with Unions and opportunity to ask questions. Support from HR for staff working conditions. 				<ul style="list-style-type: none"> Support in place for all staff with wellbeing and safety as priority throughout all phases to include staff PPE. Regular communication and contact to identify coaching and/or counselling for those identified. Regular review points built in for ensuring staff wellbeing - use of newsletters / intranet to ensure all are kept up to date. Opportunities for staff to work collaboratively within school and within phases / clusters to consider support for distance learning / developing curriculum offer. Professional learning on how to support learners on return with potential increased anxieties / trauma and continued ICT skills as part of distance learning. Advice for schools on status of staff training days. 		
	Continuity of Learning	<ul style="list-style-type: none"> Schools have a range of support available to learners 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Once schools restart, consideration for learners to return to previous class and teacher for short period of time. Keeping social distancing, etc would be easier for learners in familiar setting with familiar staff. <p>LA support and welfare services should liaise with schools to help with 'trauma' related guidance and, where necessary, bereavement services.</p> <p>Where year groups are returning to school, school leaders should consider:</p> <ul style="list-style-type: none"> - consider their learners' mental health and wellbeing and identify any learner who may need additional support so they are ready to learn; - assess where learners are in their learning, and agree what adjustments may be needed to the school curriculum over the coming weeks; - identify and plan how best to support the education of high needs groups, including disadvantaged learners, ALN and vulnerable learners. 				<ul style="list-style-type: none"> Ensuring schools have effective systems for exchanging knowledge between staff - identification of learners who could now be vulnerable post lockdown and Covid-19. 		
	Continuity of Learning	Physical Activity	<ul style="list-style-type: none"> Formal PE lessons not part of learning offer but field area and play surfaces / outside area used to support exercise and well-being. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> As per continuation of learning offer, all PE lessons re-evaluated and any field / outside area used to support exercise. No invasion games individual / non-contact sports only. Consideration of resources to support learner wellbeing and role of physical activity in supporting health e.g. Joe Wicks, cosmic yoga. All sports equipment to wiped down prior to next lesson. Outside sports offered if weather permits. 					

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
Continuity of Learning	Adult Support	<ul style="list-style-type: none"> Currently, all staff are on rota to ensure equity and reduction of numbers on site at one time. Rotas are based on learner need and numbers. Further support / advice required to ensure safe social distancing. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Continue to work on rota basis. Adult support to be shared between classes, ensuring that ratios are appropriate to need. 						
Continuity of Learning	Equipment for learners with special needs	<ul style="list-style-type: none"> Many learners will use the same equipment at school and also at home. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Co-ordinate with Health Board to evaluate what is possible in terms of having extra equipment to be kept at school. 				<ul style="list-style-type: none"> There is a need to consider the risk of cross infection. Transport arrangements also need to be considered in this as taxi drivers, etc also need to touch the equipment. 		
Tud. 262 Continuity of Learning	Transition to school - New Learners	<ul style="list-style-type: none"> Some secondary schools have made contact with Yr 6 learners and parents for admissions forms, transport, getting to know learners through Google Classrooms. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Clear guidance to all staff on rationale and purpose of next phase of schooling with safety and wellbeing of both learners and workforce as a priority. Dependant on the size of the school, the staffing capacity and maximum capacity of learners allowed to be in the building at any one time whilst maintaining social distancing. Consideration to Yr 6 returning to primary schools for allocated time in Autumn Term to allow closure of primary experience and reduce anxieties e.g. 2 weeks. Group induction either by school or selected groups. Responsibility shared by all staff. If staffing numbers at the primary school allow, explore possibility of current year 6 teacher in secondary school. 				<ul style="list-style-type: none"> More likely to be a secondary / cluster organised task. 		
Ensuring Expectations	Non-compliance with Rules	<ul style="list-style-type: none"> Site rules are communicated to all school employees, learners, parents / carers through informal discussions, letters, emails, etc. Staff monitor site rules as and when needed. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Site rules to be communicated to all school employees, learners, and parents / carers. Signage displayed to reinforce site rules and Covid-19 guidance. Head Teacher / nominated Teachers will monitor and enforce site rules and social distancing requirements. Disciplinary actions will be taken against individuals who repeatedly / wilfully fail to follow any site / LA rules. 						

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - PRIMARY SCHOOL RISK ASSESSMENT

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score	Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?	
Ensuring Expectations Tud. 263	Communication with parents / carers	<ul style="list-style-type: none"> It is recognised that maintaining effective, positive home-school relationships is critical and as part of this, schools are currently using a range of methods for communicating with parents / carers to include phone calls, use of social media, email, text, use of Hwb and engaging with partners to support families with resources. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Clear rationale of purpose of schools opening helps offer parents / carers transparency and information on which learners are prioritised and why. Schools supported with models / templates of what to include in communication with parents / carers to clarify the roles and expectations that they, learners and school will have in this next phase of returning to school. Explanations and models of the school day to be shared, as well as understanding of social distancing requirements within the school building, hand over at start and end of day. 				<ul style="list-style-type: none"> Schools and settings should provide clear communications to ensure parents / carers understand expectations. This could include: <ul style="list-style-type: none"> Advance notice from parents on whether they will be sending their children. Advise parents to declare that their children haven't shown symptoms of Covid-19. Clarity on transport arrangements to and from schools site, this will also include drop off and pick up. Timing of school day – particularly if school is staggering start times. School entrance and exit points – this may be different to "normal" arrangements. Eating arrangements and hygiene policy Procedures if child falls ill during time in school. Arrangements for groups of learners throughout the school day. Clear protocols for healthy children only to be returning to school, understanding of what happens during the day if child turns unwell. Schools to consider approach to support whole families with more than one child returning at the same time. Schools to consider how parents can feedback to schools - questionnaire on views on returning, feedback on distance learning and support needed by children. Consideration of how schools will communicate with parents of new learners at key transition points e.g. Nursery / Yr 2 / Yr 6. 			

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SEC									
Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score
		The introduction of 'check-in, catch up and prepare' sessions in the 2019/20 summer term along with the latest scientific and medical advice has helped inform this guidance. The guidance sets out the public health advice schools must				The risk to children themselves of becoming severely ill from coronavirus (COVID-19) is very low and there are negative health impacts of being out of school. We know that school is a vital point of contact for public health and safeguarding services that are critical to the wellbeing of learners and families.			
Logistics	Accommodation	<ul style="list-style-type: none"> School capacity calculation 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Capacity calculations suggest that a standard 56 m² could accommodate 8 learners under 2 metre social distancing. For a typical school with a variety of accommodation this would suggest a potential capacity of 35% of normal usage. The modal average classroom, with furniture and additional staff, is 6 learners. Schools may wish to apply other constraining factors or look to phase capacity from a range of 20% to 33% dependent on their individual constraints. Schools may wish to start at the lower range and on the basis of experience adjust capacity over subsequent weeks. How contacts are reduced will depend on the school's circumstances and will (as much as possible) include: <ul style="list-style-type: none"> grouping learners together avoiding contact between groups arranging classrooms with forward facing desks staff maintaining distance from pupils and other staff as much as possible 			
Logistics	Accommodation Function	<ul style="list-style-type: none"> Health and safety requirements related to school classroom and infrastructure usage. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Schools will need to conduct an audit of controls related to cleaning, hand washing, toilets, catering and social space usage. 			
Logistics	Transport	<ul style="list-style-type: none"> Very school specific, ranging from minimal requirements with the majority living within 3 miles with safe travel to school to schools that require the majority of their learners to be transported to school. In addition, consideration needs to be given to vulnerable learners requiring bespoke arrangements. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Liaise with LA over transport related to revised school day and volume required. Continue to reduce numbers in transport. <p>It is important to recognise, some direct or indirect mixing between children in different contact groups will be unavoidable, such as on transport, receiving specialist teaching or due to staffing constraints. Where mixing cannot be avoided, schools should minimise the risk of transmission using the hierarchy of risk controls.</p>			

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SEC

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score
Learners & Staff	Identification of learners to reintegrate	<ul style="list-style-type: none"> Currently working on Welsh Government (WG) definition of vulnerable and key workers - current numbers requiring support increasing. <p>WG are asking schools and settings to plan for a full return of all learners on a phased approach from the start of the autumn term.</p>	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Needs-led reintegration. No mix of needs / phases. Individual risk assessments of all learners with care plans. Begin with 20% capacity and increase as successful. Unless managed very carefully this could cause the school to be closed for a long period. <p>Schools should consider a phased return starting with Year groups 7, 11 and 13 for the first two weeks</p> <p>All other learners must attend school. Schools should bear in mind the potential concerns of pupils, parents/carers who may be reluctant or anxious about returning and put the right support in place to address this. This may include learners who have themselves been shielding previously but have been advised that this is no longer necessary, those living in households where someone is clinically vulnerable, or those concerned about the comparatively increased risk from coronavirus (COVID-19), including those from Black, Asian and Minority Ethnic (BAME) backgrounds or who have certain conditions such as obesity and diabetes.</p>			
Learners & Staff	Clarifying purpose of educational attendance on school sites	<ul style="list-style-type: none"> Standard attendance demands will be difficult to enforce as the wishes of parents / carers will vary significantly in relation to their expectations about the safety and security of their children under a re-engagement programme. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Schools will need to liaise with their LA to determine the guidance and expectations to be shared with parents / carers and to create the checking and follow-up procedures if they feel that learners are falling outside of these expectations. <p>Schools and settings should work with parents/carers to secure regular school attendance from the start of term as this will be essential to help pupils catch up on missed education, make progress and promote their wellbeing and wider development</p>			

Tud. 265

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SEC									
Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score
Learners & Staff	Staff Availability	<ul style="list-style-type: none"> Due to rota system, staff availability is currently appropriate. Around 10% are shielding and 5% unavailable for work for other reasons. 	3	3	9				
Learners & Staff	Risk assessing vulnerable staff and learners	<ul style="list-style-type: none"> Schools will need to develop a register of staff and learners who are defined as 'vulnerable' under the prevailing demands. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> This will need to be updated as this dynamic situation changes and any adjustment to status will need to be communicated in advance of the new status taking effect. 			
Learners & Staff	Display of symptoms in school – Employees, Learners, Parents / Carers	<ul style="list-style-type: none"> Any employees, learners or parents / carers who are feeling unwell / displaying Covid-19 symptoms must not attend / visit school. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> Any employees, learners or parents / carers who are feeling unwell / displaying Covid-19 symptoms must not attend / visit school. If anyone becomes unwell when in school they must leave school as soon as practicable and follow self-isolation guidelines. School to monitor sickness absence of learners and report any suspected incidence of Covid-19 symptoms to LA. <p>The Chief Medical Officer has been clear that there is no evidence to support the widespread wearing of nonmedical face coverings in the community. Non-medical face coverings are recommended where social distancing cannot be maintained.</p> <p>Response to any infection: engage with the Test, Trace, Protect strategy. Manage confirmed cases of COVID-19 among the school community and contain any outbreak by following local health protection team advice.</p>			
Learners & Staff	Injury to learners on site	<ul style="list-style-type: none"> If learner is injured in school, staff would attend to injury or arrange for learner to see doctor or visit hospital. 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> If attending to any wounds, etc school staff to use Personal Protective Equipment (PPE) at all times. Ask parent / carer permission for learner to attend doctors surgery or hospital during pandemic. If in any doubt (or if not able to contact parent / carer) contact NHS Direct / Emergency Services for advice. 			

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SEC									
Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score
Learners & Staff	Staff Dress Code	<ul style="list-style-type: none"> Current dress codes may not be practical. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> There has been some discussion that staff should consider washing their clothes at the end of every day to reduce the potential for transfer of infection. <p>Any revision to the pupil uniform expectations would be advisable to be mirrored in the staff dress code expectation</p>			
"The School Day"	Arrival at School	<ul style="list-style-type: none"> All transport arrive at school and drop off in one central point. Parents requested not to bring children onto the school site or restrict access to school accommodation. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Schools may wish to consider staggered start times or phase Year Groups over separate morning and afternoon sessions. All learners to remain in taxis until staff come to pick them up. Learners to enter through one designated door and to wash hands prior to going to class. Schools may wish to consider that learners to remain in designated classes and staff move to these classes. 			
"The School Day"	Arrival in Class	<ul style="list-style-type: none"> Accommodation constraints may mean very few learners per class. If operating the policy of static learners and mobile staff this would have to be on the basis of project based work. 	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> Desks to be moved to ensure social distancing. Each learner to have a designated workspace and equipment. Timetabling will need to consider time for phased toilet breaks. <p>When timetabling, groups should be kept apart and movement around the school site kept to a minimum. While passing briefly in the corridor or playground is low risk, schools should avoid creating busy corridors, entrances and exits. Schools should also consider staggered break times and lunch times (and time for cleaning surfaces in the dining hall between groups).</p>			
"The School Day"	Collective Worship and Assemblies	<ul style="list-style-type: none"> Daily collective worship / assemblies as per school timetable. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> No whole school / key stage collective worship or assemblies. Collective worship to be held in individual classes. 			

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SEC

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score
"The School Day"	Break Times / Lunch Times	<ul style="list-style-type: none"> These pose a significant risk to the social distancing requirement and for staff ability to police requirements safely. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Consideration should be given to truncating the day to minimise mass groupings at break time. Further consideration should be given to removing the requirement for lunch times by truncating the day and phasing year groups between mornings and afternoons. Current arrangement for FSM learners could remain enforce. 			
Domestic Arrangements	Catering	<ul style="list-style-type: none"> Learners able to receive meals at lunch time in school. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Learners should eat in their own classrooms where possible. Will learners be encouraged to bring their own lunch? - Check with LA Catering Department. <p>Schools should also consider staggered break times and lunch times (and time for cleaning surfaces in the dining hall between groups). WG expect that kitchens will be fully open from the start of the autumn term and normal legal requirements will apply about provision of food to all pupils who want it, including for those eligible for free school meals</p>			
Domestic Arrangements	Catching / Spreading. Unable to remain social distancing whilst carrying out first aid.	<ul style="list-style-type: none"> Does the school follow Public Health Wales (PHW) guidance around gloves and aprons? Face masks should also be available for staff. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Follow guidance re PPE, including face masks, aprons and gloves. Double bagging for waste. Ensure that waste bins are emptied daily by caretaking team. Increase cleaning hours to ensure that all surfaces are deep cleaned at the end of the day / shift. <p>Gloves and aprons should continue to be used when providing intimate care to a child or young person. This can include personal, hands-on care such as washing, toileting, or first aid and certain clinical procedures such as assisted feeding. Fluid-resistant surgical masks and eye protection should also be worn if a risk assessment determines that there is a risk of splashing to the eyes such as from coughing, spitting, or vomiting. Gloves, fluid repellent gowns, FFP3 masks and eye protection are indicated when undertaking aerosol generating procedures such as suction. Gloves and aprons should be used when cleaning equipment or surfaces that might be contaminated with body fluids such as saliva or respiratory secretions.</p>			

Tud. 268

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SEC									
Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score
Domestic Arrangements	Cleaning Routines	<ul style="list-style-type: none"> Cleaning routines changed to focus on surfaces, doors and communal areas. All staff requested to be mindful of supporting cleaning routines. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Focus cleaning on the restricted blocks and develop a policy for deep cleaning. Increased cleaning, including cleaning frequently touched surfaces often using standard products, such as detergents and bleach. Schools and settings should follow the latest cleaning in non-healthcare settings. Points to consider and implement include: <ul style="list-style-type: none"> ~putting in place a cleaning schedule that ensures cleaning is generally enhanced and includes: <ul style="list-style-type: none"> ~more frequent cleaning of rooms/shared areas after they have been used by different groups or frequently touched surfaces being cleaned more often than normal ~where possible, providing separate toilets for different contact groups. Where this is not possible, using hand sanitiser before entering the toilet and ensuring toilets are cleaned regularly will help. Learners must be encouraged to clean their hands thoroughly after using the toilet. 			
Guidance & Documents	Review of Key Policies	<ul style="list-style-type: none"> Evaluate current policies to ensure that they will stand up to scrutiny under the current demands. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Set a policy review structure to ensure scrutiny and approval of Governing body. 			
Guidance & Documents	Create New School Guidance	<ul style="list-style-type: none"> The current working practices have evolved during the school re-purposing period. Schools should consider setting down new guidance for this next phase of re-engagement. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Develop a set of expectations and guidance principles for all school stakeholders. In classrooms it will be important that schools improve ventilation (for example, by opening windows where it is safe to do so.) Good ventilation is essential at all times. Schools should ensure all systems are working in their normal operating mode. Natural ventilation via windows or vents should be used as far as possible. Where centralised or mechanical ventilation is present, recirculatory systems should be adjusted to full fresh air, if this is not possible systems should be operated as normal. Where ventilation units have filters present ensure enhanced precautions are taken when changing filters. 			
Guidance & Documents	Fire Alarm / Fire Evacuation	<ul style="list-style-type: none"> It is possible that no fire drills, alarm tests, etc have been had during lockdown period. Usual school measures could not be appropriate during this period due to social distancing and possible changes to corridors / routes out of school building. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Review Fire Risk Assessment. Weekly fire alarm tests as normal. Fire evacuation drills suspended (review situation every 6 weeks). Social distancing during evacuation if practicable. Social distancing to be practised at fire assembly point. 			

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SEC

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score
Continuity of Learning	Review distance learning approach to include more learners having school contact	<ul style="list-style-type: none"> • Many schools operating are engaging with approximately 2% of their school population. • Any re-engagement will significantly impact on these current arrangements. 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Capacity calculations and modelled expectations suggest that initial re-engagement could be between 15% and 40%. 			
Continuity of Learning	Induction day for staff to new processes	<ul style="list-style-type: none"> • As part of the planning programme schools should look to have professional development programmes based around the new operating procedures. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> • Schools may wish to consider phasing this training to ensure the appropriate social distancing guidance. 			
Continuity of Learning	Learner Induction Programme	<ul style="list-style-type: none"> • Learners will have experienced a wide range of emotions and experiences since 23 March 2020. • This will pose a significant impact on the pastoral provision in school. 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Consideration should be given to an induction programme that allows learners to explore their feelings and emotions and signposts the support services that are available in school. 			
Continuity of Learning	Reviewing Curriculum Offer	<ul style="list-style-type: none"> • It is unlikely that the standard curriculum offer that the learners experienced in the Autumn Term (2019) could be replicated under the revised constraints. 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> • Schools should give consideration to restructuring their curriculum offer either on a core offer, core + offer or a project based offer. 			
Ensuring Expectations	Non-compliance with Rules	<ul style="list-style-type: none"> • Site rules are communicated to all school employees, learners, parents / carers through informal discussions, letters, emails, etc. • Staff monitor site rules as and when needed 	2	4	8	<ul style="list-style-type: none"> • Site rules to be communicated to all school employees, learners, and parents / carers. • Signage displayed to reinforce site rules and Covid-19 guidance. • Head Teacher / nominated Teachers will monitor and enforce site rules and social distancing requirements. • Disciplinary actions will be taken against individuals who repeatedly / wilfully fail to follow any site rules. 			

Tud. 270

COVID-19 - PREPARATION TO RE-OPEN SCHOOLS - SEC

Grouping	Area of Concern	Existing Measures	Likelihood	Severity	Score	Additional Controls	Likelihood	Severity	Score
Ensuring Expectations	Communication with parents / carers	<ul style="list-style-type: none"> It is recognised that maintaining effective, positive home-school relationships is critical and as part of this, schools are currently using a range of methods for communicating with parents / carers to include phone calls, use of social media, email, text, use of Hwb and engaging with partners to support families with resources. National Welsh and UK news and messages can lead to some confusion on implications within their own locality. 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Clear rationale of purpose of schools opening helps offer parents / carers transparency and information on which learners are prioritised and why. Schools supported with models / templates of what to include in communication and parents / carers understand the roles and expectations that they, learners and school will play in this next phase of returning to school. Explanations and models of the school day to be shared, as with understanding of social distancing within the school building. 			

Tud. 271

ONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT		
Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
<p>There cannot be a 'one-size-fits-all' approach, School leaders will be best placed to understand the needs of their schools and communities, and to make informed judgments about how to balance delivering the curriculum with the measures needed to manage risk. The guidance provides a set of principles to help schools and settings do this and in turn minimise risks. We expect schools and setting, supported by their local authorities to work closely with parents and staff as they normally would, when agreeing the best approaches for their circumstances</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • LAs have capacity data and it may be possible to run a variety of models as the advice on social distancing matures with the prevailing scientific advice. • The same safeguarding principles should be applied to staffroom. <p>The overarching principle to apply is reducing the number of contacts between learners and staff. This can be achieved through keeping contact groups separate and through maintaining distance between individuals, where possible. These are not alternative options and both measures will help, but the balance between them will change depending on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • children's ability to distance • the lay out of the school • the feasibility of keeping distinct groups separate while offering the curriculum (especially at secondary) <p>Maintaining a distance between people whilst inside and reducing the amount of time they are in face to face to contact lowers the risk of transmission. It is strong public health advice that staff in secondary schools maintain distance from their learners, staying at the front of the class, and away from their colleagues where possible. Ideally, adults should maintain 2 metre distance from each other, and from learners.</p> <p>Schools and setting should make small adaptations to the classroom to support distancing where possible. That should include seating learners side by side and facing forwards, rather than face to face or side on, and might include moving unnecessary furniture out of classrooms to make more space.</p> <p>It is strong public health advice that staff in secondary schools maintain distance from their learners, staying at the front of the class, and away from their colleagues where possible. Ideally, adults should maintain 2 metre distance from each other, and from learners.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Schools need to ensure that all the necessary health and safety checks have been undertaken after period of closedown such as Legionnaires' disease, sprinkler and fire alarm testing, dust extraction, etc. • Please note this is not an exhaustive list and schools will need to liaise with their Health and Safety advisers for a comprehensive assessment. 		
<ul style="list-style-type: none"> • All gates other than front gate will be closed. • SLT on gate to let buses and taxis in and out once safe. • This has to be relevant to each site - should be flexible for each school. • Children on buses will need to be on a rota as well. • Drop off zones created - nearby car parks, etc. • It may be required that learners do not use public transport at peak times and as a result schools may need to consider a school day that operates outside of peak time travel. <p>Transport (WG Guidance is currently being considered and will need updating)</p> <p>Consideration should be given to the latest transport guidance. Where possible, parents and carers should travel with their children to and from school, ideally on foot, or by bike, scooter or any other means of active travel. Social distancing should be maintained on the journey to and from school. People of no more than two households should only travel together if social distancing is possible.</p> <p>In any school transport, priority should be given to those who are unable to attend without it.</p>		

ONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT		
Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
<ul style="list-style-type: none"> • Support required from all LA services to manage parent / carer expectations. • If stringent social distancing cannot be adhered to, it should be stated that those individuals do not attend. They should be supported to learn or work at home. This could depend on why schools are re-opening - education, well-being or economy. • In secondary schools - curriculum may be project based dependent on staffing availability. • Consideration may need to be given to families with siblings in the school. Are Year 10, Year 12, Year 6 priorities for example or is it families in need? working families? Welsh language? For 11-16 schools should consideration be given to learners in Year 11 to help with their transition to next stage learning? • Has to be clear national directive on who is prioritised based on the reason for re-opening schools. School then have find the local solutions. • Three identifiable groups: <ul style="list-style-type: none"> - 1st in school but in unfamiliar circumstances - 2nd not able to come in (vulnerable, etc) - 3rd group not willing to come (suggested link with SE and 3rd group) • Schools would be unwise to force anyone to come to school – schools may need an interim attendance policy. • Schools may wish to consider if their priorities are vulnerable learners, then digitally disadvantaged learners and then SEND learners. • Keeping accurate attendance records will be vital to safeguarding and to the strategic planning of school, LA and National strategy. <li style="color: green;">• If a learner is unable to attend the physical setting of the school it is vital that the school continues to engage with the learner remotely 		
<ul style="list-style-type: none"> • Any revised guidance needs to be shared well in advance with all stakeholders to ensure consistency of expectation and the right to ask schools and LAs to consider individual circumstances. • This should be a process of encouragement rather than enforcement, unless it falls under a safeguarding concern. • No-one with symptoms should attend a setting for any reason. • Eligible children – including priority groups - should be strongly encouraged to attend school, unless they are self-isolating or they are vulnerable (in which case they should follow medical advice). If someone in their household is vulnerable, they should only attend if stringent social distancing can be adhered to, and the child is able to understand and follow those instructions. • Families should notify their school as normal if their child is unable to attend so that staff can explore the reason with them and address barriers together. • LAs should make it clear that parents will not be fined for non-attendance at this time, and schools and will not be held to account for attendance levels. • Schools should continue to inform social workers where children with a social worker do not attend. 		

ONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT		
Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
<ul style="list-style-type: none"> No one who has received a shielding letter should be present at this time (in accordance with WG). National / local guidance on asthma required. LAs may wish to define the term 'vulnerable' in order that all stakeholders have the same definition. Schools should therefore be able to identify staff who are at home working and staff available at school. An additional issue is staff who have school-age children, this needs to be identified and worked into the rota. Schools should give consideration to the deployment of staff; staff working at school will not be able to undertake the same distance learning functions. A redeployment of groups may need to be considered to ensure equity and balance amongst staff. A provision for testing for Covid-19 should be shared and commonly understood by all stakeholders. LAs, Governing boards and senior leaders should be conscious of the wellbeing of all staff, including senior leaders themselves, and the need to implement flexible working practices in a way that promotes good work-life balance and supports teachers and leaders. <p>We are asking schools/settings and local authorities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> communicate clear and consistent expectations around attendance to parents/carers throughout the summer ahead of the new school year identify learners who are reluctant or anxious about returning or who are at risk of disengagement and develop plans for re-engaging them. This should include disadvantaged and vulnerable children and young people, especially those who were persistently absent prior to the pandemic or who have not engaged with school regularly during the pandemic work closely with other professionals as appropriate to support the return to school, including continuing to notify the child's social worker, if they have one, of non-attendance 		
<ul style="list-style-type: none"> This should be done in partnership with the LA to ensure consistency and appropriate consultation with all stakeholders. <p>Rapid Deployment of PCR Antigen Testing</p> <p>The rapid deployment of testing will be made available to support outbreaks in schools/settings by the NHS Wales TTP Programme and Local Health Boards will facilitate PCR antigen testing for everybody in the school/setting 'bubbles' (small, consistent group of no more than 8) that are affected by the outbreak and everyone in the school/setting if it has been established that the setting has not followed Welsh Government guidelines for schools and/or Infection Prevention and Control measures.</p> <p>The method for delivery and sampling of rapid antigen tests can be executed in a range of ways such as the deployment of Mobile Testing Units (MTUs), temporary testing satellites and drop off and collection routes. The most appropriate testing channel will be discussed and agreed between all stakeholders.</p>		
<p>Latest WG guidance recommends that essential measures include:</p> <ul style="list-style-type: none"> a requirement that people who are ill stay at home robust hand and respiratory hygiene enhanced cleaning arrangements active engagement with Test Trace Protect formal consideration of how to reduce contacts and maximise distancing between those in school wherever possible and minimise potential for contamination so far as is reasonably practicable <p>How contacts are reduced will depend on the school's circumstances and will (as much as possible) include:</p> <ul style="list-style-type: none"> grouping learners together avoiding contact between groups arranging classrooms with forward facing desks staff maintaining distance from pupils and other staff as much as possible 		
<ul style="list-style-type: none"> Consideration is needed on what would happen if a learner was seriously injured or someone with a medical condition needed to be admitted to hospital. Of course an emergency service could be called for some serious incidents or incidents, but not always. Are staff willing to go to hospital if parent / carer could not collect the learner? Would the parent / carer be happy for the learner to go to hospital in the first place bearing in mind that some may be reluctant to visit the hospital at present? 		

ONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT		
Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
<ul style="list-style-type: none"> • Should schools welcome learners back without uniform? • It is important that this message is shared with all parents. • If possible, give a sensible time limit for parents to get the uniform situation sorted. • Where parents are struggling financial, then schools should try to provide the uniform for the child/ren. • Perhaps encourage parents who are struggling, to sort the shoes and the school could help with the uniform, could also ask PTA to help with uniform swap / sale. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Schools may wish to consider that less formal dress might be more appropriate. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Learners not required in school may be drawn to meet friends outside of school and thereby posing additional risks. • Parent / carer contact should still be done remotely. <p style="color: green;">Where possible, schools should consider staggered starts or adjusting start and finish times to keep groups apart as they arrive and leave school. Staggered start and finish times should not reduce the amount of overall teaching time. A staggered start may, for example, include condensing/staggering free periods or break time but retaining the same amount of teaching time, or keeping the length of the day the same but starting and finishing later to avoid rush hour. Schools should consider how to communicate this to parents/carers and remind them about the process that has been agreed for drop off and collection, including that gathering at the school gates and otherwise coming onto the site without an appointment is not allowed.</p> <p style="color: green;">Schools should also have a process for removing face coverings when learners and staff who use them arrive at school and communicate it clearly to them. Learners must be instructed not to touch the front of their face covering during use or when removing them. They must wash their hands immediately on arrival (as is the case for all learners), dispose of temporary face coverings in a covered bin or place reusable face coverings in a plastic bag they can take home with them, and then wash their hands again before heading to their classroom</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Are there sufficient toilets / washing facilities in the restricted / designated teaching block? • Are there sufficient hand washing facilities? • Consideration of a one way system inside and outside school. • Doors (apart from fire doors) left open so no need to touch handles, etc. If this is this case then schools will need to review their safeguarding policies. 		
<p style="color: green;">Contact groups should be kept apart where possible, meaning that schools should avoid large gatherings such as assemblies or collective worship with more than one group.</p>		

ONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT		
Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
<ul style="list-style-type: none"> This would be dependent on number of learners and size of grounds available. Consider possible zoning of areas and rules of play / engagement - learners could be consulted. Proposals on phasing or removing canteen usage would need to be reviewed in line with emerging government guidance on schools providing meals on-site. <p style="color: green;">When timetabling, groups should be kept apart and movement around the school site kept to a minimum. While passing briefly in the corridor or playground is low risk, schools should avoid creating busy corridors, entrances and exits. Schools should also consider staggered break times and lunch times (and time for cleaning surfaces in the dining hall between groups)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> Provision should consider whether to include breakfast, lunch and possibly dinner as the length of care requires. Snacks may also be required. If possible, food should be served in the rooms where learners are undertaking activity. This minimises the risk of transmission of infection. The area should be cleaned according to guidelines after eating. Staff should ensure that social distancing is maintained at mealtimes and learners should be sat two metres from each other. In this case, tables should be removed of clutter, disinfected, and visually clean before providing the meal / snack. If there are any concerns, schools and settings should seek the advice of their local Environmental Health team for advice. Learners should also wash their hands before and after eating and staff should also wash their hands before and after serving food. The school or setting may wish to consider providing meals for staff also in order to minimise objects being transferred from and to the building. Local authorities and headteachers should work with food providers and suppliers to ensure the utmost rigour in hygiene, including preparation, consumption and disposal. Food must not be shared. Any snacks should be separated clearly to avoid this Lunch and break times could be staggered to support social distancing. 		
<ul style="list-style-type: none"> Review cleaning hours / routines to build public confidence. Strategy required for any member of the school exhibiting Covid-19 symptoms. Policy in place for informing school community of any confirmed cases and the ability to track, where reasonable, others who may have come into contact with the confirmed case. The present advice is that it is not necessary to screen temperatures. The learner's parents / carers will be able to check their temperature. In any case, screening will not identify all cases of Covid-19 and the means of checking temperature may put staff at greater risk of transmission. This will be kept under review. Staff should of course be vigilant for changes to children's temperatures and signs of fever. No learner with symptoms should be sent to school at all and it is vital that parents / carers are encouraged to act accordingly. For the vast majority of learners, Covid-19 is a mild illness. Learners who have been classed as shielding due to pre-existing medical conditions have been advised to undertake specific 'shielding' measures. These learners have serious underlying health conditions which put them at very high risk of severe illness from Covid-19 and are advised to rigorously follow shielding measures in order to keep themselves safe. Schools should not expect these learners to attend schools or settings at this time, and they should continue to be supported at home as much as possible. Once someone suspected, confirmed or with symptoms has been identified, all areas where this person has been must be identified and kept clear. Management of the area should be physical where possible i.e. barriers with suitable signage or behind locked doors. A clean down prior to reoccupation should take place following the Covid-19: cleaning in non-healthcare settings guidance. Other clinically vulnerable children and young people (who are not shielding) will need to be considered case by case, but of course we would only expect these to attend where parents / carers are satisfied that this is safe for them. There is risk of learners (and staff) being upset and even crying on return to school. 		

ONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT		
Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
<ul style="list-style-type: none"> • LA support to manage external agencies and parental expectations of schools running 'as normal' immediately. • No unnecessary visits or meetings - can be via telephone or Teams, etc. • A balance has to be maintained between site security and the policy of all doors apart from fire doors and toilet doors to be kept open. <p style="color: green;">Schools and settings should consider how to manage other visitors to the site, such as contractors, and ensure site guidance on physical distancing and hygiene is explained to visitors on or before arrival. Where visits can happen outside of school hours, they should. A record should be kept of all visitors.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Associated costs due to risk assessment response. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Liaise with LA to share best practice and compliance. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Check with HR that any revised guidance complies with agreements reached with Unions and Associations. • Schools may wish to consider developing a handbook (hard copy and/or online) to act as an easy reference point for the new operating procedures. • The airflow and ventilation should be increased where possible using natural ventilation such as opening doors and windows. 		

ONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT		
Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
<ul style="list-style-type: none"> Operating procedures should look at the logistical impact of re-engagement starting initially at 15% and phasing up in 10% increments. 		
<ul style="list-style-type: none"> A phased programme consisting of training and guidance on the new operating practices, procedures and policies and time for staff to undertake personal preparation. Time should also be given to adjusting their classroom bases in line with the new operating practices. <p>See GwE's policy and practice guidance on Blended Learning</p>		
<ul style="list-style-type: none"> LA support and welfare services should liaise with schools to help with 'trauma' related guidance and, where necessary, bereavement services. It should be widely publicised in the community that the National Curriculum remains suspended and that schools are not expected to teach a curriculum similar in structure and content experienced before 23 March 2020 until the National Curriculum has been reinstated. Where year groups are returning to school, school leaders should consider: <ul style="list-style-type: none"> - consider their learners' mental health and wellbeing and identify any learner who may need additional support so they are ready to learn; - assess where learners are in their learning, and agree what adjustments may be needed to the school curriculum over the coming weeks; - identify and plan how best to support the education of high needs groups, including disadvantaged learners, and SEND and vulnerable learners; - support learners in Year 6 in primary schools to work together with secondary colleagues to support their upcoming transition to Year 7. Schools should use best endeavours to support learners attending school as well as those remaining at home, making use of the available remote education support. 		
<ul style="list-style-type: none"> Guidance to curriculum re-design has been shared across the region in the curriculum design training run by Ian Gerrard. 		

ONDARY SCHOOL RISK ASSESSMENT		
Additional Comments	Responsibility	Are you satisfied identified risks have been addressed?
<ul style="list-style-type: none"> • Schools and settings should provide clear communications to ensure parents / carers understand expectations. This could include: • Advance notice from parents on whether they will be sending their children. • Advise parents to declare that their children haven't shown symptoms of Covid-19. • Clarity on transport arrangements to and from schools site, this will also include drop off and pick up. • Timing of school day – particularly if school is staggering start times. • School entrance and exit points – this may be different to “normal” arrangements. • Eating arrangements and hygiene policy . • Procedures if child falls ill during time in school. • Arrangements for groups of learners throughout the school day. • Clear protocols for healthy children only to be returning to school, understanding of what happens during the day if child turns unwell. • Schools to consider approach to support whole families with more than one child returning at the same time. • Schools to consider how parents can feedback to schools - questionnaire on views on returning, feedback on distance learning and support needed by children. <p style="color: green; font-size: small;">The importance of a clear communications strategy is particularly important in educational and childcare settings, given the level of media attention that this kind of incident is likely to generate. Early involvement of colleagues from communications teams in PHW and partner organisations is therefore crucial.</p>		

Adnoddau ar gael i ysgolion fel rhan o ddeunyddiau cefnogi Sgiliau Carlam.

Adnodd 1: Enghreifftiau o Ddilyniannau Dysgu

Dilyniannau dysgu estynedig yw'r **model Sgiliau Carlam** sydd â'r nod o helpu athrawon i ganolbwyntio ar y sgiliau llythrennedd a rhifedd ar eu pennau eu hunain er mwyn sicrhau eu bod yn meddu ar y sgiliau angenrheidiol mi gyrchu'r cwricwlwm cyfan ar y lefel briodol. Maent yn cynnwys sgiliau llythrennedd unigol megis llafaredd, darllen lefel uwch, ysgrifennu/gramadeg/sillafu, adeiladu geirfa; ac arian, lluos, amser ac iaith fathemategol, etc, mewn rhifedd. Fe'u bwriadwyd i gefnogi dysgwyr i gyrchu gweddill eu dysgu.

Mae pob model yn seiliedig ar y dilyniant addysgu a argymhellir gan yr 'Education Endowment Foundation' o ran agwedd hyblyg at addysgu a strategaethau ysgol-gyfan, cefnogaeth wedi'i dargedu i gyflymu dysgu a strategaethau ehangach (gan gynnwys cefnogi rhieni a gofaluwr). Mae modd eu haddasu i'w defnyddio yn y cartref neu'r ysgol, i allu ac oedran y dysgwyr, ac i weithredu fel model i athrawon ddatblygu mwy ar eu modelau eu hunain.

Cynlluniwyd y gweithgareddau i ymgorffori 'r FfCD ac i fod yn seiliedig ar gwricwlwm ehangach a dysgu yn yr awyr agored, lle bo hynny'n briodol, i symbylu a pharhau i adeiladu lles, annibyniaeth a hyder y dysgwr.

Mae pob model yn cynnwys briffiad wedi'i drosleisio i athrawon a chyfres o fideos byrion i rieni i'w helpu i gefnogi eu plant gartref, petai'r ysgolion yn dewis eu rhannu.

Fe'u cynhyrchwyd yn y ddwy iaith gyda chyd-destunau a deunyddiau darllen wedi eu dethol i adlewyrchu diwylliant a naws y naill iaith a'r llall yn y ffordd orau.

Adnodd 2-5: Adolygiadau tystiolaeth

Mae'r pedwar adolygiad hwn yn grynodeb o'r dystiolaeth gyfredol am ystod o raglenni ac ymriadau a ddefnyddir yn gyffredin. Am bob rhaglen, mae ystod o wybodaeth ymarferol a buddiol i arweinyddion ysgol, gan gynnwys gwybodaeth am effeithiolrwydd, cost, gofynion hyfforddi a chysylltiadau a'r cwricwlwm.

2	Adolygiad o dystiolaeth rhaglenni llythrennedd
3	Adolygiad o dystiolaeth rhaglenni rhifedd
4	Adolygiad o dystiolaeth rhaglenni ymddygiad a llesiant
5	Adolygiad o dystiolaeth rhaglenni ar-lein (llythrennedd a rhifedd)

Adnodd 6: Pecynnau addysgu ac adeiladu rhugled

Mae'r pecynnau hyn yn adeiladu ar ystod o strategaethau ac adnoddau sy'n bod eisoes ac sydd ar gael i ysgolion trwy brosiectau a gyflwynwyd gan GWE a'r Sefydliad Cydweithredol dros Ymchwil Addysg, Tystiolaeth ac Effaith (SCYATE), Prifysgol Bangor. Maent yn canolbwyntio ar ddefnyddio strategaethau addysgu ac adeiladu rhuglder seiliedig ar dystiolaeth i helpu darllen a darllen rhugl disgyblion, sgiliau deall a geirfa, a sgiliau rhifedd sylfaenol a rhuglder rhifedd

Gwelwyd bod i'r strategaethau sylfaen gref o ymchwil damcaniaethol, ynghyd â thystiolaeth gadarnhaol o dreialon effeithiolrwydd. Maent oll yn gymharol syml i'w defnyddio ar raddfa heb fod angen HMS hirfaith. Maent hefyd yn addas i rieni eu defnyddio.

6a	Cadw Disgyblion yn Darllen! (HEADSPROUTS, FP-CA2)
6b	Strategaethau Darllen Ailadroddus a Rhuglder Geiriau Amllder Uchel (CA2-3 ar hyn o bryd yn cael ei ddiwygio ar gyfer y Gymraeg, a thestunau unswydd Cymraeg yn cael eu hysgrifennu)
6c	Strategaeth rhifedd SAFMEDS (prosiect cefnogi rhieni CA2)
6d	Strategaeth rhifedd SAFMEDS rhifedd /Ap Quizizz (CA2-3)
6e	Cyfarwyddiadau o bell ar gyfer Llythrennedd ac Iaith (RILL - ar hyn o bryd yn cael ei ddiwygio ar gyfer y Gymraeg, a thestunau unswydd Cymraeg yn cael eu hysgrifennu)

Adnodd 7: Cynnig Llythrennedd Uwchradd

Yn y sector uwchradd mae'n hanfodol ein bod yn datblygu mwy ar sgiliau llythrennedd ar draws y cwricwlwm fel bod dysgwyr yn gallu datgloi dysgu a chaffael gwybodaeth. Mae'r her o wella sgiliau llythrennedd yn flaenoriaeth arbennig i ddysgwyr o gefndiroedd difreintiedig.

Pecyn Offer Llythrennedd digidol yw'r pecyn cyntaf a gynigir i ysgolion. Mae'r pecyn yn gwneud pedwar argymhelliad allweddol ar sail ymchwil yr EEF, a chefnogir pob argymhelliad gan enghreifftiau ymarferol y gall athrawon yn yr ystafell ddosbarth eu haddasu er mwyn cefnogi a chyfoethogi sgiliau llythrennedd eu dysgwyr. Mae pecyn o ddysgwyr proffesiynol, eto yn agored i'r holl athrawon dosbarth ar draws y rhanbarth, yn mynd gyda'r adnodd.

Mae'r ail becyn sydd ar gael i ysgolion yn canolbwyntio ar yr ymyriad llythrennedd sydd yn hanfodol i bob dysgwyr a nodwyd ar draws pob ystod gallu. Datblygwyd rhaglen o ymyriad llythrennedd rhyngweithiol, sydd ar gael yn Gymraeg a Saesneg, ac y mae ar gael i ysgolion i'w defnyddio. Gellir defnyddio'r rhaglen yn yr ysgol neu yn y cartref am ein bod yn cydnabod mor bwysig yw cefnogaeth rhieni i gyflymu dysgu. Mae ymyriad effeithiol hefyd yn adnabod dysgwyr yn gynnar; yn defnyddio asesu i dargedu angen ac adolygu'r effaith yn rheolaidd, ac y mae'r rhaglen hefyd yn cefnogi ysgolion i wneud hyn. Hefyd, datblygwyd pecyn dysgu proffesiynol cynhwysfawr i athrawon neu gymorthyddion dysgu er mwyn cefnogi ysgolion i sicrhau y caiff ei weithredu'n effeithiol.

Adnodd 8: Pecynnau rhifedd uwchradd

Pecyn yw'r adnoddau hyn fydd yn galluogi ein cydweithwyr yn y sector uwchradd i gefnogi'r ymgyrch rhifedd yn yr ysgol. Mae'r adnoddau sydd ynddo yn addas i'w defnyddio yn yr ystafell ddosbarth (gan gynnwys cysylltiadau trawsgwricwlaidd), i ddysgwyr sy'n gweithio i ffwrdd o'r ysgol ac i rieni er mwyn cefnogi'r dysgwyr. Lle bo modd, seilir yr adnoddau ar dystiolaeth ac y maent yn cynnwys ystod o adnoddau dysgu y mae modd eu defnyddio ar gyfer anghenion dysgwyr gwahanol fel sy'n briodol

8a	Deunyddiau cefnogi cyffredinol	CA3
i	Trefnu'r cwricwlwm rhifedd i flynyddoedd 7-9 i flaenoriaethu agweddau o'r cwricwlwm. Mae hyn yn cynnwys cyfuno pynciau y gellir eu dysgu gyda'i gilydd i greu'r isod: <ul style="list-style-type: none"> Cysylltiadau rhwng y fframwaith presennol a'r cwricwlwm newydd. Pynciau wedi eu trefnu yn ysgolion cynnydd i ddarparu adnoddau i bob ystod o allu ar CA3. Cysylltu pynciau a'r prosiectau eraill – SAFMEDS ac iSTer lle bo hynny'n briodol. 	

8a ii	<p>Deunyddiau cefnogi cyffredinol</p> <p>Deunyddiau i gefnogi athrawon i gyfarwyddo dysgwyr gyda dysgu annibynnol ac o bell. Mae'r adnoddau yn cynnwys pecyn cymorth sy'n addas i ddysgwyr, dysgwyr gyda chefnogaeth rhieni, dysgwyr gyda chefnogaeth heb fod yn arbenigol, dysgwyr dan gyfarwyddyd athrawon.</p> <p>Mae'r pecyn cymorth yn cynnwys y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cwestiynau diagnostaidd– i'w cwblhau ar ddechrau a diwedd y gyfres o gyfleoedd dysgu. • Gwersi y gellir eu dilyn, gan gynnwys clipiau fideo ac enghreifftiau i gefnogi. • Tasgau i'w cwblhau a'u hunan-farcio fel y gall dysgwyr asesu eu datblygiad eu hunain. 	CA3
8a iii	<p>Deunyddiau cefnogi cyffredinol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deunyddiau a gefnogir o wefan Maths.Cymru fel y gall yr holl athrawon, dysgwyr a'u rhieni/gwarcheidwaid eu cyrchu. • Hyrwyddo brand 'Maths.Cymru' fel siop un-stop i ddeunyddiau cefnogi. • Meysydd penodol wedi eu targedu am CA3 yn y wefan (gydag ardal i CA4 y bydd angen i ddysgwyr ei chyrchu wrth iddynt symud i fyny trwy'r ysgol). • Rhyddhau deunyddiau dros y ddau dymor nesaf gyda gwahanol grwpiau o randdeiliaid. 	CA3-CA4
	<p>Pecyn cefnogi wedi'i dargedu i gynnwys</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adnoddau i gefnogi'r gweithlu, i gefnogi dysgu wedi ei bersonoleiddio, deunyddiau cefnogi ychwanegol ac i gefnogi rôl rhieni yn y dysgu. 	CA3
8b i	<p>Deunyddiau cefnogi wedi'u targedu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo a datblygu pecyn y gall uwch-arweinwyr mewn ysgolion ei ddefnyddio i ddatblygu'r gweithlu er mwyn cyflymu'r dysgu i bawb. 	CA3
8b ii	<p>Deunyddiau cefnogi wedi'u targedu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu pecyn dysgu proffesiynol i gefnogi dysgwyr uwch i ddatblygu'r profiadau dysgu wedi'u personoleiddio er mwyn cyflymu'r dysgu i bawb. 	CA3
8b iii	<p>Deunyddiau cefnogi wedi'u targedu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu pecyn dysgu proffesiynol i gefnogi Cydlynwyr UDRh/CAAY/ Rhifedd i ddatblygu'r gweithlu yn yr ysgol i fuddsoddi ymhellach mewn ymyriad rhifedd grwpiau bychain. 	CA3
8b iv	<p>Deunyddiau cefnogi wedi'u targedu</p> <p>Datblygu ystod o adnoddau a all gefnogi'r sesiynau y gall ysgolion eu dewis i'w cyflwyno i'r gymuned ehangach er mwyn cryfhau cysylltiadau gyda rhieni a'r gymuned ehangach er mwyn cefnogi datblygiad rhifedd</p>	CA3

8c	Datblygiad iSTeR Strategaethau adalw fesul tipyn i fathemateg (CA3-4) a ddatblygwyd ochr yn ochr â Phrifysgol Bangor i roi cefnogaeth bellach i ddatblygu pynciau a ystyriwyd yn 8a ac 8b.	CA 3
8d	Datblygiad SAFMEDS Deunyddiau a ddatblygwyd fel cydweithrediad rhwng Prifysgol Bangor a chydweithwyr CA2 a CA3. Cysylltiedig â datblygu pynciau a ystyriwyd yn 8a ac 8b lle bo hynny'n briodol.	CA3

Cynnig Proffesiynol 2020-2021

CYNNIG PROFFESIYNOL

03

LLES

04

Y DAITH DDIWYGIO

11

CWRICWLWM I GYMRU

12

ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL [ADY]

16

Y GYMRAEG

20

DATBLYGU'R GWEITHLU

21

CYNORTHWYWYR DYSGU

22

ARWEINYDDIAETH

24

CYFNOD SYLFAEN, LLYTHRENNEDD & RHIFEDD, PYNCIAU

27

CYFLYMU'R DYSGU

33

DIGIDOL

39

CYNNIG PROFFESIYNOL

Mae eleni wedi bod yn flwyddyn ddyrws sydd wedi amlygu pa mor anhygoel o hyblyg yr ydych chi fel penaethiaid ac ysgolion yn gallu bod wrth ymateb i'r holl heriau mae COVID-19 wedi ei daflu atoch chi. Yn dilyn trafod gyda sawl un ohonoch, bydd cynnig GwE yn adlewyrchu'r hyblygrwydd yna gan fod ar gael i chi ar amser sydd yn gyfleus ac yn amserol i chi.

Byddwn yn trafod efo chi yn eich dalgylchoedd er mwyn adnabod yr agweddau sydd wedi eu blaenoriaethu ac yna, hyd eithaf gallu'r gwasanaeth, yn mynd ati i ymateb i'r anghenion yma mewn dull hyblyg sydd yn eich gweddu chi fel ysgolion.

Mae'r cynnig eleni wedi ei grynhoi o dan 5 prif bennawd sef:

- **LLES**
- **Y DAITH DDIWYGIO:**
Cwricwlwm i Gymru
Anghenion Dysgu Ychwanegol [ADY]
Y Gymraeg
- **DATBLYGU'R GWEITHLU:**
Cynorthwywyr Addysgu
Arweinyddiaeth
Cyfnod Sylfaen, Llythrennedd a Rhifedd, Pynciau
- **CYFLYMU'R DYSGU**
- **DIGIDOL**

Mae'r hyn sydd i ddilyn yn rhoi syniad lefel uchel i chi o'r Dysgu Proffesiynol sydd yn cael ei gynnig gan GwE yn ystod y flwyddyn academiaidd yma. Nid yw'n rhestr derfynol ond mae'n rhoi blas i chi er mwyn eich cynorthwyo i adnabod y Dysgu Proffesiynol fydd angen ar eich ysgolion a'r staff i'r dyfodol agos.

Byddwn yn gweithio efo chi fel ysgolion er mwyn adnabod yr amseriad gorau er mwyn cyflwyno'r Dysgu Proffesiynol, ac o'r herwydd nid oes amseroedd na dyddiadau wedi eu cynnwys yn y cynnig lefel uchel yma.

Bydd GwE yn gweithio yn agos efo chi fel ysgolion yn ogystal er mwyn parhau i ddyfnhau'r gwaith Cymheiriol sydd eisoes wedi sefydlu ac i adnabod agweddau y byddech chi fel ysgolion yn gallu cynnig i ysgolion eraill er mwyn datblygu agweddau penodol o Ddysgu Proffesiynol.

Tud. 286

CYNNWYS

LLES

Tud. 287

◀ CYNWYS ▶

Delio gydag anawsterau ymlyniad a thrawma mewn Lleoliadau Addysg

Enw'r Darparwr: Ysgolion sy'n Wybodus am Drawma - Dr Coral Harper

Disgrifiad Cryno:

- Mae'n addas ar gyfer pob aelod o staff yr ysgol, ond yn targedu Athrawon Dynodedig PMG / Pennaeth Gofal Bugeiliol / Lles / Cydlynwyr ADY
- 3 awr CDP ar-lein a ddarperir mewn 2 sesiwn 90 munud yr un
- Darparu rhagarweiniad i Drawma Datblygiadol ac Ymlyniad drwy ymchwil sy'n seiliedig ar dystiolaeth gan ganol bwyntio ar feithrin dull ysgol gyfan o weithredu
- Cefnogi pob mynychwr i adnabod strategaethau o ran addysgu a dysgu er mwyn helpu dysgwyr yn eu hysgolion

Bioffilia: Gwyddoniaeth Natur ac Anifeiliaid: Pam fod treulio amser yn yr awyr agored yn ein gwneud yn hapusach, yn iachach ac yn fwy abl i ddysgu

Enw'r Darparwr: Dr Coral Harper, Ymgynghorydd Addysg ac Iechyd Meddwl Annibynnol

Disgrifiad Cryno:

Bydd y CDP ar-lein hwn yn dair awr (neu 2 x 90 munud), a bydd yn cefnogi'r ysgol i ddatblygu dealltwriaeth o Fioffilia gyda golwg ar hunan-reoleiddio ym Myd Natur

- Deall yr effaith gemegol fuddiol a gaiff Diddordeb Caled a Meddal ym Myd Natur (ar yr ymennydd)
- Ymgorffori dysgu mewn ymarfer – Gweithgareddau i gefnogi lles emosiynol yn yr awyr agored
- Aseiad Risg/Budd

Datblygu Parthau Hunan-Reoleiddio mewn lleoliadau cynradd

Enwau'r Darparwyr: Dr Janet Rose / Nia Thomas – GwE

Disgrifiad Cryno:

- Mae'r gweithdy hwn wedi'i gynllunio i fynd law yn llaw â'r gweithdy Hyfforddiant Emosiwn a chaiff ei gyflwyno yn Saesneg gydag adnoddau dwyieithog
- Bydd y gweithdy'n canolbwyntio'n benodol ar strategaethau sy'n galluogi plant i feithrin sgiliau mwy effeithiol wrth reoleiddio eu teimladau a'u hymddygiad er mwyn iddynt allu canolbwyntio ar eu gwaith ysgol. Bydd y gweithdy'n cynnig nifer o wahanol strategaethau i gyfranogwyr y bydd modd iddynt eu rhoi ar waith yn rhwydd yn yr ystafell ddosbarth
- Mae strategaethau hyn yn helpu plant ddysgu sut i reoleiddio'r system sy'n ymateb i straen, eu teimladau a'u hymddygiad, ac yn helpu i feithrin llythrennedd digidol os ydych chi.

Cefnogi Addysg ar gyfer Plant sydd Mewn Gofal ar draws y rhanbarth

Enw'r Darparwr: Sharon Williams, GwE

Disgrifiad Cryno:

- Gellir cyflwyno'r sesiwn 45 munud yn y Gymraeg / Saesneg ac mae'n addas ar gyfer pob aelod staff sy'n cefnogi plant sydd mewn gofal – ond gan ganolbwyntio'n bennaf ar ANG / Arweinydd Dynodedig
- Bydd y gweithdy'n canolbwyntio ar – Beth mae'n ei olygu i fod 'mewn gofal'? / Rôl yr ysgol a'r ALL wrth gefnogi disgyblion PMG
- Dyrchafu dyheadau plant sydd mewn gofal ac ystyried effaith trawma yn ystod plentyndod cynnar ac anawsterau ymlyniad mewn addysg, a chefnogaeth gyffredinol i weithredu
- Cefnogaeth, prosesau a gweithdrefnau e.e. Cynlluniau Addysg Personol

Datblygu dull ysgol gyfan o ymdrin â Lles

Enw'r Darparwr: Sharon Williams, GwE

Disgrifiad Cryno:

- Gellir cyflwyno'r sesiwn 60 munud yn y Gymraeg / Saesneg ac mae'n addas ar gyfer unrhyw leoliad
- Bydd y sesiwn yn canolbwyntio ar Les cyffredinol ac yn cyfeirio at ymchwil sy'n seiliedig ar dystiolaeth / strategaethau cenedlaethol parthed y dull ysgol gyfan o weithredu
- Bydd yn canolbwyntio ar yr ystyriaethau a'r arferion / egwyddorion allweddol i ysgolion a fydd yn fuddiol i bob dysgwr
- Caiff gwybodaeth ei rhannu hefyd am y gronfa ddata o dystiolaeth Dysgu Carlam Lles a cheir cyfeiriadau at ganllawiau pellach

Y Ffordd Iawn – Dull o weithredu lawnderau plant yng Nghymru

Enwau'r Darparwyr: Comisiynydd Plant Cymru / GwE

Disgrifiad Cryno:

- Mae'r gweithdy'n addas ar gyfer pob lleoliad a gellir ei gyflwyno yn y Gymraeg / Saesneg – bydd y sesiynau yn para rhwng 60 a 90 munud
- Ffocws y gweithdy fydd cyflwyno Confensiwn y Cenedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a sut y gellir eu rhoi ar waith yn yr ysgol o safbwynt y 4 diben oddi mewn i CiG, a llais y dysgwr yn ogystal
- Bydd y gweithdy hefyd yn rhoi statws 'Hyfforddi'r Hyfforddwr' i chi fel bod modd rhaedru ar draws eich ysgol / clwstwr

Tud. 289

CYNNWYS

Y Rhestr Wirio Arsylywi

Enw'r Darparwr: Helen Worrall, Ymgynghorydd Addysg / Awdur

Disgrifiad Cryno:

- Bydd y cyfranogwyr, drwy gyfrwng crynodeb o'r Ddamcaniaeth Ymlyniad, yn gallu deall sut y mae profiadau plentyndod cynnar, yn enwedig y rhai sy'n ymwneud ag esgeulustod, trawma a cholled, yn effeithio mewn modd negyddol ar y gallu i ffurfio perthynas gadarnhaol ag eraill, a sut y mae hyn yn amharu ar eu lles, eu hymddygiad a'u hanghenion o fewn ein hysgolion
- Daw'r cyfranogwyr yn gyfarwydd â'r amrediad o adnoddau yn y llyfrau 'rhestrau gwirio arsylywi' a sut y bwriedir iddynt gael eu defnyddio
- Daw'r cyfranogwyr i ddeall sut y mae'r Rhestr Wirio Arsylywi ar gyfer pob grŵp oedran wedi'i strwythuro, sut y mae ei chwblhau a sut y gellir ei dehongli i oleuo'r ddealltwriaeth o angen ac i ddylanwadu ar gynllunio
- Bydd y cyfranogwyr yn deall sut y gellir defnyddio'r rhestr wirio fel dull effeithiol o fonitro ac arsylywi newidiadau yn lles emosiynol plentyn neu berson ifanc ac, yn hynny o beth, sut y gellir ei defnyddio fel adnodd sy'n dangos cynnydd ac effeithiolrwydd yr ymyriadau a roddwyd ar waith o ganlyniad i well dealltwriaeth

Meddwl yn Wahanol ar gyfer Dysgwyr Difreintiedig

Enw'r Darparwr: *Challenging Education*

Disgrifiad Cryno:

- Mae'r Rhaglen Dysgu Proffesiynol yn seiliedig ar chwe modiwl hyfforddi a recordiwyd ac a gaiff eu rhyddhau bob hanner tymor drwy gydol y flwyddyn academaidd. Maent ar gael i bob aelod staff (a llywodraethwyr) i'w defnyddio yn ôl yr angen. Maent yn addas ar gyfer pob ysgol / lleoliad
- Caiff pob modiwl hyfforddiant ei rhannu i gyfres o sesiynau fideo byr (i'w gweld ar-lein yn unig) ac, i gyd-fynd â nifer o'r rhain, bydd deunydd darllen a/neu daflenni gwaith myfyriol y gellir eu lawrlwytho. Bydd cyfle hefyd i ymuno â sesiwn adborth fyw
- Caiff lleoliadau fynediad at y modiwlau drwy GwE at 31ain o Awst 2021
- Bydd y ffocws ar gefnogi pobl ifanc fregus a difreintiedig ac yn cynnwys: Sut deimlad yw bod o dan anfantais mewn ysgol; effaith y cwricwlwm; Addasu dulliau addysgu a defnyddio strategaethau metawybyddol mewn ffordd effeithiol; delio â'r anawsterau wrth gyfranogi; Addysgu ymddygiadau dysgu priodol a dysgu sy'n gysylltiedig â gyrfa

Ymgysylltu â'r Gymuned a Theuluoedd – YGaTh

Enw'r Darparwr: GwE

Disgrifiad Cryno:

- Mae'r gweithdy'n addas ar gyfer pob lleoliad a gellir ei gyflwyno yn y Gymraeg / Saesneg
- Bydd y gweithdy'n canolbwyntio ar becyn cymorth YGaTh Llywodraeth Cymru. Mae'r pecyn hwn wedi'i gynllunio i roi cymorth ymarferol i ysgolion gyda throsolwg o'r 5 thema allweddol o safbwynt ymgysylltu â rhieni ac â'r gymuned
- Bydd y gweithdy hefyd yn canolbwyntio ar enghreifftiau ymarferol o ysgolion ar draws y rhanbarth yng nghyswllt gwreiddio dull ysgol gyfan o ymdrin ag ymgysylltiad teuluol a llais y teulu
- Bydd y gweithdy hefyd yn rhannu canllawiau pellach neu'n cyfeirio at arweiniad pellach o ran rhaglenni / darpariaeth sy'n seiliedig ar dystiolaeth

Sut ydym ni'n mesur lles? – Y sgwrs

Enw'r Darparwr: : GwE

Disgrifiad Cryno:

- Gellir cyflwyno'r gweithdy 60 munud hwn yn y Gymraeg/Saesneg
- Canolbwynt y gweithdy yw rhoi trosolwg i ysgolion / lleoliadau o'r amrediad cyffredinol o fesurau / dulliau "lles" sy'n seiliedig ar dystiolaeth
- Bydd enghreifftiau ymarferol o'r hyn a ddefnyddiwyd gan ysgolion, a'r effaith a gafwyd, hyd yma. Byddwn hefyd yn cysylltu â'r 6 awdurdod lleol ynghylch cymorth a dargedir i ddysgwyr

Bloom – ar gyfer iechyd meddwl a gwydnwch pobl ifanc

Enw'r Darparwr: Mental Health UK (Hafal Cymru)

Disgrifiad Cryno:

- Mae *Bloom* yn adnodd di-dâl i ysgolion. Mae'n darparu dulliau a gwybodaeth i ddysgwyr yn CA4/ôl 16 er mwyn iddynt allu cynnal eu hiechyd meddwl a'u lles - <https://mentalhealth-uk.org/partnerships/projects/bloom/>
- Mae'r hyfforddiant ar-lein ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg. Felly hefyd yr adnoddau / cynlluniau gwersi / llyfr gwaith myfyrwyr
- Mae'r rhaglen yn cynnwys 6 pwnc allweddol – Beth yw Gwydnwch? Straen Arholiadau / Gwneud penderfyniadau / Rheoli Astudio / Pwysau cymdeithasol a chyfeillion
- Yn dilyn yr hyfforddiant, mae'n bosib wedyn i ysgolion gael cymorth ymarferol drwy Hafal Cymru wrth gyflawni'r gwaith mewn ysgolion

Tud. 291

CYNNWYS

Rhwydwaith Cyfnod Sylfaen Tymor yr Hydref. Ffocws – Iechyd a Lles. Strategaethau effeithiol i gefnogi'r dysgu

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Cyfnod Sylfaen

Disgrifiad bras:

- Ymddygiad Sgematig – Beth yw sgema a sut i gefnogi ymddygiad sgematig? Cyd-fynd â'r camau cynnydd cynnar Cwricwlwm i Gymru
- Adnabod Trawma – ACE's. Astudiaeth Achos yn egluro strategaethau effeithiol i'w defnyddio â'r holl ddisgyblion i ddelio ag achosion o or-bryder a thrawma
- Gwybodaeth am asesiadau ar lein
- Recordiad ar gael yn yr adran 'Gweminarau' yng Nghanolfan cefnogaeth GwE

Lles ar draws y Cwricwlwm i Athrawon Newydd Gymhwyso (ANG)

Enw'r darparwr(wyr): Ieuan Jones

Disgrifiad bras:

- Sicrhau bod lles pob dysgwr o'r flaenoriaeth uchaf ym mhob ysgol ledled y rhanbarth
- Sicrhau bod pob dysgwyr yn gwneud y gorau o'u potensial dysgu llawn a dod yn unigolion iach, hyderus sy'n adeiladu eu lles emosiynol trwy ddatblygu hyder
- Sicrhau bod yr athrawon yn deall bod datblygu iechyd a lles corfforol yn arwain at fuddion gydol oes
- Hyrwyddo bod gan bob ysgol amgylchedd iach a diogel sy'n cwmpasu agwedd gyfannol tuag at les a bod pob dysgwr

Gwreiddio Rhaglen VESPA mewn Ysgolion

Enw'r Darparwr: Martyn Froggett

Disgrifiad Cryno:

- Hyfforddiant yn parhau i ysgolion sy'n ymwneud â'r rhaglen a chyfle i gael hyfforddiant i'r rhai nad ydynt. Bydd yr hyfforddiant yn canolbwyntio ar ddatblygu Hyrwyddwyr VESPA, darparwyr presennol y rhaglen, a darpar-ddarparwyr

Tud. 292

CYNNWYS

Gweithdai Lles Penaethiaid

Enw'r Darparwr: Claire Chidley - arbenigwraig profiadol ac uchel ei pharch yn y maes - fydd yn hwyluso'r gweithdai

Disgrifiad Cryno:

- Gweithdy 'byw' unwaith ac am byth sy'n canolbwyntio ar amrywiaeth o agweddau ar les personol Prifathrawon e.e. gwytnwch, addasu i amgylchedd cyfnewidiol, myfyrio personol ac ati. Cyflwynir y rhaglen yn ystod mis Tachwedd 2020
- Yn dilyn hyn, bydd cyfres o weminarau byr, a fydd yn cael eu recordio, gan ganolbwyntio ar themâu ac agweddau amrywiol ar les a gwytnwch. Yn ogystal â hyn bydd deunyddiau ac ymarferion darllen cyn ac ar ôl y gweithdy i arweinwyr ysgol ymgysylltu â nhw. Gall ysgolion gymryd rhan yn y sesiynau hyn yn hyblyg a'u defnyddio yn eu hysgolion eu hunain os dymunant.
- Bydd ymgysylltu a chefnogaeth cymheiriaid yn allweddol trwy gydol y cynnig gyda chyfleoedd i ymgysylltu â chyfoedion o fewn uwch dimau arweinyddiaeth ysgolion unigol a / neu gydag arweinwyr o ysgolion eraill.
- Bydd cyfle i grwpiau o ysgolion ddod ynghyd i archwilio ymhellach agweddau penodol ar les personol, cyfunol a sefydliadol. Gallai hyn fod yn glystyrau o ysgolion cynradd neu grwpiau o ysgolion uwchradd

Y DAITH DDIWYGIO

Tud. 294

← CYNWYS →

Y DAITH DDIWYGIO

CWRICWLWM I GYMRU

Rheoli Newid

Enw'r darparwr(wyr): Ruth Thackray ac Euros Davies

Disgrifiad bras:

- Sesiwn ymarferol a gafaelgar i gefnogi ysgolion ar arwain a chynllunio newid trwy'r daith ddiwygio.
- Beth yw Rheoli Newid a sut i fynd ati i reoli newid?
- Cyfle i gydweithio efo cyfoedion mewn grwpiau bach er mwyn trafod amrywiol sefyllfaoedd
- Rhennir y Dysgu proffesiynol i ddwy sesiwn o tuag awr a thri chwarter

Datblygu gweledigaeth a rennir

Enw'r darparwr(wyr): Ruth Thackray ac Euros Davies

Disgrifiad bras:

- Gweithio gyda rhanddeiliaid i ddatblygu gweledigaeth ar gyfer Cwricwlwm i Gymru.
- Beth yw eich gweledigaeth bresennol? Oes angen ei addasu/ddiweddaru?
- Sut fyddwch yn sicrhau fod hon yn weledigaeth ar gyfer yr holl gymuned a'ch rhanddeiliaid?
- Sut mae datblygu gweledigaeth gytûn yn ystod cyfnod COVID-19

Disgwyliadau'r System

Enw'r darparwr(wyr): Ruth Thackray ac Euros Davies

Disgrifiad bras:

- Trafodaeth a gwneud synnwyr o'r disgwyliadau ar gyfer y daith at Fedi 2022
- Sesiwn anffurfiol gyda digon o amser i holi cwestiynau a mynegi barn
- Buddiol i ysgolion allu mapio'r daith hyd at Fedi 2022
- Adnabod ble mae Cwricwlwm i Gymru yn y daith ddiwygio, a hysbysu

Y DAITH DDIWYGIO

Dysgu Cyfunol, cyflymu'r dysgu a Chwricwlwm i Gymru

Enw'r darparwr(wyr): Ruth Thackray ac Euros Davies

Disgrifiad bras:

- Adnabod a pharatoi ar gyfer senarios a heriau sydd yn codi oherwydd COVID-19
- Adnabod esiamplau o sut all y gwaith yma ein helpu i baratoi ar gyfer CiG
- Beth yw'r cysylltiadau rhwng yr agweddau yma?
- Cyfleoedd i adlewyrchu

Deall Cwricwlwm sy'n cael ei yrru gan y Dibenion

Enw'r darparwr(wyr): Ruth Thackray ac Euros Davies

Disgrifiad bras:

- datblygu a deall cysyniadau o fewn Cwricwlwm i Gymru a sut i gynllunio i newid cwricwlwm
- Deall y cysyniad y tu ôl i Gwricwlwm sydd yn cael ei yrru gan Ddibenion

Addysgeg

Enw'r darparwr(wyr): Tîm CiG GwE

Disgrifiad bras:

- Cyfres o sesiynau byr yn edrych ar beth sy'n gwneud Addysgeg effeithiol
- Cyswllt efo'r Ysgolion fel Sefydliadau sy'r Dysgu a'r rhan mae ymchwil yn ei chwarae
- Cyswllt efo'r Safonau Dysgu Proffesiynol

Creu gofod ac amser i Ddysgu Proffesiynol

Enw'r darparwr(wyr): Tîm CiG GwE

Disgrifiad bras:

- Cyfle i edrych ar ddysgu proffesiynol effeithiol i'r holl staff a sut mae'n cefnogi'r Daith Ddiwygio
- Trafod dulliau ac enghreifftiau effeithiol o greu gofod ac amser ar gyfer Dysgu Proffesiynol
- Adnabod y DP sydd ar gael ar gyfer y daith ddiwygio a sut i fanteisio arno fel ysgol a dalgylch

Y DAITH DDIWYGIO

Diweddariad Cwricwlwm Cymru i Athrawon Newydd Gymhwyso (ANG)

Enw'r darparwr(wyr): Ieuan Jones

Disgrifiad bras:

- Cyfle i edrych ar y datblygiadau diweddara o fewn Cwricwlwm Cymru
- Canolbwyntio ar y "Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig", yr "Egwyddorion cynnydd" a'r "Disgrifiadau dysgu"
- Athrawon yn cael cyfle i ddatblygu agweddau o'r cwricwlwm ei hun, gan alluogi ei dysgwyr i ddatblygu tuag at bedwar diben y cwricwlwm
- Rhannu arfer gorau o ran yr addysgu yn y Cyfnod Sylfaen, CA2 a CA3

Sut i ddarparu cwricwlwm holistaidd datblygiadol pwrpasol ac integredig o'r cyfnod sylfaen i waelod CA2

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Cyfnod Sylfaen

Disgrifiad Bras:

- Rhannu syniadau a phrofiadau dysgu
- Sut i gynllunio drwy ddull holistaidd gan ddefnyddio cyd-destun dilys
- Addas ar gyfer aelodau o'r uwch dîm arwain, athrawon a chymorthyddion y CS a blynyddoedd 3 a 4
- Weminar byw ond bydd recordiad ar gael yn yr adran 'Gweminarau' yng Nghanolfan cefnogaeth GwE

Gwreiddio'r 12 egwyddor addysgegol yn ein harferion beunyddiol

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Cyfnod Sylfaen

Disgrifiad Bras:

- Sut i gynllunio amgylchedd ddysgu effeithiol
- Sut i ddefnyddio'r ddarpariaeth yn effeithiol i ehangu sgiliau llythrennedd, rhifedd a digidol y disgyblion
- Datblygu a deall theorïau sy'n ymwneud â dysgu a datblygiad plentyn sy'n berthnasol i'r gwaith cynllunio
- Addas ar gyfer aelodau o'r uwch dîm arwain, athrawon a chymorthyddion y CS a blynyddoedd 3 a 4
- Weminar byw ond bydd recordiad ar gael yn yr adran 'Gweminarau' yng Nghanolfan cefnogaeth GwE

Tud. 297

CYNNWYS

Y DAITH DDIWYGIO

Datblygu sgiliau mathemateg a rhifedd dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn yr ardal tu allan

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Cyfnod Sylfaen

Disgrifiad bras:

- Syniadau ynglyn â ffyrdd o ddatblygu sgiliau mathemategol a rhifyddol disgyblion drwy brofiadau dysgu cyfoethog yn yr awyr agored (nifer fawr o'r gweithgareddau yn seiliedig ar 'Y Nadolig' a'r defnydd o adnoddau naturiol a darnau rhydd)
- Gweithgareddau i gefnogi datblygiad personol, cymdeithasol a lles y dysgwyr
- Yn addas ar gyfer athrawon a chymorthyddion Meithrin i Flwyddyn 2
- Weminar byw ond bydd recordiad ar gael yn yr adran 'Gweminarau' yng Nghanolfan cefnogaeth GwE

Cyfarfodydd Rhwydwaith Penaethiaid Saesneg (unwaith bob hanner tymor)

Enwau'r Darparwyr: Gaynor Murphy, Anna Lloyd Williams a Louise Usher

Disgrifiad Cryno:

- Datblygu ymhellach safonau addysgu a dysgu
- Datblygu dulliau dysgu cyfunol effeithiol
- Atgyfnerthu ymhellach ansawdd yr arweinyddiaeth
- Creu cyfleoedd i rannu'r arferion gorau ac i ddatblygu dulliau o ymdrin â'r CIG

Y DAITH DDIWYGIO

ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL [ADY]

Gwahaniaethu: Mike Gershon

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol

Disgrifiad bras:

- Fideo 1 - Diffinio Gwahaniaethu a Haenu
- Fideo 2 - Sgaffaldiau, Modelu a'r Cof Gweithredol
- Fideo 3 - Defnyddio Tacsonomi i Wahaniaethu
- Fideo 4 - Adborth a Metawybyddiaeth

Cyfathrebu cadarnhaol

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol a chyflwynydd hyfforddiant rhithwir ar-lein Nicola S Morgan

Disgrifiad bras:

- Sut i drin sgysiau heriol gan ddefnyddio 8 cam a fydd yn eich helpu i deimlo'n fwy parod, cyfathrebu'n hyderus a chadw rheolaeth ar y sefyllfa a chi'ch hun
- Sesiwn 2.5 awr

Delio gyda sefyllfaoedd anodd yn effeithiol

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol a chyflwynydd hyfforddiant rhithwir ar-lein Nicola S Morgan

Disgrifiad bras:

- Datblygu strategaethau penodol ar gyfer datrys gwrthdaro
- Ymarfer sgiliau cyfathrebu
- Datblygu sgiliau dylanwadu a thrafod i hwyluso penderfyniadau
- Sesiwn 2.5 awr

Tud. 299

CYNNWYS

Y DAITH DDIWYGIO

Hyfforddiant Ymwybyddiaeth Llywodraeth Cymru (Eliesha Lefel 1)

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol

Disgrifiad bras:

- Beth yw'r system ADY newydd?
- Nodi anghenion dysgu ychwanegol
- Rolau a chyfrifoldebau allweddol

Gweithio gyda rhieni

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol a'r cyflwynydd Samantha Garner

Disgrifiad bras:

- Edrych ar yr heriau a wynebir wrth weithio gyda rhieni a sut y gallwn feithrin perthynas effeithiol a chadarnhaol i sicrhau'r deilliannau gorau i blant a phobl ifanc

Cynhwysiant mewn addysg

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol

Disgrifiad bras:

- Beth yw cynhwysiant a sut i'w hyrwyddo yn ein lleoliad a'n harferion gwaith unigol?

Proffiliau Un-Dudalen

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol a'r cyflwynydd Ben Rosamond

Disgrifiad bras:

- Beth yw proffil un-dudalen?
- Sut y gallant ein helpu i gefnogi plant a phobl ifanc yn well?

Y DAITH DDIWYGIO

Quality First Teaching

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol a'r cyflwynydd Samantha Garner

Disgrifiad bras:

- “Quality First Teaching”: Beth yw hyn, a sut y gallwn ei gyflawni?

Addysgu mewn ffordd amlsynhwyrdd i gefnogi myfyrwyr sydd ag ADY

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol

Disgrifiad bras:

- Pam nad yw pawb ohonom yn dysgu yn yr un ffordd?
- Sut y gallwn gynllunio a gwerthuso ein harferion i sicrhau ein bod yn cyrraedd pob dysgwr, nid yn unig y rheiny sy'n dysgu sut rydym ni'n addysgu?

Adolygiadau sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol a'r cyflwynydd Ben Rosamond

Disgrifiad bras:

- Beth yw Adolygiad sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn?
- Sut gall Adolygiadau sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn ein helpu i gefnogi plant a phobl ifanc yn well?

Meddwl sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn i Bawb

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol a Helen Sanderson Associates

Disgrifiad bras:

- Ychwanegu at eich dealltwriaeth o'r hyn y mae bod yn berson-ganolog yn ei olygu

Tud. 301

CYNNWYS

Y DAITH DDIWYGIO

Datblygu Deiliannau Effeithiol

Enw'r darparwr(wyr): Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol

Disgrifiad bras:

- Sesiwn 1 - Paratoi (dysgu beth sy'n bwysig, pwy sy'n bwysig a ble mae'n bwysig)
- Sesiwn 2 - Y Dilyniant Canlyniadau (ysgrifennu canlyniadau effeithiol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn)
- Sesiwn 3 - Y System Gymorth (gwirio datrysiadau a datrys problemau)
- Bydd angen i bob unigolyn gwblhau pob sesiwn (3 sesiwn = 7.5 awr) (Rhith-hyfforddiant ar-lein)

Y GYMRAEG

Llythrennedd yn y Cwricwlwm Newydd i Gymru

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Gymraeg GwE

Disgrifiad bras:

- Rhwydweithiau / clystyrau ar draws y rhanbarth yn cydweithio i greu adnoddau newydd trawsgwricwlaidd
- Cefnogi ac adeiladu ar gynlluniau sydd eisoes yn weithredol ac yn llwyddiannus
- Cynnig arweiniad ar sut i osod y Cwricwlwm Newydd yn ganolbwynt i ddatblygu Llythrennedd ymhellach eto o fewn cynlluniau adrannau unigol neu o fewn Meysydd Dysgu traws-ysgol

Cynnig cyfleon i athrawon weithio ar brosiectau traws-rhanbarthol/cenedlaethol

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Gymraeg GwE

Disgrifiad bras:

- Prosiectau ar y gweill ar gyfer CA3 a CA4
- Gwahoddiad i athrawon ymuno â phanel y prosiectau
- Bydd cyfeiriad y prosiectau yn cael ei phennu gan banel y prosiectau

Dulliau Addysgu Dwyieithog

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Gymraeg GwE a Phrifysgol Bangor

Disgrifiad bras:

- Cyfeirlyfr cyflym i addysgwyr, yn seiliedig ar Ymchwil ryngwladol i ddulliau addysgu dwyieithog, cafodd y gwaith ei arwain gan yr Athro Enlli Thomas, Prifysgol Bangor
- Mae'n cynnwys trosolwg byr o'r llenyddiaeth ryngwladol gan berthnasu'r arferion hynny i'r cyd-destun addysgol yma yng Nghymru
- Cafodd y llyfryn ei gynhyrchu i gyd fynd a Chynhadledd y Gymraeg mewn Addysg a Dwyieithrwydd (Hydref/ Tachwedd 2018) a chaiff ei gefnogi gan fideos YouTube o'r Cynhadledd rhai Cymraeg a thrwy gyfrwng y Saesneg

DATBLYGU'R GWEITHLU

Tud. 304

CYNNWYS

DATBLYGU'R GWEITHLU

CYNORTHWYWR ADDYSGU

Hyfforddiant Ymsefydlu i Gynorthwywyr Addysgu Newydd (digidol)

Enw'r darparwr(wyr): Llwybr Dysgu Cynorthwywyr Addysgu

Disgrifiad bras:

- Deall rôl y cynorthwywyd addysgu a sut i ddatblygu'n broffesiynol
- Deall sut mae polisiau a fframweithiau yn effeithio ar rôl y cynorthwydd addysgu
- Mynd i'r afael â newidiadau, ac ystyried pa mor berthnasol ydynt yn eu lleoliadau eu hunain

Hyfforddiant Darpar CALU Cylch 1 (Modiwlau 2, 3 a 4)

Enw'r darparwr(wyr): Llwybr Dysgu Cynorthwywyr Addysgu

Disgrifiad bras:

- Deall gofynion statws a rôl CALU a pharatoi ar gyfer asesiad CALU
- Dod i ddeall eu heffaith broffesiynol ar ddysgwyr
- Deall sut mae polisiau a fframweithiau yn effeithio ar rôl CALU, mynd i'r afael â'r newidiadau cenedlaethol presennol, ac ystyried pa mor berthnasol ydynt yn eu lleoliadau eu hunain
- Creu a gwella rhwydweithiau a chydweithio proffesiynol ymysg cynorthwywyr addysgu, o fewn ysgolion, a rhwng ysgolion

Hyfforddiant Darpar CALU Cylch 2 (Modiwl 1 – 4)

Enw'r darparwr(wyr): Llwybr Dysgu Cynorthwywyr Addysgu

Disgrifiad bras:

- Deall gofynion statws a rôl CALU a pharatoi ar gyfer asesiad CALU
- Dod i ddeall eu heffaith broffesiynol ar ddysgwyr
- Deall sut mae polisiau a fframweithiau yn effeithio ar rôl CALU, mynd i'r afael â'r newidiadau cenedlaethol presennol, ac ystyried pa mor berthnasol ydynt yn eu lleoliadau eu hunain
- Creu a gwella rhwydweithiau a chydweithio proffesiynol ymysg cymorthyddion dysgu, o fewn ysgolion, a rhwng ysgolion

Tud. 305

CYNNWYS

DATBLYGU'R GWEITHLU

Cynorthwywyr Addysgu / CALU – Cefnogi a bwrw ymlaen â Rhifedd yn CA2

Enw'r Darparwr: Manon Davies

Disgrifiad Cryno:

- Strategaethau ymarferol ar gyfer yr ystafell ddosbarth i gefnogi datblygiad sgiliau rhifedd y dysgwyr
- Cyflwyniad i ymchwil sy'n seiliedig ar dystiolaeth er mwyn parhau i ddatblygu gwybodaeth a dealltwriaeth o'r pwnc
- Addas ar gyfer Cymorthyddion a CALU ar bob lefel

Cynorthwywyr Addysgu / CALU – Cefnogi a bwrw ymlaen â Llythrennedd yn CA2

Enw'r Darparwr: Vicky Lees

Disgrifiad Cryno:

- Strategaethau ymarferol ar gyfer yr ystafell ddosbarth i gefnogi datblygiad sgiliau llafaredd, darllen ac ysgrifennu
- Cyflwyniad i ymchwil sy'n seiliedig ar dystiolaeth er mwyn parhau i ddatblygu gwybodaeth a dealltwriaeth o'r pwnc
- Addas ar gyfer Cymorthyddion a CALU ar bob lefel

DATBLYGU'R GWEITHLU

ARWEINYDDIAETH

Rhaglen Datblygu Arweinwyr Canol

Darparwyr: Rhaglen genedlaethol a reolir gan y consortia rhanbarthol mewn cydweithrediad â phartneriaid cyflenwi

Disgrifiad bras:

- Mae'r rhaglen datblygu arweinyddiaeth 1-flwyddyn hon ar gael i bob arweinydd canol ledled Cymru sydd â meysydd cyfrifoldeb a/neu reolaeth llinell staff.
- Rhaglen ddatblygu traws-gyfnod, ymarferol, a gyflwynir trwy fodel dulliau cymysg
- Bydd y rhaglen yn: datblygu sgiliau arwain y cyfranogwyr a chynhwysedd arweinyddiaeth yr ysgol; gwella profiadau ar gyfer disgyblion a chodi safonau
- Cynigir opsiynau o ran achredu, mewn partneriaeth â Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant a Phrifysgol Bangor

Rhaglen Datblygu Uwch Arweinwyr

Darparwyr: Rhaglen genedlaethol a reolir gan y consortia rhanbarthol mewn cydweithrediad â phartneriaid cyflenwi

Disgrifiad bras:

- Mae'r rhaglen ddatblygu 1-flwyddyn hon yn gyfle dysgu proffesiynol ar gyfer uwch arweinwyr ledled Cymru sydd â chyfrifoldeb cyffredinol am agwedd ar arweinyddiaeth ar draws sefydliad
- Mae'r rhaglen yn ceisio gwneud y mwyaf o gyfleoedd e-ddysgu a thechnoleg trwy'r holl gynnwys dysgu, ymchwil a chyfarwyddiadol sydd ar gael yn ddigidol. Dyma fydd y prif fodd o gasglu a chyfnewid gwybodaeth a dysgu
- Mae'r rhaglen yn hyrwyddo arweinyddiaeth hynod effeithiol trwy hunanarfarnu a myfyrio, gan archwilio'r berthynas rhwng arweinyddiaeth, ysgolion llwyddiannus a'r gymuned ehangach
- Mae cyflwyno'r rhaglen uwch arweinwyr yn cynnwys mentora, rhwydweithiau cymorth cymheiriaid a Hunan Adolygiad Safonau arweinyddiaeth unigol

DATBLYGU'R GWEITHLU

Rhaglen Genedlaethol i Ddatblygu Darpar Benaethiaid – paratoi ar gyfer CPCP

Darparwyr: Rhaglen asesu a datblygu genedlaethol, a reolir gan y consortia rhanbarthol ar ran Llywodraeth Cymru

Disgrifiad bras:

- Mae'r rhaglen datblygu 1-flwyddyn hon yn gyfle dysgu proffesiynol cyffroes ar gyfer arweinwyr ysgol profiadol o bob cwr o Gymru sy'n dymuno bod yn benaethiaid yn y dyfodol agos. Mae cwblhau'r rhaglen hon yn ddisgwyliad ar gyfer pob ymgeisydd CPCP y dyfodol
- Mae'r rhaglen yn hyrwyddo arweinyddiaeth hynod o effeithiol trwy hunanwerthuso a myfyrio, gan archwilio'r berthynas rhwng arweinyddiaeth, ysgolion llwyddiannus a'r gymuned ehangach. Bydd yn sicrhau tegwch o ran mynediad ar gyfer ymarferwyr ledled Cymru, ynghyd â chynnydd yn nifer yr ymgeiswyr o safon uchel am swyddi penaethiaid mewn ysgolion.
- Bydd y rhaglen yn galluogi'r cyfranogwyr i fyfyrion ar eu harfer proffesiynol eu hunain, ac i sicrhau eu bod wedi paratoi'n dda wrth ymgeisio i ymgymryd ag asesiad ffurfiol ar gyfer y Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth (CPCP).
- Cynhelir y rhaglen dros gyfnod o flwyddyn, ac mae'n gofyn am ymrwymiad sy'n gyfwerth â phum niwrnod rhwng mis Ionawr a mis Rhagfyr. Gallai'r rhaglen gael ei darparu trwy fodel dysgu cyfunol.

Rhaglen Datblygu Penaethiaid Newydd eu Penodi a Phenaethiaid Dros Dro

Darparwyr: Rhaglen genedlaethol a reolir gan y consortia rhanbarthol mewn cydweithrediad â phartneriaid cyflenwi

Disgrifiad bras:

- Mae'r rhaglen dwy-flynedd hon ar gael i bob pennaeth ledled Cymru sydd yn eu swydd barhaol neu swydd dros dro cyntaf
- Mae'r rhaglen yn cynnig: Diwrnodiau Datblygu ym maes Arweinyddiaeth; cefnogaeth gan Hyfforddwyr Arweinyddiaeth a chyfleoedd rhwydweithio
- Mae'n anelu at sefyllfa lle mae Penaethiaid sy'n newydd yn eu rôl yn parhau i ddatblygu ac i elwa o strwythur cefnogi / rhwydweithio gyda chymheiriaid
- Cynigir opsiynau achrediad, mewn partneriaeth â'r Athrofa Drindod Dewi Sant a Phrifysgol Bangor

DATBLYGU'R GWEITHLU

Rhaglen Datblygu Penaethiaid Profiadol

Darparwr: Rhaglen genedlaethol a reolir gan y consortia rhanbarthol mewn cydweithrediad â phartneriaid cyflenwi

Disgrifiad bras:

- Mae'r rhaglen dwy-flynedd hon yn gyfle dysgu proffesiynol i benaethiaid profiadol ac wedi cael ei chreu i alluogi penaeithiaid i fyfrio ar eu perfformiad presennol a phennu'r camau nesaf i sicrhau arweinyddiaeth effeithiol
- Bydd yn darparu heriau a chefnogaeth bwrpasol i bob cyfranogwr; amser i drafod syniadau, theorïau ac erfynau arweinyddiaeth; a'r cyfle i elwa gan, a helpu eraill i gyflawni'r rôl yn llwyddiannus
- Mae'r rhaglen yn hyrwyddo arweinyddiaeth effeithiol iawn trwy hunanarfarnu a myfyrio, gan archwilio'r berthynas rhwng arweinyddiaeth, ysgolion llwyddiannus a'r gymuned ehangach
- Mae cyfle i gael achrediad mewn partneriaeth â Phrifysgol Y Drindod Dewi Sant (Yr Athrofa) a Phrifysgol Bangor i'r rhai sy'n dymuno dilyn y llwybr hwnnw

Rhaglen Arweinyddiaeth Ôl-16 – Diwrnod 4

Enw'r Darparwr: Traws-Gonsortia – Rhaglen Datblygu Arweinyddiaeth Ôl-16

Disgrifiad bras:

- Cwblhau'r cwrs o 2019-20
- Ar gyfer cynrychiolwyr a wnaeth gwblhau rhan gynharaf y rhaglen
- Dwy sesiwn 90-munud ar Dachwedd 25/Rhagfyr 3. Dylai'r cynrychiolwyr fynychu'r ddwy sesiwn

Rhaglen Cymell a Mentora

Enw'r Darparwr: Ieuan Jones a Bethan Cartwright

Disgrifiad bras:

- Cyfres o weithdai ar gyfer y Pennaeth a/neu'r Uwch Dîm Rheoli ar gyfer datblygu eu sgiliau Cymell a Mentora
- Arfogi mynychwyr gyda strategaethau a modelau er mwyn cefnogi gwaith cymell a mentora effeithiol wrth i gymell gael ei wreiddio o fewn y sefydliad.
- Gweithdai rhyngweithiol gyda digon o gyfleoedd i dorri allan i ystafelloedd trafod a chwarae rôl er mwyn datblygu dealltwriaeth

Tud. 309

CYNNWYS

DATBLYGU'R GWEITHLU

CYFNOD SYLFAEN, LLYTHRENNEDD & RHIFEDD, PYNCIAU

Arsylwi yn erbyn y proffil cryno

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Cyfnod Sylfaen

Disgrifiad bras:

- Pwysigrwydd y cylch arsylwi
- Gwneud arsylwadau yn erbyn y proffil cryno a deall sut i gynllunio'r camau nesaf yn y dysgu

Recordiad ar gael yn yr adran 'Gweminarau' yng Nghanolfan cefnogaeth GwE

Ymarferwyr yn hwyluso a chefnogi'r dysgu yn y Cyfnod Sylfaen

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Cyfnod Sylfaen

Disgrifiad bras:

- Cwestiynu effeithiol – gan gynnwys cwestiynau i ddatblygu ymresymu rhifyddol a chwestiynau i annog y disgyblion i fyfyrion ac ymestyn eu hymatebion
- Dull 'Blank' o gwestiynu
- Strategaethau i feithrin dysgwyr annibynnol

Sesiynau i'w trefnu ar gais clwstwr drwy'r Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant

Rhwydweithiau Tymhorol y Cyfnod Sylfaen

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Cyfnod Sylfaen

Disgrifiad bras:

- Yn ystod y cyfarfodydd trafodir materion a datblygiadau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol parthed y cyfnod sylfaen yn ogystal â rhannu astudiaeth achos 'arfer dda'
- Dyddiadau i'w rhannu drwy fwletin GwE a thrydar GwE a thrydar GwE cynradd

Weminar byw ond bydd recordiad ar gael yn yr adran 'Gweminarau' yng Nghanolfan cefnogaeth GwE

Tud. 310

CYNNWYS

DATBLYGU'R GWEITHLU

Cyfarfodydd rhwydwaith tymhorol llythrennedd a rhifedd

Enwau'r Darparwyr: Manon Davies a Vicky Lees

Disgrifiad bras:

- Hwyluso rhwydweithiau rhanbarthol a lleol ar gyfer arweinwyr pwnc ym maes Llythrennedd a Rhifedd
- Canolbwyntio'n benodol ar gydweithio a rhannu'r arferion gorau, addysgu Llythrennedd a Rhifedd mewn ffordd effeithiol, archwilio amrediad o dystiolaeth ddibynadwy a dulliau addysgegol i ddatblygu'r cwricwlwm newydd
- Datblygu arweinyddiaeth ddosranedig trwy uwchsgilio a grymuso pob aelod staff sy'n arwain ym maes Llythrennedd/Rhifedd

Llythrennedd a Rhifedd: Dylunio eich Cwricwlwm yn CA2

Enwau'r Darparwyr: Manon Davies a Vicky Lees

Disgrifiad bras:

- Rhannu syniadau ar sut i gynllunio'n effeithiol ddatblygiad sgiliau llythrennedd, rhifedd a digidol, wrth i chi ddylunio eich cwricwlwm
- Defnydd effeithiol o'r amgylchedd dysgu dan do ac yn yr awyr agored
- Addas ar gyfer yr holl arweinyddion, athrawon a staff ategol

Fforymau i Athrawon Saesneg (ar agor i bob athro/athrawes, unwaith bob hanner tymor)

Enwau'r Darparwyr: Gaynor Murphy, Anna Lloyd Williams a Louise Usher

Disgrifiad bras:

- Datblygu ymhellach safonau addysgu a dysgu – blaenoriaeth pwnc-benodol bob hanner tymor
- Creu cyfleoedd i athrawon rannu a chydweithio
- Creu cyfleoedd i rannu'r arferion gorau

Cyfarfodydd Rhwydwaith Penaethiaid Mathemateg (unwaith y tymor)

Enwau'r Darparwyr: Delyth Ellis a Sian Caldwell

Disgrifiad bras:

- Datblygu ymhellach safonau addysgu a dysgu
- Datblygu dulliau dysgu cyfunol effeithiol
- Atgyfnerthu ymhellach ansawdd yr arweinyddiaeth
- Creu cyfleoedd i rannu'r arferion gorau
- Datblygu dulliau o ymdrin â'r CIG

Tud. 311

CYNNWYS

DATBLYGU'R GWEITHLU

Fforymau i Athrawon Mathemateg (ar agor i bob athro/athrawes, unwaith y tymor)

Enwau'r Darparwyr: Delyth Ellis a Sian Caldwell

Disgrifiad bras:

- Datblygu ymhellach safonau addysgu a dysgu – blaenoriaeth pwnc-benodol bob tymor
- Creu cyfleoedd i athrawon rannu a chydweithio
- Creu cyfleoedd i rannu'r arferion gorau

Rhwydweithiau Cydlynwyr Rhifedd (unwaith bob hanner tymor)

Enwau'r Darparwyr: Delyth Ellis a Sian Caldwell

Disgrifiad bras:

- Gwella'r ddarpariaeth ar gyfer Rhifedd ar draws yr ysgol yn seiliedig ar argymhellion allweddol y Sefydliad Gwaddol Addysgol
- Gwella sgiliau'r gweithlu
- Defnyddio cefnogaeth QA er mwyn adnabod yr arferion gorau

Cyflwyno /ailgynnau leithoedd Rhyngwladol yn y cwricwlwm cynradd

Enwau'r Darparwyr: Dyfodol Byd Eang ac Ieithoedd Tramor Modern GwE/IEITHOEDD RHYNGWLADOL – Cynradd

Disgrifiad bras:

- Rhannu arfer dda: Ysgolion Arweiniol Cynradd GwE
- Ieithoedd Rhyngwladol a Covid
- Adnoddau ymarferol sy'n barod i'w defnyddio
- Cymorth gan y Tîm

Power Language: cyflwyniad a diweddariad

Enw'r Darparwr: Power Language - Cynradd

Disgrifiad bras:

- Y Gynhadledd Genedlaethol/cyflwyniad gan gyfarwyddwr Power Language: Richard Tallaron
- Trosolwg o'r wefan a'r adnoddau/cynlluniau ar gyfer Dysgu Unigol mewn ysgolion cynradd
- Cyfleoedd am hyfforddiant ac adnoddau a chynlluniau sydd wedi'u teilwra
- Ar gyfer athrawon cynradd nad ydynt yn athrawon arbenigol

Tud. 312

CYNNWYS

DATBLYGU'R GWEITHLU

Yr Egwyddor Addysgegol mewn ITM – rhan 1: yr Her

Enwau'r Darparwr: Dyfodol Byd Eang Ieithoedd Tramor Modern GwE + Ariane Laumonier (Institut français) – Sector Uwchradd

Disgrifiad bras:

- Anelir at ANG ac athrawon nad ydynt yn athrawon arbenigol, ond hefyd yn fuddiol i gynllunio ar gyfer y Cwricwlwm Newydd.
- Diffinio her a sut i'w chyflawni: y ddamcaniaeth
- Enghreifftiau ac adnoddau ymarferol
- DYDDIAD: WYTHNOS Y 30AIN Tachwedd

Yr Egwyddor Addysgegol mewn ITM – rhan 1: Adalw

Enw'r Darparwr: Dyfodol Byd Eang Ieithoedd Tramor Modern GwE – Sector Uwchradd

Disgrifiad bras:

- Ymarferion adalw i fynd i'r afael â'r bwlch yn y wybodaeth oherwydd y cyfnod clo
- Meithrin hyder a hyfedredd y disgyblion
- Arweinwyr Hwb i rannu arferion da
- Trafodaeth ac enghreifftiau ymarferol

Yr Egwyddor Addysgegol mewn ITM – rhan 3: Y Dull Dysgu Cyfunol (DC)

Enw'r Darparwr: Dyfodol Byd Eang Ieithoedd Tramor Modern GwE – Sector Uwchradd

Disgrifiad bras:

- Y dull DC ar waith: rhannu arferion da – Arweinwyr Hwb
- DC i fod yn barod am arholiadau: syniadau ac enghreifftiau
- Trafodaeth ac enghreifftiau ymarferol
- Pob athro/athrawes

Cyfarfodydd Rhwydwaith Penaethiaid Gwyddoniaeth

(unwaith y tymor, yn amlach os bydd angen)

Enwau'r Darparwr: Nicola Jones, Beverly Humphreys-Jones, Huw Smith

Disgrifiad bras:

- Gwella ansawdd Addysgu a dysgu yn yr hinsawdd bresennol (Cyfunol, o bell, ffrydio byw)
- Datblygu dulliau ar gyfer cynllunio'n effeithiol ar gyfer dysgu
- Parhau i ddatblygu arweinyddiaeth ar bob lefel a chreu cyfleoedd i rannu'r arferion gorau
- Sicrhau gwell dealltwriaeth o'r CIG a chynllunio cwricwlwm ar gyfer 2022

DATBLYGU'R GWEITHLU

Cymorthfeydd Gwyddoniaeth (ar agor i bob athro/athrawon, unwaith bob hanner tymor)

Enw'r Darparwr: I'w gadarnhau

Ar gyfer pob un o'r cymwysterau a ganlyn:

- Lefel 3 Gwyddoniaeth Feddygol
- TGAU Gwyddoniaeth Gymhwysol
- TGAU Bioleg (Dyfarniad Sengl a Dwbl)
- TGAU Cemeg (Dyfarniad Sengl a Dwbl)
- TGAU Ffiseg (Dyfarniad Sengl a Dwbl)

Disgrifiad bras:

- Rhannu diweddariadau gan CBAC
- Rhannu'r arferion gorau o ysgolion sydd wedi llwyddo i gyflwyno/cyflawni'r cymhwyster
- Rhoi llwyfan i athrawon drafod pryderon, i ofyn cwestiynau ac i gefnogi ei gilydd

Rhwydweithiau Addysgu a Dysgu Gwyddoniaeth (ar agor i bob athro/athrawes – unwaith bob hanner tymor)

Enwau'r Darparwyr: Nicola Jones, Beverly Humphreys-Jones, Huw Smith

Disgrifiad bras:

- Datblygu ymhellach ansawdd addysgu a dysgu a chynllunio'n effeithiol ar gyfer dysgu – **blaenoriaeth pwnc-benodol bob hanner tymor**
- Creu cyfleoedd i athrawon gydweithio a rhannu arferion gorau
- Creu cyfleoedd i hyrwyddo a datblygu dull STEM o weithredu ac i feithrin 'Cyfalaf Gwyddoniaeth' y dysgwyr
- Gwella'r ddealltwriaeth o'r CIG a chynllunio cwricwlwm ar gyfer 2022

Ymglyfarwyddo gydag adnoddau i gefnogi llythrennedd Cymraeg yn CA2

Darparwyr: Tîm y Gymraeg GwE

Disgrifiad bras:

- Cyflwyniad i'r adnoddau sydd wedi cael eu datblygu'n genedlaethol
- Manylu ar yr hyn sydd ar gael i ddatblygu siarad a gwranddo, darllen ac ysgrifennu drwy CA2
- Amlygu'r arfau digidol sydd ar gael drwy Hwb i gyfoethogi ac ehangu'r gweithgareddau ymhellach ac sy'n cefnogi dysgu cyfuno

Tud. 314

CYNNWYS

DATBLYGU'R GWEITHLU

Cyfeirlyfr Hyfforddiant y Gymraeg GwE

Darparwyr: Amrywiol

Disgrifiad bras:

- Cyfeirlyfr sy'n cyfeirio at y ddarpariaeth ar gyfer datblygu sgiliau iaith Gymraeg y gweithlu yng Ngogledd Cymru
- Mae'n cyfeirio'r gweithlu at ddarpariaeth Genedlaethol e.e. Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Cenedlaethol, a'r hyn sy'n cael ei gynnig yn lleol gan yr Awdurdodau unigol

Cyfarfodydd rhwydwaith – Penaethiaid 6ed Dosbarth

Enwau'r Darparwyr: Martyn Froggett/ Christine Wynne / Elfed Morris

Disgrifiad bras:

- Cyfarfodydd tymhorol i Benaethiaid 6ed Dosbarth i gyfnewid barn am faterion cyfredol fel UCAS/ Lles / Dysgu Cyfunol
- Cyfraniadau penodol ar destunau gan siaradwyr/gwesteion i'w darparu yn ôl yr angen

CYFLYMU'R DYSGU

Tud. 316

CYNNWYS

Llythrennedd ar draws y Cwricwlwm i Athrawon Newydd Gymhwysu (ANG)

Enw'r darparwr: Ieuan Jones

Disgrifiad bras:

- Sicrhau bod dysgwyr yn meddu ar sgiliau llythrennedd lefel uchel perthnasol
- Rhoi cymorth i athrawon i adnabod a chynnig cyfleoedd i ddisgyblion ddatblygu sgiliau llythrennedd ar draws y cwricwlwm
- Rhannu arfer gorau o ran addysgu yn y Cyfnod Sylfaen, CA2 a CA3
- Datblygu yn effeithiol sgiliau llythrennedd bob dysgwr ar draws y cwricwlwm

Rhifedd ar draws y Cwricwlwm i Athrawon Newydd Gymhwysu (ANG)

Enw'r darparwr: Ieuan Jones

Disgrifiad bras:

- Sicrhau bod dysgwyr yn meddu ar sgiliau rhifedd lefel uchel perthnasol
- Rhoi cymorth i athrawon i adnabod a chynnig cyfleoedd i ddisgyblion ddatblygu sgiliau rhifedd ar draws y cwricwlwm
- Rhannu arfer gorau o ran addysgu yn y Cyfnod Sylfaen, CA2 a CA3
- Datblygu yn effeithiol sgiliau rhifedd bob dysgwr ar draws y cwricwlwm

Rhwydweithiau Arweinwyr Llythrennedd [unwaith bob hanner tymor]

Enwau'r Darparwyr: Gaynor Murphy, Anna Lloyd Williams a Louise Usher

Disgrifiad bras:

- Gwella'r ddarpariaeth ar gyfer Llythrennedd ar draws yr ysgol yn seiliedig ar argymhellion allweddol y Sefydliad Gwaddol Addysgol
- Gwella sgiliau'r gweithlu
- Defnyddio cefnogaeth QA er mwyn adnabod yr arferion gorau

Tud. 317

CYNNWYS

Dysgu Carlam ym maes Llythrennedd i bob Athro/Athrawes a Chymhorthydd yn yr Ystafell Ddosbarth [unwaith y tymor]

Enwau'r Darparwyr: **Gaynor Murphy, Anna Lloyd Williams a Louise Usher**

Disgrifiad bras:

- Gwella'r ddarpariaeth ar gyfer Llythrennedd ar draws yr ysgol yn seiliedig ar argymhellion allweddol y Sefydliad Gwaddol Addysgol
- Gwella sgiliau'r gweithlu
- Defnyddio cefnogaeth QA er mwyn adnabod yr arferion gorau
- Uwchsgilio staff ategol i sicrhau gweithrediad effeithiol y rhaglenni ymyrraeth llythrennedd

Datblygu sgiliau mathemateg a rhifedd dysgwyr y cyfnod sylfaen yn yr ardal tu allan

Enw'r darparwr(wyr): **Tîm y Cyfnod Sylfaen**

Disgrifiad bras:

- Syniadau ynglyn â ffyrdd o ddatblygu sgiliau mathemategol a rhifyddol disgyblion drwy brofiadau dysgu cyfoethog yn yr awyr agored (nifer fawr o'r gweithgareddau yn seiliedig ar 'Y Nadolig' a'r defnydd o adnoddau naturiol a darnau rhydd)
- Gweithgareddau i gefnogi datblygiad personol, cymdeithasol a lles y dysgwyr
- Yn addas ar gyfer athrawon a chymorthyddion Meithrin i Flwyddyn 2.

Weminar byw ond bydd recordiad ar gael yn yr adran 'Gweminarau' yng Nghanolfan cefnogaeth GwE.

Model dysgu carlam y Cyfnod Sylfaen ac esiamplau o weithgareddau i gyd-fynd â'r model

Enw'r darparwr(wyr): **Tîm y Cyfnod Sylfaen**

Disgrifiad bras:

- Arweiniad ar y gwahanol adrannau o'r model dysgu carlam Cyfnod Sylfaen
- Enghreifftiau o weithgareddau i gyd-fynd â'r gwahanol adrannau ar gyfer Meithrin/Derbyn a Blwyddyn 1 a 2

Recordiad ar gael yn yr adran 'Gweminarau' yng Nghanolfan cefnogaeth GwE.

Addysgu Manwl a SAFMEDS - Gweminar Rhifedd Cynradd ac Uwchradd

Enwau'r Darparwyr: Kaydee Owen (Prifysgol Bangor), Manon Davies (Cynradd), Sian Caldwell (Uwchradd)

Disgrifiad bras:

- Strategaeth rhifedd, sy'n seiliedig ar dystiolaeth, i gynorthwyo dysgwyr i feithrin rhuglder mewn sgiliau mathemategol penodol
- Cyflwyniad i adnoddau newydd SAFMEDS ac Addysgu Manwl, y rhaglen ar-lein a'r pecyn cymorth cynhwysfawr i helpu teuluoedd i ddefnyddio strategaeth SAFMEDS ac Addysgu Manwl gartref
- Mynediad ar-lein i hyfforddiant SAFMEDS llawn i unrhyw ysgol/aelod staff nad ydynt eisoes wedi mynychu hyfforddiant SAFMEDS. Gall yr aelodau staff hynny sydd eisoes wedi mynychu hyfforddiant ddefnyddio'r hyfforddiant i'w hatgoffa
- Mae cymorth ac arweiniad ymarferol ar gael gan aelodau staff penodol ym Mhrifysgol Bangor drwy e-bost a thros y ffôn
<https://sites.google.com/hwbcymru.net/gwewebinars/primary>

Rhaglen Dysgu Carlam – Gweminar Llythrennedd a Rhifedd Cynradd

Enwau'r Darparwyr: Manon Davies, Vicky Lees, Joanne Davies, Anna Hughes a Gwawr Thomas

Disgrifiad bras:

- Enghreifftiau o ddilyniannau dysgu ym maes Llythrennedd a Rhifedd ac adolygu pecynnau addysgu sy'n seiliedig ar dystiolaeth
- Fframweithiau cynllunio effeithiol ar gyfer addysgu sgiliau llythrennedd a rhifedd penodol ar wahân, hyblyg ar gyfer eu defnyddio gartref, yn yr ysgol neu fel modelau cyfunol; enghreifftiau o gyfrifoldebau trawsgwricwlaidd, defnyddio'r awyr agored i gefnogi dysgu a lles, FfCD a dulliau arloesol eraill yn y ddarpariaeth trwy brofiadau dysgu cyfannol
- Adolygiad cynhwysfawr o'r strategaethau addysgu a'r rhaglenni ar-lein ym maes llythrennedd a rhifedd i ddarparu gwybodaeth fel y gall addysgwyr wneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth a thystiolaeth i gael yr effaith orau ar ddeilliannau disgyblion
<https://sites.google.com/hwbcymru.net/gwewebinars/primary>

Rhaglen ddarllen 'Headsprout' – Gweminar i roi trosolwg a gwybodaeth ategol

Enwau'r Darparwyr: Vicky Lees / Sarah Roberts (Prifysgol Bangor)

Disgrifiad bras:

- Cyflwyniad i'r rhaglen ddarllen, y rhaglen ar-lein a'r pecyn cynhwysfawr o gefnogaeth i helpu teuluoedd ddefnyddio strategaeth Headsprout gartref
- Mae'r rhaglenni'n cwmpasu darllen cynnar, darllen a deall ac uwch-sgiliau darllen
- Mae gwybodaeth ymarferol am weithrediad y rhaglen a'r cymorth sydd ar gael ar gyfer y cartref/ysgol ar gael gan aelodau staff penodol ym Mhrifysgol Bangor
- Mae cymorth i weithredu'r rhaglen ar gael drwy e-bost a thros y ffôn
<https://sites.google.com/hwbcymru.net/gwewebinars/primary>

Gweminar rhaglen rhuglder 'Darllen Ailadroddus a Geiriau Amledd Uchel'

Enwau'r Darparwyr: Vicky Lees / Ymchwilwyr Prifysgol Bangor

Disgrifiad bras:

- Cyflwyniad i'r rhaglen ddarllen a sillafu 8 wythnos ddi-dâl, sy'n seiliedig ar dystiolaeth, ac sy'n cynorthwyo dysgwyr i ddatblygu ffonoleg, geirfa, darllen a sillafu geiriau, trwy gyfarwyddyd byw (cydamseredig) ac o bell (anghydamseredig)
- Mae'n cynnwys pecyn cymorth cynhwysfawr i helpu teuluoedd fanteisio ar y rhaglen o'r cartref
- Mynediad at hyfforddiant RILL llawn i staff a theuluoedd
- Cymorth parhaus i weithredu'r rhaglen ar gael drwy e-bost a thros y ffôn

Gweminar Rhaglen Ddarllen a Sillafu 'Cyfarwyddyd o Bell mewn Iaith a Llythrennedd' (RILL)

Enwau'r Darparwyr: Vicky Lees / Ymchwilwyr Prifysgol Bangor

Disgrifiad bras:

- Cyflwyniad i'r rhaglen ddarllen a sillafu 8 wythnos ddi-dâl, sy'n seiliedig ar dystiolaeth, ac sy'n cynorthwyo dysgwyr i ddatblygu ffonoleg, geirfa, darllen a sillafu geiriau, trwy gyfarwyddyd byw (cydamseredig) ac o bell (anghydamseredig)
- Mae'n cynnwys pecyn cymorth cynhwysfawr i helpu teuluoedd fanteisio ar y rhaglen o'r cartref
- Mynediad at hyfforddiant RILL llawn i staff a theuluoedd
- Cymorth parhaus i weithredu'r rhaglen ar gael drwy e-bost a thros y ffôn.

Dysgu Carlam ym maes Llythrennedd i bob Athro/Athrawes a Chymhorthydd yn yr Ystafell Ddosbarth (unwaith y tymor)

Enwau'r Darparwyr: **Gaynor Murphy, Anna Lloyd Williams a Louise Usher**

Disgrifiad bras:

- IGwella'r ddarpariaeth ar gyfer Llythrennedd ar draws yr ysgol yn seiliedig ar argymhellion allweddol y Sefydliad Gwaddol Addysgol
- Gwella sgiliau'r gweithlu
- Defnyddio cefnogaeth QA er mwyn adnabod yr arferion gorau
- Uwchsgilio staff ategol i sicrhau gweithrediad effeithiol y rhaglenni ymyrraeth llythrennedd

Cynllun Llafaredd "Dy Lais Di" (GwE) – Llais21

Enw'r darparwr(wyr): **Tîm y Gymraeg GwE**

Disgrifiad bras:

- Cynllun hyrwyddo Llafaredd yng NgA3 yn ogystal â phontio â CA2
- Mae'r cynllun hwn yn seiliedig ar egwyddorion addysgu llafaredd Voice21 (School21)
- Cefnogi'r 'Dysgu Carlam' trwy ganolbwyntio ar lafaredd o fewn y cynllun hwnnw
- Adeiladu a datblygu ar gynlluniau a fu eisoes yn llwyddiannus e.e. llafaredd@gwe â'r Cynllun Gwefeillio

Cefnogi plant i ddefnyddio'r Gymraeg ac fel ail iaith

Enw'r darparwr(wyr): **Tîm y Gymraeg GwE**

Disgrifiad bras:

- Adnoddau ar Hwb er mwyn cefnogi rhieni plant sy'n mynychu ysgol Gymraeg neu'n Dysgu Cymraeg mewn ysgol Saesneg neu ddwyieithog
- Gwybodaeth am gymorth mewn ffurf meddalwedd ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg Cymraeg
- Adnoddau dysgu o bell ar gyfer pob oedran hefyd ar gael mewn un lle.
- Clip fideo gan Enlli Thomas sy'n addas i rieni o ran "Cefnogi plant i ddefnyddio'r Gymraeg"

DIGIDOL

Tud. 322

← **CYNNWYS** →

Google for Education

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Cyrsiau ar lein wedi ei hollti i dair haen – 1. Apiu Craidd Google 2. Google Classroom (Cychwynnol) 3. Google Classroom (Canolradd)
- Pob cwrs oddeutu 45 munud o hyd ac yn cynnwys cyfres o fideos, tasgau ymarferol ac asesiad ar y diwedd
- Addas ar gyfer athrawon sydd yn awyddus i ddatblygu eu sgiliau ar eu liwt eu hunain neu i ysgolion allu eu defnyddio mewn sesiynau hyfforddiant staff, nosweithiau gwylly neu ddyddiau HMS
- Addas ar gyfer pob sector
- Wedi ei leoli ar dudalen dysgu digidol y ganolfan gefnogaeth

Adobe Spark

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Cyrsiau ar lein yn cyflwyno elfennau o Adobe Spark – Spark Post / Spark Video / Spark Page
- Gellir cwblhau'r elfennau yn unigol (tua 15 munud yr un) neu cwblhau y cwrs yn llawn sy'n cynnwys tasgau ymarferol ac asesiad terfynnol(tua 70-80 munud)
- Addas ar gyfer athrawon sydd yn awyddus i ddatblygu eu sgiliau ar eu liwt eu hunain neu i ysgolion allu eu defnyddio mewn sesiynau hyfforddiant staff, nosweithiau gwylly neu ddyddiau HMS
- Addas ar gyfer pob sector
- Wedi ei leoli ar dudalen dysgu digidol y ganolfan gefnogaeth

Flipgrid

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Cyrsiau ar lein wedi ei hollti i ddwy haen – 1. Flipgrid Cychwynnol 2. Flipgrid Canolradd
- Pob cwrs oddeutu 45 munud o hyd ac yn cynnwys cyfres o fideos, tasgau ymarferol ac asesiad ar y diwedd
- Addas ar gyfer athrawon sydd yn awyddus i ddatblygu eu sgiliau ar eu liwt eu hunain neu i ysgolion allu eu defnyddio mewn sesiynau hyfforddiant staff, nosweithiau gwylly neu ddyddiau HMS
- Addas ar gyfer pob sector
- Wedi ei leoli ar dudalen dysgu digidol y ganolfan gefnogaeth

j2e

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Cyrsiau ar lein yn cyflwyno elfennau o j2e – Creu Dosbarthiadau/Grwpiau + j2homework / j2e5 + j2whiteboard + j2blast / jit5 + j2whiteboard + j2blast / j2data
- Pob cwrs oddeutu 45 munud o hyd ac yn cynnwys cyfres o fideos, tasgau ymarferol ac asesiad ar y diwedd
- Addas ar gyfer athrawon sydd yn awyddus i ddatblygu eu sgiliau ar eu liwt eu hunain neu i ysgolion allu eu defnyddio mewn sesiynau hyfforddiant staff, nosweithiau gwyl neu ddyddiau HMS
- Addas ar gyfer ysgolion cynradd
- Wedi ei leoli ar dudalen dysgu digidol y ganolfan gefnogaeth

360 Safe Cymru - Gweminar byw/ ar alw

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Cyflwyniad i feddalwedd hunan arfarnu diogelwch digidol 360 Safe Cymru
- Edrych ar fanteision defnyddio'r meddalwedd
- Cynnig trosolwg o'r templedi a'r polisiau sydd ar gael
- Gweminar byw er mwyn rhoi cyfle i bobl ofyn cwestiynau ond bydd hefyd ar gael ar alw - addas ar gyfer pob sector

360 Safe Cymru - Sesiynau clwstwr neu gynghreiriau

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Hyfforddiant ymarferol ar sut i ddefnyddio'r offeryn hunan adolygu diogelwch digidol
- Cyfle i ysgolion y clwstwr gael ymglyfarwyddo a'r system a'i gynnwys
- Cyfle i ysgolion y clwstwr gael cydweithio wrth adnabod blaenoriaethau a chynllunio gwelliannau
- Addas ar gyfer pob sector

360 Digi Cymru

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Gweminar i lansio a chodi ymwybyddiaeth o'r offeryn adolygu dysgu digidol newydd - 360 Digi Cymru
- Cyfle i weld y system ar waith a thrafod prif fanteision ei ddefnyddio
- Cyfle i weld sut all ysgol ddefnyddio'r offeryn i adnabod eu cryfderau a'u gwendidau, cynllunio gwelliannau a datblygu agweddau penodol o'u darpariaeth er mwyn codi eu safonau dysgu digidol
- Addas ar gyfer pob sector

360 Digi Cymru - Sesiynau clwstwr neu gynghreiriau

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Hyfforddiant ymarferol ar sut i ddefnyddio'r offeryn hunan adolygu newydd - 360 Digi Cymru
- Cyfle i ymglyfarwyddo gyda'r system a'r cynnwys
- Cyfle i ysgolion y clwstwr gael cydweithio wrth adnabod blaenoriaethau a chynllunio gwelliannau
- Addas ar gyfer pob sector

Cadernid Digidol / Digital Resilience

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Cyfres o ddigwyddiadau yn codi ymwybyddiaeth o ddiogelwch ar lein a chadernid digidol
- Trafod arweinyddiaeth strategol y maes, yr addysgu a'r dysgu yn ogystal â chymau y gall athrawon a dysgwyr eu cymryd i ddiogelu eu hunain
- Addas ar gyfer pob sector

Defnydd effeithiol o apiau

Enw'r darparwr(wyr): Gwion Clarke a Hywel Roberts

Disgrifiad bras:

- Cyrsiau ar lein yn cyflwyno enghreifftiau posib o ddefnyddio apiau yn effeithiol
- Pob cwrs oddeutu 45 munud o hyd ac yn cynnwys cyfres o fideos ac enghreifftiau
- Addas ar gyfer athrawon sydd yn awyddus i ddatblygu eu sgiliau ar eu liwt eu hunain neu i ysgolion allu eu defnyddio mewn sesiynau hyfforddiant staff - deunydd ar gael ar alw
- Addas ar gyfer ysgolion cynradd

Tud. 325

CYNNWYS

Sgiliau Digidol ar draws y Cwricwlwm i Athrawon Newydd Gymhwyso (ANG)

Enw'r darparwr(wyr): Ieuan Jones

Disgrifiad bras:

- Sicrhau bod dysgwyr yn meddu ar sgiliau digidol lefel uchel perthnasol i ragori yn swyddi newydd y dyfodol
- Defnyddio'r technolegau a'r sgiliau perthnasol i weddnewid cymhwysedd digidol ein dysgwyr
- Elwa ar gyfleoedd i wella safon ei addysgeg, wrth anelu at fod yn athrawon gwell
- Gwneud defnydd eang o Hwb (y llwyfan dysgu Cymru) i hyrwyddo'r dysgu a'r addysgu ar draws y cwricwlwm

Defnydd effeithiol o feddalwedd digidol i gefnogi'r dysgu boed yn yr ysgol neu drwy ddysgu cyfunol a dysgu o bell

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Cyfnod Sylfaen

Disgrifiad bras:

- Sut i ddefnyddio adobe spark post/fideo i gyflwyno a chyflawni gweithgareddau
- Defnydd effeithiol o 'See-saw' yn yr ysgol a gartref
- Cyflwyniadau arfer dda

Sesiynau i'w trefnu ar gais clwstwr drwy'r Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant.

Datblygu iaith a'r meddwl creadigol digidol trwy ddysgu ac addysgu cyfunol

Enw'r darparwr(wyr): Tîm y Gymraeg GwE

Disgrifiad bras:

- Plethu â'r cynllun 'Dysgu Carlam'
- Arfogi'n dysgwyr yn ieithyddol wrth ddatblygu sgiliau a meddwl creadigol digidol
- Meithrin hyder ac uwchsgilio athrawon i arbrofi ar lwyfannau digidol
- Hyfforddiant a gweithdai yn arwain at rannu arfer dda

0300 500 8087

www.gwegogledd.cymru

post@gwegogledd.cymru

Atodiad i Bwyllgor Craffu Gwynedd

Mae'r cyfnod yma wedi bod yn heriol iawn i holl ysgolion Gwynedd ac i ni fel gwasanaeth. Er hyn, mae llawer o ddatblygiadau cyffrous a diddorol wedi digwydd mewn ysgolion ar draws y sir wrth i bawb addasu eu dulliau i geisio sicrhau bod y disgyblion yn derbyn y ddarpariaeth gorau posib mewn amser cythryblus.

Yn ystod y cyfnod heriol hwn mae'r Gwasanaeth Dysgu a GwE wedi cydweithio yn fwiadus e.e. drwy gyflwyno a chefnogi prosesau Asesu Risg a chydweithio ar egwyddorion cytûn 'parhau i ddysgu' drwy gyfrwng y Grŵp Dysgu ac Addysgu. Roedd negeseuon lefel uchel i'r ysgolion cynradd yn cael eu rhannu a'u trafod drwy gyfarfodydd rheolaidd y GYDCA gydag arweiniad pellach, penodol yn cael eu trafod ar lefel dalgylch neu ysgol unigol. Mae'r cyswllt a'r cyfathrebu yn gryf rhwng yr ysgolion â GwE. Yn yr ysbryd o weithio gyda'n gilydd i wynebu heriau'r pandemig, bu Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant GwE hefyd yn cefnogi mewn hybiau gofal ysgolion pan oedd capasiti yn brin er mwyn helpu ysgolion i aros ar agor, a sicrhau parhad mewn darpariaeth a gofal i blant y sir. Mae cefnogaeth benodol wedi ei theilwra i anghenion pob ysgol ac mae'r gweithredu dilynol yn gadarn iawn. Yn ôl adroddiad Estyn yn Ionawr 2021 "cytunodd mwyafrif o arweinwyr fod GwE wedi rhoi cymorth ac arweiniad effeithiol i ategu'r dysgu yn eu hysgol.."

Mae cefnogi lles a llesiant wedi bod yn brif flaenoriaeth yn ein gwaith ni dros y cyfnod dan sylw. Mae Ymgynghorwyr GwE wedi bod yn cynnal cysylltiadau unigol cyson â phenaethiaid (drwy gyfarfodydd rhithiol neu drwy sgysiau ffôn) gan gynnig cefnogaeth fel bo angen. Mae amllder y cyswllt wedi amrywio yn ôl adnabyddiaeth o anghenion y penaethiaid, eu hamgylchiadau penodol a'u dymuniad. Pan laciwyd y cyfyngiadau ac yn unol ag asesiadau risg perthnasol, cynhaliwyd ymweliadau bugeiliol wyneb yn wyneb gyda phenaethiaid oedd yn dymuno i ni wneud hynny, gyda bron bob un ohonynt yn werthfawrogol o'r gefnogaeth ac yn gweld gwerth i'r ymweliadau.

Mae ceisio sicrhau nad yw'r Gymraeg yn colli ei thir wedi bod ar flaen meddwl pob un ohonom yn ystod y cyfnod yma ac mae GwE a'r Awdurdod wedi bod yn gweithio'n galed i gefnogi ysgolion i geisio sicrhau nad yw hyn yn digwydd. Mae adnoddau penodol wedi eu rhannu ac ar gael i'r holl ysgolion yng 'Nghanolfan Cefnogaeth GwE - e.e. Blaenoriaeth Cynllun Datblygu Ysgol parod er mwyn datblygu'r Gymraeg, adnoddau i hybu llafaredd, adnoddau modelu iaith ac arweiniad i gefnogi rhieni.

Mae enghreifftiau niferus o ysgolion yn cefnogi rhieni ble nad ydynt yn siarad Cymraeg adref er mwyn sicrhau bod y disgyblion yn parhau i glywed yr iaith dros y cyfnod. Mae'r 'rhain yn cynnwys staff ysgolion yn darllen straeon pob nos i blant neu rannu fideos i gefnogi datblygiad iaith lafar drwy Google Classroom neu athrawon eraill yn recordio cyflwyniadau ac yn cynnwys cyfarwyddiadau dwyieithog i'w gwersi o bell.

Cynradd:

Yn gyffredinol yn y cynradd derbyniodd bron pob ysgol sylw tebyg gan eu YCG, gan nad oes ysgol gynradd yng Ngwynedd o dan unrhyw weithredu pellach gan Estyn. Rhoddwyd ffocws penodol, ychwanegol fodd bynnag i'r ychydig ysgolion oedd wedi dod allan o fonitro yn lled ddiweddar ac i'r ysgolion rhieni ble roedd pennaeth newydd neu bennaeth mewn gofal. Er enghraifft mae un YCG dalgylch wedi bod mewn cyswllt aml â phennaeth newydd gan sicrhau ei fod o a'r staff yn ymdopi â'r sefyllfa ac yn llwyddo i roi blaenoriaeth i les a pharhau i gynnal y dysgu. Mae rapport dda wedi ei sefydlu yn fuan gyda'r pennaeth yma ac roedd yn gallu dwyn ar amser a phrofiad yr ymgynghorydd i ymdopi â thymor cyntaf anodd. Defnyddia YCG hefyd eu hadnabyddiaeth o ysgol a phennaeth i gysylltu â chynnig cefnogaeth yn amlach os oedd unrhyw bryder am lesiant neu amgylchiadau anodd wedi codi oherwydd effaith y firws. Mewn sefyllfa fel hyn roedd yr YCG er enghraifft yn cynnig arweiniad ar fodolau dysgu o bell posib i'r athrawon a rhannu adnoddau dysgu cyfunol ac arferion da fyddai yn addas i gynnal addysg y disgyblion.

Yn gynnar yn y pandemig daeth yn amlwg bod angen i ysgolion fod yn dysgu o bell am gyfnod estynedig. Golyga hyn rhannu tasgau addysgol gyda disgyblion er mwyn iddynt eu cyflawni o gartref. Arweiniad GwE oedd i flaenoriaethu lles ond hefyd i sicrhau gweithgareddau hwyliog oedd yn datblygu sgiliau, oed briodol, gan ddefnyddio yr amgylchedd ac adnoddau o gwmpas y cartref. Yn ystod y cyfnod yma hyrwyddwyd gydweithio rhwng ysgolion i leihau baich, er enghraifft bu grwpiau o athrawon o rai dalgylchoedd dan arweiniad GwE yn cwrdd i rannu arferion da o ran dysgu o bell a pha gyfryngau digidol oedd wedi gweithio yn orau i sicrhau ymrwymiad y dysgwyr. Roedd yn gyfle i athrawon wyntyllu syniadau fesul cyfnod allweddol, i ymateb i bryderon cyffredin ac i gynnig cefnogaeth i'w gilydd gan awgrymu datrysiadau posib. Rhannwyd nifer o enghreifftiau o arferion da gyda ysgolion a dalgylchoedd drwy'r YCG a gwelwyd effaith hyn ar y gweithredu gyda ysgolion yn dilyn ac yn datblygu'r un syniadau yn lwyddiannus.

Ar gyfer Medi, pan fydd blaenoriaethau cynlluniau datblygu ysgolion yn cael eu llunio yn arferol, gwelodd GwE drwy'r YCG lleol bod patrwm amlwg o flaenoriaethu cychwynnol tebyg iawn gan nifer o ysgolion Gwynedd. Penderfynwyd felly gynnig templedi o flaenoriaethau enghreifftiol i ysgolion er mwyn osgoi gwaith gweinyddol mewn cyfnod ble roedd sylw y pennaeth ar gael y disgyblion a'r staff yn ôl yn saff. Mabwysiadwyd ac addaswyd rhai o'r blaenoriaethau enghreifftiol gan y rhan fwyaf o'r ysgolion a defnyddiwyd nhw yn effeithiol drwy'r tymor cyntaf.

Pan ddechreuodd disgyblion fynd yn ôl i'r ysgolion yn raddol, ac yn enwedig pan gododd y bwgan o swigod yn gorfod ynysu, daeth dulliau dysgu cyfunol i sylw. Golyga hyn baratoi'r staff, disgyblion a'r rhieni at gyfuniad o ddysgu wyneb yn wyneb yn yr ysgol ac o fod yn dysgu a chyd-ddysgu o bell. Datblygodd timau o GwE nifer o themâu trawsgwricwlaidd enghreifftiol o weithgareddau cyfoethog i athrawon oedd yn datblygu'r defnydd o ddysgu cyfunol. Defnyddiodd un dalgylch er enghraifft rai o'r syniadau dysgu cyfunol yma, ac arbenigedd digidol yr YCG, i ddod at ei gilydd i gyd greu adnoddau cyfoethog trawsgwricwlaidd ar y thema 'Dewch i Gymru'. Mae'r adnodd yma wedi arwain at ddatblygu sgiliau digidol a chydweithio'r disgyblion gan hefyd eu paratoi at ddysgu mewn cyfnod clo pellach. Daeth grwpiau o athrawon o ardal arall at ei gilydd i gyd-weithio i ddatblygu meysydd penodol o ddysgu cyfunol, defnyddiwyd dosbarth rhithiol i rannu adnoddau a chynnig awgrymiadau ar dasgau ac unedau'r naill a'r llall. Trwy gydweithio fel hyn datblygwyd medrau digidol yr athrawon yn ogystal â gwella'r defnydd o dechnoleg a meddalwedd gan gyfoethogi profiadau'r dysgwyr.

Mewn cyfnod mor anodd ble 'roedd sefyllfa ysgol yn gallu newid o un wythnos i'r llall cododd y posibilrwydd o orfod ynysu neu o gyfnodau clo pellach di-rybudd. Fe luniodd GwE felly gynlluniau enghreifftiol er mwyn i ysgolion ragbaratoi ar gyfer parhau'r dysgu. Golyga hyn bod angen blaengynllunio i sicrhau bod y sgiliau, y wybodaeth a'r offer priodol gan y staff, disgyblion a'r rhieni i fod yn gallu troi at ddysgu o bell fel bo'r angen. Defnyddiodd un ysgol er enghraifft y cynlluniau yma i ymateb yn llwyddiannus i gyfnod pan fu rhaid i nifer o ddosbarthiadau ynysu am bythefnos, roedd themâu o adnoddau trawsgwricwlaidd yn barod yn rhithiol ganddynt gyda'r disgyblion a'r rhieni yn ymwybodol o sut i gael mynediad o gartref o'r bore cyntaf.

Uwchradd:

Ers y cyhoeddiad yn yr Haf y byddai ysgolion yn ail-agor, a'r angen brys i sicrhau y gellid cynnal a darparu'r dysgu ar batrwm 'dysgu cyfunol' - bu pwyslais dwys ar draws pob ysgol uwchradd ar uwch sgilio staff iddynt gael y sgiliau priodol i gael disgyblion i ddysgu'n ddigidol yn effeithiol. Gwnaed hyn yn ffurfiol drwy ddyddiau hyfforddiant, hyfforddiant anffurfiol a gwirfoddol yn aml gan athrawon tu allan i'r diwrnod ysgol, a gan athrawon wrth eu gwaith bob dydd. Bu dyddiau hyfforddiant ysgol yn gymorth i ysgolion ac athrawon baratoi am yr heriau hefyd. Rydym wedi cefnogi'r hyfforddiant hwn yn GwE drwy rannu syniadau am ddysgu cyfunol mewn fforymau penaethiaid, fforymau arweinwyr dysgu ac addysgu, a thrwy y fforymau pynciol, a chefnogi hyfforddiant digidol drwy arddangos adnoddau Hwb fel Screencastify a Flipgrid, a hynny ar ben y trafodaethau unigol ag arweinwyr ac athrawon. Ceir modelau dysgu ac amrywiol adnoddau ar ganolfan adnoddau GwE hefyd, ac mae ysgolion yn eu defnyddio. Cafwyd cefnogaeth dda gan ysgolion i'r sesiynau

hyn, a bu'r niferoedd yn uchel. Yn sgil y symud mwy diweddar i ddysgu o bell, mae cefnogaeth o ran dysgu byw yn cael ei gynnig.

Gydol y pandemig mae GwE wedi cynnig cefnogaeth gadarn i'r ysgolion a chefnogaeth unigryw ychwanegol i'r ysgolion hynny oedd ei angen, gan gynnwys yr ysgolion sydd mewn categori dilyniant Estyn, gyda thrafodaethau rheolaidd rhwng yr uwch dimau rheoli a'r YCG yn sail i gynlluniau cefnogaeth. Mae rhwydweithiau pynciau craidd wedi parhau i gyfarfod dan arweiniad yr YCG pynciol sydd wedi rhoi cyfle i ymgynghorwyr roi sesiynau hyfforddiant pellach i benaethiaid ac athrawon yr adrannau, ynghyd â chyfle i rannu arferion a thrafod syniadau o ran darpariaeth yn ystod y cyfnod yma.

Ochr yn ochr â hyn, bu pwyslais ar gefnogi yr ystod arddulliau dysgu ac addysgu sy'n cynnig eu hunain i'r model dysgu cyfunol. Mae'r trafodaethau hyn wedi arwain at ddyfnhau dealltwriaeth ac at wella arferion mewn sawl sefyllfa e.e. sut i gwestiynu yn effeithiol, sut i adrodd yn ôl ac ati. Teg nodi bod dysgu digidol wedi bod yn newydd i ni gyd, ac mae'r naid dysgu broffesiynol o ganlyniad wedi bod yn anferthol. Mae sgiliau digidol y staff ar draws y sir wedi datblygu yn syfrdanol ac mae'r gwaith sydd wedi'i wneud mewn cyfnod cymharol fyr yn drawiadol iawn. Mae hyn wedi cael ei gydnabod gan ymgynghorwyr GwE, swyddogion yr ALI a gan Estyn yn ystod yr arolwg thematig.

Mae ysgolion yn defnyddio hyblygrwydd wrth ddarparu dysgu cyfunol. Mae rhai ysgolion yn dewis ffrydio rhai gwersi, neu rannau o wersi yn fyw i grwpiau o ddisgyblion; mae eraill wedi defnyddio dull mwy 'cyfunol' - rhai gwersi byw, rhywfaint o ddysgu anghydamserol drwy gyfrwng fideos wedi'u recordio o flaen llaw neu PowerPoint a thasgau drwy'r rhith ddsbarth. Mae gan bob ysgol bethau da iawn i'w ddweud am yr ymdrech gan staff addysgu, eu hymrwymiad i ddysgwyr a'u parodrwydd i addasu i ddulliau addysgu newydd. Fodd bynnag, mae nifer o ysgolion wedi nodi problemau gydag isadeiledd systemau TG sydd yn ei dro wedi llesteirio ymdrechion i ddarparu gwersi byw. Mae'r Awdurdod a'r ysgolion wedi cydweithio i geisio sicrhau bod gan bob dysgwr fynediad at ddyfais a chyswllt i'r we o gartref.

Mae ysgolion wedi addasu i anghenion dysgwyr ac athrawon dros y cyfnod o ran sut maent yn mynd i'r afael â'r dysgu i ddisgyblion sydd yn yr ysgol, sydd wedi gorfod ynysu neu sydd wedi gorfod gweithio am gyfnodau estynedig o gartref. Mae'r rhan fwyaf o uwch dimau rheoli yn sicrhau bod adborth gan y disgyblion a'u rhieni yn bwydo'r cynllunio ar gyfer Dysgu Cyfunol ac yn gwneud addasiadau i'w darpariaeth yn seiliedig ar ganfyddiadau.

Yn sgil effaith y pandemig ar sgiliau sylfaenol dysgwyr a'r angen i gyflymu'r dysgu, mae pecyn adnoddau cynhwysfawr wedi ei ddatblygu i gefnogi athrawon i wella sgiliau llythrennedd a rhifedd disgyblion. Mae sawl ysgol wedi manteisio ar gyfleoedd hyfforddiant i allu gwneud defnydd effeithiol o'r adnoddau hyn yn eu hysgolion. Mewn rhai ysgolion penodol, mae ymgynghorwyr wedi cynnal hyfforddiant pellach i sicrhau cefnogaeth i ystod o staff dysgu sydd ynghlwm â'r gwaith hwn gan gynnwys arweinwyr canol, athrawon a chymorthyddion.

Mae strategaeth ymgysylltu â dysgwyr cadarn iawn wedi bod yn sylfaen i'r addysgu. Caiff presenoldeb mewn gwersi ei fonitro'n drylwyr drwy amryfal systemau gyda rhai ysgolion wedi sefydlu timau o unigolion, yn cynnwys aelodau o UDRh, athrawon, cymorthyddion a staff gweinyddol i gysylltu gyda'r dysgwyr a'u rhieni os nad oedd y dysgwyr yn mynychu. Mae sawl esiampl hefyd lle mae Cymorthyddion yn parhau i gefnogi disgyblion ADY i gwblhau tasgau gyda'r mwyaf bregus yn cael mynediad i'r ysgol i gael cymorth penodol gyda'u gwaith.

Mae Penaethiaid yn cydnabod bod amrywiaeth mewn ansawdd yn parhau oddi fewn ac ar draws ysgolion ac maent yn cydweithio'n effeithiol gyda'r gwasanaeth i sicrhau cysoni profiadau i ddysgwyr.

Arbennig

Fel eu cyfoedion yn yr ysgolion prif lif mae'r ysgolion arbennig wedi derbyn arlwy o gefnogaeth ac arweiniad gan ymgynghorwyr GwE drwy gydol y cyfnod anodd yma. Mae staff yr ysgolion wedi bod yn gweithio yn hynod o galed a diflino drwy'r pandemig gan gynnig lefel uchel iawn o gefnogaeth i'r plant a'r bobl ifanc arbennig yma a'u teuluoedd. Mae lles holl gymuned yr ysgolion wedi bod yn flaenoriaeth i'w cynlluniau a'u darpariaeth mewn cyfnod heriol iawn. Mae'r cyfathrebu rheolaidd a meddylgar gyda rhieni a gofawlyr wedi bod yn elfen arbennig o gryf ganddynt.

Crëwyd, dilynwyd ac addaswyd asesiadau risg cynhwysfawr corfforaethol ac unigol i sicrhau bod y disgyblion yn cadw'n saff ac yn gallu ail gychwyn mynychu'r ysgolion o Fedi. Er yr holl heriau cymhleth ac anodd llwyddwyd i gynnal yr addysgu gan ddefnyddio elfennau megis dysgu cyfunol a dysgu carlam o Ganolfan Cefnogaeth GwE i ymarfer a datblygu y sgiliau craidd.

Trwy'r cyfnod yma mae'r ysgolion wedi llwyddo gyda arweiniad gan eu YCG i barhau â'r daith ddiwygio addysg gan sicrhau datblygiad proffesiynol yr holl staff a sicrhau datblygiad drwy gydweithio effeithiol gyda'u cyd-ysgolion. Mae'r arweinwyr a'u staff wedi llwyddo yn ddiflino i ddarganfod atebion hynod arloesol a chadarnhaol er mwyn sicrhau parhad yn y dysgu i'w holl blant a phobl ifanc.

Y camau nesaf

Bwriada'r rhan fwyaf o ysgolion ganolbwyntio ar ddatblygu sgiliau digidol, yn gysylltiedig â'r cwricwlwm newydd. Mae paratoi at y cwricwlwm newydd a'r diwygiadau ADY sydd ar y gweill yn flaenoriaeth i bob ysgol. Mae ysgolion hefyd yn cynllunio ar gyfer sut orau i ddefnyddio Cynnig Proffesiynol GwE i gefnogi'r meysydd hyn. Bydd GwE yn darparu cyfuniad o gymorth generig ac unigryw i gefnogi ysgolion ddatblygu dull dysgu cyfunol ymhellach.

Caiff ysgolion cynradd ac uwchradd gyfle i rannu adnoddau maent wedi'u cyd-lunio i helpu sicrhau cyfoethogi'r darpariaeth orau posib. Yn y sector gynradd, mae'r ysgolion yn parhau i gydweithio o fewn eu dalgylchoedd i greu a rhannu adnoddau addysgu a dysgu cyfoethog. Bwriad hyn yw i gefnogi ei gilydd, i rannu arferion da ac i leihau'r baich yn lleol ac i gyfrannu at fanc adnoddau rhanbarthol fydd ar gael i ysgolion ar draws y rhanbarth wrth iddynt baratoi eu darpariaeth i ddisgyblion. Yn y sector uwchradd, mae'r ysgolion wedi ffurfio tair Cynghrair Cydweithio (Arfon, Meirion a Dwyfor) gyda'r bwriad o rannu adnoddau yn y lle cyntaf - drwy Ganolfan Cefnogaeth GwE – ac yna i symud ymlaen i sicrhau cydweithio ar feysydd megis Cwricwlwm i Gymru. Mae'r cynghreiriau hefyd yn fodd i ysgolion gefnogi ei gilydd pan fydd senarios gwahanol yn codi yn sgil y pandemig e.e. potensial rhannu arbenigeddau, sefydlu rhwydweithiau pynciau lleiafrifol ac ati, a chefnogi efo prosesau asesu ffurfiol CA4 a 5. Ariennir y clystyrau / cynghreiriau hyn gan y consortiwm.

Mae'n debyg y bydd angen llawer o waith pan fydd y disgyblion yn ôl yn yr ysgolion i adennill a datblygu defnydd llawer o ddisgyblion o'r Gymraeg. Bydd GwE a'r Awdurdod yn parhau i gydweithio i baratoi arweiniad, cefnogaeth ac adnoddau i'r ysgolion yn barod at hyn.

Mae monitro ac arfarnu effaith a chynnydd dros y cyfnod wedi profi'n heriol. Byddwn yn parhau i weithio efo'r ysgolion dros y tymor yma a'r nesaf i sicrhau bod ganddynt ddarlun clir o'u cryfderau, y meysydd sydd

angen sylw ac i sicrhau eu bod yn barod i bontio dros y cyfnod clo i baratodau ar gyfer y cwricwlwm newydd.

Rydym wedi bod yn cydweithio yn agos gydag ymgynghorwyr o Consortia eraill drwy Gymru er mwyn sicrhau bod Rhaglenni Datblygu Arweinyddiaeth effeithiol ar gael ar ffurf rithiol i'r gweithlu. Maent ar gael i ymarferwyr ar bob cam o'u gyrfa - o'r athro newydd gymhwyso i'r pennaeth profiadol a byddant yn dechrau tymor nesaf i gefnogi arweinwyr ar bob lefel. Mae'n fwrriad gennym i barhau i edrych ar beth sydd wir angen ar arweinwyr yn ystod cyfnod dyrys y Pandemig er mwyn iddynt allu arwain eu hysgolion yn llwyddiannus. Yn ychwanegol i hyn mae cyfres o weithdai i arweinwyr canol ar 'Arweinyddiaeth Ganol Ragorol mewn cyfnod o aflonyddwch', gyda nifer o arweinwyr canol o Wynedd wedi mynychu'r hyfforddiant.

Annwyl Arwyn,

Yn gynnar yn ystod tymor yr hydref, gofynnodd Llywodraeth Cymru i ni gynnal adolygiad o waith awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol i gefnogi'u cymunedau dysgu mewn ysgolion ac unedau cyfeirio disgyblion (UCDau) yn ystod y cyfnod o fis Mawrth i fis Hydref 2020.

Mae'r llythyr hwn yn amlinellu deilliant y gwaith hwn yn GwE. Mae cynnwys y llythyr wedi'i seilio ar gyfarfodydd rhithwir gyda swyddogion ynghyd a gwybodaeth o sampl o ysgolion ac UCD yn yr awdurdodau addysg ar draws y rhanbarth. Rydym hefyd wedi ystyried y ddogfennaeth ategol a ddarparwyd gan swyddogion GwE a'r adborth o arolygon o arweinwyr ysgol/UCD, llywodraethwyr, athrawon a staff cymorth, rhieni a disgyblion. Rydym wedi cyfeirio at y deilliannau o'r arolygon lle bo'n berthnasol, er y defnyddiwyd yr arolygon yn bennaf i lywio'r adroddiad cenedlaethol a gyhoeddwyd ar ein gwefan ar 15 Ionawr. Dyma [ddolen](#) i'r adroddiad hwnnw.

Hoffem ddiolch i'ch staff am roi o'u hamser i drafod eu gwaith gyda ni ac am ddarparu gwybodaeth ychwanegol pan ofynnwyd amdani.

Yn gywir,

Meilyr Rowlands
Prif Arolygydd Ei Mawrhydi

Arweinyddiaeth a chydweithio

Gweithiodd deiliaid portffolio addysg a chyfarwyddwyr addysg o'r chwe awdurdod lleol gyda GwE i drafod effaith y pandemig ar addysg. Cytunont ar ddull rhanbarthol cyson i geisio lliniaru ei effeithiau.

Gweithiodd arweinwyr GwE yn agos â rheolwyr awdurdodau lleol i ddatblygu a rhannu canllawiau rhanbarthol i helpu ysgolion ac UC Dau drwy'r pandemig. Ar ddechrau'r cyfnod clo, cytunwyd ar strategaeth gyfathrebu gyda chyfarwyddwyr y chwe awdurdod lleol a GwE. Yn rhan o'r strategaeth hon, cysylltodd Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant (YCG) ag ysgolion yn rheolaidd i gynorthwyo penaethiaid a lleddfau pryderon. Roedd cysylltiad rheolaidd ag ysgolion er mwyn cefnogi iechyd a lles staff a disgyblion yn flaenoriaeth i'r consortiwm a chroesawodd ysgolion y dull hwn. Mewn sawl achos, dosbarthodd y consortiwm ei staff i awdurdod lleol i helpu gyda gwasanaethau hanfodol i ysgolion ac UC Dau i'w cynorthwyo i aros ar agor.

Parhaodd y consortiwm i weithredu ei strwythur llywodraethu o ddechrau'r cyfnod clo. Cyfarfu Cydbwyllgor GwE yn rhithwir ac ystyriodd ddiwygiadau i'w gynlluniau a'i waith yn sgil y pandemig. Hefyd, parhaodd y Cydbwyllgor â materion y byddai'n eu hystyried fel arfer, fel gwerth y gwasanaeth am arian ac adroddiadau archwilio. Gweithiodd Rheolwr Gyfarwyddwr GwE a'r Cydbwyllgor yn dda i ragweld a chynllunio ar gyfer problemau yn rhagweithiol. Er enghraifft, trafodont sefydlu ymagwedd ranbarthol at sut roedd disgyblion yn pontio'n ôl i ysgolion mewn da bryd cyn i unrhyw benderfyniadau terfynol gael eu gwneud yn genedlaethol. Galluogodd hyn awdurdodau lleol, GwE ac ysgolion i baratoi ac ymateb yn gyflym pan roddodd Llywodraeth Cymru gyfarwyddyd i ysgolion ailagor i fwy o ddysgwyr.

Daeth ysgolion a darparwyr i'r arfer fwyfwy â gweithio'n rhithwir a chawsant gymorth gan y consortiwm rhanbarthol ac awdurdodau lleol i ddatblygu'u ffyrdd o weithio. Soniodd llawer o ysgolion eu bod yn gwerthfawrogi'r cyfarfodydd cyswllt ar-lein rheolaidd gyda'u YCG. Fe wnaeth y rhain gynnwys cyfarfodydd o fewn clystyrau ysgolion ar draws y rhanbarth i rannu diweddariadau rheolaidd, ystyried unrhyw wersi a ddysgwyd a sicrhau bod penaethiaid yn gallu rhannu unrhyw broblemau a phryderon.

Gweithiodd y consortiwm yn dda yn genedlaethol i ddatblygu canllawiau dysgu o bell i ysgolion, ar y cyd â rhanbarthau eraill. Mae'r rhanbarth wedi parhau i edrych ar ymchwil ryngwladol a cheisiodd gyngor allanol i wella ymarfer.

Hyrwyddo dysgu

O fis Mawrth 2020 ymlaen, addasodd GwE ei waith i ganolbwyntio ar 5 cyfnod penodol. Dyma oedd y rhain: cyn y cyfnod clo; cefnogi ysgolion ar ddechrau'r cyfnod clo; dysgu o bell; cynorthwyo ysgolion i ailagor a'r cyfnod dysgu cyfunol. Cydnabu GwE y byddai rôl ei YCG yn esblygu wrth gynorthwyo ysgolion i ddatblygu'u dulliau dysgu o bell.

Gweithiodd GwE yn agos â'i awdurdodau lleol i rannu canllawiau a chyngor i ysgolion yn ystod pob cyfnod. Cafodd adnoddau, gwefannau a deunyddiau dysgu proffesiynol eu rhannu gydag ysgolion, gan gynnwys fideos 'Sut i', i helpu athrawon ddatblygu'u hymagweddau at ddysgu o bell. Mae'r rhan fwyaf o arweinwyr ysgol o'r farn bod GwE wedi cynnig cymorth defnyddiol trwy ei blatfform digidol 'Canolfan Gymorth GwE'. Mae hwn yn cynnwys yr holl adnoddau a deunyddiau a luniwyd gan y consortiwm yn ystod cyfnod COVID-19. Sicrhaodd GwE fod staff a dysgwyr yn gallu troi at amrywiaeth o ddeunyddiau dysgu'r ystafell ddosbarth, er enghraifft cymorth i gynnal a datblygu medrau llythrennedd, rhifedd a medrau digidol. Sefydlodd GwE ystafell ddosbarth ar-lein i bob cyfnod allweddol a lanwythodd gronfa gychwynnol o adnoddau ymarferol a dolenni i ysgolion eu haddasu a'u defnyddio gyda'u dysgwyr. Yn ogystal, roedd y platfform yn cynnwys adnoddau i helpu cynnal cysylltiadau rhwng staff addysgu a staff cymorth yn ystod y cyfnod hwn o unigedd cymdeithasol posibl, gan gynnwys cymorth i feithrin gwydnwch a lles personol.

Cydnabu GwE fod ysgolion wedi cyrraedd camau amrywiol wrth ddatblygu cymorth ar gyfer dysgu o bell ac y byddai eu dull yn amrywio yn ôl eu cyd-destun a'u gallu. Yn ystod y cyfnod hwn, lluniodd y consortiwm ganllaw i gefnogi dysgu effeithiol o bell ac aeth ati i helpu ysgolion i lunio'u modelau dysgu o bell eu hunain. Fe wnaeth hyn gynnwys modelau enghreifftiol er mwyn rhannu arfer dda ar draws y rhanbarth. Roedd llawer o'r rhain wedi'u seilio ar ymchwil ryngwladol ac ennill dealltwriaeth fanylach o ddulliau ac egwyddorion dysgu o bell.

Rhwng Mawrth a diwedd Mai, cynhaliodd GwE drosolwg o lefel ymgysylltiad dysgwyr â dysgu o bell. Cysylltodd YCG â phob ysgol i gasglu adborth ar ymgysylltiad dysgwyr. Roedd gan lawer o'r YCG wybodaeth yn barod am lefel yr ymgysylltiad ac roeddent yn gallu cydweithio ag ysgolion. Galluogodd y gwaith hwn i'r consortiwm ddatblygu trosolwg rhanbarthol o arfer bresennol a nodi arfer effeithiol i lywio ac ategu canllawiau rhanbarthol. Helpodd y wybodaeth amlygu rhwystrau allweddol rhag ymgysylltu gan ddysgwyr a sut gallai'r consortiwm helpu ysgolion, ar y cyd ag awdurdodau lleol a phartneriaid eraill. Hefyd, nododd yr adroddiad fod angen cryfhau sut roedd ysgolion yn olrhain effaith ymgysylltiad.

O fis Mehefin ymlaen, gweithgaredd allweddol oedd helpu i gynllunio sut roedd disgyblion yn pontio'n ôl i'r ysgol gyda meddylfryd cadarnhaol, a pharhau â'u dysgu mor ddi-dor â phosibl. Roedd hyn yn cynnwys rhoi cymorth i ysgolion sicrhau iechyd a lles dysgwyr a oedd yn dychwelyd i ystafell ddosbarth wahanol iawn yn ystod y cyfnod dychwelyd yn raddol, a chynorthwyo athrawon wrth bontio o atgyfnerthu

dysgu blaenorol i addysgu agweddau newydd. Yn ogystal, cynorthwyodd YCG ysgolion â syniadau am fonitro gwaith disgyblion a rhoi adborth adeiladol arno.

Gwerthusodd GwE gapasiti a gallu ysgolion yn ei ranbarth i ddefnyddio'r platfformau dysgu amrywiol sydd ar gael. Darparodd hyn ddealltwriaeth i'r consortiwm o ba ysgolion yr oedd angen help ychwanegol arnynt i ddatblygu'u hadnoddau dysgu o bell ar-lein a pha aelodau staff yr oedd angen hyfforddiant pellach arnynt ar ddefnyddio'r dechnoleg. Yn gyffredinol, nododd sawl ysgol yn rhanbarth GwE eu bod yn gweld gwerth yr adnoddau digidol a ddarparodd y consortiwm yn ystod y cyfnod hwn. Nododd nifer o benaethiaid fod eu staff wedi dod yn fwy hyderus wrth ddefnyddio technoleg a bod cynnydd yn ei defnydd wedi cael effaith gadarnhaol ar ddysgu yn gyffredinol.

Roedd llawer o ysgolion yn gwerthfawrogi'r cymorth parhaus ar gyfer dysgu proffesiynol. Er enghraifft, darparodd GwE gymorth i gynorthwywyr addysgu trwy ddatblygu ystafell ddosbarth ar-lein, a oedd yn cynnwys cyfres o gyfleoedd datblygu proffesiynol. Hefyd, roedd ysgolion yn gadarnhaol am gymorth YCG ar gyfer meysydd pwnc yn y sector uwchradd a'u cyfarfodydd rheolaidd â grwpiau o arweinwyr pwnc. Hefyd, mae'r consortiwm wedi buddsoddi mewn dysgu proffesiynol i'w staff ei hun er mwyn datblygu'u dealltwriaeth o ddysgu o bell, gan gynnwys ymchwilio i arfer orau yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Siaradodd awdurdodau lleol yn y rhanbarth am eu perthynas agored a chadarnhaol gyda GwE sydd, yn eu barn nhw, ar flaen y gad o ran datblygu parhad cymorth dysgu a chanllawiau i ysgolion. Mae awdurdodau lleol o'r farn bod y consortiwm wedi cynnig cymorth gwerthfawr ar ddechrau Mehefin, pan ddychwelodd llawer o ddisgyblion i ysgolion, ac eto ar ddechrau mis Medi. Er enghraifft, rhoddodd GwE gymorth ac arweiniad fel y gallai staff, disgyblion a rhieni ddod i'r arfer â threfniadau newydd oedd â'r nod o gadw pawb yn ddiogel i ailagor ysgolion.

Ar lefel genedlaethol, gweithiodd GwE yn agos â chonsortia rhanbarthol eraill i ddatblygu ymateb colegol i'r amgylchiadau heriol iawn hyn. Cynhaliodd arweinwyr a staff GwE drafodaethau a chydweithredu rheolaidd â Llywodraeth Cymru ar gyflwyno'r Cynllun Parhad Dysgu ac maent ynghlwm wrth gefnogi'r rhan fwyaf o'r deilliannau allweddol. Roedd GwE yn allweddol o ran annog datblygu a chyhoeddi canllawiau dysgu cyfunol a modelau dysgu cyfunol enghreifftiol mewn cydweithrediad ag Estyn a'r consortia rhanbarthol eraill.

Cefnogi dysgwyr bregus

Ar 23 Mawrth, cafodd ysgolion eu haddasu i gefnogi disgyblion a oedd yn blant i weithwyr allweddol a rhai dysgwyr bregus. I ymateb i hynny, addasodd GwE ei waith er mwyn parhau i ddarparu gwasanaethau a chymorth i ysgolion yn ei ranbarth. Cafodd rolau rhanbarthol a lleol eu nodi er mwyn cefnogi dysgwyr bregus a manteisiodd staff GwE ar hyfforddiant a datblygiad proffesiynol pellach i'w helpu i gefnogi arweinwyr ysgol yn y meysydd hyn.

Yn ystod y cyfnod hwn, rhoddodd GwE help i ysgolion ac awdurdodau lleol, gyda ffocws ar ddiogelwch a lles disgyblion a'r gweithlu. Gyrrwr allweddol y gwaith hwn oedd sicrhau bod cefnogaeth ar gyfer lles corfforol a meddyliol disgyblion a phobl ifanc, gan gynnwys eu paratoi i ddychwelyd i'r ysgol gyda symbyliad a brwdfrydedd i ddysgu. Sicrhaodd YCG y consortiwm gysylltiad rheolaidd â phenaethiaid eu hysgolion cyswllt i wirio'u lles ac i sicrhau eu bod yn cael cymorth priodol.

Mae'r consortiwm rhanbarthol yn nodi bod ymarferoldeb agor ysgolion i bob dysgwr ar gyfer y cyfnod 'Ailgydio, dal i fyny' yn gymhleth. Fe wnaeth Bwrdd Rheoli GwE ymroi i weithio mewn partneriaeth ar draws y rhanbarth i fabwysiadu ymagwedd gyson at ddatblygu fframwaith cefnogol i helpu ysgolion yn ystod y cyfnod hwn. Fel rhan o hyn, gweithiodd YCG GwE gyda chynrychiolwyr yr awdurdod lleol i lunio cynllun dychwelyd i'r ysgol. Y nod oedd helpu pob ysgol yn y rhanbarth i sicrhau bod y polisiau cywir ar waith ganddynt a bod ganddynt asesiad risg cynhwysfawr y gallent ei haddasu i'r amgylchiadau yn eu hysgol nhw. Gweithiodd GwE gyda'r awdurdodau lleol yn y rhanbarth i ddatblygu ymagwedd gyffredin at asesu risg. Roedd hyn yn ganllaw i arweinwyr ysgol gynllunio i ailagor ysgolion ac UC Dau ar gyfer y cyfnod 'Ailgydio, dal i fyny' ac ailagor yn llawn ym Medi. Cyflwynir y fframwaith asesu risg ar ffurf dangoswrdd ac mae'n cynnwys polisiau, dogfennau a rhestr gwirio. Cafodd ei ddiweddarau'n rheolaidd wrth i ganllawiau Llywodraeth Cymru gael eu cyhoeddi. Sicrhaodd swyddogion iechyd a diogelwch corfforaethol awdurdodau lleol yr ansawdd a phrofi'r gweithdrefnau er mwyn mynd i'r afael â phryderon a phroblemau. Mae arweinwyr ysgol yn nodi'u bod yn gwerthfawrogi'r ymagwedd gyson ar draws ardal yr awdurdod lleol a'r rhanbarth ac, yn benodol, y dangoswrdd a ddatblygodd GwE. Yn ogystal, roedd eu barn am y sianeli cyfathrebu defnyddiol, gan gynnwys y fforymau i benaethiaid, yn gadarnhaol.

Gweithiodd y consortiwm mewn partneriaeth â swyddogion yr awdurdod lleol, fel y timau cynhwysiant, adnoddau dynol a chcludiant, i ystyried anghenion a phrofiadau dysgu priodol dysgwyr, yn benodol, i gefnogi'u hiechyd a'u lles. Parhaodd YCG GwE ac awdurdodau lleol i weithio'n agos gydag ysgolion wrth iddynt weithio i addasu'u lleoliadau fel eu bod mor ddiogel â phosibl i'w dysgwyr.

Gwaith y consortiwm rhanbarthol i gefnogi ei ysgolion ac UC Dau o Fedi 2020 ymlaen

Arweinyddiaeth a chydweithio

Er mwyn paratoi i ddisgyblion ddychwelyd yn llawn i ysgolion ac UC Dau ym Medi, fe wnaeth GwE ddiwygio'i gynllun gwaith, gan addasu ei flaenoriaethau i fodloni anghenion ysgolion.

Parhaodd GwE i weithio'n agos g awdurdodau lleol, ysgolion ac UC Dau. Mae tystiolaeth o'n galwadau ymgysylltu yn awgrymu bod ysgolion yn rhoi pwys ar y

cymorth a'r hyfforddiant y mae YCG rhanbarthol yn eu rhoi ar ddysgu ac addysgu, yn arbennig yr arweiniad ar ddysgu cyfunol a dysgu digidol.

Mae GwE wedi bod yn yrrwr allweddol yn helpu i ledaenu gwybodaeth ac arweiniad i ysgolion. Er enghraifft, trwy ei 'ddangosfwrdd lles cyffredinol a chymorth i ddysgwyr', datblygwyd cyfeiriadur dysgu proffesiynol a rhannwyd amrywiaeth o arweiniad gyda'r holl ysgolion ar draws y rhanbarth. Rhoddwyd gwybod am hyn drwy ddull clwstwr a chyda swyddogion ym mhob awdurdod lleol. Ar ddechrau'r cyfnod clo, dywedodd lleiafrif o ysgolion eu bod yn cael trafferth cael at y wybodaeth gywir yn brydlon. O ganlyniad i hyn, gwnaeth GwE ddiwygiadau i'r wefan ac, ers Medi, mae'r rhan fwyaf o ysgolion yn canmol y defnydd o'r dangosfwrdd a hygyrchedd ffynonellau gwybodaeth eraill gan GwE a'u hawdurdod lleol. Ar y cyfan, mae'r cyfathrebu a'r gallu i gael at wybodaeth wedi gwella'n sylweddol yn ystod y cyfnod hwn.

Mae'r 'Grŵp Dychwelyd i'r Ysgol' rhanbarthol, gyda chynrychiolwyr y chwe awdurdod lleol a GwE, wedi bod yn gyfrwng defnyddiol i lywio dull cydlynedig i ymateb i heriau COVID-19 ar draws y rhanbarth.

Cameo: 'Grŵp Dychwelyd i'r Ysgol' Rhanbarthol

Nod sefydlu'r grŵp oedd datblygu dull rhanbarthol cyson, cydlynol a chydweithredol i ymateb i heriau COVID-19 ar draws y chwe awdurdod lleol. Nod y grŵp oedd:

- darparu cymorth amserol a phriodol i bob ysgol
- sicrhau bod pob dysgwr yn cael eu cadw'n ddiogel ac yn iach yn ystod y cyfnod hwn
- hyrwyddo cynnig dysgu o ansawdd uchel (trwy ddysgu o bell a dysgu cyfunol)
- sicrhau bod sianeli cyfathrebu clir wedi'u sefydlu i alluogi gwybodaeth i lifo i'r ddau gyfeiriad ar draws y rhanbarth – gyda'r ysgol a'r gymuned ehangach
- gwrando ar lais penaethiaid
- cefnogi lles penaethiaid a staff ysgolion
- darparu fframwaith cynhwysfawr i ysgolion i gynorthwyo â'r gwaith o ailddechrau ysgolion, gan gynnwys cymorth ag asesiadau risg
- rhoi ffocws newydd i waith aelodau tîm GwE lle bo'r angen i gefnogi cydweithwyr yn yr awdurdod lleol.

Yn ystod y cyfnod hwn, buodd y grŵp:

- yn gweithio mewn partneriaeth i gynnig i ysgolion fatrics asesu risg ar gyfer lleoliadau cynradd, uwchradd, arbennig ac UC Dau
- yn datblygu dangosfwrdd o adnoddau, gyda chanllawiau rhanbarthol a chenedlaethol, yn 'siop un stop' i bob ysgol droi ato
- yn ysgrifennu, ar y cyd, ddiwygiadau neu atodiadau COVID-19 i bolisiâu presennol i bob ysgol ar draws y rhanbarth eu defnyddio
- yn datblygu strategaeth gyfathrebu ar gyfer gwaith y grŵp yn seiliedig ar dri philer 'hysbysu, cefnogi, gwrando'

- yn cydlynu cyfraniadau gan is-grwpiau rhanbarthol i ddarparu negeseuon cyson ac amserol i ysgolion ynghylch arweiniad adnoddau dynol, cludiant a chymorth i ddysgwyr, yn cynnwys cymorth lles targedig a chyffredinol
- yn cynorthwyo pob ysgol ag adnoddau er mwyn datblygu dysgu cyfunol, fel rhan o hyrwyddo darpariaeth dysgu o ansawdd uchel i bob dysgwr ym mhob ysgol
- yn cynorthwyo pob ysgol ag adnoddau i helpu gyda chynllunio dysgu carlam

Yn ein cysylltiad ag ysgolion ac awdurdodau lleol yn y rhanbarth, roedd llawer yn gwerthfawrogi'r ymagwedd gydlynedig yn ystod y cyfnod hwn. Mae hwyluso a chryfhau cydweithredu a gweithio mewn tîm ar sawl lefel rhwng yr awdurdodau lleol a GwE wedi cael effaith gadarnhaol ar ysgolion ar draws rhanbarth y gogledd. Mae rhai ysgolion wedi dweud bod ganddynt ddealltwriaeth gliriach erbyn hyn o'r rolau a'r cyfrifoldebau o ran mynd i'r afael â materion gyda'r pandemig ac maent yn gwerthfawrogi gallu cydweithio ar draws clystyrau i rannu a manteisio ar arbenigedd. Nododd ychydig o benaethiaid fod cynnal ffocws dysgwyr a staff ar ailagor ysgolion wedi magu hyder ymhlith arweinwyr ysgol, staff a theuluoedd.

I sicrhau parhad i'w dysgwyr, mae cynllunio ar gyfer senarios gwahanol, ar sawl lefel, hefyd wedi bod yn weithgarwch allweddol i arweinwyr awdurdodau lleol a GwE ers mis Medi. Nododd arweinwyr fod angen helpu a pharatoi ysgolion ar gyfer digwyddiadau posibl yn y dyfodol sydd y tu hwnt i'w rheolaeth. Trwy hyn, fe wnaeth GwE a'r awdurdodau lleol annog ysgolion i fyfrio ar wersi a ddysgwyd o'r cyfnod clo a chynllunio senarios ar gyfer cyfnod clo pellach posibl. Ers dychwelyd ym Medi, mae llawer o ysgolion wedi wynebu heriau amrywiol, er enghraifft gyda disgyblion gartref yn hunanynysu. Fe wnaeth yr amrywiol senarios gynnwys ystyried sut olwg allai fod ar ddysgu mewn gwahanol gyd-destunau, o ysgol sydd ar agor yn llawn, i senario lle mae pob disgybl yn dysgu gartref. Helpodd hyn i'r consortiwm ac ysgolion ystyried cadernid eu modelau dysgu o bell a dysgu cyfunol.

Mae uwch arweinwyr GwE yn parhau i ddarparu cyfeiriad a gweledigaeth yn rhagweithiol i gefnogi arweinwyr mewn ysgolion. Yn benodol, maent yn gwybod bod penaethiaid, arweinwyr ysgol a swyddogion addysg yn gweithio o dan amgylchiadau anodd. Mae'r holl YCG wedi parhau â'u cysylltiad rheolaidd â phenaethiaid eu hysgolion cyswllt, i wirio'u lles a sicrhau eu bod yn cael y cymorth y mae arnynt ei angen. I ategu hyn ymhellach, mae cyfres o weithdai ar gael i arweinwyr ysgol a swyddogion addysg gyda ffocws ar eu lles, fel datblygu gwydnwch, addasu yn wyneb amgylchedd sy'n newid a myfyrdod personol. Mae'r cymorth parhaus hwn i'r gweithlu yn dangos ymwybyddiaeth gadarn gan arweinwyr yn GwE a'r awdurdodau lleol o'u hanghenion datblygu a lles tebygol yn y dyfodol agos.

Rhoddodd GwE gyngor ac arweiniad i benaethiaid fel y gallent ystyried sut i addasu cynlluniau strategol eu hysgol o dan yr amgylchiadau presennol. Er bod adolygu cynnydd yn erbyn cynlluniau datblygu ysgol 2019-20 yn statudol o hyd, mae'r consortiwm yn nodi bod y rhan fwyaf o ysgolion wedi mynd ati'n bwylllog trwy adolygu'u blaenoriaethau hyd at fis Mawrth. Darparodd y consortiwm arweiniad ychwanegol i arweinwyr ysgol ar gynnwys posibl eu cynlluniau datblygu ysgol i'w galluogi i adrodd ar gynnydd y tu hwnt i fis Mawrth. Fe wnaeth hyn gynnwys

posibiliadau i ysgolion ystyried cynnydd o ran eu gwaith ar ddysgu o bell, dysgu proffesiynol staff ac addasiadau i'r cwricwlwm, yn gyson â'r hyn roedd angen iddynt fynd i'r afael ag ef yn ystod y pandemig.

Hyrwyddo dysgu

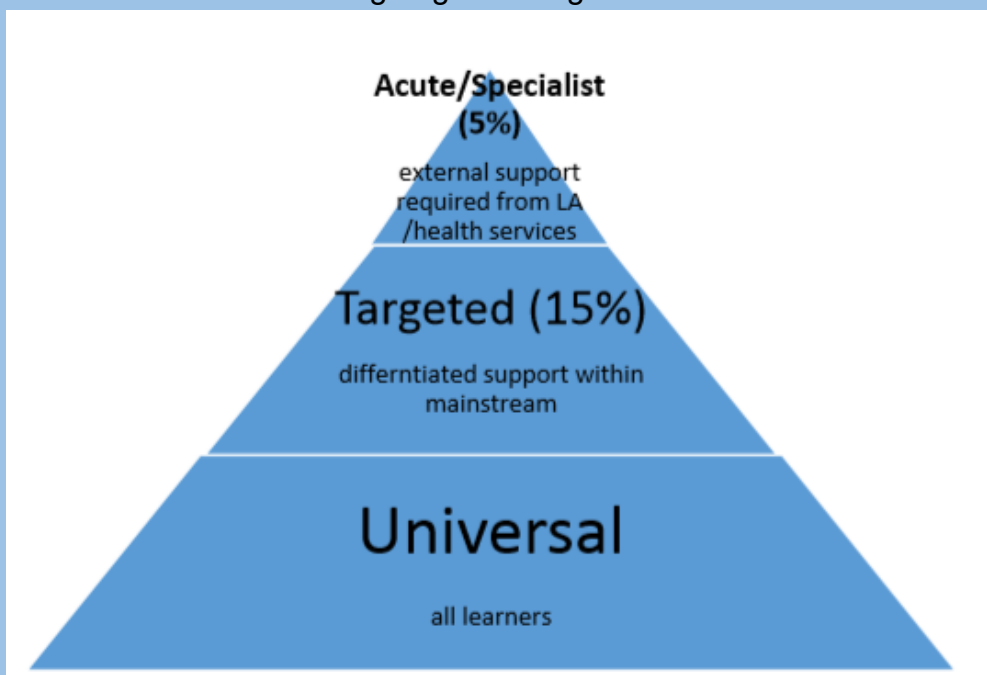
Yn ystod tymor yr haf a thros wyliau'r haf, gweithiodd GwE a'r awdurdodau lleol gydag ysgolion ac UC Dau i ategu'u cynllunio ar gyfer dychwelyd i'r ysgol ym Medi.

Cameo: Model Ailgychwyn Dysgu ar gyfer Gogledd Cymru

Datblygodd GwE fodel ranbarthol, gydag awdurdodau lleol ac ysgolion, i sicrhau bod modd bodloni anghenion unigol dysgwyr, gan ystyried eu cyd-destun lleol. Gwerthusodd y model barodwydd a dull yr ysgol i sicrhau bod dysgu'n parhau i bob disgybl. Canolbwyntiodd ar dair elfen gydgyssylltiedig sy'n asesu parodrwydd disgyblion i ddysgu. Dyma'r tair elfen:

- lles emosiynol a meddyliol
- lechyd a ffitrwydd corfforol
- medrau rhifedd a llythrennedd craidd, medrau annibyniaeth a pharodrwydd ar gyfer dysgu newydd.

Mae'r tair elfen wedi'u rhannu'n gategoriâu angen:

Ffynhonnell: Consortiwm rhanbarthol GwE

Roedd angen i ysgolion sicrhau eu bod yn gallu cynnig darpariaeth i'w dysgwyr ym mhob maes i sicrhau tegwch a chydaddoldeb. Cytunwyd ar gyfrifoldeb am gynorthwyo ysgolion i gyflwyno pob elfen rhwng awdurdodau lleol, GwE ac asiantaethau eraill i gynllunio darpariaeth briodol i fodloni anghenion pob dysgwr.

Nod y model yw cynorthwyo ysgolion i helpu dysgwyr i ddychwelyd i 'ffitrwydd dysgu' a datblygu dysgu sy'n caniatáu i ddisgyblion barhau i wneud cynnydd. Mae

sicrhau cydlyniad i ddysgwyr rhwng dysgu yn yr ysgol a dysgu o bell yn elfen allweddol arall o'r model, gan gynnwys datblygu dysgu priodol pan fo gofynion presennol y cwricwlwm wedi'u datgymhwyso.

Rhoddodd llawer o awdurdodau lleol ac ysgolion ganmoliaeth i rôl GwE yn cydlynu gwaith partneriaeth rhwng ysgolion ac UC'Dau, ar lefel clwstwr mewn ysgolion cynradd a thrwy agosrwydd daearyddol yn y sector uwchradd. Mae'r dull hwn wedi golygu bod ysgolion ac UC'Dau yn gallu derbyn cymorth cwricwlaidd gwerthfawr gan eu YCG a throi at swyddogion yr awdurdod lleol am gymorth gweithredol.

Mae GwE yn parhau i weithio gydag awdurdodau lleol i gynorthwyo ysgolion ac UC'Dau i ddatblygu cwricwlwm eang a chytbwys i ddisgyblion. Yn ystod ein galwadau ymgysylltu, teimlodd llawer o ysgolion fod GwE a'u hawdurdod lleol wedi'u cefnogi'n dda yn ystod y cyfnod hwn. Roedd penaethiaid yn gyson eu barn bod GwE wedi cynorthwyo ysgolion i gyflwyno cwricwlwm mor eang â phosibl, er gwaethaf y cyfyngiadau. Mae llawer o ysgolion cynradd wedi addasu'u cynlluniau o Fedi ymlaen i gynnwys mwy o bwyslais ar weithgareddau sy'n hyrwyddo lles dysgwyr. Mewn llawer o ysgolion, roedd hyn yn golygu addasu'r thema neu'r pwnc y bwriadont ymdrin ag ef yn ystod y tymor hwn. Hefyd, rhoddodd y rhan fwyaf o ysgolion fwy o bwyslais ar gynyddu'u ffocws ar ddatblygu medrau craidd disgyblion. Serch hynny, mae ychydig YCG cynradd arweiniol yn nodi bod y cwricwlwm wedi culhau yn gyffredinol. Mae GwE wedi rhannu modelau cyflwyno newydd gyda phenaethiaid cynradd i geisio gwrthbwysu'r mater hwn.

Dywed penaethiaid ysgolion uwchradd fod gweithio yng nghyfnod COVID-19 yn her i athrawon mewn ychydig o bynciau, yn enwedig wrth roi cyfleoedd i ddisgyblion gwblhau gwaith ymarferol, er enghraifft mewn dylunio a thechnoleg, gwyddoniaeth, celf, cerddoriaeth ac addysg gorfforol. Yn gyffredinol, mae ysgolion wedi addasu'u darpariaeth i ymdopi â'r anawsterau hyn. Mewn rhai ysgolion uwchradd, mae arweinwyr wedi addasu'u hamserlen i gynnal mwy o wersi dwbl. Mae hyn yn caniatáu i ysgolion ymateb i ganllawiau iechyd a diogelwch a chynnal cwricwlwm cytbwys ar yr un pryd. Mewn ychydig o ysgolion, mae adrannau wedi addasu'u cynlluniau gwaith i oresgyn anawsterau ymarferol, fel methu defnyddio ystafelloedd arbenigol.

Y tymor hwn, mae YCG a swyddogion addysg awdurdodau lleol wedi parhau i gydweithio i ychwanegu at yr amrywiaeth o ddeunyddiau dysgu ac addysgu sydd ar gael i athrawon a staff cymorth trwy blatfform ar-lein GwE. Dywed penaethiaid fod yr adnoddau hyn yn cynnig cymorth gwerthfawr i'w staff. Esboniodd swyddogion GwE fod llawer o ysgolion uwchradd wedi defnyddio'r adnoddau a'u bod, yn benodol, wedi troi at unedau gwaith amlddisgyblaeth sy'n cyd-fynd yn dda ag egwyddorion y Cwricwlwm i Gymru. Mae llawer o awdurdodau'n dweud bod GwE wedi hybu cydweithredu a chydweithio rhwng ysgolion ac o fewn ysgolion yn adrannol. Y tymor hwn, mae athrawon yn y rhanbarth yn rhannu adnoddau ar sail pob maes dysgu a phrofiad i fynd i'r afael â'r angen i gefnogi model cwricwlwm eang a chyfoethocach.

Soniodd llawer o ysgolion yr ymgysylltodd Estyn â nhw fod nifer sylweddol o ddisgyblion, pan ddychwelont i'r ysgol yn wreiddiol ym Medi, wedi bod angen

cymorth pellach i ddal i fyny â'u medrau llythrennedd a rhifedd. Yn benodol, nododd ysgolion yn y rhanbarth fod canolbwyntio'n barhaus ar ailsefydlu medrau llafaredd Cymraeg disgyblion yn flaenoriaeth. I fynd i'r afael â hyn, cydlynodd GwE gyfleoedd i ysgolion cyfrwng Cymraeg weithio ar draws ardaloedd awdurdodau lleol i ddatblygu a rhannu adnoddau. Er enghraifft, mae ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg o Wrecsam, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Chonwy wedi cydweithio i ddatblygu adnoddau i gefnogi medrau llafaredd disgyblion. Dros amser, mae GwE a'i ysgolion wedi adeiladu casgliad cadarn o adnoddau sydd ar gael ar-lein i ysgolion a rhieni yn y rhanbarth. Mae'r rhain yn cynnwys cyfres o adnoddau Cymraeg i ysgolion sy'n addysgu Cymraeg fel ail iaith ac adnoddau dwyieithog i rieni nad ydynt yn siarad Cymraeg. Hefyd, mae GwE wedi codi ymwybyddiaeth o ddeunyddiau ychwanegol sydd ar gael. Er enghraifft, maent wedi hyrwyddo 'Y Pair' fel rhwydwaith yn Hwb a sefydlwyd i rannu adnoddau Cymraeg a addaswyd ar gyfer dysgu o bell a dysgu cyfunol, ac 'Y Gist' fel rhwydwaith i athrawon Cymraeg ail iaith. Yn gyffredinol, wrth i dymor yr hydref fynd rhagddo, teimlai ychydig o benaethiaid fod medrau Cymraeg wedi adfer yn dda, yn enwedig yn achos disgyblion hŷn.

Yn ein harolwg o arweinwyr ysgol, nododd llawer ohonynt eu bod yn cael gwybodaeth ddefnyddiol gan GwE ar ymagweddau at ddysgu o bell a dysgu cyfunol. Yn gyffredinol, roedd yr ymatebion hyn yn fwy cadarnhaol yn rhanbarth GwE nag yn y tri chonsortium arall. I lawer o ysgolion ac UC'Dau, roedd y wybodaeth, yr adnoddau a'r enghreifftiau o arfer ar gyfer dysgu o bell a dysgu cyfunol a luniwyd gan GwE yn fan cychwyn defnyddiol ar gyfer datblygu'u harfer eu hunain. Rhannwyd gwybodaeth a dysgu proffesiynol trwy amrywiaeth o fforymau a rhwydweithiau. Mae'r rhain yn cynnwys cyfarfodydd clwstwr, cyfarfodydd i benaethiaid, fforymau penodol i bwnc a grwpiau dysgu ac addysgu. Mae GwE wedi cynnig gweminarau a sesiynau cymhorthfa i rannu adnoddau a datblygu dealltwriaeth athrawon o ddysgu ac addysgu ar-lein ac o bell effeithiol. Yn ogystal, mae GwE wedi cynnig hyfforddiant i gynorthwywyr addysgu trwy blatfform ar-lein. Mae llawer o ysgolion ac UC'Dau wedi defnyddio'r adnoddau fel sylfaen i'w pecyn eu hunain o ddysgu proffesiynol i gefnogi cymhwysedd digidol athrawon a chynorthwywyr addysgu. Yn gyffredinol, mae arweinwyr ysgol yn nodi bod staff wedi datblygu'u medrau digidol a'u bod mewn sefyllfa well i gynnig amrywiaeth o brofiadau dysgu ar-lein os oes angen i ddisgyblion ddysgu adref.

Cameo: Ymagwedd at fonitro a gwerthuso effeithiolrwydd dysgu o bell

Yn dilyn cyfarfodydd clwstwr gyda'r gwasanaeth gwella ysgolion rhanbarthol i drafod dysgu o bell a dysgu cyfunol, rhoddodd un ysgol ddull dysgu o bell digidol ar brawf tra oedd disgyblion yn y dosbarth. Cwblhaodd un grŵp o ddisgyblion weithgareddau a thasgau ar-lein tra oedd yr athro'n defnyddio hyfforddiant uniongyrchol gyda disgyblion eraill. Fe wnaeth hyn alluogi athrawon i gynorthwyo disgyblion i ddefnyddio meddalwedd a lanlwytho gwaith i blatfform digidol tra oeddent yn yr ysgol. Hefyd, fe wnaeth ganiatáu i'r ysgol fonitro a gwerthuso effeithiolrwydd y gweithgareddau a'r tasgau a osodwyd fel dysgu o bell. Mae'r ysgol yn addasu ei hymagwedd yn dilyn adborth o'r broses hon.

Yn ôl y disgwyl, roedd angen cymorth ychwanegol ar lawer o ddysgwyr i gyflymu'u dysgu pan ddychwelont i'r ysgol. O ganlyniad, cydnabu GwE a'i randdeiliaid bod angen amlygu strategaethau addysgu effeithiol i gefnogi ysgolion a dysgwyr. Trwy adolygiad o lenyddiaeth ymchwil, ynghyd ag ymchwil a wnaed mewn ysgolion yn y rhanbarth, datblygodd GwE ganllaw i helpu ysgolion amlygu'r strategaethau addysgu a'r rhaglenni ar-lein mwyaf effeithiol a allai helpu ysgolion i wella medrau craidd disgyblion. Yn benodol, canolbwyntiodd GwE a'r ysgolion yn y rhanbarth ar wella medrau darllen disgyblion, gan gynnwys eu medrau deall, rhuglder a geirfa, ynghyd â gwella'u medrau rhifedd. Lluniwyd rhai o'r strategaethau a'r deunyddiau cymorth hyn yn benodol i'w defnyddio mewn ysgolion a chan rieni gartref i gefnogi dysgu'u plant. Mae llawer o'r adnoddau a'r strategaethau'n deillio o brosiectau ymchwil cydweithredol diweddar a wnaed gydag ysgolion GwE drwy'r Sefydliad Cydweithredol dros Ymchwil Addysg, Tystiolaeth ac Effaith (CIEREI), sef partneriaeth rhwng Prifysgol Bangor a GwE.

Mewn ychydig o awdurdodau lleol, mae uwch arweinwyr yn awyddus i swyddogion yr awdurdod lleol a GwE gynyddu'u rôl monitro a sicrhau ansawdd fel bod swyddogion yn cael dealltwriaeth gadarn o ansawdd y ddarpariaeth ar draws eu hysgolion. Mae llawer o ysgolion wedi defnyddio asesiadau cyn y cyfnod clo i amlygu sut mae medrau disgyblion wedi datblygu yn ystod dysgu gartref. Mae YCG wedi annog ysgolion i ystyried ystod eang o dystiolaeth ers Medi er mwyn amlygu bylchau yn nysgu'r disgyblion. Mae ysgolion yn nodi'u bod wedi cael trafodaethau defnyddiol gydag YCG am ddefnyddio'r gwersi a ddysgwyd o ran cynnydd disgyblion dros y misoedd diwethaf. Er enghraifft, mae'n ymddangos bod rhai disgyblion wedi gwneud cynnydd sicr gan eu bod wedi cael ystod eang o weithgareddau penagored, a roddodd gyfleoedd buddiol iddynt wneud eu dewisiadau eu hunain.

Addaswyd y cynnig dysgu proffesiynol 'arferol' i sicrhau bod ysgolion a lleoliadau'n cael cymorth perthnasol a phwrpasol. Mae hyn wedi'u galluogi i addasu yn ôl yr amgylchiadau heriol. Yn ein hymgysylltiad ag ysgolion, mae'r rhan fwyaf o benaethiaid wedi canmol cynnwys y dysgu proffesiynol a gynigiwyd gan GwE yn ystod y cyfnod hwn. Er enghraifft, mae wedi darparu hyfforddiant trwy weminarau ar ddulliau dysgu carlam penodol seiliedig ar ymchwil ym Mhrifysgol Bangor. Enghraifft arall yw'r ffordd y mae'r rhaglen arweinyddiaeth ganol wedi cael ei theilwra i fynd i'r afael â sut i arwain mewn cyfnodau o argyfwng a newid. Rhoddodd y cynnig dysgu proffesiynol flaenoriaeth i helpu ysgolion i wella medrau digidol eu staff a'u galluogi i ddatblygu dulliau dysgu o bell a dysgu cyfunol effeithiol ac ymgysylltiad mwy effeithiol gan ddysgwyr.

Mae'r consortiwm rhanbarthol yn cynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd i ysgolion gymryd rhan mewn cyfleoedd dysgu proffesiynol penodol er mwyn gwella llythrennedd, rhifedd a strategaethau dysgu carlam disgyblion. Mae hyn yn cynnwys prosiect helaeth SAFMEDS (Say All Fast Minute Every Day Shuffled) i wella rhuglder medrau mathemateg sylfaenol disgyblion gan ddefnyddio strategaeth addysgu seiliedig ar dystiolaeth. Mae rhaglenni cymorth eraill i ysgolion yn cynnwys ystod gynhwysfawr o ddeunyddiau ac adnoddau hyfforddiant, fel pecyn cymorth llythrennedd dwyieithog, i gefnogi datblygiad medrau llythrennedd disgyblion. Mae

GwE wedi bod yn hyfforddi aelodau staff sydd wedyn yn cyfleu'r hyfforddiant hwnnw i eraill mewn ysgolion ac UC'Dau. Mae arweinwyr a staff ysgol yn elwa o hyfforddiant trwy weminarau, rhwydweithiau arweinwyr pwnc, a chyfarfodydd rhwng arweinwyr dysgu ac addysgu. Rhannwyd adnoddau i hyrwyddo llythrennedd a rhifedd trwy bob cydlynedd. Mae GwE yn hwyluso gwaith rhwng ysgolion i rannu arfer dda a syniadau ynghylch dysgu ac addysgu trwy'r pandemig presennol. Hefyd, mae cymorth i ysgolion fyfyrion ar ansawdd y ddarpariaeth yn ystod y cyfnod clo a defnyddio'r wybodaeth hon wrth iddynt baratoi i gyflwyno'r Cwricwlwm i Gymru. Mae penaethiaid yn nodi bod yr adnoddau hyn yn rhoi sylfaen gadarn iddynt arsylwi modelau arfer effeithiol.

Mae llawer o awdurdodau lleol y rhanbarth o'r farn bod ysgolion a'r consortiwm rhanbarthol wedi newid eu ffordd o weithio, a hynny er gwell, mewn sawl ffordd. Yn benodol, mae'r awdurdodau lleol hyn yn gadarnhaol am y datblygiadau ym maes TGCh ac maent yn cydnabod bod gwella gallu o ran TGCh wedi bod yn broses ddysgu sydyn i bawb. Hefyd, gwelant fod cyfleoedd dysgu proffesiynol mwy helaeth ar gael trwy ddefnyddio amrywiaeth o blatfformau digidol. Dywed llawer o ysgolion ac awdurdodau lleol fod staff yn fwy tebygol o gymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu proffesiynol dewisol pan y gallant wneud hynny o bell a phan fydd yn gyfleus iddyn nhw.

Cefnogi dysgwyr bregus

Mae YCG GwE, ar y cyd â swyddogion awdurdodau lleol, wedi rhoi cymorth pwrpasol i benaethiaid a staff ysgol hyrwyddo lles ac, ar adeg addas, ddechrau ystyried darpariaeth a dysgu. Nododd penaethiaid fod YCG wedi cynnig cydbwysedd effeithiol rhwng cymorth ar gyfer lles dysgwyr ac arweiniad ar ddysgu yn ystod y tymor hwn. Dywedant fod ysgolion yn teimlo straen enfawr wrth geisio cael y cydbwysedd yn gywir rhwng gwella'r ysgol a blaenoriaethu lles staff a dysgwyr.

Mae YCG y rhanbarth sydd â chyfrifoldeb am grwpiau bregus wedi darparu adnoddau pwrpasol i ysgolion a rhieni ac mae'r rhain ar gael ar wefannau AAA a Chynhwysiant bob un o'r awdurdodau lleol. Mae'r YCG hwn yn mynychu cyfarfodydd bob hanner tymor gyda swyddogion addysg bob awdurdod lleol a chynrychiolwyr gwasanaethau plant er mwyn casglu gwybodaeth bwysig am agweddau ar ddysgu y mae angen cymorth pellach arnynt. Mae hyn wedi arwain at ymagwedd fwy targedig at gymorth.

Mae swyddogion GwE wedi cydweithredu ag ysgolion ac awdurdodau lleol mewn amrywiaeth o fforymau. Er enghraifft, cyfrannodd swyddogion at waith y Grŵp ADY/Cynhwysiant rhanbarthol a lluniant gynnwys ar gyfer y dangosfwrdd ar-lein. Hefyd, trefnwyd gyriant rhanbarthol o wybodaeth ac adnoddau, wedi'i rannu rhwng pob un o'r chwe awdurdod lleol. Mae YCG GwE yn parhau i fynychu grwpiau lles a diogelu awdurdodau lleol i rannu arfer a gwybodaeth, a'r grŵp ansawdd rhanbarthol hefyd, er mwyn cydweithredu â'r gwaith i gefnogi plant sy'n derbyn gofal.

Yn ystod ein galwadau ymgysylltu ag ysgolion, roedd penaethiaid yn gadarnhaol am y cymorth a'r cyngor a ddarparodd GwE i'w helpu i gynllunio sut i ddefnyddio'r grant 'Recriwtio, adfer a chodi safonau: y rhaglen dysgu carlam'. Awdurdodau lleol sy'n gyfrifol am fonitro'r gwariant, y cydymffurfio ac am sicrhau bod cynlluniau yn gynaliadwy, a swyddogion consortiwm yn gyffredinol sy'n arwain ar gynghori ysgolion ar ddarpariaeth briodol ac effeithiol.

Mae arweinwyr GwE wedi cyfleu mai penaethiaid sydd yn y lle gorau i flaenoriaethu sut dylid gwario'r cyllid grant ychwanegol hwn. Mae cymorth a chynghori ar gael i ysgolion ond mae YCG ac awdurdodau lleol yn awyddus i roi annibyniaeth i ysgolion ddatblygu'u syniadau eu hunain am sut yn union i dargedu'r grant. Darparodd GwE ffurflen i ysgolion a derbyniodd eu cynlluniau, yna cytunwyd ar y rhain gyda'r awdurdod lleol. Mae GwE wedi creu dangosfwrdd defnyddiol a chronfa o ddogfennau ac adnoddau ar ei wefan yn gysylltiedig â'r grant Recriwtio, adfer a chodi safonau, fel y gall ysgolion gael at wybodaeth yn sydyn i gael syniadau am wario'r grant, er enghraifft cymorth i gynnal grwpiau ymyrryd bach. Hefyd, mae GwE yn ymwybodol o'r angen i gefnogi a chynghori rhai ysgolion yn fanylach, i sicrhau bod y cyllid yn cael ei ddefnyddio i sicrhau'r effaith fwyaf.

Mae GwE yn gweithio ochr yn ochr â'i gydweithwyr mewn awdurdodau lleol i ddatblygu un dull o fonitro gwariant y grant Recriwtio, adfer a chodi safonau ar draws chwe awdurdod y gogledd. Yn ogystal, disgwylir i ysgolion ddangos bod eu cynlluniau yn gynaliadwy. Dywedodd rhai ysgolion bach wrthym eu bod wedi cael trafferth recriwtio staff, oherwydd bydd cyllid y grant yn cynnal darpariaeth ar gyfer nifer cyfyngedig o oriau ychwanegol yn unig. Yn ôl YCG, mae'r rhan fwyaf o'r ysgolion llai yn defnyddio'r grant i ychwanegu at oriau cyflogaeth aelodau staff presennol a rhoi hyfforddiant iddynt fel y byddant yn parhau i elwa o'r arbenigedd pan ddaw'r cyllid i ben.

Yn genedlaethol, mae swyddogion GwE wedi cyfrannu at waith amrywiol weithgorau gyda ffocws ar les a dysgwyr bregus. Er enghraifft, cyfrannodd YCG sydd â chyfrifoldeb am les at grŵp cenedlaethol y Grant Datblygu Disgyblion gyda Llywodraeth Cymru i sicrhau cyfathrebu rheolaidd, rhoi'r diweddaraf am ddatblygiadau rhanbarthol, a rhannu gwybodaeth gyda'r consortiwm.

Mae GwE wedi cynorthwyo awdurdodau lleol ac ysgolion i ymateb i anghenion lles dysgwyr bregus, yn enwedig wrth ddarparu dysgu proffesiynol ategol i staff. Mae'r consortiwm wedi gweithio ar y cyd ag ysgolion unigol, clystyrau o ysgolion ac awdurdodau lleol i gefnogi ymagwedd dargedig a chyffredinol at les dysgwyr a staff. Mae wedi strwythuro'r cynnig dysgu proffesiynol hwn i gefnogi'r dysgu yn yr ysgolion. Â lles y dysgwr yn ganolog i'r cynnig, gall ysgolion elwa o'r adnoddau a'r strategaethau yn y cynnig cyffredinol sydd ar gael i bob ysgol neu ddewis cynnig targedig. Hyd yn hyn, mae llawer o ysgolion wedi profi, rhannu ac elwa o weld enghreifftiau o arfer effeithiol gan ysgolion yn eu hawdurdod lleol ac ar draws y rhanbarth. Mae'r adnoddau ymyrryd ymarferol i ysgolion eu defnyddio, sydd â'r Pum egwyddor i gefnogi dysgu gartref' [EEF, 2020] yn sylfaen iddynt, yn ffocws trafodaethau gan YCG gydag ysgolion wrth iddynt gynllunio a chyflwyno'u rhaglenni dysgu carlam.

Enghraifft dda o gynnig dysgu proffesiynol yw'r 'Rhaglen dychwelyd i ysgolion i ysgolion ystyriol o drawma'. Drwy'r rhaglen hon, caiff sesiynau ysgol gyfan eu hwyluso am effaith y pandemig a dadansoddiad o'r strategaethau y gallai ysgolion ystyried eu defnyddio wrth i'w dysgwyr ddychwelyd. Roedd hyn yn cynnwys egwyddorion a modelau dysgu ac addysgu allweddol. Rhoddodd nifer o ysgolion sylwadau am y rhaglen hon a nodi ei bod yn ddefnyddiol i gynyddu nifer y staff sy'n ystyriol o drawma ac yn gwybod am brofiadau niweidiol yn ystod plentyndod. Hefyd, soniodd yr ysgolion hyn fod staff addysgu wedi dod yn fwy hyderus i gynorthwyo ysgolion a nodi cymorth a darpariaeth addas.

Cymorth awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol i ysgolion ac UC Dau i ymateb i COVID-19

Adroddiad diweddarau o Fehefin i Dachwedd 2020

Ionawr 2021

Diben Estyn yw arolygu ansawdd a safonau mewn addysg a hyfforddiant yng Nghymru. Mae Estyn yn gyfrifol am arolygu:

- ▲ ysgolion a lleoliadau meithrin a gynhelir gan, neu sy'n cael arian gan awdurdodau lleol
- ▲ ysgolion cynradd
- ▲ ysgolion uwchradd
- ▲ ysgolion arbennig
- ▲ unedau cyfeirio disgyblion
- ▲ ysgolion pob oed
- ▲ ysgolion annibynnol
- ▲ addysg bellach
- ▲ colegau arbenigol annibynnol
- ▲ dysgu oedolion yn y gymuned
- ▲ gwasanaethau addysg awdurdodau lleol ar gyfer plant a phobl ifanc
- ▲ addysg a hyfforddiant athrawon
- ▲ Cymraeg i oedolion
- ▲ dysgu yn y gwaith
- ▲ dysgu yn y sector cyfiawnder

Mae Estyn hefyd:

- ▲ yn adrodd i Senedd Cymru ac yn darparu cyngor ar ansawdd a safonau mewn addysg a hyfforddiant yng Nghymru i Lywodraeth Cymru ac eraill
- ▲ yn cyhoeddi achosion o arfer dda yn seiliedig ar dystiolaeth arolygu

Cymerwyd pob rhagofal posibl i sicrhau bod y wybodaeth yn y ddogfen hon yn gywir adeg ei chyhoeddi. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynglŷn â'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn at:

Yr Adran Gyhoeddiadau

Estyn

Llys Angor

Heol Keen

Caerdydd

CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at cyhoeddiadau@estyn.llyw.cymru

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan:

www.estyn.llyw.cymru

Cyfieithwyd y ddogfen hon gan Trosol (Saesneg i Gymraeg).

© Hawlfraint y Goron 2021: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl y ddogfen benodol/yr adroddiad penodol.

Cyflwyniad	1
Cefndir	1
Y prif ganfyddiadau	4
Argymhellion	6
Arweinyddiaeth	7
Gwneud penderfyniadau a llywodraethu	7
Cydweithio i gynorthwyo ysgolion ac UC Dau	8
Cyflawni blaenoriaethau cyfredol	9
Hyrwyddo dysgu	10
Cynorthwyo ysgolion ac UC Dau i ailagor	10
Nodi llithro yn ôl mewn dysgu a mynd i'r afael â hynny	11
Cefnogi sgiliau Cymraeg	13
Hyrwyddo profiadau cwricwlwm eang	14
Hyrwyddo dysgu o bell a dysgu cyfunol mwy effeithiol	16
Dysgu proffesiynol	18
Cefnogi disgyblion bregus	21
Paratoi er mwyn i ddisgyblion ddychwelyd ym mis Medi	21
Cefnogi lles	25
Cefnogi disgyblion bregus	29
Atodiad 1: Sail dystiolaeth	33
Atodiad 2: Adborth meintiol yr arolwg	34
Atodiad 3: Cyhoeddiadau Estyn	39
Atodiad 4: Llinell amser	41
Geirfa	46
Cyfeiriadau	47

Cyflwyniad

Ysgrifennir yr adroddiad hwn i ymateb i gais gan y Gweinidog Addysg am gyngor yng Ngorffennaf 2020. Mae'n cynnig trosolwg o'r ffordd y mae awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol wedi gweithio gydag ysgolion ac unedau cyfeirio disgyblion (UC Dau) i hyrwyddo dysgu a chefnogi disgyblion bregus yn ystod cyfnod COVID-19 rhwng Mehefin a Thachwedd 2020, sef y cyfnod pan oedd ysgolion yn ailagor yn dilyn y cyfnod clo. Mae'n cofnodi'r ffyrdd y mae awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol wedi addasu'u gwaith i ymateb i'r heriau yn deillio o COVID-19. Gwnaed y gwaith cyn i'r holl ysgolion ddychwelyd at ddysgu o bell ym mis Ionawr 2021, ond bydd yn fuddiol i lywio ffyrdd presennol o weithio.

Cynulleidfa fwriadedig yr adroddiad hwn yw swyddogion Llywodraeth Cymru, awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol, a staff mewn ysgolion ac UC Dau. Mae'n manteisio ar y sail dystiolaeth yn atodiad 1, gan gynnwys cyfweiliadau, adborth arolygon a thystiolaeth ddogfennol. O ganlyniad i gyfyngiadau yn gysylltiedig â COVID-19, nid oeddem yn gallu ymweld ag ysgolion ac UC Dau i gasglu tystiolaeth uniongyrchol am ansawdd y ddarpariaeth. Gellir gweld yr adborth meintiol o'r arolygon a gyhoeddwyd yn Atodiad 2. Hefyd, rhoddom adborth manwl i awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol unigol i ategu'u hunanwerthusiad nhw ar gyfer gwella. Mae'r adroddiad yn rhan o gyfres o gyhoeddiadau gan Estyn i rannu dysgu a chefnogi ymateb ac adferiad parhaus y system addysg (Atodiad 3).

Mae'r adroddiad yn cynnwys 'cameos' o awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol. Nid astudiaethau achos yw'r rhain, gan na allwn werthuso effaith y gwaith oherwydd y cyfyngiadau ar ein gweithgareddau o ganlyniad i COVID-19. Mae'r cameos wedi eu cynnwys i ddangos enghreifftiau o bwyntiau a godwyd yn yr adroddiad, gan roi blas o'r gwaith sydd wedi digwydd ledled Cymru.

Cefndir

Yn ei ragair i Adroddiad Blynyddol 2019-2020, dywedodd Meilyr Rowlands PAEM (Estyn, 2020, t.4), 'daeth misoedd olaf blwyddyn academiaidd 2019-2020 â heriau i addysg yng Nghymru nas gwelom mo'u tebyg mewn cenedlaethau. Cafwyd nifer o heriau, a'r rheiny'n rhai cymhleth ac annisgwyl. Newidiodd pandemig y COVID-19 fywydau pobl, cafodd effaith aruthrol ar economïau, ac amharwyd yn fawr ar systemau addysg ledled y byd ac yng Nghymru'. Mae ei ragair yn cynnig disgrifiad cychwynnol o'r modd y gwnaeth ysgolion a darparwyr addysg a hyfforddiant eraill ymdopi â'r cyfnod clo cychwynnol ac ymdrechu i gefnogi disgyblion a myfyrwyr a darparu parhad dysgu ar eu cyfer o bell. I gael rhagor o wybodaeth am y cyfnod clo cychwynnol hwn, gweler [Adroddiad Blynyddol 2019-2020](#).

Mae'r adroddiad thematig hwn yn canolbwyntio ar y cyfnod o ddiwedd tymor yr haf i ddiwedd yr hydref. Gellir gweld y llinell amser o ddiwyddiadau arwyddocaol yn ystod y cyfnod hwn yn Atodiad 4.

Ddiwedd Mehefin, roedd bron pob ysgol wedi ailagor i ddisgyblion er mwyn rhoi cyfle iddynt 'Ailgydio, dal i fyny a pharatoi ar gyfer yr haf, a mis Medi'. Yng Ngorffennaf ac Awst, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ganllawiau i gynorthwyo ysgolion ag ailagor, ar gefnogi dysgwyr ac ar gefnogi dysgwyr agored i niwed (Llywodraeth Cymru 2020a, 2020b, 2020c). Ail-agorodd pob ysgol eu safleoedd ar gyfer eu holl ddisgyblion ym Medi, gyda chyfnod pontio cyn i'r holl ddisgyblion fod yn bresennol o 14 Medi 2020. Bron yn syth, dechreuodd ysgolion weld eu hachosion positif cyntaf o COVID-19 ymhlith disgyblion a staff oedd yn adlewyrch y cynnydd mewn achosion yn y cymunedau a chyhoeddwyd y cyntaf mewn cyfres o gyfyngiadau lleol i leihau ei drosglwyddiad. Bu'r cyfnodau hunanynysu yn amrywio o ddiwrnod i 14 diwrnod, yn dibynnu ar y rheswm a'r cyd-destunau unigol. Yn ystod y cyfnod hwn, bu'n ofynnol i ddisgyblion unigol, dosbarthiadau neu grwpiau blwyddyn cyfan hunanynysu ar adegau, gan arwain at yr angen am ddarpariaeth dysgu o bell. Fe wnaeth achosion positif o COVID-19 barhau i gynyddu a chyhoeddodd Llywodraeth Cymru gyfnod clo byr am bythefnos, o 23 Hydref 2020 ymlaen. Cafodd ysgolion ac UC'Dau eu cau dros hanner tymor yn ystod wythnos gyntaf y cyfnod clo byr ac, yn ystod yr ail wythnos, aeth llawer o ddisgyblion oed uwchradd yn ôl i ddysgu o bell, gydag ysgolion cynradd yn ailagor ar gyfer dysgu wyneb yn wyneb.

Ddechrau Tachwedd, roedd tua 90% o ddisgyblion yn yr ysgol. Fe wnaeth cyfran y disgyblion yn yr ysgol ostwng i ryw 80% erbyn diwedd Tachwedd ac i ryw 70% erbyn canol Rhagfyr, gan fod gofyn i niferoedd cynyddol o ddisgyblion hunanynysu neu roedd eu hysgol ar gau oherwydd prinder staff. Tua diwedd y tymor, roedd mwy o rieni yn dewis peidio danfon eu plant i'r ysgol, er bod yr ysgol ar agor a bod 'na ddim angen i'w plentyn hunanynysu. Mae'r ffigurau cenedlaethol hyn yn cuddio amrywio sylweddol rhwng ysgolion ac ardaloedd awdurdodau lleol, oherwydd yn yr awdurdodau lleol yr effeithiwyd arnynt waethaf gan COVID-19, dim ond rhyw 50% o ddisgyblion oedd yn yr ysgol tua diwedd y tymor. Hefyd, mae'r ffigurau cenedlaethol yn cuddio amrywio sylweddol ar draws grwpiau oedran, gyda disgyblion oed ysgol uwchradd â'r presenoldeb isaf yn yr ysgol.

Mae cwmpas yr adroddiad thematig hwn yn cynnwys graddau'r cymorth a ddarparodd awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol i ysgolion ac UC'Dau yn ystod y cyfnod hwn. Er nad yw'r cwmpas yn cynnwys darparwyr ôl-16 na darparwyr cyn-ysgol, cyfeiriwn at agweddau ar waith y sectorau hyn lle y bo hynny'n ddefnyddiol. Canolbwyntiodd yr adroddiad ar ddwy agwedd yn benodol:

- Hyrwyddo dysgu – ansawdd y cynnig dysgu a sut mae canllawiau pellach a dysgu proffesiynol wedi ategu hyn?
- Cefnogi disgyblion bregus – sut gwnaeth yr awdurdod lleol dargedu gwasanaethau a chymorth at ddisgyblion bregus i'w helpu i ymhél â dysgu? Pa rwystrau sy'n bodoli o hyd?

Hefyd, ystyriom y gwaith cynllunio cynnar a gweithredu ar gyfer y grant 'Recriwtio, adfer, a chodi safonau: y rhaglen dysgu carlam' ar draws ysgolion ac UC'Dau, a'r camau nesaf ar gyfer y gwaith hwn.

Ar adeg ein hymgysylltiadau gydag ysgolion ym mis Hydref, ychydig bach iawn o ddisgyblion oedd angen derbyn dysgu cyfunol. Roedd rhan fwyaf o ddisgyblion yn gallu mynd i'r ysgol ac elwa o addysgu wyneb yn wyneb. Lle y bo angen i ddisgyblion ynysu neu warchod, roedd ysgolion yn darparu dysgu o bell tan eu bod yn dychwelyd. Byddai dull dysgu cyfunol yn cynnwys cynllun cydlynol, bwriadol ar gyfer dysgu'r disgyblion, gyda chyfuniad o ddysgu yn yr ysgol a gartref nad oedd ei angen yn y rhan fwyaf o ysgolion yn ystod tymor yr hydref.

Y prif ganfyddiadau

- 1 Mae awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol wedi gweithio'n agos gyda'i gilydd a Llywodraeth Cymru i ymateb i'r cyd-destun sy'n datblygu, a achoswyd gan y pandemig. Trwy Gymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru (ADEW), mae uwch arweinwyr wedi cynnig cymorth da i'w gilydd ac wedi cydweithredu i greu dulliau ac adnoddau ar y cyd.
- 2 Rhoddodd awdurdodau lleol gymorth gwerthfawr i alluogi i'w hysgolion a'u UC Dau ailagor i'w holl ddisgyblion yn llwyddiannus ym mis Medi. Cryfderau penodol oedd y cymorth ymarferol o ran iechyd a diogelwch a chyfathrebu â rhieni a dysgwyr. Er enghraifft, pan yn briodol, gweithiodd awdurdodau lleol gyda phartneriaid iechyd a gofal i gefnogi asesiadau risg, gan gynnwys i ddisgyblion bregus, a datblygu pecynnau croeso oedd yn darparu gwybodaeth i rieni, gofalwyr a disgyblion. Croesawodd arweinwyr ysgol y cyfarwyddyd gan awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol i ganolbwyntio ar les disgyblion, a theimlont fod hyn yn briodol.
- 3 Yn ystod y cyfnod clo a thymor yr hydref, bu'n rhaid i wasanaethau awdurdodau lleol ymateb yn gyflym i gefnogi lles yr holl ddisgyblion, yn enwedig y disgyblion y gwyddant eu bod yn fregus. Lle'r oedd awdurdodau lleol eisoes yn cydweithio'n effeithiol ar draws gwasanaethau ac asiantaethau allanol, roedd hyn yn amlwg yn effeithlonrwydd eu hymateb i'r anghenion hyn. Mewn awdurdodau lleol eraill lle nad yw'r cydweithio wedi'i sefydlu cystal, mae'r pandemig wedi bod yn gatalydd i gryfhau gweithio ar y cyd. Hefyd, cyfrannodd y defnydd estynedig ar gyfathrebu digidol at weithio amlasiantaeth mwy effeithlon mewn awdurdodau lleol.
- 4 Yn ystod cyfnod clo tymor y gwanwyn a'r haf, bu'n rhaid i athrawon ymateb yn gyflym i'r angen i ddarparu deunyddiau dysgu o bell i ddisgyblion. Fe wnaeth y ddarpariaeth hon wella yn ystod tymor yr haf. Oherwydd bod angen o hyd i nifer o ddisgyblion ddysgu i ffwrdd o'r ystafell ddosbarth yn ystod tymor yr hydref, mae gwella ymhellach a gwreiddio ddarpariaeth dysgu o bell a chyfunol yn parhau'n flaenoriaeth. Mae consortia rhanbarthol ac awdurdodau lleol wedi datblygu canllawiau defnyddiol, rhestr arfer dda ac amrywiaeth o ddysgu proffesiynol. Fodd bynnag, mae goruchwyliaeth ysgolion, awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol o ansawdd y ddarpariaeth wedi'i thanddatblygu. Nid yw 22 y cant o'r athrawon a ymatebodd i'r arolwg o'r farn eu bod wedi cael digon o ddysgu proffesiynol i ategu'u dealltwriaeth o ddysgu o bell a dysgu cyfunol.
- 5 Mae profiadau dysgu'r disgyblion wedi amrywio'n helaeth ar draws ac o fewn ysgolion ers ailagor. Mae hyn yn rhannol oherwydd effaith amrywiol y pandemig mewn ardaloedd gwahanol a, hefyd, o ganlyniad i'r polisïau a'r arferion gwahanol y mae awdurdodau lleol wedi'u mabwysiadu o ran cysylltiadau agos, a'r ffyrdd gwahanol y mae ysgolion wedi trefnu grwpiau a charfannau o ddisgyblion. Mae'r ffactorau hyn wedi arwain at brofiadau dysgu anghyfartal i ddisgyblion sydd wedi cael y rhan fwyaf o'u haddysg yn nhymor yr hydref yn yr ysgol ac i'r disgyblion hynny sydd wedi cael eu haddysgu o bell am gyfnodau estynedig. Mae'r rhwystrau rhag dysgu gartref, a amlygwyd yn nhymor yr haf, gan gynnwys mynediad at dechnoleg ddigidol, yn parhau.

- 6 Yn ei Adroddiad Blynyddol diweddar, nododd y Prif Arolygydd 'er ymdrechion sylweddol gan ysgolion, awdurdodau lleol a'r llywodraeth ganolog i ddarparu cyfarpar a chymorth ychwanegol, roedd lleiafrif o ddygwyr dan anfantais oherwydd diffyg mynediad at gyfarpar cyfrifiadurol addas neu ddiffyg cysylltedd digonol'. Mae'r rhwystrau dysgu yn y cartref a nodwyd yn nhymor yr Haf, gan gynnwys mynediad i dechnoleg ddigidol yn parhau.
- 7 Mae'r pandemig eisoes wedi cael mwy o effaith ar rai grwpiau o ddisgyblion ac wedi mwyhau heriau a fodolai eisoes. Er enghraifft, mae arweinwyr ysgol wedi dweud wrthym fod disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim wedi gwneud cynnydd arafach yn eu dysgu na'u cymheiriaid yn ystod y cyfnod clo, gyda rhai disgyblion yn dychwelyd i'r ysgol â'u medrau iaith a rhifedd yn wannach nag yr oeddent cyn i'r cyfnod clo ddechrau.
- 8 Mae'r pandemig wedi gwaethygu rhai heriau yr oedd awdurdodau lleol a chonsortia eisoes wedi bod yn gweithio gydag ysgolion i fynd i'r afael â nhw. Mae profiad disgyblion ledled Cymru o'r pandemig wedi bod yn wahanol iawn o ganlyniad i'w hamgylchiadau gartref. Mae'r cyfnod cau ysgolion a'r angen i ddisgyblion weithio gartref am gyfnodau yn ystod tymor yr hydref wedi amlygu'r angen i ddisgyblion allu gweithio'n annibynnol yn llwyddiannus ac i ysgolion ganolbwyntio ar gynorthwyo disgyblion i wella gwydnwch dysgu.
- 9 Mae awdurdodau lleol a chonsortia wedi cydnabod effaith tymor hwy bosibl y pandemig ar les plant a phobl ifanc. Mae pob un ohonynt wedi cynnig dysgu proffesiynol estynedig i staff ysgolion ac UC Dau ar gefnogi lles, gan gynnwys, profedigaeth a phrofiadau niweidiol yn ystod plentyndod. Mae plant a phobl ifanc sydd eisoes yn wynebu heriau oherwydd profiadau niweidiol yn ystod plentyndod cyn y pandemig wedi wynebu heriau pellach. Efallai hefyd fod y pandemig wedi effeithio ar blant a phobl ifanc mewn amgylchedd teuluol sefydlog, gydag ychydig neu ddim profiadau niweidiol yn ystod plentyndod. Er enghraifft, gall amser i fwrdd oddi wrth ffrindiau oherwydd cyfnodau clo, cyfnodau o ynysu neu orfod aros mewn swigod caeth yn yr ysgol gael effaith niweidiol ar ddatblygiad cymdeithasol disgyblion ac ar eu hiechyd meddwl.
- 10 Gan amlaf, mae awdurdodau lleol wedi sicrhau bod prosesau statudol i ddisgyblion yn gysylltiedig ag anghenion addysgol arbennig (AAA), gan gynnwys asesiadau ac adolygiadau blynyddol, wedi parhau yn ystod tymor yr hydref. Lle y bu oedi, y rheswm fwyaf cyffredin oedd prinder yng nghapasiti gwasanaethau seicoleg addysg a gwasanaethau arbenigol eraill oherwydd absenoldeb staff neu oblegid yr heriau o ddarparu'r gwasanaeth o bell.
- 11 Mae swyddogion consortia rhanbarthol ac awdurdodau lleol wedi parhau i gefnogi cymhwysedd digidol athrawon ac arweinwyr ysgol yn ystod tymor yr hydref. Mae'r defnydd effeithiol cynyddol o gyfathrebu digidol wedi cael canlyniadau cadarnhaol o ran hwyluso rhyngweithiadau mwy chwim, effeithlon a chyson rhwng ac o fewn cymunedau dysgu ledled Cymru. Mae ysgolion ac arweinwyr UC Dau wedi gwerthfawrogi hyblygrwydd cyfleoedd dysgu proffesiynol ar-lein a ddarparwyd gan awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol.

- 12 Mae barn gymysg ymhlith arweinwyr ysgol ledled Cymru am effeithiolrwydd y cymorth a gawsant gan eu hawdurdod lleol a'u consortiwm gwella addysg rhanbarthol yn ystod y pandemig. Arweinwyr ysgol yn ne-orllewin Cymru sy'n fwyaf bodlon â'r cymorth a gawsant gan eu hawdurdod lleol ac arweinwyr ysgol yng ngogledd Cymru sy'n fwyaf bodlon â'r cymorth a gawsant gan eu consortiwm rhanbarthol.
- 13 Gwnaeth awdurdodau lleol addasiadau cynnar priodol i'r trefniadau llywodraethu, ond roedd ychydig awdurdodau lleol yn rhy araf yn ailddechrau eu swyddogaethau craffu. Erbyn canol Gorffennaf, roedd y rhan fwyaf o gynghorau wedi dechrau cynnal cyfarfodydd Cabinet ar-lein, ond dim ond hanner y cynghorau a oedd wedi cynnal cyfarfodydd rhithwir o'u pwyllgorau craffu. O ganlyniad, nid oedd hanner y cynghorau wedi craffu ar benderfyniadau ynghylch ailagor ysgolion a darparu cymorth i ddysgwyr yn yr haf. Erbyn yr hydref, roedd Cabinetau pob cyngor yn cwrdd ar-lein ac roedd pwyllgorau craffu yn y rhan fwyaf o gynghorau yn cwrdd ar-lein hefyd.

Argymhellion

Argymhellion i Lywodraeth Cymru weithio gyda chonsortia rhanbarthol, awdurdodau lleol, a phartneriaid a darparwyr eraill i:

- A1 Ymateb ar frys i fynd i'r afael a'r rhwystrau i ddysgu o adre, yn enwedig lle mae'r rhain yn ymwneud a diffyg mynediad i gyfrifiaduron neu gyswllt a'r we
- A2 Gwella ansawdd y profiadau dysgu o bell a dysgu cyfunol i ddisgyblion trwy gefnogi addysgu mwy effeithiol ar draws ac o fewn ysgolion ac UC'Dau
- A3 Datblygu dulliau cydlynol i wella cynnydd ym medrau llythrennedd, rhifedd a medrau personol a chymdeithasol disgyblion bregus y mae'r pandemig wedi effeithio'n anghymesur arnynt, er enghraifft disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim
- A4 Sefydlu strategaeth i fonitro ac i fynd i'r afael ar effaith hirdymor y pandemig ar iechyd corfforol ac iechyd meddwl disgyblion
- A5 Creu cyfleoedd i bwysu a mesur a gwerthuso effaith polisiau ac arferion a ddatblygwyd yn ystod y cyfnod hwn i lywio ffyrdd o weithio yn y dyfodol a dylunio'r cwricwlwm

Arweinyddiaeth

Gwneud penderfyniadau a llywodraethu

- 14 Mae awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol wedi gweithio'n agos gyda'i gilydd a Llywodraeth Cymru i ymateb i'r cyd-destun sy'n datblygu, a achoswyd gan y pandemig. Trwy Gymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru - ADEW - mae cyfarwyddwyr addysg wedi gweithio ar y cyd i gefnogi'i gilydd yn ystod y pandemig. Mae cyfarwyddwyr wedi lleihau'r baich arnyn nhw'u hunain, eu swyddogion a'u staff yn y consortia rhanbarthol trwy amlygu agweddau ar waith y gallant gytuno i gydweithio arnynt neu weithio arnynt ar ran ei gilydd. Mae ADEW wedi ategu gwaith cenedlaethol gyda Llywodraeth Cymru, er enghraifft canllawiau ar barhad dysgu.
- 15 Mae Archwilio Cymru wedi cyhoeddi sawl adroddiad ar y modd y mae'r pandemig wedi effeithio ar drefniadau llywodraethu cynghorau. Yn gynnar yn ystod y cyfnod clo cyntaf, bu'n rhaid i gynghorau ddefnyddio trefniadau llywodraethu brys, gan olygu, gan amlaf, mai 'uwch swyddogion y cyngor fyddai'n gyfrifol am benderfyniadau ynghylch sut y byddai cynghorau'n defnyddio arian cyhoeddus ac yn darparu gwasanaethau, mewn ymgynghoriad â nifer lawer llai o uwch gynghorwyr nag y byddai fel arfer yn ymwneud â gwneud penderfyniadau – a dim ond arweinydd y cyngor weithiau.' (Archwilio Cymru, 2020).
- 16 Roedd rhai cynghorau'n araf i ddefnyddio rheoliadau newydd a ddaeth i rym yn Ebrill 2020 a'i gwnaeth hi'n haws i gynghorau gyfarfod yn rhithwir. Fel y nododd Archwilio Cymru, 'Yn achos rhai o'r cynghorau hynny, nid oes cofnod cynhwysfawr ar gael ar-lein o'r penderfyniadau a wnaethpwyd ers dechrau'r cyfyngiadau. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd i'r cyhoedd weld a deall y penderfyniadau a wnaethpwyd gan eu cyngor yn ystod y cyfyngiadau, a phwy sy'n atebol amdanynt' (Archwilio Cymru, 2020).
- 17 Erbyn canol Gorffennaf 2020, roedd y rhan fwyaf o gynghorau wedi dechrau cynnal cyfarfodydd y Cabinet ar-lein, ond dim ond hanner y cynghorau oedd wedi cynnal cyfarfodydd rhithwir o'u pwyllgorau craffu. O ganlyniad, nid oedd hanner y cynghorau wedi craffu ar benderfyniadau ynghylch ailagor ysgolion i'r holl ddisgyblion a darparu cymorth i ddysgwyr yn yr haf. Erbyn yr hydref, roedd Cabinetau pob cyngor yn cyfarfod ar-lein ac roedd pwyllgorau craffu yn y rhan fwyaf o gynghorau'n cyfarfod ar-lein hefyd.
- 18 Pan fydd penderfyniadau pwysig yn cael eu gwneud am wasanaethau addysg, dylai awdurdodau lleol fel arfer ystyried barn arweinwyr ysgol, ynghyd â rhanddeiliaid eraill, lle y bo'n berthnasol. Darganfu ein harolwg o arweinwyr ysgol ledled Cymru ym mis Hydref 2020 fod y mwyafrif ohonynt yn cytuno bod eu hawdurdod lleol yn eu cynnwys yn effeithiol mewn penderfyniadau am wasanaethau addysg lleol. Fodd bynnag, nid yw ychydig arweinwyr ysgol o'r farn eu bod yn cael eu cynnwys ddigon. Mae awdurdodau lleol wedi parhau i adeiladu ar yr amrywiaeth o fforymau sydd ganddynt gydag arweinwyr ysgol ac UCD i gyfathrebu, ymgynghori ac, mewn ychydig achosion, datblygu dulliau ar y cyd.

Gweithio gyda'i gilydd i gefnogi ysgolion ac UCDAu

- 19 Roedd arweinwyr ysgolion ac UCDAu yn ne orllewin Cymru yn fwy cadarnhaol o lawer am waith eu hawdurdod lleol nag yr oedd arweinwyr yn y tri rhanbarth arall am eu hawdurdod lleol. Er enghraifft, roeddent yn fwy cadarnhaol am amseroldeb cyngor ac arweiniad gan yr awdurdod lleol, pa mor dda roedd eu hawdurdod lleol yn cyfathrebu â nhw, a'r cymorth a roddwyd i alluogi'u hysgol neu UCD i ailagor yn llwyddiannus ym Medi. Hefyd, roeddent yn fwy cadarnhaol ynghylch pa mor dda roedd eu hawdurdod lleol yn eu cynnwys nhw mewn trafodaethau am wasanaethau addysg. De orllewin Cymru yw'r unig ranbarth lle y mae ymgynghorwyr her yn cael eu cyflogi'n uniongyrchol gan awdurdodau lleol, yn hytrach na chonsortia rhanbarthol, a gall hyn, yn rhannol, esbonio pam mae arweinwyr yn fwy cadarnhaol yn y rhanbarth hwn.
- 20 Mae barn arweinwyr ysgol am y cymorth a gânt gan eu consortiwm rhanbarthol yn amrywio'n sylweddol. Cytunodd mwyafrif o arweinwyr fod GwE wedi rhoi cymorth ac arweiniad effeithiol i ategu dysgu yn eu hysgol neu UCD. Roedd bron i hanner o arweinwyr wedi cytuno mai dyma'r achos gydag EAS, ond lleiafrif yn unig gytunodd mai dyma'r achos gyda CSC ac ERW. Hefyd, cytunodd mwyafrif o arweinwyr fod GwE wedi darparu gwybodaeth ddefnyddiol am y gwahaniaethau rhwng dysgu o bell a dysgu cyfunol, ac ymagweddau atynt. Dim ond ychydig dros hanner o arweinwyr gytunodd mai dyma oedd yr achos gyda CSC ac EAS, a lleiafrif yn unig gytunodd mai dyma oedd yr achos gydag ERW.
- 21 Dywedodd ychydig dros hanner o arweinwyr ysgol wrthym eu bod o'r farn bod eu hawdurdod lleol yn poeni am eu lles. Mae hyn yn awgrymu bod lle i wella yn y berthynas rhwng rhai awdurdodau lleol a'u harweinwyr ysgol. Dywedodd mwyafrif o athrawon a'r rhan fwyaf o staff cymorth wrthym fod eu hysgol yn gofalu'n dda am les staff.
- 22 Yn ystod y cyfnod clo cyntaf, bu'n rhaid i wasanaethau awdurdodau lleol ymateb yn gyflym i gefnogi lles pob dysgwr, yn enwedig y dysgwyr hynny y gwyddant eu bod yn fregus. Lle'r oedd awdurdodau lleol eisoes yn cydweithio'n effeithiol ar draws gwasanaethau ac asiantaethau allanol, roedd hyn yn amlwg yn effeithlonrwydd eu hymateb i anghenion. Er enghraifft, ym Mhen-y-bont ar Ogwr, roedd 'model gwasanaeth cymorth cynnar bro' eisoes yn golygu bod timau amlddisgyblaeth yn gweithio o dair canolfan yn y sir, gan weithio'n integredig i gefnogi teuluoedd â phlant a phobl ifanc bregus. Roedd timau hyn mewn sefyllfa dda i weithio'n gydweithredol a chynnig cymorth yn ystod y pandemig. Mewn awdurdodau lleol lle nad yw cydweithredu wedi'i sefydlu cystal, mae'r pandemig wedi bod yn gatalydd i gryfhau gweithio ar y cyd. Er enghraifft, mae gwasanaeth seicoleg addysg Ynys Môn a Gwynedd wedi cydweithredu â'r Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed i ddatblygu ymagwedd newydd at gefnogi disgyblion sy'n absennol o'r ysgol oherwydd eu lles emosiynol.
- 23 Mae awdurdodau lleol wedi ceisio cynorthwyo arweinwyr ysgol i baratoi ar gyfer amrywiol senarios yn wyneb ansicrwydd ynghylch sut gallai'r pandemig effeithio ar ysgolion yn ystod yr hydref ac yn 2021. Yn ein harolwg, dywedodd mwyafrif o arweinwyr ysgolion ac UCDAu wrthym fod eu hawdurdod lleol yn darparu arweiniad effeithiol i'w cynorthwyo i ddatblygu cynlluniau hyblyg pe bai cynnydd sydyn pellach mewn heintiadau.

Cameo: Cynllunio Gwydnwch Busnes Ysgolion

Cyn i ysgolion weithredu'n fwy, gofynnodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Chymorth Teuluol Pen-y-bont ar Ogwr i bob ysgol, gan gynnwys yr UC'D, lunio cynllun gwydnwch busnes. Darparodd yr awdurdod lleol dempled ar gyfer y cynllun. Gofynnwyd i leoliadau ystyried amrywiaeth o senarios posibl a'r camau y byddent yn eu cymryd i sicrhau parhad dysgu. Fe wnaeth yr awdurdod lleol sicrhau ansawdd y cynlluniau a, lle bo angen, gofyn am eglurhad pellach. Roedd senarios posibl yn cynnwys: hunanynysu gan ddisgyblion, naill ai yn unigol neu fel grwpiau blwyddyn gyfan; hunanynysu gan staff; cynllunio i sicrhau parhad arweinyddiaeth. Gallai atebion posibl cynnwys cynllunio a mapio dysgu cyfunol yn strategol; datblygu gallu a chapasiti staff a disgyblion i ddefnyddio platfformau ar-lein i ategu dysgu cyfunol; llunio pecynnau dysgu brys a baratowyd ymlaen llaw i bob grŵp o ddisgyblion; defnyddio grant Recriwtio, adfer a chodi safonau Llywodraeth Cymru, a threfniadau cyflenwi.

Cyflawni blaenoriaethau cyfredol

- 24 Mae awdurdodau lleol wedi ceisio cynnal 'busnes yn ôl yr arfer' cymaint â phosibl wrth ddelio ag anghenion ychwanegol amrywiol ysgolion ac UC'Dau yn gysylltiedig â'r pandemig. Er enghraifft, lle bynnag y bo'n bosibl, mae gwaith wedi parhau i ad-drefnu ysgolion a gwella cyfleusterau ysgolion fel rhan o Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif Llywodraeth Cymru. Heb os, mae'r baich gwaith sy'n gysylltiedig ag ymateb i'r pandemig wedi arafu cynnydd mewn rhai ardaloedd. Er enghraifft, ar ddiwedd Mawrth 2020, gadawodd Castell-nedd Port Talbot y consortiwm gwella ysgolion rhanbarthol, ERW, a rhoddodd tri o'r pum awdurdod lleol arall rybudd o'u bwriad i adael ar ddiwedd Mawrth 2021. Mae'r diffyg cynllun clir ar gyfer gwasanaethau gwella ysgolion yn ne orllewin Cymru o Ebrill 2021 ymlaen yn bryder sylweddol. Mae aelodau etholedig ac uwch swyddogion o bob awdurdod lleol yn y rhanbarth wedi bod yn araf i ddangos bod ganddynt weledigaeth a chynllun clir ar gyfer y modd y darperir gwasanaethau gwella ysgolion o ansawdd uchel, sy'n bodloni'u hanghenion, i ysgolion ac UC'Dau o Ebrill 2021 ymlaen.
- 25 Yn anochel, mae'r pandemig wedi tarfu ar y gweithgareddau cynllunio a dysgu proffesiynol, yn canolbwyntio ar baratoi ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru, yr oedd ysgolion, awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol wedi'u cynllunio ar gyfer eleni. O fis Medi, yn wreiddiol, roeddem wedi bwriadu dechrau trafodaethau gyda phob ysgol yng Nghymru am eu gwaith paratoi cynnar i weithredu'r Cwricwlwm i Gymru o Fedi 2022 ymlaen. Yn hytrach, fe wnaeth ein trafodaethau gydag ysgolion yn yr hydref ganolbwyntio'n bennaf ar sut maen nhw'n ymateb i'r pandemig. Er y tarfu ar ein gwaith paratoi ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru, yn ein hadroddiad blynyddol diweddaraf, nododd ein Prif Arolygydd fod y pandemig 'wedi cyflwyno'r angen a'r cyfle i ddarparwyr ddatblygu ac arloesi ... Gellid dadlau bod yr elfen o ailfeddwl a fynnodd y cyfnod clo gan ysgolion, law yn llaw ag ymgysylltiad dyfnach â theluoedd a gwasanaethau cymorth, wedi rhoi ysgolion mewn lle gwell i gyd-greu gweledigaeth gyffredin gyda'r rhanddeiliaid hyn ar gyfer gwireddu'r Cwricwlwm i Gymru' (Estyn, 2020, t.9).

Hyrwyddo dysgu

Cynorthwyo ysgolion ac UC Dau i ailagor i'r holl ddisgyblion

- 26 Cyn mis Medi, dim ond ychydig o ddiwrnodau roedd llawer o ddisgyblion wedi'u treulio yn yr ysgol ers dechrau pandemig COVID-19 ym Mawrth, ac nid oedd rhai wedi treulio unrhyw amser o gwbl yn yr ysgol. Ym mis Gorffennaf, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru (2020c) ganllawiau i ysgolion a lleoliadau i gynorthwyo â dychwelyd i'r ysgol yn llawn ym mis Medi. Amlinellodd hyn flaenoriaethau ar gyfer dysgu, gan bwysleisio iechyd a lles disgyblion a phwysigrwydd dysgu yn yr awyr agored. Sicrhodd swyddogion o awdurdodau lleol eu bod yn mabwysiadu'r un blaenoriaethau yn eu gwaith gydag ysgolion ar ddechrau tymor yr hydref. Cydnabu swyddogion awdurdodau lleol y pwysau ar arweinwyr ysgol wrth iddynt gynllunio i ailagor ysgolion a faint o'u hamser roedd angen iddynt ei neilltuo i faterion gweithredol, gan gynnwys cadw staff a disgyblion yn ddiogel. Er mwyn cefnogi penaethiaid, roedd y rhan fwyaf o awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol wedi cloriannu'r canllawiau ar ddysgu a dwyn gwybodaeth berthnasol ynghyd mewn un lle, fel yng Nghaerfyrddin, lle sefydlodd swyddogion wefan y Porth at y diben hwn. Dywedodd llawer o'r penaethiaid a ymatebodd i'n harolwg eu bod wedi cael digon o gymorth gan eu hawdurdod lleol i'w helpu i ailagor eu hysgol neu eu UC yn llwyddiannus. Cytunodd llawer ohonynt fod eu hawdurdod lleol wedi darparu arweiniad mewn da bryd. Mae hyn yn gwrthgyferbynnu â'r hyn y dywedodd arweinwyr ysgol wrthym am yr arweiniad yn nhymhorau'r gwanwyn a'r haf, pan deimlai llawer ohonynt fod yr arweiniad wedi cyrraedd yn rhy hwyr a'u bod wedi gorfod rhoi prosesau ar waith i ategu dysgu'r disgyblion cyn cael arweiniad.

Cameo: Cynorthwyo disgyblion i ddychwelyd i'r ysgol

Datblygodd GwE fodel rhanbarthol yn unol ag arweiniad Llywodraeth Cymru, gydag awdurdodau lleol ac ysgolion, i sicrhau bod anghenion unigol disgyblion yn cael eu bodloni, gan ystyried eu cyd-destun lleol. Roedd y model yn gwerthuso parodrwydd a dull yr ysgol i sicrhau bod dysgu'n parhau i bob disgybl. Canolbwyntiodd ar dair elfen gydberthynol sy'n asesu ffitrwydd disgyblion i ddysgu. Mae'r rhain yn cynnwys eu lles emosiynol a meddyliol; eu hiechyd a'u ffitrwydd corfforol; a'u medrau craidd, sef rhifedd, llythrennedd, annibyniaeth a pharodrwydd ar gyfer dysgu newydd.

Nod y model oedd cynorthwyo ysgolion i helpu disgyblion i ddychwelyd i 'ffitrwydd dysgu' a hybu dysgu sy'n caniatáu i ddisgyblion barhau i wneud cynnydd. Mae sicrhau cydlyniant i ddisgyblion rhwng dysgu yn yr ysgol a dysgu o bell yn elfen allweddol arall o'r model, gan gynnwys datblygu dysgu priodol wrth ddatgymhwyso gofynion presennol y cwricwlwm dros dro.

- 27 Yn ystod gwyliau haf yr ysgol ac i mewn i dymor yr hydref, adeiladodd consortia rhanbarthol ac awdurdodau lleol ar waith a ddechreuwyd yn ystod y cyfnod clo cyntaf i ddarparu cymorth ac arweiniad i ysgolion i sicrhau parhad dysgu'r disgyblion.

Mewn rhai achosion, cafodd adnoddau a ddarparwyd yn gynt yn ystod y pandemig eu diwygio a'u diweddarau i'w gwneud hi'n haws i arweinwyr ac athrawon ysgol eu defnyddio nhw. Er enghraifft, yn EAS, gwrandawodd swyddogion yn ofalus ar farn penaethiaid am y rhestr o fideos yn enghreifftio arfer effeithiol roedd swyddogion wedi dechrau ei llunio ar ddechrau'r pandemig. Yn nhymor yr haf, roedd y rhestr yn ddefnyddiol i ysgolion gan ei fod yn dwyn ynghyd y canllawiau cenedlaethol a lleol ar ddysgu o bell mewn un lle. Wrth i lefel y deunyddiau gynyddu, roedd hi'n fwy anodd ac yn cymryd mwy o amser i staff ysgolion ddefnyddio'r adnodd, ac ymatebodd swyddogion yn dda i hyn trwy symleiddio'r cynnwys mewn adnodd haws ei ddefnyddio ar y we.

Cameo: Gwefan 'Cefnogi ein Hysgolion'

I ymateb i adborth gan randdeiliaid, mae EAS wedi creu gwefan newydd sy'n gartref i'w hadnoddau cymorth i ysgolion. Mae'n haws mynd o gwmpas y wefan newydd na'r rhestr a ddefnyddiodd y gwasanaeth yn flaenorol. Caiff adnoddau eu labelu'n glir ac mae'n hawdd pori drwyddynt. Mae'r wefan yn cynnwys adrannau ar bynciau gwahanol, fel llywodraethu, gwella'r ysgol, arweiniad ar ddefnyddio cyllid y grant dysgu carlam a chymorth â'r cwricwlwm. Hefyd, mae'r wefan yn cynnwys doleri i wefan newydd sy'n gartref i'r holl adnoddau'n ymwneud â dysgu o bell a dysgu cyfunol. Mae'r adnoddau hyn hefyd wedi'u trefnu'n glir o dan themâu ac mae nifer o enghreifftiau o astudiaethau achos a chyflwyniadau addysgiadol gan ysgolion, ynghyd â dolenni i adnoddau allanol defnyddiol. Er mwyn ei gwneud hi'n hawdd i arweinwyr ganfod unrhyw anodau newydd, caiff y rhain eu hamlygu bob wythnos mewn adran ar wahân, cyn cael eu symud i'r adran â'r thema berthnasol. Mae staff EAS yn darparu sesiynau rhagarweiniol ar-lein i'r gwefannau newydd. Mae'r sesiynau addysgiadol hyn, sy'n boblogaidd, yn benodol i sector ac ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg. Yn ogystal ag arddangos y gwefannau, mae'r sesiynau hyn hefyd yn cynnwys dewis o sesiynau grŵp gyda chyflwyniadau gan ysgolion a chyfle i drafod mewn grwpiau bach.

Nodi llithro yn ôl mewn dysgu a mynd i'r afael â hynny

- 28 Yn gynnar yn nhymor yr hydref, dechreuodd arweinwyr ysgol gynllunio'r ffordd orau y gallent ddefnyddio cyllid gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y rhaglen 'Recriwtio, Adfer a Chodi Safonau'. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru (2020e) ganllawiau ar gyfer ysgolion i gynorthwyo â defnyddio'r grant, gan ddefnyddio gwaith sefydliadau cenedlaethol a rhyngwladol, gan gynnwys y Comisiynydd Plant a'r OECD, i nodi effaith y pandemig ar gynnydd disgyblion mewn dysgu. Er bod llawer o ddisgyblion heb wneud cymaint o gynnydd ag y gallent, roedd y llywodraeth yn cydnabod bod effaith y pandemig yn fwy ar rai grwpiau o ddisgyblion. Roedd y rhain yn cynnwys disgyblion mewn grwpiau blwyddyn sy'n paratoi ar gyfer arholiadau, disgyblion a oedd wedi pontio o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd, a disgyblion bregus a difreintiedig. Fe wnaeth awdurdodau lleol a rhanbarthau gynorthwyo ysgolion i gynllunio ar gyfer defnyddio'r grant. Er enghraifft, yn GwE, fe wnaeth swyddogion weithio gydag ysgolion i geisio sicrhau bod penaethiaid yn defnyddio'r cyllid mewn ffordd gynaliadwy a chysoni ei ddefnydd â blaenoriaethau lleol, gan gynnwys strategaeth y Gymraeg, er budd disgyblion yn y tymor hwy. Ledled Cymru, bu'n anodd i lawer o ysgolion recriwtio staff gan ddefnyddio'r grant gan eu bod yn ceisio

denu nifer gyfyngedig o bobl a oedd ar gael. Fe wnaeth ychydig ysgolion gyflogi athro neu gynorthwydd addysg ar y cyd a defnyddiodd llawer o ysgolion y cyllid i gynyddu oriau staff presennol. Mewn ysgolion llai, nid oedd y cyllid yn ddigon yn aml i allu helpu gyda recriwtio. Er ei bod hi'n rhy gynnar i ysgolion ac awdurdodau lleol fonitro effaith y grant ar fynd i'r afael â diffyg medrau disgyblion, mae gan swyddogion awdurdodau lleol a chonsortia gynlluniau ar waith i wneud hyn. Darparodd swyddogion yn awdurdod lleol Powys gyngor defnyddiol i lywodraethwyr ar sut i werthuso defnydd ysgolion o gyllid ar gynnydd disgyblion.

- 29 Mae effaith y cyfnod clo cyntaf ar ddysgu a medrau disgyblion yn amrywio'n helaeth ledled Cymru. Yn eu hastudiaeth ar Waith Ysgol yn ystod y Cyfnod Clo, canfu ymchwilyr o UCL (Green, 2020) fod plant ledled y Deyrnas Unedig wedi treulio 2.5 awr y dydd, ar gyfartaledd, yn cymryd rhan mewn dysgu. Mae eu hymchwyl yn dangos bod 20% o ddisgyblion wedi cymryd rhan mewn dysgu am lai nag awr bob dydd a dim ond 17% weithiodd am fwy na phedair awr (Green, 2020, t.2). Mae hyn yn golygu bod bron pob disgybl ar draws y DU, rhwng Mawrth a Medi 2020, wedi treulio llawer llai o amser na'r arfer yn dysgu yn ystod y pandemig. Yng Nghymru, roedd nifer y disgyblion a wnaeth gymryd rhan mewn dysgu yn is na'r cyfartaleddau ar gyfer y DU. Canfu'r astudiaeth nad oedd 20% o ddisgyblion yn gwneud unrhyw waith ysgol gartref, neu eu bod yn gwneud llai nag awr y dydd (Green, 2020, t.19). Dim ond 15% o ddisgyblion oedd yn dysgu am bedair awr bob dydd (Green, 2020, t.19). Mae'r adroddiad yn amlygu anghydraddoldeb sylweddol yn gysylltiedig ag amddifadedd a grwpiau cymdeithasol. Mae ein canfyddiadau o alwadau ymgysylltu ag ysgolion yn ystod Hydref 2020 yn adlewyrchu'r canfyddiadau hyn. Dywed penaethiaid o ysgolion mewn ardaloedd o amddifadedd cymdeithasol fod athrawon wedi'i chael yn anos cael disgyblion a theuluoedd i ymgysylltu â dysgu yn ystod tymor yr haf. Adroddom ar y rhesymau dros hyn, gan gynnwys mynediad at dechnoleg ar gyfer dysgu a chymorth gan rieni, yn adran thematig Adroddiad Blynyddol 2019-2020 (Estyn, 2020).

Cameo: Aseu lefel ymgysylltiad dysgwyr ym Mro Morgannwg

Cyn ailagor i'r holl ddisgyblion, datblygodd swyddogion yr awdurdod lleol, ar y cyd ag CSC ac ysgolion, fatrics i aseu lefel ymgysylltiad disgyblion a'u lles. Trwy sgysrsiau a gynhaliwyd rhwng partneriaid gwella a phenaethiaid, casglwyd gwybodaeth gan 55 o 56 ysgol ym Mro Morgannwg. Fe wnaeth yr adroddiad defnyddiol grynhoi canfyddiadau allweddol, rhwystrau a heriau ysgolion, ac arfer effeithiol ar draws y rhanbarth, a gorffennodd drwy amlygu ffyrdd ymlaen. Mae'r wybodaeth a gasglwyd wedi cael ei defnyddio i lywio polisi lleol a rhannu arfer effeithiol ar draws yr awdurdod lleol trwy gasgliad o astudiaethau achos. Yn ogystal, darparwyd cefnogaeth i ysgolion i helpu cryfhau meysydd fel cynyddu ymgysylltiad disgyblion bregus.

- 30 Wrth i ddisgyblion ddychwelyd i'r ysgol ym Medi 2020, rhoddodd arweinwyr ac athrawon brosesau ar waith i nodi effaith cyfnod cau'r ysgolion ar ddysgu a medrau disgyblion. Defnyddiodd llawer o ysgolion asesiadau personol ar-lein cenedlaethol ar gyfer darllen a rhifedd gyda disgyblion ym Mlynnyddoedd 2 i 9 i ategu asesiadau athrawon eu hunain o fedrau disgyblion. Roedd nodi lefelau medrau disgyblion yn dilyn cyfnod cau'r ysgolion yn her arbennig i ysgolion uwchradd wrth i ddisgyblion

symud o Flwyddyn 6 i Flwyddyn 7. I helpu ysgolion nodi gwaelodlin ar gyfer y disgyblion hyn mewn ysgolion uwchradd ar draws rhanbarth y de ddwyrain, darparodd EAS gyllid i ysgolion i gynorthwyo ag asesu disgyblion. Ar y cyfan, dywed awdurdodau lleol fod medrau darllen ac ysgrifennu disgyblion ar eu hôl hi, ac yn gynnwys ym Mis Hydref dywed penaethiaid y bu effaith negyddol ar fedrau siarad a medrau cymdeithasol disgyblion iau yn y cyfnod sylfaen. Mae swyddogion awdurdodau lleol a chonsortia yn gweithio gydag ysgolion i fynd i'r afael â'r diffyg medrau hyn ac maent yn ymwybodol o'r angen i sicrhau nad yw ysgolion yn canolbwyntio ar y medrau craidd hyn ar draul y cwricwlwm ehangach.

Cefnogi sgiliau Cymraeg

- 31 Problem a nodwyd yn ystod tymor yr haf oedd dysgu disgyblion mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg o gartrefi Saesneg eu hiaith, gan nad oedd llawer o'r disgyblion hyn wedi cael cyfle i glywed nac ymarfer yr iaith. Roedd mynd i'r afael a'r mater yma yn un o nodau rhaglen 'Recriwtio, adfer a chodi safonau' Llywodraeth Cymru. Wrth i'r disgyblion oedd wedi effeithio gan hyn ddychwelyd i'r ysgol ym mis Medi, roedd staff yn pryderu'n arbennig am lefelau medrau siarad disgyblion. Rhoddodd awdurdodau lleol nifer o fentrau ar waith i gefnogi ysgolion a disgyblion. Er enghraifft, yng Nghastell-nedd Port Talbot, datblygodd gwasanaeth ymgynghorol y Gymraeg adnoddau defnyddiol a chydweithio â'r Fenter Iaith a'r Urdd i ddarparu cymorth i ysgolion. Yn Wrecsam, sicrhodd swyddogion fod disgyblion ysgolion cyfrwng Cymraeg y bu'n rhaid iddynt hunanynysu ers Medi yn cael pecynnau adnoddau a sesiynau wyneb yn wyneb neu sesiynau ar-lein wythnosol, gan gynnwys podlediadau. Defnyddiodd sawl awdurdod lleol, gan gynnwys Conwy a Phen-y-bont ar Ogwr, eu cyfleusterau trochi i gynnig cymorth ychwanegol i'r disgyblion hyn ac fe wnaeth Caerdydd gynyddu ei ddarpariaeth yn y maes hwn i helpu ymdopi â'r galw. Hefyd, darparodd swyddogion yn y consortia rhanbarthol gymorth i ysgolion. Gosododd EAS aelodau o'i dîm cymorth Cymraeg mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg ar draws y rhanbarth yn nhymor yr hydref i gynorthwyo staff a disgyblion i fynd i'r afael â'r diffyg ym medrau disgyblion. Yn ein trafodaethau â phenaethiaid o ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg, dywedodd llawer ohonynt eu bod yn gwerthfawrogi'r cymorth gan awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol ar gyfer addysgu'r Gymraeg, yn enwedig yr adnoddau a luniwyd gan staff tîm ymgynghorol y Gymraeg i gefnogi'r ddarpariaeth yn yr ysgol.

Cameo: Cefnogi disgyblion sy'n newydd i'r Gymraeg

Un enghraifft o alinio gwaith Gwynedd a GwE yn agos yw eu dull o gynorthwyo ysgolion i ddatblygu medrau Cymraeg disgyblion. Fe ddwysaodd her darparu ar gyfer eu hanghenion ieithyddol pan ail-agorodd ysgolion ar gyfer yr holl ddisgyblion ym mis Medi oherwydd anawsterau cynnal unedau Cymraeg yn eu ffurf draddodiadol. I gefnogi ysgolion cynradd, trefnodd yr awdurdod lleol i'r athrawon arbenigol gynnig gwasanaeth allgymorth ar sail clwstwr, gyda swyddog cymorth gwella'r clwstwr yn gweithio gyda'r ysgolion i greu ac addasu cynlluniau gwaith Cymraeg.

- 32 Ymatebodd tua 1,000 o rieni i gwestiwn ein harolwg am y cymorth i ddisgyblion mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg. Dywedodd llawer o'r rhain eu bod yn hapus â'r

cymorth a ddarparodd yr ysgol i helpu eu plant i wneud cynnydd o ran eu Cymraeg. Ychydig bach iawn o rieni deimlodd nad dyma oedd yr achos, ond o'r rhai a oedd o'r farn honno, dywedont fod diffyg cymorth i rieni nad ydynt yn siarad Cymraeg a diffyg adnoddau dwyieithog i alluogi rhieni i roi cymorth i'w plant gartref. Cytunodd y rhan fwyaf o'r disgyblion a ymatebodd i'n harolwg eu bod yn cael cymorth da i'w helpu gyda'u medrau Cymraeg.

Cameo: Cefnogi datblygiad Cymraeg disgyblion

Yn Sir Gaerfyrddin, nododd swyddogion yn gynnar yn ystod y pandemig fod angen cefnogi disgyblion i barhau i ymwneud â'r Gymraeg. Fe wnaeth tîm ymgynghorol y Gymraeg addasu a mireinio'u hadnoddau presennol i ddarparu gweithgareddau i ysgolion ac UC Dau eu rhannu gyda disgyblion a rhieni. Yn ogystal, aethant ati i greu gweithgareddau allgyrsiol a gwersi micro i ddisgyblion adalw dysgu blaenorol, adolygu gramadeg a datblygu'u medrau darllen a'u medrau rhifedd. Darparont dasgau buddiol yn seiliedig ar gerddi Cymraeg fel ysgogiad i ddysgu, ynghyd â darparu gweithgareddau i ddatblygu medrau Cymraeg disgyblion drwy'r 'Cynllun Clonc' a gweithgareddau Flipgrid.

Defnyddiwyd y cyfryngau cymdeithasol yn dda i hyrwyddo gweithgareddau Cymraeg, er enghraifft gweithgareddau gwyddonol yn yr awyr agored a gweithgareddau ar hanes yr ardal leol. Hefyd, dosbarthwyd llyfrynau gwaith cartref i alluogi rhieni i gynorthwyo'u plant â gwaith trwy gyfrwng y Gymraeg. Gweithiodd swyddogion yr awdurdod lleol ac athrawon nifer o'i ysgolion uwchradd gyda staff y consortiwm rhanbarthol i greu amrywiaeth eang o adnoddau Cymraeg gwerthfawr i gefnogi disgyblion mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg a Saesneg. Fe wnaeth swyddogion barhau i ddatblygu adnoddau i ysgolion trwy gydol tymor yr hydref i gynorthwyo ysgolion i wella datblygiad Cymraeg disgyblion.

Hyrwyddo profiadau cwricwlwm eang

- 33 Trwy addasu'r hysbysiadau ynglŷn â'r gofynion cwricwlwm yng Nghymru, newidiodd Llywodraeth Cymru'r gofynion bod rheidrwydd ar ysgolion a lleoliadau meithrin nas gynhelir sy'n cael eu hariannu i ddarparu cwricwlwm sylfaenol a'r trefniadau asesu cysylltiol. Yn ymarferol, bu'r cwricwlwm gulhau mewn llawer o ysgolion yn ystod tymor yr hydref. Oherwydd eu hasesiadau risg unigol neu gam ddealltwriaeth o ofynion arweiniad gweithredol Llywodraeth Cymru, bu nifer o ysgolion yn gweld yr angen am ddiheintio adnoddau rhwng eu defnyddio. Yn yr ysgolion yma, roedd hyn wedi effeithio yn arbennig ar y disgyblion ieuengaf a'r hynaf. Er enghraifft, yn y cyfnod sylfaen, ystod gyfyngedig o adnoddau oedd ar gael i ddisgyblion y cyfnod sylfaen eu defnyddio yn eu darpariaeth barhaus ac estynedig. Mewn ysgolion uwchradd, roedd yn anos i athrawon reoli mynediad disgyblion at offer mewn pynciau ymarferol fel celf a gwyddoniaeth.

Cameo: Cefnogi addysgu gwyddoniaeth

Rhannodd timau pwnc ERW arweiniad clir a defnyddiol a roddodd sicrwydd i athrawon gwyddoniaeth yn y rhanbarth a'u cefnogi. Er enghraifft, rhoddodd tîm gwyddoniaeth ERW enghreifftiau o safleoedd ar-lein yn cynnwys fideos yn arddangos arbrofion, ac adnoddau defnyddiol a difyr y gallai athrawon eu defnyddio ar gyfer dysgu o bell.

- 34 Mewn ychydig awdurdodau lleol, daeth cyflwyno gwasanaethau a rennir i ysgolion i ben, er enghraifft hyfforddiant cerddoriaeth beripatetig i ddisgyblion. Mewn awdurdodau lleol, gan gynnwys Caerffili a Chaerdydd, daeth swyddogion o hyd i ffyrdd newydd o ddarparu'r gwasanaethau hyn. Yng Ngheredigion, darparodd tîm technoleg gwybodaeth yr awdurdod gymorth i'r gwasanaeth cerddoriaeth i'w galluogi i addysgu'n rhithiwr. Mae hyn wedi galluogi disgyblion i barhau i dderbyn gwersi offerynnol. Mae'r ffordd hon o weithio wedi dileu amser teithio tiwtoriaid ac wedi cyfrannu at gynnal safonau'r disgyblion.

Cameo: Gwasanaeth cerdd Caerffili

Mae swyddogion yr awdurdod lleol wedi gweithio i sicrhau bod y gwasanaeth cerdd i ysgolion wedi gallu ailgydio yn ei waith yn llawnach o Fedi ymlaen. Mae'r awdurdod lleol wedi darparu arweiniad clir i staff y gwasanaeth cerdd ac ysgolion ar sut gellir cyflwyno'r gwasanaeth hwn yn ddiogel mewn ysgolion. Hefyd, mae wedi rhoi arweiniad a phrotocolau manwl ar sut y gellir cyflwyno'r gwasanaeth o bell. Mae'r arweiniad yn cwmpasu amrywiaeth o faterion a senarios, gan gynnwys gwersi i unigolion a dosbarthiadau, sesiynau byw a sesiynau wedi'u recordio, ac ystyriaethau diogelu. Hefyd, mae'r arweiniad yn rhoi gwybodaeth glir ynghylch sut dylai canllawiau Llywodraeth Cymru gael eu dilyn yng nghyd-destun gwasanaeth cerdd Caerffili.

- 35 Ym mis Tachwedd 2020, cadarnhaodd y Gweinidog Addysg, ar gyfer cymwysterau yn 2021, na fydd arholiadau diwedd blwyddyn ar gyfer disgyblion sy'n sefyll arholiadau TGAU, UG neu Safon Uwch. Sefydlodd y Gweinidog Grŵp Dylunio a Chyflawni i roi cyngor ar y broses o ddyfarnu cymwysterau heb arholiadau. Roedd cynlluniau ar gyfer y broses hon unwaith eto'n cael eu hadolygu wrth i'r tymor ddechrau ym mis Ionawr gyda'r holl ddisgyblion yn dysgu o gartref oherwydd cyfyngiadau symud cenedlaethol arall. Er ei bod yn ddealladwy ac yn angenrheidiol bod cynlluniau ar gyfer dyfarnu cymwysterau wedi gorfod newid eto eleni, gall y newidiadau hyn, yn enwedig newidiadau yn ystod y flwyddyn, achosi straen a phryder mawr i ddisgyblion, yn ogystal ag athrawon.
- 36 Mae disgyblion yng nghyfnod allweddol 4 sy'n dilyn cyrsiau cwricwlwm amgen o bryder arbennig i lawer o ysgolion. Mae llawer iawn o amrywiaeth o ran pa mor hawdd y gall y disgyblion hyn fanteisio ar eu darpariaeth amgen ac oddi ar y safle, ac mae hyn wedi bod yn her sylweddol i ysgolion o ran amserlennu. Nid yw nifer fawr o gyrsiau mwy ymarferol, fel trin gwallt a harddwch, wedi gallu cael eu cynnal. O ganlyniad, mae ychydig ddisgyblion sydd fel arfer yn manteisio ar ddarpariaeth o'r fath, yn enwedig y rhai oedd gynt mewn perygl o gael eu gwahardd, yn dangos ymddygiad heriol neu'n ymddieithrio. Hyd yn oed pan mae'r cyrsiau hyn yn hygyrch, mae'r amserlen yn llai yn aml gan na all y darparwr ganiatáu i ddisgyblion o un ysgol

gymysgu ag ysgol arall. Ym Mhowys, fe wnaeth swyddogion ymgysylltu â'r holl ddisgyblion ôl-16 drwy wefan Llwybrau Dysgu Powys yn ystod gwyliau'r haf. Helpodd hyn i ddisgyblion deimlo'u bod yn cael eu cefnogi a theimlo'n gysylltiedig ar ôl cyfnod o darfu ar eu dysgu. Ar yr un pryd, darparodd swyddogion yr awdurdod lleol unedau pontio defnyddiol i ddisgyblion a oedd ar fin dechrau cyrsiau ôl-16. Mae'r unedau hyn, ynghyd â'r cyswllt, wedi helpu disgyblion i bontio i'w hastudiaethau ôl-16. Yn ystod tymor yr hydref, bu rhaid i ddisgyblion aros yn eu hysgol eu hunain ar gyfer pob dysgu gan nad oedd hi'n bosibl ymweld â champysau eraill, hyd yn oed os oedd eu hathrawon pwnc yn gweithio yn rhywle arall. Gyda chymorth swyddogion yr awdurdod lleol, mae athrawon pwnc wedi ffrydio gwersi'n fyw er mwyn galluogi pob disgybl fanteisio arnynt. Gan fod yr awdurdod lleol eisoes wedi defnyddio dysgu o bell drwy eu rhaglen 'e-sgol', roedd y pontio i ddysgu ar-lein yn gymharol ddi-dor ac mae ysgolion a disgyblion yn gyfarwydd â sut i wneud y defnydd gorau ohono.

- 37 Mae darparwyr addysg ôl-16 wedi datblygu cynlluniau wrth gefn ar gyfer cyfnodau clo lleol neu achosion o COVID-19 ac maent yn parhau i ddiwygio agweddau ar gyflwyno addysgu, hyfforddi ac asesu ar draws y sectorau. Lle y bu'n rhaid i leoliadau lle mae disgyblion yn cael addysg neu hyfforddiant wyneb yn wyneb gau, mae'r cyfyngiadau ar fynediad at weithleoedd disgyblion yn parhau'n rhwystr mawr rhag dysgu. Mae darparwyr yn cynnig gweithgareddau ar-lein i gynnal ymgysylltiad a diddordeb dysgwyr, ond her allweddol mewn rhaglenni a chyrсияu galwedigaethol yw cynnal ymgysylltiad a symbyliad disgyblion yn ystod cyfnodau clo neu hunanynysu. Fe wnaeth y disgyblion hyn ddewis cyrsiau ymarferol ac, oherwydd yr argyfwng presennol, mae'r agwedd hon yn aml wedi'i hatal neu ei lleihau yn sylweddol. Dywed darparwyr y gallai disgyblion lefelau uwch ar raglenni lefel uwch, hyd yn oed y rhai sy'n dilyn cyrsiau a rhaglenni academaidd, fethu gwneud y cynnydd a ddisgwyliwyd yn wreiddiol am resymau teuluol, er enghraifft oherwydd bod gofal plant yn cyfyngu ar eu hamser astudio.

Hyrwyddo dysgu o bell a dysgu cyfunol mwy effeithiol

- 38 Yn ei hymchwil a gomisiynwyd gan Bwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg y Senedd, canfu Dr Sofya Lyakhove o Brifysgol Abertawe (2020) y gallai cyfran fach o ddisgyblion wneud cynnydd yn eu dysgu, yn enwedig mewn darllen, er bod llawer o ddisgyblion yn disgyn ar ei hôl hi yn eu dysgu academaidd heb fynediad at athrawon a chymorth gan eu rhieni. Dyma ddisgyblion sydd â'r gallu i hunanreoleiddio neu, fel y dywed John Hattie (2020), 'maent yn gwybod beth i'w wneud pan nad ydynt yn gwybod ac mae help prin ar gael'. Mae ymchwil Lyakhova yn pwysleisio bod angen i iechyd a lles emosiynol disgyblion fod yn iach er mwyn iddynt allu dysgu'n annibynnol. Mae ymgynghorwyr gwella ysgolion wedi nodi bod meithrin gwydnwch a datblygu medrau annibynnol wedi dod yn fwy amlwg fel blaenoriaethau i ysgolion ers i ddisgyblion ddychwelyd i'r ysgol yn yr hydref. Mae swyddogion awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol yn ymwybodol o'r angen am fwy o ffocws ar strategaethau dysgu ac addysgu sy'n cyflymu datblygiad galluoedd disgyblion yn y meysydd hyn.
- 39 Daeth yr angen i ysgolion weithredu'n gyflym i fynd i'r afael â'r angen i ddisgyblion ddysgu gartref yn fwy argyfyngus wrth i dymor yr hydref fynd yn ei flaen. Ym mis Medi 2020, daeth hi'n glir y byddai achosion positif o COVID-19 yn effeithio ar ysgolion ac y byddai angen i ddisgyblion hunanynysu gartref am gyfnodau ar y tro. Yn ein harolwg, dywedodd llawer o lywodraethwyr fod gan eu hysgolion a'u UC'Dau

gynlluniau cadarn ar waith i sicrhau y gallai addysgu barhau pe bai disgyblion i ffwrdd o'r ysgol oherwydd cyfnod clo arall neu'r angen i ynysu. Cytunodd mwyafrif o benaethiaid, gan ddweud bod awdurdodau lleol wedi darparu canllawiau effeithiol i gynorthwyo ysgolion ac UC Dau i ddatblygu cynlluniau hyblyg i ddelio ag achosion pellach o haint COVID-19. Yn ymarferol, mae profiadau disgyblion o ganlyniad i'r achosion hyn wedi amrywio'n helaeth ledled Cymru oherwydd effaith amrywiol y pandemig mewn ardaloedd gwahanol, a hefyd y polisiâu a'r arferion gwahanol y mae awdurdodau lleol wedi'u mabwysiadu yn gysylltiedig â chysylltiadau agos a'r gwahanol ffyrdd y mae ysgolion wedi trefnu grwpiau a charfannau o ddisgyblion. Mae hyn wedi arwain at fwy o anghydraddoldeb yn y profiadau dysgu rhwng disgyblion a dderbyniodd eu haddysg yn nhymor yr hydref yn yr ysgol a'r rhai sydd wedi'u haddysgu o bell, am gyfran sylweddol o'r tymor mewn ambell achos. Lle mae hyn yn digwydd, mae'r rhwystrau rhag dysgu gartref a nodwyd yn nhymor yr haf, gan gynnwys mynediad at dechnoleg ddigidol a chymorth rhieni, yn parhau. Pan gynhaliom arolwg o arweinwyr ysgolion ym mis Hydref 2020, roedd llawer o benaethiaid o'r farn bod awdurdodau lleol wedi bod yn darparu adnoddau technoleg gwybodaeth a chysylltiadau â'r rhyngwrwyd yn rhagweithiol i'r disgyblion heb fynediad at y rhain gartref. Roedd barn athrawon a llywodraethwyr yn llai cadarnhaol am y cymorth hwn. Dywedodd tua hanner y llywodraethwyr fod awdurdodau lleol wedi darparu cymorth effeithiol yn y maes hwn. Er y dywedodd llawer o athrawon ysgolion cynradd ac UC Dau a mwyafrif o athrawon ysgolion arbennig fod ysgolion yn helpu disgyblion i oresgyn rhwystrau rhag dysgu gartref, dim ond rhyw hanner yr athrawon ysgol uwchradd a lleiafrif o athrawon ysgolion pob oed a ymatebodd i'n harolwg oedd yn cytuno.

- 40 Ym mis Tachwedd 2020, siaradodd Comisiynydd Plant Cymru (2020) â disgyblion o Flynnyddoedd 9 i 13 i amlygu unrhyw wahaniaethau yn eu profiadau dysgu rhwng tymhorau'r haf a'r hydref, yn benodol y cyfnod pan roedd yr holl ddisgyblion yn y grwpiau blwyddyn hyn yn gweithio gartref oherwydd y cyfnod atal byr cenedlaethol. Dywedodd y disgyblion a gymerodd ran yn y gwaith hwn bod gwelliannau wedi bod i'w profiadau o ddysgu o bell. Roedd eu diwrnodau wedi'u strwythuro mewn modd tebyg i amserlen ysgol ac roedd athrawon wedi cadarnhau bod dyfeisiau digidol gan bob disgybl, a rhoddwyd adborth ar-lein amserol iddynt ar eu gwaith. Mewn rhai ysgolion, gofynnwyd i ddisgyblion ateb arolygon am eu profiadau dysgu ac, o ganlyniad, roedd athrawon wedi gwneud addasiadau yn addas i ddisgyblion. Er enghraifft, darparodd rhai ysgolion recordiadau o wersi i ddisgyblion eu defnyddio ar adeg oedd yn gyfleus iddynt. Roedd y problemau a godwyd gan ddisgyblion yn cynnwys faint o waith a ddarparwyd, a olygai eu bod yn gweithio oriau hir, ac anghysondeb y ddarpariaeth rhwng gwahanol feysydd pwnc. Hefyd, rhannont bryderon am y diffyg cymorth gan rieni sydd heb y medrau i'w cefnogi a diffyg medrau digidol rhai athrawon. Dywedodd llawer ohonynt eu bod yn gweld eisiau rhyngweithio ag athrawon a disgyblion eraill ac, er bod y dysgu o bell wedi gwella, nad yw'n cymharu'n dda o hyd â dysgu yn yr ysgol. Pwysigrwyd rhyngweithio o bell rhwng cymheiriaid oedd un o ganfyddiadau Aseiad Brys o Dystiolaeth yr EEF (2020). Ar draws yr astudiaethau a adolygwyd gan ymchwilyr EEF, darganfuont amrywiaeth o strategaethau i gefnogi rhyngweithio rhwng cymheiriaid, gan gynnwys marcio ac adborth gan gymheiriaid, rhannu modelau gwaith da, a chyfleoedd i ddisgyblion gymryd rhan mewn trafodaethau byw am gynnwys. Mae'r dystiolaeth gan ddisgyblion ac ysgolion yn dangos bod angen datblygu'r maes dysgu o bell hwn.

- 41 Ledled Cymru, mae swyddogion consortia rhanbarthol ac awdurdodau lleol wedi gweld pandemig COVID-19 yn gyfle i ganolbwyntio ar ddatblygu ethos ac egwyddorion y Cwricwlwm i Gymru, er enghraifft y ffocws ar iechyd a lles mewn ysgolion ar ddechrau tymor yr hydref. Ym Mhowys, mae ymgynghorwyr her yn hyrwyddo defnyddio egwyddorion addysgegol i gyfoethogi dysgu disgyblion. Yn Sir y Fflint, darparodd swyddogion hyfforddiant ar ddefnyddio amgylchedd yr awyr agored fel ffordd o ddatblygu gwydnwch a dyfalbarhad disgyblion wrth ddatrys problemau. Darparwyd yr hyfforddiant i leoliadau nas cynhelir, ysgolion meithrin a chynradd, ac UC Dau gyda disgyblion oed cynradd. Ar draws rhanbarth GwE, mae swyddogion yn cydnabod bod llawer o ysgolion uwchradd wedi gorfod newid eu dull a chynllunio gwersi fesul blociau thematig oherwydd bod disgyblion mewn 'swigod'. Mae swyddogion ac aelodau etholedig o'r farn bod hyn yn gryfder, gan ei fod yn cysylltu'n glir â gweledigaeth yr awdurdod ar gyfer gweithredu'r Cwricwlwm i Gymru. Mae llawer o ysgolion uwchradd wedi defnyddio'r adnoddau a ddarparwyd drwy 'ganolfan gymorth' ar-lein newydd GwE, gan gynnwys unedau gwaith amlddisgyblaeth sy'n cyd-fynd yn dda ag egwyddorion y Cwricwlwm i Gymru. Er y gwaith cadarnhaol hwn, mae cydnabyddiaeth hefyd fod y pandemig wedi arafu'r cynnydd a wnaed gan ysgolion wrth fynd i'r afael â gweithredu'r cwricwlwm newydd.

Dysgu proffesiynol

- 42 Fe wnaeth consortia rhanbarthol ac awdurdodau lleol gynyddu ystod y cyfleoedd dysgu proffesiynol i fynd i'r afael â'r angen ychwanegol a achoswyd gan y pandemig. Fe wnaeth llawer o'u gwaith yn nhymor yr hydref ganolbwyntio ar helpu ysgolion i ddeall a datblygu ymagweddau at ddysgu o bell a dysgu cyfunol, gan adeiladu ar y gwaith a ddechreuwyd ganddynt yn ystod y cyfnod clo. Wrth i ysgolion nodi anghenion disgyblion pan ddychwelsant i addysg amser llawn, ymatebodd swyddogion mewn awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol trwy addasu'u cynnig dysgu er mwyn helpu athrawon i fynd i'r afael ag anghenion penodol disgyblion. Mae GwE yn cynnig amrywiaeth fawr o gyfleoedd i ysgolion gymryd rhan mewn cyfleoedd dysgu proffesiynol i wella llythrennedd, rhifedd a strategaethau dysgu carlam disgyblion. Yn Abertawe, addasodd swyddogion eu cynnig dysgu wrth i'w dealltwriaeth o effaith dysgu o bell ar ddisgyblion ddatblygu. Buont yn gweithio gydag ysgolion i gynnig y model ffit orau ar gyfer amgylchiadau unigol. Er enghraifft, fe wnaeth yr awdurdod lleol helpu athrawon i ddylunio deunyddiau papur ar gyfer dysgu o bell yn sgil tystiolaeth nad yw disgyblion yn dysgu cystal o flaen sgrin o gymharu â dysgu ar bapur. Hefyd, darparodd swyddogion yn Abertawe gymorth i ysgolion ddatblygu eu dull o asesu gwaith disgyblion drwy blatfformau rhithwir. Cynigion hyfforddiant rhithwir ar ddulliau a oedd yn cynnwys defnyddio cwisiau mini, rhoi adborth trwy ddefnyddio'r cyfleuster sgwrsio byw ar blatfformau fel 'Microsoft Teams', defnyddio recordiadau fideo i esbonio tasgau newydd ac amlygu camsyniadau, a chynnig adborth i'r dosbarth cyfan ar gamsyniadau cyffredin. Bu ychydig awdurdodau lleol, gan gynnwys Caerdydd, yn cydweithio â sefydliadau fel y Brifysgol Agored i gefnogi dysgu proffesiynol mewn ysgolion. Yng Nghaerdydd, bu ysgolion a Choleg Caerdydd a'r Fro yn gweithio gyda'r Brifysgol Agored i gyflwyno rhaglen o weithdai ar-lein rhyngweithiol, yn canolbwyntio ar addysgeg a dylunio dysgu yn effeithiol.

Cameo: Defnyddio tystiolaeth o gyfathrebu ag ysgolion i lywio dysgu proffesiynol

Cynhaliodd swyddogion yn Abertawe arolwg gyda phenaethiaid cynradd, gan geisio gwybodaeth am anghenion hyfforddi penodol yn ystod y pandemig. Fe wnaethant ddadansoddi'r atebion a llunio rhestr o eitemau ar gyfer gweminarau yn y dyfodol. Roedd y rhain yn cynnwys datblygu'r defnydd o sesiynau byw, sut i ddefnyddio'r adnoddau sydd ar gael drwy Hwb a phlatfformau/apiau defnyddiol eraill, ac awgrymiadau am adnoddau hawdd eu defnyddio i athrawon, i'w helpu wrth ddylunio gweithgareddau dysgu ar-lein/dysgu o bell. O ganlyniad, lluniodd yr awdurdod lleol raglen gynhwysfawr o weminarau i fynd i'r afael â'r rhain.

- 43 Defnyddiodd swyddogion o awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol y cyfnod clo cychwynnol i droi at ymchwil genedlaethol a rhyngwladol, i amlygu arfer effeithiol i'w rhannu gydag ysgolion. Ym Mhen-y-bont ar Ogwr, casglodd partneriaid gwella ysgolion dystiolaeth am ddysgu gan y Sefydliad Gwaddol Addysg (2020); ymhlith eu canfyddiadau oedd bod ansawdd addysgu yn bwysicach na sut y caiff ei gyflwyno. Mae hyn wedi helpu ysgolion yn yr awdurdod lleol i feddwl am eu hymagweddau at ddysgu o bell a dysgu cyfunol. Yn Sir Gaerfyrddin, defnyddiodd swyddogion gwaith Michael Fullan yn sylfaen ar gyfer symud dysgu o fodel dysgu o bell a ddefnyddiwyd yn ystod y cyfnod pan oedd ysgolion ar gau i fodel y gellid ei ddefnyddio wrth i ysgolion ailagor yn llawn ar gyfer tymor yr hydref. Yn EAS, fe wnaeth swyddogion addasu dull Simon Brakespear i helpu arweinwyr ysgol i ystyried eu hymateb i'r pandemig fesul cam ac amlygu beth oedd yn bwysig ac yn wahanol ym mhob cam.
- 44 Mae swyddogion o awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol wedi dechrau rhoi cynlluniau ar waith i werthuso effaith eu cymorth i ysgolion ar ddysgu disgyblion. Yng Ngwynedd, mae swyddogion yn cydnabod nad yw'n bosibl llunio casgliadau ystyrlon eto ynghylch ymagweddau ysgolion at ddysgu o bell. Fodd bynnag, yn dilyn yr achos cyntaf pan fu'n rhaid i ysgolion orfod anfon carfan sylweddol o ddisgyblion adref yn ystod tymor yr hydref, fe wnaeth swyddogion werthuso'r ddarpariaeth dysgu o bell. Creont astudiaeth achos i ysgolion eraill, yn amlinellu'r goblygiadau a'r ffactorau y mae angen i arweinwyr ac athrawon eu hystyried wrth gynllunio i ddisgyblion ddysgu o bell. Yn dilyn cyfarfodydd clwstwr gyda'r gwasanaeth gwella ysgolion rhanbarthol i drafod dysgu o bell a dysgu cyfunol, fe wnaeth un ysgol yn Wrecsam dreialu defnyddio dull dysgu o bell digidol tra roedd disgyblion yn y dosbarth. Cwblhaodd un grŵp o ddisgyblion weithgareddau a thasgau ar-lein wrth i'r athro ddefnyddio hyfforddiant uniongyrchol gyda disgyblion eraill. Caniataodd hyn i athrawon gynorthwyo disgyblion i ddefnyddio meddalwedd a llwytho gwaith i blatfform digidol pan roeddent yn yr ysgol. Hefyd, roedd yn caniatáu i'r ysgol fonitro a gwerthuso effeithiolrwydd y gweithgareddau a'r tasgau a osodwyd ar gyfer dysgu o bell. Mae'r ysgol yn addasu ei dull yn dilyn adborth o'r broses hon. Cynhaliodd EAS arolwg i gael amgyffredion arweinwyr am gynnig dysgu EAS. Mae awdurdodau lleol yn y rhanbarth yn defnyddio'r wybodaeth hon i'w helpu i ddatblygu trosolwg o ddarpariaeth eu hysgol. Ar draws Cymru, mae'n rhy gynnar eto i allu gwerthuso effaith y gwaith hwn yn llawn ar ysgolion a disgyblion, oherwydd megis dechrau cael eu datblygu y mae prosesau i werthuso ansawdd y cynigion dysgu, gan gynnwys dysgu o bell.

- 45 Bu hyfforddiant i gefnogi cymhwysedd digidol athrawon barhau yn nhymor yr hydref. Darparodd swyddogion ERW gyfres o webinarau i ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig, ac UC'Dau, yn rhoi trosolwg o'r adnoddau sydd ar gael drwy Hwb i gefnogi dysgu cyfunol a dysgu o bell, gan ategu'u gwaith cynharach. Fe wnaeth y sesiynau gynnwys themâu penodol i arweinwyr ysgol, fel beth i'w ystyried wrth i grwpiau blwyddyn unigol orfod ynysu. Hefyd, roedd y gweminarau hyn yn cynnwys recordiadau a thrafodaethau byw gydag arweinwyr ysgol o bob rhan o'r rhanbarth; rhoddodd y rhain dawlwech meddwl i arweinwyr ysgol wrth ystyried y ffordd orau o roi eu cynlluniau eu hunain ar waith. Yn ogystal, fe wnaeth y tîm rannu adnoddau diogelwch a hunanadolygu ar-lein, ynghyd â chymorth cwricwlaidd ar gyfer meysydd penodol, er enghraifft i ddatblygu arfer athrawon wrth godio. Mae Google Classroom a sefydlwyd yn benodol i gynorthwyyr addysgu ddatblygu'u medrau ar-lein, wedi denu dros 200 o bobl i gymryd rhan. Yn ein galwadau ymgysylltu ag ysgolion, nododd penathiaid fod y gwelliant ym medrau TGCh athrawon a'u hyder wrth ddefnyddio technoleg i gefnogi dysgu'r disgyblion yn effaith gadarnhaol y pandemig ar ysgolion. Roedd yr angen i athrawon roi eu dysgu ar waith yn gyflym wedi gwneud y dysgu proffesiynol yn uniongyrchol berthnasol i'w hanghenion.
- 46 Wrth i ddysgu proffesiynol symud ar-lein, canfu'r rhan fwyaf o gonsortia ac awdurdodau lleol fod mwy o ymarferwyr wedi ymgymryd â chyfluoedd dysgu gan nad oedd y rhain yn golygu diwrnodau cyfan i ffwrdd o'r ysgol mwyach a gellid troi at y deunyddiau unrhyw bryd. Dywedodd mwyafrif o staff cymorth a ymatebodd i'n harolwg eu bod wedi derbyn dysgu proffesiynol effeithiol i'w cynorthwyo i ddychwelyd i'r ysgol yn llwyddiannus. Er gwaetha'r cyfluoedd dysgu proffesiynol oedd ar gael, canfu ein harolwg hefyd nad oedd 22% o'r athrawon a ymatebodd yn teimlo'u bod wedi cael digon o gyfluoedd i gefnogi'u dealltwriaeth o ddysgu o bell a dysgu cyfunol.
- 47 Mae'r cyfnod er Mawrth 2020 wedi cyflwyno sawl her i awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol o ran eu gwaith i gefnogi ysgolion. Hefyd, darparodd gyfluoedd i feddwl yn wahanol a gweithio mewn ffyrdd gwahanol. Mae swyddogion yn ymwybodol o'r angen i ddysgu o'r profiad ac maent yn awyddus i gynnal ac adeiladu ar y ffyrdd newydd o weithio sydd wedi cael effaith gadarnhaol. Mae defnyddio platfformau digidol i gynnal cyfarfodydd fel modd o gyflwyno dysgu proffesiynol wedi bod yn effeithiol o ran amser a chost, ac mae wedi galluogi mwy o staff addysg i gymryd rhan yn y rhain yn amlach. Yn nhymhorau'r gwanwyn a'r haf 2020, bu'n rhaid i athrawon ymateb yn gyflym i'r angen i ddarparu deunyddiau dysgu o bell i ddisgyblion. Fe wnaeth y ddarpariaeth hon wella yn ystod tymor yr haf ac, wrth i nifer y disgyblion yr oedd angen iddynt ddysgu i ffwrdd o'r ystafell ddosbarth gynyddu yn ystod yr hydref, mae'r angen i wella a gwreiddio dysgu o bell a dysgu cyfunol ymhellach wedi parhau'n flaenoriaeth. Mae'r pandemig wedi pwysleisio materion yr oedd awdurdodau lleol a chonsortia eisoes wedi bod yn gweithio gydag ysgolion i fynd i'r afael â nhw. Mae'r rhain yn cynnwys effaith tloedi ar deuluoedd ac, yn benodol, ar ddysgu plant. Mae profiad disgyblion ledled Cymru o'r pandemig wedi bod yn wahanol iawn o ganlyniad i'w hamgylchiadau lleol a'u hamgylchiadau gartref. Mae cyfnod clo cychwynnol a'r angen i ddisgyblion weithio gartref am gyfnodau yn ystod tymor yr hydref wedi amlygu'r angen i ddisgyblion allu gweithio'n annibynnol yn llwyddiannus ac i ysgolion ganolbwyntio ar gynorthwyo disgyblion i wella gwydnwch dysgu.

Cefnogi disgyblion bregus

Paratoi i ddisgyblion ddychwelyd ym mis Medi

- 48 Ar ôl croesawu disgyblion yn ôl i'w hysgol neu UCD am gyfnod byr ar ddiwedd tymor yr haf, trodd sylw arweinwyr at gefnogi disgyblion bregus yn ystod gwyliau'r haf, ynghyd â pharatoi ar gyfer tymor yr hydref. Trefnodd awdurdodau lleol amrywiol weithgareddau haf, wedi'u harwain gan weithwyr ieuencid yn aml. Fel arfer, roedd y rhain yn targedu'r disgyblion mwyaf bregus, fel plant sy'n derbyn gofal gan yr awdurdod lleol a phlant yr oedd eu hymddygiad yn eu cymuned yn bryder, a darparont amrywiaeth o weithgareddau defnyddiol i gefnogi medrau personol a chymdeithasol, ynghyd â'u lles.
- 49 Fe wnaeth llawer o wasanaethau cymorth i ddisgyblion bregus barhau yn ystod gwyliau'r haf hefyd, fel cwnsela ar-lein, ymweliadau lles â theuluoedd mewn angen, a llinellau cymorth i'r rhai yr oedd angen cymorth arnynt. Ym Merthyr Tudful, fe wnaeth swyddog yr awdurdod lleol gadw mewn cysylltiad gydol gwyliau'r haf gyda disgyblion a theuluoedd sy'n Sipsiwn, Roma neu Deithwyr, i'w cynorthwyo i ddal ati i ddysgu, a dywedodd ysgolion fod cyfran dda o'r disgyblion hyn wedi dychwelyd i'r ysgol ym mis Medi 2020. Yn Nhorfaen, fe wnaeth swyddogion lles addysg nodi disgyblion na wnaethant gymryd rhan mewn sesiynau 'Ailgydio, dal i fyny a pharatoi ar gyfer yr haf a mis Medi' mewn ysgolion ar ddiwedd tymor yr haf (Llywodraeth Cymru, 2020d). Yna, bu'r swyddogion yn gweithio'n agos gyda theuluoedd i gynorthwyo disgyblion i ddychwelyd i'r ysgol ym mis Medi.

Cameo: Ailgysylltu disgyblion trwy weithgareddau haf

Cydnabu swyddogion yn Sir Ddinbych y byddai rhai disgyblion bregus yn elwa o fewnbwn ychwanegol er mwyn eu hailgysylltu â dysgu yn llwyddiannus. Sicrhaont arian grant i gyflwyno gweithgareddau difyr a chyfoethog i dargedu disgyblion ifanc bregus a disgyblion o ardaloedd dan anfantais yn economaidd. Bu'r Gwasanaethau Addysg a Phlant yn gweithio mewn partneriaeth â'r Gwasanaeth Ieuencid a phartneriaid allanol i ddarparu rhaglen o weithgareddau gwyliau'r haf dros 5 wythnos. Helpodd hyn i bontio'r bwlch rhwng y cyfnod clo ac ailagor ysgolion yn llawn i'r holl ddisgyblion ym mis Medi trwy ysbrydoli pobl ifanc trwy weithgareddau chwaraeon, cerddoriaeth, drama, meithrin tîm a chreffft. Fe wnaeth gweithgareddau gynnwys gwersi ar ddrymio Affricanaidd, gweithdy drama wedi'i arwain gan un o sêr y 'West End', a gemau tîm ar draeth. Cafodd pawb a gymerodd ran ginio a thocynnau bws am ddim er mwyn ei gwneud hi'n haws iddynt fynychu.

- 50 Er bod gwyddonwyr wedi rhybuddio am botensial 'ail don' o COVID-19, nid oedd modd rhagweld hwn o ran maint nac amseriad. Roedd Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo y byddai pob disgybl yn dychwelyd ar sail amser llawn yn yr hydref, gyda'r posibilrwydd o ddechrau yn raddol ym mis Medi. Fe wnaeth swyddogion awdurdodau lleol ac, weithiau, swyddogion consortia rhanbarthol, weithio'n agos

gydag arweinwyr ysgol ac UC'D ledled Cymru i sicrhau bod safleoedd ysgolion yn ddiogel i ddisgyblion. Mewn rhai achosion, cynhaliodd swyddogion iechyd a diogelwch asesiadau risg ar y cyd ag arweinwyr ysgol ac UC'D. Mewn achosion eraill, cynhaliodd arweinwyr eu hasesiadau eu hunain ac anfonwyd y rhain at swyddogion i'w gwirio. Yn ddefnyddiol, mae llawer o awdurdodau lleol wedi cynnal cyfarfodydd galw heibio ar-lein neu wedi defnyddio fforwm digidol i benaethiaid drafod materion iechyd a diogelwch gyda swyddogion.

- 51 Lle bo'n berthnasol, cynhaliwyd asesiadau risg unigol ar gyfer disgyblion bregus ag anghenion addysgol arbennig a disgyblion y mae angen cymorth ychwanegol arnynt; yn aml, fe wnaeth swyddogion awdurdodau lleol gefnogi'r broses hon a chynorthwyo ag unrhyw bryderon o ganlyniad. Er enghraifft, gweithiodd swyddogion yng Nghaerffili gyda rhieni a staff ysgol i drafod y defnydd o gyfarpar diogelwch penodol pan fydd plentyn â chyflwr ar y sbectrwm awtistig yn poeri dan drallod. Mewn ysgol arall, darparodd swyddogion fygydau diogelu anadlol llawfeddygol i staff ar gyfer gweithio gyda disgyblion y mae angen gweithdrefnau aerosol neu sugno arnynt.
- 52 Rhoddodd ysgolion ac UC'Dau ledled Cymru flaenoriaeth i les disgyblion ar ddechrau tymor yr hydref. Darparodd consortia rhanbarthol ac awdurdodau lleol ddysgu proffesiynol, arweiniad ac adnoddau i helpu staff i ystyried y problemau posibl. Canolbwyntiodd llawer o'r dysgu proffesiynol a gynigiwyd i arweinwyr, athrawon a staff cymorth ledled Cymru ar ddeall sut gall trawma effeithio ar blant a phobl ifanc, a sut gall staff nodi'r rheiny sy'n cael trafferth a'u cefnogi. Er enghraifft, cynigiodd GwE 'Rhaglen dychwelyd i'r ysgol i ysgolion sy'n wybodus am drawma', a oedd yn cynnwys strategaethau ymarferol ac egwyddorion a modelau dysgu ac addysgu allweddol. Yn EAS, cynigiwyd hyfforddiant i gynorthwywyr addysgu ar gyflwyno rhaglen ymyrraeth chwe wythnos ar 'ymdopi a chysylltu' i gynorthwyo disgyblion bregus targedig ddod i'r arfer â bywyd ysgol eto. Ym Mhowys, fe wnaeth cymorth presennol rhwng ysgolion barhau, gyda staff yr UC'D yn hyfforddi staff ysgolion ledled yr awdurdod lleol ar gefnogi ymddygiad disgyblion a pharodrwydd disgyblion i ddysgu pan fyddent yn dychwelyd i'r ysgol.
- 53 Yn ogystal, fe wnaeth dysgu proffesiynol ganolbwyntio ar bwysigrwydd perthnasoedd, gydag ysgolion ac UC'Dau yn cael eu hannog i neilltuo amser i hyn ar ddechrau tymor yr hydref. Er enghraifft, prynodd CSC gysylltiad â'r Agweddau Cymdeithasol ac Emosiynol ar Ddysgu (SEAL) i bob ysgol, a chomisiynodd ERW gomisiynu yr Athro Robin Banerjee i gyflwyno dysgu proffesiynol er mwyn datblygu dealltwriaeth staff fod hunaneffeithlonrwydd a hunangysylltiad yn allweddol ar gyfer cefnogi lles.
- 54 Rhoddodd rhai awdurdodau lleol wybodaeth a chynghor i rieni a gofalwyr ar helpu disgyblion i dychwelyd i'r ysgol. Er enghraifft, creodd Sir Gaerfyrddin becyn 'Croeso'n ôl' a esboniodd brofiad posibl disgyblion wrth ddefnyddio cludiant ysgol ac awgrymiadau ymarferol ynghylch sut i gefnogi lles eu plentyn.

Cameo: Cefnogi anghenion lles disgyblion bregus yn barod ar gyfer dychwelyd i'r ysgol

Ar y cyd â'r tîm Seicoleg Addysg, darparodd arweinwyr ac athrawon yng Nghastell Nedd Port Talbot 'Broffil Un Dudalen' drwy Microsoft Forms i bob disgybl ei lenwi cyn y cyfnod 'Ailgydio, dal i fyny a pharatoi ar gyfer yr haf a mis Medi'. Roedd hwn yn ddull effeithiol o gael gwybodaeth unigol, uniongyrchol gan ddisgyblion am eu lles yn ystod y cyfnod clo cychwynnol. Roedd y wybodaeth hon yn ganllaw i ddisgyblion wrth iddynt dychwelyd, yn enwedig i grwpiau penodol, bregus, fel disgyblion ag AAA.

- 55 Roedd y rhan fwyaf o ddisgyblion yn hapus i dychwelyd i'r ysgol ym Medi 2020, ar gyfer y cysylltiad cymdeithasol â ffrindiau, yn ogystal â bwrw ymlaen â'u dysgu. Rhoddodd llawer o benaethiaid y cysylltom â nhw sylwadau am ba mor ymgysylltiedig yr oedd y rhan fwyaf o ddisgyblion, a pha mor gadarnhaol yr oeddent i dderbyn arferion a gweithdrefnau newydd. Canfu ein harolwg o ddisgyblion ym mis Hydref 2020 fod 77% ohonynt yn cytuno neu'n cytuno'n gryf eu bod yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol. Pan holwyd disgyblion mewn arolwg fel rhan o arolygiad eu hysgol cyn y pandemig, dywedodd 89% o'r disgyblion wrthym, ar gyfartaledd, eu bod yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol. Mae hyn yn dangos y pryder yr oedd rhai disgyblion yn ei deimlo ynghylch dychwelyd i'r ysgol, er y mesurau amddiffynnol a oedd ar waith. Yn benodol, mynegodd disgyblion bryder am ymddygiad anniogel ychydig bach iawn o ddisgyblion nad oeddent yn dilyn rheolau'r ysgol ac a oedd yn peri risg i eraill. Mae rhai arweinwyr ysgol wedi nodi bod newidiadau a orfodwyd i'r ffordd y mae'r ysgol yn gweithredu, fel amseroedd egwyl am yn ail, parthau ar gyfer grwpiau blwyddyn gwahanol a systemau un ffordd, wedi cael effaith gadarnhaol ar ymddygiad disgyblion ac maent yn ystyried pa newidiadau y gallai fod yn ddefnyddiol parhau â nhw ar ôl i'r pandemig ddod i ben.
- 56 Roedd disgyblion a oedd yn symud i ddosbarth newydd yn eu hysgol neu UCD, neu i ysgol neu UCD newydd ym mis Medi 2020, wedi colli allan ar y gweithgareddau pontio arferol, gan gynnwys ymweliadau i ymgyfarwyddo â'r safle a'r staff. Fe wnaeth ysgolion ac UC Dau wneud yn iawn am y diffyg ymweliadau a chyfleoedd i gyfarfod â staff newydd yn nhymor yr haf drwy deithiau fideo defnyddiol a chyflwyno'r staff, ynghyd â gwybodaeth ar wefannau i helpu disgyblion i baratoi ar gyfer eu pontio. Yn ein harolwg, roedd 92% o'r disgyblion a symudodd i ddosbarth newydd ym mis Medi o'r farn bod athrawon wedi'u helpu i gynefino, gyda dim ond ychydig bach ohonynt yn anghytuno.
- 57 Dywedodd rhai ysgolion cynradd fod plant ifanc sy'n dechrau'r ysgol am y tro cyntaf yn Medi 2020 yn llai parod ar gyfer yr ysgol na'r arfer. Hefyd, lle'r oedd y cyfnod clo cychwynnol wedi tarfu ar flwyddyn gyntaf plant yn yr ysgol, sylwont fod parodrwydd y plant hyn ar gyfer dysgu wedi llithro yn ôl. Er enghraifft, nododd ysgolion wendidau yn natblygiad medrau cymdeithasol a chyfathrebu'r disgyblion hyn, ac mae mwy o blant na'r arfer yn methu defnyddio'r toiled a bwyta yn annibynnol. Mae hyn yn ei gwneud hi'n fwy anodd i ddisgyblion ifanc gynefino ac mae'n ymestyn adnoddau staff i'w cynorthwyo nhw.

Cameo: Rhannu dulliau ysgol o gefnogi medrau yn y blynyddoedd cynnar ar draws Sir Fynwy

Sylwodd un ysgol gynradd yn Sir Fynwy fod gorffen yr ysgol yn sydyn ym mis Mawrth wedi cael effaith negyddol sylweddol ar ddisgyblion yn y dosbarth derbyn. O fis Mawrth ymlaen, roedd llawer o'r disgyblion ifanc hyn wedi gwneud llai o gynnydd yn eu medrau personol, cymdeithasol a dysgu nag y byddid wedi'i ddisgwyl fel arfer. I helpu mynd i'r afael â hyn, gweithiodd arweinwyr, athrawon a staff cymorth gyda rhieni i greu fframwaith o fedrau i fynd i'r afael â'r diffyg hwn. Rhannodd yr ysgol y strategaeth llwyddiannus hon o fewn yr awdurdod lleol i gynorthwyo ysgolion eraill a'u teuluoedd sy'n gweld materion tebyg. Roedd yr awdurdod lleol wedi nodi bod strategaeth yr ysgol yn llwyddiannus ac aethant ati i rannu'r gwaith yma gydag ysgolion eraill.

- 58 Er bod bron pob un o'r disgyblion wedi dychwelyd i'r ysgol neu'r UCD ym mis Medi 2020, ni wnaeth ychydig bach iawn o ddisgyblion ddychwelyd a dewisodd rhai rhieni addysgu'u plant gartref. Mae nifer y disgyblion sydd wedi bod yn cael eu haddysg gartref wedi bod yn cynyddu'n raddol dros y blynyddoedd diwethaf, ond bu cynnydd tipyn mwy eleni. Dywed tua hanner yr awdurdodau lleol fod nifer y teuluoedd sy'n dewis addysgu'u plant gartref wedi cynyddu o ganlyniad i'r pandemig.
- 59 Gohiriodd Llywodraeth Cymru gyflwyno canllawiau a rheoliadau statudol ar addysg ddewisol yn y cartref oherwydd COVID-19, felly mae cyfrifoldebau a phwerau awdurdodau lleol yn gysylltiedig â sicrhau bod hawl pob plentyn i addysg yn cael ei chynnal yn parhau'n gyfyngedig. Mae llwyddiant ymdrechion awdurdodau lleol i annog y teuluoedd hyn i ymgysylltu'n wirfoddol yn amrywio. Yn achos y gyfran fawr o deuluoedd sy'n barod i ymgysylltu, mae awdurdodau lleol yn cynnig graddau amrywiol o gymorth i rieni a gofalwyr plant sy'n cael eu haddysg gartref. Er enghraifft, ym Môn, sefydlodd swyddogion fforwm addysg ddewisol yn y cartref i helpu cryfhau'r gweithdrefnau o ran addysg gartref ac, yng Nghastell-nedd Port Talbot, gweithiodd swyddogion cynhwysiant ag ysgolion i roi arweiniad i rieni disgyblion â datganiad o anghenion addysgol arbennig.
- 60 Ni wnaeth ychydig bach iawn o ddisgyblion ddychwelyd i'w hysgol neu eu UCD oherwydd pryderon iechyd a diogelwch penodol a olygai fod y risg i'w hunain neu i staff yn rhy fawr. Er enghraifft, fe wnaeth hyn gynnwys disgyblion â chyflyrau iechyd difrifol a disgyblion ag ymddygiad eithriadol o heriol. Yn yr achosion prin hyn, mae awdurdodau lleol wedi gweithio gydag ysgolion ac UCDAu i sicrhau bod y disgyblion hyn yn gallu parhau i ddysgu gartref cymaint â phosibl.
- 61 Yn aml, fe wnaeth awdurdodau lleol fynd ati i helpu pobl ifanc bregus i ddychwelyd i'r ysgol ym mis Medi 2020. Er enghraifft, yng Ngheredigion, roedd tîm o arbenigwyr ieuencid yn gysylltiedig â phob ysgol uwchradd. Fe wnaeth gweithwyr ieuencid, gweithwyr ymddygiad arbenigol a gweithwyr cyfiawnder ieuencid gynorthwyo disgyblion yr oedd yn hysbys bod risg iddynt beidio ag ymgysylltu â'u haddysg. Cyfrannodd y cymorth hwn, yn ychwanegol at gymorth gan yr ysgolion eu hunain, at gyfraddau presenoldeb uchel i'r disgyblion hyn.

Cefnogi lles

- 62 Yn achos plant a phobl ifanc y mae nifer o brofiadau niweidiol yn ystod plentyndod eisoes yn peri her iddynt, gall y pandemig fod wedi gwaethygu'r heriau a wynebant ac achosi niwed mawr i'w lles. Mae'r pandemig hyd yn oed wedi effeithio yn arwyddocaol ar blant a phobl ifanc mewn amgylchedd teuluol sefydlog ag ychydig neu ddim profiadau niweidiol yn ystod plentyndod. Er enghraifft, gall amser i ffwrdd rhag ffrindiau oherwydd cyfnodau clo, cyfnodau o hunanynysu neu orfod aros mewn swigod caeth yn yr ysgol gael effaith andwyol ar ddatblygiad cymdeithasol disgyblion ac ar eu hiechyd meddwl. Yn wir, nododd ysgolion ac awdurdodau lleol nad disgyblion y byddent wedi'u hystyried yn bregus yn flaenorol oedd rhai o'r disgyblion a oedd wedi dod yn destun pryder iddynt.
- 63 Yn ystod cyfnod clo cychwynnol, mireiniodd ysgolion ac awdurdodau lleol eu dulliau a'u systemau ar gyfer nodi a monitro disgyblion bregus a rhannu gwybodaeth rhwng asiantaethau. Yng Nghaerdydd, er enghraifft, sefydlodd yr awdurdod lleol system ddata newydd ar gyfer casglu gwybodaeth am ddisgyblion bregus. Adolygwyd y wybodaeth hon yn wythnosol gan 'banel disgyblion bregus ar y cyd', a gynlluniodd ymateb cydlynedig ar draws gwasanaethau.
- 64 Yn ystod y cyfnod clo cychwynnol, bu'n rhaid i wasanaethau awdurdodau lleol ymateb yn gyflym i gefnogi lles pob disgyblion, yn enwedig disgyblion y gwyddent eu bod yn bregus. Lle'r oedd awdurdodau lleol eisoes yn cydweithio'n effeithiol ar draws gwasanaethau ac asiantaethau allanol, roedd hyn i'w weld yn effeithlonrwydd eu hymateb i anghenion. Mewn awdurdodau lle'r oedd cydweithio heb ei sefydlu cystal, mae'r pandemig wedi bod yn gatalydd ar gyfer cryfhau cydweithio. Er enghraifft, mae gwasanaeth seicoleg addysg Ynys Môn a Gwynedd wedi cydweithio â'r Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed i ddatblygu ymagwedd newydd at gefnogi disgyblion sy'n absennol o'r ysgol oherwydd eu lles emosiynol.

Cameo: Gweithio amlddisgyblaethol – rhannu gwybodaeth a darparu atebion

Nodwedd allweddol o allu Pen-y-bont ar Ogwr i addasu ac ymateb yn gyflym i anghenion plant a phobl ifanc, yn enwedig y rhai sy'n fregus, yw'r cysylltiadau cryf sy'n bodoli ar draws ac o fewn meysydd gwasanaeth. Er enghraifft, mae'r 'model gwasanaeth cymorth cynnar bro', sydd eisoes yn bodoli ar draws y fwrdeistref, yn helpu sicrhau bod gweithwyr proffesiynol yn rhannu gwybodaeth berthnasol gyda'i gilydd. Mae staff amlddisgyblaeth wedi'u cyd-leoli ar dri safle yn y fwrdeistref. Mae trafodaethau a gwaith sy'n canolbwyntio ar atebion, gyda theuluoedd, yn cynnwys gwasanaethau arbenigol gwahanol. Mae'r ymagwedd integredig hon yn helpu sicrhau hefyd fod cymorth yn cael ei flaenoriaethu a'i neilltuo'n briodol.

Yn ogystal, mae datblygiad y ganolfan ddiogelu amhwyllasant, sydd wedi bod ar waith am y ddwy flynedd ddiwethaf, wedi cyfrannu at rannu gwybodaeth am bryderon diogelu ynghylch unigolion. Mae cydweithwyr o Heddlu De Cymru, y bwrdd iechyd lleol a'r awdurdod lleol wedi'u cyd-leoli ac maent yn bwynt cyswllt unigol i asiantaethau gyfeirio atynt.

- 65 Yn nhymor yr haf 2020, fe wnaeth arweinwyr ysgol nodi'n aml eu bod wedi cael eu llethu gan wybodaeth, canllawiau ac awgrymiadau am anodau a gweithgareddau i gefnogi lles disgyblion a chefnogi disgyblion bregus. Roedd hyn yn adlewyrchu sut roedd pob asiantaeth, gan gynnwys awdurdodau lleol, consortia rhanbarthol, gwasanaethau iechyd, yr heddlu a gwasanaethau cyfiawnder, a mudiadau gwirfoddol lleol a chenedlaethol, yn awyddus i gefnogi plant, pobl ifanc a'u teuluoedd. Gan ystyried adborth gan uwch arweinwyr, yn ddefnyddiol, bu asiantaethau yn ad-drefnu eu cyfathrebiadau ag ysgolion yn ystod tymor yr hydref.
- 66 Gan amlaf, mae awdurdodau lleol wedi sicrhau bod prosesau statudol i ddisgyblion ynghylch anghenion addysgol arbennig (AAA), gan gynnwys asesiadau ac adolygiadau blynyddol, barhau yn ystod tymor yr hydref. Lle y bu oedi, gallu gwasanaethau seicoleg addysg a gwasanaethau arbenigol eraill oedd y rheswm mwyaf cyffredin dros hyn oherwydd absenoldebau staff a'r heriau o ddarparu'r gwasanaeth o bell. Yn Wrecsam, mae'r awdurdod lleol wedi cyflogi seicolegydd locwm i hybu'r capasiti yn eu gwasanaeth a helpu i gwblhau asesiadau a oedd yn weddill. Mae gwasanaethau awdurdodau lleol, ysgolion ac UC Dau wedi addasu fel y gall teuluoedd a gweithwyr proffesiynol sy'n ymwneud ag addysg eu plant gyfarfod ar-lein, lle bo'r angen, i hwyluso prosesau statudol. Yn ystod tymor yr hydref, bu i wasanaethau aildddechrau gwaith wyneb yn wyneb, yn raddol, i gynorthwyo ag asesu disgyblion ag AAA, er bod anghysondeb ar draws asiantaethau ynghylch dychwelyd i waith wyneb yn wyneb wedi bod yn rhwystredig i benaethiaid.
- 67 Mae gwasanaethau awdurdodau lleol ar gyfer cefnogi disgyblion ag anghenion addysgol arbennig wedi dod o hyd i ffyrdd o barhau i gefnogi disgyblion. Er enghraifft, yng Nghaerffili, mae'r gwasanaeth Cymorth Synhwyrdd a Chymorth Cyfathrebu rhanbarthol i ddisgyblion ag anawsterau synhwyrdd wedi gweithio o bell gyda disgyblion trwy dechnoleg fideo-gynadledda ac wedi darparu hyfforddiant pwrpasol i staff ysgolion fel y gallant gynorthwyo disgyblion â namau ar y clyw neu'r golwg.
- 68 Yn ein harolwg o rieni a gofawyr ym mis Hydref 2020, canfuwyd bod mwyafrif y rheini y mae eu plant yn cael cymorth ychwanegol yn cytuno bod yr ysgol neu'r UC yn ystyried anghenion eu plant a'u bod yn darparu adnoddau, cymorth ac arweiniad priodol iddynt. Roedd cyfran debyg o'r farn bod yr ysgol neu'r UC yn gwneud trefniadau priodol i'w plentyn i drafod teimladau, iechyd a lles neu bryderon eu plentyn. O ran y naill fater a'r llall, roedd ychydig o rieni yn anghytuno. Lle'r oedd gan rieni a gofawyr bryderon, roedd y rhain yn ymwneud â chyfathrebu gwael am sut byddai anghenion eu plentyn yn cael eu bodloni, methu darparu cymorth a amlinellwyd mewn datganiad anghenion addysgol arbennig, llai o gymorth i ddisgyblion â chyflwr ar y sbectrwm awtistig, a phryderon cyffredinol am fethu darparu'r cymorth arferol.
- 69 Rhoddodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol i awdurdodau lleol eleni i gynyddu capasiti gwasanaethau cwnsela. Darperir y gwasanaethau hyn yn uniongyrchol gan rai awdurdodau lleol, er mai comisiynu gwasanaeth gan ddarparwr allanol sy'n fwy cyffredin. Mewn rhai achosion, defnyddiwyd cyllid i ehangu mynediad i blant Blwyddyn 4 a Blwyddyn 5, gan fod gofyn i awdurdodau lleol ddarparu gwasanaeth i blant Blwyddyn 6 yn unig mewn ysgol gynradd. Ym Mro Morgannwg, mae'r awdurdod lleol wedi cyflogi therapydd chwarae i ddarparu cymorth i blant iau mewn

ysgolion cynradd, i ategu'r gwasanaeth cwnsela. Mae llawer o gwmselwyr wedi cwblhau hyfforddiant ychwanegol ar gwmsela ar-lein. Er bod rhai gwasanaethau cwnsela wedi aildechrau sesiynau wyneb yn wyneb gyda phlant a phobl ifanc yn ystod tymor yr hydref, roedd rhai eraill wedi parhau i ddarparu sesiynau ar-lein neu dros y ffôn, fel y gwnaethant yn ystod y cyfnod clo cychwynnol. Mae barn pobl ifanc ledled Cymru am gwmsela drwy fideo neu alwadau ffôn yn amrywio: mae rhai'n ei chael hi'n haws siarad â chwmselydd fel hyn ond nid yw eraill wedi troi at hyn ac maent yn aros i sesiynau wyneb yn wyneb aildechrau.

- 70 Mae rhai awdurdodau lleol a chonsortia yn cynorthwyo ysgolion i ddefnyddio'u grant 'Recriwtio, adfer a chodi safonau' gan Lywodraeth Cymru i gynyddu'r gallu i gefnogi lles emosiynol ac iechyd meddwl disgyblion. Er enghraifft, mae ysgolion yng Ngheredigion wedi defnyddio'r cyllid i gynyddu oriau Cynorthwywyr Cymorth Llythrennedd Emosiynol, sy'n gweithio o dan raglen beilot 'Mewngymorth' y Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed.
- 71 Parhaodd gwaith diogelu gyda phlant, pobl ifanc a theuluoedd ar-lein trwy gydol tymor yr hydref, pan roedd amgylchiadau'n golygu mai dyma oedd yr opsiwn gorau. Er bod cyfradd y plant a osodwyd ar y gofrestr amddiffyn plant ychydig yn is na'r arfer yn ystod y cyfnod clo cychwynnol, cododd y gyfradd yn ystod mis Awst 2020 a chyrraedd ei hanterth ym Medi, cyn gostwng eto yn ystod tymor yr hydref. Ar ei hanterth, nid oedd y gyfradd yn gynnydd sylweddol o gymharu ag amrywiadau nodweddiadol na'r duedd hirdymor yn nifer cynyddol y plant sy'n cael eu gosod ar y gofrestr yn genedlaethol. Nid oes cydberthynas glir rhwng yr awdurdodau lleol sy'n gweld y cynnydd mwyaf yng nghyfradd y plant sy'n cael eu rhoi ar y gofrestr amddiffyn plant a nifer yr achosion o COVID-19 yn y gymuned.
- 72 Yn aml, mae pobl ifanc wedi treulio mwy o amser ar-lein na'r arfer yn ystod cyfnodau o hunanynysu a chyfyngiadau ar weithgareddau y byddent yn cymryd rhan ynddynt fel arfer. Yn Sir Fynwy, cydnabu'r awdurdod lleol y risg gynyddol i ddiogelwch sy'n gysylltiedig â hyn. Bu swyddogion awdurdodau lleol yn gweithio gyda'u hysgolion, yr UCD a'r Swyddfa Gartref i gynnal Paneli Sianel mwy mynych i adolygu pryderon am ddisgyblion, a hynny'n gysylltiedig ag eithafiaeth neu radicaleiddio.
- 73 Yn naturiol, roedd COVID-19 wedi effeithio ar bresenoldeb yn yr ysgolion yn ystod tymor yr hydref. Ar ôl i ddisgyblion ddychwelyd yn raddol ddechrau Medi 2020, cyrhaeddodd presenoldeb anterth o 88% ddechrau Hydref. Gostyngodd presenoldeb ddisgyblion yn ystod mis Hydref wrth i nifer yr achosion o COVID-19 ddechrau cynyddu'n gyflym mewn rhai rhannau o Gymru. Roedd presenoldeb yn 90% yn ystod yr wythnos gyntaf ar ôl y cyfnod clo ym mis Tachwedd, a wnaeth gynnwys hanner tymor, cyn gostwng yn ystod weddill tymor yr hydref. Mae presenoldeb y tymor hwn ar ei uchaf i ddisgyblion mewn ysgolion cynradd, ac eithrio disgyblion meithrin. Disgyblion ym Mlynnyddoedd 11, 12 a 13 sydd â'r presenoldeb isaf. Disgyblion sy'n gorfod hunanynysu sy'n gyfrifol am lawer o'r absenoldeb. Er i hyn gael ei gofnodi'n absenoldeb awdurdodedig, mae ysgolion yn darparu dysgu o bell i'r disgyblion hyn. Oherwydd rhesymau logistaidd, yn aml mae oedi o ddeutu diwrnod cyn bod y trefniadau dysgu o bell yn eu lle ar gyfer disgyblion sy'n hunanynysu. Dywed arweinydd yr ysgol fod disgyblion yn aml yn gwneud cynnydd arafach yn eu dysgu pan fyddant yn hunanynysu.

- 74 Mae cydberthynas agos rhwng cyfraddau presenoldeb mewn ysgolion a chyfraddau COVID-19 lleol. Trwy gydol tymor yr hydref, bu effaith anghyfartal ar ddisgyblion, oherwydd bod gorfod hunanynysu o ganlyniad i gysylltiad agos ag achos wedi'i gadarnhau o COVID-19 wedi effeithio'n fwy ar rai rhannau o Gymru nag ar eraill. Mae rhai disgyblion wedi gorfod dysgu o bell am sawl wythnos yn ystod tymor yr hydref oherwydd hunanynysu, tra bod disgyblion eraill wedi gallu bod yn yr ysgol bob dydd.
- 75 Mae'r strategaeth 'Profi, Olrhain, Diogelu' yng Nghymru yn bartneriaeth rhwng Llywodraeth Cymru, awdurdodau lleol a sefydliadau'r GIG. Diben y strategaeth yw 'gwella gwyliadwriaeth iechyd yn y gymuned, olrhain cysylltiadau yn effeithiol ac yn helaeth a chefnogi pobl i hunanynysu pan fo angen' (Llywodraeth Cymru, 2020f). Ymddengys fod y strategaeth wedi'i gweithredu ychydig yn wahanol ar draws Cymru pan fydd achos positif o COVID-19 wedi'i gadarnhau mewn ysgol. Mewn rhai ardaloedd lleol, mae grwpiau llawer mwy o ddisgyblion wedi cael eu hystyried yn gyswllt agos o gymharu ag ardaloedd eraill, er bod gan ysgolion fesurau amddiffynnol tebyg ar waith. Mae hyn wedi effeithio ar ddisgyblion hŷn mewn ysgolion uwchradd yn arbennig, gyda rhai o'r disgyblion hyn yn treulio sawl wythnos i ffwrdd o'r ysgol yn hunanynysu yn ystod tymor yr hydref. Mae'r amrywio lleol o ran gweithredu'r strategaeth profi, olrhain, diogelu wedi effeithio'n anghyfartal ar gynnydd a lles disgyblion ar draws Cymru.
- 76 Pan fydd yn ofynnol i ddisgyblion hunanynysu, mae rhai awdurdodau lleol yn gweithio gydag ysgolion i rannu'r wybodaeth hon ar draws gwasanaethau a chyda phartneriaid er mwyn gallu cynnig cymorth ychwanegol i ddisgyblion bregus. Er enghraifft, mewn achosion pan fydd disgybl ar y gofrestr amddiffyn plant yn Sir Ddinbych, mae swyddogion yn cysylltu ar y diwrnod hunanynysu cyntaf i sicrhau bod cymorth yn ei le. Pan roedd angen i ychydig gannoedd o ddisgyblion mewn ysgol a oedd yn gwasanaethu ardal â lefel uchel o ddifreintedd hunanynysu, bu Tîm Cymorth Ieuenctid Sir Ddinbych yn gweithio'n adeiladol mewn partneriaeth â heddlu lleol i gefnogi pobl ifanc a oedd yn ymgasglu tu allan yn ystod y dydd, yn hytrach na hunanynysu.
- 77 Weithiau, dywedodd ysgolion, UC Dau a gwasanaethau addysg eu bod wedi nodi cynnydd mewn pryderon am iechyd meddwl disgyblion. Mae pob awdurdod lleol wedi ceisio sicrhau bod ysgolion ac UC Dau yn gwybod am yr holl gymorth sydd ar gael i ddisgyblion sy'n cael trafferth â'u hiechyd meddwl.

Cameo: Arweiniad ar gefnogi iechyd meddwl a lles dysgwyr

O'r cychwyn cyntaf, mae Abertawe wedi rhoi blaenoriaeth i iechyd a lles dysgwyr a staff. Mae rhannu gwybodaeth yn well ar draws yr awdurdod lleol a chydag asiantaethau allanol yn ystod y pandemig wedi caniatáu i swyddogion ganolbwyntio ar faterion cyffredin sy'n effeithio ar ddysgwyr ledled Abertawe. Yn benodol, daeth i'r amlwg y gallai fod cynnydd yn nifer y dysgwyr a oedd yn hunan-niweidio, yn dioddef o orbryder ac iselder, neu a oedd yn ceisio cyflawni hunanladdiad. O ganlyniad, lluniodd yr awdurdod lleol arweiniad amserol i ysgolion gynorthwyo'u dysgwyr a rhoi gwybodaeth am fannau i gael rhagor o help. Hefyd, rhannwyd yr arweiniad hwn gydag awdurdod lleol cyfagos i helpu cefnogi'u dysgwyr nhw.

Cefnogi dysgwyr bregus

- 78 Mae cefnogi'u holl ddisgyblion bregus wedi bod yn arbennig o heriol i ysgolion. Canfu ein harolwg ymhlith staff cymorth bod llawer ohonynt o'r farn eu bod wedi bod yn darparu cymorth effeithiol i ddisgywyr bregus, gyda phrin ddim ohonynt yn anghytuno. Yn yr un arolwg, roedd ychydig o dan hanner yr athrawon o'r farn eu bod yn gallu bodloni anghenion eu disgyblion bregus, gydag oddeutu dau o bob deg athro yn anghytuno.
- 79 Mae plant a phobl ifanc sy'n Sipsiwn, Roma neu'n Deithwyr yn aml yn colli mwy o ysgol na'r rhan fwyaf o ddisgyblion, a hynny am resymau diwylliannol. Mae awdurdodau lleol wedi gweithio'n galed i gynnal cysylltiad â theuluoedd a'u hannog nhw i ddychwelyd i'r ysgol ym mis Medi. Er enghraifft, defnyddiodd swyddogion yn Sir Gaerfyrddin grŵp cymorth presennol ar WhatsApp i gynnal diddordeb teuluoedd ac fel plattform ar gyfer cynnig cymorth, lle'r oedd ei angen. Hefyd, mae'r awdurdod hwn yn cynnig mynediad i'r teuluoedd hyn at becyn pwrpasol o weithgareddau i ategu medrau iaith, oherwydd nodwyd bod hyn yn bryder cyffredin.
- 80 Mae disgyblion y mae Cymraeg neu Saesneg yn iaith ychwanegol iddynt yn arbennig o agored i wneud bach iawn o gynnydd pan fydd disgwyl iddynt ddysgu gartref, fel y digwyddodd yn ystod y cyfnod clo cychwynnol a chyfnodau o hunanynysu yn ystod tymor yr hydref. Yn aml, nid yw rhieni neu ofalwyr y disgyblion hyn yn deall Cymraeg na Saesneg, ac felly mae'n anodd iddynt gefnogi dysgu'u plant. Yng Nghasnewydd, bu Gwasanaeth Addysg Lleiafrifoedd Ethnig Gwent (GEMS) barhau i gefnogi disgyblion gartref yn ystod tymor yr hydref. Bu staff amlieithog yn GEMS yn cadw mewn cysylltiad rheolaidd â theuluoedd sydd wedi'u heffeithio, i helpu disgyblion i barhau i ddysgu, ynghyd â monitro'u lles.
- 81 Mae Ymgyrch Encompass yn gynllun cymharol newydd, lle y mae gwasanaethau'r heddlu yn ymrwmo i gysylltu â staff allweddol mewn ysgolion perthnasol cyn dechrau'r diwrnod ysgol nesaf os byddant wedi cael eu galw i ddigwyddiad cam-drin domestig yng nghartref y plentyn. Mae'r wybodaeth gynnar hon yn galluogi ysgolion i gynnig cymorth ar unwaith i ddisgyblion sydd wedi'u heffeithio. Oherwydd bod llawer o ysgolion wedi cadw mewn cysylltiad â theuluoedd bregus yn ystod gwyliau haf yr ysgol a'r cyfnod atal byr yn nhymor yr hydref, gweithiodd awdurdodau fel Caerdydd gyda gwasanaethau'r heddlu i ymestyn y cynllun hwn fel ei fod ar waith yn ystod y cyfnodau hyn hefyd.
- 82 Mae plant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal gan awdurdodau lleol ymhlith y rhai mwyaf bregus yng Nghymru, o ran eu lles a'u deilliannau addysgol. Yn aml, mae awdurdodau lleol wedi cynnal gwiriadau a chymorth ychwanegol i'r plant a'r bobl ifanc hyn yn ystod y pandemig. Er enghraifft, ym Mhen-y-bont ar Ogwr, ymwelodd swyddogion yr awdurdod lleol â lleoliadau bob wythnos, a wnaeth eu helpu i amlygu lleoliadau a allai chwalu a rhoi cymorth ychwanegol yn rhagweithiol, lle'r oedd angen amdano, yn hytrach nag aros i leoliadau fethu. Darparodd awdurdodau lleol Ynys Môn a Gwynedd liniadur i blant sy'n derbyn gofal fel y gallent barhau i ddysgu gartref yn ystod y cyfnod clo neu gyfnodau o hunanynysu.
- 83 Mae disgyblion sy'n dysgu yn y gwaith wedi wynebu colli gwaith neu bryder yn gysylltiedig â diswyddo posibl yn ystod tymor yr hydref. Mae'r pandemig wedi effeithio'n sylweddol ar rai cyrsiau galwedigaethol, fel trin gwallt a harddwch. Mae

hyn wedi effeithio'n anghymesur ar ddisgyblion bregus sy'n fwy tebygol na'u cymheiriaid o ddilyn llwybrau galwedigaethol yn 14-19 oed. Er enghraifft, ni allai disgyblion uwchradd hyn ym Merthyr barhau â phrentisiaethau iau wedi'u cynnal gan y coleg lleol. Achosodd hyn gryn siom i'r bobl ifanc hyn, yr oedd y mwyafrif ohonynt wedi dychwelyd i'r ysgol ar sail amser llawn, ond bu'n rhaid i'r awdurdod lleol wneud darpariaeth arall ar gyfer y gweddill ohonynt.

Cameo: Cefnogaeth awdurdod lleol ar gyfer darpariaeth alwedigaethol

Mewn un ysgol uwchradd yn Sir Benfro, roedd arweinwyr eisoes wedi bwriadu gwerthuso ac adolygu ei darpariaeth alwedigaethol yn ystod y flwyddyn academaidd ddiwethaf. Buont yn gweithio gyda swyddog yr awdurdod lleol i gyflawni'r gwerthusiad hwn. Nid yw'r ysgol yn cyflogi darparwr galwedigaethol allanol mwyach ac mae wedi creu ei darpariaeth alwedigaethol ei hun. Mae wedi cyflogi tri aelod staff o'r darparwr blaenorol ac athro cymwysedig i oruchwyllo'r ddarpariaeth. Mae hyn wedi arwain at arbedion ariannol sylweddol i'r ysgol, ynghyd â chaniatáu i arweinwyr fonitro ansawdd ac effeithiolrwydd y ddarpariaeth yn fanylach. Ar hyn o bryd, mae oddeutu 230 o ddysgwyr yn manteisio ar y ddarpariaeth alwedigaethol fel rhan o'u cwricwlwm. Mae'r ysgol wedi gweithio gyda'r awdurdod lleol fel y gall disgyblion o ddarparwyr eraill fanteisio ar y ddarpariaeth hon hefyd. Trwy ei chysiau galwedigaethol, mae'r ysgol bellach yn darparu crèche, meithrinfa a gweithdy cerbydau modur sy'n gwasanaethu'r gymuned lleol.

- 84 Mae'n anodd asesu effaith y pandemig ar gyfran y bobl ifanc yng Nghymru nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant (NEET). Effeithiwyd yn sylweddol ar waith i fonitro a chynorthwyo pobl ifanc i sicrhau cyrchfan addas ar ddiwedd Blwyddyn 11 ac ar ddechrau'r hydref. O ystyried effaith genedlaethol y pandemig ar gyflogaeth a hyfforddiant yn gyffredinol, nid yw'n syndod bod gwybodaeth gynnar gan rai awdurdodau lleol yn awgrymu bod mwy o bobl ifanc 16 oed heb fod mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant eleni nag yn y blynyddoedd diwethaf. Yn Abertawe, lle'r oedd ysgolion a'r UC'D wedi nodi disgyblion a oedd mewn perygl o beidio â bod mewn addysg cyflogaeth neu hyfforddiant, rhoddwyd blaenoriaeth i'w cynorthwyo yn ystod yr haf 2020. Cyfeiriwyd y bobl ifanc at ganolfannau cymorth cynnar amlasiantaeth i gael cymorth ac arweiniad ar eu camau nesaf, a pharhaodd swyddogion yr awdurdod lleol i fonitro'u cynnydd yn ystod tymor yr hydref a chynorthwyo, lle'r oedd angen. O ganlyniad, mae bron pob un o'r disgyblion bregus hyn wedi cymryd rhan mewn rhyw fath o addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant yn ystod yr hydref, er gwaethaf yr heriau a achoswyd gan y pandemig.

Cameo: Cefnogi disgyblion sydd wedi ymddieithrio

Cynlluniodd awdurdod lleol Wrecsam raglen i dargedu dysgwyr Blwyddyn 9 sydd wedi ymddieithrio fwyfwy rhag addysg yn ystod cyfnod COVID-19 neu sydd wedi dod yn fregus oherwydd eu profiadau COVID-19. Mae'r rhaglen yn cynnwys 15 sesiwn wythnosol pan fydd rhwng 10 a 15 o ddisgyblion o chwe ysgol uwchradd yn cymryd rhan mewn gweithgareddau a heriau i ddatblygu'u hymgysylltiad â dysgu a gwydnwch. Mae gweithgareddau'n cynnwys gweithdai datrys problemau, gweithgareddau awyr agored, a gweithdai gyda siaradwyr ysgogiadol a chymorth gan Gyrfa Cymru wedi'u cyflwyno ar-lein.

- 85 Mae deilliannau disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn waelach na'u cymheiriaid. Mae'r pandemig wedi rhwystro ymdrechion y system addysg i gynorthwyo'r disgyblion hyn i gyflawni deilliannau gwell na'u rhagflaenwyr. Mae penaethiaid wedi dweud wrthym fod y grŵp hwn o ddisgyblion wedi gwneud cynnydd arafach yn eu dysgu yn ystod y cyfnod clo, gyda rhai disgyblion yn dychwelyd i'r ysgol gyda medrau iaith a rhifedd gwannach na chyn i'r cyfnod clo cychwynnol ddechrau. Yn ogystal â'r Grant Datblygu Disgyblion blynyddol, mae Llywodraeth Cymru wedi rhoi cyllid ychwanegol i ysgolion drwy'r grant 'Recriwtio, adfer a chodi safonau'. Mae awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol wedi rhoi cyngor i ysgolion ar sut gellir defnyddio'r grant hwn i ariannu strategaethau addas i gynorthwyo disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim i ddal i fyny â'u dysgu yn ystod tymor yr hydref a'r tu hwnt. Yn Rhondda Cynon Taf, mae'r awdurdod lleol wedi gweithio gyda'r Grŵp Gweithredu ar Dlodi Plant i gryfhau ei gymorth i ddisgyblion sy'n byw mewn tlodi. Er enghraifft, mae clwstwr o ysgolion wedi canolbwyntio ar nodi'r rhwystrau lleol rhag dysgu sy'n bodoli oherwydd tlodi ar hyn o bryd ac maent yn gweithio gyda'r Grŵp Gweithredu a'r awdurdod lleol i fynd i'r afael â'r rhain.
- 86 Mae cynnydd mewn gordewdra ymhlith plant a phobl ifanc yn bryder cenedlaethol oherwydd gallent wynebu iechyd corfforol gwael o ganlyniad. Prif achos gordewdra yw'r hyn y mae plant a phobl ifanc yn ei fwyta a'i yfed, a pha mor weithgar ydynt yn gorfforol. Mae'n ymddangos bod disgyblion wedi cael llai o gyfleoedd na'r arfer i fod yn weithgar yn gorfforol yn yr ysgol yn ystod tymor yr hydref. Yn ein harolwg o ddysgwyr, mae 77% ohonynt yn cytuno'n bod yn cael digon o gyfle i wneud ymarfer corff sy'n is na'r ymateb cyfartalog i arolygon arolygiadau, pan fydd 86% o'r disgyblion yn cytuno. Mae llawer o ysgolion wedi lleihau faint o amser a gaiff disgyblion ar gyfer egwyl ginio er mwyn amddiffyn swigod o ddisgyblion sy'n defnyddio cyfleusterau, gan olygu bod gan ddisgyblion lai o amser i chwarae a bod yn weithgar yn gorfforol. Ychydig bach iawn o ysgolion oedd wedi cynnal unrhyw glybiau ar ôl ysgol yn ystod tymor yr hydref sy'n cynnwys gweithgarwch corfforol ac nid yw'r cystadlaethau chwaraeon arferol rhwng ysgolion wedi digwydd. Mae awdurdodau lleol wedi ymdrin â mynediad at offer chwarae awyr agored a pharciau yn wahanol, a bu'n rhaid i gyfleusterau hamdden a champfeydd gau yn lleol ac yn genedlaethol ar adegau oherwydd cyfyngiadau'r llywodraeth.
- 87 Chwaraeodd gweithwyr ieuencid awdurdodau lleol ran arwyddocaol yn cefnogi plant agored i newid, pobl ifanc a'u teuluoedd yn ystod y cyfnod clo cychwynnol ac maent wedi parhau i ddarparu cefnogaeth yn ystod tymor yr hydref. Yn aml, mae gweithwyr ieuencid yn hynod fedrus yn meithrin perthynas yn gyflym gyda phobl ifanc, gan sicrhau eu hymddiriedaeth a chanfod ffyrdd creadigol o gefnogi pobl ifanc, yn enwedig y rhai sydd mewn perygl o ymddieithrio o addysg. Roedd gweithwyr ieuencid eisoes yn defnyddio technoleg i gyfathrebu â phobl ifanc ac maent wedi adeiladu ar hyn yn ystod y pandemig trwy sefydlu mwy o fannau ar-lein lle y gall pobl ifanc gysylltu'n ddiogel â'i gilydd a chyda gweithwyr ieuencid i gymdeithasu a thrafod materion sydd o ddiddordeb neu o bryder iddynt. Sefydlwyd rhaid o'r manau hyn ar gyfer grwpiau penodol, er enghraifft pobl ifanc sy'n dymuno sgwrsio ar-lein yn Gymraeg, neu i bobl ifanc lesbiaid, hoyw, trawsrywiol a thrawsryweddol.
- 88 Mae gweithwyr ieuencid wedi cael trafferth cadw mewn cysylltiad ag ychydig bach iawn o bobl ifanc bregus sydd heb gysylltiad rheolaidd â'r we neu nad ydynt yn hoff o ddefnyddio adnoddau ar-lein. Er gwaethaf effeithiolrwydd cyfathrebu ar-lein, mae pobl ifanc yn aml yn flin am y diffyg rhyngweithio cymdeithasol personol a gawsant

eleni. Lle y bu'n ddiogel gwneud hynny, mae gweithwyr ieuencid wedi ailsefydlu cyfleoedd i gyfarfod â phobl ifanc yn bersonol. Er enghraifft, mae gweithwyr ieuencid ym Mhowys wedi ymweld â'r trefi marchnad allweddol rhwng 5pm a 7pm yn ystod yr hydref i ymgysylltu'n anffurfiol â phobl ifanc, sydd wedi cynnig cyfleoedd defnyddiol i wirio'u lles a'u helpu i gael at gymorth, os oes angen.

- 89 Er gwaethaf beichiau gwaith trwm tu hwnt, mae rhai gwasanaethau awdurdodau lleol wedi creu lle i ystyried beth sy'n gweithio'n dda a sut y gallent wella'r ffordd maent yn cefnogi disgyblion bregus a'u teuluoedd.

Cameo: Gwerthuso profiadau teuluoedd

Mae'r tîm ADY a Chynhwysiant Cymdeithasol yng Nghonwy yn awyddus i ddysgu rhagor am effaith y pandemig hwn ar ddysgwyr bregus a'u teuluoedd. O ganlyniad, mae swyddogion yn cymryd rhan mewn prosiect sydd wedi'i seilio ar 'Werthuso profiadau teuluoedd yn ystod y cyfnod clo', gan gynnwys ffocws ar gymorth profedigaeth COVID-19 a gwell cymorth cwnsela. I ategu hyn, mae'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg wedi cyflwyno hyfforddiant i ysgolion unigol, ar gais. Diben hyn yw paratoi ar gyfer cyfnod clo posibl arall.

Atodiad 1: Sail dystiolaeth

Fel rhan o'r gwaith, cynhalïom drafodaethau â 340 o ysgolion ac UC Dau ledled Cymru a chynhalïom gyfarfodydd â staff ym mhob awdurdod lleol a chonsortïwm rhanbarthol.

Dosbarthom arolygon i geisio barn:

- arweinwyr
- athrawon
- staff cymorth
- llywodraethwyr
- rhieni/gofalwyr
- dysgwyr cyfnodau allweddol 2 ac uwch

Yn ogystal, edrychom ar amrywiaeth o dystiolaeth ddogfennol gan awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol, ynghyd â chanllawiau, data ac ymchwil a oedd ar gael yn genedlaethol.

Atodiad 2

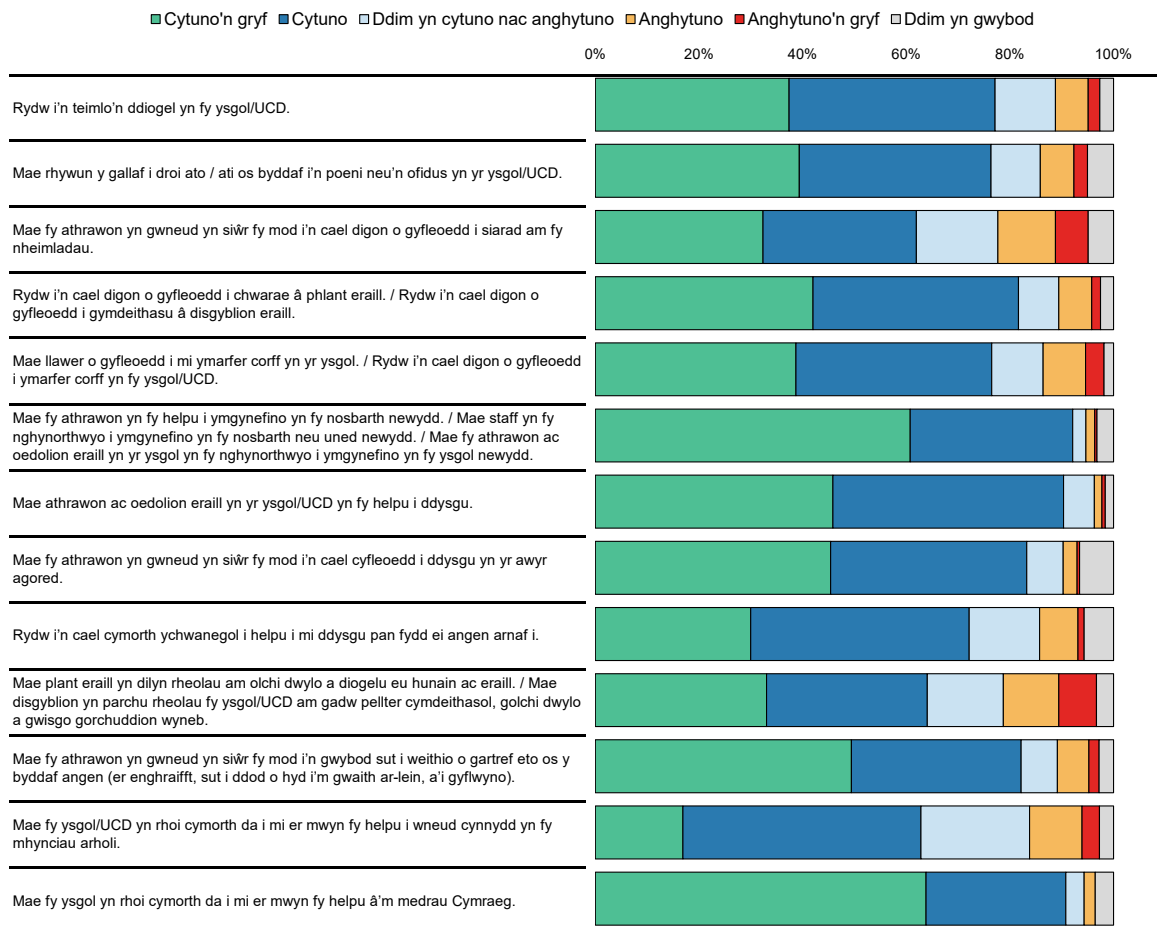
Yn ogystal â'r galwadau ag ysgolion ac ALLau, cyhoeddodd arolygon ar gyfer rhanddeiliaid a'u hyrwyddo.

Roedd gennym arolygon unigol i ddysgwyr, rhieni neu ofalwyr, arweinwyr ysgol neu UCD, staff cymorth a llywodraethwyr neu aelodau pwyllgorau rheoli UC Dau. Cyfeiriwyd rhai neu'r cyfan o'r cwestiynau at grwpiau penodol yn y poblogaethau hynny, felly nid yw pawb a gymerodd ran wedi ymateb i bob cwestiwn.

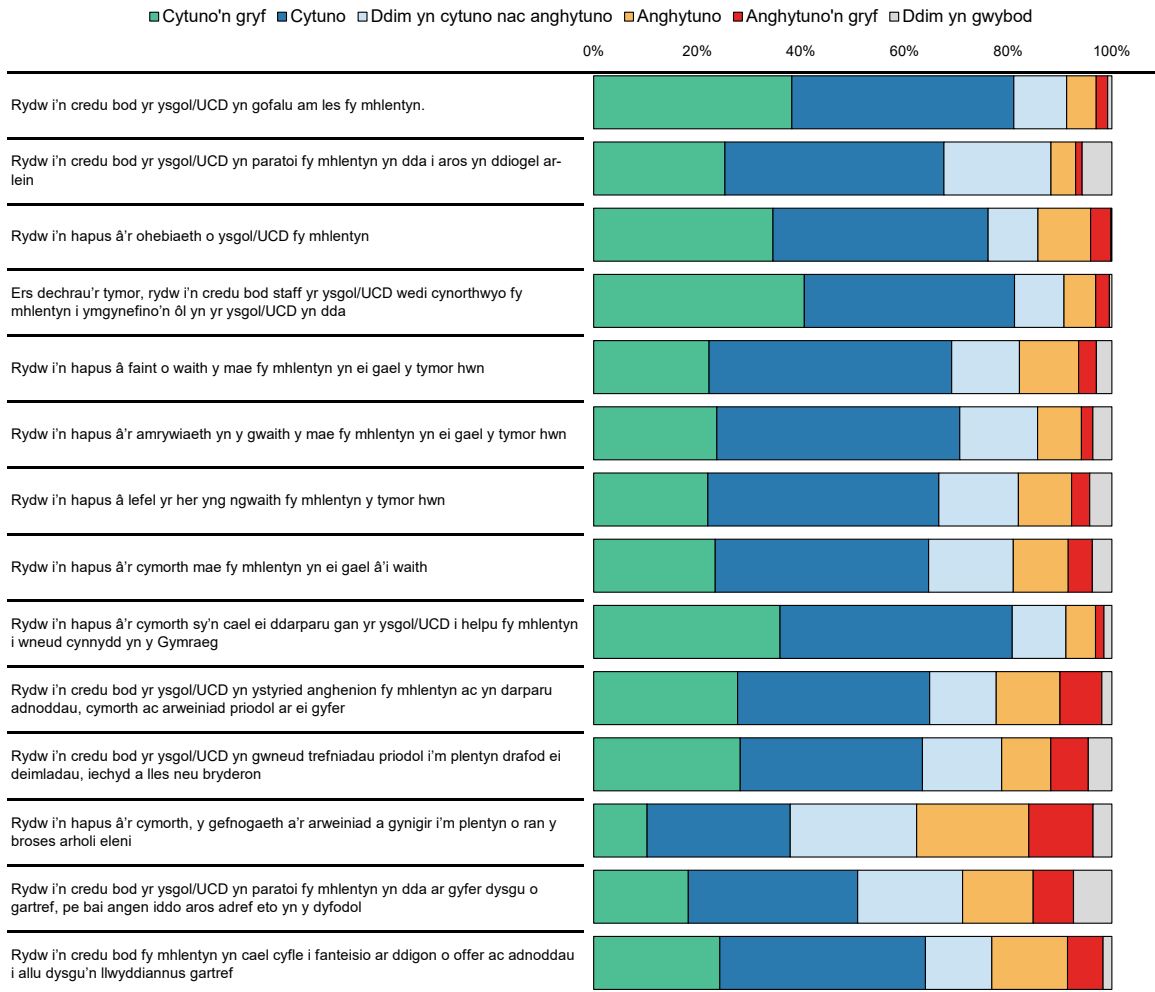
Mae'r ymatebion wedi'u crynhoi isod.

Hefyd, roedd rhanddeiliaid yn gallu gadael sylw i esbonio'u hatebion neu roi gwybodaeth ychwanegol. Dadansoddwyd y rhain a defnyddiwyd y wybodaeth i lywio'r adroddiad hwn.

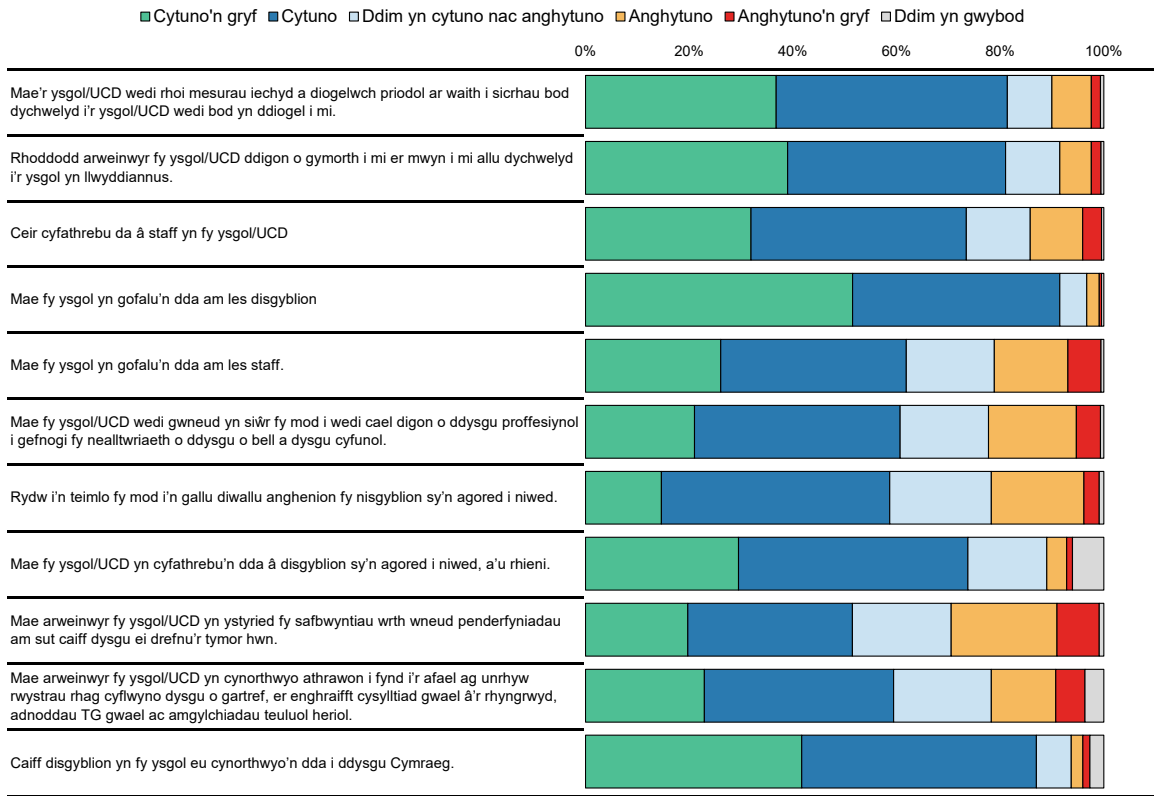
Dysgwyr (760 ymateb)

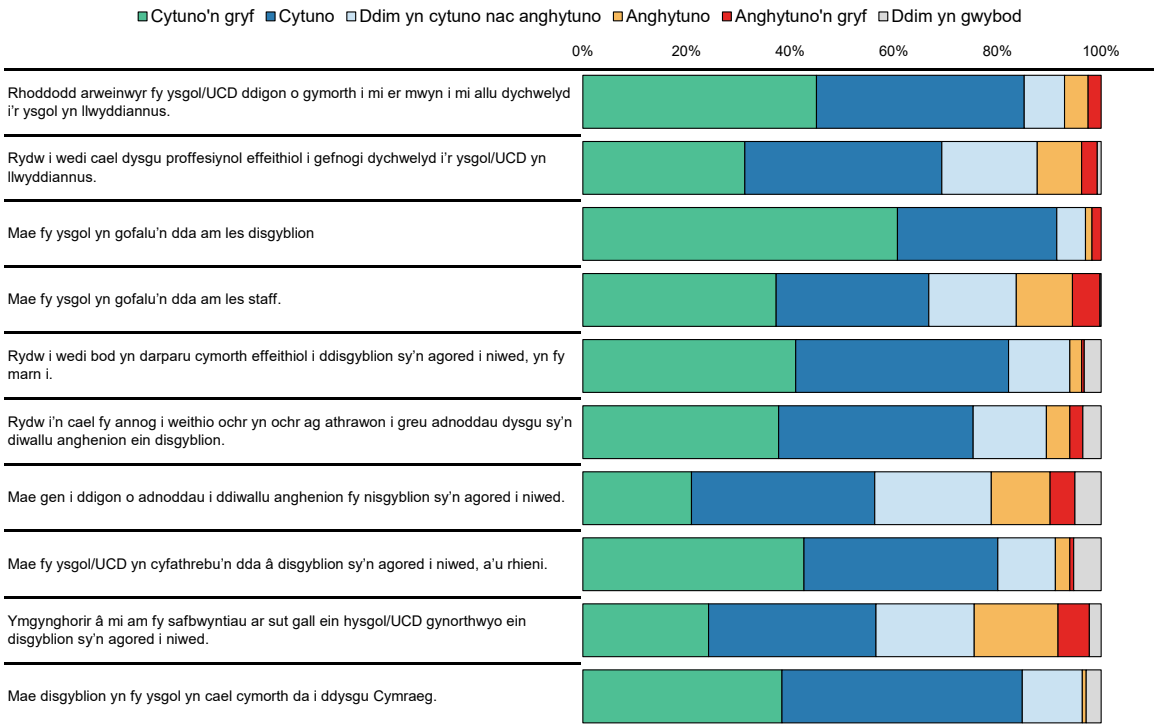
Rhieni a gofalwyr (3620 ymateb)

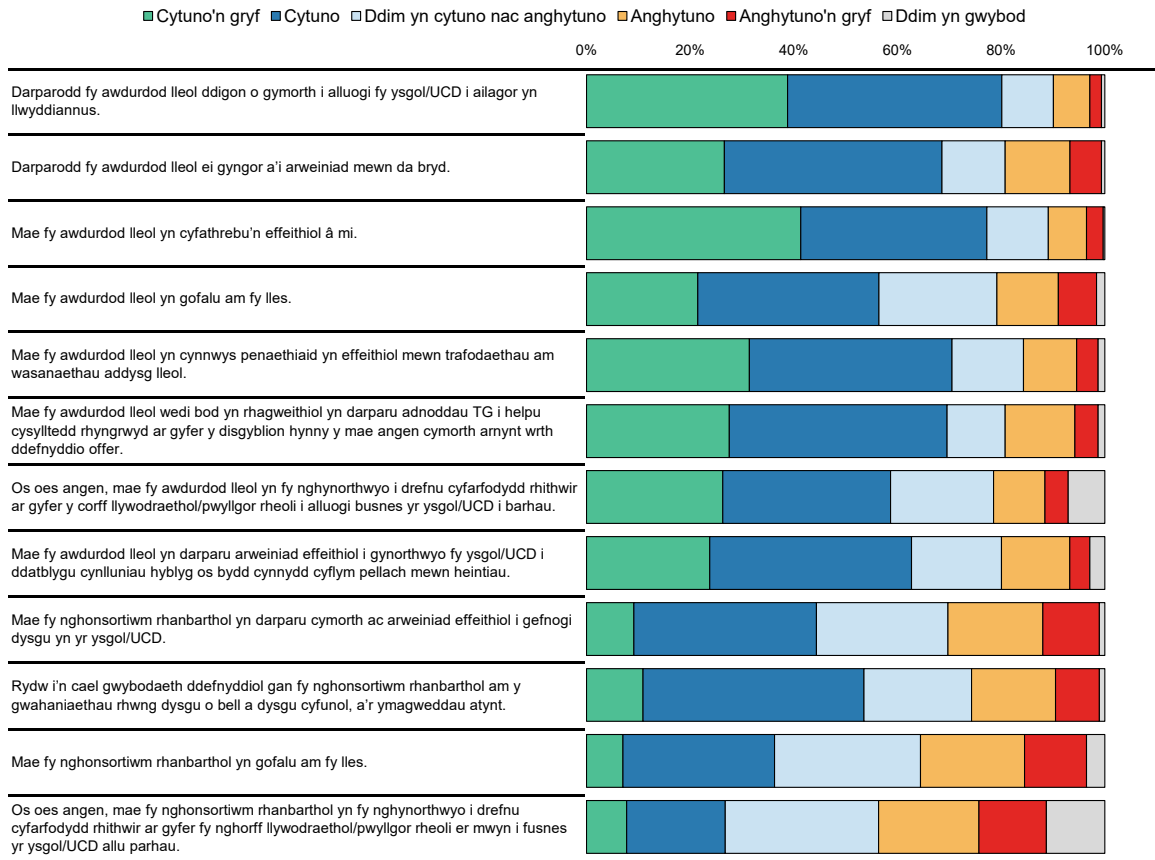
Athrawon (908 ymateb)

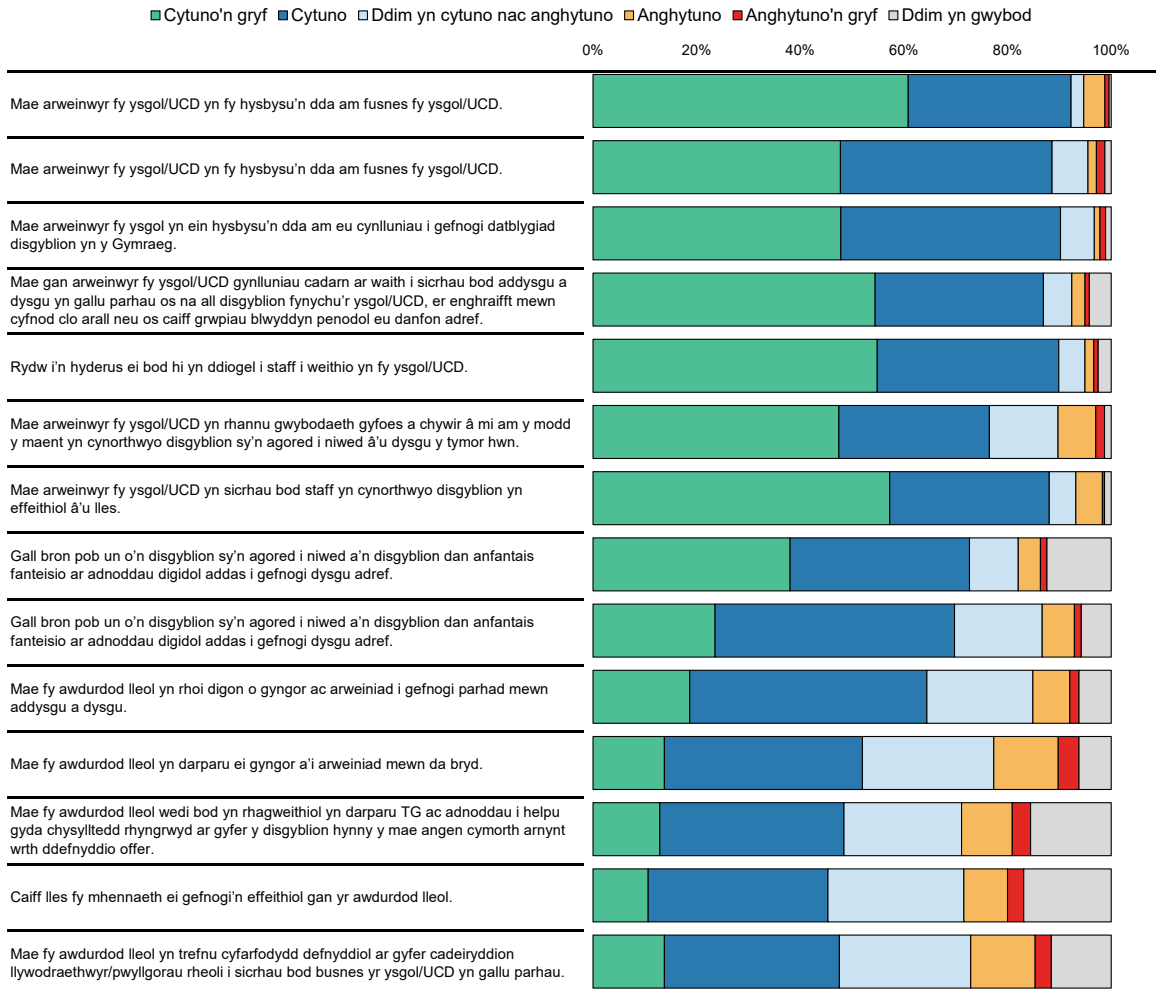
Staff cymorth (397 ymateb)

Arweinwyr (312 ymateb)

Llywodraethwyr (245 ymateb)

Atodiad 3: Cyhoeddiadau Estyn

Arweiniad

- [Cyngor i arweinwyr a llywodraethwyr ysgolion ac UCDAu ar sut i barhau â busnes ysgol ac UCD yn ystod pandemig Covid-19](#)
- [Trefniadau ar gyfer mis Medi 2020 Dulliau wedi'u cynllunio ar gyfer ysgolion a gynhelir ac UCDAu](#)
- [Cameos a syniadau ar gyfer parhad busnes ysgol yn ystod Covid-19](#)
- [Cameos a syniadau o ysgolion ac UCDAu ar barhau â busnes ysgol](#)
- [Egwyddorion allweddol i gynorthwyo â pharhau â busnes ysgol ac UCD](#)
- [Cefnogi lles a dysgu yn ystod COVID-19 – dulliau o bartneriaethau dysgu oedolion yn y gymuned](#)
- [Cefnogi lles a dysgu yn ystod COVID-19 – dulliau o golegau addysg bellach](#)
- [Cefnogi lles a dysgu yn ystod COVID-19 – dulliau o ysgolion cynradd](#)
- [Cefnogi lles a dysgu yn ystod COVID-19 – dulliau o UCDAu](#)
- [Cefnogi lles a dysgu yn ystod COVID-19 – dulliau o ysgolion uwchradd](#)
- [Cefnogi lles a dysgu yn ystod COVID-19 – dulliau o ysgolion arbennig](#)
- [Cefnogi lles a dysgu yn ystod COVID-19 – dulliau o ddarparwyr dysgu yn y gwaith](#)
- [Gwaith ymgysylltu: Diweddariad ar y sector cynradd – hydref 2020](#)
- [Gwaith ymgysylltu: Diweddariad ar y sector uwchradd – hydref 2020](#)
- [Gwaith ymgysylltu: Diweddariad ar y sector ysgolion pob oed – hydref 2020](#)
- [Gwaith ymgysylltu: Diweddariad ar y sector ysgolion arbennig a gynhelir ac unedau cyfeirio disgyblion \(UCD\) – hydref 2020](#)
- [Gwaith ymgysylltu: Diweddariad ar y sector ôl-16 – hydref 2020](#)

Adroddiadau thematig

- Ysgolion cymunedol: [adroddiad thematig](#) a [deunyddiau hyfforddiant](#) teuluoedd a chymunedau wrth wraidd bywyd ysgol
- [Cipolygon ar sut mae ysgolion annibynnol a cholegau arbenigol wedi ymateb yn ystod pandemig COVID-19](#)
- Gwydnwch dysgwyr – [adroddiad thematig](#) a [deunyddiau hyfforddiant](#) meithrin gwydnwch mewn ysgolion cynradd, ysgolion uwchradd ac unedau cyfeirio disgyblion

Postiadau blog

- [Profiadau niweidiol yn ystod plentyndod \(ACEau\) – sut gall ysgolion gefnogi plant a phobl ifanc sy'n byw mewn amgylchiadau anodd?](#)
- [A yw eich ysgol yn un sy'n rhoi teuluoedd a chymunedau wrth wraidd ei gwaith?](#)
- [Gan fod dysgwyr bellach wedi dychwelyd i ysgolion a cholegau, pa ran rydym ni wedi'i chwarae a sut bydd ein rôl yn newid yn y dyfodol?](#)
- [Ein cefnogaeth i addysg a hyfforddiant Cymru yn yr hinsawdd gyfredol](#)
- [Beth gall ysgolion ac UC Dau ei wneud i gryfhau gwydnwch disgyblion?](#)
- [Gweithio gyda'n gilydd i gefnogi addysgu a dysgu yn ystod argyfwng COVID-19](#)

Atodiad 4: Llinell amser

Mawrth 2020

- Mae Prif Arolygydd Cymru yn cyhoeddi y bydd holl arolygiadau Estyn yn cael eu hatal ar unwaith.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn cyhoeddi y bydd ysgolion yn cau ar gyfer darpariaeth addysg statudol erbyn 20 Mawrth. Hefyd, mae'n cyhoeddi y bydd arholiadau TGAU a Safon Uwch yn cael eu hatal ar gyfer haf 2020.

Ebrill 2020

- Atal Cynnig Gofal Plant Cymru. Defnyddir cyllid i gynorthwyo plant sy'n agored i niwed a chostau gofal plant gweithwyr allweddol.
- Mae Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi £1.25 miliwn ar gyfer cymorth iechyd meddwl ychwanegol i blant a allai fod yn profi straen neu orbryder cynyddol o ganlyniad i argyfwng y coronafeirws. Maent yn cyhoeddi £3 miliwn i awdurdodau lleol brynu caledwedd a chysylltiad diogel â'r rhyngwrld i sicrhau nad yw dysgwyr yng Nghymru yn cael eu 'heithrio'n ddigidol'.
- Mae Estyn yn rhyddhau cyngor i arweinwyr ysgolion ac UCDAu ar sut i barhau â busnes ysgol ac UCD. Ar y cyd â Llywodraeth Cymru, consortia rhanbarthol a CCAC, rydym yn rhyddhau 'Datblygu dulliau i Gefnogi Dysgu o Bell'.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn amlinellu pum egwyddor allweddol ar gyfer pryd a sut byddai ysgolion yn dychwelyd.

Mai 2020

- Mae Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi £3.75 miliwn i gefnogi iechyd meddwl mewn ysgolion, ac yn cyhoeddi Cynllun Gwydnwch COVID-19 ar gyfer y sectorau ôl-16, gan gynnwys addysg bellach ac addysg uwch, prentisiaethau, cyflogadwyedd a dysgu oedolion.

Mehefin 2020

- Mae colegau addysg bellach a darparwyr dysgu yn y gwaith yn dechrau ailagor dysgu wyneb yn wyneb ar gyfer grwpiau blaenoriaethol o ddysgwyr.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn cyhoeddi y bydd yn defnyddio Deddf Coronafeirws 2020 i ddatgymhwyso gofynion sylfaenol y cwricwlwm i Gymru dros dro.
- Mae'r rhan fwyaf o ysgolion yn ailagor i ddysgwyr i roi cyfle iddynt 'Ailgydio, dal i fyny a pharatoi ar gyfer yr haf, a mis Medi'.

Gorffennaf 2020

- Mae Estyn yn cyhoeddi sawl adroddiad thematig a chipolygon penodol i sectorau i gefnogi Cymru i ddal ati i ddysgu. Ar y cyd â'r 4 consortiwm rhanbarthol, rydym hefyd yn rhyddhau arweiniad 'Modelau dysgu cyfunol' i helpu o fis Medi.
- Mae Llywodraeth Cymru yn cyflwyno'r Bil Cwricwlwm ac Asesu i ddarparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer trefniadau newydd y cwricwlwm ac asesu. Maent yn cyhoeddi cynllun 'Recriwtio, adfer a chodi safonau' i gyflogi 900 o staff addysgu ychwanegol mewn ysgolion.
- Mae Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi dros £50 miliwn o gyllid ychwanegol ar gyfer prifysgolion a cholegau i gynnal swyddi mewn addysgu, ymchwil a gwasanaethau myfyrwyr, buddsoddi mewn prosiectau i gefnogi adferiad economaidd, a chefnogi myfyrwyr sy'n dioddef o galedi ariannol.

Awst 2020

- Mae cynnig Gofal Plant Cymru yn cael ei ailsefydlu. Gall rhieni sy'n gweithio fanteisio ar 30 awr o addysg a gofal cynnar eto.
- Mae Estyn yn rhyddhau 'Dulliau wedi'u cynllunio ar gyfer ysgolion a gynhelir ac UCDAu', i gofnodi amrywiaeth o ddulliau i ymateb i heriau cyffredin ar draws gwahanol sectorau addysg.
- Mae Llywodraeth Cymru yn addo £4 miliwn yn ychwanegol i gefnogi darparwyr gofal plant sydd wedi'u heffeithio gan COVID-19 a chyllid pellach o hyd at £264 miliwn ar gyfer awdurdodau lleol i gefnogi ystod o wasanaethau, fel gofal cymdeithasol, addysg a hamdden.
- Mae Ysgrifenyddion Addysg Cymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon yn cyhoeddi y bydd canlyniadau arholiadau wedi'u seilio ar asesiadau athrawon.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn sicrhau na fydd gradd Safon Uwch derfynol dysgwyr yn is na'u gradd UG. Mae canlyniadau cyhoeddiedig TGAU a Safon Uwch diwygiedig sy'n seiliedig ar asesiadau athrawon yn dangos cynnydd nodedig mewn graddau dros flynyddoedd blaenorol.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn cyhoeddi adolygiad annibynnol o'r trefniadau i ddyfarnu graddau ar gyfer arholiadau haf 2020.

Medi 2020

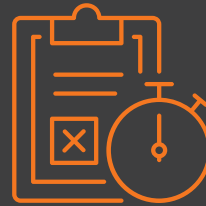
- Pob disgybl yn dychwelyd i'r ysgol, fesul tipyn, yn ystod pythefnos gyntaf y tymor.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn cyhoeddi ymrwymiad i ddarparu gorchuddion wyneb am ddim i'r holl ddysgwyr mewn ysgolion uwchradd a lleoliadau addysg bellach.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn cyhoeddi y bydd pob disgybl sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn parhau i dderbyn darpariaeth os ydynt yn gwarchod neu os oes rhaid iddynt hunanynysu.
- Mae Estyn yn dechrau galwadau ymgysylltu ag ysgolion, UCDAu a lleoliadau ôl-16 ar gais gan Lywodraeth Cymru i gynnal adolygiad thematig o raddfa ac effaith dulliau awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol o gefnogi ysgolion, cymunedau eu hysgolion, cyrff llywodraethol a dysgwyr. Hefyd, agorodd Estyn arolwg i ddysgwyr, llywodraethwyr, rhieni a staff ysgol i rannu'u profiadau.

Hydref 2020

- Mae'r Sefydliad Polisi Addysg (EPI) yn cyhoeddi adroddiad sy'n disgrifio bod y ffordd y darparodd Llywodraeth Cymru liniaduron a dyfeisiau wi-fi i fynd i'r afael â diffyg mynediad at ddysgu ar-lein oherwydd pandemig y coronafeirws yn 'glodwiw'. Dywed yr adroddiad fod Llywodraeth Cymru, yn wahanol i wledydd eraill y DU, wedi gallu manteisio ar 'seilwaith hen sefydledig i weithredu'n gyflym yn dilyn cau sefydliadau'.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn cyhoeddi cynllun gweithredu wedi'i ddiweddarau, yn amlinellu'r camau nesaf ar daith ddiwygio Cymru cyn cyflwyno'r Cwricwlwm newydd i Gymru yn 2022. Mae'r cynllun gweithredu, o'r enw Cenhadaeth Ein Cenedl, yn dangos y camau mae Llywodraeth Cymru wedi'u cymryd i ymateb i bandemig y coronafeirws a'i hymateb i'r adroddiad annibynnol a gyhoeddwyd gan y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (OECD).
- Mae'r Gweinidog Addysg yn cyhoeddi "bydd codiad cyflog i wobrwyo ein hathrawon hynod fedrus yng Nghymru, sy'n gweithio'n hynod galed". Mae hyn yn cynnwys cytundeb mewn egwyddor i dderbyn holl argymhellion Corff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru ar gyfer 2020/21.
- Mae'r Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn cyhoeddi pecyn cyllid gwerth £12.5 miliwn i gefnogi plant a theuluoedd agored i niwed.

Tachwedd 2020

- Arhosodd disgyblion ym Mlynnyddoedd 9 i 13 adref am yr wythnos ar ôl hanner tymor fel rhan o'r 'cyfnod atal byr' cenedlaethol.
- Cyhoeddodd y Gweinidog Addysg na fyddai arholiadau diwedd blwyddyn i ddysgwyr sy'n sefyll TGAU, UG na Safon Uwch yn 2021. Yn lle arholiadau, roedd Llywodraeth Cymru'n bwriadu gweithio gydag ysgolion a cholegau i fwrw ymlaen ag asesiadau wedi'u rheoli gan athrawon, yn cynnwys asesiadau wedi'u gosod a'u marcio'n allanol, ond wedi'u cyflwyno yn yr ystafell ddosbarth o dan oruchwyliaeth athrawon.
- Mae'r Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn lansio ymgyrch 'Magu plant. Rhowch amser iddo', yn darparu gwybodaeth, cymorth a chynghor i rieni. Mae'r ymgyrch newydd yn cynnwys materion sy'n adlewyrchu pryderon rhieni yn ystod y pandemig, gan gynnwys sut i ddeall ac ymateb i ymddygiad plant.

Rhagfyr 2020

- Mae Estyn yn cyhoeddi ei adroddiadau cipolwg ar effeithiau uniongyrchol y pandemig ar ysgolion, UCDAu a lleoliadau pob oed. Mae'r adroddiadau hyn yn crynhoi canfyddiadau o'r galwadau ymgysylltu a wnaed yn ystod Medi a Hydref.
- Mae Estyn yn cyhoeddi Adroddiad Blynyddol y Prif Arolygydd ar gyfer 2019 2020. Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn adolygu safonau ac ansawdd addysg a hyfforddiant yng Nghymru o Fedi 2019 i Fawrth 2020. Hefyd, mae'n cynnig adroddiad cychwynnol ar sut y gwnaeth ysgolion a darparwyr addysg a hyfforddiant eraill gefnogi disgyblion a myfyrwyr yn ystod y cyfnod clo, gan hefyd ddarparu parhad i'w dysgu o bell.
- Mae'r Gweinidog Addysg yn penderfynu y bydd pob ysgol uwchradd a choleg yng Nghymru yn symud i ddysgu ar-lein am wythnos olaf y tymor, a phenderfyniadau lleol yn cael eu gwneud ynghylch p'un a fyddai ysgolion eraill ar agor ai peidio yn ystod yr wythnos honno.

Geirfa

Dysgu cyfunol

Pan fydd dysgwyr yn cael cyfuniad o ddysgu wyneb yn wyneb yn yr ysgol, wedi'i ategu gan dasgau a gweithgareddau dysgu o bell wedi'u cynllunio'n drefnus.

Dysgu o bell

Pan fydd gwaith yn cael ei osod a/neu wersi'n cael eu darlledu (yn fyw neu wedi'u recordio ymlaen llaw) i ddysgwyr gartref. Mae hyn yn golygu nad oes angen iddynt ddod i'r ysgol i gael at y gwaith.

Rhifau – meintiau a chyfrannau

bron bob un =	gydag ychydig o eithriadau
y rhan fwyaf =	90% neu fwy
llawer =	70% neu fwy
mwyafrif =	dros 60%
hanner =	50%
tua hanner =	yn agos at 50%
lleiafrif =	o dan 40%
ychydig =	o dan 20%
ychydig iawn =	llai na 10%

Cyfeiriadau

Archwilio Cymru (2020) *Democratiaeth cynghorau lleol – llacio'r cyfyngiadau*. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://www.audit.wales/cy/blog/audit-wales/2020/11/5/democratiaeth-cynghorau-lleol-llacior-cyfyngiadau> [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Comisiynydd Plant Cymru (2020) *Diwrnod Gwrando, Tachwedd 2020*. Abertawe: Comisiynydd Plant Cymru. [Ar-lein]. Ar gael yn: https://www.childcomwales.org.uk/wp-content/uploads/2020/12/ListeningDay_FINAL_CYM.pdf [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Estyn (2020) *Adroddiad Blynyddol Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant 2019-20*. Caerdydd: Estyn. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://www.estyn.llyw.cymru/adroddiad-blynyddol/2019-2020> [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Green, F. (2020) *Schoolwork in lockdown: new evidence on the epidemic of educational poverty*. Llundain: UCL Institute of Education. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://seneddresearch.blog/2020/09/15/new-publication-remote-teaching-and-covid-19-approaches-to-school-education/> [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Hattie, J. (2020) *The New Normal of Learning: Build Back Better*. Corwin Connect. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://corwin-connect.com/2020/05/the-new-normal-of-learning-build-back-better> [Cyrchwyd 15 Rhagfyr 2020]

Lyakhova, S. (2020) *Addysgu o bell a dulliau addysg ysgol yng nghyd-destun COVID-19*. Caerdydd: Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, Senedd Cymru. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://seneddresearch.blog/2020/09/15/new-publication-remote-teaching-and-covid-19-approaches-to-school-education/> [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Llywodraeth Cymru (2020a) *Canllawiau ar ddysgu mewn ysgolion a lleoliadau o dymor yr hydref*. [Ar-lein]. Ar gael yn <https://llyw.cymru/canllawiau-ar-ddysgu-mewn-ysgolion-lleoliadau-o-dymor-yr-hydref-covid-19> [Cyrchwyd 21 Rhagfyr 2020]

Llywodraeth Cymru (2020b) *Canllawiau ar gyfer cefnogi dysgwyr sy'n agored i niwed a dan anfantais*. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2020-08/canllawiau-gyfer-cefnogi-dysgwyr-agored-niwed-dan-anfantais.pdf> [Cyrchwyd 21 Rhagfyr 2020]

Llywodraeth Cymru (2020c) *Canllawiau gweithredol ar gyfer ysgolion a lleoliadau o dymor yr hydref*. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/canllawiau-gweithredol-ar-gyfer-ysgolion-lleoliadau-o-dymor-yr-hydref-covid-19> [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Llywodraeth Cymru (2020d) *Datganiad i'r Wasg: Ailgydio, Dal i Fyny, Paratoi ar gyfer yr Haf a mis Medi – pob ysgol yng Nghymru'n symud i'r cam nesaf*. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/dod-ir-ysgol-dal-ati-i-ddysgu-paratoi-ar-gyfer-yr-haf-mis-medi> [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Llywodraeth Cymru (2020e) *Recriwtio, adfer, a chodi safonau: y rhaglen dysgu carlam*. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/recriwtio-adfer-chodi-safonau-y-rhaglen-dysgu-carlam-html> [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Llywodraeth Cymru (2020f) *Profi Orlhain Diogelu*. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/profi-olrhain-diogelu-html> [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Llywodraeth Cymru (2020g) *Datganiad Ysgrifenedig: Y wybodaeth ddiweddaraf am Gymwysterau Cyffredinol yn 2021*. [Ar-lein]. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/datganiad-ysgrifenedig-y-wybodaeth-ddiweddaraf-am-gymwysterau-cyffredinol-yn-2021> [Cyrchwyd 17 Rhagfyr 2020]

Sefydliad Gwaddol Addysg (2020) *Remote Learning: Rapid Evidence Assessment*. [Ar-lein]. Ar gael yn: https://educationendowmentfoundation.org.uk/public/files/Publications/Covid-19_Resources/Remote_learning_evidence_review/Remote_Learning_Rapid_Evidence_Assessment.pdf [Cyrchwyd 16 Rhagfyr 2020]

Eitem 6

Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
Teitl yr Adroddiad	Ymgysylltu Anffurfiol Addysg Ôl-16
Dyddiad y cyfarfod	4 Chwefror 2021
Swyddog Perthnasol	Debbie Jones Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol Addysg
Aelod Cabinet Perthnasol	Cynghorydd Cemlyn Rees Williams

1. CEFNDIR

- 1.1 Mae Addysg Ôl-16 wedi ei adnabod fel un o'r prif flaenoriaethau yng Nghynllun y Cyngor 2018-23.
- 1.2 Yn Ionawr 2018, cyflwynwyd adroddiad gerbron y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi oedd yn nodi'r bwriad i gynnal asesiad o'r ddarpariaeth bresennol gan nodi'r posibilrwydd y byddai canfyddiadau'r asesiad yn sail i drafodaeth bellach ar lwybr y ddarpariaeth ôl-16 yn y sir i'r dyfodol.
- 1.3 Yn ogystal, cymeradwyodd y Cabinet yn eu cyfarfod ar 12 Mehefin 2018, yr egwyddor o ystyried sefyllfa bresennol ôl-16, gan sicrhau na fyddai'r Awdurdod yn colli'r cyfle i gryfhau'r ddarpariaeth yn Arfon, pe bai achos i wneud hynny. I'r perwyl hwn, mae ffigwr o £18m wedi ei adnabod o Fand B, Rhaglen Ysgolion 21^{ain} Garrif.
- 1.4 Fel rhan o'r gwaith o edrych ar y maes, comisiynwyd cwmni *laith Cyf* i gyflawni gwaith ymchwil ar ran yr Adran, gan gynnal cyfweiliadau gyda phenaethiaid, grwpiau ffocws gyda dysgwyr, a chasglu barn rhieni a dysgwyr drwy gyfrwng holiaduron, er mwyn cyfoethogi a dilysu'r sylfaen dystiolaeth a gasglwyd o ymchwil pen-desg.
- 1.5 Yn dilyn ystyried y dystiolaeth a'r wybodaeth a gasglwyd fel rhan o'r ymchwil, lluniwyd adroddiad "Trosolwg Addysg Ôl-16", a oedd yn cadarnhau fod achos dros newid. Gellir gweld copi o'r adroddiad drwy ddilyn y linc [yma](#).
- 1.6 O ganlyniad, ar 10 Mawrth 2020, cyflwynwyd adroddiad gerbron Cabinet Cyngor Gwynedd yn gofyn caniatâd:
"...i gynnal trafodaethau gyda rhan-ddeiliaid er mwyn ystyried y ddarpariaeth bresennol ac amlygu'r ystyriaethau allweddol er mwyn cyd-adnabod y cyfeiriad a chyfleoedd i gryfhau'r ddarpariaeth addysg ôl-16 yn Arfon. Yn dilyn hynny, disgwylir i adroddiad pellach gael ei gyflwyno gerbron y Cabinet er mwyn adrodd yn ôl ar ganlyniad y trafodaethau."

2. Y WELEDIGAETH A'R AMCANION

- 2.1 Yn yr atodiad i'r adroddiad hwn, cyflwynir ein gweledigaeth ar gyfer dysgwyr ôl-16 Arfon, sef:

1. Sicrhau tegwch yn y dewis o gyrsiau a darparu profiadau dysgu hyblyg a chynaliadwy o ansawdd uchel sy'n eu harfogi fel dysgwyr annibynnol â'r wybodaeth a'r sgiliau cywir i symud ymlaen.

2. Darparu trosglwyddiad effeithiol i ddarpariaeth addysg ôl-16, gan ddatblygu a chynnal mynediad at ystod eang o lwybrau priodol ar gyfer y dysgwyr unigol a sicrhau bod darpariaeth ôl-16 yn esblygu wrth i ofynion y dysgwyr a'r economi leol newid i'r dyfodol.

2.2 Yn ogystal, fe gyflwynir yn **atodiad 1** gyfres o amcanion ar gyfer cyflawni'r weledigaeth, sef:

3. Y BROSES YMGYSYLLTU ANFFURFIOL

3.1 Roedd bwriad i gychwyn y broses ymgysylltu anffurfiol ar Addysg Ôl-16 yn Arfon ddiwedd mis Mawrth 2020. Fodd bynnag, cyn i benderfyniad y Cabinet ddod i rym, aeth y DU cyfan i gyfnod clo ar 20 Mawrth 2020 yn sgil y pandemig COVID-19, gyda'r cwricwlwm wedi ei oedi, ac ysgolion wedi eu hail-bwrpasu i ddarparu gofal i blant bregus a phlant gweithwyr allweddol. Yn sgil ymateb i argyfwng y pandemig, a'i

effaith ar ein hysgolion, ar y pryd nid oedd modd bwrw ymlaen efo'r broses ymgysylltu anffurfiol fel y bwriadwyd.

- 3.2 Yn sgil ysgolion yn ail-agor ym mis Medi 2020, penderfynwyd ail-gydio yn y broses o gynnal yr ymgysylltu anffurfiol ar addysg ôl-16 yn Arfon, gan dderbyn y byddai'n ofynnol i ni gynnal y broses drwy gyfryngau rhithwir, yn hytrach na chyfarfodydd wyneb yn wyneb.
- 3.3 Cynhaliwyd yr ymgysylltu anffurfiol am gyfnod o 6 wythnos rhwng 10 Tachwedd a 22 Rhagfyr 2020. Pwrpas yr ymgysylltu oedd rhoi cyfle i ran-ddeiliaid megis dysgwyr, rhieni, staff, llywodraethwyr a'r gymuned yn ehangach gyflwyno sylwadau a syniadau ynghlŷn â'r gyfundrefn addysg ôl-16 yn Arfon, o fewn cyd-destun gweledigaeth ac amcanion y Cyngor.
- 3.4 Fel rhan o'r broses ymgysylltu, cyhoeddwyd y ddogfennaeth gefndirol a ganlyn ar wefan y Cyngor:
- Adroddiad Cabinet 10 Mawrth 2020
 - Trosolwg Addysg Ôl-16 (Mawrth 2020)
 - Adroddiad IAITH Cyf 'Asesiad o'r ddarpariaeth addysg ôl-16 bresennol yng Ngwynedd' (Ebrill 2019)
 - Cyflwyniad Hydref 2020.
 - Y weledigaeth a'r Amcanion
 - Ffurflen Ymateb
- 3.5 Er mwyn cefnogi'r ymgysylltu, cynhaliwyd cyfarfodydd rhithiol hefo dysgwyr, rhieni, staff a llywodraethwyr yn ystod y cyfnod er mwyn rhoi cyfle iddynt leisio eu barn a holi unrhyw gwestiynau ynghlŷn â'r maes. Cynhaliwyd 6 sesiwn rhithwir, a bu i dros 140 o ran-ddeiliaid fynychu.
- 3.6 Defnyddiwyd dulliau megis datganiadau i'r wasg, defnydd o'r cyfryngau cymdeithasol ac e-bostio'r ysgolion a rhan-ddeiliaid allweddol er mwyn codi ymwybyddiaeth am y broses ymgysylltu a'r sesiynau rhithwir.
- 3.7 Yn ogystal, er mwyn annog cymaint â phosibl i gyfrannu at y sgwrs, cynhaliwyd sesiynau rhithwir arbennig i gasglu barn a syniadau gan ddysgwyr yn Arfon am y math o gyfundrefn addysg ôl-16 fyddai'n cwrdd â'r weledigaeth ynghyd â'u hanghenion hwy a'u cyfoedion i'r dyfodol. Cynhaliwyd 4 sesiwn gyda dysgwyr cyn y Nadolig, a bwriedir cynnal sesiynau pellach dros yr wythnosau nesaf.
- 3.8 Mae'r tabl isod yn amlinellu'r broses ymgysylltu a gynhaliwyd yn ei chyfanrwydd:

Y Broses Ymgysylltu Anffurfiol	Amserlen	Amllder a chyfrwng
Cyfarfod penaethiaid uwchradd Arfon - diweddariad ac amlinellu'r camau nesaf a'r amserlen ymgysylltu	14 Hydref 2020	1 cyfarfod rhithwir

Cyfarfod Aelodau Etholedig Arfon - diweddariad ac amlinellu'r camau nesaf a'r amserlen ymgysylltu	15 Hydref 2020	1 cyfarfod rhithwir
Cyfarfod Cyrff Llywodraethol Ysgolion Uwchradd Arfon - diweddariad ac amlinellu'r camau nesaf a'r amserlen ymgysylltu	w/c 19 Hydref 2020	6 cyfarfod rhithwir
Cyfarfod penaethiaid ysgolion arbennig Gwynedd - diweddariad ac amlinellu'r camau nesaf a'r amserlen ymgysylltu	11 Tachwedd 2020	1 cyfarfod rhithwir
Cyfarfod cynrychiolwyr Grŵp Llandrillo Menai - diweddariad ac amlinellu'r camau nesaf a'r amserlen ymgysylltu	18 Tachwedd 2020	1 cyfarfod rhithwir
Cyhoeddi ymgysylltu anffurfiol ar addysg ôl-16 Arfon ar wefan y Cyngor	10 Tachwedd 2020	Gwefan y Cyngor, datganiad i'r wasg, e-bost at rann-ddeiliaid
Sesiwn Ymgysylltu ar gyfer Llywodraethwyr	30 Tachwedd + 9 Rhagfyr 2020	2 gyfarfod rhithwir
Sesiwn Ymgysylltu ar gyfer Staff	1 + 7 Rhagfyr 2020	2 gyfarfod rhithwir
Sesiwn Ymgysylltu ar gyfer rhieni, dysgwyr, ac unrhyw aelod o'r cyhoedd	2 + 8 Rhagfyr 2020	2 gyfarfod rhithwir
Sesiynau Ymgysylltu hefo dysgwyr (2 grŵp o bob ysgol uwchradd yn Arfon + 1 grŵp o GLIM)	Rhagfyr 2020 (i'w cwblhau yn Ionawr)	13 cyfarfod rhithwir

4. CAMAU NESAF

- 4.1 Bwriedir cyflwyno adroddiad pellach gerbron y Cabinet yn y dyfodol agos er mwyn adrodd ar ganfyddiadau'r broses ymgysylltu a'r camau nesaf.

5. ARGYMHELLION

- 5.1 Gofynnir i'r aelodau gyflwyno unrhyw sylwadau ar y broses ymgysylltu anffurfiol a gynhaliwyd ar addysg ôl-16

Ein Nod:

“Ein nod yw cael cyfundrefn addysg ôl-16 sydd yn rhoi anghenion ein holl ddysgwyr yn ganolog i’n darpariaeth.

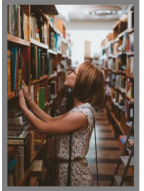
Ni ddylai eich cefndir, daearyddiaeth nac amgylchiadau bennu eich dewis na’ch llwybr i’r dyfodol. Hoffem weld cyfundrefn sydd yn hyblyg, ac sydd yn darparu addysg a hyfforddiant o’r radd flaenaf, gan feithrin sgiliau y mae galw amdanynt yn yr economi leol, ranbarthol a chenedlaethol, er mwyn sicrhau llwybr cadarn tuag at ffyniant i bob person ifanc.”

“Ein gweledigaeth ar gyfer dysgwyr ôl-16 yw:

1. Sicrhau tegwch yn y dewis o gyrsiau a darparu profiadau dysgu hyblyg a chynaliadwy o ansawdd uchel sy’n eu harfogi fel dysgwyr annibynnol â’r wybodaeth a’r sgiliau cywir i symud ymlaen.
2. Darparu trosglwyddiad effeithiol i ddarpariaeth addysg ôl-16, gan ddatblygu a chynnal mynediad at ystod eang o lwybrau priodol ar gyfer y dysgwyr unigol a sicrhau bod darpariaeth ôl-16 yn esblygu wrth i ofnion y dysgwyr a’r economi leol newid i’r dyfodol.”

Addysgu a Dysgu

“Cyfundrefn ôl-16 arloesol sy’n cyfoethogi’r profiad addysgu a dysgu yn ogystal ag annog rhagoriaeth”

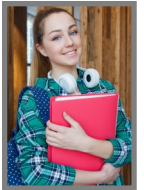
Amgylchedd Dysgu

“Cyfleusterau cwbl fodern ar gyfer sicrhau amgylchedd ddysgu priodol ar gyfer 21ain ganrif.”

Cwricwlwm

“Cwricwlwm ôl-16 eang a chyfoes, sy’n addas i bwrpas ar gyfer 2030 a thu hwnt, ac yn adlewyrchu gofynion yr economi.”

Dysgwyr Ôl-16

Cefnogaeth i Ddysgwyr

“Darpariaethau bugeiliol, iechyd a lles a chymorth gyrfaol rhagorol sy’n cefnogi dysgwyr i gyflawni eu potensial.”

Y Gymraeg a Dwyieithrwydd

“Darpariaeth cyfrwng Gymraeg a dwyieithog o’r radd flaenaf ar gyfer yr holl amrywiaeth o gyrsiau, sy’n annog dilyniant ieithyddol o un cyfnod addysg i’r nesaf.”

Adnoddau Cyllidol

“Cyfundrefn ôl-16 hyfyw, sy’n gwneud defnydd effeithlon o adnoddau, gan sicrhau cyfle cyfartal i’r holl ddysgwyr.”

Amcanion:

- Cyfundrefn addysg ôl-16 arloesol sydd yn cyfoethogi'r profiad addysgu a dysgu yn ogystal ag annog rhagoriaeth.
- Meithrin sgiliau sy'n adlewyrchu anghenion y farchnad lafur lleol a chenedlaethol ynghyd â chwrdd â'r sgiliau sydd eu hangen ar gyfer cyflogwyr lleol.
- Y deilliannau ar gyfer yr holl ddysgwyr yn eu galluogi i gyflawni eu llawn potensial ac yn fodd o'u cymhwyso ar gyfer y dyfodol.

Addysgu a Dysgu

Y Gymraeg a Dwyieithrwydd

- Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog o'r radd flaenaf ar gyfer yr holl amrywiaeth o gyrsiau, sy'n annog dilyniant ieithyddol o un cyfnod addysg i'r nesaf.
- Cyfundrefn sy'n sicrhau addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog o'r radd flaenaf, ac sy'n hyrwyddo manteision addysg Gymraeg a dwyieithog mewn pynciau megis Mathemateg a Gwyddoniaeth.
- Cyfleoedd a phrofiadau allgyrsiol a diwylliannol cyfoethog i'r holl ddysgwyr drwy gyfrwng y Gymraeg.

Tud. 403

- Amgylchedd ddysgu o'r radd flaenaf, gyda chyfleusterau cwbl fodern ar gyfer dysgwyr ac addysgwyr yr 21ain ganrif.
- Amgylchedd ddysgu sydd yn manteisio ar y dechnoleg fwyaf cyfoes, gan roi profiadau a sgiliau amrywiol i ddysgwyr fydd yn fodd o'u paratoi ar gyfer y byd gwaith ac addysg uwch.
- Amgylchedd ddysgu gynhwysol sydd yn ymateb i anghenion amrywiol gan gynnwys dysgwyr bregus a dysgwyr gydag Anghenion Dysgu Ychwanegol.

Amgylchedd Dysgu

Cefnogaeth i Ddysgwyr

- Cyfundrefn sy'n cynnig darpariaeth fugeiliol rhagorol gan roi anghenion y dysgwr yn ganolog.
- Cyfundrefn sy'n sicrhau mynediad at gymorth a chefnogaeth o ansawdd uchel sydd wedi ei gynllunio o amgylch y dysgwr.
- Cyfundrefn sy'n darparu cyngor gyrfaol, cymorth personol a iechyd a lles ragorol, er mwyn cefnogi dysgwyr i wneud dewisiadau gwybodus, a gwireddu eu llawn potensial.

- Cwricwlwm ôl-16 eang a chyfoes sy'n addas i bwrpas ar gyfer 2030 a thu hwnt, sy'n adlewyrchu gofynion yr economi.
- Cyfundrefn gadarn a gwydn sy'n osgoi dyblygu ac yn gallu addasu i gyfarch unrhyw newidiadau perthnasol ym myd addysg.
- Mynediad di-rwystr at gyfuniad o gyrsiau academiaidd a galwedigaethol o safon gyson uchel, sy'n diwallu anghenion y dysgwr ac yn sicrhau mynediad at ystod o lwybrau dysgu priodol ar gyfer pob dysgwr.

Cwricwlwm

Adnoddau Cyllidol

- Cyfundrefn addysg ôl-16 sydd yn gwneud defnydd effeithlon o adnoddau cyllidol, gan sicrhau cyfle cyfartal i'r holl ddysgwyr.
- Cyfundrefn addysg ôl-16 hyfyw tuag at 2030 a thu hwnt, wedi ei seilio ar grwpiau dysgu gwydn, cyllideb a chynllun busnes gadarn.
- Cyfundrefn sydd wedi manteisio ar y cyfle i ddenu buddsoddiad o hyd at £18m ar gyfer gwella darpariaeth addysg ôl-16 trwy Rhaglen Ysgolion a Cholegau ar gyfer yr 21ain Ganrif, Llywodraeth Cymru

Eitem 7

Cyfarfod	Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
Dyddiad	04 Chwefror 2021
Aelod Cabinet	Y Cyng. Gareth Thomas Aelod Cabinet Economi a Chymuned
Swyddog Cyswllt	Roland Evans rolandwynevens@gwynedd.llyw.cymru 01286 679 450
Adran	Economi a Chymuned

1. Teitl yr eitem

Y broses o ddatblygu Egwyddorion Economi Ymweld newydd i Wynedd

2. Pam bod angen craffu?

- 2.1. Cyflwynir yr adroddiad i'w graffu ar gais y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi.
- 2.2. Mae'r maes twristiaeth wedi bod yn derbyn sylw gan y Cyngor fel rhan o flaenoriaethau Cynllun Gwynedd.
- 2.3. Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor Craffu hwn ar y prosiect 'Elwa o Dwristiaeth' ar 10 Hydref 2019 a chytunwyd y byddai diweddariad ar y broses o ddatblygu egwyddorion i'r dyfodol.
- 2.4. Yn dilyn hyn mae nifer o drafodaethau wedi eu cynnal i ddatblygu Egwyddorion Economi Ymweld newydd ar gyfer y sir.
- 2.5. Mae'r Cyfnod Covid-19 ar effaith mae'n ei gael ar yr economi ymweld yn lleol wedi atgyfnerthu'r angen i adolygu a chytuno ar egwyddorion newydd ar gyfer y dyfodol.
- 2.6. Gofynnir i'r Pwyllgor graffu'r camau sydd wedi eu cymryd hyd yma wrth ddatblygu'r egwyddorion a'r amserlen ar gyfer mabwysiadu'r egwyddorion ar gyfer llywio twristiaeth yng Ngwynedd i'r dyfodol.

3. Cefndir

- 3.1. Cyn y cyfnod Covid-19, roedd y sector twristiaeth wedi tyfu i fod yn cyfrannu dros £1.35bn i economi Gwynedd ac yn cyflogi dros 18,200 o bobl gyda 7.81m o ymwelwyr yn ymweld yn flynyddol. Mae hyn wedi ei selio ar ddata o fodel 'STEAM' (Scarborough Tourism Economic Assessment Model).
- 3.2. Er ei fod yn sector pwysig, mae'r data STEAM hefyd yn amlygu bod lefelau cyflog yn isel iawn o fewn y sector yng Ngwynedd o'i gymharu a sectorau eraill ac ardaloedd eraill.
- 3.3. Mae'r cyfnod Covid-19 wedi amlygu rhai materion sydd angen sylw, yn enwedig o ran diffyg amrywiaeth yn economi wledig y sir gyda gor-ddibyniaeth ar dwristiaeth mewn rhai ardaloedd. Yn ogystal mae pryderon mewn rhai rhannau o Wynedd am ddiffyg balans twristiaeth sy'n creu pwysau cynyddol ar y prif botiau mêl ac effaith hynny ar gymunedau a'r Gymraeg.

- 3.4. Yn ddi-os, bydd y pandemig yn cael effaith sylweddol ar y diwydiant – gyda'r World Tourism Organisation (UNWTO) yn amcangyfrif ein bod wedi gweld gostyngiad o 72% yn niferoedd yr ymwelwyr sy'n cyrraedd o dramor ar draws y byd yn 2020 o'i gymharu a 2019. Mae'r Sefydliad hefyd yn rhagweld y bydd Prydain yn un o'r 10 gwlad¹ yn rhyngwladol fydd wedi eu heffeithio waethaf gan Cofid-19 o ran yr economi ymweld, ac yn credu y bydd 75m o swyddi yn cael eu colli'n fyd-eang.
- 3.5. Mae ffigyrau drafft STEAM Gwynedd ar gyfer 2019–2020 a 2020-2021 yn awgrymu ein bod wedi gweld gostyngiad o rhwng 50%-60% yng ngwerth y sector, tra bo Visit Britain yn awgrymu bod twristiaeth domestig ym Mhrydain wedi gostwng o 46% yn ystod 2020.
- 3.6. Mae'n trafodaethau ar egwyddorion i'r dyfodol yn amserol iawn ac yn cynnig cyfle i ni geisio asesu'r economi ymweld yng Ngwynedd gan gytuno ar egwyddorion newydd i lywio ein blaenoriaethau tymor hir i gefnogi sector cynaliadwy a Chymreig.
- 3.7. Fel rhan o'r broses o ddatblygu Egwyddorion Economi Ymweld Cynaliadwy drafft i Wynedd, ymgwymerwyd a'r gweithgareddau canlynol:
- Ystyriaeth o enghreifftiau o flaenoriaethau ac egwyddorion twristiaeth mewn ardaloedd eraill
 - Trafodaethau a gweithdai gyda'r Tîm Arweinyddiaeth
 - Trafodaethau gyda'r sector
 - Gweithdai gydag Aelodau'r Cyngor a Pharc Cenedlaethol Eryri
 - Trafodaethau gyda Chroeso Cymru
 - Grwpiau ffocws gyda chynrychiolwyr o'r sector

4. Edrych i'r dyfodol: Diffiniad o Dwristiaeth Gynaliadwy neu Gyfrifol

- 4.1. Wrth edrych i lunio ein hegwyddorion ar gyfer y dyfodol, rhoddwyd ystyriaeth i ddiffiniad o dwristiaeth gynaliadwy neu gyfrifol.
- 4.2. Mae'r UNWTO yn diffinio twristiaeth gynaliadwy, yn syml fel:
“Twristiaeth sy'n cymryd llawn ystyriaeth o'i effaith economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol presennol ac i'r dyfodol, gan ymateb i anghenion ymwelwyr, y diwydiant, yr amgylchedd a chymunedau lleol”.
- 4.3. Dylai twristiaeth gynaliadwy neu gyfrifol:
- Wneud y defnydd gorau o adnoddau amgylcheddol sy'n ran mor allweddol o ddatblygiad twristiaeth, gan gynnal prosesau ecolegol hanfodol a chynorthwyo i warchod treftadaeth naturiol a bioamrywiaeth
 - Barchu hynodrydd cymdeithasol-ddiwylliannol cymunedau, warchod eu treftadaeth ddiwylliannol adeiledig a byw a'u gwerthoedd traddodiadol, a chyfrannu at ddealltwriaeth a goddefgarwch rhyng-ddiwylliannol;
 - Sicrhau gweithgaredd economaidd gynaliadwy a hir-dymor, gan ddarparu buddion cymdeithasol-economaidd i holl randdeiliaid wedi' ddosbarthu'n gyfartal yn cynnwys cyflogaeth sefydlog a chyfleon i ennill incwm a gwasanaethau cymdeithasol i gymunedau; a chyfrannu at drechu tlodi.

¹ Ffrainc, Sbaen, UDA, China, Yr Eidal, Twrci, Mecsico, Yr Almaen, Prydain, Gwlad Thai

4.4. Gall cymunedau lleol ac ymwelwyr gael budd o dwristiaeth cynaliadwy. Gall arwain at well cyswllt gyda chymunedau a'r sector, twristiaeth o ansawdd uchel ac amgylchedd naturiol ac adeiledig sy'n cael ei ofalu amdano .

4.5. Yn Yr Alban, diffinnir twristiaeth gynaliadwy fel:

- Trafnidiaeth gwyrdd a chynaliadwy
- Busnesau mwy 'gwyrdd' yn cefnogi cymunedau a chyflenwyr lleol
- Twristiaeth cynhwysol i bawb
- Dosbarthiad teg o ymwelwyr
- Deall effaith twristiaeth ar yr amgylchedd a'r ardal leol

4.6. Mae Seland Newydd wedi datblygu cynllun i hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy ymysg busnesau, ymwelwyr a chymunedau. Y cynllun 'Tiaki Promise' (Gofalu am bobl a lle heddiw ac i'r dyfodol). Mae'r cynllun yn canolbwyntio ar:

- Yrru'n ddiogel
- Dangos Parch
- Amddiffyn Natur
- Paratoi cyn ymweld
- Cadw Seland Newydd yn Lân

4.7. Mae blaenoriaethau newydd Croeso Cymru hefyd yn ceisio mabwysiadu egwyddorion twristiaeth gynaliadwy gyda'r 'Bro a'r Byd' yn derbyn sylw yn benodol. Mae eu Strategaeth newydd ar gyfer yr economi ymweld i'w gweld [yma](#).

5. Materion a amlygwyd yng ngweithdai Aelodau Gwynedd a'r Parc Cenedlaethol

5.1. Yn dilyn gweithdai gydag Aelodau'r Cyngor a'r Parc Cenedlaethol a gynhaliwyd fis Chwefror 2020 i ystyried y bygythiadau a'r cyfleon, gellir ceisio crynhoi'r materion yn fras fel a ganlyn:

- Cefnogi'r Sector i ddatblygu fel rhan o'r Economi Sylfaenol a chryfhau cadwyni cyflenwi lleol
- Dathlu hynodrwydd Gwynedd a'r Iaith Gymraeg
- Cymunedau Byw a Chynaliadwy gydag Isadeiledd safonol i bawb a threfn gynllunio briodol
- Gwella Gwerth y sector a gyrfaoedd cynaliadwy gyda chyflog da i bobl Gwynedd trwy'r flwyddyn
- Sicrhau bod Gwynedd yn elwa o'r twristiaid sy'n ymweld – treth / ardoll + hyrwyddo mentro i'r sector
- Sicrhau gwarchod a chynnal ein amgylchedd a bywyd gwyllt eithriadol
- Gweithio mewn partneriaeth
- Cyd-bwysedd economi – amgylchedd – cymunedau

6. Datblygu Egwyddorion i Wynedd

6.1. O ystyried yr enghreifftiau o ardaloedd eraill, y trafodaethau, y gweithdai aelodau a'r grwpiau ffocws gyda'r sector, aethpwyd ati i ddrafftio gweledigaeth ac egwyddorion drafft ar gyfer y dyfodol gydag Is-Grŵp Twristiaeth y Bwrdd Adfywio.

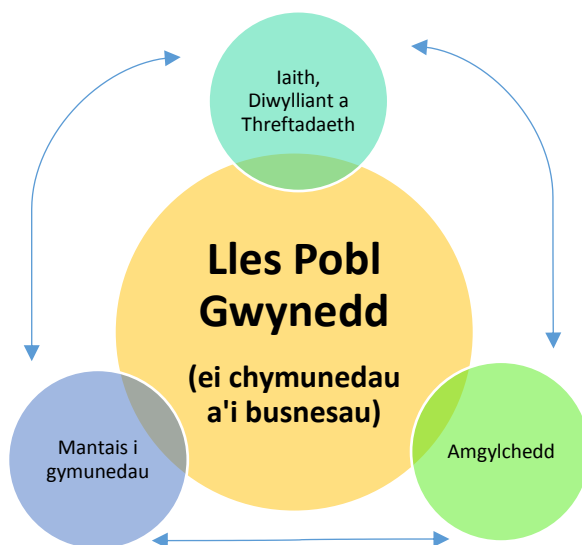
6.2. Gweledigaeth drafft:

“Rydym eisiau cefnogi Economi Ymweld sydd er budd a lles pobl Gwynedd”

6.3. Er mwyn cyflawni’r weledigaeth, mae Cyngor Gwynedd yn cefnogi Economi Ymweld sy’n cyd-fynd gydag egwyddorion Twristiaeth Cynaliadwy Sefydliad Twristiaeth y Byd y Cenhedloedd Unedig. Bydd Cyngor Gwynedd yn cefnogi economi ymweld sy’n:

- dathlu a pharchu ein cymunedau, iaith a’n diwylliant;
- cynnal a pharchu ein hamgylchedd;
- sicrhau bod y manteision i gymunedau Gwynedd yn fwy nac unrhyw anfanteision

6.4. Gellir darlunio’n hegwyddorion ar gyfer economi ymweld cynaliadwy i’r dyfodol ar sail model cyd-ddibynnol gyda Lles Pobl Gwynedd yn ganolog:

6.5. Mae’r 3 prif egwyddor drafft yn cynnwys is-egwyddorion sy’n gosod cyfeiriad pellach:

Dathlu a Pharchu ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth

- Economi ymweld ym mherchnogaeth ein cymunedau gyda phwyslais ar falchder bro
- Economi ymweld sy’n arweinydd mewn Treftadaeth, iaith, Diwylliant ac Awyr Agored

Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd

- Economi ymweld sy’n parchu ein hamgylchedd naturiol ac adeiledig ac yn ystyried goblygiadau datblygiadau’r economi ymweld a’r ein hamgylchedd heddiw ac i’r dyfodol
- Economi ymweld sy’n arweinydd mewn datblygiadau ac isadeiledd cynaliadwy a charbon isel.

Sicrhau bod y manteision i gymunedau Gwynedd yn fwy nac unrhyw anfanteision

- Economi ymweld sy’n sicrhau bod isadeiledd ac adnoddau’n cyfrannu at lesiant y gymuned trwy’r flwyddyn
- Economi ymweld sy’n ffynnu er lles pobl a busnesau Gwynedd ac sy’n cynnig cyfleon cyflogaeth o ansawdd i bobl leol trwy’r flwyddyn
- Economi ymweld sy’n hyrwyddo perchnogaeth leol, yn cefnogi cadwyni cyflenwi a chynnyrch lleol
- Economi ymweld sy’n gwella ansawdd y profiad a’r cynnig i bawb.

6.6. Mae tabl yn Atodiad A yn amlinellu'r Egwyddorion drafft a gweithgareddau posib gellid eu hystyried i gefnogi'r egwyddor.

7. Ystyriaethau pellach

- 7.1. Yn ystod cyfarfod y Cyngor ar 1 Hydref 2020, penderfynwyd, mewn cydweithrediad gyda Pharc Cenedlaethol Eryri y dylid ymchwilio ar frys i'r posibilrwydd o godi tal ar ymwelwyr sy'n ymweld a rhannau o'r Parc, yn arbennig felly ar, ac o amgylch, yr Wyddfa ei hun.
- 7.2. Mae ystyriaeth i'r elfen yma yn cael ei gyfarch yn yr egwyddor 'Sicrhau bod y manteision i gymunedau Gwynedd yn fwy nac unrhyw anfanteision'. Un o'r gweithgareddau posib y gellid eu hystyried o dan yr egwyddor yma ydi 'Treth Ymwelwyr'.
- 7.3. Ymchwiliwyd i'r ffordd orau o gael budd i gymunedau Gwynedd o ymwelwyr trwy'r prosiect 'Elwa o Dwristiaeth' ac roedd treth ymwelwyr yn un o'r ystyriaethau hynny. Yn anffodus nid oes gan y Cyngor yr hawl cyfreithiol i weithredu treth o'r fath ar hyn o'r bryd ac mae trafodaethau'n parhau gyda Llywodraeth Cymru.
- 7.4. Mae llythyr ymateb gan y Parc Cenedlaethol i'r penderfyniad gan y Cyngor ar 1 Hydref i'w weld yn Atodiad B.

8. Camau nesaf

- 8.1. Bwriedir cynnal gweithdy gydag holl aelodau'r Cyngor a'r Parc Cenedlaethol ar 2 Mawrth i gyflwyno'r egwyddorion drafft ac i dderbyn adborth gychwynol gan Aelodau ar y canlynol:
 - Ydy'r egwyddorion drafft yn adlewyrchu'n trafodaethau a'r hyn adroddwyd yn y gweithdai?
 - Oes unrhyw beth ar goll?
 - Oes rhywbeth angen ei wella?
- 8.2. Yn dilyn y Gweithdy Aelodau, y bwriad fydd cyflwyno'r egwyddorion i gyfarfod o'r Cabinet er mwyn eu mabwysiadu ar ffurf drafft i ymgynghori arnynt gyda phobl Gwynedd.
- 8.3. Bydd yr ymgynghoriad yn cael ei gynnal gyda busnesau yn yr economi ymweld yng Ngwynedd, y Bartneriaeth Rheolaeth Cyrchfan a phobl a chymunedau Gwynedd.
- 8.4. Yn dilyn yr ymgynghoriad gyda phobl Gwynedd, ein bwriad fydd ystyried yr ymatebion a mabwysiadu'r egwyddorion er mwyn llunio Cynllun Economi Ymweld Cynaliadwy Gwynedd 2030 erbyn yr Haf 2021.

9. Casgliad

- 9.1. Gwahoddir y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi i graffu'r camau a gymerwyd hyd yma i lunio'r egwyddorion economi ymweld drafft a'r camau y bwriedir eu cymryd i lunio Cynllun Economi Ymweld Cynaliadwy Gwynedd 2030.

Yn y tabl isod, manylir ar y gweithgareddau posib y gellid eu cefnogi fel sail i'r egwyddorion hyn. Gallai'r rhain lywio datblygiad Cynllun Gweithredu Economi Ymweld Cynaliadwy Gwynedd 2030:

Tud. 409

Them Egwyddor	Manylion Egwyddor	Gweithgaredd posib
<p>Dathlu a Pharchu ein Cymunedau, Iaith, Diwylliant a Threftadaeth</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Economi ymweld ym mherchnogaeth ein cymunedau gyda phwyslais ar falchder bro • Economi ymweld sy'n arweinydd mewn Treftadaeth, iaith, Diwylliant ac Awyr Agored 	<ul style="list-style-type: none"> • Cryfhau'r cyswllt rhwng cymunedau a'r economi ymweld a chefnogi datblygiadau wedi eu gwreiddio yn y gymuned. • Naws am Le: Cefnogi economi ymweld sy'n hyrwyddo'r Gymraeg a diwylliant Gwynedd ac amlygu ein hynodrwydd drwy annog defnydd o'r iaith a'r diwylliant mewn atyniadau a busnesau. • Rhoi ystyriaeth i effaith datblygiadau ar yr iaith Gymraeg a chyfleon i'w hyrwyddo a'i datblygu – gan gynnwys targedu marchnad Cymru. • Safle Treftadaeth Byd Tirlun Llechi Gogledd Orllewin Cymru.
<p>Cynnal a Pharchu ein Hamgylchedd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Economi ymweld sy'n parchu ein hamgylchedd naturiol ac adeiledig ac yn ystyried goblygiadau datblygiadau'r economi ymweld a'r ein hamgylchedd heddiw ac i'r dyfodol • Economi ymweld sy'n arweinydd mewn datblygiadau ac isadeiledd cynaliadwy a charbon isel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ymledu ymwelwyr o'r potiau mêl i rannau eraill mewn modd cynaliadwy – e.e. Cynllun Trafnidiaeth Eryri + cludiant cyhoeddus. • Datblygu rhwydwaith o bwyntiau gwefru trydan. • Datblygu rhwydwaith o bwyntiau llenwi poteli dwr. • Gwynedd di-blastig

Sicrhau bod y manteision i gymunedau lleol yn fwy nac unrhyw anafanteision

- Economi ymweld sy'n sicrhau bod isadeiledd ac adnoddau'n cyfrannu at lesiant y gymuned trwy'r flwyddyn
- Economi ymweld sy'n ffynnu er lles pobl a busnesau Gwynedd ac sy'n cynnig cyfleon cyflogaeth o ansawdd i bobl leol trwy'r flwyddyn
- Economi ymweld sy'n hyrwyddo perchnogaeth leol, yn cefnogi cadwyni cyflenwi a chynnyrch lleol
- Economi ymweld sy'n gwella ansawdd y profiad a'r cynnig i bawb.
- Adolygu trefniadau rheolaeth o ail-gartrefi a hyrwyddo bylchau mewn llety wedi' wasanaethu.
- Isadeiledd elfennol cymuned: biniau, ailgylchu, ffyrdd, glendid, toiledau, llwybrau, tref-weddau, parcio, adnoddau'r arfordir.
- Technoleg gwybodaeth (Wi-Fi / Band eang ayb) gan ymateb i anghenion yr economi ymweld a'r dechnoleg ddiweddaraf.
- Rheoli gwersylla gwyllt a chartrefi-modur (motorhomes).
- Rhwydweithiau gwasanaeth trafndiaeth cyhoeddus o safon ac integredig.
- Cydweithio gyda'r Llywodraeth i ddatblygu Treth Ymwelwyr i gefnogi gwasanaethau a chymunedau.
- Codi ymwybyddiaeth o broffil y sector a chyfleon gwaith ymysg pobl Gwynedd, ysgolion a cholegau er mwyn hyrwyddo llwybrau gyrfa i bobl leol fentro iddynt.
- Hyfforddiant mewn bylchau sgiliau a sgiliau angenrheidiol.
- Darparu gwybodaeth a marchnata digidol arloesol.
- Targedu marchnadoedd o werth uwch sy'n gwario mwy ac yn ymweld trwy'r flwyddyn gan ymestyn y tymor.
- Hyrwyddo cysylltiadau a chyfleon i fusnesau'r 'eco-system twristiaeth' a chadwyni cyflenwi lleol.

Atodiad B

Llythyr ymateb gan y Parc Cenedlaethol i'r penderfyniad i ymchwilio ar frys i'r posibilrwydd o godi tal ar ymwelwyr sy'n ymweld a rhannau o'r Parc, yn arbennig felly ar, ac o amgylch, yr Wyddfa ei hun.

PARC CENEDLAETHOL ERYRI
Ile i enaid gael llonydd
SNOWDONIA NATIONAL PARK
one of Britain's breathing spaces

Cyswilt · Contact Emyr Williams
Ffôn · Telephone
Ein cyf · Our ref EW/JO
Eich cyf · Your ref DS/SEW
Dyddiad · Date 26 Tachwedd, 2020
e-bost · e-mail Emyr.Williams@eryri.llyw.cymru

Y Cyng. D. Siencyn
Arweinydd Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd, LL55 1SH.

Annwyl Dyfrig,

Nid oes amheuaeth bod y mater hwn wedi dod i'r amlwg yn dilyn yr amgylchiadau rhyfeddol yr ydym wedi canfod ein hunain ynddo yn ystod y pandemig Cofid 19. Un o'r canlyniadau oedd y nifer uwch o ymwelwyr yn dilyn y cyfnod clo. Ynghyd a hyn gwelwyd ymddygiad cyhoeddus gwael yn enwedig yn yr ardaloedd mwyaf poblogaidd, yn Eryri ac yn ehangach.

Materion Cyfreithiol:

Ar hyn o bryd, mae'r darpariaethau mynediad i fynd ar yr Wyddfa ar ffurf chwe Hawl Tramwy Cyhoeddus, thir mynediad agored a chytundebau Mynediad:

1. Mae tri llwybr march (ar droed, beic a cheffyl) - Llwybrau Cwellyn, Rhyd Ddu a Llanberis ac mae'r tri sy'n weddill yn Llwybrau Troed Cyhoeddus - Llwybr Watkin, Llwybr PYG a Llwybr y Mwynwyr.
2. Yn ogystal, mae'r Wyddfa bron i gyd yn `dir mynediad ' sydd wedi'i ddynodi a'i fapio felly o dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000.
3. Mae canran uchel o'r tir yma hefyd yn destun i gytundebau mynediad agored fesul fferm (deddfwriaeth 1949) a wnaed gan yr hen Gyngor Gwynedd mewn cydweithrediad gyda'r Swyddfa Gymreig yn 80'r ganrif ddiwethaf. Ni ellid tynnu allan o'r cytundebau yma, ac mae taliad i'r tîrffeddiannwyr i adlewyrchu'r difrod bosib i'w tir/anifeiliaid oherwydd pwysau pobol.

Byddai ceisio gosod tariffau yn codi nifer o bwyntiau: Byddai gosod unrhyw fath o 'system godi tâl' ar gyfer cael mynediad ar yr Wyddfa yn gosod cynsail ar gyfer Hawliau Tramwy Cyhoeddus ac fe fyddai'n mynd yn groes i ethos y Ddeddf Priffyrdd. Byddai hyn, heb os, yn destun her gyfreithiol sylweddol a llym ar lefel genedlaethol. Gellir dadlau y buasai hyn yn groes i ethos Deddf Parciau Cenedlaethol a'r holl ddeddfwriaeth sydd wedi ei sefydlu ers yr ail ryfel byd.

Mae cwestiwn ymarferol hefyd yn codi, sef pwy ddylai cael bendith allan o unrhyw incwm a fuasai yn cael ei godi, e.e.

- Perchennog y tir - gan y buasai yn ffordd i gael gwerth o'r ased.
- Y ffermwr neu'r tenant - sydd efallai yn dioddef oherwydd pwysau pobol,
- Awdurdod Priffyrdd - sydd gyda chyfrifoldebau statudol i gynnal y llwybrau,

- Awdurdod y Parc Cenedlaethol - sydd yn rheoli rhan helaeth o'r agweddau ynglŷn â defnydd gan y cyhoedd,
- Cymunedau - effaith tymhorol oherwydd pobol.

Un peth sydd yn sicr mae diffyg adnoddau ar gyfer ymateb i'r heriau sydd yn codi.

Goblygiadau gweithredol:

Mi fyddai gweithredu unrhyw reoliadau ar gyfyngiadau i fynediad ar y ddaear yn anodd iawn. Fydd rhaid ymchwilio i botensial o leiaf dau opsiwn o'i weithredu. Giatiau a rhwystrau ffisegol ar y ddaear ble mae defnyddwyr yn talu er mwyn cael mynediad i'r mynydd. Yn amlwg, fydd rhaid penderfynu pa fynyddoedd fydd o fewn y ffin yma. Gall fod yn gymhleth ac yn gostus ei sefydlu. Opsiwn arall fyddai ffiniau anweladwy gyda system talu ar-lein. Costau is i'w sefydlu ond anodd ei rheoli.

Fyddai unrhyw opsiwn o weithredu angen elfen o orfodaeth a rheoli. Er mwyn gwneud hyn fydd angen adnodd staff ar y ddaear. Fe fuasai rhaid creu swyddogaeth benodol ar gyfer hyn gan fod rôl staff y Cyngor a Wardeniaid yr Awdurdod yn ymwneud a datblygu'r berthynas sydd gennym gyda'r cyhoedd, tiffeddianwyr a phartneriaid yn hytrach na gorfodaeth.

Treth Twristiaeth - Gwaith Blaenorol:

Comisiynodd tîm twristiaeth Cyngor Gwynedd ddarn sylweddol o waith i edrych ar opsiynau o dan y faner 'Elwa o Dwristiaeth', gyda mewnbwn gan swyddogion o'r Awdurdod yma ynghyd a mudiadau eraill.

Daeth yr astudiaeth i'r casgliad bod pedwar prif opsiwn ar gyfer cynhyrchu refeniw: Cynllun Rhodd Ymwelwyr (adeiladu ar Rodd Eryri), Ardal Gwella Busnes Twristiaeth (TBID), Treth Twristiaeth a masnacheiddio mewn sawl ffordd. Roedd gan bob un cryfder a gwendid gwahanol. Roedd eu potensial i godi refeniw hefyd yn amrywio.

Daethpwyd i'r casgliad mai'r ateb tymor hir mwyaf cynaliadwy oedd Ardal Gwella Busnes Twristiaeth (TBID) neu Dreth Twristiaeth. Mae'r adroddiad yn amlinellu y byddai treth twristiaeth yn gofyn am yr angen am bwerau a ddyfarnwyd gan Lywodraeth Cymru i allu cael ei weithredu.

Gobeithio bod y sylwadau uchod o gymorth i chi yn adrodd yn ôl i'r Cyngor.

Yn gywir,

Emyr Williams.
Prif Weithredwr.